Astăzi, cînd ziarele nu contenesc să insereze diferite ştiri privind turul Europei în maşină, cu ajutorul avioanelor sau altor mijloace moderne de locomoţie, iată şi un alt fel de tur, mai puţin obişnuit. Este vorba de o originală călătorie pe care o întreprinde Georges Kluckmann din Bremen (R.F. a Germaniei) care şi-a propus să facă turul Europei cu o... căruţă la care sînt înhămaţi doi cai. Năstruşnicul călător, pe care fotografia noastră îl înfăţişează pe o stradă din Roma, îşi propune să termine călătoria sa după... trei ani.

■ ■

ŞAPTE ORAŞE sovietice sînt în prezent asigurate cu apă caldă provenită de la izvoarele termale. Recent a fost construită o seră care va funcţiona cu apă termală asigurînd locuitorii din Petropavlovsc cu legume în tot cursul anului.

DE PRETUTINDENI

UN INSTITUT japonez de cercetări a elaborat o nouă metodă pentru cultivarea zonelor pustii. Metoda constă în introducerea unui strat de gudron, la o mică adîncime, sub suprafaţa solului, pentru a constitui o rezervă de umiditate. Metoda prezintă două mari avantaje: pe de o parte, se poate foarte lesne obţine asfaltul necesar din petrolul brut pe de altă parte, folosirea compuşilor sulfuroşi ai petrolului brut, permite reducerea însemnată a poluării aerului în aceste regiuni. Recentele experienţe au permis realizarea unor culturi de orez şi de zarzavaturi.

■

PAUL ARISTE, eminent lingvist, profesor la Universitatea din Tartu, a arătat că în anul 1940 se numărau 2 600 de limbi, iar actualmente numărul lor a crescut la 2 800. Acest spor se datorează exclusiv descoperirii unor limbi, pînă acum necunoscute.

Unele limbi puţin răspîndite sînt — practic — pe cale de dispariţie.

De pildă, nu mai există decît o singură bătrînică care cunoaşte dialectul kamasinsky.

Engleza, rusa, franceza, germana, araba, spaniola, indoneziana sînt din ce în ce mai folosite în relaţiile internaţionale.

Actualmente se numără 1 500 de limbi scrise. Lucrările indispensabile cercetării apar în 200 de limbi.

BOB RAFFELSON, un cunoscut paraşutist american, a făcut un pariu original ! El a anunţat că după ce se va arunca cu paraşuta, de la 2 000 metri va ateriza pe... spinarea unui cal. Şi aşa s-a întîmplat ! Menţionăm că patrupedul fusese „fixat"...

■

ÎN CAPITALA Nigeriei, Lagos, a murit recent cea mai bătrînă broască ţestoasă din întreaga Africă. O chema „Wiliams" şi specialiştii afirmă că avea o vîrstă respectabilă : 260 ani. Ea a fost conservată şi expusă în grădina zoologică locală.

■

ÎN CURÎND în S.U.A. se va vinde bere în pudră. Hameiul, maltul, orzul au fost supuse cu succes la proba... deshidratării. Ultima dificultate de învins este redarea în... paiete, a alcoolului, conţinut în bere şi stabilirea dozajului spumei. Avantajul berei în pudră constă în eliminarea tuturor neajunsurilor de transport şi manipulare, precum şi suprimarea poluării mediului înconjurător, prin cutii şi sticle.

■

PE LINIILE de avioane ale Companiei Air France a început să se distribuie călătorilor o pilulă de chinină vitaminizată. Aceasta are rolul de a suprima pofta de a fuma în timpul zborului şi, în acelaşi timp, atenuează nervozitatea pasagerului, pasionat fumător.

■

Cercurile medicale din Italia şi din alte ţări au primit cu mult interes o serie de concluzii ştiinţifice privind însuşirile neobişnuite ale unui copac din ale cărui frunze se extrage o substanţă cu însuşiri excepţionale terapeutice. Este vorba de „Gingo Biloba", originar din China şi aclimatizat în Italia şi R.F.G. Din frunzele acestui copac se pregăteşte o substanţă care a dat rezultate excepţionale în tratarea aterosclerozei şi a fenomenelor de îmbătrînire. În fotografie : dr. Mario Catalano de la Universitatea din Roma, indicînd un exemplar din „Gingo Biloba" aflat în Grădina botanică. În medalion frunzele acestui copac.

Dacă cineva ar întreba unde se fabrică cele mai lungi chibrituri din lume, sau să zicem măcar din Europa, locuitorii din Bistzişza Klodzka (R. P. Polonă) ar răspunde fără şovăire că, bineînţeles, în oraşul lor. Poate că aşa este. În orice caz un băţ de chibrit produs aici arde mai mult de două minute. Aceste chibrituri nu se vînd decît într-un singur loc, la muzeul filumeniştilor amenajat pe lîngă fabrica de chibrituri din localitate.

■

CINCIZECI la sută din cardiacii gravi au fost vindecaţi prin muzică. În spitalul Saint-Joseph din New York, Dr. Frank Food s-a ocupat de 137 de bolnavi, suferind de cardiopatii. I-a tratat printr-o ambianţă muzicală, funcţională, planificată. Procentul de mortalitate a scăzut la 50 la sută. Dr. Food susţine că muzica evită angoasa singurătăţii şi amortizează zgomotele (căruciore, paşi, motoare) care perturbă grav ritmul cardiac.

Faţă de succesul repurtat, s-a instalat „muzică planificată", şi în două săli ale spitalului francez Bronssais.

■

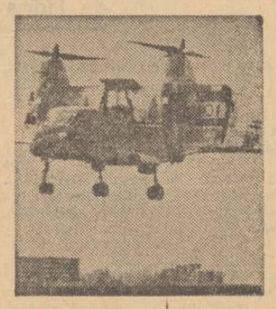

Recent a fost prezentat în Canada un nou tip de elicopter. Ca şi celelalte elicoptere CL—84 poate decola şi ateriza pe verticală pe un teren redus. Spre deosebire, însă, de ceilalţi „confraţi", imediat după decolare CL—84 se poate transforma într-un avion normal. E suficient ca pilotul să acţioneze o pîrghie pentru ca motorul să se rotească cu 90 grade şi să la poziţie orizontală, elicopterul dobîndind acum o viteză cu mult mai mare.

Noul avion-elicopter va fi folosit — în special — pentru a lega marile oraşe de micile aşezări omeneşti, transportînd mărfuri, colete poştale, bolnavi grav etc.

remember • remember • remember

MUNCHEN (III)

Nimic gotic în acest oraş. Marile domuri gotice ori, mai degrabă, goticizante, ale Germaniei de Vest îşi dorm somnul de sfinţi prin oraşe mici, cu excepţia Kölnului, prin vechi şi fermecătoare celăţi cu piefe magnifice înconjurate de faţadele caselor medievale, ce seamănă unor ceasuri cu muzică, măsurînd melodios un timp care e numai al lor... domul din Bamberg adăpostind celebrul reiter şi mormîntul fastuos al lui Henric şi-al Cunigundei şi domul din Ulm cu fleşa cea mai înaltă din lume şi domul din Freiburg cu capodoperele lui Baldung şi ale tînărului Holbein şi superbele biserici gotice de cărămidă din Lübeck... în fiecare din ele ai putea să petreci zile în şir, complice de taină al statuilor de lemn ori de piatră, al mormintelor cu lespezi marcate de lungi şi complicate inscripţii şi al organistului ce apare din timp în timp dînd recitaluri umbrelor şi singurătăţii sale...

Domul din München cu hramul Maicii Domnului (Frauenkirche) *devenit emblemă turistică a oraşului, e o zidire mare şi insolită care e frumoasă mai mult împotriva principiilor arhitecturii decît în acordul lor, căci fiecărui stil şi fiecărei epoci izbuteşte să-i răstălmăcească tiparele. Un gotic tîrziu şi demantelat cu mari şi largi ferestre ce ocupă aproape integral pereţii, cu contraforturi disparente reduse la o simplă sugestie, cu două turnuri de factură hibridă, încoronate de straniі calote verzi de bronz... şi totul în cărămidă înnegrită, sumbră, pe care n-o înveseleşc decît mormintele, lespezile funerare întarsiate în pereţii exteriori după desfiinţarea unui mare cimitir ce fusese cîndva în preajmă, devin singurele ornamente menite să corupă fundamentala monotonie... bizară sobrietate într-o Bavarie barocă prin excelenţă şi chiar în acest oraş iubitor de fast şi de intimitate, unde pînă şi vegetaţia pare tulburată de spiritul lui Bernini.*

Simplitatea domină şi în interior. Magnific vitraliu original cu viaţa lui Isus, al Maestrului de la Strasbourg, busturi în lemn ale apostolilor şi ale cîtorva sfinţi, morminte între care unul al muzicantului orb Konrad Paumann din veacul al XV-lea, şi un imens castrum doloris al împăratului Ludovic Bavarezul excomunicat pe la 1300 şi ceva şi mort în dezolare... numele artiştilor sînt cunoscute şi totuşi ei rămîn anonimi căci gloria şi faima e a celor puţini, privilegiaţi ai spiralelor ticăloase, prin care se însinuează uitarea... şi oamenii trec admirîndu-te sincer sau convenţional, fără să-ţi mai rostească numele rămas în pavăza cîtorva cărturari care-l vor transmite firavei şi rătăcitei lor genealogii. Dar arta e un morb incurabil, un viciu nu o dată absurd, justificat de voluptăţi abstracte şi insesizabile...

★ ★ ★

La ceasurile prînzului, pe Luisenstrasse, pe sub copaci generoşi cu trei capete, mă îndrept spre un mic restaurant românesc descoperit încă în ajun... două încăperi decorate cu obiecte artizanale eteroclite, un mic bar îndărătul căruia, proprietarul umple paharele unor consumatori habituali, judecînd după conversaţie, care-mi arată că în ciuda deceniilor, accentul muntenesc nu se pierde. În odaia din fund stau aşezate solid, familii de bavarezi cu un aer foarte Feinschmecker şi degustă pe îndelete specialităţile exotice ale casei. Arunc o privire şi rămîn în prima, unde se mănîncă mai frugal, grătare, mititei, brînză de putină ori de burduf, se bea ţuică şi vin de Murfatlar în sticle cu elegante etichete germane... La cele cîteva mese răsună limba română. Ascult în tăcere. Un perfect simplu insistent vine din ţara banilor unde mi-am isprăvit liceul, vocalele alungite şi-acel o vertical sînt ale Transilvaniei întîielor mele elanuri quijaneşti, ţinut ce m-a făcut să realizez că înţelepciunea nu mă va însoţi niciodată, e-urile transformate în i-uri se aud de dincolo de Milcov, iar penultima silabă cîntată e a vechilor tîrguri din capilărie... discuţii aprinse, temperamentale care contrazic ponderea şi echilibrul germanic... aici e o altă lume, alt destin, altă singurătate... viaţa ştie să ia cu o mînă din ceea ce dă cu cealaltă, încet şi imperceptibil ; pentru ca toate lucrurile să-şi afle cumpăna lor şi tristeţile să nu se însingureze, iar noi care sîntem sarea pămîntului, să ne cunoaştem gustul amar.

a. e. baconsky

FILE NOI ÎN „DOSARUL ANTIDROG"

DUBLA EXISTENŢĂ A FRAŢILOR LONG...

- **„Oameni simpatici şi rezervaţi"**
- **Un camion suspect**
- **Poliţia căuta, de fapt, contrabandişti de... arme !**
- **Surpriza de la vila „Apă vie"...**
- **Preţul heroinei a crescut vertiginos la Marsilia**

ÎN NOAPTEA DE 14 IULIE, o doamnă care locuia în periferia localităţii Saint-Cyr-sur-Mer — o localitate între Marsilia şi Toulon — a observat cîţiva bărbaţi care descărcau un camion. Ceva în comportarea lor a intrigat-o. Poate privirile iscoditoare pe care i le-au aruncat, poate graba cu care lucrau. Cînd a ajuns acasă, a anunţat telefonic poliţia. O patrulă de jandarmi s-a îndreptat imediat spre camion. Un „Estaffette" de opt tone, cu prelată, lîngă care se aflau patru bărbaţi. Unul din ei le-a explicat jandarmilor că transportă diferite produse farmaceutice şi i-a invitat să cerceteze camionul. Într-adevăr, erau diferite cutii cu etichete ale unor medicamente. Privirea neliniştită a unora din încărcători i-a îndemnat să caute mai atent. Într-un buzunar al husei scaunului de lîngă şofer au găsit o armă. Mutînd cutiile cu medicamente, au găsit, sub ele, nişte aparate de laborator. Jandarmii şi-au amintit de instrucţiunile primite cu privire la contrabanda cu stupefiante. I-au invitat pe cei patru la post şi au anunţat poliţia judiciară. După cîteva ore, analizele de laborator au dat verdictul : aparatele fuseseră folosite pentru prepararea heroinei din morfină bază. Fusese depistat un modern laborator clandestin utilizat în traficul internaţional de narcotice !

DUPĂ CE S-A PRIMIT acest rezultat, poliţia a cercetat zona din jurul locului unde parcase autocamionul. Inspectorilor le-a atras atenţia o casă, care ar fi putut găzdui cel mai bine — datorită izolării în care se găsea — un laborator clandestin. Făcînd o percheziţie, poliţiştii au avut o surpriză neaşteptată : au găsit într-una din camere nu mai puţin de 15 kg heroină pură (care se vinde în Marsilia cu 10—15 000 dolari kilogramul, iar în S.U.A. cu un sfert de milion de dolari kilogramul !)

CINE ERAU CEI PATRU ARESTAŢI ? Trei dintre ei — fraţii Long : Armand, în vîrstă de 36 de ani, garajist lîngă Aix-en-Provence, Louis, 40 de ani, şudor, şomer la Bandol şi Marcel, 32 ani, care s-a prezentat drept regizor de cinema. Al patrulea — Jacques Azouzon, 27 de ani, fără profesie. Nici unul nu avea cazier. La Bouc-Bel-Air, în Marsilia, unde au crescut fraţii Long, lumea a fost mirată cînd a aflat de arestarea lor. „Oameni simpatici şi rezervaţi", i-au caracterizat vecinii....

...INTEROGATORIUL lor abia începuse cînd, după puţine ore, într-un cartier mărginaş din Aix-en-Provence, portăreasa unui imobil a văzut aruncat undeva pe marginea drumului un pachet voluminos învelit în ziare. Curioasă, s-a apropiat şi l-a deschis. Conţinutul pachetului a îngrozit-o : arme, cartuşe, grenade. Alertată, poliţia a venit la faţa locului, convinsă că se află pe urmele unei contrabande cu arme. În apropierea pechetului a fost găsită o recipisă eliberată de o spălătorie. Mergînd pe acest fir, s-a constatat că recipisa fusese eliberată unei anume Huguette Chiano, care locuia la vila „Apă vie" din cartierul universitar. Continuarea investigaţiilor a oferit o surpriză : la începutul anului 1971, vila fusese închiriată unui anume... Marcel Long. Intrînd în vilă, poliţiştii n-au găsit pe nimeni. În schimb, în pivniţă şi în garaj, au descoperit echipamentul unui laborator modern de producere a heroinei, inclusiv mari cantităţi de substanţe chimice necesare : acetonă, anhidridă acetică, acid clorhidric etc. Într-un colţ, două kilograme de heroină în curs de preparare. Plus urme de pudră albă, mărturie a unor „producţii" recente de „H".

PÎNĂ SĂ SE ÎNCHEIE investigaţiile la vila „Apă vie", proprietara ei s-a prezentat singură la poliţie, la Marsilia. Ea a declarat că nu ştiuse nimic despre afacerile pe care le învîrtea Marcel Long — amantul ei — pînă a afla de arestarea sa. Înfricoşată, hotărîse să se descotorosească de tot ce i se părea compromiţător. În primul rînd de arme... Unul din inspectorii care conducea ancheta fraţilor Long a descoperit că Marcel, „regizorul de cinema", închiriase mai demult un garaj la 16 km de Aix-en-Provence, la vila „Pescăruşul". O percheziţie şi iarăşi o descoperire senzaţională : garajul fusese transformat într-un depozit-laborator clandestin ! Se găseau acolo mari cantităţi de produse chimice necesare transformării morfinei bază în heroină. Au fost găsite urme de H. De asemenea, în garaj s-a descoperit un kilogram de heroină pură.

DUPĂ PĂREREA EXPERŢILOR în lupta antidrog, arestarea fraţilor Long şi descoperirea laboratoarelor utilizate de ei proiectează lumini noi asupra culiselor traficului internaţional de narcotice. Contrabanda nu este dominată, cum se credea înainte, numai de cîteva familii cunoscute din Marsilia, împotriva cărora nu se puteau strînge dovezi. Dimpotrivă, se pare că sînt mai mulţi „antreprenori" — care s-ar putea să fie şi în legătură (mai ales financiară) între ei. Aceşti „antreprenori" dispun de sume importante. Confiscările prilejuite de arestarea fraţilor Long se ridică la multe milioane de franci.

DESCOPERIREA LABORATOARELOR din regiunea Marsiliei, care se adaugă numeroaselor arestări efectuate în ultimele luni (150 revînzători arestaţi doar în Franţa în acest an), dă o nouă lovitură puternică traficului ilicit cu droguri. Un prim rezultat este deja evident : rărirea „mărfii" în Marsilia, care a dus la scumpirea, de patru ori, a heroinei...

U. VĂLUREANU

• ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE •

ÎNTR-O SEARĂ LA DUNKERQUE...

Răpitorii fetiţei nu se aflau decît în imaginaţia tatălui vinovat de dispariţia acesteia

O fetiţă de un an şi jumătate, Christelle Lavallée a fost găsită înecată în bazinul mineralier al portului Dunkerque. Fetiţa plecase cu maşina împreună cu tatăl ei, care urma să facă unele cumpărături pentru casă.

★

Remy Lavallée a trebuit să mărturisească poliţiştilor cum au decurs lucrurile. Omul a povestit întîmplarea, presărată cu multe amănunte. Se întorcea spre casă, cînd la o cotitură, cei trei ocupanţi ai unei maşini negre i-au făcut semn să oprească. I-au cerut să le împrumute o cheie. În timp ce se îndrepta spre port-bagaj, doi dintre călători s-au aruncat asupra lui, lovindu-l, în timp ce, al treilea, a luat fetiţa din maşină. Au demarat apoi în grabă, distanţîndu-se repede. După ce i-a urmărit o bucată de drum, au dispărut.

Nici cei trei necunoscuţi, care răpiseră fetiţa, nici maşina nu au putut fi găsiţi. Barajele poliţiei, instalate la posturile de frontieră, au fost ridicate, iar inspectorii poliţiei judiciare din Lille, veniţi să-şi ajute confraţii din Dunkerque, s-au întors în oraşul lor.

★

Timp de nouă ore, de-a lungul unei întregi nopţi, R. Lavallée a ţinut piept poliţiştilor. Comisarul Van de Welde şi echipa lui, au confruntat anumite date necorespunzătoare ale întîmplării, anumite incoerenţe.

— La început aţi spus, că cei trei bărbaţi aveau costume deschise, iar a doua oară, că hainele lor erau cenuşii. Aţi spus, că i-aţi văzut pe agresori ieşind de după un dîmb, iar, a doua oară, că vă aşteptau în faţa maşinii lor.

Zorile se profilau cînd R. Lavallée ieşea din post, pentru a fi îmbarcat într-o maşină a poliţiei. Cîteva minute mai tîrziu, în faţa comisariatului din Dunkerque, şeful poliţiei locale anunţa :

— A mărturisit. A fost un accident.

★

În decursul reconstituirii, care a urmat audierii tatălui de către judecătorul de instrucţie, s-a dovedit marea simplitate cu care se petrecuseră faptele. Aşa după cum afirmase de la început, se întorcea spre casă însoţit de fetiţa lui, Christelle. I-a venit în gînd să culeagă cîteva seminţe, dintr-un arbore aflat la extremitatea digului bazinului mineralier, pentru o pasăre căreia îi plăceau îndeosebi aceste seminţe. A oprit maşina la jumătatea drumului dinspre uriaşa lucrare, care protejează cheiurile şi delimitează bazinul. A coborît. Fetiţa a început să plîngă. A luat-o în braţe şi a aşezat-o pe iarbă. Cînd după cîteva clipe a revenit cu seminţele, fetiţa dispăruse. Apropiindu-se de marginea digului nu a văzut decît apa clipocind. Nu ştia să înoate.

Începînd din acea clipă a apărut ... inventivitatea. De ce ? Acum doi ani, pierderea primului lor copil, Caty, de 14 luni, marcase adînc viaţa lui şi a soţiei. Marie France Lavallée şi-a găsit cu greu echilibrul, în urma acestei prime drame. A trebuit să vină pe lume Christelle, apoi Sandrine, astăzi, în vîrstă de trei luni, pentru ca mama să înceapă să uite. Aflat pe digul bazinului, bărbatul s-a gîndit ce va povesti soţiei. Şi-a imaginat întîmplarea, imaginat imensa durere pe care i-o va produce. S-a simţit răspunzător de accident. Dublu răspunzător : de dispariţia fetiţei şi de durerea soţiei. A imaginat reacţia socrilor. A anticipat întreaga dramă. R. Lavallée este un om simplu A crezut că poate scăpa cu o minciună. Şi-a construit scenariul cu elemente luate din lectura faptelor diverse. Nu lipseau nici necunoscuţii de tip mediteranean, nici falsa pană, nici cursa în urmărirea răpitorilor...

O dată versiunea alcătuită, a început să o creadă el însuşi, şi să o repete poliţiştilor, soţiei, ziariştilor. Dar, în ultima noapte, în timpul interogatoriului, de teamă că durerea soţiei sale va fi amplificată de închiderea lui, a mărturisit.

Această întîmplare nu va avea ca final o inculpare. S-a considerat că nu poate fi încadrată în ultrajul la magistratură. Este, mai degrabă, o nefericită dramă familială.

Liberat şi condus în apartamentul său, nu a fost silit să spună adevărul soţiei sale. Poliţiştii îi făcuseră şi acest serviciu.

(S-a petrecut în luna iulie, în Franţa).

UN AN PE VALURILE PACIFICULUI

Temerara traversare a Oceanului de către doi tineri cu ajutorul unei simple bărci mînuită cu vîslele. După un an, înfruntînd furtunile şi atacurilor rechinilor, ei ajung în Australia.

Primul interviu după sosire

John Fairfax şi Sylvia Cook au traversat Oceanul Pacific (circa 8 000 de mile) cu o barcă cu vîsle, lungă de zece metri, în timp de 12 luni ! Primele dorinţi pe care şi le-au exprimat la sosirea lor în micuţa insulă Hayman, lîngă Australia, a fost : „Dorim o bere rece, vrem să facem o baie caldă şi să ne culcăm într-un pat bine fixat pe pămînt".

John Fairfax (33 ani) şi Sylvia Cook (32 de ani) au plecat în ziua de 25 aprilie 1971 din San Francisco şi le-a fost necesar un an pentru a ajunge în Australia. Este de la sine înţeles că această călătorie nu putea să fie o simplă plimbare. În afara efortului fizic zilnic de a trage la vîsle cîte 15 ore, ei au avut de biruit cu micuţa lor ambarcaţiune numeroase şi uriaşe dificultăţi. Puternicile furtuni, atacurile unor haite de rechini, izolarea în largul oceanului, au fost numai cîteva din peripeţiile prin care au trecut. La acestea s-au adăugat emoţiile avute cu ocazia unei eşuări pe un recif de corali, din care au scăpat cu greu, precum şi alte zeci şi zeci de probleme care s-au ivit pe parcursul unei asemenea călătorii îndelungate.

Barca cîntărea două tone şi a fost construită special pentru această adevărată aventură pe întinsul oceanului. Botezată „Britannia", în ambarcaţiune au fost încărcate numeroase produse conservate, 800 litri de apă, sticle de bere şi whisky, medicamente şi un aparat pentru distilarea apei marine.

În cursul călătoriei, din cauza unui uragan, care a produs importante stricăciuni vasului, ei au fost constrînşi să acosteze la Ensenada (Mexic) la 6 octombrie 1971. După reparaţiile necesare şi-au reluat lunga cursă solitară terminată, după eforturi excepţionale, în Australia.

Cînd au sosit pe uscat, cei doi temerari călători, dezobişnuiţi să mai calce pe teren ferm, n-au putut să-şi menţină nici măcar echilibrul. Amîndoi erau extrem de obosiţi şi arşi de soare. Supuşi unui control medical în localitatea Brisbane, unde au fost duşi cu un elicopter, cei doi navigatori au fost găsiţi perfect sănătoşi. John şi Sylvia s-au îmbarcat apoi pe insula Hayman, unde s-au odihnit două săptămîni.

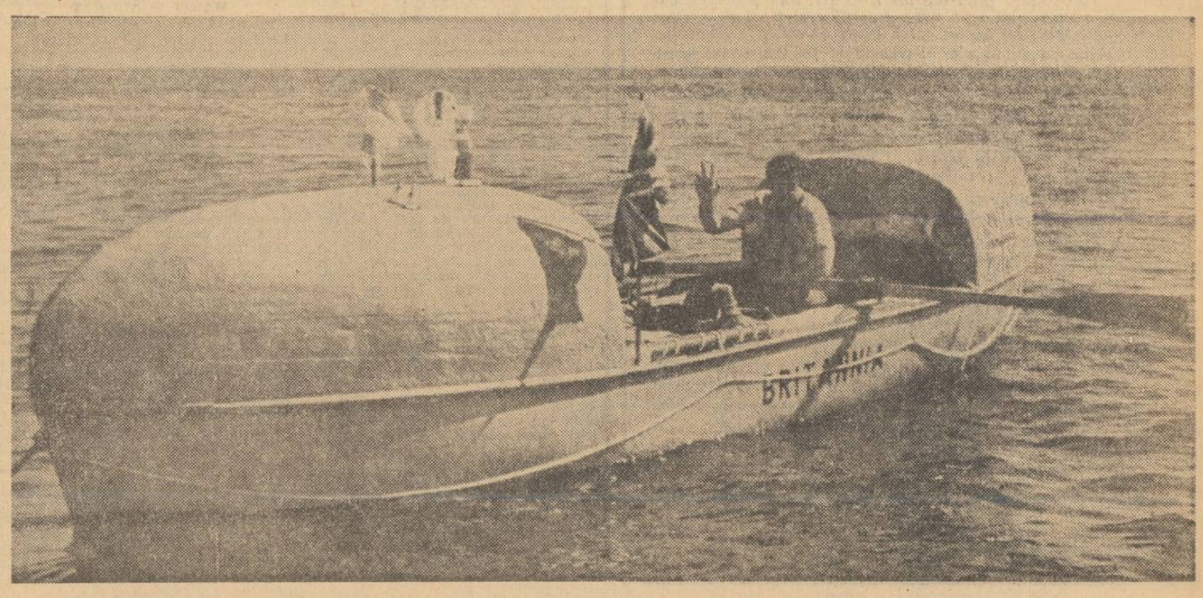

SPIRALE

POEZIA CARE NU SUPĂRĂ PE NIMENI (I)

de Eugen BARBU

Ar trebui legitimată poezia aceasta mijlocie, cel mai ades rezultatul livresc al unor profesiuni onorabile. De data aceasta voi recenza pe Aurelia Batali, de meserie redactor de carte și pe Cristina Tacoi, actriță, amindouă, imitatoare virtuoase ale unor modele ce nu pot fi contestate, lipsite însă de strălucirea personală, de o identitate lirică fără de care pașaportul în cimpul poeziei este greu de obținut. Nu aș spune că avem de-a face cu un epigonism ; mai incoace, posibilitatea de a cinta în marginea altora, cu sunete nu identice, dar din aceeași familie, s-a mai subțiat, calchierea este subtilă și ades, prin artificii, substituirea dispare ca o otravă cu rezultate tirzii.

„Epitaf pentru iarbă" mi se pare un volum în linia cunoscutelor „Poeme într-un vers" de Ion Pillat. Asta după ce Cristina Tacoi incercase în alt volum (Ierugi) imitarea unor frumoase cintece populare. Că autoarea despre care scriem are o pregătire frumoasă în domeniul liric nu este greu de recunoscut. Mă deranjează graba cu care ea tipărește volum după volum, fără un control prealabil și o lipsă evidentă de decantare. Nu o dată pomeneam cite ceva despre termenele de apariție ale volumelor poeților noștri mari, termene îndelungate și bine pregătite. Este absolut sigur că aflați în fața imensului material documentar al unor poeți verificați, posibilitatea de însușire a unei tehnici elementare în materie lirică a devenit nu numai posibilă, dar și lesnicioasă. Iată „Excelsior"-ul Cristinei Tacoi : *„Înfrunzim, înfrunzim și nu știu de ce și nici pînă cînd... Iată florile merilor... Așteaptă, poate ne spun de-om mai fi martori la jocul neînțelept — cînd vintul va trece domn peste arbori,* unde numai ultimele șase cuvinte constituie poezia propriu-zisă, restul fiind un balast supărător, o încărcătură inutilă. „Ruga", de pildă, este la fel de încărcată cu uscături pentru a prilejui în final acest frumos poem pillatian : *„vreme de frunze aiurind"* (care aduce aminte oarecum de *„Un singur nai, dar cite ecouri în păduri"*). Lucrul pare evident și în „Fata morgana" : *„Nu adăuga secundei sunete verzi. Nu păstra crengilor plinsul absent, iarba în peșteri uită lumina"*, urmată de banalități ce nu mai pot fi citate și care te duc, tot aluziv, la același Pillat : *„Încremeniră patru coloane, cerul, marea"*.

În general poemele sînt înnobilate cu sugestii mitologice fără ca lestul scurtelor inscripții să fie lăsat la o parte, cum se petrece și în această „Delfică" : *„Mirosuri mult mai tari decît orice cintare se-nalță din vulcani în agonie. Torturate ființe, în culcușul de piatră cheamă răsufletul mării și-o mai albastră duminică peste maluri"*. Începutul este cu totul nesemnificativ și cele cinci versete sînt salvate numai de invenția *albastrei duminici*, foarte frumoase, cu adevărat... „Scurta baladă" dacă s-ar fi redus la versurile de început ar fi fost suficientă : *„Cum cad bărbații fără arme în cimp și mor, și caii lor aleargă și se rotesc îndepărtîndu-se, străini. Ei fără scuturi singeră în iarbă și cad comete și peste tot un altceva se-ntinde, fără margini"*. Spectacolul fantastic te trimite la acele sălbatice închipuiri din penel ale Magdalenei Rădulescu (la care tot mai des fac referințe) sau la himericii armăsari ai lui Dali, încărcați de baldachine și pagode, și mai ales la tablourile cinegetice ale lui Paolo Uccello, încărcate de lumini spectrale și de animale prelungi, hăituite, de peisaje dansante. Din păcate alegoriile poetei sînt rare. Ici și colo se ivește cite un cioranism : *„Mireasmă a unei culori"* (venită din *schizofrenia unui parfum*) sau cite un rilke-ianism : *„O supraviețuire a frumuseții gata să moară"*. Poți însă să acuzi pe cineva pentru lecturi ? Poți să-i faci cuiva proces pentru că suferă imitînd de tirania modelului tutelar care nu se lasă scăpat din brațe ? Frumoasă este și această inscripție din „Durată" : *„Sînt o mască de lut din vremea cînd pierdut smochinul se gătea de nuntă"*. În rest, volumul mi se pare plin de banalități frumoase, de platitudini bine garnisite pentru că magazia poetică a Cristinei Tacoi este destul de bine utilată. Să exemplificăm : *„Treceam, albă peste ape / Nu mai rîdeam. Treceam / Nu auzeam. Treceam / Nu mai vedeam. Treceam / Plîngînd, treceam / Și ochiul cel mare / Însingurat strălucnind / Nu știa de mine* (De clipă, cu dor)" sau: *„Precum toate sînt părere de cintec. Stincile, iată-le cum vin zburînd, pe valuri, în golful liniștit ! / Văzduhul izbind asurzitor clipele, mușcă trupul pămînt, fără ploaie, încă o dată. Și rînd pe rînd chipul în lucruri se surpă / Vînătul nimeni* (frumos !), *la picioare cu patru vulturi rotitori, clocește o taină încă îndoială* (frumos) / *Mor turme de meteoriți, văpaia lor șuieră în iarbă / Unghii de lemn bat golul trompetelor. Și mîine ziua iar începe să scadă. O-li-oara ! marele clovn cum mai rîde sub masca de cretă"*. Aici, prozaismul înăbușe ca o plantă rea trunchiul poetic care nu era deloc rău, dar o nevoie de aglomerare, de îngroșare face din poemele acestea ceva inform în care ici, și colo se ivesc stele strălucitoare. Și e păcat pentru că poeta nu e lipsită de facultatea de a imita bine, pe dinăuntru, modelul... Dar să mai exemplificăm pentru a nu fi bănuiți de vreo antipatie. Iată să luăm la întîmplare „De ce îndoiala" : *„Nu te îndeamnă nimic ; cu tine, refuz și negație. Cine spunea de beția marelui efort ? / Urma lăsată e fără culoare ? Mereu neîmplicat-o, această rea detașare ! / Să fie doar stări fără devenire, să nu fi existat amazoana de pe stincile Șerpilor regină și preoteasă? Cîmpia și pădurile peste care stăpînea ? Am încercat să strig plînsul, sub vălu-i plutitor să mă ascund, înainte de a-mi smulge masca... De-aș putea să mă sprijin, de unul doar, dintre toți acei care mă privesc bănuitori spunînd : Lacrimile ei nu sînt adevărate, cine poate atinge sublima despărțire de sine, coborînd ?"* Verbalismul prețios, falsa sugestie a unei filozofii dincolo de cuvinte sînt de-a dreptul supărătoare și este păcat pentru că eu văd în Cristina Tacoi un poet care se formează greu, dar este pornit totuși pe un drum bun, tocmai pentru că și-a ales o cale plină de spini, nobilă, pretențioasă, nu lipsită de riscuri însă...

NOUTĂȚI LA STUDIOUL DE DOCUMENTARE

Prezenți în realitatea imediată, consemnînd cu aparatul de filmat marile înfăptuiri, surprinzînd aspecte inedite ale vieții, regizorii și operatorii Studioului „Al. Sahia", se numără printre cei mai efervescenți creatori de film. În cinstea zilei de 23 August și a celei de-a 25-a aniversări a Republicii, o serie de filme documentare vin să consemneze ultimele mari realizări, fapte grăitoare ale contemporaneității noastre. Astfel, filmul lui Erwin Szekler **„LOTRU III"** urmărește principalele etape ale construcției hidrocentralei de pe Lotru. Vorbind despre munca de înaltă calificare a montorilor și electricienilor din centrala de la Ciunget, filmul reliefează și ideea conjugării eforturilor industriei din întreaga țară. (Imaginea Gheorghe Feher). Sub titlul **„ROMÂNIA AZI"**, Octav Ioniță încearcă o prezentare a ceea ce este mai semnificativ României socialiste pe plan politic, economic, științific și cultural în anul 1972. Același regizor vorbește despre potențialul actual al industriei noastre în **„MADE IN ROUMANIA"** : la ambele filme operatorul de imagine este Francisc Patakfalvi. Regizorul Ion Moscu și operatorul Kiamil Kiamil în **„O FAMILIE DE ȚĂRANI"** urmăresc prezentarea a ceea ce au specific și ceea ce au comun țăranii din C.A.P., Recaș, județul Timișoara, dominați de nobila idee că munca și țelurile comune îi înfrățesc deși aparțin unor naționalități diferite. Tot din lumea satului va fi inspirat și filmul lui Dumitru Done **„NOUL SAT"**, ce se va realiza în comuna Ruginoasa județul Iași și care va încerca să ilustreze transpunerea în viață a hotărîrilor Congresului al X-lea al P.C.R. privind înființarea de centre rurale puternice, corespunzătoare etapei actuale de construcție a socialismului. **„SUB SOARELE DE MAI"** este titlul filmului regizat de Titus Meszaroș ce prezintă munca unui consiliu de conducere de C.A.P. și rezultatele activității sale reflectate în bunul mers al cooperativei respective.

Pregătit pentru înfruntarea cu publicul este și filmul regretatului regizor Gabriel Barta **„DUPĂ 20 DE ANI"** ce se ocupă de existența actuală a ceferistului pensionar Gabor Ioan, Erou al muncii socialiste, subliniind ideea că acele calități umane care l-au caracterizat în perioada de glorie nu se pierd o dată cu înaintarea în vîrstă ci îi dau forța de a găsi și acum resurse pentru a fi util societății. În curînd pe ecrane va fi și filmul Ninei Behar (imaginea Doru Segal) **„VALORI ARHITECTURALE"**, film despre pridvorul închis ca element arhitectural vechi, preluat din construcțiile țărănești și transmis în arhitectura civilă urbană. Filmul este totodată o invitație la meditație asupra arhitecturii moderne. Aceeași regizoare și același operator pregătesc un film cu prilejul împlinirii a 20 de ani de la începerea construcției grupului industrial și a orașului Gheorghe Gheorghiu-Dej, apelîndu-se și la materialul filmat de către cinecronica ultimelor două decenii, reportaje filmate, jurnale de actualități... Va fi un film despre noul oraș a cărui existență și istorie se identifică cu istoria înfăptuirilor socialiste.

Regizorul Alexandru Boiangiu a terminat un film despre oamenii carierei de piatră de la **„MAHMUDIA"**.

Acestea sînt doar o parte dintre ultimele și viitoarele producții ale studioului nostru de documentare.

RADIODIFUZIUNEA, ORELE ȘI ZILELE NOASTRE...

de Horia OPRESCU

Un aviator francez, Blériot, în 1909, izbutește o performanță ce incremenește lumea de admirație : survolează Canalul Mînecii, larg de circa 32 Km!

După 18 ani, Lindberg, pilot american de origină suedeză, zboară, fără escală, peste Atlantic, ispravă unanim calificată, atunci, ca „supraomenească".

Piccard, om de știință elvețian, se ridică, 1931, cu balonul, la 16.000 km., atingînd stratosfera.

Orice izbîndă tehnică statornicește în spiritul uman, fiorul unei ere noi. Se poate stabili o legătură, aș zice — un *determinism* — între civilizație și marile ei trepte ascendente: cuceririle științei.

Literatura lui Jules Verne rămîsese cu totul depășită. Și e momentul să amintim că, — la începutul secolului — Ministerul Școalelor din Anglia, interzisese, categoric, traducerea cărților „absurdului" scriitor francez care, *„îmbolnăvește spiritul tineretului, imaginînd scorneli ce, niciodată, nu vor fi înfăptuite: OCOLUL PĂMÎNTULUI ÎN 80 DE ZILE* sau *DE LA PĂMÎNT LA LUNA ..."*

Dar lista „minunilor", în anii ce-au urmat, sporește: Radio, Televiziunea, Selenizarea. Stațiile orbitale... Însă, în vreme ce, triumfurile amintite se petreceau aiurea, singură Radiodifuziunea se concretiza — simultan aproape — și în România. Pentru că, dacă prin 1928, „minunea secolului" lua ființă și la București, abia cu vreo șapte-opt ani înainte, la Paris, prin Turnul Eiffel, se făcuseră primele încercări de transmisiune radio.

Concretizarea părea incredibilă. Acele *„sfaturi pe întuneric"*, cum le calificase Iorga, aterizau, miraculos, în casa, în odaia, lîngă fotoliul dumitale... Văzduhul tot, din zare în zare, devenise o *școală*. O imensă carte deschisă. Mesagii, de cultură și surpriză, de informare ori beletristică, poposeau în inimă, vibrau în creierul dumitale, prin *cuvîntul grăit*. Vorba inaripată, vie și pluriformă, transformase în faptă, ceea ce, în zorii civilizației, se etichetase cu o formulă quasi-mistică: la început a fost cuvîntul... *Cuvîntul* ce, acum, transformase firmamentul străvechilor eresuri, într-un mesagiu legat de viață. Într-un amfiteatru de unde sosea, pe înțelesul și placul tuturor, *ideea:* innoitoare, tonică, de toți rîvnită.

Iar, spre dovadă nediscutabilă, iată, am scos din sertarul celor mai scumpe amintiri personale, o revistă. Este un *Program al Radiodifuziunei române*, cu data de *duminică, 14 februarie 1932*. Din numeroasele texte și imagini, nu voi reproduce decît cîteva nume ale celor care, în josul propriei fotografii, alcătuiau rubrica intitulată *„Conferențiari la Radio"*: N. Iorga, Liviu Rebreanu, Octavian Goga, T. Arghezi, Em. Bucuța, Perpessicius, Alice Voinescu, Rădulescu-Motru, Prof. Dr. G. Marinescu, V. Voiculescu, Gh. D. Mugur, Horia Furtună, I. Simionescu, Gala Galation, Ion Pillat și alții. (Iar, printre atîția dispăruți, voi adăuga și doi inși care, *încă*, rezistă: Romulus Dianu și Horia Oprescu...)

★

Revelațiile acestea, cu totul succinte, mi-aduc în spirit uriașul, splendidul nivel atins în zilele noastre, de Radiodifuziunea română.

În consens, latura *muzicală* (simfonic, operă, concerte — instrumentale ori vocale, — ca și muzica ușoară,) asigură emisiunilor vorbite un elevat echilibru.

Fiece program săptămînal echivalează, pe scurt, o enciclopedie: sistematică, precisă, diversă. Spre edificare, să luăm în mînă un *Program radio* din cea mai apropiată actualitate. Voi cita, fără a diminua cu comentariul meu, rubricile respective: *„Ora satului"; „Radiomagazinul femeilor"; „Te apăr, te laud, te cînt"; „În cinstea marii întreceri socialiste" ; „Concert Beethoven"; „Fonoteca de aur"; „Atlas cultural"; „Teatru radiofonic"; „Odă limbii române"; „Miorița"; „Shakespeare în cultura română"; „Moment poetic"; „Revista literară Radio"*. Și altele. Apoi felurite *„Radiojurnale" ; „Buletine meteo" ; „Sport"; „Știința la zi"* etc.

Toate iscindu-se, fascinant din acea cutiuță de lemn, cu lămpi și cadran...

Nu am căderea să împart elogii. Nu voi aminti decît spusa, scăpată față de mine, cîndva, de un vrednic scriitor, conducător la Radiodifuziune: „Munca, pentru oricine ins, în România, este de opt ore. Eu însă, din cele 24 ceasuri astronomice, sînt prezent cu spiritul și *răspund* pentru 51 de ore, socotind tustrele programele..."

Acestei afirmații, reală deși aparent utopică, nu poți răspunde decît, cum zice Arghezi: „cu o deferentă *sculare în picioare.*"

MICA ENCICLOPEDIE

DON MIGUEL, NECUNOSCUTUL...

de L. SĂRĂȚEANU

Cine nu a auzit de Don Quijote și de autorul său, Cervantes ? Eroul celebrului scriitor spaniol poate fi, fără greșală, înscris în rîndul celor mai populare personaje ale literaturii universale. Și totuși, atît lucrarea cît și — mai ales — autorul rămîn de fapt în afara sferei unei bune cunoașteri. Dacă ar fi să iau doar un exemplu, aș spune că marea majoritate dintre europeni îi fac lui Cervantes pînă și nedreptatea de a pronunța numele eroului său după fonetica franceză, denumindu-l pe „ingeniosul hidalgo" de la Mancha „Don Quichotte", și nu „Don Quijote" (citește „Don Chihote"), așa cum îl denumea însuși părintele lui literar. Dar acesta este, dacă vreți, doar un exemplu minor. De-a lungul secolelor, capodopera lui Cervantes, care reprezintă de fapt cel dintîi roman modern în literatura mondială, a suferit nenumărate alte nedreptăți, incomparabil mai grave ; de la publicarea de texte apocrife, datorate unor scriitorași pe care timpul i-a luat definitiv cu el în uitarea generală, pînă la truncheri și falsificări grosolane. Chiar în timpul vieții autorului s-a petrecut un asemenea act de cumplit furt. Într-adevăr, Don Miguel de Cervantes Saavedra publicase prima parte a romanului său închinat „Ingeniosului hidalgo Don Quijote de la Mancha" și care s-a bucurat de un succes colosal. Cum vicisitudinile vieții îl impiedicau pe autor să dăruiască cea de a doua parte a lucrării, un oarecare Avellaneda (se bănuiește că acesta era doar un pseudonim, numele autentic al impostorului nefiind cunoscut) și-a permis să publice în 1614 o ...continuare a romanului. Amărăciunea lui Cervantes a fost nesfîrșită. Dar fapta a avut și o latură pozitivă. Ea a determinat pe adevăratul autor să se aștearnă la greaua muncă a plăzmuirii ultimei părți a capodoperei vieții sale. Și astfel, urmații beneficiază de un text autentic în totalitatea lui. Partea a doua, cea adevărată, a apărut la 1615. Ea este o strălucită împlinire a unei lucrări caracteristice renașterii spaniole, acea epocă ce a dăruit pe filozoful Vives, pe scriitorii Lope de Vega și Calderon, pe pictorii Velasquez, Murillo și El Greco și care a dat, prin Cervantes, tot ce avea mai bun și mai reprezentativ.

Pe acest Cervantes trebuie să-l privim și prin cealaltă prismă a destinului, care a vrut ca el să rămînă de fapt necunoscut. Viața lui plină de aventuri și de amarul sărăciei nu este decît arareori evocată. S-a născut la Alcala de Henares, un orășel în apropiere de Madrid și, dacă nimeni nu știe data exactă a venirii pe lume, se cunoaște, în schimb, ziua cînd viitorul scriitor a fost botezat : 9 octombrie 1547. Crescut într-o casă de medic sărac, a lăsat pagini pline de sevă consacrate lipsei de bunuri materiale ! „Cine este sărac, n-are cu ce se lăuda. El își suportă sărăcia pe rînd : cînd foamea, cînd frigul, cînd lipsa veșmintelor, cînd toate împreună..."

După cîteva călătorii prin cetățile italiene, viitorul scriitor îmbrățișează cariera de ostaș, participînd, printre altele, la lupta de la Lepanto dintre flota spaniolă și cea a sultanului turc Selim. Aici e rănit de două focuri de archebuză în piept ; un al treilea foc îi retează mîna stîngă, „Ciungul de la Lepanto", *se va apăra mai tîrziu, atunci cînd un adversar literar îl va fi acuzat că e bătrîn și infirm :* „Mă acuză că sînt bătrîn și ciung, ca și cum ar fi stat în puterea mea să țin timpul în loc și ca și cum aș fi devenit ciung într-o circiumă și nu în cea mai strălucită întîlnire a secolelor..."

Luat ulterior prizonier de către pirați, avea să cunoască timp de cinci ani amarul captivității, pentru ca, revenit după răscumpărarea lui în Spania natală, să trăiască iar ceea ce de fapt știa foarte bine : nerecunoștință, sărăcie și, în sfîrșit, cea mai cumplită dintre tristeți : furtul operei lui.

Și pentru ca necazurile să se completeze „post mortem", trebuie spus că nu se cunoaște locul unde a fost îngropat și că, astfel, nici o inscripție, nici o stelă funerară nu poate ajuta pe nenumăratii lui admiratori să-i aducă o floare la locul de veci, lăsînd acestora doar posibilitatea de a-l așeza pe acest necunoscut Don Miguel în panteonul imaginar al marilor ctitori de cultură a omenirii.

UN VALOROS EXPONENT AL MUZICII VOCALE ROMÂNEȘTI

IONEL PANTEA

La Brașov în timpul recentului festival de muzică de cameră am avut ocazia să-l revăd și mai cu seamă să-l ascult pe **IONEL PANTEA**, cunoscutul bas clujean, laureat al unor concursuri internaționale de la Zwickau, Praga, Barcelona, București, Geneva, München. I-am adresat cu acest prilej cîteva întrebări, menite să facă cunoscute publicului ultimele succese ale acestui strălucit mesager al artei românești.

— Aș începe prin a vă întreba unde ați mai cîntat, în stagiunea aceasta, înainte de festivalul de la Brașov ?

— De curînd, m-am întors de la Viena, unde am participat la un concert comemorativ Mozart, care a avut loc în cadrul festivalului „Săptămînile festive Vieneze". Am cîntat acompaniat la pian de celebrul pianist Dr. Erik Werba, fostul meu profesor la Academia de Muzică din Viena. Programul a cuprins arii de concert de Mozart, la una dintre ele și-a dat concursul solistul contrabasist de renume mondial prof. Ludwig Streicher.

Concertul pe care l-a susținut Ionel Pantea la Viena, s-a bucurat de un deosebit succes. Că este așa o mărturisesc cîteva spicuiri din presă : **Kurier.**, un strălucit basist, Ionel Pantea, a cîntat fascinant aria „Per questa bella mano". **Arbeiter Zeitung** — sub titlul „Un bas român" arăta că „I. Pantea ne-a încîntat prin vocea sa puternică, surprinzător de maleabilă și prin cultura sa de belcanto, demnă de invidiat". **Wiener Zeitung :** „În primul rînd trebuie menționat românul I. Pantea care în acest concert, o dată în plus a putut să-și etaleze vocea sa caldă și cultivată, dovedindu-și virtuozitatea și sensibilitatea care-l caracterizează".

— Cum de v-ați gîndit să participați la festivalul brașovean și cum vă apare la această ediție a sa ?

— Imediat după întoarcerea în țară am fost invitat de Comitetul de organizare al celui de al III-lea Festival al Muzicii de Cameră din Brașov, organizat sub auspiciile Consiliului Culturii și Educației Socialiste, să particip la concertul inaugural al festivalului. M-a bucurat nespus faptul că la Brașov acest gen este cultivat și gustat de un numeros public. Am interpretat ciclul de lieduri Op. 39 „Liederkreis" de Schumann, acompaniat de pianistul Liviu Teciu.

În partea a doua a concertului și-a dat concursul ghitaristul francez Roger Pierrat, acompaniat de Orchestra de Muzică de Cameră a Filarmonicii din Brașov sub bagheta lui Ion Ionescu — Galați. Au mai evoluat : ansamblul instrumental „Soliștii din Sofia", Formația de instrumente vechi din Brașov, baritonul Dan Iordăchescu, Cvartetul Filarmonic din București, Mihai Constantinescu, „The Purcell Concert of Voices" din Londra și alte formații camerale de valoare.

— Festivalurile încheie, de obicei, stagiunile. Ce aveți de gînd să faceți în cea următoare?

— În stagiunea următoare care se anunță deosebit de bogată în turnee de operă și concerte voi cînta în numeroase centre muzicale din Europa și America : Salzburg, Viena, Paris, Roma, Triest, München, Basel, Rouen, Cleveland și Washington. În țară conduc clasa de lied și oratoriu din cadrul Conservatorului G. Dima din Cluj, muncă ce mă pasionează în egală măsură cu cea solistică.

Proiectele mele includ, evident, și apariții în fața publicului românesc.

Ion DRAGANOIU

ECOURI • ECOURI

Nino Manfredi și Mariangela Melato sînt interpreții principali ai filmului „Îi vom numi Andrea", pe care îl turnează Vittorio de Sica.

Vasili Lanovoi, al cărui ultim rol important a fost contele Vronski din „Anna Karenina", se află din nou pe platourile de filmare interpretînd un agent de contrainformații sovietic în filmul lui Alexandr Faințimmer „Cincizeci pe cincizeci".

„ALBASTRĂ CA MAREA NEAGRĂ" este titlul comediei poloneze pe care a realizat-o de curînd excelentul documentarist Jerzy Ziarnik, virulentă satiră de moravuri, avînd pe generic actorii Marian Kociniak și Barbara Mlynarska.

„AMINTIREA" se intitulează filmul, pe care-l turnează regizorul sovietic Grigori Ciuhrai, film în care tema memoriei este un rapel la ceea ce a suferit umanitatea din încercările pretendenților la hegemonia mondială. Este un film ce încearcă, pe baza mărturiilor culese în întreaga Europa, să refacă epopeea Stalingradului din memoria celor care au luat parte la această bătălie, dar să și urmărească ce înseamnă acest episod din cel de al doilea război mondial pentru generațiile ce nu i-au fost contemporane.

VANESSA REDGRAVE, după ce a declarat în repetate rînduri că este obosită de cinematograf și după ce s-a lansat într-o nouă carieră teatrală pe scenele londoneze este în tratative cu o casă producătoare pentru turnarea unui film în serii, în care ar fi povestită propria sa viață, ca actriță, ca militantă politică, ca soție și mamă etc.

AVÎNDU-L ca partener pe Lando Buzzanca, cunoscuta actriță italiană Rossana Podesta interpretează rolul principal din filmul regizorului Steno, „Profesorul".

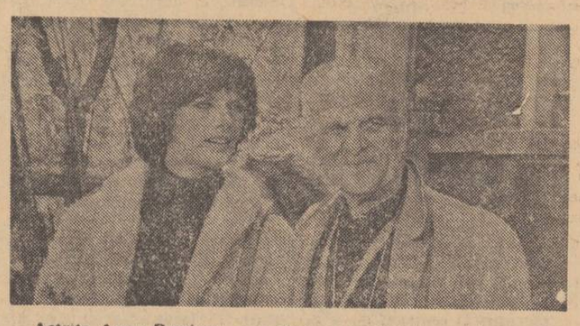

Actrița Anny Dupérey, una dintre cunoscutele vedete ale filmului și teatrului francez, interpretează rolul principal din ultimul film al lui Jean Delannoy (în imagine, împreună cu Dupérey) „Simplă chestiune de timp", alături de Françoise Rosay, Philippe Clay și Daniel Ceccaldi.

Clepsidra

DE VORBĂ CU ADOLESCENȚA

de Constantin VIȘAN

Reporterul Mihai Stoian a formulat 16 întrebări despre prietenie și dragoste, despre diferența dintre sexe, despre sensibilitate și distracție, despre căsătorie și profesiune. Adresate unui număr de 808 adolescenți, aceste întrebări au declanșat un dialog amplu, consemnat într-o carte deosebit de utilă dar insuficient comentată. E vorba de volumul „Fetele despre băieți, băieții despre fete". Citindu-l ai sentimentul că participi direct la frămîntările eroilor reali ai lui Mihai Stoian. Ei au uitat că întrebările le-au sosit prin poștă. Le consideră propriile lor neliniști. Bun psiholog, cunoscător al mediului investigat, autorul a știut să delimiteze problemele specifice adolescenței. Poate că aria chestionarului lansat celor 808 subiecți ar fi trebuie să fie totuși mai largă. Scriitorul a acordat un spațiu exagerat întrebărilor legate de psihologia adolescentului, depistării diferențelor de opinie în funcție de sex. Drept urmare, dialogul este uneori specios, are un caracter de laborator. Interlocutorii își mărturisesc exact opinia, dar ca în fața unui medic, a unui examinator. Destăinuirile lor sînt telegrafice, aride, exacte, dau senzația că vin de la niște ființe trăite într-un mediu închis. Concluziile anchetei ar fi fost mult mai consistente dacă s-ar fi acordat o mai mare atenție problemelor cu caracter social. Conștient, probabil, de limitele investigației sale, autorul a adăugat cîteva comentarii menite să suplinească tocmai această lacună. Ele avertizează că există un decalaj între răspunsuri și vîrsta adolescenților. Mulți dintre aceștia se dovedesc a fi nepregătiți pentru viață, lipsiți de experiență în răspunsurile lor munca e un cuvînt foarte rar pronunțat. În schimb distracția revine mereu, ca o preocupare de prim plan. Adolescenții manifestă un slab interes pentru lumea din jur, nu fac legătura cu exemplul părinților. De parcă n-ar avea biografie. Nu sînt neliniștiți de problemele vîrstei, ale viitorului. Totul li se cuvine. Din acest punct de vedere cartea „Fetele despre băieți, băieții despre fete" constituie un semnal pentru părinți, pentru educatori. Ea pledează despre necesitatea întăririi procesului educativ. În școală, în societate, în familie.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 13 AUGUST

PROGRAMUL I. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.25 Mari muzicieni la București. Pianistul Gyorgy Cziffra. 12.40 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 360 de grade. Din sumar : Fotbal : Reîntîlnire cu cele patru echipe bucureștene în noile alcătuiri ; Muzica ușoară la ea acasă — azi în studio Mirabella Dauer ; Din nou fotbal : Aspecte din meciul Steaua—Dinamo. 15.30 „Fizică, matematică, muzică". 15.45 Campionatele feminine de canotaj academic. Transmisiune de la Brandenburg (R.D.G.). 16.00 O voce : Lucia Tîlbuleac. 16.15 Campionatele balcanice de natație. Transmisiune de la Sofia. 16.35 După 22 de ani. C.S.M. Reșița în divizia A de fotbal 16.45 Ediție specială : „Budapesta—București via MT — TVR". Prezintă craiasa televiziunii ungare Iudith Hodos. 18.10 Cei trei mușchetari (III). 19.00 Vetre folclorice. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reportajul săptămînii : Florile soarelui. 20.30 Filmul „Jandarmul la New-York". Comedie cu Louis de Funès, Geneviève Grad, Jean Lefevre. 21.55 Teledivertisment. „Atențiune ! Pescarii I". 22.35 Telejurnal. 22.45 Duminica sportivă.

PROGRAMUL II. 12.30 Promenada duminicală. 20.00 Eroi îndrăgiți de copii. 20.30 Capela Coloniensis. Orchestra barocă a Radiodifuziunii din Köln. 21.05 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.20 Romanțe. 21.50 Film serial : Mannix.

LUNI 14 AUGUST

PROGRAMUL I. 17.30 Curs de limba rusă. 18.00 Căminul. 18.40 Ecranul. 19.00 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.05 Reflector. 20.20 Roman foileton : Rațiune și sensibilitate. Ecranizare după romanul lui Jane Austen. Seria I : „Plecare din Norland". 21.05 Prim-plan : Inventatorii. 21.35 Să înțelegem muzica (reluare). 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 Năzdrăvanii... joacă șah. 20.30 Concert Chopin. 20.55 Romantic club 22.25 Cronica literară.

MARȚI 15 AUGUST

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Un interpret îndrăgit — Ion Dolănescu. 9.20 Căminul (reluare). 10.00 Curs de limba engleză. Lecția a 9-a 10.30 Prim-plan : Inventatorii (reluare). 11.00 Salut Germain (reluare). 11.40 Promenada duminicală (reluare). 12.30 Telejurnal. 17.30 Curs de limba franceză. Lecția a 12-a. 18.00 Steaua polară. 18.30 Săptămîna folclorului timișorean. 18.50 Dezbateri, confruntări în lumina tezelor Conferinței Naționale a P.C.R. : Democrația socialistă și perfecționarea activității sociale. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Înfloresti, pămînt al bucuriei. Cîntece patriotice. 20.15 Seară de teatru : „Trei generații" de Lucia Demetrius. 22.15 Teleglob : Republica Democratică Congo. 22,35 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 Telecinemateca pentru tineret : Primăvara. O producție a studiourilor iugoslave. 21.30 Agenda. 21.40 Luminile rampei. 22.15 Telex tehnico-științific. 22.25 Dicționar muzical-distractiv (reluare).

MIERCURI 16 AUGUST

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Teleglob (reluare). 9.25 O viață pentru o idee : Nikitin (IV) (reluare). 10.00 Curs de limba rusă. Lecția a 11-a. 10.30 Telecinemateca Primăvara (reluare.) 12.00 Telejurnal. 17.30 Curs de limba germană. Lecția a 11-a. 18.00 Intermezzo muzical cu orchestra Gerhard Römmer. 18.20 Noutăți cultural-artistice. 18.50 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 23 August — 30 Decembrie. Teleobiectiv. 20.20 Interpretul săptămînii, Maria Marcu. 20.35 Telecinemateca : Electra. O producție a studiourilor din Grecia. 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II. 20.00 România în lume. 20.30 Portativ '72. 21.15 Viața economică a Capitalei. 21.35 Arta plastică, Muzeul din Oradea. 21.50 Roman foileton : Moș Goriot (reluare).

JOI 17 AUGUST

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 România în lume (reluare). 9.35 Prietenii lui Așchiuță. 10.00 Curs de limba franceză. Lecția a 13-a. 10.30 De la Alfa la Omega. 11.00 Telecinemateca : Electra (reluare). 12.55 Telejurnal. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 De la decizie la acțiune. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Drumul tinărului spre muncă... 20.25 Aventuri în epoca de piatră. 21.15 Universitatea TV. 22.00 Film documentar : Imagini din Indonezia. 22.20 24 de ore. 22.40 Handbal masculin : România—U.R.S.S. (înregistrare din Sala sporturilor de la Ploiești).

PROGRAMUL II. 20.10 Concert de muzică clasică. 21.10 Agenda. 21.20 Desen animat. 21.30 Bucureștiul necunoscut. Calea Șerban Vodă. 21.50 Cei trei mușchetari (III) — reluare. 22.40 Cărți și idei.

VINERI 18 AUGUST

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Universitatea TV (reluare). 9.50 Muzică populară cu acordeonistul Ilie Udilă. 10.00 Curs de limba germană. Lecția a 12-a. 10.30 De la decizie la acțiune (reluare). 11.00 Aventuri în epoca de piatră (reluare). 11.50 Film serial pentru copii : Fiul mării (reluare). 12.20 Telejurnal. 17.30 Curs de limba engleză. Lecția a 12-a. 18.00 Pentru sănătatea dv. : „Vacanța, natura, alimentația și sănătatea". 18.15 Satul contemporan. 18.35 Revista literară TV. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Oameni și fapte din marea întrecere. 20.15 Filmul : Un surîs în plină vară. Cu Sebastian Papaiani, Florina Luican, Dem Rădulescu. 21.45 Panoramic științific. 22.10 Avanpremieră. 22.15 Seară de balet. 22.30 24 de ore. Din țările socialiste.

PROGRAMUL II 20.00 O viață pentru o idee : Grigore Antipa 20.35 Teatru scurt : Cerere în căsătorie, după A.P. Cehov. 21.10 Agenda. 21.20 Cluburi sportive bucureștene. 21.40 Film documentar : Scurta istorie a gigantului de la Porțile de Fier. 21.55 Dans și muzică de pretutindeni.

SIMBĂTA 19 AUGUST

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Biblioteca pentru toți : George Coșbuc. 9.50 De vorbă cu gospodinele. 10.05 Teleenciclopedia (reluare). 10.50 Panoramic științific (reluare) 12.00 În slujba sănătății. Emisiune de educație sanitară. Combaterea vectorilor unor boli contagioase. 12.15 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 Arta plastică. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Teleenciclopedia. 20.50 Film serial : Mannix — episodul III. „Fugi oiță, fugi". 21.40 V-am rezervat un loc... ! Emisiune muzical-distractivă. 22.55 Telejurnal 23.05 Cu o săptămînă înaintea deschiderii Jocurilor Olimpice de vară de la München.

PROGRAMUL II. 16.30 Agenda. Litoral '72. Al VIII-lea festival național de folclor. 17,10 Reportaj bucureștean 17.30 Pagini muzicale de mare popularitate. 17.50 Filmul : Cerul începe la etajul III. Cu : Ștefan Ciubotărașu, Silviu Stănculescu, Irina Gărdescu.

COSMONAUTICĂ

ÎN 1975 VOM URMĂRI PE ECRANELE TELEVIZOARELOR

JONCȚIUNEA ÎN SPAȚIU A NAVELOR SOIUZ ȘI APOLLO

de col. ing. Dumitru ANDREESCU
membru în Comisia de astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

După semnarea la Moscova, la 24 mai a. c., a acordului sovieto-american de colaborare în cercetarea și folosirea spațiului cosmic în scopuri pașnice, s-a trecut grabnic la elaborarea programului de detaliu a uneia dintre acțiunile cele mai importante prevăzute în document, și anume participarea reciprocă la salvarea echipajelor din cosmonavele avariate pe orbită.

Acțiune generoasă care pentru a-și putea găsi modalități practice de împlinire necesită studii ample și experimentări. De unde, ritmul accelerat amintit.

Alfa : cuplajul navelor

Evident, trebuia început cu stabilirea unei compatibilități a celor două tipuri de nave pilotate ce se folosesc în perioada actuală : Soiuz și Apollo. Aceasta, întrucît așa cum se prezintă ele acum, nu pot fi cuplate, deci nu îngăduie o intervenție rapidă în caz de accident în timpul unei misiuni cosmice.

Este foarte important de menționat că alci nu se pune numai problema unificării (tipizării) pieselor așa-zise „de arimaj", prin care se realizează îmbinarea sigură a navelor, ci apare necesară în primul rînd o compatibilitate a microclimatului din cabină.

Să explicăm.

În cabina navei Apollo echipajul respiră o atmosferă constituită numai din oxigen și aflată la o presiune redusă, respectiv o treime din valoarea presiunii terestre normale.

Cu totul alta este situația în cabina navei Soiuz, unde atmosfera este cea „de acasă", cu un conținut de 70 la sută azot și 30 la sută oxigen, și la presiunea obișnuită, de... o atmosferă !

Iată de ce, chiar dacă din punct de vedere tehnic, joncțiunea ar fi posibilă, apare necesară soluționarea aspectului biologic, care ridică destule probleme specialiștilor.

Soluția : modulul ecluză

Priviți fotografia de jos. Începe să se concretizeze rezolvarea.

Specialiștii au căzut de acord ca la navele Apollo destinate efectuării de misiuni în comun cu navele Soiuz să fie atașat un modul ecluză — un container cilindric, lung, de 3 metri și cu diametrul de 1,5 m, prevăzut, cum se vede, cu uși etanșe la ambele camere și cu instalație proprie de climatizare (sferele prinse lateral sînt rezervoarele cu gaz pentru respirat : unul cu oxigen pur, celălalt cu amestec de oxigen și azot). Mai departe se procedează simplu. Navele fiind cuplate, una în dreptul uneia dintre uși (trape) se deschide trapa de acces. Se va prevedea, desigur, și posibilitatea de a se comanda din ecluză deschiderea trapei, pentru situația cînd echipajul din cealaltă cabină este accidentat și nu mai poate acționa comenzile. Apoi, este neapărat necesară această prevedere pentru cazul cînd întregul echipaj a părăsit cabina proprie și la reintoarcerea din cabina invecinată trebuie să-și deschidă singur trapa de acces. De altfel, se mai poate comunica și prin trapele de exterior, dar în acest caz cabinele sînt depresurizate pe rînd, în prealabil oamenii trebuind să-și îmbrace scafandri cosmici, pe care de regulă nu-i poartă pe timpul misiunilor orbitale.

Modulul ecluză îngăduie trecerea a doi oameni simultan, dar, evident într-un singur sens și nu pasaje încrucișate. Cosmonauții pot rămîne pe tot timpul trecerii în combinezoane ușoare, de interior, întrucît practic cabinele nu se depresurizează pe timpul operației, iar în ecluză presiunea sau crește de la 0,35 kg/cm² la o atmosferă (cînd se pregătește intrarea în nava Soiuz), sau scade de la o atmosferă la 0,35 kg/cm² (cînd sensul deplasării este de la Soiuz la Apollo).

Cum se va proceda ?

S-a stabilit de pe acum modul cum se va proceda la misiunea Soiuz-Apollo din luna mai sau iunie 1975, și anume :

Prima va ieși la întîlnire nava Soiuz. Ea se va înscrie pe orbită la 260 km înălțime.

Apoi va fi scoasă în spațiu nava Apollo, folosindu-se pentru aceasta o rachetă purtătoare Saturn 1B ; lansarea se va face de la Cape Kennedy. Nava, înmatriculată la nr. 111, se află în stocaj, complet echipată, și va fi pregătită la timp pentru zbor. Parametrii principali ai orbitei vor fi : înclinarea 51,6 grade, iar distanța 205 km (orbita circulară).

Ambele echipaje vor concura la efectuarea joncțiunii, operînd cu mijloace radio, de radiolocație și optice. Bineînțeles, se va beneficia larg și de ajutorul stațiilor terestre, de uscat, navale și aeriene, acțiunea îndreptățind cu prisosință atenția lumii întregi.

Îndată ce cuplajul navelor se va fi realizat va fi pregătită prima trecere. De notat că echipajele nu vor avea decît cîte doi membri și vizitele reciproce vor alterna, astfel : mai întîi un astronaut american își va vizita colegii sovietici, apoi un cosmonaut sovietic va întoarce vizita și totul se va repeta în cele două zile cît s-a prevăzut să dureze zborul navelor cuplate.

Pentru o acomodare treptată cu noul microclimat, astronauții americani vor avea nevoie la fiecare trecere de un timp de pregătire de 2 ore 25 minute, (se evită astfel expunerea la boala de compresie), pe cînd cosmonauții sovietici vor putea trece în numai 25 minute din nava lor în nava americană.

Ce activtăți vor desfășura echipajele împreună ?

În primul rînd se vor pune la punct tehnica și procedeele întîlnirii orbitale și cuplajului însuși.

Totodată însă vor fi efectuate observații în comun asupra planetei noastre și asupra spațiului cosmic, pregătindu-se pașii următori în această importantă și semnificativă acțiune de colaborare.

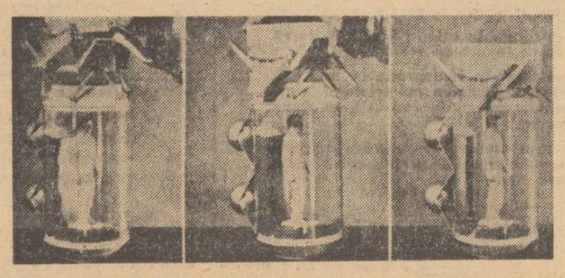

Acesta este modulul-ecluză care va îmbina cosmonavele Soiuz și Apollo la operația din mai-iunie 1975. Cele 3 machete înfățișează secvența manevrelor de joncțiune, de la contactul navei Soiuz cu modulul-ecluză al navei Apollo, pînă la îmbinarea lor fermă. Se observă în interior pupitrul de comandă pentru controlul atmosferei și acționarea trapelor, iar în exterior rezervoarele de gaz (unul cu oxigen pur, iar celălalt cu amestec de oxigen și azot)

Specialiștii sovietici și americani au căzut de acord asupra modalității tehnice de realizare a joncțiunii Soiuz-Apollo. Iată această modalitate, într-o ilustrație recentă. Se observă modulul-ecluză, dispus în capătul frontal al cabinei Apollo, cuplat la trapa anterioară a compartimentului orbital al navei Soiuz

Arta multimilenară!

Nu este un arbore în noapte, nu este o graciă operă a vreunui meșter sticlar, ci... un animal. O splendidă alcyonară care aparține adîncurilor oceanelor Indian și Pacific.

DESCOPERIRI FĂCUTE DIN... GREȘEALĂ

Pe filele recent adăugate istoriei științelor medicale sînt înscrise o serie de descoperiri făcute „fără voia" autorilor. Mai exact, se găsea ceea ce... nu se căuta! Iată ceea ce caracterizează așa numita serendipitate. În urmă cu doi ani, cînd medicii americani încercau să vindece gripele cu un nou produs antiviral — amantadina (Symmetrel) — într-un serviciu de neurologie din New York, s-a observat că dacă cei gripați nu se vindecau cei care sufereau de boala lui Parkinson, gripați și ei, prezentau o netă ameliorare a... simptomelor lor neurologice!. Observația dr. Robert Schwalb, redată în revista de specialitate „Médecine et Hygiène", a suscitat încă de atunci un interes considerabil, dat fiind că în lumea întreagă se experimenta un alt tratament (L-Dopa) în această maladie. De doi ani încoace se fac cercetări sistematice în foarte multe clinici neurologice. Se caută a se ști locul definitiv al amantadinei în tratamentul bolii lui Parkinson. La un simpozion de la Londra, s-a arătat că amantadina are într-adevăr un efect antiparkinsonian. (Își exercită activitatea mai mult asupra akineziei și rigidității decît asupra acelei tremurături) și dacă tratamentul gripei a „pierdut" un produs, o altă maladie a avut de cîștigat, ceea ce demonstrează că în cercetare „nimic nu se pierde".

INFORMATICĂ

DEZINTOXICAREA INFORMAȚIONALĂ ȘI... TIMPUL NECESAR PENTRU A GÎNDI

Legile biologiei se aplică în producția industrială. Controlul statistic de calitate, un sistem informațional care lucrează pe principiul abaterii semnificative. Inginerul e informat doar cînd ceva este pe punctul de a izbucni. Cînd totul merge normal, inginerul are timpul liber necesar muncii de concepție.

— Inginerii marilor întreprinderi trăiesc, se afirmă, într-un adevărat ocean informațional. Ei sînt prinși continuu în valuri de informații, **spuneam eu într-o discuție cu ing. LUCIAN CURELARU, șef de sector la Centrul de statistică matematică din București.**

— **Este greșit, mi-a replicat domnia sa. Astăzi numărul de informații scade.**

— **?**

—**Poate să vă pară paradoxal, dar cu cît o întreprindere este mai bine organizată, vă rog să înțelegeți asta ca științific organizată, numărul de informații care parvin conducerii de întreprindere este din ce în ce mai mic.** Și apoi fără legătură aparentă : dv. cînd simțiți că, de pildă, „aveți ficat" ? **Cînd vă doare, nu ? Organismul nu vă anunță continuu, nu vă asaltează cu informații că „totul merge bine", inima, ficatul, dinții... că „nu aveți temperatură" etc. Primiți semnale, informații, adică o durere, o stare de rău doar cînd ceva s-a dereglat, cînd a intervenit o tulburare, o stare anormală. Transpuneți situația la o întreprindere industrială. Credeți că inginerul trebuie informat mereu de ce se întîmplă în uzină, dacă în uzină totul merge normal ? El trebuie informat doar dacă ceva a început să meargă anormal sau are tendința de a merge anormal. Abia atunci informația își are rost. Abia atunci ea pretinde o decizie. Altfel vorbim de surplus de informații, de „valuri" de informații care nu numai că sînt inutile dar sînt și nocive pentru că fărîmițează timpul și nervii conducerii întreprinderii industriale.**

Pentru ca să înțeleg mai bine, ing. Lucian Curelaru a trecut la tablă reprezentîndu-mi fazele, în linii mari, ale procesului de producție. Procesele tehnologice o dată gîndite, sînt raționalizate. Se trece apoi la normarea lor, la standardizare. Oamenii sînt selectați, după aptitudini, după pregătire. Sînt formați. Pentru că necesar e ca cele mai bune metode tehnologice să fie aplicate de cei mai buni, cei mai pregătiți oameni. Controlul statistic al calității urmărește — și aici sînt diferite sisteme — să spunem pe fișe de control, mersul producției. Dacă totul se desfășoară normal, fișele de control statistic se rup imediat. Dacă însă se observă o abatere sau o tendință spre anormal — și aceasta se înregistrează (sînt metode științifice) pe așa numitul spațiu, sau în limitele de avertizare, informația se transmite inginerului pentru ca acesta să ia măsurile de prevenire, de remediere. Deci informația apare abia acum. Este ceea ce se numește „excepția semnificativă" sau „principiul abaterii semnificative". Inginerul va lua ca urmare nu numai decizia de remediere sau de prevenire dar va căuta cauzele care au dus la abatere, le va analiza, le va studia încercînd să le elimine. Este încă un mod de perfecționare a procesului de producție. Încă un mod, pentru că, inginerul, conducerea întreprinderii, degrevată, dezintoxicată de informații inutile are timpul necesar pentru a gîndi, pentru a crea. Are timp de a cerceta noi produse ce pot fi introduse, noi tehnologii, noi sisteme etc. În vederea unei continue perfecționări, unei valorificări optime într-adevăr a potențialului material și uman al întreprinderii respective. Iată, așadar, marea eficiență a controlului statistic de calitate. Pe de o parte, așadar, nici o informație n-are valoare decît dacă e o excepție și prin aceasta se creează timpul liber atît de prețios muncii de concepție a inginerului, iar pe de altă parte, procesul de producție, atît prin eliminarea cauzelor cît și prin introducerea de noi îmbunătățiri, se perfecționează. Prin aceasta spunem că sistemul informațional pentru producția industrială lucrează pe principiul excepției semnificative. E un sistem informațional pe care îl oferă controlul statistic de calitate.

Acest sistem a fost introdus și aplicat la Săvinești. De un an de zile, inginerul **STELIAN COMĂNICIU** a introdus fișele de control statistic la secția textile, fire relon ; ing. **DELICIA SĂNDESCU** a făcut lucrările premergătoare pentru a le aplica la Melana 1 și 2. De asemenea Centrul de statistică matematică lucrează, pe bază de contract cu Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini, departamentele industriei electrotehnice și electronice, urmînd a se introduce fișe de control statistic la cinci mari fabrici electrotehnice din București. **Bătălia pentru calitate nu se mai reduce doar la selecționarea produselor bune și reținerea celor necorespunzătoare. Problema devine cu mult mai complexă și cu o eficiență multiplă. Dar nu credem că mai este nevoie să subliniem importanța acestui sistem informațional. De altfel, rezultatele pe care le oferă a făcut ca de la 15 octombrie 1971 Centrul de statistică matematică să deschidă un curs pentru conducerea Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini atît ca informare generală pentru statistica industrială cît și pentru cunoașterea controlului statistic al calității.**

Într-adevăr astăzi se poate spune inginerilor : controlul statistic al calității vă ia locul, dar el vă poate oferi un viitor strălucit.

Catinca MUSCAN

TEHNICĂ

PRIMUL RINICHI ARTIFICIAL ROMÂNESC — S. M. „TEHNOFRIG"

Medicul Emil Selișcan și muncitorul Aurel Marian au realizat un aparat care preia sarcinile funcționale ale rinichilor, aparat cu performanțe superioare celor existente în dotarea clinicilor.

Simbolul fabricii „Tehnofrig", pinguinul gravat în metal lucitor, a poposit recent pe silueta primului rinichi artificial românesc : realizatorii lui : medicul Emil Selișcan și muncitorul de înaltă calificare Aurel Marian.

— După cîte știm, tovarășe Velișcan, uzina în care lucrați nu are în profilul său fabricarea unor asemenea aparate.

— **Este perfect adevărat.**

— Și atunci ?

— **Povestea este destul de lungă. Totul a pornit de la o discuție avută de către directorul uzinei noastre cu un colectiv de medici clujeni, după care am fost consultat și eu. La început am avut unele ezitări, dar pe măsură ce mă documentam întrezăream tot mai clar ceea ce azi vedeți și dv. A devenit o realitate. De fapt povestea nici nu este așa de lungă. Să nu mă interpretați greșit, acesta a fost doar începutul.**

—În fond ce este un rinichi artificial ?

— **În termen de specialitate el se numește hemodializator, aparat ce are proprietatea de a prelua asupra sa sarcinile funcționale ale rinichilor în timpul unor intervenții medicale. Dacă vreți, el poate fi denumit și mai simplu, spre exemplu : aparat de spălat sînge.**

— Am văzut înplantat pe silueta aparatului două litere : S.M., ce semnificație au ele ?

— **Nu bănuiți ? Sînt inițialele realizatorilor.**

— Și ce noutăți au de comunicat S și M față de aparatele similare, care după cîte știm se importau pînă acum.

— **N-aș vrea să par lipsit de modestie, dar pentru că întrebarea ați adresat-o dv., am să vă dau cîțiva parametri, firești, nu în ordinea importanței lor. Alături de aspectul estetic destul de reușit în comparație cu aparatele similare, el se află la o greutate de 65 kg. față de 200 kg cît cîntăresc cele din import. Deci o mare mobilitate, ușor transportabil și, în condiții de fabricație în serie, obținerea lui la un preț cu circa 50 la sută mai ieftin. În ceea ce privește funcționalitatea, vă redau experimentul făcut la Clinica chirurgicală a II-a din Cluj, unde cîinele supus experienței a eliminat în timp de 55 de minute 200 miligrame azot tiber în timp ce cu aparatul din dotarea clinicii, același randament se obținea abia după două ore.**

— Ce spun specialiștii de o asemenea performanță — dacă putem să-i spunem — performanță ?

— **Unii mai stau încă în expectativă — știți dv. cum este cu noul — alții în schimb, printre care și profesorii Aurel Nana, Crișan Mircioiu ne-au adus numai elogii.**

— Ce viitor prevedeți creației dv. ?

— **În ceea ce ne privește, considerăm că ne-am făcut datoria, documentația este pusă la punct, aparatul îl avem gata și funcționează perfect iar în ceea ce privește calitățile lui vă reproduc textul aprecierii comisiei de omologare...**

— Vă rugăm.

— **Pe baza măsurătorilor și verificărilor efectuate, comisia propune omologarea hemodializatorului SM-„Tehnofrig" cu toate caracteristicele menționate în cartea tehnică...**

— Cu alte vorbe, dv. v-ați spus ultimul cuvînt.

— **Nu chiar ultimul, deoarece oricînd sîntem dispuși să îmbrățișăm idei și propuneri care ar viza una sau alta din laturile problemei. Îndeosebi așteptăm aprecierea ministerului de resort, care, pînă la ora actuală, tace.**

Al. KISS

ULTIMA NOUTATE:

AVIONUL CU ABURI!

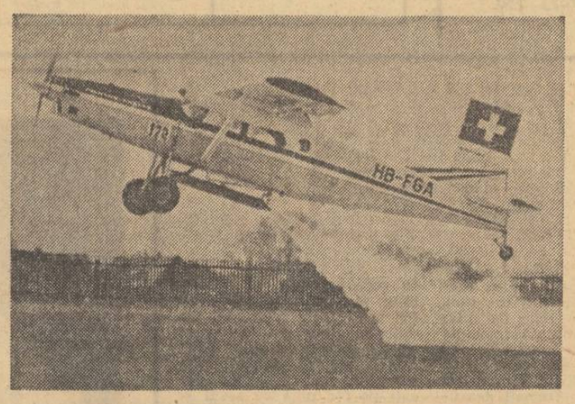

Nimic nu ne-ar fi putut surprinde mai mult astăzi decît prezența la un salon aeronautic (ultimul ca dată, de la Hanovra) a unui avion folosind ...apa caldă ! Publicațiile vorbesc de „o adevărată noutate" ! Avionul Turbo-Porter, prezentat de constructorul lui, elveția nul Pilatus, are evident o serie de avantaje. Pentru a decola nu-i trebuie decît foarte puțin spațiu (vreo treizeci de metri), e mai puțin costisitor, mai sigur, mai puțin poluant decît celelalte tipuri de fuzee auxiliare, utilizate în ultimii douăzeci de ani. Performanța spectaculară a motorului cu apă caldă, Pohwaro (Pulsated Over-Heated Water Rocket) permite ca avioanele elveția ne de tip Mirage-3 (care au în medie 12 tone) să nu aibă nevoie de mai mult de 4 secunde ca să decoleze, după care, cele două fuzee (cu un astfel de motor) să fie abandonate și recuperate prin parașutare.

2000 de convorbiri telefonice simultan, pe un fir!

Aglomerație mare. Știința și tehnica contribuind direct la ridicarea standardului de viață al oamenilor pun, implicit, probleme dificile specialiștilor. Circulația terestră devine din ce în ce mai intensă, congestionînd drumurile, pretinzînd noi soluții pentru tranzitul perpetuu, masiv. În atmosferă, „circulația" nu este mai simplă. Transmisii radio, convorbiri telefonice... Se va putea oare rezolva, de pildă, problema înmulțirii numărului de convorbiri telefonice și în același timp a degajării unui astfel de spațiu ? Da, răspund astăzi fizicienii. Cu ajutorul laserului.

Trecînd razele laser — modulîndu-le deci — prin „cabluri" de sticlă (a căror grosime nu depășește cea a unui fir de păr) poți realiza 2 000 de convorbiri telefonice în același timp. Problema aglomerării spațiului aerian, putem spune, este astăzi practic rezolvată.

În imagine, noul proiect de transmisie telefonică folosind razele laser ghidate prin infimii cilindri de sticlă este examinat de cercetătorii britanici.

ȘCOALĂ PENTRU... MAIMUȚE

La Oklahoma cîteva maimuțe sînt învățate cum să comunice cu oamenii. Problema nu este nouă, acum cîțiva ani această preocupare au avut-o soții Gardner de la Universitatea din Nevada. Ei au constatat că maimuțele dacă nu pot comunica prin cuvinte, pot suplini acest lucru cu mîinile folosind semne asemănătoare celor învățate de surdomuți. Încercările lor au dat rezultate încurajatoare constituind un argument pentru dr. William Lemon în vederea obținerii autorizației necesare organizării primei „școli pentru maimuțe". Școala numără șase maimuțe care învață „foarte atent" sub controlul unor specialiști. Se lucrează individual cu fiecare maimuță potrivit unui program. Unele „eleve" nu s-au putut obișnui cu punctualitatea și disciplina, dar după ce au fost duse la curs de cîteva ori, s-au deprins. S-a observat că maimuțele învață ușor dacă ele consideră învățătura drept joacă. În orice caz nu se insistă în repetarea unui semn. Maimuțele sînt orgolioase și le place să li se pună întrebări la care pot răspunde repede și exact, ca apoi să fie mîngîiate și premiate. În medie, o maimuță învață zece-cincisprezece semne pe lună. Cea mai bună „elevă", maimuța Washui, în vîrstă de șapte ani, care e un „copil minune", dispune de un bagaj de 175 de cuvinte. Toți învățătorii ei spun că e capabilă să compună propoziții și să cunoască exact sensul lor. Ea poate comunica : „doresc ceva dulce" sau „grăbește-te, te rog". Washui manifestă un interes ciudat pentru vaci, ciini, flori și copaci. Despre aceste preferințe ale ei e în stare să „vorbească" foarte mult. O dată, văzînd un avion, i-a spus prin semne învățătorului ei : „tu mă plimbi cu avionul".

Este cazul să se accentueze că femeile învață pe departe mai bine decît masculii. De ce ? La această întrebare specialiștii nu pot răspunde deocamdată. În orice caz printre elevii „școlii" se numără numai doi masculi care, dacă s-ar judeca după rezultatele la învățătură, de mult ar fi fost dați afară din școală. Totuși, sînt păstrați pentru experimentarea răbdării și rezistenței lor, căci în ceea ce privește învățătura, slabe foloase pentru ei.

ÎN MACEDONIA ACUM 8000 DE ANI

O echipă arheologică americano-iugoslavă, condusă de profesorul Marija Gimbutas de la Universitatea din California, a descoperit vestigii ale civilizațiilor Starcevo și Vinca. Lîngă Titov Veles, în Macedonia, într-o regiune în apropiere de Anza, pe o terasă aluvională a unui afluent al rîului Vardar, săpăturile au adus la suprafață mărturii ale unei așezări neolitice. Cele mai vechi vestigii, datate cu radiocarbon, provin de acum vreo 8 000 de ani (din anii 6400—6300 i.e.n.) și cele mai „noi", din anii 5300 i.e.n.

Aleidoscop

TABĂRA DE CREAȚIE DE LA SIGHIȘOARA

Într-o scurtă discuție, tov. ing. Dumitru Stoian, directorul general al Centralei industriei sticlei și ceramicii fine a avut amabilitatea să ne răspundă la cîteva întrebări fulger :

— Ideea taberei de creație de la Sighișoara a apărut..

— Ca o necesitate de a investi inteligență și artă în producția noastră ; ca o necesitate de colaborare cît mai largă cu Uniunea Artiștilor Plastici.

— Cîteva date informative, vă rugăm.

— Ce tematică va avea ?

— În cîteva cuvinte : Artă utilitară și decorativă de serie. Cei 20 de participanți vor fi obligați să creeze cîte un obiect din sticlă sau ceramică de artă utilitară. Totodată, fiecare creator va putea realiza și unicate.

— Cele mai frumoase produse vor fi premiate ?

— Da și vor intra și în producție de serie. De altfel, în cursul trimestrului IV al acestui an, vom organiza o expoziție cu toate aceste obiecte create la Sighișoara și cu articole de sticlărie realizate în cursul lunii septembrie de artiștii centralei noastre la un Centru de perfecționare din Mediaș, sub îndrumarea artistului italian Egidio Costandini.

Vaze de flori realizate la fabrica Porțelanul din Cluj.

Aceeași cunoscută întreprindere clujeană a creat și acest original serviciu de cafea.

— Tabăra se deschide la 15 august, se închide la 15 septembrie ; este organizată la Fabrica de faianță din Sighișoara și finalul ei va fi marcat de o expoziție la fața locului.

COLECȚIE DE CLOPOTE

Mai rară, ce e drept, o colecție de acest fel, se găsește la Moscova în locuința ziaristului sovietic Leonid Godin. Revista „Aurora", care ne furnizează știrea, ne oferă și amănunte. Colecția este formată din 120 clopote rusești, fiecare cu un timbru deosebit, culese de colecționar din cele mai diferite centre meșteșugărești din Uniunea Sovietică. Ca piese unice, pot fi semnalate clopoțeii ornamentali cu desene și inscripții vechi, precum și clopote de calibru greu (între 24 și 32 kg unul). Cît despre sunetele lor, se pare că, grijuliu pentru liniștea vecinilor, Leonid Godin nu-și încearcă prea des piesele colecției !

ORĂȘELUL CIBERNETICII

În anii 1975—1976, 4 000 de salariați, din secția de prelucrare a datelor, a firmei vest-germane Siemens, își vor desfășura activitatea într-un orășel al cibernetici, a cărui construcție va începe peste cîteva luni, la sud de München. Proiectul aparține arhitectului olandez, Jacob Berend Bakema.

COSMETICĂ

UNGHII SĂNĂTOASE

Contrar impresiei ce se creează, datorită așezării lor la extremitățile corpului, unghiile nu trăiesc independent ci, dimpotrivă, sînt strîns legate de starea sănătății întregului organism. Unghiile opace, casante, care prezintă pete albe se întîlnesc după o statistică recentă, la 85 la sută din bărbați și la 75 la sută dintre femei.

Părerea medicilor este că aceste pete apar la persoanele slabe, obosite și nervoase. Unghiile redevin normale cînd oboseala și epuizarea nervoasă au dispărut. Petele albe sînt totodată un semn de decalcifiere, mai ales cînd ele apar la copii și adolescenți.

Unghiile subțiri, friabile sînt un semn de insuficiență tiroidiană, dar se pot datora și unui anumit stadiu nervos sau unei alimentații sărace în carne și pește.

Local, acest neajuns se poate atenua aplicînd pe unghii, în timpul zilei următorul preparat : alaun 6 g, apă 60 g, glicerină 20 g. Înainte de culcare se vor masa unghiile cu ulei de măsline. Dacă aceste procedee sînt insuficiente, se recomandă ungerea unghiilor, după fiecare spălat pe mîini, cu următorul preparat : alaun 3 g, colofoniu 2,5 g, sare marină 2 g, ceară 1,50 g, ulei de măsline 15 g.

Unghiile care se rup cu ușurință vor fi unse în timpul nopții cu un preparat conținînd nitrat de pilocarpină 0,15 g, alaun 1 g, oxid de zinc 1,50 g, lanolină 8 g, vaselină 7 g.

Unghiile încărnate apar la persoanele care poartă tocuri prea înalte, cînd piciorul lunecă prea în față sau la cele care preferă pantofii foarte strînși.

De obicei, o bună pedichiură rezolvă totul. Dacă totuși colțurile pătrund în țesuturi este bine să introduceți zilnic în locurile respective o mică bucățică de vată, iar tăierea unghiilor să se facă în linie dreaptă.

Creșterea unghiilor este în general destul de lentă. Pentru a activa creșterea lor sau a remedia neajunsurile amintite mai sus, trebuie fortificat întregul organism. Vom consulta, așadar, medicul pentru a ne prescrie tratamentul pe bază de vitamine, săruri minerale, calciu și bineînțeles, nu vom neglija nici tratamentul local.

Ludmila COSMOVICI

Un plus de confort

Iată cîteva idei simple care, o dată realizate, aduc, neîndoielnic, un plus de confort :

1) Deoarece atunci cînd faceți duș așezatul pe marginea căzii de baie (margine lată de numai 7—8 cm) se dovedește deopotrivă incomod și periculos, dată fiind posibilitatea răsturnării pe spate, îndepărtați aceste inconveniente printr-un mic scăunel ad-hoc agățat de marginea căzii cu două bride de fier, avînd dedesubt una sau două console din același fier pentru reazem pe peretele căzii. Blatul scăunelului — a cărui lățime nu trebuie să depășească 15—20 cm — poate fi făcut din cîteva șipculițe așezate ca un grătar și amplasate 7—8 cm sub buza căzii spre interior. Evident, puțin adaptat, scăunelul poate fi făcut „reversibil", adică ridicat și mutat spre partea exterioară a căzii pentru ca o dată terminat dușul, să vă așezați și să vă uscați picioarele.

2) Deoarece căzile de baie neîngropate oferă o imagine dezagreabilă, îndepărtați și acest neajuns prin bordarea căzii (prin simpla lipire la intradosul buzei) pînă la pardoseală cu o perdeluță înflorată din plastic care pe lîngă un aspect mai atrăgător permite și mascarea unor obiecte gospodărești cum ar fi peria de desfundat chiuveta, mătura, peria de curățat wc-ul, cutia cu accesoriile pentru făcut pantofii etc.

3) Pentru ca în lunile reci prosoapele, halatul de baie, cearceaful să se usuce mai repede așezați un al doilea port-prosop, confecționat dintr-o țeavă metalică, în fața caloriferului la o distanță de 6—7 cm, ancorat în zid, de o parte și de alta a acestuia. Dacă veți face o sarnieră astfel încît bara port-prosop să poată fi ridicată la 60—70 cm deasupra caloriferului, ea va putea servi și la agățarea cămășilor pe umerașe, puse la uscat.

Arh. Mihai KROCHMALNIC

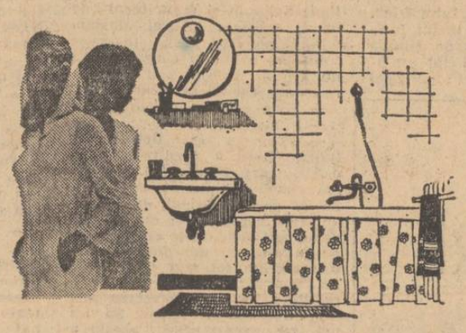

MIHAI VOICU — Sinaia. *Extractul de plante de care vă interesați nu a fost cercetat și experimentat.*

IOAN MIHĂILA — Bacău. *Boala ulceroasă are o evoluție de lungă durată. Veți avea perseverența necesară respectării regimului dietetic indicat. Scaunele de culoare închisă pot fi un indiciu că hemoragiile se repetă. Sînt necesare investigațiile în acest sens și o permanentă supraveghere medicală.*

EMILIA COȘOBEA — jud. Hunedoara. *Vă îndeplinim rugămintea informîndu-vă că șeful clinicii O.R.L. de la spitalul Sahia este conf. dr. Hociotă.*

E. GRĂSUNE — PITEȘTI. *Reacția alergică pe care o prezintă copilul dv. poate fi determinată de anumite alimente sau alte alergene din mediul ambiant. Cauza poate fi determinată prin testări. Vă pot ajuta specialiștii serviciului de alergologie de la spitalul Carol Davila din Calea Griviței nr. 4.*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

M. N. — jud. Vrancea. *Presupunem că nu este o leziune de natură luetică însă este obligatoriu să vi se repete investigațiile în cadrul clinicii dermatologice.*

APRO — ANDRY. *Nu putem preciza prin corespondență un diagnostic sigur. Din descrierea dv. par să fie crize de tetanie. Este indicată o electromiogramă. Vă recomandăm : gluconat de calciu — 3 tablete pe zi; vitamina A+D₂ — 6 dragele pe zi și Diazepam de 10 mg. o tabletă seara.*

PAVEL GHEORGHE — Brașov. *Emotivitatea dv. deosebită este însoțită de tulburări neurovegetative care explică transpirația abundentă, declanșată de anumite situații. Credem că medicamentul Bergonal vă poate calma și ameliora dezechilibrul neuro-vegetativ.*

S. R. Iași. *Frigiditatea se poate trata cu concursul medicilor ginecolog și neuro-psihiatru.*

I. G. Cluj. *Este obligatoriu să se depisteze cauza ambliopiei. Specialiștii clinicii de oftalmologie vă pot ajuta.*

CONFECȚII DE SERIE PENTRU ORICE SILUETĂ!

NOILE ȘI VARIATELE MĂRIMI ALE CELOR PATRU GRUPE PREZINTĂ NUMEROASE AVANTAJE

- Preț mai mic cu 30—40 la sută față de cele executate individual ;
- Reducerea timpului pentru alegere și cumpărare;
- Introducerea imediată în folosință prin evitarea așteptării la probe, execuție etc. ;
- Posibilități mai largi în comparație cu alte căi, în ceea ce privește alegerea materialului, contexturii, desenului, culorii, în cadrul unei game variate de prețuri ;
- Asigurarea — prin ateliere speciale ale magazinelor — de servicii gratuite privind eventualele retușuri, călcare etc.;
- Prin linia de croială, prin armonizarea accesoriilor, se asigură decență, bun gust în condiții de aliniere la orientarea generală a modei pentru fiecare sezon ;
- Fabrica producătoare garantează calitatea produsului, eventualele reclamații putînd fi făcute în termen de 30 de zile de la cumpărare ;
- Prin introducerea noului sistem de construcție și croi, se asigură posibilitatea îmbrăcării cu confecții de serie a cumpărătorilor cu cele mai diferite conformații corporale și siluete.

TABEL DE MĂRIMI

DENUMIREA GROSIMII			42	44	46	48	50	52	54	56	58	60
Înălțimea corpului ①	186 cm.–174 cm.	Talia	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I
	176 cm.–166 cm.		II	II	II	II	II	II	II	II	II	II
	168 cm.–160 cm.		III	III	III	III	III	III	III	III	III	III
GRUPA A.	bust ②	Semicircumferința	42	44	46	48	50	52	54	–	–	–
	centură ③		34	36	38	40	43	45	48	–	–	–
	șold ④		46	47	49	50	51	52	54	–	–	–
GRUPA B.	bust ②		42	44	46	48	50	52	54	56	58	–
	centură ③		37	39	41	43	46	48	50	53	55	–
	șold ④		48	50	51	52	53	54	55	57	59	–
GRUPA C.	bust ②		–	–	46	48	50	52	54	56	58	–
	centura ③		–	–	43	45	48	50	52	55	57	–
	șold ④		–	–	53	54	54	55	57	58	60	–
GRUPA D.	bust ②		–	–	–	–	50	52	54	56	58	60
	centură ③		–	–	–	–	50	52	55	58	60	62
	șold ④		–	–	–	–	56	58	59	60	62	65

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Sfaturi pentru horticultorii amatori

GHEORGHE ODOBESCU — Focșani. Aveți în grădină o plantație de căpșuni în vîrstă de 5 ani și doriți să cunoașteți cauza care a determinat în anul acesta o producție de fructe foarte redusă. Trebuie să știți că o plantație de căpșuni rodește bine pînă în anul 3 sau 4 după plantare. Mai tîrziu, mugurii de rod se formează în număr din ce în ce mai mic (deoarece și rădăcinile se îmbătrînesc) și deci cantitatea de fructe se reduce tot mai mult.

Puteți face o întinerire, dirijînd o parte din stoloni pe intervalele dintre rînduri, unde aceștia vor forma, pînă toamna, rînduri noi. În toamnă, veți defrișa rîndurile cu tufe bătrîne, rămînînd numai rîndurile noi pe vechile intervale.

VICTOR HOLLY — București. Vițele bolnave de făinare trebuie prăfuite cu floare de sulf după desmugurire, cînd lăstarii au 3—4 cm, în preajma înfloritului și cînd boabele sînt bine dezvoltate (aproape de pîrgă).

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
profesor la liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad", Roman, jud. Neamț

O îndeletnicire pentru timpul liber : tricotajul

BLUZA AJURATĂ

Furnituri 300 gr. garofiță pusă în două, croșetă nr. 3.

Talia : 42—44

Modelul este compus din bride formate din trei ochiuri, care se închid cu un picioruș simplu.

Fața : se croșetează un lanț de 100—110 ochiuri pe care lucrăm două rînduri de piciorușe simple. Al treilea rînd un picioruș simplu (x) o bridă formată dintr-un ochi, se sare peste un picioruș, se face din nou un picioruș simplu (x). Se reia de la semn. Așa s-au format mici găurele. Se croșetează pînă la capăt. Continuăm cu trei rînduri de ajur, două rînduri cu piciorușe simple. Cînd am făcut cu totul 12 rînduri trecem la bride simple formate din trei ochiuri închise cu un picioruș simplu. După 36—37 cm. înălțime, măsurată cu bordura cu tot, urmează răscroiala mînecii, iar la 44—46 cm. cea a gîtului. După aceea croșetăm fiecare parte separat, iar la 18—20 cm. de la răscroiala mînecii facem scăzămîntul pentru umeri.

Spatele : Pe un lanț de 95—100 ochiuri se lucrează același model ca la față, cu singura diferență că răscroiala de la gît e mult mai sus.

Mînecile : se încep direct cu bridele, 10—11 la număr. La fiecare 10 cm. se mărește, în ambele părți, cu cîte o jumătate de bridă. La 30—31 cm. facem răscroiala. În fiecare parte lăsăm de două ori cîte o jumătate de bridă — la fiecare rînd ; de patru ori o jumătate de bridă — la fiecare al doilea rînd ; de patru ori o jumătate de bridă — la fiecare rînd.

Manșetele : Pe 48 ochiuri facem același model ajurat ca la față și spate, aceeași lățime. A nu se uita butonierele formate dintr-un ajur mai mare (depinde de mărimea nasturilor).

Asamblarea : Coasem mînecile, le montăm manșetele și lăsăm 2 cm. liberi la fiecare extremitate a manșetei. Încheiem bluza pe părți și umeri, montăm mînecile. Avînd o răscroială mare la git putem face un guler direct, format din mai multe rînduri de piciorușe simple și alte rînduri ajurate, la fel ca toate bordurile sau, dacă dorim ca bluza să fie mai decoltată, croșetăm numai un rînd de piciorușe simple.

SUGESTII PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Cartofi cu roșii la cuptor

Curățați cartofi de mărime mijlocie. Așezați-i într-o cratiță în așa fel ca ea să nu fie decît pe jumătate plină. Stropiți-i cu puțin unt topit. Sărați, piperați. Adăugați una-două linguri de apă sau zeamă de carne. Dați la cuptor. Cînd sînt pe jumătate gata, scoateți cratița și acoperiți cartofii cu jumătăți de roșii, cărora le-ați scos sîmburii. Presărați deasupra un strat bun de cașcaval ras. Mîncarea e bună bine condimentată așa că mai pudrați totul cu piper și boia de ardei. Puneți din nou cratița în cuptor pînă ce se frăgezesc cartofii și se rumenește cașcavalul.

Vinete umplute

Tăiați în lung 2—3 vinete potrivit de mari. Presărați-le cu sare, apoi lăsați-le să se scurgă timp de o oră. Spălați-le, uscați-le într-un șervet. Treceți-le prin făină și prăjiți-le 3—4 minute în ulei încins. Scoateți-le și lăsați-le să se scurgă de grăsime. Cu o lingură scoateți o parte din miezul vinetelor. Așezați-le într-o cratiță care merge la cuptor. Umpleți golurile cu o rocătură de ciuperci înăbușite și amestecate cu miezul scos și tocat și un cățel de usturoi zdrobit ; cu ficat de pasăre prăjit, tăiat mărunt și amestecat cu ceapă tocată înăbușită în ulei, verdeață și o felie de miez de pîine, înmuiată în lapte și stoarsă ; cu jumări de ouă simple sau amestecate cu miezul scos din vinete și usturoi pisat. Turnați deasupra un sos de roșii făcut dintr-o lingură de făină rumenită și untdelemn peste care se adaugă bulion de roșii desfăcut cu puțină apă. Dați vasul la cuptor 15 minute.

Friptură de pui cu sos picant

Frigeți puiul așa cum obișnuiți în cuptor, în ceaun, în cratiță. Pregătiți un pireu de cartofi. Ca să-i dați un gust deosebit serviți-l însoțit de următorul sos :

Tăiați mărunt 3 cepe mari, rumeniți-le ușor în unt. Tocați o bucată de slănină afumată cu fișii de carne prin ea (250 g), adăugați-le peste ceapă. Amestecați totul cu sosul în care s-a prăjit puiul. Serviți-l într-o sosieră.

Pui cu smîntînă și papricaș

Tăiați în bucăți un pui frumos. Pe foc slab, călîți în unt o ceapă tăiată în rondele. Sărați, adăugați o linguriță de papricaș și una de bulion de roșii de bună calitate. Puneți înăuntru bucățile de pui, acoperiți și lăsați totul să fiarbă înăbușit pe foc foarte mic, scuturînd din timp în timp cratița, ca să nu se prindă sosul. Cînd carnea e gata, adăugați 500 g smîntînă groasă și amestecați pe foc pînă ce sosul se înfierbîntă. Nu trebuie să fiarbă. Serviți imediat cu mămăliguță fierbinte.

Prune pe canapea

Alegeți renglote mari, bine coapte dar cu carnea tare. Împărțiți-le în două ; cojiți-le cu grijă, presărați-le cu zahăr și stropiți-le cu cîteva linguri de lichior (la alegere).

Ungeți o formă cu unt. Tapetați cu felioare de franzelă (București, de preferință). Pe fiecare așezați jumătăți de prune, cu partea scobită în sus. În mijlocul fiecărei jumătăți de prună puneți cîte un cub de unt proaspăt. Pudrați cu zahăr vanilat. Dați la cuptor să se rumenească. Feliile de franzelă le puteți înlocui cu felii de cozonac simplu. Un cozonac vechi, va deveni astfel o prăjitură gustoasă, apetisantă. Puteți însoți acest desert de un sos preparat din 2 dl de apă, 30 gr zahăr pudră, 4 linguri de marmeladă de caise. Amestecați totul ; dați în clocot, lăsați să se răcorească, adăugați puțin lichior : serviți-l într-o sosieră.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

FRIGIDERUL „FRIGERO"

Polul gerului vi-l poate aduce acum, în plină vară, în căminul dv., frigiderul „FRIGERO". Temperatura realizată — 12 grade.

Frigiderul cu compresor „FRIGERO" asigură păstrarea alimentelor în cele mai bune condiții
— „FRIGERO" are un consum foarte redus de energie electrică de numai 0,18 —0,30 lei în 24 de ore
— „FRIGERO" are o funcționare sigură și silențioasă.
— Temperaturile din interiorul frigiderului se reglează prin termostat.
— Prețul de vînzare :
— FRIGERO — 140 l lei 4.110 și 4.150
— FRIGERO SUPER — 180 l lei 4.800
— FRIGERO LUX — 240 l. lei 5.740
RECOM
(5 313)

ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Strindberg și... transmutarea elementelor

August Strindberg (1849—1912), dramaturg și prozator suedez, este unul dintre reprezentanții de seamă ai literaturii suedeze moderne, cunoscut și în țara noastră prin lucrările sale, traduse în parte și în limba română. A fost unul dintre creatorii cu o viață extrem de zbuciumată, cu multe căutări. Fin observator al societății burgheze contemporane, dotat cu o satiră incisivă, și nu arareori, plin de umor, el nu s-a putut niciodată adapta la condiția umană a vieții burgheze decadente, al cărei sumbru și haotic tablou moral l-a prezentat cu mult talent. Printre lucrările sale, care au fost traduse și în limba română, se numără „Fiu de slujnică", „Tatăl", „Domnișoara Julia" etc.

Sînt mai puțini însă aceia care îl cunosc pe Strindberg ca... alchimist, și încă unul extrem de convins, cu toate că trăia într-o epocă în care chimia era foarte dezvoltată. Pare și mai curios faptul că Strindberg cunoștea destul de bine chimia vremii, ca formule și teorii, și totuși, aceasta nu l-a împiedicat să scrie numeroase articole alchimice în revista franceză „Hiperchimia" editată înainte de 1900 la Paris, o publicație dedicată exclusiv alchimiei. Activitatea aceasta a desfășurat-o între anii 1893—1902, după care a părăsit-o complet. În acest timp, însă, a cheltuit foarte mulți bani și timp pentru experiențe.

În una din scrisorile lui Strindberg, din 22 iulie 1894, adresată lui Jollivet Castelot, editorul revistei „Hiperchimia", el îi-a indicat acestuia o metodă pentru „sintetizarea aurului", pe care o reproducem și noi aici. ....Aurul are greutatea atomică 197. Cromatul de potasiu, are aceeași greutate atomică, întocmai ca și permanganatul de potasiu. Precipitați cromat de potasiu cu sulfat de fier și veți obține un depozit asemănător aurului. De altfel, o soluție, de clorură de aur seamănă cu aceea de cromat de potasiu..."

Dv. credeți că Strindberg a obținut vreodată aur, în cursul experiențelor sale?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Orașele

În țara Sumerului, deci pe pămîntul Mesopotamiei, a fost descoperit cel mai vechi plan de oraș cunoscut pînă în zilele noastre. Este vorba de o tăbliță cu dimensiunile 21X8 cm, pe care sînt desenate templele, parcul, riurile, canalele, zidurile și porțile orașului Nippur. Cel care a realizat schițele pe tăbliță a trăit în urmă cu 3 500 ani și este interesant de relevat că „planul" cuprindea cam toate elementele principale ale oricărui plan de oraș contemporan. Să fie oare adevărat că... „Nimic nu este nou sub Soare", după cum spuneau latinii? Poate că totuși știau ei ceva...

„Sfîntul" la... Chicago

Raționamentul „Sfîntului" a fost destul de simplu: e masă cu trei picioare, nu poate să oscileze pe suprafața plană a podelei, chiar dacă ar avea un picior mai scurt și, deci, nu este nevoie să se introducă ceva sub unul din picioare, pentru a o face să nu se mai miște. Prin urmare, cel de al treilea client, care afirmase că a vrut să introducă un dop sub unul din picioarele mesei, pentru a o împiedica să mai oscileze, minți. Ca atare, numai el putea fi criminalul.

Probabil că „Sfîntul" învățase destul de bine geometria, în școală...

Poșta cititorilor

La întrebările din rubrica noastră, apărută în revista nr. 761, din 6.V. 1972, au fost sortate răspunsurile bune primite de la cititorii: Curelciuc Petru, timplar mecanic, Cimpulung Moldovenesc, jud. Suceava; **Baariu Dan**, Reghin jud. Mureș; **Anca Brăloștițeanu**, elevă, Craiova: **Busuioc Sever Sorin**, elev, Șc. generală nr. 4, Craiova (Nu am reținut propunerea făcută, primind sfaturile asemănătoare, mai de mult); **Așenbrener Pavel**, mecanic excavatorist, I.G.O., Orșova, jud. Mehedinți (Am reținut problema pentru publicare); **Roxana Matei**, elevă, Cimpulung-Muscel (Am reținut propunerile făcute, pentru publicare); **Ileana Bengescu**, București (Am mai primit probleme în genul celor pe care ni le-ați trimis).

La întrebările publicate în rubrica noastră, în nr. 762 al revistei, apărut la 13.05.72, am primit răspunsuri bune de la cititorii: Cirjoescu I., pensionar, Turnu Severin: **Țurcanu Dumitru**, tăbăcar, București; **Roxana Danielescu**, elevă, Ploiești; ing. **Pachtinger Simion**, București; **Haciadurian Ardaș**, Brăila; dr. **Mircea Petrescu**, Sinaia.

Pentru întrebările din rubrica noastră, ce au apărut în revista nr. 763, din 20.V.1972, au fost sortate răspunsurile cititorilor: **Mariana Grigoriu**, Lic. nr. 2, Tîrgoviște; **Roxana Danielescu**, elevă Ploiești (Propunerea nu am reținut-o), **Colocolnicov Mihai**, pensionar, Cluj; **Mihăilescu V.**, O.C.L. Alimentara, Buzău (Puteți continua cu succes cursurile de metrolog. Ați rezolvat bine problema); prof. **Gheorghe Brașoveanu-Urlați**, București (Nu-i de mirare că adesea răspunsurile dv., ies la sorți; de obicei sînt foarte bune!); **Ecaterina Turturică**, elevă, Lic. Industrial pentru industria alimentară, București; **Iordache Gheorghe**, mecanolog, M.E.E. — D.A.L.C. — Depozitul Fundeni, comuna Fundeni-Dobroiești, București.

Ing. Liviu MACOVEANU

DREPTUL LA DISCREȚIE

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTĂMÎNAL

„Tovarășe curier,

Vă rog să-mi permiteți să mă adresez dv. cu o problemă pe care eu o consider foarte serioasă. Sînt un cititor pasionat al „Magazinului", al presei în general, însă prin intermediul altei persoane, întrucît sînt fără vedere. Vă mai pot spune că am 34 de ani și sînt profesor de istorie la Școala specială de nevăzători din str. Vatra Luminoasă, București.

Dar să intru în subiect. Într-una din seri mă întorceam, împreună cu prietena mea, în autobuzul 118, dintr-o vizită. Era tîrziu, ora două noaptea. Stăteam în picioare, iar în apropierea noastră, pe scaun, era așezat un cetățean de vreo 50 de ani care, zic eu, a avut o atitudine cu totul ieșită din comun. Domnia sa a considerat că are sens, că-i îndreptățit să pună mîna pe mina însoțitoarei mele, care se ținea de bara scaunului din fața amintitului cetățean. Eu, firește, n-am putut să bag de seamă, v-am spus doar că nu văd, am auzit-o însă pe prietena mea spunîndu-i să se poarte cuviincios, să-și retragă mîna. Atunci am intervenit și eu, cerînd același lucru, evident fiind extrem de indignat, dar dînsul m-a jignit, adresîndu-mi unele cuvinte pe care nu le pot reproduce. Totul nu s-a sfîrșit aici, schimbul de replici s-a transformat într-o veritabilă ceartă, la care, bineînțeles, a intervenit și publicul aflat, la ora aceea, în mașină. Din păcate, spre surpriza mea, onoratul public n-a luat poziția pe care eu continui să o consider cea mai corectă, adică să-i fi atras atenția cetățeanului că nu-i deloc bine ceea ce face, mai ales că el însuși susținea, sus și tare, că-i „om serios", etc. Publicul s-a întors, în majoritate, împotriva însoțitoarei mele, fie prin viu grai, fie prin semne, (ca să nu prind eu de veste), susținînd că ea ar fi vinovată, deoarece n-a tăcut, dacă tăcea eu n-aș fi știut nimic din ceea ce se întîmplă. Întreb: dar asta era problema? Mai departe, cetățeanul nu se dă bătut, vociferează, repetă gestul care declanșase întreg scandalul și, peste toate, la coborîrea lui din autobuz, în Drumul Taberei, profitînd ca un laș de infirmitatea mea, îmi trîntește un pumn, cu toată puterea, în piept, după care coboară în fugă. Nici de data asta nimeni n-a reacționat cum se cuvine, după opinia mea: eu, dac-aș fi avut vedere și aș fi asistat la o asemenea scenă, aș fi fugit după el, cu orice risc, l-aș fi prins pe huligan și l-aș fi dat pe mîna Miliției. Comentariile publice sunau cam așa: „Dumneaei e de vină, trebuia să tacă, dînsul tot e orb, n-avea de unde să știe"... Repet întrebarea: asta era problema, să fiu eu sau să nu fiu prostit prin tăcere, fiindcă ORICUM sînt nevăzător?

Pe mine personal cred că înțelegeți ce mă deranjează și mă doare profund: cum judecă ceilalți această problemă, adică dacă eu nu văd și merg undeva la plimbare, să zicem, cu o fată, n-am nici măcar dreptul să mă bucur de sinceritatea persoanei cu care sînt; și vinovat — în optica lor — devine cel cinstit, cel corect. Ce argumente să produc eu? Să le cer altora să se... transpună în situația mea, a noastră? N-are rost. Poate că nu v-aș fi scris acum, ca urmare a întîmplării din autobuzul 118, dacă n-aș mai fi avut necazuri asemănătoare și cu alte prilejuri: să presupunem că intru, însoțit, într-un restaurant, la fel cu oricare om civilizat, îmbrăcat decent; mă trezesc într-o situație penibilă, ori plec, ori — dacă rămîn — mă simt prost, atît eu cît și persoana care mă însoțește, căci sîntem țintă tuturor privirilor, parc-ar fi picat acolo un invadator, un om cu o înfățișare absolut neașteptată, de pe altă planetă. E un fel de curiozitate bolnăvicioasă, de indiscreție vulgară, grosolană, deoarece noi, chiar dacă nu vedem, simțim. Să adaug ca argument, pentru ca toată lumea să pătrundă sensul, miezul necazurilor noastre, un fapt: un coleg a ajuns să divorțeze, deși avea și doi copii, numai și numai pentru că el și soția lui nu erau lăsați în pace nici odată, oriunde s-ar fi dus, orice ar fi făcut, viața lor particulară se transforma în infern. Nu-i grav să-i împingi pe doi soți la exasperare, să-i separi, și totul pentru că tu, om întreg, nu te poți stăpîni să nu mai întorci capul vizibil după un infirm, fiindcă nu știi să-i privești decît fix, parcă avînd așa, un fel de drept de a privi neconvorcirea altuia în față, fără pic de pudoare, fără respect și discreție în prezența necazului altuia?

Din rîndurile mele sper că reiese limpede că nu-i vorba doar de o problemă personală.

Cu multă stimă,
prof. Ioan VECLIUC
str. Bistra nr. 18, bl. F 4
sc. 1 ap. 6
București — sector 7"

Stimate Ioan Vecliuc, rîndurile primite m-au îndurerat nespus, sincer să fiu nu numai pentru dumneavoastră (și cei aflați în aceeași situație), cît pentru ceilalți, pentru noi, cei întregi și prea siguri de sine în diferite împrejurări. În incidentul de care aminteați, fără doar și poate, cetățenii din autobuz n-aveau dram de dreptate și miopia lor morală e de speriat, credeți-mă! Dv. — și e neplăcut că trebuie să vă mai spun eu acest lucru, astfel, în revistă, public — sînteți un om ca toți oamenii, vă bucurați de absolut aceleași drepturi, nu numai scrise, infirmitatea e o chestiune care — fundamental — vă privește (rog să fiu înțeles exact: vreau să spun că prea mulți „milosi" dintr-aceștia, înțiliniți în cale, fac mai mult rău decît bine; de aceea, prefer — nu pretind că am neapărat dreptate — să vă descurcați singuri în cele mai multe împrejurări, să fiți lăsați în pace, cu alte cuvinte, ca să scăpați o dată de prea vulgara indiscreție „publică", fixată în exclamații ca: „Săracul, ce tînăr și nu vede!" sau „Bietul orb"). Am cunoscut oameni aflați în impasul grav în care vă aflați și dv., oameni care, ca și dv., și-au depășit condiția fizică în mod uimitor, admirabil, au ajuns sculptori, scriitori sau, ca dv. profesori. În locul respectului integral de care s-ar cuveni să vă bucurați pretutindeni (și atenție! respect subînțeles, „ascuns", nu declarat cu glas tare, ca să stinghereaască, să supere, să jignească, fiindcă și prea mult ...respect în jurul tău înseamnă jenantă atenție, ceva care creează o zonă specială, anormală, un mediu irespirabil în fond pentru cel în cauză). Deci, o atitudine firească, născută din simpla convingere că și nevăzătorul, și infirmul notor, sînt oameni ca toți oamenii care au nevoie de liniște, de recreere, de distracție, în condițiile obișnuite, ale tuturor.

Cît privește cazul concret, cu huliganul de 50 de ani (să-i fie rușine!), regret enorm că n-a încăput pe mîna organelor în drept, ca să fi fost pus la respect (poate că nu-i timpul pierdut și-ar putea fi... recuperat printr-o scurtă perioadă de reeducare). Apelul dv. stimate Ioan Vecliuc, la conștiința cetățenească, e pe deplin întemeiat, după amarele experiențe trăite. Mi-l însușesc pe deplin și stărui asupra „detaliilor": nu mai întoarceți capul, pe stradă sau oriunde v-ați afla, după cineva care „iese din comun" (una este să te uiți prelung, cu insistență, după unul cu chică sau una cu minijupă, și alta-i, cu totul altceva, e să te uiți la fel de „perseverent", de apăsat, după un om care n-are nici o vină, dar absolut nici una, că umblă pe trotuar într-un... cărucior pe rotile sau cu un baston alb în mînă). Da, urgeți cu coada ochiului, observați dacă se descurcă, iar dacă nu, interveniți prompt, fără prea multe cuvinte, ajutați-l și depărtați-vă discret, lăsîndu-i bucuria enormă că, în linii mari, se descurcă singur, e independent. Mi-am permis să scriu rîndurile finale la persoana a II-a plural, fiindcă aș fi fericit să știu că măcar cititorii acestei rubrici vor pune în aplicare cele cîteva sfaturi date de curier.

UMOR... MEDICAL

Desene de MATTY

— Ca să fiu sincer, doctore, nu-mi place deloc cum arăți!

— Treceam liniștit prin parc... Cînd, deodată..., chiar în dreptul statuii lui Cupidon, simt, brusc, o teribilă durere intercostală!

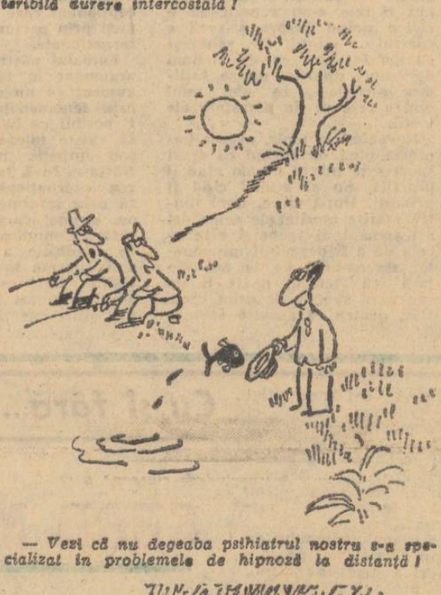

— Vezi că nu degeaba psihiatrul nostru s-a specializat în problemele de hipnoză la distanță!

— Mulțumită dumneavoastră, m am vindecat și de boala aceea a mea de a vorbi singur!

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

SEZONUL CALD

ORIZONTAL: 1. Îți dă dureri de cap,... acum, cu căldurile-astea. 2. Ca un fel de toropeală (să-i zicem, dar...) — Un pol... gheață... 3. Răcoritoare pe litoral — Cu produse alimentare, textile, încălțăminte etc. (abr.). 4. A sufla ușor... — Un roman, care s-a perindat și pe la noi. 5. Viena... la mijloc! — Încălziți în spate! — Una topită de căldură... 6. Nu te poți plînge de ei că nu pot executa — Jocul cu focul, de exemplu (care nu trebuie, de fapt, luat ca exemplu). 7. Stinge un foc la inimă (pl.) — Nămol, la 1 și la 3!! 8. Vocale — Nume masculin. — Prefix de egalitate. 9. Căldura asta-i de nesuportat — Început și sfîrșit de august! 10. Suflă și răcește! — Iscată pe căldură, îi. Eva s-a schimbat! — Asaltat pe căldură.

VERTICAL: 1. A intra-n apă. — Apă, altfel spus. 2. Stropitoare care udă nu numai florile (3. cuv.). 3. Merge cu „Progresul" — Nord-nord-vest. 4. Se-mpacă bine cu căldura... și stă tot timpul pe nisip, la soare — Mișcare forțată. 5. Mangalia Sud!! — Corp de arici! 6. Cal de mare... — Care ține de anumite tipuri. 7. În cort! — Sus, în Bucegi! 8. A se face cald. — Dintr-un rasol! 9. Tot una-i cu vîntul — În bere! 10. Cu un grad, în plus (fem.). 11. A trece la plus. — Complex turistic, luat acum cu asalt!

Cornel M. DUMITRESCU

Cuvinte rare: OCL, ISO.

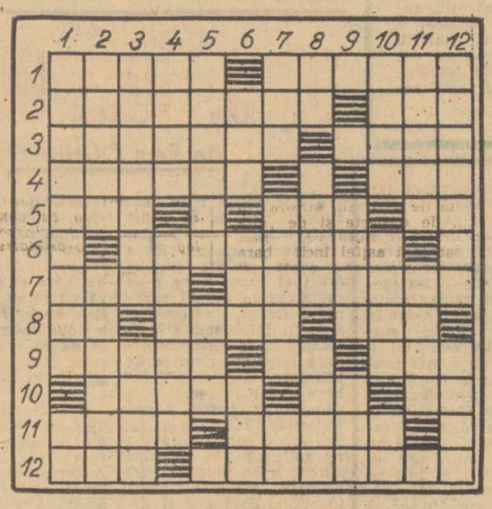

CARNET DE REPORTER

ORIZONTAL: **1. Enunțul pe scurt al conținutului unei publicații — Revistă săptămînală destinată satelor, înființată în 1897 de Spiru Haret. 2. Marele nostru bard, care a depus în slujba presei o imensă energie creatoare — Comună în R.P. Ungară. 3. Om politic și întemeietorul presei românești din Transilvania — Împărat roman, care a dat foc Romei. 4. Se complace în a nu-și semna misivele — Cintec de slavă. 5. Răsad. — Ab urbe condita (lat) — Lîngă el îi stă bine. 6. Agenția română de presă 7. Particule încărcate cu electricitate — Alt mare poet și publicist român. 8. Cap de afiș — Scurte știri comentate — Început de amiciție! 9. Cotă — Titan — Fecior bănățean. 10. Tîpărituri — Pronume — Notă... redacțională! 11. Pagini — Gust neplăcut (fem. pl.). 12. Cerneală tipografică — Încă din adîncă ilegalitate a mobilizat masele din țara noastră pentru idealurile zilelor noastre luminoase.**

VERTICAL: **1. Autorul piesei „Ultima oră" (1907—1945) — Fete! 2. Omenească — Centru de distribuire a presei. 3. Scriitor și publicist român contemporan, autorul piesei „Ziariștii" — Cîntec clasic de dans. 4. Pe malul apei — Soțul fiicei. 5. Manuscris păstrat pentru o eventuală publicare — Riul nostru cel mai mare. 6. Similar (pres.) — Livadă — Trăgător din Himabia. 7. Acum (reg.) — Substanță cu care se tratează țesăturile — Notă muzicală. 8. Luca Udrescu — Cetate — Locuitor de la munte. 9. Din Cehia — Articol (pres.) 10. Circulă cu o mare rapiditate de la o parte la alta a globului — Caracter tipografic — Pare! 11. Valabile pentru programul de lucru al tuturor oamenilor productivi — Hrana cotidiană care potolește mereu crescînda foame informațională a individului. 12. Primesc la domiciliu ziarele și revistele preferate — Subiect de articol sau de operă literară.**

I. PĂTRAȘCU

Cuvinte rare: **DOB, AUC, NAT, RAT.**

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

PORNESC VAPOARELE

ORIZONTAL: Vapor — Fiară — Eminescu — Or — Larg — Aclama — Ara — Av — Arag — Ataman — Ano — G- Ilin — Crea — At — Artere — R — Lotca — Lo — Re — Eta — Lab — Na — Rang — Parima — Ancora — Șlep.

...ÎN LARGUL MĂRII

ORIZONTAL: Croazieră — S — Lotca — Maree — Imat — Micuța — Marinari — Ar — Aninați — Apa — E — Ive — Ira — C — Realism — B — Ora — Lou — Aar — Larg — Tri — Vi — Adînc — Talaz — Catarge — Ela.

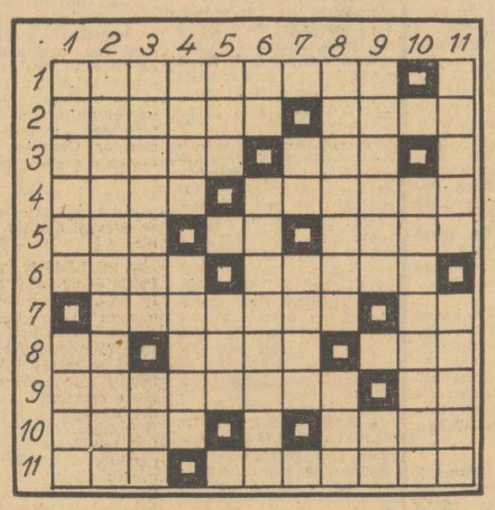

O LEGENDĂ PE CALE DE CONFIRMARE

de Aurel LEON

Mai există enigme?

Într-un articol mai vechi din „Magazin" ne-am ocupat despre hrubele pe care se înalță noul Iași, insistînd asupra legăturii subterane de peste 5 km, care lega pe vremuri Palatul domnesc de mănăstirea întărită Cetățuia, cale intrată azi în legendă. Dată fiind distanța dintre reședința din vatra orașului vechi și Cetățuia cocoțată pe creștetul unui deal împădurit, între ele aflîndu-se valea mlăștinoasă a Bahluiului, probabilitatea unui asemena „metrou" putea fi pusă la îndoială. Materialul nostru a avut însă un ecou larg, el interesînd în primul rînd oamenii de specialitate, mai ales că, între timp, cu prilejul săpăturilor efectuate la fundațiile noului complex comercial din preajma Palatului Culturii, a fost dată la iveală o hrubă ce conduce tot în incinta fostei curți domnești, mai precis trece pe lîngă Tiparnița lui Dosoftei și se oprește sub biserica lui Ștefan cel Mare.

„Catacombele din Iași"

Astfel a fost readusă în actualitate problema legăturilor tainice dintre diferitele așezări ale Iașului medieval. Și, întrucît oamenii de știință cred că putem trece la certitudini, vom preciza că primul care a studiat minuțios hrubele de sub multiseculara palat domnesc a fost chiar restauratorul său, vestitul arhitect bucureștean I. D. Berindei. E lesne de înțeles că pe el îl interesa mult terenul pe care va construi și de aceea, într-un interviu acordat revistei „Ilustrația" (anul XIV nr. 115—118 din 1925), în preajma solemnității inaugurale a noului palat, Berindei încheie astfel:

„Vă rezerv pentru numărul viitor alte amănunte privind acest Palat: vom vorbi de catacombele ce au existat, de hrubele pe care le-am întîlnit și există și acum, precum și de tunelul săpat sub această clădire, despre care s-a vorbit, atît cît era o legătură între Cetățuia și vechiul Palat Domnesc".

Cum însă promisele destăinuiri nu au mai apărut, sîntem nevoiți a apela la informații orale din partea unor martori ai evenimentului din 1926, căruia îi este dedicat numărul special al revistei „Ilustrația" din decembrie 1925. De altfel, chiar Berindei publică în revistă un plan helio cu explicația „Fondații găsite la diferite adîncimi din vechea cetate Iași" și cu titulatura inginerească „Planul săpăturei și al dărîmării zidăriei din săpături". E de presupus că, practic, Berindei a zidit toate intrările în catacombe și a consolidat subsolul, dar a lăsat liberă intrarea în presupusul tunel către Cetățuia.

Mecanicul calorist **PETRU CHIRIAC**, născut în 1903 aflat și azi în serviciul Palatului ca șef al uzinei, a lucrat pe șantier la reconstrucție, cunoaște intrările în hrube ca pe buzunarele sale și ne-a condus arătîndu-ne zidirile efectuate. Sînt intrări boltite cu o înălțime ce depășește 3 metri.

„Puntea supliciilor"...

Avem însă un martor și mai prețios: prof. **NECULAI SCRIBAN**, azi un apreciat specialist în numismatică și colecționar, fost însă pe vremuri ofiter. În 1962, primarul de pe atunci al Iașului, avocatul Const. Toma l-a recompensat cu un teren de casă, iar acesta se nimeri pe malul Bahluiului, pe actuala str. Tacu, acolo unde pe vremuri fuseseră grajdurile domnești și „locul supliciilor", adică un podeț de pe care erau aruncate în apă sotiile infidele, după ce în prealabil erau închise în saci. În 1926 puntea supliciilor nu mai exista, ci numai „castelul trăznit", adică o ruină de casă aprinsă de un trăznet. Scriban începînd a-și construi locuința se întîlni cu vestitul tunel care trecea pe sub grădina sa și coboară sub albia Bahluiului. După calculele sale, hruba trecea cam la 6 metri sub albia riului. Orientarea ei țintea Cetățuia.

Ieșirea de la Cetățuia

La apariția reportajului din „Magazin", prof. Neculai Scriban a ținut să mă informeze:

— Aveți dreptate. Tunelul Palat-Cetățuia a existat în adevăr. În tinerețe l-am urmărit pînă la Bahlui, apoi l-am uitat. Acum mi-am propus împreună cu alți colegi de la Muzeul de istorie a Moldovei să întreprindem unele cercetări la Cetățuia. Acolo nu se știe decît de hruba care lese spre sud, în pădurea de către Hlincea, cum de altfel ați scris.

De curînd prof. Scriban mă informează că **a descoperit o altă hrubă orientată spre oraș și care nu poate fi decît ieșirea tunelului. Ea se află mascată de un padoc și e astupată rudimentar. Gura e sub clădirea din partea de nord a întăriturilor, neavînd nici o legătură cu biserica lui Duca Vodă, care a fost zidită mai tîrziu.**

Această fiind situația, ne punem întrebarea: se confirmă legenda vechiului tunel, cel mai lung și mai durabil din toate așezările noastre medievale? Avem impresia că da.

ASIGURAREA „TURIST"

Dorul de drumeție nu cunoaște limită de virstă. Azi, mai mult ca oricînd, țara întreagă este străbătută în lung și lat de tineri și virstnici. Numărul celor care cutreieră cărările munților sau se bucură din plin de briza marină este în creștere de la an la an.

Este evident că, la plecarea în concediu, în excursie, fiecare dintre noi se preocupă să facă totul, să nu neglijeze nimic, pentru a se simți cît mai bine și a se întoarce cu amintiri cît mai plăcute. Și e firesc să fie așa.

De multe ori însă se întîmplă ca anumite evenimente neprevăzute să strice din farmecul excursiei sau al concediului, iar urmările acestora să poată fi cu greu înlăturate.

De aceea ar fi indicat ca orice persoană care nu vrea să lase nimic la voia întîmplării, înainte de a pleca la drum, să încheie la ADAS și o poliță de asigurare „Turist", plătind o primă de asigurare de numai 15 lei.

Prin aceeași poliță de asigurare, care este valabilă timp de o lună, se cuprind:

— persoana care încheie contractul (pentru cazurile de invaliditate permanentă și de deces din accidente);

— bunurile din gospodărie și cele luate în deplasare de asigurat (pentru cazurile de vătămare sau distrugere).

Sumele asigurate pentru care Administrația Asigurărilor de Stat își asumă răspunderea sînt următoarele:

	pentru invaliditate permanentă	pentru deces
— pentru accidente de circulație auto-moto	25 000 lei	15 000 lei
— pentru accidente la domiciliul asiguratului ca urmare a unui incendiu, trăsnet, explozii etc	20 000 lei	10 000 lei
— pentru celelalte accidente	10 000 lei	5 000 lei
— pentru bunurile gospodărești	20 000 lei	

Dacă la plecarea în excursie sau concediu, din cauza multiplelor griji ce le-ați avut, nu ați încheiat asigurarea „Turist", puteți face acest lucru la orice unitate ADAS, din localitatea în care vă deplasați.

★ ★ ★

Pentru încheierea asigurării, vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din întreprinderi, organizații economice și instituții, agenților și inspectorilor de asigurare sau — direct — oricărei unități teritoriale ADAS.

(5363 B)

PRINTRE PICĂTURI DE TENIS ȘI DE ȘAH

de Valeriu MIRONESCU

Probabil, pentru întîia oară pe meleagurile noastre, fotbalul s-a trezit cu o concurență ce i-a redus simțitor piața de interes public. Prin re picături dese de tenis și de șah, abia dacă se mai găsește spațiu pentru fotbal. Zicala „toată lumea se pricepe la fotbal", s-a transformat. Acum, toată lumea se pricepe la tenis (sau la șah), fapt ce are, totuși, marele avantaj că dovedește, fie și indirect, cît de falsă e... prima cugetare! Jucătoarele cu andrele și croșete în mîini și-au făcut idoli noi cu chip de Ilie și Bobby, deși un pion otrăvit e incomparabil mai greu de distins de unul normal, decît ciuperca veninoasă de cea comestibilă. Însă, din pion otrăvit, e drept, n-a murit încă nimeni.

Eu, la scorul de 13—11 pentru australian, nu-l vedeam de loc bine pe Țiriac, dar o cucoană tinerică mi-a replicat că Ion va bate sigur. Iar înainte de setul al cincilea, cuconița mi-a zis pronosticul, pe un ton foarte convins: Țiriac va învinge la zero, cu 3—0. Nici n-am clipit din ochi la scor, o știam mare amatoare de F.C. Argeș, Ion însă a învins la zero, cu 6—0. De unde se vede cît de adînc a pătruns tenisul în mase...

În definitiv, bine ar fi să fie așa pentru că tenisul este unul dintre rarele sporturi ce se poate juca de mic copil pînă la bătrînețe. Șahul, de asemenea, se poate juca o viață întreagă, totuși, fără nici un folos de ordin fizic pentru om. E un joc foarte interesant, după cum bine se vede, chiar pasionant în anumite condiții, însă nu e sport. Cineva pus pe glume a aruncat o piatră, iar alți o mie s-au repezit să o ridice zicînd despre șah că e sportul... minții! Or, șahul și cu sportul sînt ca doi nebuni de culori diferite, nu se întîlnesc niciodată, în nici unul dintre cele 64 de pătrățele ale vieții.

Revenind la tenis, aveam impresia pînă de curînd că acest sport este plăcut numai cînd îl practici, nu și atunci cînd îl privești. După mine, unul dintre marile merite ale celor doi așă români ai rachetei este acela de a fi dezvăluit milioanelor de oameni de la noi din țară că tenisul poate fi un spectacol sportiv de prim rang. Dar, pentru ca această demonstrație să se poată produce a fost nevoie de un pic de șansă. Aici, din sinul poporului de la Carpați și Dunăre a apărut un formidabil purtător de rachetă, una dintre primele rachete ale tenisului contemporan și, cu siguranță, cel mai ingenios și mai fantezist dintre marii jucători ai lumii. Descoperirea tenisului, a spectacolului de tenis, i se datorează în bună parte lui Ilie Năstase, succesul de public a fost posibil numai din cauza calităților excepționale ale jucătorului.

Cînd fotbalul își judecă rezultatele prin comparație cu alte ramuri sportive de la noi, el aruncă în discuție un fel de alibi: Mă întrec — spune fotbalul — cu cei mai buni din lume, inclusiv profesioniștii declarați. Și, nimeni nu-l poate contrazice. Cu excepția lui Ilie Năstase. El s-a întrecut cu cei mai buni din lume și, dacă nu mă înșel, din palmares nu-i scapă nici Rod Laver, nici John Newcombe...

Vorbim de multe ori despre baza de masă pentru performanță și facem citeodată o relație directă între aceasta și apariția vîrfurilor sportive. Cazul Ilie Năstase, dar și altele din sporturile individuale — atletism, scrimă, lupte etc. — infirmă, în bună măsură, valabilitatea relației directe și propun o analiză mai fină și o muncă mai calificată. Cazurile supercampionilor apăruți în sportul nostru sînt, la urma urmei, un îndemn pentru antrenori, organizatori și conducători, să se ostenească în direcția depistării marilor talente, a acelor tineri cu aptitudini excepționale care pot face faimă țării prin performanțele lor internaționale.

Fotbalul păstrează, totuși, un argument în favoarea sa, argument ce nu se combate nici prin fenomenalul Ilie Năstase. E posibil ca în fotbalul nostru să existe talente pe măsura, sau aproape pe măsura, lui Năstase. Însă, în fotbal afirmarea internațională se realizează prin intermediul unei echipe, a unei formații de 11 jucători. Complicațiile ce se ivesc în condițiile a 10 coechipieri sînt enorme în calea personalității. Pelé este Pelé fiindcă s-a manifestat în cadrul echipei braziliene. Despre Pelé, în alt colț de lume, am fi auzit vreun zvon din cînd în cînd, dar fotbalistul n-ar fi ajuns niciodată Pelé. Drumul spre glorie al fotbalistului este drumul echipei. Din acest punct de vedere lui Ilie Năstase i-a fost ceva mai ușor...

La echipa noastră reprezentativă de fotbal există deja un mănunchi de mari jucători, alții mai tineri aspiră ambițios la consacrare. Prilejurile trecute de afirmare a fotbalistului român au fost exploatate pînă la un anumit punct, mai departe însă obiectivele au fost ratate din motive numeroase și diverse. Problema saltului se pune din nou din toamna viitoare. Mai întîi, cred că se cere păstrarea fondului valoros de jucători și de experiențe cîștigate. Se cere, totodată, cred eu, găsirea și apoi fixarea unor noi coordonate. În măsura în care unui gazetar îi este posibil să contribuie la fortificarea echipei și la asigurarea succesului ei în preliminariile C.M., el este dator s-o facă. Dialogul de la distanță, mai bine zis, critica de la distanță (cu toate lacunele ce implică o asemenea situație) n-au dat în ce mă privește decît rezultate incomplete și rare satisfacții profesionale. Pe de altă parte, conducerea tehnică a lotului, trecînd peste asperitățile numeroase acumulate pe parcursul a doi ani de zile, dorește un dialog, corect și sincer, în chestiuni de perspectivă și în cele concrete. Într-un asemenea dialog nu se vor impune păreri și idei preconcepute ci se va urmări numai ceea ce este în interesul echipei naționale.

Fiindcă această rubrică n-a țintit și nu putea să țintească decît la reușita fotbalului nostru, la sporirea pretențiilor lui în arena internațională, găsesc că se cuvine să fie mai apropiată de conducerea lotului, tocmai în noua perioadă de asalt pe care o susține în această toamnă echipa reprezentativă. În consecință, profesorul Angelo Niculescu a purtat o îndelungată discuție cu semnatarul acestor rînduri, discuție de pe urma căreia au rezultat obiective, intenții, sugestii. Despre toate acestea, îi voi informa pe cititorii rubricii, oameni care totdeauna au dat cea mai mare atenție fotbalului nostru și echipei sale reprezentative.

ORAȘUL OLIMPIADEI

ÎN FEBRA STARTULUI...

de Constantin VRÂNCEANU

CU CÎTEVA ZILE înainte de inaugurarea Jocurilor Olimpice, Münchenul trăiește din plin febra startului. Este subiectul nr. 1, abordat în coloanele ziarelor, la televiziune, pe stradă, în cafenele sau, pur și simplu, în sînul fiecărei familii. Veștile de ultimă oră se intersectează cu reperciunea flash-urilor fotografice, aeroportul, gările, șoselele sînt încărcate de steaguri, anunțuri și săgeți indicatoare. Spiritul olimpic își pune tot mai mult pecetea asupra unor lucruri cu mult în afara perimetrului jocurilor. Se vînd „olympic-wurști", în meniurile restaurantelor și-au făcut apariția steak-urile „à la Olympia", și chiar înghețata a devenit olimpică...

DUPĂ 4,6 MILIOANE DE ORE de muncă, parcul olimpic, ale cărui străzi poartă numele a 22 campioni celebri sau personalități din lumea sportivă, este gata. Cei 18 000 de oameni sosiți din 18 țări care au lucrat aici timp de trei ani au realizat o miraculoasă metamorfoză a reliefului, accidentîndu-l prin uriașe depuneri de pămînt, plantînd peste 4 700 de arbori, construind circa 43 km de drumuri și 32 poduri. Acum, ultimele două macarale, păstrate la fața locului pentru eventualele retușuri își pregătesc retragerea.

ORGANIZATORII AU LANSAT către cei circa 130 000 turiști care sînt așteptați să sosească la München în zilele olimpiadei un apel: „Lăsați-vă mașina acasă". Este și normal dacă ne gîndim că metroul te aduce, din centrul orașului pînă în preajma parcului olimpic, în circa 12—13 minute în timp ce cu mașina, același drum se estimează că va putea fi realizat, din cauza traficului aglomerat, în mai mult de o oră, cu riscul, bineînțeles, de a rămîne blocat pe șosea. Specialiștii apreciază că, într-o oră, 85 000 de spectatori, mai mult decît capacitatea stadionului olimpic, pot să ajungă și să plece din parcul olimpic: cca 27 000 pasageri sosiți cu trenul — gara olimpică în zile de vîrf primește 20 trenuri pe oră — cca 25 000 cu metroul subteran, trenul electric și autobuze, 10 000 cu tramvaiele etc.

FĂRĂ ÎNDOIALĂ că unul din punctele-forte, veritabilă mîndrie a specialiștilor electroniști ai firmei Siemens este sistemul informațional pus la dispoziția doritorilor, prin tre care în primele rînduri se vor număra, desigur, cei 4 000 ziariști acreditați la Jocurile Olimpice. Cum se numește cîștigătorul din 1936 la sulița? Ce rezultate a obținut Lia Manoliu în decursul anilor? La ce oră încep mîine meciurile de box? Ce joacă astăzi la Opera din München? Ce discoteci și localuri de dans îmi recomandați? La aceste întrebări și la alte mii, super-dicționarul electronic răspunde oricui în cîteva secunde. Totul este imprimat în memoria sa: recorduri, clasamente, date personale, hobby-urile participanților, orarul trenurilor și avioanelor etc. Aria de cuprindere a informațiilor sportive începe de la primele Jocuri Olimpice din 1896 și ajunge pînă în zilele noastre. Specialiștii afirmă că numai din informațiile asupra celor 15 000 atleți și însoțitori, dacă ar fi fost imprimate, ar fi rezultat o carte de aproape doi metri înălțime și cîntărind 100 kilograme, care, gîndiți-vă ar fi trebuit distribuită fiecărui gazetar sportiv pentru a o purta în permanență asupra sa! Se pare, deci, că este mult mai practic de a te servi de ordinatorul electronic. Am avut de astfel, ocazia să ne convingem „pe viu" de competența super-dicționarului GOLYM. La invitația organizatorilor, i-am adresat cîteva întrebări, din cele mai grele și mai năstrușnice în același timp, bineînțeles din perimetrul sportiv, la care a răspuns cu brio. S-a încurcat numai atunci cînd a fost întrebat cine va cîștiga „suta de metri" la München! Tehnicienii afirmă că din vina lor...

DACĂ NE GÎNDIM la cei peste 18 000 sportivi, însoțitori, ziariști, tehnicieni care vor sosi la München și care vor vorbi, se apreciază, peste 100 de limbi și dialecte, este explicabilă grija cu care au fost selecționate, din 4 000 de candidate venite din întreaga lume, cele 1 500 de tinere fete, între 19 și 30 de ani, care vor servi ca însoțitoare-translator. Frumusețea fizică a fost, desigur, una din condiții, dar nu una esențială. Fiecare știe cel puțin două limbi străine, are serioase cunoștințe în cele mai diverse domenii: geografie, istorie, cultură, artă culinară, sport etc. Și după cum am putut constata cele 1 500 „birouri de informații mobile", așa cum sînt numite, au serios de lucru cu sportivii și ziariștii sosiți pînă la această oră în orașul olimpic. Se pare că una din fetele de la biroul de presă, care vorbește perfect nu mai puțin de 11 limbi — ne-a relatat că limba turcă a învățat-o în cele 6 săptămini cît a stat internată în Turcia în urma unui accident de mașină — constituie un adevărat fenomen. Ne-a făcut și o confidență pe care, ce să-i faci, deformație de gazetar, o facem publică: „nu știe să scrie decît în limba maternă!"

PENTRU CĂ AM AJUNS latura, hai s-o numim anecdotică a jocurilor, vom relata dialogul ce a avut loc prin telex între organizatori și un ziarist african. Acesta s-a adresat cu cîtva timp în urmă Oficiului de presă: „Eu sînt desemnat de ziarul meu pentru a fi acreditat la Jocurile Olimpice. Vă rog să aveți amabilitatea de a asigura cazarea mea, a soției mele și a celor 6 copii". I s-a explicat cu scuzele de rigoare că nu i se poate asigura decît lui cazarea, date fiind condițiile dificile. Răspunsul nu a întîrziat: „Îmi dau perfect de bine seama de aceste condiții dificile. De aceea voi lăsa acasă pe cei 4 copii mai mici. Deci sosim eu, soția și cei 4 copii mai mari!"

ÎN FINE, vom încheia însemnările noastre din orașul Olimpiadei cu un pronostic. Nu, nu este vorba de vreunul dintre cîștigători ci, pur și simplu, de prognoza meteorologică pentru perioada jocurilor. Există în acest sens, după cum ni s-a relatat, date precise. Le reproducem ca atare: în dimineața zilei de 26 august va ploua, după-amiază cerul va fi înnorat. A doua zi va fi soare. Cît privește celelalte zile ale Olimpiadei, în alte două zile va ploua, va mai fi o zi înnorată, restul zilelor fiind însorite. Va fi așa? Nu știm, dar, dacă o afirmă meteorologii să-i credem, pînă la proba contrarie...

München, august, 1972

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

FOTBAL CLUB „ARGEȘ", Pitești, str. Horia, Cloșca și Crișan, nr. 15: „Referitor la aprecierile lui Iancu Ceaureanu din București, privind pe tov. Puiu Rapaport, vicepreședinte al clubului nostru, publicată la rubrica pe care dv. o conduceți, din 5 august 1972, vă rugăm să binevoiți a publica următoarele:

Biroul clubului nostru și reprezentanții organelor locale folosesc acest mijloc pentru a aduce la cunoștința celor interesați că activitatea îndelungată desfășurată de tov. Puiu Rapaport, atît ca activist al mișcării sportive, cît și ca fost arbitru de fotbal, este foarte bine cunoscută de noi. Tocmai de aceea i s-a încredințat funcția de vicepreședinte operativ al Clubului de fotbal „Argeș", unde în cei zece ani de activitate a dovedit în mod incontestabil competență profesională, corectitudine, muncind cu multă pasiune și abnegație, aducîndu-și din plin contribuția la consolidarea bazei organizatorice-materiale și inclusiv la succesele obținute de clubul nostru. De asemenea, în cei zece ani de activitate, tov. Puiu Rapaport a dovedit o înaltă ținută morală, fiind stimat și apreciat de sportivi și de întregul activ al clubului". *Semnează, în numele biroului clubului, colonel Gavrilă Gheorghe, președinte.*

NICULAE D. NICULAE, București: „Mă numesc Niculae D. Niculae, sînt muncitor al uzinei „Vulcan" din București și în momentul de față mă aflu în Ungaria, în orașul Tatabanya, în drum spre München. În 1949, la 21 de ani, m-am angajat la turnătoria de oțel a acestei uzine. Îmi plăcea încă de atunci să merg mult pe jos, să alerg. M-am dedicat alergării de maraton și curselor de 50 km marș, fiind ajutat de fostul director al uzinei, Naghi Victor, actualmente la Cimpulung Muscel, un fost strungar ce a lucrat la Uzina Voinea. Cu ce m-a ajutat directorul Naghi Victor? Înainte de primul meu maraton mi-a asigurat masă gratuită la cantina uzinei, la regim, timp de 14 zile, spunînd doar atît: să audă că un muncitor din uzina Vulcan a rezistat să alerge 42 km. Cu ambiția ce mă caracteriza am luat startul în cadrul campionatelor internaționale de atletism ale României în 1949 și am sosit pe locul 8 din douăzeci. În anul următor tov. director Naghi Victor m-a chemat la dînsul, asigurîndu-mi cele necesare, cu condiția să vin în primii șase români la maraton. Am sosit pe locul cinci și am fost introdus în lotul național de maraton, cu Ion Baboie, Vasile Teodosiu, Gliga Octavian, Anghel Dumitru și Chiose Dumitru. Am alergat în Cehoslovacia, la Kosice. Apoi m-am lăsat de atletism, dar am început să mă îngraș, în cîțiva ani am ajuns de la 59 de kg la 93 kg. Medicul de la policlinică mi-a zis să merg pe jos și așa am mers un an pe jos de acasă la uzină cîte o oră. În 1969 văd la televizor că a fost filmat un om din Sibiu care a mers pe jos cîteva luni prin țară, apoi am citit despre un iugoslav ce a mers pe jos pînă în Vietnam. Cu ajutorul altui director al uzinei, tov. Dumitrache, am plecat la 23 august 1969 pînă la 22 octombrie, mergînd 61 de zile prin țară și trecînd prin toate orașele cu echipe de fotbal în categoria A. Apoi m-am antrenat mergînd în fiecare zi pe jos la servici cîte 20 km și în 1970, în onoarea echipei române calificate la Mexic, am mers pe jos 9 ore continuu, însoțit de un ciclist și un altul tot pe jos. Apoi m-am îmbolnăvit, îmi trozneau ambii genunchi de la picioare, dar prin diferite tratamente m-am făcut bine, ca să-mi propun acum să merg pe jos la Olimpiada de la München. Statul nostru mi-a aprobat pașaportul. Crosul l-am început de la Filiași, la 5 iulie, mergînd pe următorul traseu: Filiași, Strehaia, T. Severin, Herculane, Caransebeș, Lugoj, Timișoara, Arad, Cris, Salonta, Oradea, Szolnok, Budapesta, Dorog, în total 756 km în 22 de zile, cu trei zile pauză, cu zece ore de mers pe zi. Am scos din uz o pereche de pantofi și am fost cam canonit cu dormitul, prin căpițe de fin, prin gări, pe unde apucam. Aici, în orașul Tatabanya, îmi aniversez la 26 iulie 51 de ani de la naștere. Pe 25 august am de gînd să sosesc la München. Nu v-am spus că am doi copii: „o fată, Rodica, și un băiat, Niculae, la telefoane. Vă urez mult succes dv. și celor de la Uzina Vulcan".

Scrisoarea lui Niculae D. Niculae ne-a sosit abia de cîteva zile. Acum el se află, probabil, destul de aproape de München. Am citit de cîteva ori rîndurile lui obosite, uluit și înfiorat. Un om în vîrstă de 51 de ani pleacă pe jos de aici pînă la München! Același care a fost în stare să meargă pe jos, fără întrerupere, vreme de nouă ore, de bucurie că fotbaliștii noștri vor pleca în Mexic! Fără îndoială că gestul lui este cu desăvîrșire eroic și vine să ne amintească nouă, sedentarilor, de ce e în stare trupul omenesc dacă se află în el un bulgăre curat de voință și ambiție. Peste cîteva săptămîni voi ajunge și eu la München (cu avionul!), îl voi căuta pe compatriotul nostru și-l voi îmbrățișa în numele tuturor cititorilor.

Drum bun, bravule și dublule Niculae!

POPESCU VALENTIN, București: „Sînt rapidist și doresc pe această cale să fac publică părerea mea pentru ca ea să fie împărtășită și de către ceilalți rapidiști. E vorba de Dumitru, jucătorul Rapidului, care ne-a părăsit, plecînd la Steaua. El a fost un jucător foarte bun și sper să fie la fel și în viitor. Foarte bine a procedat conducerea Rapidului că i-a acordat dezlegarea, mă deranjează doar că i-a primit în schimb pe cei trei steliști, la care se putea renunța. Vreau să-i spun lui Dumitru că îmi pare rău că pe lîngă talent nu are și altceva, ce au avut un Dan Coe, Lupescu, Greavu, Ion Ionescu, care nu au plecat de la echipa lor pînă la încheierea carierei. Nu-i nimic, Rapidul trăiește și fără el. Chiar în acest campionat noi vom da fotbalului românesc UN NOU DUMITRU!"

De unde mă pregăteam și eu să regret plecarea lui Dumitru de la Rapid, iată o veste care mă năucește: Grantul e gata să ne dea un alt Dumitru! De unde l-o scoate, unde l-o fi ținut pînă acum? Mare miracol mare! În cazul acesta, stimate rapidist, nu vă opriți. Dați-ne și un nou Răducanu, un nou Lupescu, un Dan Coe și chiar un Năsturescu, că avem nevoie!

KARAMANLIS VASILE, str. Saturn 2, ap 43, Galați: „Înaintea ultimei etape a diviziei C am făcut anumite calcule, bineînțeles fictive, privind șansele echipelor care dețineau ultimele locuri și ale celor care urmau să meargă la baraj. Nu mică mi-a fost surpriza cînd am constatat anumite anomalii cu privire la unele rezultate. Mă opresc doar la unul singur: Textila Sebeș-Vitrometan Mediaș. Cum este posibil ca o echipă care n-a reușit să marcheze decît 28 de goluri în 25 de etape să marcheze în ultima etapă nu mai puțin de nouă goluri, exact cît îi trebuia pentru a nu retrograda? Nu vi se pare curios acest salt „calitativ" al unei echipe care peste noapte reușește să înscrie o pătrime din golurile ultimei etape? Trăim într-o societate în care cinstea, atît în sport, cît și în conviețuirea socială, are un rol primordial. Sper ca organele competente să facă lumină în astfel de situații".

Cazul este cunoscut și demascat public. Pînă în momentul de față, însă, nici o mișcare din partea Federației. Ce-o fi însemnînd asta? Ori că n-are dovezi, ori că stă la pîndă, ori că...

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• AM PRIMIT cu satisfacție vestea că federația noastră a inițiat organizarea unor tabere de vară pentru juniori (mici și mari) care s-au remarcat în cursul sezonului trecut, recompensînd în felul acesta activitatea unor elemente tinere talentate dornice de afirmare. Asemenea tabere funcționează la Cimpulung Muscel, Lacul Victoria, Piatra Arsă și Tg. Jiu. Printre antrenorii solicitați să conducă cursurile se numără M. Fulea, P. Mentzel, C. Anton, Gh. Bobinaru și alții. Urăm tinerilor boxeri vacanță plăcută.

• ÎNTR-O DISCUȚIE purtată cu antrenorul maghiar Laszlo Papp acesta ne-a spus: **„Boxerii români au șanse apreciabile la J.O. Le urez succes. Din echipa maghiară cred că semimijlociul Kajdi, datorită marii sale experiențe va urca pe podium".**

• DUPĂ 33 DE ANI, pe lista campionilor mondiali la „cocoș" apare din nou numele unui pugilist din Panama. Este vorba de E. Pinder care l-a învins net la puncte pe mexicanul Herrera. Pinder îl urmează pe listă pe celebrul său compatriot Al. Brown-Panama. În afară de Pinder la ora aceasta boxerii din Panama mai dețin două titluri mondiale prin Alfonso „Peppermint" Frazer la „welters" — juniors și Roberto Duran (ușoară).

• SCOȚIANUL Vernon Collas a fost exclus din lotul olimpic care se pregătește pentru J.O. El a fost condamnat pentru o serie de furturi de mașini. Collas, un talentat boxer de categoria pană a fost obligat să plătească și o amendă de 400 lire.

• DUPĂ DEMONSTRAȚIA făcută la Barcelona în compania lui Peralta, fostul campion al lumii Cassius Clay a răspuns întrebărilor puse de ziariști. Întrebat care a fost cel mai bun boxer al tuturor timpurilor Clay a răspuns: **„Singurul pugilist care se poate compara cu mine se numește Ray Sugar Robinson".** La a doua întrebare în care se punea problema retragerii sale, Clay a spus: **„Sigur în 1975".**

• DIN ÎNDEPĂRTATUL Santiago de Chile am primit trista veste a decesului „leului din Anzi" greul Quintin Romero. Suferind de diabet acesta a murit în vîrstă de 79 de ani. Romero a reușit la 28 august 1924 să-l învingă la Boston prin Ko în repriza a 8-a pe americanul Sharkey, care după 8 ani a devenit campion al lumii. În ziua victoriei sale Romero a devenit un erou național.

• ÎN CERCURILE pugilistice internaționale se zvonea că fostul campion al lumii la categoria mijlocie, italianul Nino Benvenuti, va reintra. Excampionul a făcut lumină în această problemă declarînd următoarele: **„Mă simt foarte bine ca reporter sportiv. Cu toate că posed o excelentă condiție fizică nici nu mă gîndesc la reintrare".**

• CUNOSCUTUL boxer turc Tatar a fost selecționat în lotul olimpic la categoria semiușoară. Alături de el se antrenează și olimpicii Dogru (48 kg), **Sonunur** (51 kg), **Doruk** (60 kg), **Sözen** (67 kg), **și Kuran** (75 kg).

• BILL BRENNAN, președintele organizației W.B.A. a declarat că în cadrul ședinței extraordinare a acestui for care va avea loc luna aceasta la Honolulu se va lua în discuție cazul Frazier. El a precizat următoarele: **„Conform regulamentului Frazier trebuia în martie să-i acorde revanșa lui Clay. Nu a făcut acest lucru. Actul său de indisciplină va fi analizat de forul nostru".**

ȘAH

MARGINALII LA „MECIUL SECOLULUI"

- **O nouă atracție turistică**
- **Replici spirituale**
- **Fischer la... poliție**
- **La Varșovia nu se mai găsesc șahuri!**
- **„Un instrument de tortură pentru analizatori..."**

• **TURIȘTII** care vizitează Reykjavikul nu scapă prilejul de a face și o plimbare cu avionul deasupra capitalei islandeze. După ce le arată oaspeților faimoasele gheizere, ghidul îi invită să privească o clădire din beton, masivă. Acolo, le spune el cu mîndrie, se joacă „meciul secolului"...

• **CAMPIONUL LUMII** continuă să fie extrem de simpatizat de islandezi, care apreciază la Spasski modestia, humorul, distincția comportării. După revenirea senzațională din partida a 11-a, șahofilii din Reykjavik i-au făcut o zgomotoasă manifestație de simpatie, fiind necesară intervenția poliției pentru a descongestiona străzile din jurul sălii de joc. Cît privește intervențiile spirituale ale lui Boris, a stîrnit mult haz următoarea: cînd i s-a povestit că Fischer a făcut scandal organizatorilor pentru că au permis televizarea unei partide fără știrea sa, Spasski a replicat: „Cum, și Bobby se mai află încă la Reykjavik?"

• **APROPO DE INTERVENȚIA POLIȚIEI,** Fischer și-a petrecut una din seri la sediul unui... comisariat de poliție. Nu pentrucă ar fi contravenit la legea circulației — deși îi place să conducă cu viteză — ci ca invitat al cîtorva admiratori polițiști, care asigură ordinea la intrarea în sala de joc. A fost suficient ca poliția să nu fie prezentă o zi la intrare, pentru ca Fischer să fie blocat cîteva minute de susținătorii care-l așteptau să vină.

• **LA VARȘOVIA** nu se mai găsesc jocuri de șah! Cît privește manualele de șah pentru începători, mai ușor poți cumpăra o carte rară de acum cinci secole... După cum transmite un corespondent din capitala poloneză, în cafenele, în autobuze, la cluburi, pe plaja de pe Baltică ultima mutare a lui Fischer sau ultima paradă a lui Spasski au devenit tema unor ample discuții. Sînt comentate chiar și — sau dacă vreți mai ales — de cei care nu știu care este diferența dintre un turn și un nebun. Oarecum nemulțumiți sînt redactorii de specialitate ai ziarelor. Cînd se întîmplă ca o mutare să apară greșit — și asta se întîmplă pretutindeni — sute de cititori se grăbesc să atragă atenția telefonic...

• **PE LÎNGA CEI DOI PROTAGONIȘTI DE LA REYKJAVIK** există unii oameni favorizați de soartă și alții mai puțin... În prima categorie se numără operatorii T.V. care, forțați de împrejurări, și-au petrecut un concediu neașteptat în capitala islandeză. Întrucît nu au fost televizate decît două partide, cîteva săptămîni nu au făcut nimic, în timp ce salariul mergea... Printre cei nefericiți — secundanții. După fiecare partidă întreruptă, ei au fost siliți să facă o noapte albă analizînd toate continuările posibile. Ceea ce a determinat pe un ziarist să-și intituleze un comentariu: „Esichierul campionilor, instrument de tortură pentru analizatori..."

CULISELE HIPODROMULUI

• *GENERAȚIA CAILOR de trap, în vîrstă de 3 ani, își dispută întîietatea mîine dimineață, într-o probă de verificare semiclasică devenită tradițională „Premiul cailor de 3 ani". Distanța 2 200 metri.*

• *PRIMA ALERGARE semiclasică (de pregătire în vederea unei probe clasice), rezervată „3 anilor" a avut loc în anul 1809, pe hipodromul din Newmarket și a fost destinată probelor de galop, în vederea selectării elementelor capabile să-și dispute derbiul — același an. După „galop" s-au înspirat și probele de trap; pentru trap proba are, însă, loc cu un an înaintea derbiului.*

• *SCURT INTERVIU cu antrenorul-driver M. Stefănescu, reintors de la concursul internațional de la Moscova. Cum a fost, am auzit că Seceriș nici nu s-a „văzut"?*

— Este foarte adevărat, speram cel puțin în ameliorarea recordului. Calul, la plecarea din București se prezentase foarte bine, dar opt zile de drum, nutriție diferită și condițiile noi de concurs au făcut ca Seceriș să nu fie Seceriș. Cît privește Torpedo, acesta a luat startul în condiții cu totul diferite pentru el, noutatea „autostartului" făcîndu-l să galopeze circa 40 de metri; apoi el a plecat de la egal într-o grupă în care nu mai puțin de șapte cai aveau recordul sub 1'20", km. Așa că...

— *Dar Gh. Tănase?*

— El și-a susținut șansa în condiții asemănătoare probelor disputate la noi, obținînd locul doi cu Gind în „Premiul țărilor socialiste", într-o alergare de 16 cai și în condițiile în care a pierdut la start circa 20 de metri. Și Cuc a obținut un meritoriu loc 4 în „Premiul Hipodromul central din Moscova", cu care ocazie și-a ameliorat recordul.

Sperăm ca evoluțiile viitoare ale acestor doi talentați antrenori-driveri de care dispune hipismul nostru să nu se oprească aici și în viitor să obțină rezultate cît mai bune. Poate chiar la București în primul concurs internațional...

Doru IONESCU

Cu și fără... crampoane

GERD MÜLLER N-A PUTUT SĂ-L ÎNVINGĂ PE NĂSTASE NICI LA... FOTBAL

de Eftimie IONESCU

Cînd am scris titlul rubricii m-am și gîndit că, îndată ce-l veți citi, o să credeți că-i vorba de un joc de cuvinte. O să vă convingeți că nu-i așa. Dar iată despre ce este vorba...

În timpul turneului de la Düsseldorf, pe care l-a și cîștigat de altfel, cum probabil vă amintiți, Ilie Năstase a primit invitația de a fi prezent la una dintre emisiunile cele mai celebre ale televiziunii vest-germane, emisiune de care — după calculele serviciului ei de sondaj este urmărită în medie de 18 milioane de telespectatori. E vorba de un gen de masă rotundă la care iau parte cei mai celebri oaspeți ai R.F.G. în respectiva săptămînă. Pentru emisiunea care ne interesează, din partea gazdelor (fiindcă regulile ei prevăd și invitarea unui personaj celebru din sportul vest-german) în studio s-a aflat faimosul internațional de fotbal Gerd Müller. Invitații erau Ilie al nostru și celebrul înotător american Schollander.

Partea întîi a emisiunii o constituie interviurile. Prezentatorul pune întrebări invitaților, întrebări care au rolul să-i facă și mai bine cunoscuți telespectatorilor, prin amănunte din viața lor, prin amintirea celor mai ridicate performanțe etc. Mai departe, invitații își pun reciproc întrebări și acesta pare să fie unul dintre momentele cele mai așteptate ale emisiunii. Atunci, în seara cu Năstase, Müller și Schollander, clipele de umor. au apărut cînd Müller l-a întrebat pe Ilie cum face că reușește să trimită mingea acolo unde adversarii nici măcar nu visează că ar mai putea s-o facă și Ilie i-a răspuns că are exact același secret ca și el... cînd ajunge să răsară în fața portarilor tocmai cînd aceștia nu visează nici ei că ar fi posibil așa ceva.

Finalul emisiunii, cloul său, constă dintr-o „probă practică". Fiecare dintre cei trei invitați are dreptul la executarea a două lovituri la o poartă, mai mică decît cea clasică de fotbal, poartă împărțită în două sectoare. Deci un șut trebuie să trimtă balonul în sectorul A, al doilea în sectorul B. Prin tragere la sorți, primul a executat Schollander. Înțiia minge și-a nimerit ținta, a doua nu. Concurentul nr. 2, Gerd Müller, care — foarte dezinvolt — (era doar în specialitatea lui) a trimis mingea cu precizie în cele două sectoare. Ultimul, Ilie Năstase. Și el destins și zîmbitor a executat fără greș loviturile și l-a egalat pe asul reprezentativei vest-germane chiar în proba lui. Văzînd surprins, Müller l-a felicitat pe Ilie nu numai pentru precizia loviturilor ci și pentru acuratețea execuției. „Sînt fotbalist, la origine, i-a răspuns Năstase, și poate că dacă nu treceam la tenis, ne întîlneam într-o zi într-un meci adevărat". Ați văzut deci, cum Müller nu l-a putut bate pe supercampionul nostru de tenis nici la fotbal...

Dar să rămînem pînă la sfîrșit între tenis și fotbal. În compania celuilalt as al racheței noastre, Ion Țiriac. Iată cîteva reflecții ale lui Ion privind fotbalul, și pe fotbaliștii noștri: „Întîmplarea a făcut să mă aflu în Italia în zilele de după 3—3-ul de la București. Ei bine, coloane întregi erau dedicate lui Dobrin. Italienii i-au admirat considerabil virtuozitatea. M-a bucurat mult ascensiunea din ultimii ani a naționalei noastre. Toamna începe cu un moment de decizii importante pentru echipă, dar lucrurile trebuie făcute cu calm și echilibru adică exact așa cum a fost viața acestei naționale de cînd a început să se impună. Eu le spun de pe acum băieților mult succes și... să ne vedem în 1974, la München. Promit că voi fi acolo, lîngă ei!"

Cu un asemenea suporter, reprezentativa are obligații în plus dar și încurajările unuia care știe ce e viața aspră a performanței; pînă la revederea din zilele cele mari ale tenisului nostru, din septembrie, cînd ei vor lupta pentru cea mai scumpă salatieră din lume, urările noastre de succes îi însoțesc pe îndepărtatele meridiane unde se află acum...

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 13 august 1972

1. **CARAIMANUL — POIANA CÎMPINA.** Cu toate că joacă acasă echipa din Bușteni are puține șanse de a termina învingătoare. Ea nu a reușit, în trei etape, să obțină decît un singur punct, aflîndu-se, acum, pe ultimul loc în grupa a cincea. Poiana Cîmpina pornește favorită.

2. **VICTORIA FLOREȘTI—PRAHOVA PLOIEȘTI.** Echipa din Florești s-a dovedit foarte puternică pe propriul ei teren, motiv pentru care îi acordăm mari șanse de victorie.

3. **METALUL PLOPENI — CARPAȚI SINAIA.** Lideră în grupa a cincea, echipa din Plopeni nu poate fi oprită mîine de a obține o nouă victorie.

4. **FURNIRUL DETA — U. M. TIMIȘOARA.** Meciul se anunță destul de echilibrat dacă ne orientăm după comportarea celor două echipe în etapele precedente. Socotim că echipa timișoreană este capabilă să obțină un rezultat de egalitate

5. **C. F. R. TIMIȘOARA — VULTURII LUGOJ.** Fosta divizionară A nu poate, în mod normal, pierde acest meci.

6. **C.S.M. SIBIU — VITROMETAN.** Și în această partidă acordăm șanse mari de victorie echipei gazdă. Conduce în clasamentul grupei a noua în timp ce Vitrometan se află pe ultimul loc, cu zero victorii.

7. **C.F.R. SIGHIȘOARA — U.P.A. SIBIU.** Oaspeții dețin în prezent locul secund în grupa a noua, poziție pe care nu vor s-o piardă. Un rezultat de egalitate le este la îndemînă.

8. **GAZ METAN — METALUL COPȘA MICĂ.** Echipa din Mediaș, în afara avantajului propriului teren, beneficiază și de un plus de experiență. O vedem învingătoare.

9. **OLIMPIA SATU MARE — SOMEȘUL SATU MARE.** Derbi local cu un solist sigur, echipa Olimpia avantajată de experiența acumulată în divizia B.

10. **TOPITORUL BAIA MARE — MINERUL BAIA MARE.** Un alt derbi local și un alt solist sigur, echipa Minerul.

11. **ARIEȘUL TURDA — UNIREA DEJ.** În prima etapă Unirea a obținut o victorie netă, cu 4—0, în timp ce Arieșul a fost învinsă. Așa s-a întîmplat duminica trecută. De astă dată Arieșul joacă acasă și credem că poate obține victoria.

12. **CARPAȚI BRAȘOV — TRACTORUL BRAȘOV.** Al treilea derbi local al programului de mîine. Fiind o formație mai experimentată, Tractorul deține prima șansă.

13. **CHIMIA FĂGĂRAȘ — TORPEDO ZĂRNEȘTI** Divizionara B, Chimia, are și avantajul terenului și avantajul unui lot de jucători mai valoros.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonam

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

TRĂIASCĂ 23 AUGUST!

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVI Nr. 776 — sîmbătă 19 august 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

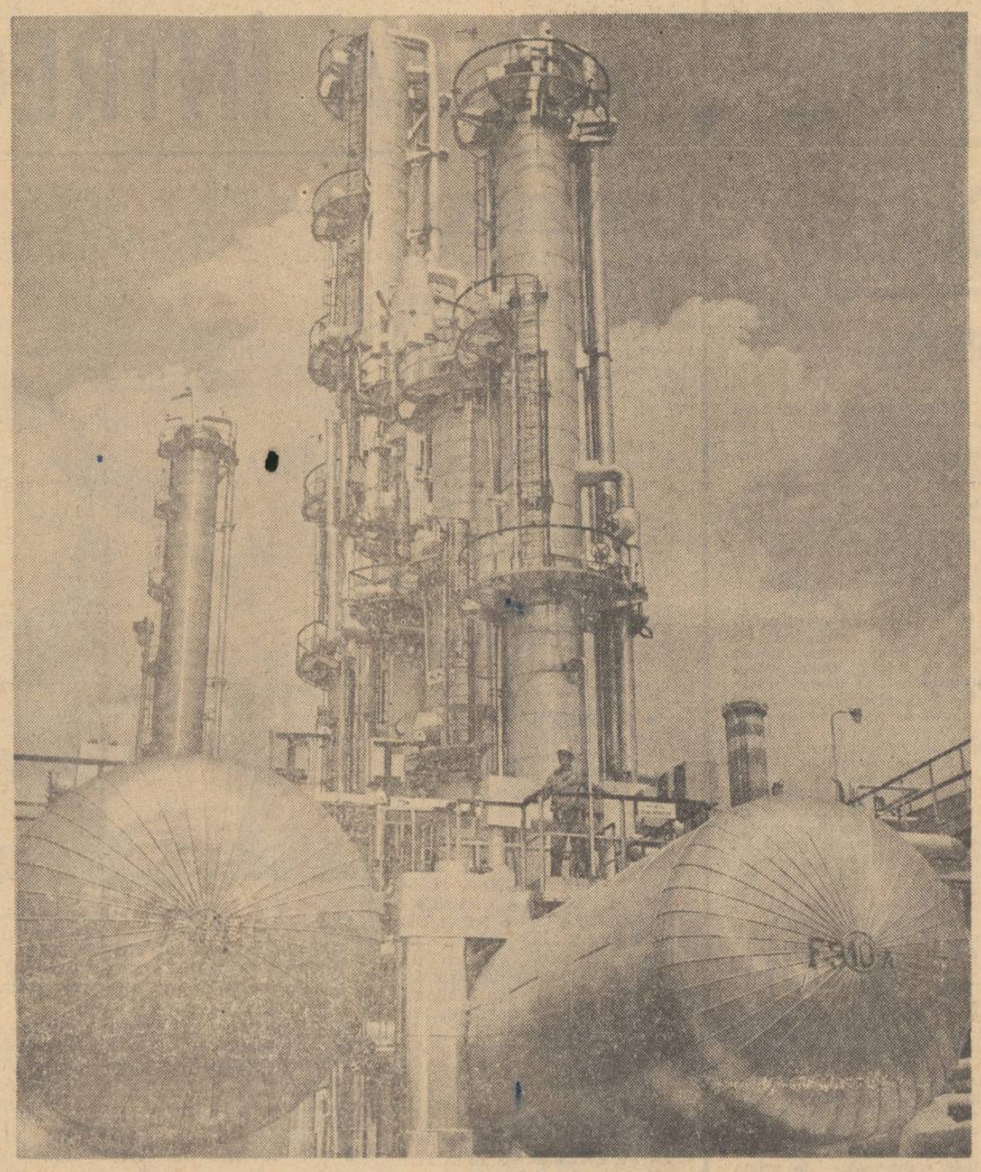

În pagina a 5-a:

O REUȘITĂ A CHIMIEI ROMÂNEȘTI

OȚELUL VIITORULUI

50.000 de noi medicamente se ascund încă în plante așteptînd să fie descoperite!

OMUL ȘI MAȘINA CA TRADUCĂTORI

Ce poate traduce „creierul electronic"? Care este utilitatea sa?

STRÎNS UNIȚI ÎN JURUL PARTIDULUI

Sărbătorim în acest an ziua de 23 August — cea mai mare sărbătoare a poporului nostru — sub semnul evenimentului de importanță istorică pe care l-am trăit cu intensitate, în urmă cu o lună: Conferința Națională a Partidului Comunist Român. Din perspectiva Conferinței, din perspectiva larg deschisă țării și poporului de documentele ei, cei douăzeci și opt de ani ce se împlinesc de la eliberarea României capătă nu atît valoarea unui bilanț cît valoarea unei trepte într-un urcuș necurmat spre culmi de unde se deschid măreț zările viitorului socialist al patriei. Cei douăzeci și opt de ani de muncă și de viață consacrați făuririi noii orînduiri sociale la care poporul nostru a năzuit de secole, sînt, pentru noi toți, ani bogați în succese, în succese cum n-a cunoscut niciodată istoria sbuciumată a patriei, ani bogați în împliniri fără precedent pentru obștea întreagă și pentru fiecare dintre noi în parte.

Oriunde-ți întorci privirea vezi, pe tot cuprinsul țării, ca din înălțimea unui vîrf de munte, semnele înnoirii. În sate, în orașe, în fabrici, în uzine, pe marile șantiere, în cooperativele agricole, pretutindeni pulsează o viață nouă, socialistă. În viața fiecărei familii, în viața fiecăruia dintre noi, aceste înnoiri reprezintă realități vii, parte integrantă a vieții noastre de fiecare zi. E adevărat, uneori totul ne pare firesc. Și dezvoltarea economiei, și viața social-culturală, și transformarea orașelor, a satelor. E bine, în zi de sărbătoare, privind cu ochii mari viitorul pe care cu mîinile noastre voim a-l făuri, să privim și în urmă, la drumul parcurs, slăvind meritele celor ce-au considerat, mai presus de orice, slujirea cauzei partidului, a poporului, a socialismului. Eforturile acestor ani, alături de succesele recunoscute și apreciate azi de-o lume întreagă, ne-au îmbogățit cu o vastă experiență politică, ne-au ajutat să ne împlinim, tare ca granitul, certitudinile pe care clădim, cu entuziasm și încredere, ziua de mîine, pregătind viața urmașilor noștri.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Zilele fierbinți ale acestui august înscriu pe răbojul timpului succesele deosebite ale sutelor de colective din fabrici și uzine, dobîndite în întrecerea care are loc în cinstea zilei de 23 August și a celei de-a 25-a aniversări a Republicii.

FRUMOASA ASCENSIUNE A ÎNTRECERII

In cea mai tînără și cea mai mare cetate a petrochimiei românești, Combinatul petrochimic înălțat în partea de sud a Pitești, despre care directorul său general spunea „noi sîntem siderurgia chimiei", oamenii muncii înnobilează și sporesc necontenit valoarea țițeiului.

Foto : Mihai POPESCU

CE CONSEMNEAZĂ ȘTIRILE DIN ULTIMELE ZILE

Un Erou al Muncii Socialiste, muncitor de înaltă calificare la Uzina de utilaj chimic Grivița Roșie, își mărturisea, nu de mult, pasiunea — da, așa spunea, „pasiunea" — pentru misiunea ce-i revenea de a transmite generației mai tinere ca el, tot ce învățase mai bun în peste 20 de ani de muncă. Și mai zicea el că mîndria nu-l lăsa să rămînă în urma tinereții, mai impetuoase, cu minte mai iscoditoare. Alesese calea analizei scrutătoare a tot ce făcea zilnic. Gîndește, încearcă și inovează. Asta îi împlinește maturitatea lui în muncă și-i menține autoritatea.

Îl pomenim fiindcă reprezintă un fel de a gîndi și a munci specific multor, foarte multor oameni. Concepția aceasta adînc înrădăcinată în mintea, în sufletul atîtor oameni vrednici ai țării atrage ca un magnet, face mii și mii de proze-liți. În peisajul industriei socialiste României, ideea aceasta a creației prin efort de gîndire, de inteligență, atît de pregnant subliniată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a P.C.R. devine o forță cu o mare putere de mobilizare, un simbol al întrecerii care are loc în cinstea zilei de 23 August și a celei de-a 25-a aniversări a Republicii, pentru îndeplinirea planului cincinal înainte de termen.

Forța și eficiența muncii, sinteză a inteligenței tehnice, marchează în aceste zile spectaculoase rezultate în întrecere. Răsfoim buletinele „Agerpres" pe ultimele 3—4 zile. Știrile din întreaga țară ne oferă un material informativ atît de bogat, încît selectarea lor devine o problemă. Iată cîteva:

• **80 TONE FONTĂ PE ZI PESTE PREVEDERILE PLANULUI** este un succes constant, menținut de **siderurgiștii hunedoreni**, încă de la începutul anului. Și tot în această perioadă, au fost asimilate 11 noi mărci de oțeluri cu caracteristici superioare.

• **CU O PRODUCȚIE DE 5 300 TONE OȚEL** realizată de la începutul anului și cu **5 MILIOANE LEI ECONOMII LA PREȚUL DE COST** se mîndrește **Combinatul siderurgic de la Reșița.**

• Rezultate de excepție dobîndește și **cea mai tînără cen-**

CONTINUARE ÎN PAG. ②

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

ELIBERAREA

Sărbătorind, la 23 August, eliberarea României de sub jugul fascist, e bine că nu uităm de sub ce fel de jug a ieșit această țară, dar e minunat să spunem, sus și tare, că această aruncare a jugului respectiv se numește, în fond, și este *eliberare*. În chiar titulatura sărbătorii naționale a românilor, se află cuprins, ca o necesitate obsedantă, ca un avertisment și ca o dimensiune definitorie, cuvîntul *eliberare*. Eliberarea României de sub jugul fascist este un fapt istoric, o dată precisă a duratei, un fapt întîmplat în ziua de 23 August 1944, și care este etern numai prin semnificația lui. Dar eliberarea aceasta mai înseamnă și începutul eliberării omului de toate tiraniile, de toate complexele, de toate spaimele și de toate tabuurile. N-am sărbători ziua nașterii noastre dacă de fiecare dată n-am împlini o vîrstă a vieții, a existenței. Tot astfel, n-am sărbători ziua de 23 August, dacă ea n-ar aduce conștiinței noastre în fiecare an dovezi că 1944 a fost un început și că fiecare 23 August îmbogățește acest început.

E cazul să ne aducem aminte sensul fundamental al luptei pentru socialism: crearea unui om *liber, drept, cinstit, harnic* și *bun*. Procesul îndelungat prin care acest om devine el însuși se numește eliberare. Apăsările unei condiții cosmice aspre și teroarea unei vitregii istorice neînchipuite au făcut din om o ființă care, pentru a-și găsi esența, trebuie să fie înțeles de toate eliberată. Ne întîlnim deseori cu acești oameni, noi înșine nu sîntem mai mult decît atît și părerea o prefacem în convingere cînd îi vedem, cînd ne privim pe noi înșine: *eliberarea e numele uneia din marile necesități ale veacului.*

În România, această eliberare a început cu eliberarea de sub jugul fascist, la 23 August 1944. Dar, dacă n-ar fi sărbătorită într-o țară liberă, angajată la înțelegerea și construirea propriului destin fericit, ziua de 23 August nu ar avea decît sensul limitat al unei bătălii cîștigate într-una din zilele unui an al veacului. Așa însă, pe drumul pe care merge țara azi, sărbătorim la 23 August ora de foc a întregii noastre lupte de mai bine și necesitatea ca omul de mîine să fie un om liber.

CE CĂUTĂM ÎNTR-O EXPOZIȚIE DE MOSTRE

Nu din egoism, ci din sentimentul omenesc care ne însuflețește și atunci cînd muncim bine, trecem prin expozițiile de mostre și ne închipuim multe din lucrurile de acolo ca aparținîndu-ne. Nu ne ducem la o expoziție de mostre ca la o competiție sportivă la care admirăm ce pot ceilalți, fără a ne simți tentați, în vreun fel, să concurăm și noi. Căci dacă, la atletism, nu mergem neapărat pentru a încerca să învățăm noi înșine cum se aleargă pe suta de metri, la expozițiile de mostre mergem nu numai ca să admirăm, ci și ca să ne interesăm ce putem găsi pentru noi, cît mai curînd, pe piață. Dacă vedem un aragaz, spre exemplu, îl vedem cu ochiul gospodăresc, nu cu ochiul cu care vedem un tablou sau un meci de oină. Avem ceva posesiv în felul cum ne uităm la expozițiile de mostre și nu e cazul să părem dezinteresați și altruiști, în fața unor obiecte care ne-ar ușura traiul. Cînd spunem *„are patru ochiuri și-un cuptor excelent"* n-o facem cu tonul cu care rostim *„are doi ochi și o frunte misterioa-*

CONTINUARE ÎN PAG. ②

O AȘEZARE PREISTORICĂ DESCOPERITĂ PE TERITORIUL ORAȘULUI SLATINA

Mai există enigme?

• **Pe terenul unde se construiește modernul cartier Crișan II au fost scoase la lumină urmele unei comunități gentilice tribale care a trăit aici acum 5 000 de ani • Splendide figurine și vase ceramice ornamentate cu motive lustruite care indică legături cu spațiul egeo-anatolian • Cine sînt creatorii operelor de artă străvechi**

(Relatarea în pag. a 7-a)

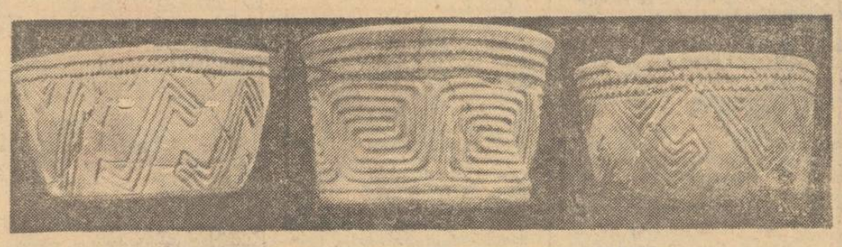

Trei dintre vasele Vădastra descoperite recent la Slatina.

FOTOGRAFIE GHICITOARE (III)

Imaginea de față redă mai multe elemente decorative de la același monument istoric, unul din cele mai frumoase din țara noastră.

Acum, după ce ați privit trei imagini, știți despre ce monument istoric este vorba?

Dacă nu, să așteptăm ultimele două imagini din următoarele săptămîni.

Foto : O. CAHANE

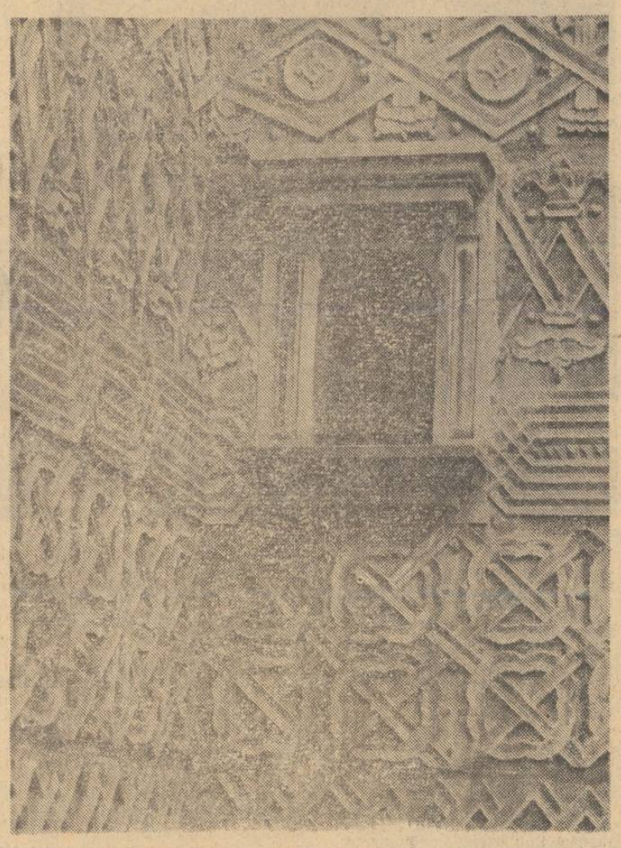

STRÎNS UNIȚI ÎN JURUL PARTIDULUI

URMARE DIN PAG. 1

An de an, în decursul acestor douăzeci și opt de ani am evocat, cu respect și recunoștință, lupta forțelor populare insurecționale conduse de partid, care au cucerit pentru poporul nostru libertatea, deschizînd porțile revoluției socialiste. Am evocat ziua de 23 August 1944, am cinstit memoria eroilor și, de fiecare dată am privit înainte. Așa ne-a învățat partidul! Așa ne-a învățat chiar din ziua cînd a declanșat lupta pentru eliberare, chiar în ziua de 23 August 1944. De-atunci ne-am deprins să considerăm fiecare zi o zi de luptă pentru împlinirea unui mare crez, pentru împlinirea unui mare țel. Așa sărbătorim 23 August și-n acest an: cinstind trecutul dar privind cu ochii larg deschiși viitorul. Viitorul prefigurat cu deosebită claritate de Conferința Națională a Partidului.

Efervescența politică fără precedent care a caracterizat zilele ce-au urmat Conferinței își află izvorul în bogăția de idei, în măreția programului înfățișat comuniștilor, întregii națiuni, de Conferința Națională a Partidului. Documentele Conferinței, care au declanșat pretutindeni, în fiecare sector de activitate, o adevărată ofensivă a perfecționării, o amplă și profundă bătălie pentru a realiza tot ce ne propunem mai repede și mai bine, s-au dovedit a fi pentru orice comunist, pentru orice om al muncii, o adevărată călăuză, un adevărat îndemn spre acțiune, spre fapte menite a modela în anii ce vin, cu mintea și brațele noastre, România socialistă pe care o dorim, înfloritoare și prosperă, adevărat model și exemplu de ceea ce înseamnă superioritatea orînduirii socialiste. Și aceasta pe toate planurile. Făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate pe care partidul ne-o propune drept țel mobilizează toate resursele materiale și spirituale ale poporului nostru. Acest lucru a fost confirmat cu strălucire de rezultatele întrecerii socialiste care zi de zi cunoaște un avînt tot mai puternic și fapte pe măsură. Cine a urmărit, în presă, la radio și televiziune, desfășurarea întrecerii, cine a zăbovit cu mai multă atenție asupra rezultatelor ei, s-a putut convinge de efortul de gîndire, de căutare creatoare a tuturor resurselor, de strădania necurmată pentru a le pune în valoare prin perfecționarea conducerii, prin perfecționarea tehnologiilor, prin perfecționarea organizării producției și a muncii. Acest efort, conștient, lucid, face încă o dată dovada experienței pe care am acumulat-o, ne arată cît se poate de concludent de ce mari resurse umane și materiale dispunem în vasta, cuprinzătoarea ofensivă a perfecționării. Ba mai mult, ne demonstrează cît de necesare sînt aceste eforturi, pretutindeni unde se muncește și se gîndește, pentru a înfăptui obiectivele de însemnătate istorică pentru dezvoltarea patriei socialiste pe care Conferința Națională le-a pus în fața întregului popor.

Succesele din întrecerea socialistă consacrată — în prima sa etapă — zilei de 23 August, activitatea politică deosebit de intensă caracteristică acestor zile, arată cît se poate de limpede forța cu care pătrund în conștiința maselor ideile partidului, puterea de mobilizare pe care o au aceste idei. Faptul, de covîrșitoare importanță pentru mersul nostru înainte, este cît se poate de firesc. În politica partidului, poporul vede cristalizarea celor mai înalte aspirații ale sale, vede țelurile sale și mijloacele de a le atinge. În decursul anilor, partidul ne-a arătat drumul și ne-a condus spre biruințele de care astăzi sîntem, pe drept cuvînt, mîndri. Și aceste biruințe au sporit, au întărit an de an, zi de zi dragostea, încrederea, stima întregului popor față de partid. Au unit tot mai strîns poporul în jurul partidului, a conducerii sale, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În conducerea de către partid a întregii noastre vieți sociale, poporul vede garanția sigură a victoriilor viitoare, garanția sigură că programul elaborat de Conferința Națională va fi înfăptuit, în toată amploarea și complexitatea sa.

Cu această nețărmurită încredere, mărturisită prin fapte de laudă în întrecerea socialistă, poporul nostru salută cea de-a XXVIII-a aniversare a eliberării sale. Faptele sînt, în același timp, o fermă angajare: angajarea de a face totul, tot ce ne stă în putință, pentru înfăptuirea programului partidului, pentru lichidarea moștenirii trecutului, pentru situarea României în rîndul țărilor dezvoltate, pentru creșterea prestigiului internațional la care are pe deplin dreptul prin ceea ce a înfăptuit în politica mondială, îndeosebi în ultimii ani, pentru cauza progresului, păcii și socialismului.

La 23 August, țara în sărbătoare e țara în haină de lucru. E cel mai frumos, cel mai nobil mod de a privi conștient istoria. Țara în haină de lucru dovedește că munca pentru înfăptuirea programului de înflorire a patriei, de ridicare a nivelului de trai, material și spiritual, al poporului, nu cunoaște, nu poate cunoaște răgaz. Știm ce-am făcut pînă acum. Dar la fel de bine știm ce avem de făcut de-acum în anii ce vin. Și perspectiva luminoasă, însuflețitoare nu dă, nu poate da, nimănui răgaz. E prea frumos viitorul care ne așteaptă pentru a nu face totul spre a-l cuceri. Iată de ce sărbătoarea de la 23 August înseamnă o nouă și puternică concentrare de forțe pentru a realiza programul strălucit de dezvoltare multilaterală a patriei socialiste, elaborat de partid.

FRUMOASA ASCENSIUNE A ÎNTRECERII

URMARE DIN PAG. 1

trală termoelectrică din țară, Rovinari-Rogojelu. Pînă la 10 august, **PRODUCȚIA SUPLIMENTARĂ DE ENERGIE ELECTRICĂ A CENTRALEI ATINGEA O VALOARE DE 1 700 000 LEI.** Valoare ce va crește, firește, pînă la 23 August.

● **Complexul de amenajări hidroenergetice de pe Someș** intruchipează — la fel ca alte mari șantiere de acest fel din țară — simbolul tinereții harnice. Dovezile cele mai actuale: lucrări de excavații la castelul de echilibru terminate **CU 8 LUNI ÎNAINTE DE TERMEN; CU 11 LUNI AVANS FAȚĂ DE PLAN** au fost străpunse lucrările de la aducțiunea Someșului Rece-Tarnița.

● **O NOUĂ NAVĂ DE 7 500 TDW a fost lansată pe Dunăre la Șantierul Naval din Galați, CU 12 ZILE MAI ÎNAINTE** față de angajamentul inițial.

● Învingînd timpul, **minerii maramureșeni au reușit să facă — ÎNAINTE DE TERMEN — JONCȚIUNEA GALERIEI DE LA RUNCU-BRAZI CU PUȚUL NR. 1 DE LA FIRIZA.** Este preludiul zilelor cînd riurile Runcu și Mara se vor abate din drumurile hărăzite lor de milenii și, pășind prin inima dealului, vor furniza municipiului Baia Mare importante cantități suplimentare de apă industrială și potabilă.

● **1 400 000 HA ESTE CIFRA REPREZENTÎND SUPRAFAȚA PE CARE S-AU EFECTUAT — pînă la 12 august — ARĂTURILE DE VARĂ.** Din această suprafață, 650 000 ha pe care au fost cultivate anul acesta plante bune premergătoare pentru grîu, sînt pregătite pentru însămînțările de toamnă.

● **Marți, 15 august, constructorii sistemului hidroenergetic de la Lotru** au anunțat că au reușit din nou să întreacă timpul: **AU ÎNDEPLINIT PLANUL PE OPT LUNI.** Datorită acestui fapt, constructorii au posibilitatea să realizeze suplimentar, un volum de lucrări evaluat la peste 20 000 000 de lei.

● **Din Slatina,** orașul aluminiului, **se anunță că s-au obținut la Uzina de prelucrare a aluminiului 115 TONE PRODUSE LAMINATE ȘI 24 TONE ȚEVI PENTRU IRIGAȚII, în afara sarcinilor obișnuite de producție.**

● **Din cele 328 tone fire și fibre poliesterice,** producție a Uzinei de fibre și fire sintetice din Iași, **se pot obține circa UN MILION DE METRI PĂTRAȚI DE STOFE DE CALITATE SUPERIOARĂ** sau, cu alte cuvinte, mai multe sute de mii de costume bărbătești.

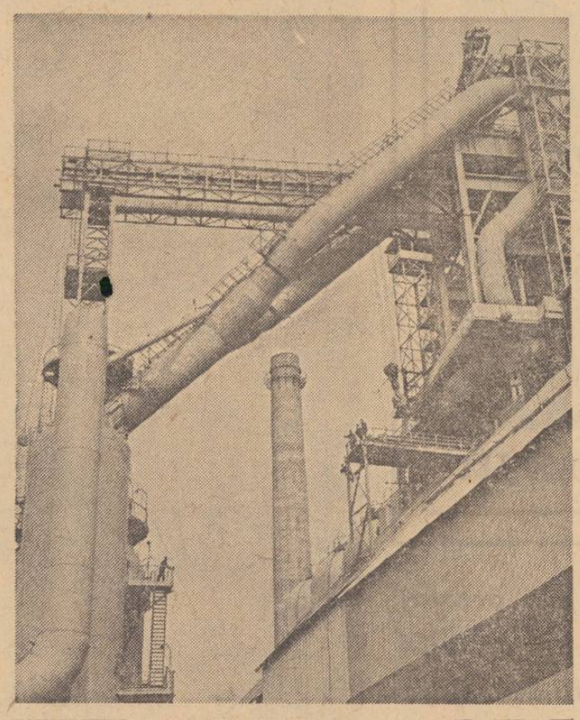

● De la **Combinatul siderurgic din Galați** de unde reproducem imaginea de față, aflăm că **ECONOMIILE REALIZATE DE LA ÎNCEPUTUL ANULUI REPREZINTĂ 2 000 TONE METAL ȘI 5 MILIOANE LEI FAȚĂ DE PLAN, la prețul de cost al oțelului elaborat.**

● **UN AVANS DE TREI LUNI,** cîștigat de **Întreprinderea de construcții-transporturi din Craiova,** este, într-un fel, o performanță care se bazează pe cîteva rezultate deosebite: încheierea lucrărilor de modernizare a arterei Craiova-Vinju Mare cu 143 de zile mai devreme, terminarea cu 15 zile înainte a modernizării drumului național Bumbești-Tetila și altele.

● **Constructorii grupului de șantiere „Porțile de Fier" au inaugurat primele lucrări în cadrul complexului Cerna-Motru-Tismana și, odată cu ele,** primele succese: **LUCRĂRI PESTE PLAN, ÎN VALOARE DE 8 MILIOANE LEI,** peste prevederile celor 8 luni ale anului.

● În primele șapte luni ale anului, **Uzina de utilaj chimic Griviția Roșie** a reușit să înfăptuiască **LUCRĂRI ÎN VALOARE DE 4 MILIOANE LEI** de două ori mai mult decît prevederile anuale.

● Munca organizată în trei schimburi a permis **fabricii de stofe din Brașov** să folosească mai bine capacitățile de producție, ceea ce echivalează cu **PRODUCEREA ÎN PLUS A 100 000 MP DE STOFĂ,** de la începutul anului și pînă acum.

● **Combinatul chimic din Craiova** are de anunțat înfăptuiri de excepție: **SECȚIA DE ÎNGRĂȘĂMINTE NR. 1 ȘI-A ÎNDEPLINIT TOATE ANGAJAMENTELE LUATE ÎN CINSTEA ZILEI DE 23 AUGUST;** succese de seamă au și fabricile de acetilenă din gaze și carbid, oxigen tehnic, acid acetic. Toate acestea au permis combinatului craiovean să depășească sarcinile de plan, în perioada care a trecut de la începutul anului, cu 3 la sută la producția globală și cu 3,5 la sută la producția marfă.

OMUL DIN FRUNTEA UNUI „ORAȘ GAZDĂ"

Era o zi de duminică. Treceam cu **VASILE DUMITRESCU,** primarul din Călimănești, pe niște străzi de margine. După un vechi obicei, oamenii își scoseseră scaunele în fața porților. Pe aici, ulița a fost dintotdeauna loc de taifas în ceasurile răgazului. La trecerea primarului, cetățenii se ridică domol în picioare și cei acoperiți își scot pălăriile.

Nu era un simplu act convențional, nu era numai respectul datorat unei autorități în „exercițiul funcțiunii". Dincolo de gest se afla semnul de acceptare a activității omului ales în fruntea obștei. Un fel de vot de încredere exprimat după un străvechi tipic.

★

— Știu că anul trecut, Călimăneștiul a obținut locul al treilea pe țară în întrecerea dintre orașe. Dar aș vrea să discutăm la nivelul lui '72. De prisos să-mi spuneți că sarcinile au fost sporite.

— Dar au fost realizate pînă la 1 iunie, adică numai în cinci luni.

— Și acum ce faceți?

— Lucrăm în contul angajamentelor suplimentare.

— Spre pildă...

— Magazinul din Jiblea Nouă care trebuia să fie gata spre sfîrșitul anului, și-a deschis ușile, pentru cumpărători, în ajunul Conferinței Naționale a Partidului.

— Găsiți un anumit specific activității dv. față de activitatea altor primari?

— Avem aici oameni veniți la tratament într-un număr care dublează populația statornică. Trebuie să fiu primar și pentru ei. Primar, în sensul că sînt persoana care se află în fruntea orașului gazdă. Trebuie să facem totul ca oamenii aceștia să se simtă bine. Totul înseamnă pentru noi aprovizionare, agrement, comerț, mijloace de transport, posibilități culturale, condiții de distracție. După cum știți, stațiunea noastră s-a extins recent cu încă trei paviliioane cu locuri de confort superior. Dar confort superior nu înseamnă numai patul, mobilierul, covoarele, cabinetele de tratament. Și de aici înainte, adică de la pragul vilei pînă afară, asigurarea confortului cade în competența și în sarcina noastră.

— Aceasta este tot?

— Nu. S-a făcut în anii trecuți și greșeala să ne concentrăm aici aproape întreaga atenție. Așa că unul dintre cartierele mai îndepărtate, dincolo de Olt, Jiblea Nouă, a rămas un sat ca multe altele. Ori el nu trebuie să facă parte din oraș numai cu numele. Așa că fără a neglija zona stațiunii, efortul nostru principal se concentrează spre dezvoltarea elementelor de urbanizare în zona periferică.

Marin IONIȚĂ

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

să" (despre un tablou de Picasso).

Mergem la expoziția de mostre, deschisă la București, ca niște gospodari care vor să știe de ce seriile de produse, atît de frumoase, destinate exportului, nu sînt mai largi, în așa fel încît să găsim și noi, aici, în țară, acele frumuseți.

O expoziție de mostre de un remarcabil nivel, cum e cea recentă, ne arată nu numai ce putem produce, ci și ce-am putea avea în casele noastre. După ce vedem o astfel de expoziție, departe de a fi mulțumiți cu faptul că ea există, ne simțim datori să întrebăm: *de ce numai în expoziție se pot găsi atîtea lucruri frumoase produse în România?*

Etalînd posibilitățile noastre, expoziția de mostre constituie — în același timp — și o promisiune pe care o dorim împlinită curînd. Exigențele noastre, față de piața internă, devin mai mari, după vizitarea acestei expoziții. Ne e mai greu să suportăm uritul în viața cotidiană, după ce am văzut o astfel de întruchipare a frumosului.

Este ca o legendă a meșterului Manole inversă. Cetățeanul le spune celor ce au construit expoziția: *faceți mai multe produse din acestea, faceți cîte sînt necesare!*

Într-o expoziție de mostre căutăm profilul propriei noastre case.

DACĂ TOT FACEM RECLAMĂ

Nu vreau să mă pronunț aici, în legătură cu necesitatea sau lipsa de necesitate a reclamei, în comerțul nostru. Este știut, îndeobște, că reclama are rolul de a scoate în evidență calitățile unor produse aflate în competiție cu alte produse. În ce măsură e cazul să facem noi reclama unor produse care nu prea se găsesc (atît de căutate sînt) n-aș vrea să discut acum. Stau, oare, stocurile nevîndute și trebuie să cheltuim bani pe reclame? Dacă stau, atunci e nevoie de reclamă. Dar e reclamă aceasta cu care ne întîlnim noi, deseori?

Observ prin locurile destinate reclamei tot felul de oferte, care de care mai ciudate. Se face, de pildă, reclama unei locomotive, ca și cînd, tot românul așteaptă la coadă să cumpere și el o locomotivă, ce naibii...? Motoarele cu capacitate mare se bucură și ele de o reclamă prelungită. Și asta, cu aerul că motoarele nu se mai vînd, așa cum se vindeau, și gustul publicului trebuie redeșteptat. Diferite publicații tipăresc reclame — foarte atîtătoare — cu privire la cargoboturi; există și un fel de campanie pentru mai rapida difuzare a dinamurilor. Nu sînt toate aceste lucruri curioase? Avem noi, într-adevăr, nevoie de astfel de reclame?

Mai există un tip de reclamă și anume reclama unor produse care nu se prea găsesc. Destul de ciudată și ea, în felul ei. Logic ar fi, dimpotrivă, să produci produse, nu reclama produselor epuizate.

Nu sînt nici pentru, nici împotriva reclamei în sine. E cazul, însă, ca reclama să fie făcută în virtutea necesității, iar nu în virtutea unui formalism care nu ajută nimănui. Reclama are și ea regulile ei și nu există nici o rațiune pentru păstrarea sub stare de reclamă a unor produse care din principiu nu se vînd sau a unor produse ce se vînd și fără reclamă.

Altfel, eu voi cere public — celor ce fac reclamă locomotivelor și cargoboturilor — să-mi vîndă și mie cîteva, că vreau să-mi fac o flotă și o gară. Dar în rate, dacă se poate.

FRAGMENT DINTR-O SCRISOARE CE NU ARE NEVOIE DE COMENTARIILE MELE

„...Vorbiți despre informatică cu doctorul Victor Săhleanu, cu Adrian Restian de la Spitalul „Tractorul" din Brașov, cu inginerii Lowenfeld și Mihălaș de la Centrul teritorial de calcul electronic din Timișoara și veți înțelege și mai bine, de ce articolele medicale apar în revistele de specialitate după 6—14 luni, de ce nu se pun în practică curentă, atîtea inițiative, care s-au realizat cu eforturi de zeci de mii de ore de dialoguri, consultări și verificări?

În planul de cercetare al Academiei de științe medicale nu se pomenește de cibernetică sau informatică medicală, cu toate că există „pe hîrtie" o comisie. Opiniile sînt și, la acest nivel, împărțite ca peste tot, dar la „Săptămîna medicală balcanică" din septembrie a.c. există o singură tematică: „MECANIZAREA MEDICINII ȘI FOLOSIREA CALCULATOARELOR ELECTRONICE".

Academicianul Ștefan Milcu a fost animatorul și moderatorul „Mesei rotunde de informație medicală de la Arad din martie 1972". Am așteptat o serie de concretizări sau luări de poziție, dar în realitate există multe obstacole conștiente sau inconștiente, o „conspirație a tăcerii".

Am trimis notele noastre preliminare și apoi detalii asupra schemelor logice la 50 de colective din țară. Pe noi nu ne incintă scrisorile de felicitare, noi dorim confruntări, schimburi de opinii, de modele și perfecționarea proiectului nostru de acum trei ani.

Acad. Grigore Moisil ne-a invitat la București să prezentăm studenților de la I.M.F.—MOTARD 1, iar după ședința de la Timișoara, cadrele didactice s-au prezentat urgent la Centrul de calcul pentru programări. Un an de zile am așteptat cu emoție această ocazie, de a demonstra că, numai prin pasiune deosebită și informare complexă la nivel mondial se poate schimba optica corpului medico-sanitar și îndeosebi a organizatorilor de sănătate publică.

Cu onestitate și modestie, vă rugăm să verificați toate aceste semnalări, izvorîte numai din dorința de a se face ceva minunat în medicina românească.

Vanitatea și suficiența nu au nimic comun cu iubirea de patrie și cine nu se poate alinia la gîndul că s-a întîmplat ceva în țara noastră, să lase măcar pe alții să meargă înainte.

Dr. GRIGORE ANGELESCU, Arad"

Adrian PĂUNESCU

NOUTĂȚI URBANISTICE ÎN CAPITALĂ

Amănunte despre construcțiile începute în Piața Unirii, pe Calea Dorobanți, pe strada Armenească și despre altele ce vor începe în diferite cartiere ale orașului

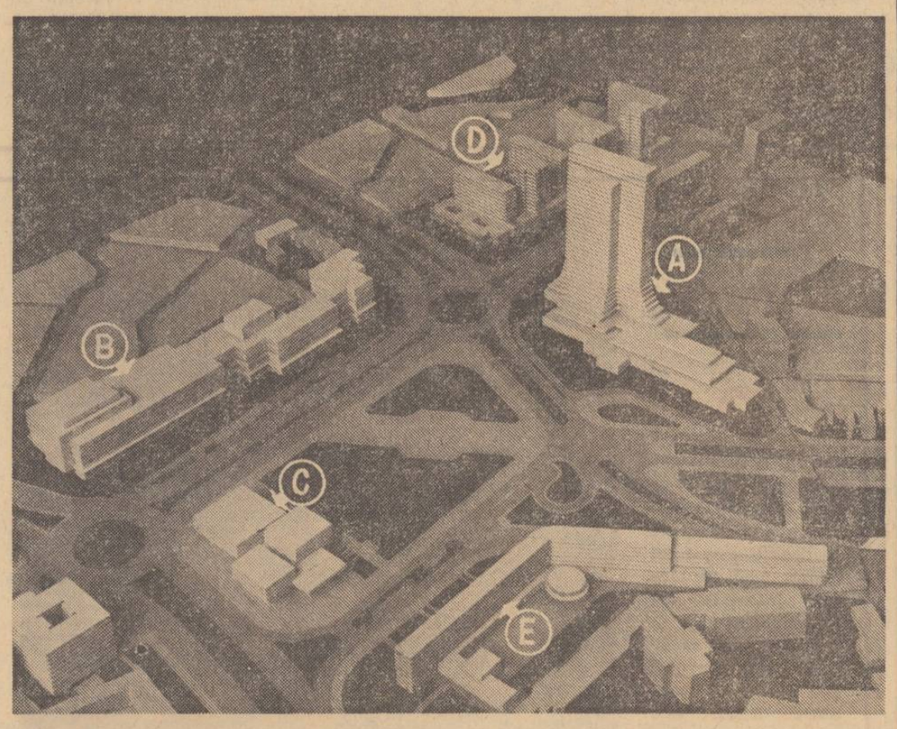

Vă invităm, cu ajutorul machetei pe care o prezentăm alăturat, la o vizită anticipată — anticipație ce înseamnă de această dată cîțiva ani pentru unele obiective, cîteva luni pentru altele — în una din cele mai vechi zone ale Capitalei — Piața Unirii.

Bătrîna matcă a Bucureștiului va fi dominată în viitorii ani de noul hotel „România" (A) o construcție impunătoare cu 23 de nivele și 800 de locuri de cazare, cu restaurante și baruri de zi și de noapte, cu două piscine. La parter vor fi amenajate numeroase unități comerciale și de deservire. Un mare parcaj închis va putea găzdui zilnic sute de autovehicule. La numai cîțiva zeci de metri, bucureștenii au remarcat cu siguranță, deschiderea unui nou șantier. Aici, se va ridica unul dintre cele mai mari magazine din Capitală Complexul „Piața Unirii" (B). La cele patru nivele, se spune că toți cumpărătorii vor putea găsi tot ceea ce le dorește inima, de la banala papiotă de ață pînă la autovehicule, în mijlocul pieței, în imediata apropiere a actualei hale, o nouă dotare orășenească (C) al cărui profil urmează să fie stabilit în următoarele săptămîni (un mare cinematograf sau tot spații comerciale). Pe magistrala nord-sud va fi continuată construcția unor noi blocuri de locuit (D). De asemenea vechiul spital Brîncovenesc urmează să fie „mascat" de o nouă construcție (E) căreia i se va da probabil tot o utilitate medicală.

Dar, creatorii de la planșetă, arhitecți și proiectanți, nu au avut în vedere numai Piața Unirii. Pe Calea Dorobanți în locul fostului restaurant „Poarta Albă" și a grădinii „Mon Jardin" — excavatoarele au mușcat, în urmă cu cîteva zile, primele cupe de pămînt. Aici se va ridica noul hotel „Dorobanți" cu 19 etaje și 260 de camere. El va adăposti de asemenea numeroase restaurante, baruri, piscine, cluburi, o sală pentru jocuri mecanice, un parcaj pentru autovehicule. Pe Bulevardul Republicii, colț cu str. Armenească, lîngă cofetăria „Poienița copiilor" a început de asemenea construcția unui hotel turistic cu o capacitate de cazare de 350 locuri și un modern restaurant. Nu sînt însă singurele hoteluri ce urmează să se construiască în Capitală. În prezent, arhitecții și proiectanții definitivează studiile și proiectele unor viitoare hoteluri. Este vorba, de hotelul „Dacia", ce va fi amplasat în Piața Victoriei, de hotelul situat în imediata apropiere a Pavilionului de Mostre și de cel de la intersecție Bulevardului Mărăști cu străzile Miciurin și Clucerului.

Bucureștenii vor avea peste puțină vreme la dispoziție o modernă sală de sport cu o capacitate de 8 000 de locuri, amplasată pe Șoseaua Olteniței. O construcție modern utilată ce va dispune de o instalație de aer condiționat, o sală cărei i se pot da utilizări complexe.

Zestrea edilitară a Capitalei se va îmbogăți de asemenea, prin construcția unui supermagazin în cartierul Titan, a unui hipodrom în cartierul Militari și a unui mare parc în cartierul Drumul Taberei.

Marius GEORGESCU

Monolog interior despre...

SCOP

de Victor BÎRLĂDEANU

Nu o dată mi s-a întîmplat — pe parcursul itinerarelor reportericești, atunci cînd tăifăsuiam, la gura unui tunel ori în cabina unui excavator, cu vreun reprezentant al acelor familii migratoare de constructori ce dau substanță paginilor noastre de fervoare șantieristică — să-mi amintesc o legendă citită cîndva, cu tîlcuri subtile și rezonanțe acute în contemporaneitate.

Povestește legenda că un înțelept s-a dus, într-o zi, să vadă cum muncesc oamenii care înălțau o catedrală. În drumul său i-a întrebat pe fiecare dintre meșterii întîlniți: „La ce lucrezi, omule?" Unul i-a răspuns: „Cioplesc o piatră", altul: „Tai niște scînduri", al treilea: „Amestec mortarul", și așa mai departe. Unul singur i-a răspuns: „Ridic o catedrală!". Și nu întîmplător era tocmai omul care lucra cel mai bine: pentru că avea conștiința clară a țelului, viziunea operei pe care o înfăptuia.

Frumusețea morală a simbolului pe care îl sugerează această legendă se regăsește, în realitatea noastră, multiplicată în mii de chipuri. N-am să uit vreodată cuvintele pe care mi le-a spus, în primul an de cînd se deschisese șantierul Porților de Fier, unul dintre cei mai îndrăzneți constructori ai funicularului de la Batardou, Ion Țărlungeanu, după ce lucrase cîteva ore cățărat deasupra vălmășagului de bulboane al fluviului:

— Cînd mă aflu acolo sus, mi se întîmplă să mă opresc uneori și să văd barajul...

Iar barajul era în momentele acelea doar în stadiu de machetă!

La fel mi-au vorbit, de-a lungul anilor, și cei ce au înălțat cetatea chimiei de pe Trotuș, gigantul siderurgic de la Galați, platforma industrială a Iașului și mulți, mulți alții, oameni care construiau și construiesc cu imaginea viitorului limpede reliefată în inimă și în minte. Și nu a unui viitor abstract — un soi de fantasmă coagulată din negurile imaginației ci a unuia foarte concret, rod al hărniciei și inteligenței lor călăuzite de năzuința spre mai bine.

Există în conștiința oamenilor noștri o dimensiune tot mai evident subliniată de realitatea cotidiană și pe care atmosfera de activitate creatoare generată de Conferința Națională a Partidului a pus-o și mai puternic în lumină: pregnanța scopului. În orice colectiv de muncă te-ai duce în aceste zile vei fi frapat de sentimentul copleșitor al simbiozei organice dintre prezent și perspectivă, sentiment trăit cu intensitate vibrantă și totodată, lucidă. Oamenii știu cu precizie încotro se îndreaptă, care sînt nu numai contururile, dar și proporțiile exacte ale edificiului pe care îl înalță.

Desigur, toate acestea sînt, în primul rînd și înainte de orice, rezultatul nemijlocit al adîncirii democrației socialiste, al faptului că, mai ales în ultimii ani, după Congresele al IX-lea și al X-lea ale partidului, toți cei ce muncesc și gîndesc, de la un capăt la altul al țării, au dobîndit un acut simțămînt al participării, al angajării totale în elaborarea și traducerea în viață a politicii statului socialist. Planurile de viitor sînt o chintesență a gîndirii colective și, de aceea, aparțin tuturor și fiecăruia în parte.

O asemenea „viziune a operei", obsedantă și fertilă, definește nu numai un climat spiritual, dar și însăși esența unei epoci.

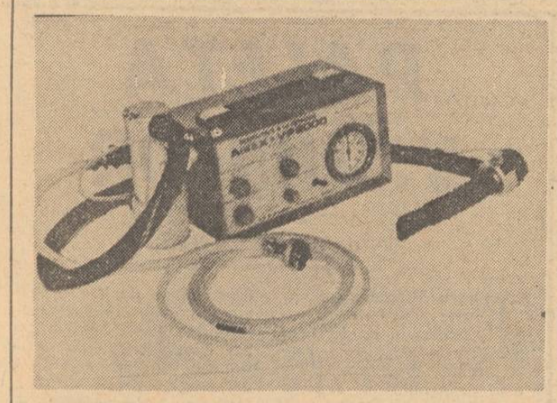

Ventilatorul pulmonar a devenit indispensabil în salvarea bolnavilor ameninţaţi de decompensare, precum şi la asistenţa ventilatorie discontinuă, dar de lungă durată a insuficienţelor respiratorii cronice. Şi în chirurgie acest minuscul aparat este folosit, precum şi la domiciliul pacientului, pentru ventilarea de durată lungă a insuficienţelor majore. E interesant, de adăugat, că principiile fizice ale ventilatorului pulmonar se bazează pe „efectul Coandă".

UN PROIECT fantastic dar în limitele posibilului este discutat de savanţii ce studiază problemele zborurilor în Cosmos. Este vorba de folosirea pentru zborul în Cosmos a asteroidului „Eros" (descoperit în 1899). Acest asteroid se învârteşte în jurul Soarelui pe o orbită care se află între Pământ şi Marte. În 1975 asteroidul va trece în apropierea Pământului la „numai" 20 000 000 km. Este — după părerea savanţilor — un moment favorabil pentru debarcarea pe suprafaţa asteroidului a unui echipaj de cosmonauţi care vor continua astfel călătoria lor pe „vehiculul" Eros cu viteza de 8 690 km/oră şi după o călătorie de 643 de zile, când asteroidul se va apropia din nou de planeta noastră, cosmonauţii vor avea posibilitatea revenirii pe Terra. O ipoteză !

IN POLONIA va fi realizată o clădire de formă cilindrică. Proiectul prevede ca apartamentele să fie dispuse în spirală. Deci clădirea nu va avea etaje în accepţia obişnuită a cuvîntului.

„O ZI FĂRĂ MATEMATICĂ" a fost organizată într-o şcoală din localitatea Tweeson (S.U.A.). În acea zi elevilor şi profesorilor le era interzis să facă socoteli, să folosească ceasul, calendarul. Într-un cuvînt, să aibă de-a face cu cifre. Experienţa a arătat cît de necesară este matematica. După numai cîteva ore de la declanşarea experienţei, elevii s-au convins că fără matematică „nu se poate".

DOI CERCETĂTORI ai Universităţii din Pensylvania, doctorii John Weber şi E. White au descoperit că mărgeanul prezintă aproape aceeaşi structură scheletică ca şi oasele umane. Într-un viitor apropiat, mărgeanul va fi folosit pentru a se topi împreună cu metale sau materii sintetice, iar substanţa astfel dobîndită va fi folosită la înlocuirea articulaţiilor bolnave.

Imaginea nu prezintă, după cum s-ar putea crede, reînvierea mitului lui Frankenstein, ci pe un actor al Operei de Stat din Stockholm, dotat cu o excepţională îndemînare, de a manipula la perfecţie tot soiul de proteze, pe care le foloseşte pentru a... trucа. În cazul de faţă, actorul are trei picioare, şi, e greu să ghiceşti, — mişcîndu-le cu atîta rapiditate — care e cel... fals.

DEPUTATUL australian Clark a prezentat un proiect de lege care prevede ca medicii să dea în viitor reţete dactilografiate, căci lectura „manuscriselor lor imposibile" la din timpul farmaciştilor şi în afară de aceasta poate provoca şi „erori fatale".

O BRICHETĂ fără piese mecanice a fost fabricată în Ungaria. De îndată ce se scoate capacul şi aerul vine în contact cu capul de aprindere, intră în acţiune un catalizator de platină şi bricheta se aprinde. Pentru stingere se pune la loc capacul. Noul tip de brichetă este foarte indicat în exterior în condiţii cînd suflă vîntul. Căci vîntul nu numai că nu stinge flacăra ci o aţiţă. În corpul brichetei se află montat rezervorul de combustibil.

TREI MINUTE de rîs înlocuiesc 15 minute de gimnastică de dimineaţă. Să rîdem — este sfatul pe care îl dă la micul ecran doctorul Karl Royal telespectatorilor norvegieni. Asemenea altor specialişti, el este de părere că rîsul intensifică activitatea plămînilor, favorizează metabolismul. Recomandarea aceasta este transpusă în viaţă în primul rînd în cadrul spitalelor, acolo unde desigur e mai lesne să rîzi trei minute decît să faci timp de 15 minute gimnastică de dimineaţă. Mijloace folosite la provocarea rîsului — filme umoristice, filme selecţionate potrivit cazurilor individuale ale pacienţilor.

LA SAN REMO (Italia) — congresul convocat pentru a dezbate metodele de luptă împotriva zgomotului a trebuit să-şi întrerupă într-un rînd lucrările. Motivul ? Un perforator pneumatic care lucra pe un şantier în vecinătatea sălii congresului făcea imposibilă înţelegerea cuvîntului vorbitorilor.

12 FEMEI în vîrstă de 20—50 de ani au fost angajate la grădina zoologică din Los Angeles în funcţia de supraveghetoare şi consultante. Înainte, aceste funcţii erau ocupate exclusiv de bărbaţi. S-a constatat că pensionarii zoo-ului preferă să fie îngrijiţi de femei. În prezenţa lor animalele sînt mai docile.

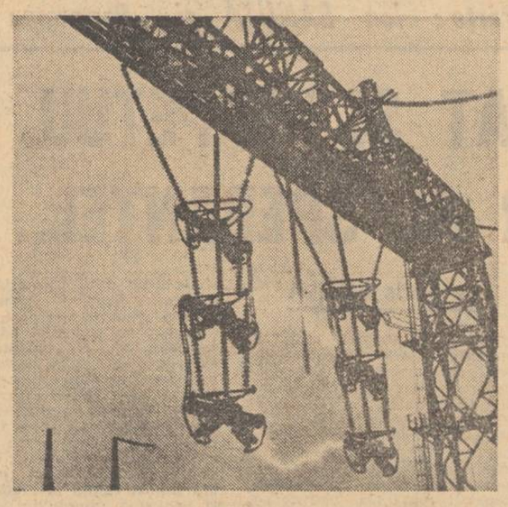

Specialiştii sovietici au realizat un nou tip de linie aeriană pentru transportul curentului electric la mari distanţe.

Linia poate susţine incredibila tensiune de 1 200 000 de volţi şi va fi extrem de economică.

Această inovaţie tehnică este de mare utilitate în lumea noastră mereu mai înfometată de energie electrică.

Pentru prima oară în 197 de ani din istoria marinei americane, o femeie a primit titlul de amiral. Este vorba de Alene B. Duerk, care face parte împreună cu alte patru femei dintr-o grupă care a promovat pe scara ierarhiei militare, primind titlul de general.

DE FIRUL EVENIMENTELOR

CELĂLALT

de Nicolae LUPU

Mulţi au voluptatea zicalelor, a metaforelor, nu atît pentru coloritul ce-l dau celor scrise sau vorbite, ci mai ales din cauza funcţiei lor de sentinţă, fără drept de apel. Venerabila ziaristă franceză Geneviève Tabouis relata cazul unui diplomat care într-o discuţie despre posibilitatea dezarmării s-a refugiat în ceea ce i se părea o supremă butadă : „dezarmarea se va înfăptui atunci cînd pisica va mînca mustar !" Şi dacă s-ar putea întîmpla şi aşa ? S-a însărcinat să i-o dovedească un alt diplomat prezent, mai inspirat, care a pus mîna pe o pisică ce trecea întîmplător, a uns-o cu muştar, nelăsîndu-i bietului animal altă ieşire de a scăpa de senzaţia neplăcută decît lingînd muştarul, fără să ştie cît de important devenise gestul său în disputa amintită.

La fel şi cu zicala : ce naşte din pisică şoareci mănîncă. Un cetăţean american născut în Anglia pe nume Dowling, de găsirea căruia se pasionează în aceste zile de vacanţă diplomatică presa engleză, arată că se poate şi altfel. S-a născut în 1911 la Liverpool, a trăit la Londra între 1930—1938. A plecat în Germania hitleristă, de unde s-a reîntors după un an împins de teama că ar putea fi lichidat de S.S. în urma unui articol scris pentru revista americană „Look", sub titlul „De ce îmi urăsc unchiul". Din Anglia a plecat în S.U.A. unde i s-a pierdut urma, mai ales pentru că şi-a schimbat numele de origine. Într-o ultimă scrisoare, el a arătat că vrea să „înceapă o viaţă nouă sub un alt nume". De unde interesul pentru un episod atît de obscur ? William Dowling s-a născut sub numele de William Patrick Hitler, fiu al lui Elizabet Dowling şi al lui Alois Hitler, fratele cancelarului Germaniei fasciste. După patru ani de căsătorie, Alois şi-a părăsit nevasta şi a plecat la Berlin unde a condus ani de zile o berărie, mai mică decît cea patronată de fratele său. William însă a învăţat să urască tot ceea ce este legat de numele de Hitler, şi poate de aceea presa engleză caută să-l afle, să-l întrebe ce face şi ce gîndeşte în aceste zile. Aşadar s-ar putea spune în acest caz că nu tot ce naşte din pisică mănîncă şoareci. Ce-i drept, pisica s-a răzbunat, involuntar, în două moduri. Oricum s-ar numi William după mamă, el a fost scos din anonimat de faima tristă a celuilalt nume. Singura şansă este să-şi creeze o faimă a sa.

A doua răzbunare : ultima bombă lansată de aviaţia hitleristă, în timpul ultimului război, asupra oraşului Liverpool a căzut pe o casă de pe strada Upper Stanhope la numărul 102, casa în care s-a născut William Patrick Hitler, actualmente Dowling. Ruinele au fost demolate. Acum unde s-a dus casa se duce şi numele. Altă zicală ? Nu, numai începutul ei.

POATE fi prelucrat gunoiul menajer ? Desigur ! Este de părere inginerul vest-german Friedrich Frei. Încercările au dovedit că piesele de construcţie compuse din deşeuri, în proporţie de 90 la sută, ating stabilitatea unor elemente de construcţie obişnuite, la un preţ mult inferior celor folosite de obicei.

Instalaţia proiectată de Frei este capabilă să valorifice zilnic aproximativ 400 tone de gunoi, cantitate care se strînge în 24 ore într-un oraş de 70—80 000 de locuitori. Înainte de a se purcede la folosirea materialului de construcţie confecţionat din gunoi, urmează testarea sa pe timp rece.

POŞTA AUSTRIACĂ a emis recent o serie de timbre poştale prezentînd motive din operete îndrăgite printre care şi un timbru cu motive din operetele compozitorului Rudolf Stolz. Compozitorul s-a revanşat imediat într-un mod într-adevăr original : a compus un vals dedicat filateliştilor.

DATORITĂ unei metode simple şi puţin costisitoare, în U.R.S.S., s-au fabricat pentru prima oară în lume, diamante artificiale din gaze, folosindu-se o presiune inferioară celei atmosferice şi o temperatură relativ ridicată. Diamantele, au dovedit calităţi de mare duritate asemănătoare germaniumului şi siliciului, precum şi o mare eficacitate tehnico-economică.

AL 18-LEA...

„Războiul mafiot" a făcut o nouă victimă la New York. Cine este Eboli şi de ce a fost ucis?

Thomas Eboli, o figură centrală în lumea Mafiei new-yorkeze, s-a suit într-una din serile trecute în Cadillacul său şi a cerut şoferului să-l ducă în Crown Heights, un sector mai liniştit al Brooklynului. Şoferul se miră. Ce să caute „bossul" în Brooklyn ? El nu ieşea aproape de loc din cartierul italian al Manhattanului. Şi fără paznicii de corp... Ştiind că nu-i este îngăduit să pună întrebări, tăcu. Se duse în locul cerut şi acolo Eboli îi spuse să vină să-l ia 50 minute după miezul nopţii.

Cînd reveni, parcă maşina unde i se ceruse să aştepte. După puţin timp îl zări pe Eboli venind spre el. În acel moment, un camion galben se apropie şi, din el, cineva trase cu o armă de cinci ori. Camionul se îndepărtă cu viteză. Eboli era întins pe jos. Cînd poliţia îl cercetă, găsi asupra sa 2 900 dolari. La gît — un crucifix din aur. Un inel cu diamant pe deget. Şi urmele a cinci gloanţe în cap... Motivul crimei nu fusese jaful. Fusese vorba de o răfuială. El era al 18-lea mafiot ucis în decurs de circa un an de zile, în cursul unui singeros război de culise, între diferite grupuri doritoare să preia sau să-şi consolideze supremaţia...

Thomas Eboli, sau Tommy Ryan, cum era cunoscut el cu mulţi ani în urmă, cînd era manager în box, a fost timp de patru decenii o figură temută în lumea interlopă. Prima dată a făcut cunoştinţă cu poliţia în 1952, cînd s-a suit pe ring şi a început să-l împingă pe arbitrul care-l declarase K.O. pe un boxer al său. El s-a aflat mult timp în strînsă legătură cu Joseph Valachi, liderul mafiot care, pentru a se răzbuna pe „colegii săi", a făcut dezvăluiri senzaţionale în 1963, în faţa unei comisii senatoriale.

Eboli a făcut parte din „familia" lui Vito Genovese. Cînd Genovese a fost condamnat pentru trafic cu stupefiante. Eboli s-a numărat printre moştenitori, obţinînd în New Jersey, Village şi Manhattan's West Side controlul unor baruri de zi şi de noapte, al unor case de joc etc. Întrucît Anthony Strolo, un alt „urmaş" al lui Genovese, a încălcat dispoziţiile de a nu mai face comerţ cu droguri, el a dispărut. Eboli, care se crede că a fost amestecat în această dispariţie, şi-a consolidat şi mai mult puterea. Cu atît mai mult cu cît singurii concurenţi potenţiali erau incapabili să-l combată : Gerardo Catena fusese închis iar Mike Miranda era prea bătrîn : 78 de ani.

După părerea experţilor, uciderea lui Eboli se înscrie în „războiul mafiot" care a izbucnit în vara anului trecut, o dată cu împuşcarea lui Joseph Colombo, conducătorul altei familii mafiote. De atunci a urmat un şir de asasinate, Tommy Ryan fiind a 18-a victimă. Lupta principală este dusă de clanurile Joseph Colombo şi Carlo Gambino, ultimul consolidîndu-şi poziţiile în întregul New York, mai ales după împuşcarea lui Eboli. Înalţi funcţionari ai ministerului american al justiţiei sînt de părere că oamenii lui Gambino sînt cei mai duri şi capabili de absolut orice fel de acţiuni criminale pentru a intensifica teroarea în rîndurile rivalilor lor. În legătură cu aceasta, se reaminteşte un avertisment dat mai demult de un cunoscător al Mafiei : nu trebuie să ne bucurăm că acum gangsterii se ucid între ei. Ei aplică propria lor lege. Dar dacă vor schimba această lege şi vor trage, apoi, şi în poliţişti şi în inocenţi... ?

CONTRASTE PE CONTINENTUL CANGURULUI

• Un mod de viaţă „neanderthal" în secolul XX • „Evoluţia inversă" a aborigenilor • Ciudatul argument al judecătorului Blackburn • Acţiuni revendicative în „Sahara australiană"

PROBLEMELE POPULAŢIEI AUTOHTONE — aborigenii, cum sînt denumiţi în mod curent — preocupă cu pondere sporită opinia publică a celui de-al cincilea continent. Este vorba, atît de racilele sociale, ca analfabetismul, alcoolismul, mortalitatea infantilă (coeficient record pe glob), cît şi — cu implicaţii asupra întregii configuraţii politico-economice a Australiei — de lupta aborigenilor pentru redobîndirea pămînturilor pe care trăiesc de cînd se ştiu.

DUPĂ APROAPE DOUĂ SECOLE de colonizare a „Continentului cangurului", existenţa seminiţiilor de aborigeni se desfăşoară sub zodia inechităţii economice, a frustrării sociale, într-o stare de înapoiere care — aşa cum apreciază John Greenway, profesor de antropologie de la Universitatea din Colorado — „se înrudeşte cu modul de viaţă neanderthal". Însăşi dinamica demografică înfăţişează un tablou semnificativ al vlăguirii biologice, datorită dezrădăcinării, bolilor, migraţiei silite. Este vorba de o „evolutie inversă", ilustrată prin faptul că, dintr-o jumătate de milion de aborigeni, cîţi populaseră estimativ continentul prin 1788, cînd a fost împlîntată prima aşezare engleză, în zilele noastre nu mai există decît vreo 150 000, cu ceva peste unu la sută din numărul total al locuitorilor.

ABORIGENII trăiesc, parte în rezervaţii, parte în cartierele de cocioabe din perimetrul periferic al oraşelor ; mii de familii pribegesc prin ţară, reeditînd viaţa nomadă de odinioară. Unele rezervaţii de aborigeni au o întindere uriaşă, ca de pildă în Northern Territory, în zonele septentrionale ale continentului, unde sălaşurile lor se răzleţesc în spaţii ce ar cuprinde cam de zece ori suprafaţa Danemarcei. Aborigenii lucrează ca păstori sau grăjdari în fermele prospere ale albilor, prestează munci necalificate, sezoniere, prost plătite. Procesul de izgonire a lor de pe pămînturile ancestrale s-a intensificat — situaţie asemănătoare, în această privinţă, cu soarta indienilor din Statele Unite — o dată cu urcarea vertiginoasă a preţului terenurilor, acaparate, fie pentru creşterea vitelor, fie pentru exploatările miniere ce au luat un spectaculos avînt.

CONTROVERSA FUNDAMENTALĂ dintre populaţia băştinaşă şi autorităţile australiene rezidă în problemele legate de drepturile asupra pămîntului, accentuarea confruntării înregistrîndu-se o dată cu „boomul mineralier", al căutărilor de comori subpămîntene şi explorării intensive a bogăţiilor naturale. În configuraţia dezolantă a „Saharei australiene" s-au implîntat peste 200 de mari firme de pe toate meridianele — în majoritate companii nord-americane — care scormonesc măruntaiele întinderilor nisipoase, bolovănoase, presărate cu stînci golaşe, ale stepei din nord-vestul continentului, o zonă de cca. 1,5 milioane de hectare, în care s-au descoperit petrol, nichel, fier.

VĂDIND O SIMILITUDINE semnificativă cu goana după aur californiană, în aceste regiuni supradimensionate se proliferează firme ca „Mount Newman Mining Co.", denumită după muntele unde, în 1957, au fost descoperite uriaşe rezerve de fier, „Bechtel International" din San Francisco, mare întreprindere de construcţii, „Opal Ritz", activînd în sfera prospecţiunilor de zăcăminte de pietre preţioase. „Pe St. George's Terrasse — relatează un reporter al cotidianului „Neue Zürcher Zeitung" — bulevardul reprezentativ, comercial şi administrativ al oraşului Perth, este instalată, împresurată de zgîrienori în multicolor evantai şi de o sală de concerte în construcţie, un fel de panoplie a minereurilor pe care Australia nord-vestică, multă vreme izolată şi înapoiată, le-a propulsat într-o prosperitate care, ce-i drept, a cam pierdut din sufiu pentru moment, datorită fenomenelor de criză ce se înregistrează pe piaţa metalelor a lumii capitaliste".

PE MELEAGURI NEOSPITALIERE viţuiesc în rezervaţii aborigenii, neimplicaţi în expansiunea economică mineralieră. Anul trecut, Curtea Supremă a Teritoriului de Nord (aflat, cu statut special, sub jurisdicţie federală) a decis că terenul rezervaţiilor aparţine statului. Reprezentanţii aborigenilor invocaseră faptul că, trăind aici din totdeauna pămîntul constituie de drept proprietatea lor. Dar judecătorul Blackburn, în decizia Curţii, argumenta : „evidenţa a demonstrat că aborigenii aparţin pămîntului, dar pămîntul nu aparţine triburilor lor". Este limpede — consideră observatorii scenei sociale australiene — că asemenea poziţii sînt în strînsă corelaţie cu „fertilitatea minieră" a terenurilor disputate.

ÎNTR-UN MEMORIU, prezentat Senatului australian acum cîteva săptămîni, o societate ce se ocupă de apărarea drepturilor aborigenilor, a atras atenţia asupra faptului că „lupta aborigenilor şi a altora pentru drepturile lor asupra pămîntului nu va slăbi nicidecum". În acelaşi context se situează petiţia depusă, la O.N.U., de către „Liga pentru propăşirea aborigenilor", prin care populaţia băştinaşă revendică, pentru pămînturile de care a fost deposedată într-un răstimp de aproape două secole, o despăgubire de 6 miliarde dolari australieni. O altă revendicare, de natură instituţională, se referă la reprezentarea parlamentară a populaţiei autohtone. Ţinînd seama de faptul că aborigenii din Northern Territory însumează cam 30 la sută din populaţia continentului, ei ar trebui să aibă o prezenţă proporţională în Senatul australian, unde fiecare stat are 10 reprezentanţi. Alte revendicări vitale, formulate de aborigeni, se referă la intensificarea sprijinului oficial în lupta lor împotriva sărăciei, a bolilor, la şcolarizarea tineretului băştinaş, la conservarea tradiţiilor, vechi de peste 30 000 de ani, în sfîrşit, la o participare corespunzătoare la produsul social naţional.

DEŞI S-AU ÎNREGISTRAT, în Northern Territory, unele acţiuni pe plan guvernamental în domeniul folosirii forţei de muncă, precumpănitor necalificate, a aborigenilor, în cel al învăţămîntului şi ocrotirii sănătăţii, aceste măsuri sînt considerate ca insuficiente, ele nefiind de natură să lichideze inechitatea ce caracterizează relaţiile dintre cele două pături ale populaţiei. Numeroase sînt triburile care — de cele mai multe ori în necunoştinţă unele de altele — continuă neabătut acţiunile lor revendicative, orientate spre redobîndirea pămînturilor (amintim acţiunile gurindjilor, trib pierdut în pustietăţile Wattie Creek-ului, la 700 km. depărtare de Port Darwin). Sub presiunea opiniei publice, guvernul federal de la Canberra a făcut un prim pas spre ameliorarea soartei acestor fiinţe umane care — după cum sublinia ziarul „Demokraten" din Copenhaga — nu au nici un fel de drepturi şi cărora nu li se recunoaşte îndeobşte calitatea de cetăţeni. Ei sînt pur şi simplu consideraţi „proprietatea statului". Este vorba de organizarea la 27 mai 1971, a unui referendum, vizînd modificarea a două prevederi constituţionale, restrictive în ceea ce priveşte populaţia autohtonă. Ţinînd seama de faptul că peste 90 la sută din electoratul australian a optat pentru desfiinţarea îngrădirilor discriminatorii faţă de aborigeni, referendumul a dus la o timidă reconsiderare a dosarului cuprinzînd revendicările unei populaţii ce trăieşte pe „Continentul cangurului" din zorii omenirii.

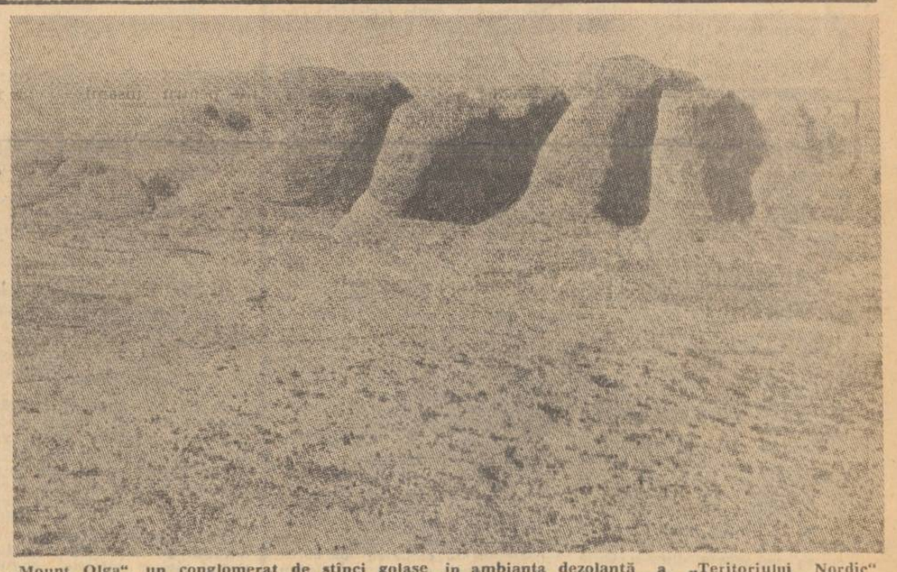

„Mount Olga", un conglomerat de stînci golaşe, în ambianţa dezolantă a „Teritoriului Nordic" al Australiei.

DOAR COPILUL A FOST SALVAT

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Un eveniment neobişnuit la spitalul din Pisa : o femeie gravidă în şapte luni fiind în comă este menţinută în viaţă timp de 27 de zile pentru a putea da naştere unui copil. Dar să derulăm faptele în ordinea desfăşurării lor.

Joi 6 aprilie 1972, Umilta Bonaccorsi din Lamporecchio (Italia), mamă a două fetiţe, gravidă în luna a şaptea, făcea obişnuitele treburi casnice. Acasă nu era decît fetiţa cea mică, sora ei mai mare era la şcoală, iar soţul la lucru. La un moment dat, dorind să coboare scara, ea căzu lovindu-se cu capul de trepte şi îşi pierdu cunoştinţa. Alarmaţi de ţipetele fetiţei, vecinii s-au grăbit să cheme medicul care constată un traumatism grav cranian şi o stare de comă profundă. Pacienta a fost internată la clinica de neurologie a spitalului Santa Chiara din Pisa, unde a fost supusă unei delicate intervenţii. Apoi a fost transferată la centrul de reanimare unde a început o crîncenă cursă împotriva morţii, încercîndu-se salvarea dacă nu a mamei, cel puţin a fătului.

Se ştie că, în general, bolile organice şi funcţionale care privesc sistemul nervos central — blocat în cazul acesta datorită traumei capătate prin căzătură — nu influenţează mersul sarcinii dacă se asigură organismului matern un aport suficient de oxigen şi substanţe nutritive. Aceste condiţii au putut fi îndeplinite graţie aparaturii de reanimare. În acest fel Umilta Bonaccorsi, deşi era în stare de comă, a fost menţinută în viaţă artificial, fiind hrănită şi hrănindu-şi embrionul prin intermediul unor complicate aparate. Oră de oră şi zi de zi un personal de înaltă specializare căuta un indiciu care să prefigureze evenimentul naşterii.

În ziua de 3 mai, cu o lună mai devreme, se anunţară primele simptome ale naşterii şi evenimentul a avut loc normal, natura confirmîndu-şi eternele legi. Totuşi, după 24 de ore de la naştere, interveni inexorabilul sfîrşit aminat cu o lună al Umiltei Bonaccorsi. Dar într-o altă sală a spitalului pulsa o nouă viaţă. Micuţa Cristina, care în momentul naşterii cîntărea două kilograme şi două sute, se afla într-un incubator deoarece se născuse prematur. Dar era o perfectă, frumoasă, complet dezvoltată şi sănătoasă fetiţă. Va continua să trăiască deşi nu va avea bucuria de a-şi cunoaşte mama.

Cazul acesta nu e unic. Multă senzaţie a stîrnit la vremea ei drama Rosemariei Serbrock, o tînără olandeză victimă a unui accident auto în decembrie 1969. Ulterior s-a constatat că era gravidă în luna a doua. Ea a fost menţinută artificial în viaţă timp de şapte luni, pînă în iunie 1970 cînd medicii au reuşit să scoată la lumină printr-o operaţie o fetiţă care a supravieţuit astfel mamei sale.

Se poate cita de asemenea întîmplarea Mariei Gereloni din provincia Brescia, Italia, mamă a patru copii care, aşteptîndu-l pe al cincilea, a fost de asemenea victima unui accident rutier, în urma căruia şi-a pierdut viaţa (după ce a fost în comă timp de sase luni) nu mai înainte de a da naştere cu trei zile înainte de moarte, copilului.

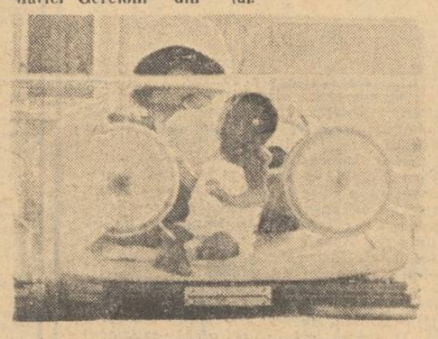

Micuţa Cristina în incubator

Umilta Bonaccorsi

SPIRALE

POEZIA CARE NU SUPĂRĂ PE NIMENI (II)

de Eugen BARBU

Cu Aurelia Batali lucrurile stau ceva mai bine. Să ne înțelegem. Mi-am propus să alcătuiesc, și asta pe parcursul cîtorva ani, un fel de florilegiu al poeziei contemporane în care cel mai sever refuz să fie absența recenziei, o antologie a ce-i mai bun în poezia zilelor noastre, firește, după criteriile subiective ale unui amator de poezie bună, cu toate riscurile ivite în fața celui care nu teoretizează pentru că, pur și simplu, subiectul propus nu se pretează la teoretizare. Iată de ce, cel mai adesea, exemplificarea negativă este lăsată deoparte, înțelegîndu-se, dacă se va fi înțeles pînă acum, că viitoarea noastră „Istorie a literaturii române, antologice și polemice" va cuprinde numai reușitele, fondul de aur al unei suite de producții destul de întinse și cu grijă selectate, lăsînd la o parte ceea ce nu impresionează în nici un fel. Firește că nu au lipsit din acest concert, exemplificările negative, destul de rare de altfel, absolut necesare și nu numai ca un contrapunct.

Așadar Aurelia Batali mi se pare un poet livresc de bună calitate. Ea versifică egal, cu o dispoziție lirică lipsită de surprize ori de accente neașteptate, cu o surdină ce se poate deslușî încă de la început : *„Așa cum oglinda rîde și plînge / și luminează cu de la sine putere / noaptea, prin somn / înapoindu-ne chipul străveziu / risul străveziu / să ne putem trezi în zori oameni întregi / cu partea noastră de lucru și partea noastră de lumină / cu partea noastră de ris, cu partea noastră de plîns / și să ne umplem plămînii de ger / și memoria cu o zăpadă impalpabilă / adunată pe cornișa frunții / Vă voi înapoia chipul vostru străveziu / fără care nu veți deschide fereastra".* Poate poemul te duce cu gîndul la acel *risu-plinsu* al lui Nichita Stănescu, dar asta nu deranjează pentru că produsul liric mi se pare nobil, de o speță care nu face nici gaură în cer, dar nici nu deranjează, deși, vai, tocmai asta constituie, undeva, o condamnare a poetei, dacă ea mă va înțelege cu adevărat...

Să citîm acum și „Împărțire", care mi se pare de asemenea un lucru demn de a fi cunoscut: *„Iată, am așezat pe masă / pîinea comună / Pîinea pentru durere și pîinea pentru bucurii / pîinea clipa succesului, pentru ce se ascunde / dincolo de ea, pentru glorie / pentru eternitate, pentru ce se ascunde / cu o clipă înainte de ea, cu o clipă după ea / pîinea tăcerii complice, și pîinea pentru zîmbet / pîinea pentru umilință și pîinea pentru care am murit / înainte de a lega o nedreptate de altă nedreptate / o durere de altă durere, o ofensă de altă ofensă / și o inerție de alta / Și iată cuțitul".* Poemul ar fi fost excelent cu un plus de caznă, cu acea sclipire obligatorie a lucrului desăvîrșit care aici, din păcate, lipsește.

Elegia a patra, în contratimp (poeta are defectul de a se voi sofisticată cu orice preț, cea ce nu face decît să-i dăuneze, a șasea la elegie fiind *nevertebrată* (???)) nu mi se pare de loc rea, dar nici nu aș spune că aș remarca-o dintr-o suită de alte o sută de poezii care se pot scrie la ora asta : *„Bach îmi aduce aminte de tine / și piatra și rîul, și iarba / într-o dimineață strălucitoare de vară / glasul împăcat al oamenilor / într-un timp de liniște / Fără să vreau fredonez o melodie ideală / cu vocea mea zgrunțuroasă dar eu o aud în toată puritatea ei — ca într-un vis / în care minunile se îndeplinesc / Acum e o zi de vară ostenită / gata să se spargă în toamnă / și norii atîrnă deasupra sufletului / într-un sbucium nerostit / și care pîndește / Mă străduiesc să ascult muzica ei/ ea asudă prin ziduri / Nici o notă nu-mi aduce aminte de tarbă / nici un sunet de piatra orgi / nici o tăcere de riul /care curge totdeauna / la hotarul cu minuni".* Mai puțin discursiv, poemul ar fi fost remarcabil, mai ales că acea *muzică ce asudă prin ziduri* mi se pare o invențiune remarcabilă.

Elegia a opta, pro memoria, voit sarcastică are accente pamfletare ce nu pot să ne scape : *„Și s-a făurit o pace / din ce în ce mai năclăită de sînge / Și nu ne învățăm minte / că n-avem dreptul la morți / Oameni buni, ați îngrășat / pămîntul degeaba / piinea nu-i mai dulce / și tot din sudoare, tot / Destul mormîntul uitat / de ce mormîntul proaspăt ? / Așa, întindem masa / și n-o mai stringe nimeni / așa am rămas cu o amintire / despre morți numai bine / Și putem respira / liniștiți ?"* Fără distihul final, poezia ar fi fost și mai bună, cu toate că umbra tutelară a lui Sorescu îi stă deasupra...

Începutul din *Discurs II* m-a reținut : *„Cum se retrag tramvaiele, cum / vidul pătrunde sonor prin toți porii / și iată / Gara de Nord, cu trenuri fantomatice / ca o cîrtiță sîsîie în galeria celulară a nopții / surdă, oarbă și tăcută. Doar / beției, îndrăgostiți, călători somnoroși / și iarăși tăcere"*... unde modele mai recente pot fi cu ușurință depistate (Leferis — Saint John Perse)

„Lecție" mi se pare de asemenea ceva demn de amintit pentru că aici epigonismul subtil a fost înnobilat cu ceva mai personal, totuși : *„Locul unde cerul se unește cu pămîntul / se numește privire / spuse gălganul clasei, vîntul / Marea e neajutorată acolo / și-nalță zadarnice valuri / la cer. Locul de pe care privesc făptuirea acestui mister / a rămas din copilărie / Dacă dumneavoastră, domnilor severi profesori / aveți ceva de adăugat, negreșit / să nu uitați că două drepte, dacă au scăpat cu viață / se întîlnesc la infinit".* Cred că lucriditatea poetei este cea mai vinovată de acea absență a prospețimei poemului care ar fi fost absolut necesară. Frumoasă este „Ecou" : *„A venit timpul, dragostea mea / nu sînt nici fericită, nici nefericită / nu sufăr mai mult ca de obicei / forța de atracție a pămîntului / și nu am insomnii mai blînde / Deci era timpul, și era / înserarea prea lîncedă, înlăcrimată dimineața sub coama luminii / dar de fapt nu, nimic deosebit / fără motiv drumul a început să dea înapoi / fără răgaz înapoi / și ca pe apă, blestemate / urcă vorbele, sloi / E un truc ieftin de cinematograf / (orice s-ar spune asemănarea / își are temeiurile ei) / un truc ieftin-alergînd unul spre altul / distanțele s-au adunat / Verde iarba, copacii, viorile / s-au deșteptat la culoarea lor culorile / Dar mai pe urmă, tot o apă se scurg / Și veștede minunile-n amurg"*, cu rezerva că verbalismul inutil ucide și aici emoția autentică, din păcate. Cu mai multă exigență, Aurelia Batali va scrie lucruri ce nu vor trece neobservate.

Un autor, o carte : Ion BĂNUȚĂ și „Panorama focului albastru"

PASIONAT ȘI PERPETUU CAVALER AL SPERANȚEI...

de Boris BUZILĂ

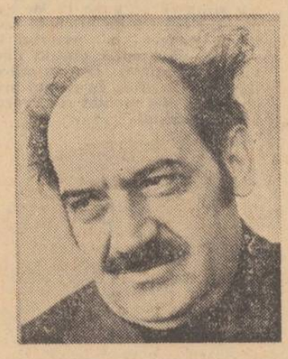

Știu unde este **Olimpul diavolului!** În turnul dinspre lacuri al Casei Scînteii ! De la fereastra deschisă a biroului său, Ion Bănuță își trimite privirile — roi de albine flămînde de frumusețe — peste panorama verde a Herăstrăului, peste iolele alunecînd ca niște lebede albe. E zece dimineața și poetul mi-a pregătit, ca și altă dată o dimineață de poezie. E proaspăt și exuberant, expansiv și locvace. **A fost la Herculane, în „imperiul tămăduirilor", a deschis sertarul cu surprize de care, ca unul ce i-am fost în mai multe rînduri oaspete, aveam cunoștință și mă îmbie să-i degust secretele : răsfoiește dosarele cărților viitoare, lecturează, ascultîndu-se cu voluptate, „Panorama dansului în cocostîrc" apoi „Predoslovie III" și „Informațiune", un text de pe clapeta volumului al III-lea din „Olimpul diavolului", despre care am de gînd să-l ispitesc și care se cheamă „Panorama focului albastru" : „Noi, Ion Bănuță, care dăm la iveală „Olimpul diavolului", repetăm pînă la obsesie în fața dumnezeului altora că diavolul nostru este un dulce copil al soarelui, ce se joacă în fel și chip în cele zece cărți ale mele răspîndite în o mie și una panorame..." Citește ținînd cu dreapta pagina manuscrisă pe care rîndurile albastre se luptă cu altele adăugate, multicolore, roșii, negre, verzi în timp ce stînga dezvoltă fără încetare o gimnastică comparabilă cu aceea din jocul de umbre : proiectată asupra-i o sursă de lumină ar face să apară pe perete, împreună cu umbrele mîinii în mișcare, silueta dulcelui său copil al soarelui, cu cele două șuvițe de păr, răzvrătite, închipuind cornițele...**

Îl necăjesc cu o întrebare malițioasă : „Sînteți, cred, singurul poet din literatura noastră care și-a pre-meditat opera în ipostaze și dimensiuni absolute. Repetați pînă la obsesie că „Olimpul diavolului" va avea zece volume — nu fac decît să vă citez că „fiecare volum conține o sută de „panorame" ; ca poet nu vă stingherește atita exactitate ?

— Aparent s-ar putea să aveți dreptate. Două lucruri îmi dau însă dreptul să vă combat. Unul, eu nu sînt omul care să poată fi strîns în chingi ; doi, concepția dării la iveală a acestui ciclu este, am putea spune, fără margini. Mi se pare că aici poate intra totul despre sufletul omului, despre bucuriile, durerile, speranțele lui, despre tot ceea ce se numește, într-un cuvînt, viață. De aceea, nu mi-e teamă de încorsetări în „Olimpul diavolului", deși o frică mă paște, din cînd în cînd, și anume că atunci cînd voi termina volumul al zecelea o să-mi dau seama că poate abia ar trebui s-o iau de la început...

— Ce este „focul albastru" din volumul al treilea al ciclului cu care vă înfățișați acum cititorilor ?

— Mă bucur că mă întrebați ! Cititorii de rînd și criticii au deseori tendința să atribuie autorilor intenții pe care aceștia nu le-au avut, să le tălmăcească simbolurile după propria lor inspirație. Spunînd „panorama focului albastru" poetul s-a gîndit așa : un comunist adevărat nu poate fi decît romantic. Fiind romantic sînt un pasionat și perpetuu „cavaler al speranței". Pentru mine, sau dacă vreți, în mine, speranța împrumută culoarea albastră a cerului. În ceea ce privește focul, el are niște semnificații care pornesc, în primul rînd, dinlăuntrul omului, din inimă. Inima înseamnă foc, și pentru a rămîne în lumea simbolică a culorilor, un foc roșu. Alăturînd focului roșu al inimii, albastrul infinit al speranței, am creat un titlu pentru această carte. Dumneavoastră vă dați seama, desigur, că aș fi putut alege și un altul. Acesta mi se pare că semnifică în cea mai mare măsură înșăși statura mea — în sens de ființă, firește — navigînd mereu și mereu pe drumurile speranței. Noi comuniștii am sperat că vom duce România în imperiul libertății și, urmați de întreg poporul, am învins. Apoi, am sperat că vom construi Edificiul fericirii, și acest lucru se realizează acum. Noi sperăm ca mîine fiecare om să intre în imperiul fericirii. Am atins un pisc la care am ajuns cu greu, cel dintîi, numit Libertatea, dar după acest suiș alte piscuri s-au arătat în zare și noi, revoluționarii, abia așteptăm să cucerim culmile. Cu focul roșu al inimii și cu nemărginirea albastră a speranței rivnim să escaladăm înălțimile care se văd în depărtare și care sînt de fapt în adîncurile noastre.

— Dacă mi-aduc bine aminte, iubite Ion Bănuță, nu mi-ați spus niciodată cum ați venit în literatură...

— Debutul meu plutește, într-un anume fel, în negură. Multă vreme n-am avut veleitatea de a deveni poet, necum de a tipări cărți. Mai precis, n-am știut să știu acest lucru. De la participarea la greva din 1933, după satisfacerea serviciului militar mi s-a interzis să mă mai întorc la „Grivița" și mi-am continuat activitatea pe meleaguri bănățene. Printre alte sarcini de partid am avut-o și pe aceea de a edita publicația ilegală „Presa liberă". Era prin 1940—1941. În materialele pe care le scriam pentru această publicație mă pomeneam adeseori alternînd proza cu versurile. De pildă, cu puțin timp înainte de arestare, în 1941, într-un articol cu titlul „Nici un bob de grîu pentru infernala mașină de război hitleriști", am inserat și aceste versuri : „Nici un bob de grîu / Pentru o mașină în desfriu / Care în dimineți / Mănîncă vieți". După Eliberare, cînd am continuat să lucrez în presă, publicînd reportaje și versuri, mi-a apărut în 1946 placheta „Cetatea tăcerii", tipărită, aproape fără știrea mea, la Lugoj, de un prieten, în tipografia ziarului local.

Și acum, dați-mi voie să vă întreb eu : După cele ce v-am spus și după cele ce cunoașteți cînd credeți că am debutat, fiindcă să tot fi avut 14—15 ani cînd am scris, — numai și numai pentru sufletul meu — versuri ?

— Accept întrebarea ca pe o cochetărie ; poate că ați debutat cu adevărat odată cu primul volum din „Olimpul diavolului"...

— Dacă vreți un răspuns precis, îl am ! Debutez mereu și probabil că adevăratul meu debut va fi volumul care va încheia ciclul „Olimpului". V-aș ruga să observați bine cît de departe este debutul meu ; poate că e piscul de care vorbeam mai înainte...

CU Magda IANCULESCU

DESPRE ARTA CÎNTULUI ȘI... YOGA

de I. - V. PANDELESCU

Fruntașă a primei noastre scene lirice, soprana Magda Ianculescu a avut o seamă de manifestări artistice de deosebită calitate care i-au atras aprecieri elogioase atît la noi cît și peste hotare. Departe de a se odihni pe laurii cuceriți, ea lucrează necontenit, studiază cu meticulozitate fiecare rol.

— Ce urmăriți să realizați prin studiul dv. asiduu ?

— Caut permanent realizarea cît mai veridică, mai convingătoare, a personajelor pe care le întruchipez.

— Sub raportul vocal, credeți că pot fi majorate posibilitățile fonatorii ale cîntărețului ?

— Stă în puterea oricărui cîntăreț de a-și potența vocea. Din acest punct de vedere exercițiile de respirație au un rol foarte important. În ceea ce mă privește, practic o yoga a respirației, constînd într-un exercițiu fizic bazat pe anumiți timpi ai inspirației și expirației aerului, pe care îi reglez după însuși ritmul pulsației sanguine proprii. De aici, posibilitatea stăpînirii cît mai depline a mușchilor intercostali și a diafragmei. De aici, de asemenea, capacitatea mărită de dozare a respirației — ceea ce reprezintă una din cheile principale în arta cîntului. O chestiune importantă este și aceea de a nu cînta pe ultimele rezerve, pe ultimul rest de aer. Este obositor. M-am străduit și cred că am izbutit să am controlul vocii. În asemenea situație se înțelege că și laringele se fortifică.

— Care au fost, în mod concret, rezultatele ?

— Pot să vă spun că am reușit astfel ca printr-un exercițiu susținut cu perseverență să trec de la rolurile de soprană de coloratură, ca de pildă Violetta din „Traviata", Rosina din „Bărbierul", Gilda din „Rigoletto" și cele de soprană lirică, (ex. Mimi din „Boema") la roluri ce comportă o puternică expresie dramatică, „Aida", de pildă.

— Recent ați întreprins o călătorie în unele principale centre muzicale europene. Care sînt

concluziile pe care le socotiți de interes ?

— A rezultat că fiecare țară și în primul rînd Italia, își protejează cîntărețiii, în sensul că unui excelent tenor străin îi este preferat un tenor care să fie bun, dar un tenor italian. Cîntărețiii străini, oricît de buni ar fi, nu pot cînta decît într-o anumită proporție ; vreau să spun într-un anumit număr de spectacole. Este desigur un protecționism pe care noi trebuie să îl înțelegem. Pot spune că îl și apreciez.

— Vă rugăm un cuvînt și despre montările spectacolelor.

— Tot mai mult se renunță la montările artistice ciclopeene, la acele decoruri „mamut", enorme, încărcate, din motive atît estetice cît și, bineînțeles, economice. De altfel, în Italia nimeni nu mai investește bani în asemenea spectacole a căror rentabilitate este foarte aleatorie. Dar, dincolo de aceste considerații, există, cu evidență o criză a teatrului liric. Spectatorul, în genere, este un om care la capătul unei zile de muncă, dorește să aibă o oră de destindere, de deconectare.

— Dar dv. ?

— Și eu sînt o iubitoare a genului ușor, pe care îl și practic de altfel — interpretarea acestuia prilejuindu-mi o relaxare necesară și binevenită.

— Credeți, desigur, în pofida anumitor opinii pesimiste, în revirimentul teatrului liric ?

— Cred cu tărie. Pentru aceasta presa, radio-ul și televiziunea ar putea fi deosebit de eficace, concurînd la stimularea interesului spectatorilor.

— În ceea ce privește muzica românească de operă ?

— Am interpretat-o și continui să o interpretez cu dragoste. Voi cita, de pildă, opera „Motanul încălțat" de Cornel Trăilescu. Aici datele spectacolului, elementele de prezentare ale acestuia au coincis cu anumite date psihice ale mele, ceea ce cred că, în teză generală, este un fapt esențial. Am interpretat, de asemenea, cu pasiune pentru spiritul caragialesc, rolul Ziței din opera „O noapte furtunoasă" de Paul Constantinescu. M-am pronunțat totdeauna pentru muzica românească de operă care să fie scrisă însă pe datele „instrumentului vocal". Compozitorii trebuie să studieze cît mai aprofundat vocea umană, tehnica vocală. Este prima condiție reclamată de orice cîntăreț și a cărei realizare se cere urmărită cu grijă de către toți creatorii noștri de operă.

PALETA VISURILOR

de Aurel LEON

Eugen Mircea e un tînăr pictor ieșean afirmat în cîteva expoziții personale. Dar este și profesor de desen la Liceul pedagogic de învățători „Vasile Lupu" din Iași. Soția lui, Camelia Mircea, de asemenea absolventă a Facultății de desen din Iași, e profesoară la Școala generală din satul Ruginoasa-Iași. Și din preocupările lor didactice, împletite cu aspirațiile de realizare artistică, a rezultat o inițiativă pe care o putem considera prima pe țară și de o semnificație deosebită : un cerc de pictură al viitorilor învățători, realizat în comun cu viitori elevi ai lor. Cercul a fost intitulat tinerește „Paleta visurilor" și e format din elevi ai Cameliei și ai lui Eugen Mircea.

Rezultatele au putut fi remarcate într-o primă expoziție deschisă în saloanele Casei corpului didactic din Iași, pe simeze întîlnindu-se elevii de liceu Carnariu Viorel, Melinte Haralambie, Perju Dorina, Lazăr Corneliu etc. cu elevii din Ruginoasa, Lupu Mihaela, Andrei Mariana, Cojocaru Lidia, Axinia Adelina, Chitic Gelu și alții. Desigur că într-o expoziție primează valoarea artistică a lucrărilor expuse. De altfel, triajul efectuat de o comisie specială a avut în vedere acest criteriu.

Ținem însă a înscrie această inițiativă ca o foarte necesară luare de contact a viitorilor învățători cu populația școlară care îi așteaptă, cu universul spiritual în care vor activa. Între liceul ieșean și Ruginoasa — de altfel o comună cu susținută activitate culturală și artistică — se cimentează legături tot mai strînse, ele pornind și de la cercul „Paleta visurilor".

Visînd împreună, învățători și elevi, pornesc azi brață la brață spre mîine.

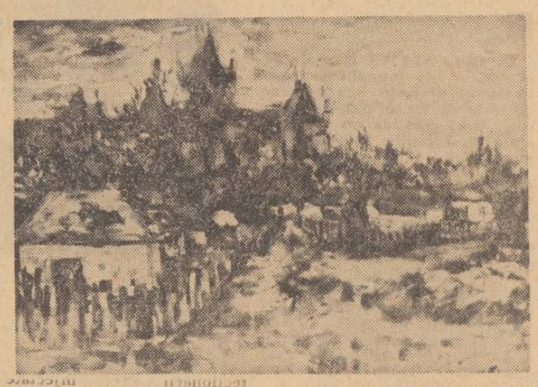

Viorel CARNARIU — Uliță ieșeană

ECOURI • ECOURI

INTERPRETUL de muzică ușoară Cristian Popescu s-a întors de curînd din R.F. a Germaniei. Timp de o lună și jumătate a cîntat la Stuttgart, împreună cu o orchestră (14 persoane) a Teatrului „Constantin Tănase", condusă de Gelu Solomonescu. Succesul repurtat a dus la reînnoirea invitației. În săptămînile ce urmează, Cristian Popescu va apare într-o emisiune TV (în care va cînta două melodii ce-i vor apare în curînd înregistrate pe discuri Electrecord : „Măgărușul", lansat de Peret, și „O zi din viață" de G. Grigoriu) și va pregăti un show T.V. (redactor : Ovidiu Dumitru) — în care va interpreta piesele : „Un fluture și o pasăre" de Fl. Bogardo, „Ia-ți, mireasă, ziua bună" de G. Grigoriu, „Să cred" de P. Mihăescu, precum și versiunile românești ale cunoscutelor șlagăre „Till" (Tom Jones), „Sally Sunshine" (Cliff Richard), „Beautiful Sunday" (Daniel Boone), („Is This The Way To) Amarillo" și „Don't Go Down To Reno" (Tony Christie).

CUNOSCUTA cîntăreață olandeză Thérèse Steinmetz (în foto) a dedicat rîndurile alăturate cititorilor „Magazin"-ului, care au putut-o aplauda în turneul pe care l-a susținut recent în țara noastră. Thérèse Steinmetz a scos recent în Olanda un nou disc L.P., intitulat „Accent op Thérèse Steinmetz", pe care figurează și cîteva din melodiile cuprinse într-un film T.V. al lui Andrei Brădeanu, pe care-l vom viziona în curînd : „Corrida de Jangada", „Het land van belofte", „Aan de hand van twee gelieven". De subliniat că în repertoriul de concert al solistei olandeze figurează și cîntecele românești „Ionel, Ionelule", „Să nu uităm trandafirii", „Nici o lacrimă", Of, inimioară" și „O fată mai găsești".

Marie Laforêt (în imagine) își continuă paralel cu cariera cinematografică pe cea de cîntăreață, fiecare disc reprezentînd un nou succes. Ultimele melodii lansate se înscriu pe aceeași linie ușor romantică, ușor ironică a interpretărilor sale.

REGIZORUL Krzysztof Zanussi — autor al filmelor „Viață de familie", „Structura cristalului", „Dincolo de zid" — realizează un nou film bazat pe propriul său scenariu, și intitulat „Iluminarea". Este vorba de ambițiile și neliniștile unor tineri oameni de știință.

CUNOSCUTUL actor de film Jean Pierre Cassel a înregistrat de curînd cel de-al doilea disc al său în care recunoaștem trăsăturile romantice ale personajelor pe care le interpretează, despre care ne grăiesc chiar titlurile cîntecelor : **„În amintirea amintirilor"** și **„Ca riurile în luna mai".**

ÎN ULTIMII ani s-au turnat destule filme închinate oamenilor de știință. Mult mai rar se întîmplă ca cineaștii să ne înfățișeze anumite situații în care oamenii de știință să devină politicieni, iar politicienii, oameni de știință. Tocmai despre aceasta ne relatează noul film sovietic „Comitetul celor 19". film realizat de regizorul Savva Kuliș, în vîrstă de 35 de ani, după un scenariu de Serghei Mihalkov și Alexandr Slepianov. Filmul a fost turnat în Europa și Africa, cu participarea unui grup de actori din Franța, Bulgaria și din mai multe țări africane.

Kerstin Svedin von MAGAZIN

Cele mai bune urări pentru „Magazin".
THÉRÈSE STEINMETZ

Zoltán Latinovits (în imagine) unul dintre cei mai cunoscuți actori maghiari, interpretează rolul principal din filmul lui Sándor Simó „În culmea vieții" care urmărește existența unui gazetar aflat în plină maturitate într-un moment de cumpănă a existenței sale.

Clepsidra

COMARNESCU POSTUM

de Constantin VIȘAN

Cine l-a auzit vorbind despre Ginditorul neolitic și despre Frescele Voronețului, despre Poarta Sărutului și Coloana fără sfîrșit, despre Luchian și Țuculescu, despre ceramica neagră și despre sculptura lui Gheorghe Anghel, despre Bițan și Alin Gheorghiu, va accepta cu greu un Comarnescu tăcînd. Îl întîlnim pentru prima dată în această ipostază neobișnuită, în volumul postum dedicat lui Constantin Brâncuși. Petru Comarnescu era de o elocvență proverbială. Vorbea precipitat. Uneori obositor de repede. Cuvintele nu reușeau să urmărească întotdeauna zborul ideilor. Ar fi vrut ca într-o singură conferință să explice totul, să convingă întregul auditoriu de frumusețea artei românești, de extraordinara ei capacitate de abstractizare. Dar ideea nelipsită din orice luare de cuvînt a lui Comarnescu era măreția sculpturii brâncușiene. Se străduia să demonstreze legătura indisolubilă a acestei sculpturi cu creația populară românească. Despre orice ar fi vorbit, nu se putea să nu ajungă pînă la urmă la Brâncuși. Toți știam că lucrează la o carte despre autorul Coloanei infinite. Și totuși, toate redacțiile îl solicitau să scrie articole, casele de cultură, ateneele populare îl invitau să țină conferințe, artiștii plastici îl rugau să le deschidă expozițiile.

— Nu pot, dragă, știi că sînt prins pînă peste cap. Trebuie să termin cartea despre Brâncuși...

Pînă la urmă însă nu reușea să refuze pe nimeni. Nu refuza mai cu seamă să vorbească despre tinerii artiști plastici. Nu-și precupețea timpul cînd era vorba să promoveze noul, să apere autenticitatea folclorului, să releve originalitatea culturii și artei românești în contextul civilizației universale. Era un tribun înflăcărat, o mare conștiință. L-am smuls de multe ori de la masa de lucru, rugîndu-l să vorbească la radio. Microfonul îl însufleția. Îi plăcea să se lase furat de demonstrația liberă. Teoretiza adesea forța extraordinară a radioului și televiziunii. Multe emisiuni l-au avut colaborator permanent. Unele dintre ele au fost inițiate la sugestia sa. Aș aminti numai ciclul „De la Frescele Voronețului la Coloana infinită". Odată, această superbă lecție de artă și civilizație românească ar trebui reluată integral. Ea păstrează timbrul atît de caracteristic al vocii lui Comarnescu. Citind cartea despre Brâncuși îmi reamintesc că multe din capitolele ei au fost difuzate în premieră la radio. Monografia „Brâncuși" devenise o obsesie pentru Petru Comarnescu. Parcă presimțea că nu va avea răgazul necesar desăvîrșirii acestui monument. Și într-adevăr, împrejurările au fost nedrepte cu patima cea mare a lui Comarnescu. Nu l-au lăsat să-și împlinească visul. Cartea despre Brâncuși este neterminată. Editori plini de respect au adunat însă cu grijă manuscrisele rămase în casa de lîngă Grădina Icoanei, articolele risipite prin ziare și reviste. Cartea nu are fluența pe care i-ar fi dat-o fără îndoială autorul. De multe ori ideea rămîne suspendată. Și totuși lectura ei oferă satisfacții fără egal.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 20 AUGUST

PROGRAMUL I : 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.15 Mari muzicieni la București : Emil Ghilels. 11.30 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 360 de grade. Din sumar : 14.25 Începe campionatul național de fotbal — Divizia A. Transmisiune directă. 16.50 Recital în premieră : Margareta Pîslaru. 17.05 De vorbă cu handbaliștii români, tripli campioni mondiali, înaintea plecării la turneul olimpic de la München. 17.30 Desene animate. 17.45 Cu 6 zile înainte de Jocurile Olimpice de vară de la München. 18.10 Film serial pentru tineret : Cei trei mușchetari. (IV). 19.00 Cîntece și jocuri de pe Valea Bistrei. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Ore de august la Tîrgoviște. 20.10 Cîntă Maria Lătărețu. 20.20 Film artistic : „Mihai Viteazul" (seria I). Cu : Amza Pellea, Irina Gîrdescu, Florin Piersic, Ilarion Ciobanu, Gyorgy Kovacs, Ion Besoiu, Emmerich Schäffer. 22.10 Cîntă Thérèse Steinmetz. 22.25 Telejurnal. 22.40 Duminica sportivă.

PROGRAMUL II : 12.30 Promenada duminicală. 20.00 Eroi îndrăgiți de copii : Bobo. 20.30 Film documentar : Cei mai tînăr oțel. 20.40 Teatru liric TV : „My fair Lady" de Fr. Loewe. 21.40 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.55 Romanțe și cantonete. 22.10 Film serial : „Mannix". Reluarea episodului III.

LUNI 21 AUGUST

PROGRAMUL I : 17.30 Curs de limba rusă. Lecția a 12-a. 18.00 Cămînul. 18.40 Ecranul. 19.00 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Reportaj TV : Oamenii nopților albe. 20.30 Film artistic : „Mihai Viteazul" (seria a II-a). 22.05 Vedete ale muzicii ușoare. 22.30 24 de ore. 22.45 Contraste în lumea capitalului.

PROGRAMUL II : 20.00 „Se caută o... năzdrăvană". Emisiune pentru copii. 20.30 Ghișeul. 20.50 Recital Anda Călugăreanu. 21.05 Romantic-club. 22.30 Cronica literară.

MARȚI 22 AUGUST

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Litoral '72. 9.20 Cămînul (reluare). 10.00 Curs de limba engleză. Lecția a 11-a. 10.30 Film serial : Salut Germain — (reluare). 11.10 Oamenii nopților albe (reluare). 11.30 Selecțiuni din emisiunea „Promenada duminicală" (reluare). 12.15 Telejurnal. 17.30 Curs de limba franceză. Lecția a 14-a. 18.00 Cum vorbim. 18.25 Ritmuri. Cîntece și jocuri populare. 18.45 Film documentar. 18.55 Concert în muzeul Enescu (Interviziune). 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. În ajunul marii sărbători. 20.10 Reportaj TV : Oameni din Poiana Uzului. 20.30 Seară de teatru : „Nopți în care nu se doarme", de Al. Voitin. 22.30 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.15 Telecinematea pentru copii. Doctorul „Aumădoare". 22.15 Agenda. 22.25 Luminile rampei : Tineri interpreți.

MIERCURI 23 AUGUST

PROGRAMUL I : 8.00 Transmisiune de la parada militară și demonstrațiile oamenilor muncii din Capitală și din țară cu prilejul celei de-a 28-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist. 12.00 Țara întreagă în sărbătoare. Cîntece și dansuri. 13.00 „Noi sîntem mîndria țării"... poezie, cîntec și joc — în interpretarea pionierilor din București și Brașov 13.50 Film documentar : După 20 de ani. 14.00 360 de grade. Ediție specială. 18.00 Cîntare României socialiste. Coruri și versuri patriotice. 18.30 Aventuri în epoca de piatră. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.15 Reportaj TV : Oțelarii. 20.35 Un zîmbet, un cîntec, o floare. 23.15 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 20.15 Concert-spectacol de muzică populară. 21.05 România în lume. 21.35 Roman foileton : Moș Goriot. Reluarea episodului III. 22.25 Pagini celebre ale muzicii universale. Beethoven — Simfonia a V-a.

JOI 24 AUGUST

PROGRAMUL I : 10.00 Film artistic : Pantofiorul de cristal. 11.40 Cîntece și jocuri. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 „Promenadă.., în zi de sărbătoare". Ediție specială. 16.35 Retrospectivă Walt Disney. 17.00 Panoramic științific. 17.15 Film serial pentru tineret : Cei trei mușchetari (V). 18.05 Binom muzical-coregrafic. Interpretează formațiile artistice ale Centrului universitar București. 18.40 Ateneum. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reportaj TV : Metamorfozele pămîntului. Hărnicia țăranilor cooperatori din comuna Valea Măcrișului, județul Ilfov. 20.20 Film artistic : „Omul din umbră". Cu : Orson Wells și Jeff Chandler. Premieră pe țară. 21.30 Varietăți în alb și negru. Litoral-Studio TV. în zile de vacanță. 22.20 Telejurnal. 22.30 Opereta în carnaval.

PROGRAMUL II : 12.30 Concert simfonic. 13.20 Film serial : Fiul mării. 13.45 Muzică de promenadă cu Fanfara reprezentativă a armatei. 14.15 Bucureștiul necunoscut : Cartierul Batistei. 14.35 Avanpremieră. 14.40 Zîmbete și zurgălăi — film muzical pentru copii. 20.00 Teatru liric TV : „My fair lady", de Fr. Loewe. (Partea a doua a spectacolului). 21.00 Arta plastică. 21.15 Seară de balet : Baladă haiducească pe muzică de Paul Constantinescu. 21.35 Film serial pentru tineret : Cei trei mușchetari. Reluarea episodului al IV-lea.

VINERI 25 AUGUST

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Reportaj TV : Oțelarii (reluare). 9.20 Orchestra de muzică populară „Chindia" din Pitești. 10.00 Curs de limba germană. Lecția a 13-a. 10.30 Telecinemateca pentru copii (reluare). 12.30 Ateneum (reluare). 17.30 Curs de limba engleză. Lecția a 12-a. 18.00 Arta plastică. 18.15 Primul festival al dansului fecioresc — Cluj 1972. 18.35 Film documentar. 19.00 Legile în dezbatere publică. 19.15 Avanpremieră. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Ancheta TV : Cei care nu fac (Combaterea parazitismului social). 20.45 Film artistic : „Vaporul lui Emil". Cu : Lino Ventura, Annie Girardot, Pierre Brasseur, Michel Simon și Edith Scob. 22.40 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 O viață pentru o idee : Edison (I). 20.30 Biblioteca pentru toți : Calistrat Hogaș. 21.15 Agenda. 21.25 Cluburi sportive bucureștene. 21.45 Dans și muzică de pretutindeni. 22.15 Film documentar : Apoi s-a născut orașul.

SÎMBĂTĂ 26 AUGUST

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 România în lume. 9.35 De vorbă cu gospodinele. 9.50 Teleenciclopedia (reluare). 10.30 Zîmbete și zurgălăi — film muzical pentru copii (reluare). 10.50 Ancheta TV : Cei care nu fac (reluare). 11.30 Emisiune de divertisment. 12.15 Legile în dezbatere publică. 12.35 Telejurnal. 15.50 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Festivitatea de deschidere. Transmisiune directă de la München. 18.00 Avanpremieră. 18.10 Emisiune în limba germană. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremieră. 20.05 Teleenciclopedia. 20.50 Film serial : Mannix. Episodul al IV-lea. 21.40 Estival '72. Spectacol de varietăți cu public. 22.50 Telejurnal. 23.00 Romanțe cu Ioana Radu.

PROGRAMUL II : 18.00 Agenda. 18.10 Aspecte de la cel de al VIII-lea Festival de folclor. 18.40 Reportaj bucureștean. 19.00 Pagini muzicale de mare popularitate de George Gershwin.

CHIMIE

UN OȚEL AL VIITORULUI

O reușită a chimiei românești. Un copolimer grefat acrilonitril-butadienă-stirenic a fost introdus în producția industrială, cucerind numeroase domenii de lucru — în construcții, în industria constructoare de mașini, în cea a produselor de larg consum, înlocuind cu succes metale, lemnul, hîrtia, sticla.

Am auzit vorbindu-se despre el încă la Congresul mondial de chimie de acum 2 ani, la București. Vorbeau alții despre el, industria noastră nu-l producea încă. Și nici n-aveam de unde să știu că, pe undeva, în laboratoarele Borzeștiului și Ploieștiului se naște după îndelungi și laborioase cercetări oțelul acesta din masă plastică și că pe planșetele proiectanților de la IPROCHIM apar contururile instalațiilor care aveau să-l producă la scară industrială.

Acum iată în fața noastră, trei cilindri de sticlă din care își aruncă reflexele multicolore niște granule de mărimea bobului de orez, verzi, violete, galbene. Nici n-ai crede că acestea pot fi A.B.S.-ul, celebrul oțel al viitorului !...

Povestea lui merită ascultată așa cum ne-o relatează directorul general al Grupului Industrial de Petrochimie Borzești, inginerul PETRU BUNEA și inginerul N. PONOIU, directorul uzinei de cauciuc. Regretăm mult că nu l-am putut asculta pe cel ce a trudit zi și noapte pentru trecerea la producția industrială a A.B.S.-ului dar n-avem încotro ; ing. MIRCEA CIUCHI era suferind la ora cînd am vizitat combinatul. Poate că îi vor ajunge sub ochi aceste rînduri o dată cu omagiile noastre (și sîntem convinși că și ale dv. stimați cititori) ajutîndu-l astfel să biruie boala.

Și-acum iată și istoria succintă așa cum ne-o relatează interlocutorii noștri.

Mai întîi semnificația celor trei litere : A = acrilonitril, B = butadienă, S = stiren. Oțelul viitorului, A.B.S. — este de fapt copolimerul grefat acrilonitril-butadienă-stirenic. Ce sînt copolimerii ? Foarte simplu : niște polimeri modificați chimic și transformați în alte lanțuri, cu proprietăți noi, superioare.

Tendința continuă de a îmbunătăți proprietățile polimerilor cunoscuți și de a obține produse macromoleculare cu însușiri superioare, a dus la căutarea de metode noi de modificare chimică a polimerilor aflați deja în fabricație industrială. Una din aceste metode o constituie și transformarea polimerilor în copolimeri grefați printre care și copolimerii A.B.S. care au cunoscut un mare succes pe plan mondial. Pentru a avea o imagine a rapidității cu care se dezvoltă producția de A.B.S. este suficient să arătăm că în ultimii 5 ani, ritmul de creștere cel mai susținut pe plan mondial al consumului anual de copolimeri a fost atins tocmai de copolimerii A.B.S. (30—40 la sută).

Dar să vă facem cunoștință cu caracteristicile A.B.S.-ului românesc, realizat prin procedeul de copolimerizare grefată. Mai întîi rezistență : proprietățile superioare ale A.B.S.-ului față de polistiren, P.V.C. și alte mase plastice, se concretizează în rezistența la șoc (aproximativ 2—8 ori mai ridicată decît cea a polistirenului antișoc sau a P.V.C.). Asociată cu valori ridicate ale celorlalte proprietăți fizico-mecanice și termice această rezistență impune materialul cu prioritate. Remarcabilă rezistență chimică față de apă și chimicale uzuale în special cea față de solvenți organici, îl face apt pentru confecționarea obiectelor care vin în contact cu diferiți agenți chimici ca : soluții apoase de săruri, acizi și gaze neoxidante, soluții de săpunuri tensioactive, produși chimici organici, alcool, hidrocarburi parafinice, uleiuri animale, vegetale și minerale.

Copolimerii A.B.S. care se obțin în mai multe sortimente se caracterizează prin diferite grade de prelucrabilitate, curgere în stare plastifiată, convenabilă pentru prelucrare atît prin presare, injecție cît și extrudere. Posibilitatea obținerii suprafețelor plane mari cu luciu deosebit, precum și a confecționării pieselor injectate cu pereți subțiri și forme complicate, face ca sortimentul destinat prelucrării prin injecție, sortiment ce se obține într-o gamă largă de culori, să fie asimilat ușor de prelucrători.

Tipul destinat prelucrării prin extrudere, se caracterizează printr-o rezistență ridicată la șoc și se utilizează în special la obținerea plăcilor extruse destinate prelucrării prin termovacumare și profile extruse. Este un sortiment căutat mai ales pentru obținerea pieselor ce urmează să fie folosite în zone geografice sau în medii cu temperaturi mai scăzute

Interesant este faptul că sortimentele de A.B.S. sînt compatibile între ele, putîndu-se obține prin amestecare niște proprietăți fizico-mecanice intermediare de natură să satisfacă cerințe foarte variate.

Oțelul A.B.S. poate fi folosit în cele mai diferite scopuri : în construcții industriale și civile, pentru canalizări, tubulatură de ventilație, elemente de mobilă ca înlocuitor al lemnului ; în industria constructoare de mașini pentru tablouri de bord, măști de radiator, echipamente electrice, embleme, minere etc. ; industria de produse alimentare pentru țevi, bazine, recipiente, ambalaje ; în industria de produse de larg consum ca frigidere, telefoane, carcase de radio și T.V., aspiratoare de praf, corpuri de iluminat, articole de sport, camping, jucării, geamantane, tocuri de încălțăminte, aparate de uz casnic etc.

Perspectivele utilizării copolimerilor A.B.S. sînt nelimitate. Cîteva dintre domeniile ocupate actualmente de metale, lemn, hîrtie, sticlă etc. sînt pe cale de a fi invadate de noul produs al chimiei românești.

După cum ne arată interlocutorii noștri, în ultimii ani, există o colaborare strînsă între G.I.P. Borzești, Institutul de Cercetări PETROCHIM Ploiești și Uzinele prelucrătoare și consumatoare ca Uzinele de prelucrare a maselor plastice Iași, Flamura roșie — Sibiu, Fabrica de frigidere Găești, Fabrica Chimică Orăștie, Electromagnetica București ș.a. în vederea punerii la punct a tehnologiilor de prelucrare precum și mărirea gamei de sortimente cît și a înlocuirii altor materii prime și auxiliare din import cu produse indigene.

Prin efortul comun de cercetare, familia copolimerilor A.B.S. va fi astfel lărgită cu sortimente noi, cum ar fi : A.B.S. antistatizat, A.B.S. rezistent la temperaturi de peste 100 grade C, A.B.S. transparent ș.a.m.d.

Aceasta fiind situația vom conveni și noi că A.B.S. poate fi numit pe drept cuvînt „Oțelul viitorului".

M. RADIAN

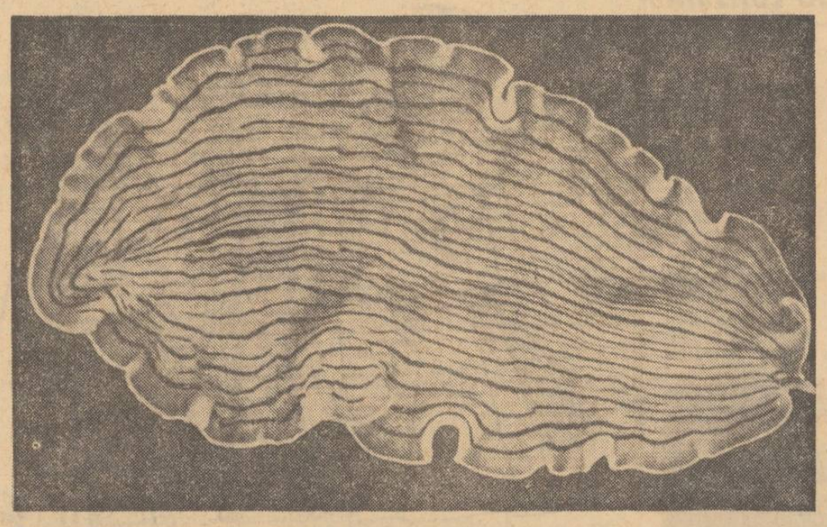

DIN UNIVERSUL MISTERIOS AL NEVERTEBRATELOR

Acest burete cu schelet cornos din Mediterana este cunoscut mai degrabă sub numele sugestiv de „ureche de elefant" (stinga)

Nu, nici aceasta nu este o frunză sau o scrumieră de ceramică, ci un vierme din grupul Polycladelor, lung de aproximativ 3 centimetri trăind printre ierburile marine sau de-a lungul coastelor mării. Capul, dacă-l puteți observa este la dreapta și are tentacule senzoriale (sus)

FITOCHIMIE

50 000 de noi medicamente se ascund încă în plante și așteaptă să fie... descoperite

Cine ar putea preciza astăzi care floare, ce rădăcină vor constitui în viitor un nou aliment sau poate vor furniza acel medicament eficace împotriva cancerului ? Dar — mai ales din neglijență — flora Terrei sărăcește. A zecea parte este pe cale de dispariție.

„Printre medicamente, în primul rînd stăteau plantele, pe care strămoșii noștri (e vorba de geți și daci, n.n.) și după ei, urmașii lor direcți, românii au știut să le folosească totdeauna cu o dexteritate care a impresionat popoarele învecinate. Dovada bunei cunoașteri și folosiri a plantelor medicinale ne-o dau cele două glosare dacice de botanică medicală, al lui Dioscoride și al lui Pseudo-Apuleius". „...Denumirile dacice de plante medicinale au fost studiate cu pasiune, căutîndu-se echivalentul lor în botanica populară actuală. Operația a fost deosebit de anevoioasă pentru că, în majoritate, denumirile dacice privesc plante neinsemnate. Totuși, 18 nume au fost identificate (I. I. Russu) și ele își au locul într-o istorie a medicinei getodacice". Am citat aceste fraze ale unui mare savant român, de reputație mondială și căruia noi i-am rămas încă mult, foarte mult datori — profesorul Valeriu Bologa. El atrăgea atenția asupra unui neasemuit tezaur de cunoaștere — prea puțin prețuit — istoria medicinii. Ne amintim acum de tot ceea ce ne spunea el cîndva. Ne vom aminti din ce în ce mai des. De data aceasta ne referim la un anume lucru, multă vreme neglijat, pînă nu foarte de mult privit, nu aș spune cu dispreț, dar fără un mare interes. Abia de vreo două decenii, știința modernă redescoperă că multe din plantele sălbatice, acele plante „neinsemnate", neglijate, uitate sau nestiute conțin substanțe, pe care medicina populară le folosea. Și medicina modernă ? Într-un articol apărut în revista „Science et Vie", Jon Tinker nota recent : astăzi cîteva dintre cele mai mari laboratoare farmaceutice din lume investesc sume considerabile pentru a cerceta aceste plante.

Exemplele pe care ni le oferă ne readuc în memorie titluri mari, de senzație în actualitatea științifică. O boală cumplită, foarte răspîndită în Africa : bilharioza ! Anul trecut, Organizația Mondială a Sănătății a înregistrat descoperirea a ceea ce ar putea constitui un puternic auxiliar în lupta împotriva acestui adevărat flagel. E vorba de o plantă care crește în Etiopia și e cunoscută sub numele de arborele de săpun : Phytolacca dodecandra. Nu ne propunem aici să intrăm în amănunte ci, reamintind, să subliniem importanța unei probleme. Ea indică o dublă necesitate : cunoașterea cu „ochii de astăzi", cu bagajul de cunoștințe și mijloace de care dispunem — a istoriei medicinii, a medicinii populare ca și grija (pe care n-am avut-o) pentru conservarea plantelor sălbatice. Cînd în 1949, scrie Tinker, s-a descoperit că corizonul ameliora considerabil artritele reumatoide, a fost organizată o campanie internațională de cercetări, testîndu-se în laboratoare, timp de 15 ani diferite plante, sisal, aloes, yuccas etc. din care s-ar fi putut extrage cortizonul. Un al doilea program de cercetări avea în vedere alcaloizii susceptibili a fi folosiți în tratarea deficiențelor cardiace. În 1952 s-a descoperit reserpina extrasă dintr-o plantă indiană : Rauwolfia serpentina, cu efecte hipotensoare și folosind în același timp ca tranchilizant pentru schizofrenici. Statele Unite au organizat un al treilea program, actualmente în curs de realizare Scopul ? Un compus atacînd tumorile și care ar putea constitui un tratament eficace al cancerului. O plantă — Catharanthus roseus, originară din Jamaica, conținînd peste 50 de alcaloizi, furnizează de pe acum substanțe medicamentoase aflate „pe piață" În Australia s-au descoperit peste 200 de specii indigene conținînd alcaloizi, printre care surse de hyoscină (relaxant muscular) și de atropină. În Uniunea Sovietică, în Canada ca și în alte țări, cercetătorii și-au îndreptat atenția spre aceste mine de medicamente care sînt plantele. Văzînd o asemenea intensă preocupare, s-ar putea crede că tot, sau aproape tot din acest punct de vedere se află „sub microscop" și în eprubetele chimiștilor. Dar ... dar din toate speciile de plante sălbatice cunoscute au fost analizate abia 2%. Și, scrie Jon Tinker, repetînd ceea ce mulți botaniști astăzi ne spun : dacă ne ghidăm după rezultatele obținute pînă acum, s-ar putea afirma că mai sînt cam vreo cincizeci de mii de noi leacuri ascunse încă în flori, în semințe, în frunze și în rădăcini.

Și iată argumentat — pentru a cita oară ?! — apelul pentru conservarea naturii ca un apel pentru sănătatea omului. Iar ecologii ne vor aminti — poate pentru a sesiza mai bine urgența măsurilor. — că a zecea parte din flora Terrei este pe cale de dispariție. Da, 20 000 de specii de plante sînt amenințate a „supraviețui" doar în albumele botaniștilor !

LINGVISTICĂ MATEMATICĂ

OMUL ȘI MAȘINA CA TRADUCĂTORI

Care este mecanismul traducerii ? Cum gîndește omul ? Ce este de fapt gîndirea ? Ce este creația ? Ce poate traduce „creierul electronic" ? Care îi este utilitatea ?

Iată cîteva dintre întrebările la care am încercat să găsim răspuns în convorbirea avută cu prof. ALEXANDR LUDSKANOV, vicepreședinte al Asociației internaționale de semiotică, profesor la Centrul de calcul al Institutului de matematică din Sofia.

— Lucrările dv. „Omul și mașina ca traducători", „Viitorul traducerii automate" ca și altele apărute și în limba germană — sînt adevărate pledoarii în favoarea traducerii automate, ajunsă cumva astăzi pe banca acuzării. Se știe că după o perioadă de mare entuziasm, cînd părea că nimic nu stă în calea creierului electronic ca să poată traduce excelent dintr-o limbă în alta, indiferent de natura textului, de cîțiva ani se aud voci care-i neagă o asemenea posibilitate. Se spune chiar că traducerea automată a eșuat.

— Greșeala mare este că se cade dintr-o extremă în alta. De la optimism exagerat la pesimism. Am încercat, și sper să fi reușit, să fac o analiză a situației reale, răspunzînd... adversarilor. Subiectul e complex, vast, dar, în cîteva cuvinte, vă pot spune că argumentele pesimiștilor sînt de trei feluri : unele cu totul extrastiințifice — se fac afirmații, nu se analizează, nu se aduc dovezi ; altele sînt de natură lingvistică — se declară că limbile naturale nu pot fi formalizate, și aceștia îmi amintesc o replică din Cehov : „nu poate fi făcută pentru că nu va putea fi făcută niciodată", iar a treia categorie o formează cei care-și trag argumentele din chiar mecanismul traducerii.

— Care este mecanismul traducerii ?

— Vedeți, tocmai aici este marea dificultate. Nu știm aproape nimic asupra mecanismului traducerii unei limbi naturale într-o altă limbă naturală. Ciudat este însă că nici astăzi cercetările nu sînt îndreptate în sensul descifrării marilor probleme ale lingvisticii. Pentru a traduce trebuie să înțelegi. A înțelege înseamnă a identifica, într-un mod univoc, mesajele de intrare. De pildă, iată o propoziție : „această masă este prea mare". Ce înțelegeți dv. ? Eu nu pot înțelege ce vrea să spună. Masă poate fi masa de mîncare, poate fi și o masă de oameni, o mulțime și poate fi o mărime în fizică Ca să înțeleg, fac o alegere a semnificației actuale a elementului lingvistic. O alegere lexicală, morfologică, sintactică. Această alegere depinde de capacitatea traducătorului. Problema pentru traducere automată este deci nu de a face modele ci de a algoritmiza procesul, de a stabili deci prin analiză, informațiile necesare traducerii.

— Dar de cele mai multe ori și cred, în deosebi, în ce privește textele literare, poetice, a alege, făcînd analiza conținutului, înseamnă a te baza pe o experiență raportată la realitate. Este, cu alte cuvinte, a da calculatorului facultatea limbajului. A-l umaniza. Este posibil ?

— Pentru moment, nu. Dar a reuși să rezolvi problema strategiei selective nu este deloc o imposibilitate. Iar cercetările în acest domeniu ar fi extrem de interesante și utile chiar pentru lingvistică. Dar mulți lingviști refuză și ideea de a aborda lingvistica cu „instrumentele" gîndirii matematice. O refuză astăzi.

— Sînteți lingvist. Cum v-ați apropiat dv. de matematică ?

— Colegul meu, profesorul Solomon Marcus, spunea — ceea ce a fost apoi preluat și de alți iluștri specialiști — că există trei faze consecutive ale unirii lingvisticii cu matematica, căsătorie prin forță, căsătorie din necesitate și, în sfîrșit, din dragoste. Eu m-am apropiat de matematică... din întîmplare.

— Ce v-a dat matematica ?

— Logică în gîndire.

— Să revenim la problema limbajului.

— Sînt dificultăți pe care le întîmpină orice om care vrea să traducă. De aceea multe poezii nu pot fi traduse nici azi de oameni decît trădînd originalul. Fără îndoială limba este un acumulator de experiență socială. Dar ar fi interesant să investigăm de ce există diferite limbi ? S-au născut ele dintr-o limbă mamă sau din mai multe? Se începe abia acum, cu timiditate, să se descopere unele relații mai profunde între mecanismele unor limbi. De ce, de pildă, în limbile indoeuropene se spune „vînătorul a omorît balena", iar un georgian va spune „mielul e mort prin vînător". Un eschimos din Canada nu va spune niciodată : „am omorît balena", ci „vînătorul a făcut moarte balenei". Una dintre cele mai pasionante probleme ale cercetării științifice este să afle cum gîndește omul. Dar poate fi reprodus rezultatul gîndirii omului ? Sigur, creierul electronic nu va putea niciodată să gîndească cum gîndește omul, dar el poate să dea rezultatele proceselor gîndirii umane, mai repede și mai exact.

— Cum definiți gîndirea ?

— Dacă veți spune că ea este activitatea creierului uman, prin această precizare, excludeți accesul calculatorului, dar dacă definiți gîndirea ca rezultat logic al unei judecăți, atunci...

— Dar actul de creație ? Traducerea este, de pildă, un act de creație.

— Depinde ce înțelegeți prin asta. Se prezintă de pildă două situații opuse. Știi sau nu știi cum se rezolvă această problemă. Problemă este și traducerea. Problemă este și o înmulțire. Este a alege o expresie sau o suită de simboluri dintr-un ansamblu de simboluri. Ai o suită de numere. Să luăm cifra patru. Știu că 4 este rezultatul lui 2 x 2. Știu pentru că cunosc tabla înmulțirii care prezice pentru mine alegerea simbolului. Dacă nu știu, trebuie să creez. Alegerea în procesul rezolvării unei probleme poate fi prealabil reglementată sau nu. Iar procesul este creator dacă este bazat pe alegeri care nu sînt în prealabil reglementate. Dv., cunoscînd tabla înmulțirii, rezultatul obținut nu ține de creație, aplicați o regulă ; pentru mine, dacă n-o cunosc, este un act de creație. Orice proces creator devine necreator, reglementîndu-i alegerile. Este condiția sine qua non a automatizării. Opera literară are un caracter individual, e un ansamblu de alegeri — tema, locul, etc. Presupune o analiză extralingvistică — epoca, ideologia, estetica, etc. De aceea, deocamdată nu se pot face traduceri de texte literare cu calculatorul. Dar traducerea tehnică se face în sistemul limbii. De aceea succesul este aici de sută la sută.

— Deci... traducerea automată este ea necesară ? În ce măsură ?

— Este deosebit de utilă pentru știință, tehnică, economie. Deosebit de utilă pentru o societate modernă, dezvoltată. Despre covîrșitoarea importanță a unei informări la zi a specialiștilor, cred că nu mai trebuie să insist. Iată de ce este necesar de a se face eforturi susținute pe această cale spinoasă a traducerii automate. Și poate lingviștii își vor aminti de ceea ce spunea Marx cu atîta dreptate : „Nici o teorie n-a cîștigat vreodată negînd sau închizînd ochii asupra faptelor care nu-i sînt favorabile".

Catinca MUSCAN

CUM SE MĂSOARĂ INTELIGENȚA

Vechiul vis al psihologilor de a face măsurători obiective inteligenței se apropie, se pare, de realizare. Psihologul canadian John Ertl e de părere că măsurătorile cu electroencefalograful indică mai bine aptitudinile intelectuale decît testele de inteligență existente. El afirmă că se poate stabili o corelație între viteza cu care creierul reacționează la impulsul de lumină și po enția-lul de inteligență. Rezultatele cercetărilor făcute pe 600 de elevi din Ottawa, confirmă ipoteza lui Ertl. Importanța acestei metode constă în obiectivitatea ei, dat fiind că nu poate fi influențată de nivelul cultural al celui testat. De asemenea, ea poate fi aplicată la surdomuți, la copiii mici sau la persoane care au defecte de vorbire. Spre deosebire de testele standard care pot dura pînă la două ore, prin metoda electroencefalogramei testul se face în numai opt minute.

Ca să nu „ratezi" pescuitul

Se pare că fotografii au dat ideea. Procedeul este oricum în studiu. Imaginați-vă un avion care zboară la o altitudine de 1 800 m și este echipat cu o cameră de luat vederi, capabilă să detecteze noaptea bancurile de pești. Aceasta este atît de sensibilă încît detectează luminiscența extrem de scăzută emisă de plancton atunci cînd peștii îl străbat. În afară de asta, poate să înregistreze și conturul bancului de pești. După mărimea și forma lui, specialiștii sînt în măsură să determine ce fel de pește este acolo. Noul procedeu ar putea să ducă la o raționalizare a pescuitului, evitîndu-se prinderea puietului. Un singur avion echipat cu un asemenea aparat de fotografiat ar fi suficient pentru a ghida o flotă de pescuit spre zonele bogate în pește. Din alt punct de vedere, cel pur științific, această metodă de observație îr permite studierea comportamentului nocturn a numeroase specii de pești.

„323" spune delfinul !

Dr. John C. Lilly, un neurofiziolog american, povestește, între altele, o experiență „ratată" cu delfinii. Pentru a-și da seama de gradul de inteligență al acestor intelectuali ai mărilor, dr. Lilly și-a supus „elevii" unui test, înregistrînd ca de fiecare dată toate comentariile sale și reacțiile subiecților la magnetofon. La un moment dat însă, curentul electric se întrerupe, și recompensa obișnuită pentru fiecare răspuns corect nu mai apare. Neurofiziologul relia banda de magnetofon s-o asculte pe o frecvență la care sunetele de obicei inaudibile dar înregistrate devin audibile. Lilly își aude propria sa voce spunînd : „323". Citea cifra bandei magnetice. Apoi, pe cea a delfinului repetînd foarte distinct : „323". Delfinul imitase și vocea profesorului și zgomotul transformatorului și pe cea a camerei de înregistrare. Dorea se pare atît de mult să se restabilească curentul atît de plăcut, încît reprodusese toate zgomotele care, în mintea lui, se asociau. Dr. Lilly e de altfel convins că marea varietate a sunetelor și ultrasunetelor emise de delfini corespunde unui limbaj foarte avansat.

ESCHIMOȘII TRĂIESC ÎNTR-UN MICROCLIMAT TROPICAL

Cum de pot trăi eschimoșii în regiuni cu temperaturi atît de scăzute ? Iată una dintre enigmele, dacă vreți, ale adaptabilității organismului la diferite medii de viață. Antropologul Albert Ducros a întreprins un studiu-anchetă, măsurînd adipozitatea și densitatea corporală a eschimoșilor Ammassalimiut, cei mai temerari dintre toți avînd în vedere că trăiesc într-un mediu deosebit de aspru. Rezultatele obținute infirmă părerea după care grăsimea ar constitui un factor protector esențial. Eschimoșii sînt slabi. Cum se face măsurătoarea ? Să răspundem într-o scurtă prezentare. E o metodă folosită de Organizația Mondială a Sănătății pentru a defini starea nutrițională a unei populații. Se măsoară grosimea pliurilor cutanate grase cu un fel de „pensă". Pliurile studiate se găsesc pe fața posterioară a brațelor, sub omoplat și cele de deasupra crestei iliace. Or, valorile găsite la acești eschimoși sînt inferioare celor ale negrilor Sara din jurul lacului Tchad și ale australienilor, ale zulușilor sau ale... parizienilor. Recordul privind pliurile grase este deținut la mare distanță de americanii albi între 30 și 39 ani. Iată așadar că nu grăsimea e un factor de rezistență esențial Atunci, ce anume ? Răspunsul a fost : obișnuința în timp la frig și un metabolism mai ridicat decît media obișnuită. La aceasta, unii specialiști adaugă : eschimoșii, prin îmbrăcămintea lor, prin locuințele de iarnă pe care și le fac, trăiesc, de fapt într-un microclimat tropical.

SHERLOCK HOLMES 1972 E MICROBIOLOG

Nu, nu există crimă perfectă, afirmă specialiștii. Se găsește de fiecare dată un indiciu care să ducă la descoperirea făptașului. Pe lista metodelor moderne și originale de confruntare a infractorului se înscrie acum încă una, poate cea mai surprinzătoare dintre toate. Orice infractor, oricît de atent, de ingenios, de „perfect" ar părea, „uită" — e imposibil să nu „uite" — la locul delictului măcar... o bacterie. Melvin Gershman, un microbiolog de la universitatea din Maine demonstrează că un criminal ar putea fi denunțat de microbii pe care i-a abandonat, corpul uman fiind acoperit de o floră invizibilă de microorganisme, de bacterii. Această floră variază de la individ la individ E de neconfundat ca și amprentele digitale. Dar Sherlock Holmes 1972 poate fi nu numai microbiolog. E suficient să fie un bun fiziolog, dotat cu un „detector de minciuni" Nu ne referim la cel „clasic" bazat pe modificările fiziologice inconștiente. Noul detector este bazat pe descoperirea unui curios fenomen fiziologic. În timp ce, obișnuit, vocea umană se descompune în sunete pe frecvențe audibile și inaudibile, atunci cînd un om minte. sunetele inaudibile dispar. Nimeni nu observă dispariția, cu excepția mașinii care o înregistrează. Acest „detector de minciuni" a fost inventat de trei vechi experți anul trecut și l-au experimentat pe 1 100 de inculpați. Rezultatele sînt uimitoare.

Al 6-lea Tîrg de mostre de bunuri de consum

INVITAȚIE NU NUMAI PENTRU GOSPODINE...

Adresăm aceste rînduri in primul rînd gospodinelor — știm noi de ce... — fără a neglija însă prezența in fața standurilor și deci posibilitatea emiterii unor sugestii prețioase, a bărbaților.

Vrem să vă prezentăm numai noutăți din domeniul articolelor casnice. De altfel, acestea sînt și exponatele care reține mai mult privirile. Și fie-ne îngăduit să ne dăm părerea, captarea interesului publicului pentru aceste noutăți s-ar putea realiza mai ingenios prin citeva etichete pe care să scrie măcar cuvîntul „nou"...

Exponatele uzinelor „EMAILUL ROȘU" din Mediaș impresionează — fiți siguri, nu numai femeile, — prin forma modernă a zecilor de ustensile de bucătărie și coloritul lor foarte reușit. Clasicul roșu este însoțit de dulci nuanțe de crem sau bleu, de tonuri mai îndrăznețe de portocaliu sau albastru accentuat. Decorația pe email e discretă și le sporește atractia. De altfel, serviciile de cafea pictate în email pe tablă sînt evidente dovezi ale măiestriei specialiștilor Mediașului.

CRATIȚA emailată cu fund strunjit este, după cum declara o vizitatoare, „cea mai solidă". Tradusă, declarația vrea să accentueze faptul că nu se arde mîncarea, nu sare emailul cratiței, nu se pătează. O adevărată binecuvîntare pentru gospodine, nu?

DUPLEX se numește o crațiță mare cu capac. Acesta se poate întoarce și folosi drept tigaie. Duplexul este înzestrat și cu un grătar emailat care se retrage „discret" sub capac.

TIGAIA CU CAPAC INOX are o coadă din material plastic pentru a feri mîna gospodinei de arsură.

I.I.S. „METALICA" ORADEA ne răsfață privirile cu:

USCATORUL DE RUFE ELECTRIC avînd aspect plăcut și calități practice. O perdeluță din material plastic înflorat poate ascunde, cochet, rufele puse la uscat.

HOTA ABSORBANTA PENTRU BUCATARIE, fabricată în aceeași întreprindere, este o promisiune mai veche realizată cu gust. O așteptăm cu nerăbdare, în magazine, în 1973!

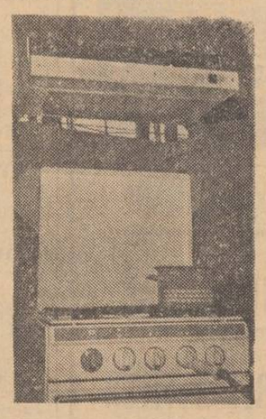

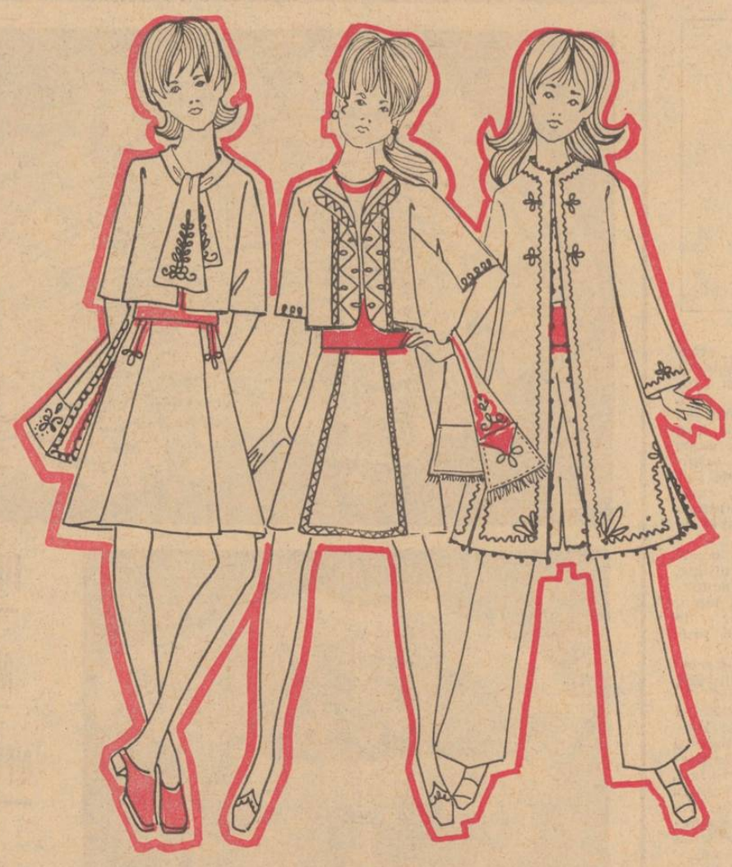

MODA

INSPIRAȚIA: COSTUMUL OLTENESC

Eleganța și frumusețea costumului oltenesc ne-au inspirat alăturatele modele, pentru confecționarea cărora se poate folosi un singur tipar.

1. FUSTĂ ȘI JACHETĂ. Jacheta este prevăzută cu o cravată pe care se află brodat un motiv oltenesc, același model fiind repetat pe poșetă. Fusta are două buzunare ascunse, avînd în jurul deschiderii un motiv de aceeași inspirație. Cordonul roșu reamintește brîul oltenilor.

2. În acest model, FUSTA are aplicat un motiv pe clinul din mijlocul feței. JACHETA reamintește cojocul oltenesc. Și în acest caz, poșeta are aplicații din motivele aplicate pe fustă.

3. HAINĂ PURTATĂ PE UN COSTUM-PANTALON. Pentru tiparul hainei se va folosi tiparul jachetei, prelungind linia feței și a spatelui în dimensiunea dorită.

Desene de Tanți PFENNINGS

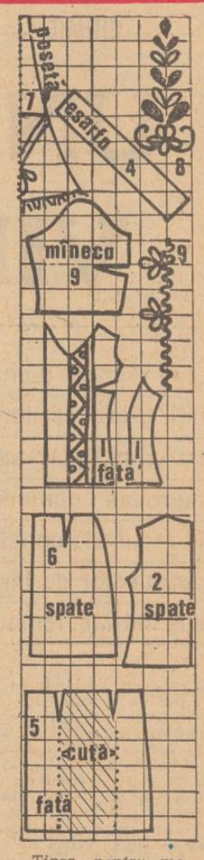

Tipar pentru modelele nr. 1 și nr. 3.

COSMETICA

CAPRICIILE VREMII ȘI MACHIAJUL

Nestatornică, vremea trece de la o extremă la alta de temperatură și umiditate, surprinzîndu-ne citeodată total nepregătite!

Organismul nostru se adaptează mai greu la schimbările bruște de temperatură, fapt care provoacă o serie de tulburări, de neplăceri fizice și psihice. V-ați gîndit că unul dintre mijloacele de a le combate este străduința de a arăta bine? Cum? De pildă, printr-un machiaj reușit. Numai că machiajul trebuie să se supună și el citorva „reguli meteorologice"

PE VREME INCHISA ȘI UMEDĂ, nu vom face abuz de fard. Vom da un strat subțire de pudră. **Dacă plouă, vom evita fardarea genelor cu rimel.** Riscăm să rămînem cu dîre negre pe obraz. **Fardul nu va fi strident fiindcă lumina estompată a zilei scoate și mai neplăcut în evidență un colorit prea frapant.** Gura va fi fardată discret, dar cu un ruj de o nuanță luminoasă. Dacă obișnuiți, dați și ziua cu fond de ten. Întrebuințați însă unul fluid, apoi pudrați ușor. Pe o vreme umedă, fondul de ten se menține mai bine, deoarece umezeala îl fixează. Totuși, dacă puteți, renunțați la el. Obrazul va respira, va fi puțin alertat de picurii ploii care fac un masaj agreabil.

În general, **ÎN TIMPUL ZILELOR CĂLDUROASE,** trebuie evitate băuturile alcoolice care provoacă o transpirație excesivă a pielii, uscînd, și iritînd orice fel de ten. Un remediu simplu: beți sucuri de fructe! Faceți mâști de fructe, după ce ați demachiat bine obrazul. **Este bine să evitați încărcarea obrazului cu fond de ten,** care acoperă porii forțîndu-i să respire și să transpire. Dacă totuși doriți să-l folosiți, dați cu un fond de ten fluid, într-un strat foarte subțire și pudrați ușor. **Pentru evitarea deshidratării și a transpirației, tamponați des obrazul cu o vată îmbibată cu apă de roze, cu ceai de mușețel sau doar cu apă rece.**

Nu sînt recomandabile rujurile foarte grase, care se topesc la căldură. Aveți, în același timp, grijă ca rujul să nu fie prea uscat sau cu prea mult fixativ. Deși e neplăcut, un ruj care se șterge repede e de preferat unuia care pătrunde prea adînc, în straturile cele mai profunde ale buzelor, fiindcă acestea conțin unele substanțe care irită gura și pot da alergii (în special coloranții și fixativul).

Pentru ochi, pe căldură mare, e mai potrivit un fard de pleoape uscat decît unul gras. Demachierea se va face atent cu o cremă grasă sau cu lapte de lanolină. Pleoapele nu trebuie unse tot timpul cu grăsime, ca să respire porii.

Cînd bate vîntul, obrazul trebuie să fie bine hrănit cu cremă, mai ales în porțiunile de sub ochi. Purtați ochelari cu rame groase, pentru protecția totală a ochilor. **Pe vînt, pudra și chiar fondul**

de ten protejează tenul, prin stratul de aer dintre ele, contribuind la evitarea dermatozelor, a deshidratării și ridării tenului, dar numai în cazul persoanelor care nu au un ten foarte sensibil.

Cele cu o epidermă prea delicată, se vor unge cu cremă grasă, se vor pudra ușor, cu pudră fină și vor înfășura capul și o parte din obraz într-un voal de mătase (nu de nylon) spre a le feri de acțiunea vîntului și a prafului.

Constanța POPOVICI
pictor machior

IOANA LUNGU — Galați. *Psoriazis este o afecțiune dermatologică destul de rebelă la tratament. Dar nu vă pierdeți speranța într-o rezolvare. Ar trebui să cereți părerea specialiștilor clinicii de dermatologie din calea Șerban Vodă nr. 218.*

IONESCU — Brașov. *Vă recomandăm gimnastică medicală.*

SANDA TOMA — Dej. *Credem că se pot efectua intervenții chirurgicale de corelație în cadrul clinicii de ortopedie din Cluj.*

O. I. — Cluj. *Vă recomandăm: Napoton și vitamina E. Luptați împotriva stării depresive, căutînd alte preocupări, sport, excursii, spectacole.*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

N. ARITON. Oituz — jud. Bacău. *Nu este posibilă intervenția chirurgicală pe care o doriți. Nu este vorba de o malformație ci de o accentuare a unei conformații normale. Nici n-ar trebui să vă gîndiți la ea. Probabil că cei din jurul dv. nici nu o remarcă.*

TIBERIU OPRIȘ. — *O constipație rebelă instalată din primul an de viață poate trăda un dolico sau megacolon. Va face o radioscopie gastrointestinală.*

ROZALIA ȘTEFĂNESCU — Constanța. *Pata de culoare roșie pe care ne-ați descris-o și care a existat congenital, se numește angiom. Vă veți adresa specialiștilor clinicii dermatologice din cadrul spitalului Colentina.*

GETA D. — Reșița. *Soțul dumneavoastră se va adresa neapărat, medicului endocrinolog.*

BILLI Dr. — Pitești. *Vă recomandăm: Clordelazin — un drageu — seara și folicsteină — o fiolă pe zi.*

FOLCLORUL ȘI MODA

Convorbire cu Marga ȚUȚUIANU, stilist principal și creator de modele la Institutul de creație industrială și estetica producției

— Reprezintă folclorul o „modă" în... modă?

— Să amintim că lumea obiectelor care jalonează istoria omenirii, a fost generată în cea mai mare parte de elemente utilitare, imperative. Dar, dincolo de util, omul a căutat încă frumosul cotidian, pe care l-a materializat progresiv în toate obiectele consacrate unei colectivități umane. Apariția industriei și odată cu aceasta a posibilităților de multiplicare a produselor din punct de vedere al utilului și frumosului, a declanșat, concomitent cu elementele generate de conjuncturile economice, o adevărată competiție în privința interpretării și chiar a copierii elementelor artei populare pentru producția de serie industrială.

— Deci dialogul artă populară, folclor și serie industrială are deja o tradiție?

— Intocmai. Se cunosc încă din a doua jumătate a secolului al 19-lea expozițiile de la Paris și Londra, în care producția industrială colabora intens cu producția artizanală.

— Dar portul popular românesc, poate sau nu constitui o sursă de inspirație pentru domeniul confecțiilor?

— Am să vă răspund... indirect, prin intermediul altora. Iată o părere: „Multora dintre frumoasele pariziene ne-ar plăcea să poarte, pentru o seară, grațioasele costume naționale ale doamnelor valahe", o spun doi călători francezi, A. Beaure și Mathorel, în 1878. Și altă opinie: „cea mai mare parte (n.n.: costumele populare) sînt lucrate în casă; ele fac dovada unui geniu particular al țăranului din Carpați și al gustului său înăscut pentru eleganță". Aprecierea aparține lui Lucien Romier și a fost făcută în 1931. Iar în zilele noastre folclorul românesc transpus în vestimentație, a impresionat profund pe creatorii modei internaționale. Ia portului nostru popular este întîlnită în mai toate metropolele lumii, de la Paris la Londra, de la Roma la New York.

— Toate-s bune și frumoase. Cum facem însă ca să putem regăsi în îmbrăcăminte actuală elementele folclorice, care impresionează după cum spuneați, atît de plăcut pe cei care ne vizitează țara?

— Cunoașterea și studierea profundă a artei populare constituie o condiție de bază în activitatea creatorilor de modă, neputîndu-se imagina un model fără să se cerceteze costumul popular cu ochiul specialistului, ce remarcă unitatea ansamblului, echilibrul perfect între materia primă, linia de croială și ornamentație. Anual se organizează deplasări în circa 18 zone folclorice a peste 60 de creatori care se documentează pentru cunoașterea artei populare. Expoziții anuale cu caracter intern finalizează minuțioasa documentare efectuată.

— După cîte știu și dumneavoastră vă numărați printre acei creatori care s-au inspirat și se inspiră din folclor. Vreți să ne dați cîteva amănunte?

— Un studiu întocmit împreună cu un colectiv din cadrul Institutului de creație industrială și estetica producției, alături de o colecție de modele, ilustrează posibilitățile de folosire a elementelor de folclor din țara noastră atît în îmbrăcămintea pentru zi cît și pentru seară. De asemenea, mai ilustrează și folosirea unor țesături realizate de creatori din industria ușoară în scopul creării unui stil propriu în îmbrăcăminte.

Se poate crea o modă autentică și echilibrată o modă de respirație românească și care să se impună pe plan mondial. Singura condiție care se impune creatorului este de a interpreta și nu de a copia croiala, combinațiile de culori, elementele decorative specifice portului popular, de a realiza o dozare judicioasă a elementelor de folclor, de a avea fantezie și originalitate.

Marian DUMITRESCU

Ale și Ale

CU GÎNDUL LA ZILELE DE TOAMNĂ

De obicei, în august, ne gîndim la zilele de toamnă. Magazinele noastre au și ele gînduri asemănătoare (din păcate, nu întotdeauna și nu peste tot). Dovezile? Una dintre ele, foarte potrivită, am zice, gusturilor noastre, o găsim la magazinul noutăților din bulevardul Bălcescu nr. 33. Jerseurile imprimate cu desene mici din fibre poliesterice (140 de lei metrul), stofele în dungi late, cu vădită inspirație folclorică (179 lei metrul) și chiar o mătase mai plinuță în imprimeuri îndrăznețe dar plăcut colorate, expusă sub numele de Loredana, la prețul de 56 lei metrul.

Sugestii pentru folosirea lor, adecvată toamnei? Jerseul se pretează la confecționarea rochiilor sau a unor taiorașe, stofa de inspirație folclorică s-ar potrivi pentru fuste sau fuste cu bolerouri, sau jachete scurte pînă în talie. Cît despre Loredana, ei bine, de ce n-ați încerca și vă faceți o rochie, o bluză sau doar o eșarfă?

UMBRELELE RĂCOROASE!

O firmă americană a lansat în vara aceasta umbrele dotate cu cîte un minuscul generator de aer răcoros, care funcționează cu baterie. Se pare că ingenioasele umbrele au succes!

GHIDUL AUTOMAT LA MUZEU

Ghidul electronic pentru orientarea și instruirea vizitatorilor a început să fie introdus în muzeele sovietice. În clipa în care vizitatorul pune în funcțiune ghidul, vocea înregistrată începe să prezinte operele, în timp ce un fascicul luminos le indică cu precizie.

CEREMONIA DIN... PISCINĂ

În orașul francez Epernay, primarul a fost nevoit — respectînd dorința a doi tineri — să celebreze o nuntă subacvatică în piscina municipală. Mirii, martorii, invitații și primarul au purtat, bineînțeles, ținuta de rigoare. Pentru întrebările tradiționale, au fost folosite mici cartonașe scrise pe care s-au înserat și cele două da-uri ale mirilor.

CIZMARII INVENTIVI

O reparație rapidă a pantofilor, mai ales cînd un mic accident dezagreabil te surprinde chiar pe stradă, este deja o înlesnire pentru cetățean. Cînd, însă alături de atelier ai la dispoziție un mic bar, unde ești invitat să aștepți efectuarea reparației, într-o pereche de papuci speciali, așteptarea devine un intermezzo agreabil. Atelierul și micul bar se află într-un cartier din Piața Iar Inițiativa cizmarilor praghezi este mult apreciată.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pe teme juridice

NICULINA CĂTĂLINA — Constanța. În cazul în care ați încetat activitatea din cauza stării sănătății, constatată prin certificat medical, ca urmare a împrejurării că vi s-a recomandat schimbarea locului de muncă iar unitatea nu v-a putut oferi o altă muncă corespunzătoare, beneficiați de vechime neîntreruptă în muncă, dacă vă reîncadrați în termen de 90 zile de la refacerea sănătății. (Art. 9 lit. k legea 1/1970).

ȘTEFAN NICOARA — Ploiești. Măsura luată de organele locale ale administrației de stat este legală. În baza legii 10/1968, persoanele care se mută definitiv în altă localitate își păstrează dreptul de folosință asupra locuinței ce dețin, cel mult șase luni de la data mutării (art. 16 legea 10/1968).

FLORICA CONDOR — Brașov. Ați procedat corect făcînd plîngere împotriva sancțiunii disciplinare, la organul ierarhic superior, în termen de 15 zile de la comunicarea măsurii de sancționare disciplinară. Numai în cazul cînd sancțiunea constă în desfacerea disciplinară a contractului de muncă angajatul trebuie să se adreseze judecătoriei (art. 18, lit. d, legea 1/1970).

CONSTANTIN TOMA — București. Răspunsul care vi s-a dat de către Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului pe raza căruia locuiți este corect. Autoritatea tutelară poate încuviința înfierea și în cazul în care diferența de vîrstă dintre cel care înfiază și acela care urmează a fi înfiat este mai mică de 18 ani; dar nu poate să încuviințeze înfierea între frați. Codul familiei prevede că înfierea între frați este oprită (art. 67 Codul familiei).

MANEA RADA DINICA — București. Trebuie să-i dați fostului soț posibilitatea de a avea legături personale cu copiii rezultați din căsătoria cu acesta și încredințați dv. pentru creștere și educare. În conformitate cu prevederile Codului familiei, părintele divorțat căruia nu i s-a încredințat copilul, păstrează dreptul de a avea legături personale cu minorul, precum și de a veghea la creșterea, educarea, învățarea și pregătirea profesională a acestuia. (art. 43 Codul familiei).

PETRE MIRESCU — Bacău. Dumneavoastră puteți beneficia de pensie pentru limită de vîrstă, la cerere, la împlinirea vîrstei de 60 ani, dacă ați lucrat — așa cum arătați — peste 25 ani în munci obișnuite.

În conformitate cu prevederile legii privind pensiile de asigurări sociale și pensia suplimentară, angajații au dreptul să ceară pensionarea pentru limită de vîrstă, dacă îndeplinesc condițiile de vechime în muncă, după împlinirea vîrstei de 60 ani. Cererea de pensionare se adresează unității la care lucrați și se poate depune cu trei luni înainte de îndeplinirea condiției de vîrstă. (art. 7 legea nr. 27/1966 și art. 42 H.C.M. nr. 252/1967).

ȘAPTE ZILE, ȘAPTE MENIURI, ȘAPTE REȚETE

LUNI

- **Fasole verde cu slănină afumată**
- **Găluște cu prune**

Fasole verde cu slănină afumată. Rumeniți în puțin ulei felii frumoase de slănină sau costiță afumată (cîte 1—2 de persoană). După ce slănina a lăsat puțină grăsime puneți în cratiță o ceapă și un cățel de usturoi mărunt tăiate. Pentru patru persoane adăugați 1 kg de fasole verde curățată de capete și spălată. Piperați. Turnați deasupra 2 dl de apă. Acoperiți. Lăsați să fiarbă 30—40 de minute. Verificați dacă mîncarea e destul de sărată. Dregeți sau nu cu o lingură de smîntînă. Presărați verdeața mărunt tăiată.

★

Însoțiți acest fel de legume cu un desert hrănitor: găluște cu prune. Dați-le prin pesmet rumenit în unt, pudrați-le cu zahăr. Aveți un meniu pe care puteți fără teamă să-l oferiți și unor oaspeți neprevăzuți.

Atenție! Găluștele cer timp. E bine să fierbeți cartofii din ajun și să aveți prunele în frigider.

MARȚI

- **Supă de roșii cu găluște de gris, ouă și pastă**
- **Cotlete de porc cu vin alb și cartofi natur**
- **Fructe proaspete**

Cotlete de porc cu vin alb. Rumeniți 4 cotlete în 50 gr. unt. Cînd sînt pe jumătate fripte, adăugați 100—200 gr. de jambon crud tăiat în cuburi și două cepe mărunt tăiate. Continuați friptul pînă se înmoaie și ceapa. Stingeți cu 1 dl de vin alb aspru. Înainte de a servi lăsați sosul să scadă puțin, apoi adăugați o linguriță de muștar bun. Serviți cotletele cu cartofi natur.

MIERCURI

- **Ouă fierte tari cu maioneză**
- **Sandviciuri la cuptor**
- **Compot**

E un meniu gîndit pentru o zi cînd gospodina dispune de puțin timp pentru bucătărie: deretică, spală etc.

Maioneza se poate cumpăra gata preparată sau se face din ajun.

Sandviciurile se fac repede din felii groase de un deget, din pîine intermediară. Se ung bine cu unt, se acoperă cu afumătură: ceafă, muschi file, tigănesc sau salam. Deasupra se pune o felie subțire de cașcaval. Se așază toate într-o tavă și se dau la cuptor înfierbîntat dinainte pînă ce se rumenește cașcavalul.

Compotul poate fi de asemenea preparat din ajun.

JOI

- **Ciorbă de pește**
- **Pește rasol cu cartofi natur**
- **Plăcintă cu mere sau cu brînză**

Ciorbă de pește: 1 kg de pește, cîteva cepe, un morcov, un pătrunjel, o țelină mică, 1/4 l vin alb aspru, 2 l de apă, o lingură bună de smîntînă (facultativ), zeama de la o lămîie, 1—1,500 kg cartofi.

Curățați peștele de solzi și intestine. Dacă aveți pește mic, tăiați capetele și lăsați restul întreg. Dacă peștele e mare, tăiați-l în atîtea bucăți cîte persoane sînt la masă (un pește de 1 kg ajunge la 4 persoane). Curățați ceapa, tăiați-o „solzișori" și căliți-o în ulei încins fără s-o rumeniți. Turnați deasupra vinul amestecat cu apă, sărați, piperați. Adăugați zarzavatul curățat și legat mănunchi, ca să-l puteți scoate mai ușor. Lăsați să fiarbă 5 minute, socotite de la primul clocot. Puneți la fiert capetele de pește (dacă ați folosit pește mic) de asemenea și cartofii, curățați și tăiați în două sau în patru, după mărimea lor. La 15 minute după ce apa și-a reluat clocotul, scoateți capetele de pește și puneți în locul lor peștele pregătit. Dacă aveți un singur pește tăiat bucăți, abia acum e momentul să-l puneți la fiert. Mai lăsați să fiarbă 10 minute pe foc mic. Scoateți bucățile de pește și cartofi, și păstrați-le la cald. Dați de o parte mănunchiul de zarzavat. Dregeți supa cu smîntînă. Acriți cu zeamă de lămîie. Serviți cu crutoane de pîine uscate în cuptor.

Oferiți apoi peștele înconjurat de cartofi. O scordolea, ar fi un sos ideal.

VINERI

- **Salată de vinete**
- **Roșii cu jumări de ouă**
- **Budincă de griș sau plăcintă din ajun**

Roșii cu jumări de ouă. Coiți și curățați de semințe două roșii mari (pentru 4 persoane). Topiți-le pe foc mic, cu sare, piper, cimbru, un cățel de usturoi zdrobit și o foaie mică de dafin.

Separat bateți ouăle ca pentru omletă (1—2 de persoană), sărați, piperați și prăjiți-le amestecîndu-le și adăugînd o bucățică de unt. Cînd s-a închegat, adăugați roșiile, scăzute și fără foaia de dafin.

★

Serviți salata de vinete cu ardei copți sau decorată cu măsline, ca să nu dați roșii și la primul fel și la al doilea.

SÎMBĂTĂ

- **Ciorbă de pui cu verdețuri**
- **Clătite cu șuncă și cașcaval**
- **Fructe**

Clătite cu șuncă și cașcaval. Faceți un sos alb foarte bine legat din 50 g unt, 60 g făină, 1/2 l lapte. Amestecați le cu 150 g caș cavaval ras și tot atîta șuncă tăiată în pătrățele. Separat faceți 12 clătite obișnuite și umpleți le cu sosul pregătit. Înainte de a le servi, înfierbîntați-le în cuptor. Sînteți grăbită? Cumpărați clătitele gata făcute.

★

Ciorba se prepară din cap, git, aripi, mărunțaie. Restul se folosește la mîncare.

DUMINICĂ

- **Pui cu sos**
- **Salată de fructe cu frișcă și înghețată.**

Pui cu sos. a) Rumeniți ușor în unt un pui tăiat în bucăți. Turnați o lingură bună de coniac și dați i foc. Adăugați două cepe mărunt tăiate și 1/4 l de vin alb, sare, piper. Lăsați să fiarbă încet pînă e gata carnea. b) Separat amestecați 200 g. smîntînă cu o lingură de făină, o lingură bună de pătrunjel verde tocat și sosul în care s-a făcut puiul. Turnați totul înapoi în cratiță și lăsați să se înfierbînte, fără să fiarbă. Serviți imediat, la dorință cu mămăliguță.

★

Mîncarea e sățioasă, nu mai are nevoie de un prim fel. Ea poate fi făcută în doi timpi. Punctul a, din ajun. Punctul b duminică înainte de a fi servită.

O porție bună de salată de fructe cu înghețată de vanilie (din comerț) și la dorință cu puțină frișcă va întregi satisfăcător prînzul. Totul poate fi cumpărat de simbătă și păstrat în frigider, inclusiv înghețata dacă aveți congelator.

Cu un astfel de meniu gospodina își poate îngădui o plimbare de 1—2 ceasuri în aer liber, un popas într-o sală de spectacol prezentat dimineața sau chiar numai o plăcută destindere în tovărășia alor ei, care se găsesc cu toții acasă.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG

COPILUL ŞI TRANDAFIRUL

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTĂMÎNAL

„Stimați tovarăși,

Necazul nostru și al altor locatari din Calea București (blocurile F 7, F 8, F 9, F 10, F 11, F 12, F 13 și G 1, G 2, G 3, G 4, G 5 și G 6) parte blocuri proprietate persona.ă, parte proprietate de stat : familiile din blocurile amintite care nu au copii, care au copii mari sau care sînt familii de pensionari, nu înțeleg sau nu vor să înțeleagă că și COPIII MICI au dreptul la joacă, la destindere (zicem dreptul, dar subînțelegem necesitatea). Să nu ne înțelegeți greșit : mă refer la joc în cadrul orelor permise, însă acești copii ai noștri n-au unde să-și consume energia în aer liber, deoarece locatarii respectivi au închis de jur-împrejurul blocului lor tot spațiul, cu sîrmă ghimpată, nici mai mult, nici mai puțin, iar „acțiunea" de... înfrumusețare continuă. Ba, în fața blocului F 7, în care locuim noi, este un teren cu iarbă verde și ceva pomi și o biată potecă : am asistat la o scenă pe care ni-e și rușine s-o descriem, cînd niște locatari (proprietari) ai blocului G 6 (nu le știu numele) au ieșit cu bețe în mînă după un bătrîn și un băiat de 16—17 ani, care treceau pe poteca amintită (n-au scăpat de ciomăgeală decît după ce-au cerut iertare și-au făgăduit că... nu vor mai trece niciodată pe acolo). Deci, vedeți dv, noi iubim și ne plac foarte mult copiii, însă nu putem să-i ajutăm în nici un fel. Chiar tov. administrator, dacă l-am întrebat de ce împrejmuiesc locurile de pe lîngă blocuri cu sîrmă ghimpată, că — cine știe — vreun copil mai mic s-ar putea răni, ne-a dat răspunsul incredibil că : un fir de trandafir din interiorul gardului costă mulți bani și ingrijire, pe cînd un copil se poate vindeca dacă se lovește... Vă rugăm și noi, în numele multor locatari care au copii mici și n-au îndrăznit să vă scrie, ca să nu se răzbune ceilalți pe copiii lor, să publicați rîndurile noastre.

Cu mulțumiri,
Familia MARIA PĂTRAȘCU
Calea București,
bl. F 7, sc. 1 ap. 13
Craiova"

„Tovarășe curier,

Iată care este problema nr. 1 în cartierul nostru zis „Gura Cîmpului" (aici s-au clădit și se clădesc mereu blocuri noi, se mărește lună de lună numărul locuitorilor și bineînțeles și al copiilor): noi, mamele, ne iubim copiii și sîntem mîndre și fericite cînd vedem cum cresc, știindu-i sănătoși, floarea țării... În fine, introducerea e cam lungă, vă rog să mă scuzați, dar nu știu cum să încep de fapt. Mai simplu ar fi de spus că în blocul nostru și în altele din jur s-au nimerit o serie de gospodari și de gospodine care nu iubesc copiii, și tot ce e vegetal, iarba, florile, pomii, e mai de preț decît un copil. Acum trei ani, cînd ne-am mutat la blocul nr. 17 (de pe strada Turda nr. 4), terenul din față și spate era liber — verde — copiii puteau zburda în voie. Astăzi, fiecare mamă trebuie să iasă cu copiii de mînă, să-i țină „închiși" pe un cerc de nisip, fie că-i soare, vînt, ploaie, copilul de acolo n-are voie să iasă, fiindcă dacă merge pe trotuar în jur sînt flori (foarte frumoase) și dacă rupe cumva, din neatenție copilărească, vreuna, scandalul mare e gata! Dacă scapă mingea și trece în iarbă, se aprinde focul certei, hop! la ferestre apar capete care stau și urmăresc mișcările copiilor de după perdele... Ca să nu mai spun că mașinile șantierului, în goană, trec prin fața și spatele blocului, primejduindu-ne copiii.

Deci, tovarășe curier, într-un cuvînt, ne vedem nevoite să ne ținem copiii în „laț", în casă, cu toate că știm că pentru păstrarea sănătății lor, pentru călirea organismului, e nevoie de aer și soare, cel puțin așa ne tot spune la „sfatul medicului". De aceea propunem ca, odată cu mărirea cartierului, să se dea atenția cuvenită și problemei spațiilor de joacă — copilăria rămîne copilărie, fie că se consumă la bloc, în oraș, sau la țară, pe cîmp. Copiii sînt dornici de libertate de mișcare, de zburdălnicie (pînă la un punct, pînă unde se cuvine să fie permis, desigur), dar atît cei răspunzători de organizarea cartierului, cît și — culmea, — locatarii (unii) au uitat parcă de vremea copilăriei lor, cînd băteau mingea, se cățărau în copaci și mai știu eu ce năzbîtii comiteau. Ca un făcut, în plus, la parter s-au nimerit numai locatari fără copii, și spațiul din fața ferestrelor lor aceștia îl consideră ca aparținînd parcă apartamentului lor, așa că, dac-ar fi să ne luăm după ei, copiilor noștri ar trebui să le crească aripi, să zboare, nici să nu atingă pămîntul... Vai de cei care au cărucioare de copii și le lasă acolo. Într-o seară, pe la 10, am auzit cum un tovarăș locatar arunca pe scară cărucioarele, în jos, ca pe niște mingi, bineînțeles că povestea a născut un scandal serios, „respectivul" se ține și astăzi tare pe poziția lui.

Noi, mamele din blocul nr. 17, am dori ca toți cei în cauză, Consiliul Popular Municipal Mediaș, să se gîndească și la copii — flori, flori, dar mai flori decît copiii noștri greu de găsit! Am face oricînd muncă patriotică pentru amenajarea spațiilor speciale de joacă, dacă totul s-ar reglementa normal, civilizat, omenește.

ECATERINA SEILER
bloc nr. 17, str. Turda nr. 4
sc. A, ap. 12. Mediaș —
jud. Sibiu"

Am alăturat aceste scrisori cu „probleme cetățenești", sperînd într-o *rezolvare prompta* a chestiunilor ridicate, absolut în mod îndreptățit, de către corespondenți. Aș dori însă să insist puțin asupra celor descrise încriminînd nu numai inexistența unor locuri bine stabilite, pentru joaca — atît de necesară — a copiilor, cît *atitudinea nepotrivită* a unor locatari. Știu, odată cu virsta, omul își schimbă optica, devine mai pretențios față de purtarea semenilor, mai „pretențios". În orice caz mai puțin dispus (cu fericite excepții) să admită zburdălnicia copiilor, chiar unele mărunte „greșeli" (inerente virstei). De unde și apostrofările mult prea dure, disproporționate, chiar bătăile (inadmisibile ca reacție!) etc. Am observat și eu această iubire — aș îndrăzni să-i spun — *oarbă* pentru vegetație, ridicată parcă — în ierarhia vieții citadine — pe o treaptă superioară însuși... copilului. Firește, în lumea noastră modernă, de asfalt, beton și sticlă, setea de spațiu verde și grija pentru soarta acestuia sînt cît se poate de binevenite, de lăudabile. Dar de aici și pînă la o atitudine „obsesivă", exclusivistă, e cale lungă: să nu tremuri la ideea că o sută de copii se dezvoltă insuficient, că sănătatea lor, rezistența ,le sînt primejduite din pricina lipsei de mișcare în aer liber, tremurînd însă la gîndul că un fir de trandafir — crescut, e drept, cu mari sacrificii — va avea cumva de suferit... Eu îmi îngădui să cred că între cele două situații (care, în fond, nu sînt neapărat antagoniste, ele pot... coexista pașnic — copiii și vegetația), există totuși o diferență *calitativă*, specifică, iar cine n-o sesizează simplu n-are decît, n-o să-l sensibilizăm noi acum, prin cîteva rînduri la curier. Dar să existe, da, *norme*, elaborate de consiliile populare, care să stabilească atît *locul trandafirilor*, cît și *locul copiilor*. După umila mea opinie, o sută de copii jucîndu-se chiar *pe un spațiu verde ANUME* destinat lor, sînt la fel de încîntători, dacă nu *mai încîntători* decît o sută de trandafiri. Demni de tot respectul trandafirii ,dar și COPIII! Din păcate, la noi, citeodată ,oamenii țin mai mult la latura *gospodărească* a existenței lor, decît la ceea ce reprezintă esențial — vorba corespondentei noastre — FLOAREA TĂRII (să fie clar : exceptez ieșirile sălbatice ale unor copii, distrugerea stupidă a unor spații verzi de către cei prost crescuți etc).

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Judecata berzelor

Berzele încă nu intraseră în obiectivul rubricii noastre. Dar, cu bunăvoința cititorului nostru **PANAIT COSTICA**, muncitor la Uzina de mase plastice din Buzău, care ne-a trimis un material inedit, iată că vom scrie cîte ceva și despre berze.

Se spune că a existat o pereche de berze. Cînd barza ședea pe ouă, sus pe prepeleac, bărzoiul se ducea să facă rost de hrană. Dar, în timp ce bărzoiul era plecat, un alt bărzoi venea lîngă barza primului. Într-o zi, bărzoiul-soț a revenit mai curînd la cuib, găsindu-l acolo pe bărzoiul-amant. Văzînd aceasta, bărzoiul-soț a început să clămpănească din plisc și, la chemarea lui, au sosit în zbor mai multe berze, care s-au așezat în formă de cerc în jurul vinovaților, sus pe prepeleac. A început judecata și, vinovații au fost apoi uciși, prin lovituri cu pliscul în cap, iar ouăle au fost aruncate jos. Cadavrele berzei infidele și cel al bărzoiului-amant au rămas sus, pe prepeleac. În timpul pedepsei, vinovații n-au ripostat în nici un fel, primindu-și pedeapsa în mod tacit.

Aceasta este relatarea din lumea berzelor. **Dv. stimați cititori, ce părere aveți ? Faptele relatate sînt reale, sau este vorba de o fabulă ?**

Ziua, luna, anul... dar cum ?

Cititorul nostru **EUGENIU AVESALON-DAVESCU**, din Constanța, ne propune spre publicare un material care ni se parte interesant și, de aceea, vi-l prezentăm și dv.

Deci, să se afle o dată, sub formă de număr, reprezentînd în ordine ziua, luna și anul, ținîndu-se seama de următoarele criterii :

— numărul să fie alcătuit din opt cifre ;

— cifrele care reprezintă ziua și luna să se regăsească în cele ale anului ;

— numărul reprezentat de ultimele două cifre să fie de zece ori mai mare decît prima cifră, a zilei.

Mulțumind pentru materialul cititorului nostru, vă întrebăm : **știți care este data solicitată ?**

O poveste, mai mult sau mai puțin orientală...

...ne-a fost relatată de cititorul nostru **GHEORGHE ILIESCU**, topometru, la I.C.H. Lotru, Șantierul Ciunget, jud. Vîlcea. Expeditorul, căruia îi mulțumim pentru material, nu a dat nici un titlu povestirii. Ne-am gîndit să o intitulăm totuși ca mai sus, nu din alte motive, ci pentru simplul fapt că cele cuprinse în povestire se puteau petrece nu numai în Orient ci... și în Occident.

Se spune că trimisul unui sultan adunase tributul datorat de una din țările vasale, care consta în 15 pungi, fiecare pungă conținînd 15 galbeni și fiecare galben cîntărind 15 grame.

Drumul de întoarcere fiind lung, omul sultanului a fost nevoit să poposească o noapte, la unul din hanurile de pe traseu. Aici însă i-a trecut prin minte o idee năstrușnică. A deschis una din pungi și a pilit foarte atent din fiecare galben cîte un gram de aur. Fiind absorbit de ceea ce făcea, omul nu și-a dat seama că era supravegheat de unul din oștenii din escortă. Acesta, a reușit să ajungă mai înainte în fața sultanului, raportîndu-i cele observate.

În momentul predării pungilor, după întoarcerea trimisului, era de față și primul vistiernic, căruia sultanul i-a explicat pe scurt cele întîmplate, dîndu-i poruncă să descopere printr-o singură cîntărire care este punga cu galbenii piliți. În acest scop, i-a pus la dispoziție un cîntar, permițîndu-i totodată să desfacă orice pungă va dori.

Cum credeți că a rezolvat vistiernicul problema ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Strindberg și... transmutarea elementelor

Strindberg nu a obținut niciodată „aur sintetic", iar experiențele pe care le-a făcut nu i-au putut duce decît la anumite reacții, de pe urma cărora a ajuns eventual la diverse precipitate, de culoare mai mult sau mai puțin galbenă, asemănătoare culorii aurului. Totuși, Strindberg a realizat aur, dar... prin valorificarea creațiilor sale dramatice sau literare. Însă cel mai mult aur l-au obținut ulterior, editorii care, după moartea sa, au exploatat opera lui.

Poșta cititorilor

Pentru întrebările puse în rubrica noastră din nr. 764 al revistei, apărută la 27.V.1972, au fost sortate cele mai bune răspunsuri primite de la cititorii : **Monel Pop-Coman**, absolvent de liceu, Oradea ; **Radu Mitică**, elev, anul III, Lic. Dioști, com. Dioști, jud. Dolj ; **Roxana Danielescu**, elevă Ploiești ; **Vasile Mihăilescu**, Breaza, jud. Prahova ; **Tănase I. Constantin**, com. Florești, jud. Ilfov ; **Andrei Leitmei**, elev, Carei ; **Luminița Ciumber**, elevă, cl. a VI-a B, Șc. gen. Nr. 1, Pitești, jud. Argeș.

Pentru întrebările apărute în rubrica noastră din nr. 765 al revistei, publicată la 3.VI.1972, au fost selectate răspunsurile primite de la cititorii : **Petre Albu**, student, Cluj ; **Mihalcea Gabriel-Victor**, București ; **Vasile Dumitru**, com. Doicești, jud. Dîmbovița ; **ing. Alexandru Cătuneanu**, București ; **Petre Hristodulo**, București ; **Rodica Dociu**, laborant chimist, Ploiești ; **Mariana Bucică**, elevă, Șc. generală nr. 4 Tîrgoviște, jud. Dîmbovița.

Viorel Barbacaru, București. Dv. ne întrebați care este cel mai bătrîn om din țara noastră, vîrsta lui, cum se numește și adresa exactă. Trebuie să vă mărturisim că ne-ați făcut „șah mat", răspunzîndu-vă deschis că nu știm. Dar, beneficiind de această rubrică, rugăm pe cititori ca, dacă au cunoștință despre astfel de persoane, să încerce a ne scoate din impas. În ipoteza că vom primi și fotografii, suficient de bune, le-am putea, eventual, publica.

Ion Marinescu, Craiova. În rubrica noastră din 3.VI.1972 am publicat materialul cititorului Petru Revitea, din Petroșani și nu cel analog trimis de dv., întrucît l-am primit înainte. Faptul că a apărut tocmai acum nu trebuie să vă surprindă, pentru că, dispunînd de un spațiu grafic destul de restrîns, nu putem publica foarte repede diversele materiale primite pe parcurs. Există unele care își așteaptă rîndul de peste un an de zile, dar nu avem ce face.

Referitor la soluțiile problemei „Raționamente și calcule" din nr. 761 al revistei, să nu vă imaginați că cele șase rezolvări stufoase pe care ni le-ați trimis, epuizează posibilitățile de rezolvare. În realitate, există mai multe însă nu le putem publica pe toate. De ce ? Nu-i prea greu de explicat. Gîndiți-vă, de pildă, din nou, la problema spațiului grafic.

Marian Vlăduț, elev cl. a VIII-a, Sibiu. Răspunsul la problema „Casierul ingenios" a fost corect. Cît privește propunerea făcută, am fi reținut-o, dacă nu prezenta analogie, ca idee, cu materialul menționat mai sus, care s-a și publicat. În general, preferăm să oferim cititorilor probleme cît mai variate, atît ca fond, cît și ca formă.

Prof. Valeriu Nicolescu, cercetător la Filiala Arhivelor Statului Buzău. Vă mulțumim pentru amabilele dv. aprecieri cu privire la rubrica noastră. Ne străduim să o realizăm cît mai variată și interesantă. Poate că nu totdeauna izbutim, însă aceasta este țelul nostru, pe care ni-l stimulați chiar dv., cititorii. Am reținut unul din materialele propuse În orice caz, dv., ca cercetător în domeniul arhivisticii, presupunem că ne-ați putea trimite subiecte interesante și inedite. Ce-ar fi să o și faceți ?

Ing. Liviu MACOVEANU

UMOR STRĂIN

— Nu știu încă ce voi hotărî. Nu-l mai iubesc, dar cățelușul meu îl adoră...

— E chiar materialul pe care l-am cumpărat să-mi fac perdele la bucătărie

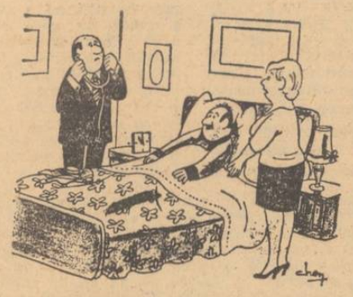

— Are niște coșmaruri nemaipomenite. Noaptea visează că muncește din greu și dimineața cînd se scoală e așa de istovit încît nu se mai duce la servici.

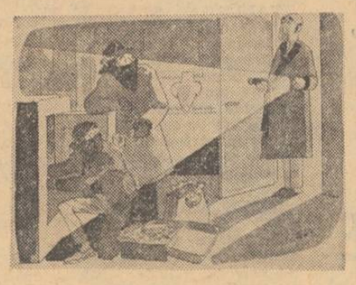

— Pe cine trebuie să anunț ?

„MICA PUBLICITATE"

CAUT FEMEIE DE SERVICIU...

Anunțul acesta îl întîlnim din ce în ce mai des. Și scris și oral. Scris — în ziar, oral — în autobuz, la colț de stradă răsucind nasturele prietenului „care nu se poate să nu știe undeva o femeie de serviciu ca lumea"...

Am încercat — de dragul „Micii publicități" — să depășesc „faza căutărilor" și să asist la o angajare în carne și oase.

„Candidata", o femeie tînără, parcă se anunța la estradă și nu la familia X, atît era de cu gust îmbrăcată. Gesturile fine, limbajul ales.

— Cîți copii aveți?

— Doi. Patru și șapte ani.

— Aparate?

— Ce aparate?

— Casnice. Adică mașină de spălat rufe, boiler, mașină de spălat vase, uscător electric, aparat de curățat cartofi, oale-minune, aparat de prăjit pîine...

— Păi nu le-avem chiar pe toate, răspunde stăpîna casei năucită binișor în timp ce încearcă să-și ascundă mîinile cu oja unghiilor crăpată și sfidată de concurența femeii de serviciu.

— Atunci îmi pare rău dar...

Dar, bineînțeles, există și un revers al situației. O prietenă mă oprește pe stradă alarmată și intrigată că de un an de zile nu găsește o femeie de serviciu potrivită („Să vezi și să nu crezi"). Cred pentru că de multă vreme tema aceasta e între noi un fel de „bună ziua, ce mai faci".

— Mă crezi sau nu mă crezi, n-am găsit nici una pe plac. Chiar azi am respins patru. Ultima aș fi vrut s-o angajez dar am observat la timp că avea un ușor defect la mers. Aproape imperceptibil dar îl avea. Prima — imaginează-ți! — grașeia! (Vai, vai!). Candidata de ieri purta ochelari cu multe dioptrii. (Ingrozitor!).

— Te plîng, dragă... Dar n-am înțeles un singur lucru. Ce vrei să angajezi? Femeie de serviciu sau stewardesă?

Valentin MUNTEANU

OREBUS

LA MARE

ORIZONTAL : 1. „Vrăjitoarea mării"... la Eforie Nord (pl.). 2. Mîngîierea brizei (inf.) — Piroga modernă. 3. Merge neînsoțit la mare. 4. Un petic de uscat — Ape! — Soț. 5. Îmbarcată pe vas. 6. A apărea — Înblînzitor de valuri (mit.). 7. Tras din greu la edec. — „Se-ntoarce vapoarele", de exemplu (pl.). 8. Colaci de salvare! — S-a prăbușit în mare. — Oceanul la intrare. 9. A potoli. — Uitat la soare. 10. Marea cu sarea... — Bronzați. 11. Ajunge în Marea Arabiei — „Gazon" marin.

VERTICAL : 1. O baie în mare. 2. Odgon marinăresc. — Ridică greutăți în port. 3. Stă în nisip... — Institutul Medico-Farmaceutic. 4. Tăcerea mării. — Circulă pe coasta Dalmației. 5. Mare în U.R.S.S. 6. Coadă de știucă! — Arșiță ! — La luarea și darea în primire a cartului! 7. Sînt nereușiți. — La inter... val ! ! 8. Alandala ! — Agitată și înfuriată... 9. Nepoftit la plajă — Aerul binefăcător de pe litoral. 10. Cute ! — Indică timpul — E lege ! 11. Rău de mare (inf.) — Murfatlar.

I. NECULA

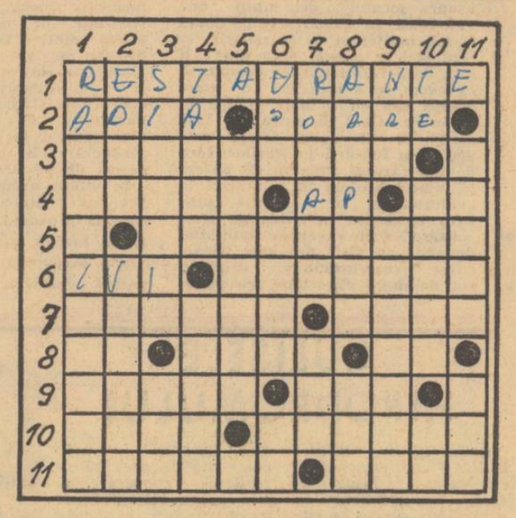

ACORDURI MUZICALE

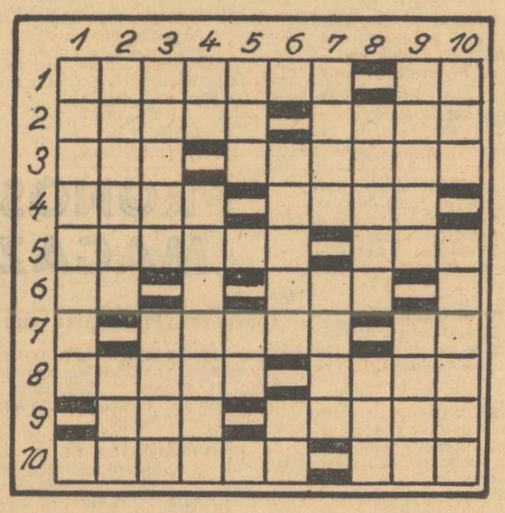

ORIZONTAL : 1. Se cîntă la pian (fam.)... — ...și din chitară !... 2. ...o compoziție de masă... — ...compozitorul fiind și pianist. 3. În lacăt ! — Lucrat cu lama pe fluier. 4. Un fel de acompaniament, dar nu-i chiar așa. — Un joc... cu cîntec (ce enigmă ? !). 5. Se strînge... cu cîntec (Giroveanu) — Sui... anapoda ! ! 6. Introduse-n uvertură ! — Duo... anagramat ! 7. Furat de muzică (fig.)... — Luat din mijloc ! 8. „Cel pe care-l iubesc" (Eugen Teger) — „Într-o piață persană" 9. Cu dedicație... — „Fetița răsfățată", semnează Enrico Fancioli. 10. Prezenta într-o arie. — Lucrat din lemn.

VERTICAL : 1. Din bucăți și pe fragmente. 2. Are fluier. — „Cîntînd în ploaie" (fem. pl.). 3. Bună pentru trombon și trompetă — Instrument... pentru anumite măsuri ! 4. Nota diapazonului — Și-au pierdut vocea (fem.) 5. Puțin afon ! — Două într-un cvartet ! 6. „Răpirea din Serai" — Sună ! 7. Are și inspirație muzicală — Organiza turnee artistice. 8. Element simbolic... — ...pentru melodia „Tu". 9. Cuvinte... la portativ — Compoziție... de stînă. 10. Livadă (reg). — Se manifestă foarte zgomotos.

Mirela BUCIUCEANU

Cuvinte rare : REBO, ABAC, RAT.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

SEZONUL CALD

ORIZONTAL : Insolație — A — Mojăit — Nord — Briză — OCL — U — Adia — Tratan — Ien — Tl — Lava — Apți — Pozna — Lacrimi — NM — AO — Nicu — Iso — Canicula — AT — Vînt — R — Sete — Aev — Litoral.

CARNET DE REPORTER

ORIZONTAL : Sumar — Albina — Eminescu — Dob — Barițiu — Nero — Anonim — B — Imn — Sad — N — Auc — EA — T — Agerpres — T — Ioni — Arghezi — AF — Note — Ami — Nivel — Tl — Nat — Cărți — TA — RE — File — Amare — M — Tus — Scinteia.

CARPAȚI ONT BUCUREȘTI

Polonia vă invită

O.N.T. „Carpați" București organizează excursii cu turiștii români în R.P. Polonă, pe itinerarii foarte atractive și interesante în perioadele 7-15 X ; 9-18 X ; 15-23 X ; 18-24 X ; 20-26 X ; 3-12 XI ; 6-12 XI ; 12-18 XI ; 18-27 XI ; 20-26 XI ; 24-30 XI 1972.

Notăm mai jos cîteva locuri mai importante care pot fi vizitate cu ocazia excursiilor programate în această țară.

Varșovia — capitala R. P. Polone, cel mai mare centru cultural, administrativ, economic, social, al țării va stîrni interesul tuturor cunoașterea a sa în rîndul turiștilor români prin vizitarea vechiului oraș, a parcului și palatului Lazienki a Palatului Științei și a muzeului Wilanow, construit în stil baroc de către Jan al treilea Sobieski.

Cracovia — vechea capitală a Poloniei, important centru industrial, cultural, istoric al țării, oraș în care a trăit și a lucrat V. I. Lenin între 1912—1914, va oferi excursioniștilor un tur de oraș cu vizitarea bisericii Mariachi, Sukienice, Universitatea Jagellonilor, Wawelului, Catedralei, muzeului Czartoryski, precum și vechiul cartier Barbacan cu galeria de pictură modernă instalată pe zidurile castelului.

La Cracovia se va face o excursie la salinele de la Wieliczka cu trecerea prin Nowa Huta, după care cu autocarul Orbis Katovice.

Pe parcurs vizitarea fostului lagăr de concentrare de la Auschwitz (Oswiecim)

La cererea colectivelor din unitățile socialiste se pot organiza excursii suplimentare cu programe speciale și la date diferite, adresîndu-vă oficiilor județene de turism și al municipiului București.

(5388 A)

O AȘEZARE PREISTORICĂ DESCOPERITĂ PE TERITORIUL ORAȘULUI SLATINA

Orașul Slatina, cunoscut în prezent ca important centru al industriei românești de aluminiu, este o așezare care, datorită condițiilor naturale pe care le-a oferit teritoriul său, a fost locuită din vremuri străvechi.

Cercetările arheologice întreprinse de către muzeul local, în ultimii ani, au dovedit că în valea Sopotului, pe locul unde se construiește astăzi modernul cartier Crisan II, mîndrie a slătinenilor, oamenii au locuit relativ continuu, din epoca neolitică pînă în secolele IX—X. Între secolele VI—IX, așezarea a primit numele Slatina, pe care-l poartă.

Pînă la aceste cercetări, pe harta arheologică a țării, în zona Slatinei, era o pată albă. Nu se știa nimic despre culturile străvechi din zonă În anul 1955, într un raport de cercetări, regretatul C. S. Nicolăescu-Plopșor arăta că în zona Slatina **„locul de frunte în ceea ce privește numărul și răspîndirea îl dețin așezările Coțofeni".** Așadar existența unor culturi neolitice nu era nici măcar bănuită.

Pe urmele unor triburi neolitice

Cercetările noastre în Slatina și împrejurimi, aveau să descopere, pentru prima dată la est de Olt, în vestul Munteniei, urmele triburilor neolitice Vădastra, care mai era încă în anii 1967—1968 considerată ca o cultură, care s-a format și a evoluat în sudestul Olteniei și nord-vestul Bulgariei.

Descoperirile pe care le-am făcut în ultimele luni, urmărind cu perseverență lucrările care se desfășoară în orașul Slatina, au adus noi și importante mărturii, cu privire la istoria străveche a acestui colț de țară. Cele mai multe descoperiri aparțin culturii Vădastra. Ele constau din unelte de silex, topoare de formă mic din piatră șlefuită, rișnițe primitive și, mai ales, numeroase figurine și vase de lut ars, ale căror forme și ornamente dovedesc că, departe de a fi o cultură specifică sud-estului Olteniei, cultura Vădastra s-a format deopotrivă și a avut o evoluție identică, de o parte și de alta a Oltului, începînd din cea mai veche fază, pînă în ultima sa fază de evoluție, cînd participă la geneza următoarei culturi neolitice din această parte a țării — cultura Sălcuța.

Creatorii numeroaselor obiecte descoperite în Slatina și recuperate de noi — numai datorită înțelegerii unora dintre muncitorii și inginerii șantierului de construcție a noului cartier al orașului — sînt membrii unei comunități gentilice tribale, care locuiau cu aproape cinci milenii în urmă, o întinsă așezare, alcătuită din numeroase locuințe de suprafață.

Așa cum dovedesc rișnițele primitive descoperite, pleava de cereale din pasta folosită la modelarea unora dintre vase sau pleava și paiele din lutul cu care au fost lipiți pereții locuințelor de suprafață, locuitorii așezării practicau cultura primitivă a plantelor și, așa cum arată cercetătorul **CORNELIU MATEESCU**, cunoșteau folosirea cornutelor la tracțiune.

În pădurile de pe dealurile vecine vînau căprioare și cerbi ale căror coarne s-au găsit în locuințe.

Mai există enigme ?

Obiecte care denotă măiestria artistică

Între numeroasele obiecte descoperite în ultimele luni, se remarcă prin splendoarea lor, vasele de lut ars din fazele mai tîrzii ale culturii, ornamentate prin incizie, excizie și încrustație cu alb, cu frumoase motive spiralo-meandrice lustruite, adevărate lucrări de artă cu o vechime de aproape cinci milenii, care impresionează prin frumusețea și siguranța cu care au fost executate ornamentele.

Unele dintre acestea păstrează încă imprimate urmele unor împletituri artistice pe care au fost așezate vasele în timpul modelării.

În afară de vase sînt numeroase și figurinele ornamentate cu aceleași motive. Acestea înfățișează un personaj feminin, divinitatea mamă, a cărui prezență dovedește existența cultului fecundității și fertilității, propriu cultivatorilor primitivi de plante sau crescătorilor de animale. Alte figurine, care redau animale cornute și un altar de cult, împodobit de asemenea cu două capete de cornute (tauri), dovedesc existența unui cult al taurului, legat de cultul fecundității.

Forma unor vase și ornamentele lor ca și dovada practicării cultului taurului, sînt elemente a căror prezență indică legături cu spațiul egeo-anatolian.

Numeroasele piese de artă preistorică descoperite, frecvența unora dintre motivele ornamentale folosite, cum sînt spirala sau linia în zig-zag, care apar și astăzi în creația artistică populară din această parte a țării, te determină să-ți pui întrebarea, dacă este vorba de o simplă coincidență sau, mai sigur, de o continuitate peste milenii...

prof. Mihail BUTOI
Directorul Muzeului județean Olt.

ÎNCEPE CAMPIONATUL ȘI CONTINUĂ O DISCUȚIE

de Valeriu MIRONESCU

14 echipe cunoscute, plus cele două proaspăt promovate, sînt pe punctul de a ne prezenta cea de-a 55-a ediție a campionatului național. Observînd, fie și sumar, formațiile și listele loturilor, se constată lesne că echipele n-au adăugat nimic nominal care să te facă să presupui un randament superior din partea uneia sau alteia dintre ele, prin comparație cu ediția trecută a campionatului. O singură excepție de la starea generală : Steaua.

S-ar putea zice, totuși, că acesta e un aspect formal, și că, în fond, vor fi intervenit schimbări prin spor de calitate în cadrul acelorași loturi și acelorași formații. Posibil, dar e mai puțin probabil. Bucureștenii au avut prilejul ca să asiste — numai cu o săptămînă înaintea începerii bătăliei de pe gazon — la o suită de jocuri amicale între patru echipe divizionare. Să scoatem din discuție, ca nefiind deocamdată concludentă, pe Sportul Studențesc, iar, astfel, vom rămîne cu Steaua roșu, Dinamo și Steaua. Din seria de meciuri s-a deosebit cel dintre Steaua și Dinamo, mult gustat de public. Totuși, dincolo de faptul că echipele au depășit mobilul adevărat pe care-l avea „Cupa București" — acela al unor ultime verificări tactice înaintea sezonului oficial — n-am văzut nici o noutate din domeniul ideilor de joc față de campionatul trecut. Situația aceasta o remarcase antrenorul A. Niculescu, după cum, probabil, o simțiseră mulți dintre amatorii de fotbal de față în tribune. Prin urmare, s-a încheiat un campionat, s-au „tras" concluzii, unii au făcut transferări, alții nu prea, a existat timp de gîndire ca și pentru preparative, însă, la momentul cerut, apărem pe scenă cu aceeași piesă veche și în aceeași viziune regizorală. Faptul nu este deloc încurajator pentru ceea ce așteaptă suporterii de la echipele noastre fruntașe în această toamnă cînd ar trebui, firesc, să se numere niște boboci.

Știm cu toții că echipa reprezentativă a României n-are o viață izolată, nici nu se poate sustrage de la influența unor stări din fotbalul primei divizii.

Cu această temă — a influențelor din partea mediului fotbalistic, influențe ce se repercutează nefavorabil la echipa națională — încep relatările promise cititorilor pe marginea convorbirilor avute cu prof. A. Niculescu. Preferința e determinată atît de importanța lesne de înțeles a subiectului cît și de punctele de vedere foarte apropiate.

Mai înainte să-mi fie permis să scriu cîteva cuvinte despre jocul și formația echipei Steaua, acestea avînd o legătură de ajuns de strînsă cu echipa reprezentativă, fie numai prin numele multora dintre jucători. Principala observație se referă la ideile generale asupra jocului : de mulți ani, vreo șase la număr, echipa joacă la fel, indiferent de antrenorii ce i-au stat la cîrmă. Asta n-ar fi rău, dacă rezultatele ar demonstra că avem de a face cu o mare echipă sau cu o mare echipă în devenire. Dar, lucrurile nu stau astfel. În al doilea rînd, este problema folosirii jucătorilor. Încă de anul trecut fusesem de părere că Viorel Năstase nu e utilizat în conformitate cu calitățile sale. Prin ce ieșise în evidență acest Năstase ? Prin excelente aptitudini dovedite ca vîrf de atac stîngaci, curse surprinzătoare, dribling, șut de mare eficacitate, cu piciorul și cu capul. Drept consecință, fusese selecționat în lotul reprezentativ, nu mai departe decît în toamna trecută, deși n-avea încă împliniți cei 18 ani ! (Năstase e născut în 1953). Or, astăzi, la numai un an după ce jucătorul a fost folosit într-un alt tip de joc și pe un alt post decît cel pe care se evidențiase (experiența de aripa stîngă fusese ratată de pe vremea cînd fotbalistul era încă la echipa națională de juniori !), Năstase înseamnă un nume oarecare în divizia A.

Cu toate că provin din pepinieră proprie și sînt de mult timp în lotul prim, Tătaru, Ștefănescu, Ailenii și chiar Iordănescu, par să nu-și fi găsit încă locul și rolul în echipă, în corespundere cu aptitudinile pe care le arătaseră la un moment dat. Astăzi Steaua s-a întărit considerabil, teoretic vorbind. Despre ceea ce înseamnă Dumitru ca fotbalist nu sînt necesare explicații, Iordache se dovedește același promițător talent, Dumitriu IV și Helvei (ambii născuți, ca și Năstase — și Smarandache — în 1953 !) sînt ceea ce se cheamă adevărate „speranțe". Cum vor evolua jucătorii pomeniți mai sus ? Se vor dezvolta ei și vor transforma Steaua într-o mare echipă ? Iată o întrebare pe care amatorii de fotbal — se înțelege, nu numai „steliști", fiindcă sîntem cu toții interesați în aparițiia unor echipe românești redutabile — au datoria s-o pună celor ce asigură conducerea tehnică a clubului Steaua...

Scriind succint despre cauzele cu influențe nefavorabile asupra soartei generale a reprezentării fotbalului nostru peste hotare, voi începe cu starea de sănătate a jucătorilor. Ce se observă în divizia A ? 1. Numărul de accidente fotbalistice (întinderi etc.) este mult mai mare decît în alte părți. 2. Recuperarea jucătorilor accidentați trenează, se prelungește nepermis de mult în comparație cu străinătatea. Cauze asupra cărora am căzut de acord : insuficienta adaptare la eforturi mari (eforturi care apar vrînd-nevrînd în joc), o dovadă a neajunsurilor antrenamentului ; calitatea mediocră a „fibrei", o dovadă a lipsei de grijă față de un regim alimentar rațional ; excese, voite sau necunoscute, și neglijențe în viața jucătorilor. Se adaugă cauze demonstrînd aproximativa competență a serviciului medical sau desconsiderarea lui. În această ultimă privință sugerăm cluburilor : îmbunătățirea supravegherii medicale și extinderea ei asupra regimului de viață și alimentar al jucătorului ; aducerea „tehnologiei" recuperării de pe urma accidentelor la nivelul de rapiditate atins în fotbalul avansat. Sugerăm Centrului de medicină sportivă : să organizeze o discutare științifică a temei, încă în toamna care urmează. Sugerăm F.R.F. : să lărgească și să activizeze comisia medicală consultativă de pe lîngă federație în același scop ; în pauza dintre tur și retur, să discute și să hotărască asupra măsurilor de ordin organizatoric și administrativ în stare să concure la limitarea sensibilă a numărului de accidente tipice fotbalului și la instaurarea unei recuperări cît mai rapide, moderne, de pe urma accidentărilor.

În viitor, urmează discuția despre cîteva dintre neajunsurile pe care le provoacă arbitrajul, selecția și tactica, așa cum se fac astăzi, precum și unele chestiuni de natură educativă.

De duminică pînă joi flacăra olimpică a străbătut peste 800 km pe teritoriul țării noastre, fiind purtată de peste 550 de sportivi români. Imaginea redă un moment din timpul festivităților ce au avut loc în Capitală cu prilejul acestui important moment olimpic.

MÜNCHEN SUB SEMNUL CELOR CINCI CERCURI...

de Constantin VRÂNCEANU

Sîmbăta viitoare, circa 80 000 de persoane se vor afla în tribunele Stadionului Olimpic pentru a lua parte la ceremonia inaugurală a Jocurilor. Aceștia vor fi norocoșii posesori ai biletului de intrare, procurat încă de acum un an. Dar, împreună cu ei se apreciază că vor trăi momentul respectiv circa un miliard de oameni, prezenți și ei la München, prin intermediul aparatelor de televiziune. Așadar, ne mai desparte o săptămînă de acest eveniment. Care sînt noutățile de ultimă oră ? Ce amănunte interesante putem oferi cititorilor noștri ? Iată rostul însemnărilor ce urmează.

La ora cînd sînt scrise aceste rînduri au sosit în Orașelul Olimpic circa 30 la sută din participanți : atleți, însoțitori, oficiali etc. Procentul se modifică, bineînțeles, de la o oră la alta, odată cu înălțarea drapelelor țărilor participante. Interesant este faptul că aproape fiecare țară și-a trimis, cu mult timp în urmă, reprezentanți competenți pentru a aprecia mărimea timpului de acomodare pentru sportivi, perioadă care în Mexic a dat o serie de „bătăi de cap" participanților. De data aceasta, opiniile, indiferent de continentul de unde au venit, au fost quasi-unanime : la München clima este de natură să favorizeze pe toată lumea, să permită o acomodare rapidă. Explicabilă, deci, aglomerarea sosirilor delegațiilor în ultima săptămînă.

Ce vor minca atleții la München ? O întrebare care s-a pus cu mult timp în urmă aprecîndu-se, pe bună dreptate că, pe lîngă dorința de a învinge, sportivii vor aduce cu ei și un apetit de loc neglijabil. În plus, fiecare are nevoie de un anumit gen de alimentație, în proporțiile care convin corpului său pentru a obține o performanță optimă. Omul care răspunde de... bucătăria olimpică este Josef Bindert, cel care a însoțit formațiile vest-germane la campionatele de fotbal din Suedia și Chile și la Jocurile Olimpice de la Tokio și din Mexic. El scontează, și experiența sa în această problemă girează afirmația sa că atleții vor consuma la München circa 1,1 milioane de ouă, 630 000 de pîinișoare, 10 000 kg de pește, 32 000 kg carne de pasăre, 250 000 porții de salată de fructe... Să mai notăm că echipele participante vor aduce cu ele, conform regulamentului Comitetului Internațional olimpic, un număr de 425 bucătari și că elegantele restaurante cu autoservire vor sta la dispoziția sportivilor de la 6 dimineața pînă la 2 noaptea...

Aminteam la început de miliardul de telespectatori care vor urmări jocurile... în papuci ! Cum este organizată transmisia în „mondovision" ? Specialiștii au realizat veritabile performanțe tehnice datorită cărora a devenit posibilă transmiterea simultană în lumea întreagă a 12 programe și 60 de comentarii diferite. „Producția" este asigurată de circa 100 camere de televiziune și 450 de comentatori care trimit imaginea și sunetul la postul central din München, unde, printr-o simplă apăsare de buton, se poate realiza comutarea în cîteva secunde, în orice loc unde se desfășoară competițiile sportive.

Retransmisia în direct a emisiunilor televizate către toate continentele este asigurată de 4 sateliți de comunicații care la o altitudine de 35 800 kilometri — o primă premisă că Jocurile vor fi la... înălțime ! — se învîrtesc pe o orbită geostaționară, rămînînd practic deasupra unui punct fix. Doi dintre sateliți sînt situați deasupra Oceanului Atlantic, ceilalți doi deasupra Pacificului și respectiv a Oceanului Indian. Toată planeta poate fi astfel prezentă la München.

Surprinde faptul că, dintre cei 4 000 de gazetari sportivi, așteptați la München, numai 52 sînt femei ! Să fie vorba de o inapetență a acestora față de sport ? La întrebarea noastră ni s-a răspuns cu o istorioară : o tînără ziaristă din Statele Unite după o documentare de 6 săptămîni la München a telefonat de pe aeroport centralul de presă și a spus : „Am aflat o mulțime de lucruri, cred că voi scrie niște reportaje formidabile. Am uitat, însă, să-mi notez cînd au avut loc ultimele Jocuri Olimpice de la München și de ce numai pe 3 000 de metri e nevoie de obstacole...?! Se pare să e reală.

München august 1972

ȘAH

Marginalii la „meciul secolului"

- **Ca în fața unei opere de artă...**
- **De ce nu răspunde nimeni la sonerie**
- **Premieră .... telefoto**
- **„Explozie de ... șah"**

• UN CORESPONDENT FRANCEZ, care a venit cu întîrziere la Reykjavik, a descoperit virtuți estetice în jocul de șah. Vorbind de partida a 13-a — „Patetica" și „Fantastica" cum i se mai spune — el relatează că specialiști în jocul de final au fost entuziasmați de partea finală a întrecerii : „O operă de artă, spun cunoscătorii, la fel de emoționați ca în fața unui Cézanne sau a unui Van Gogh..."

• UN ALT CORESPONDENT a povestit un episod amuzant. La hotelul în care locuia a avut nevoie, la un moment dat, de femeia de serviciu. La sonerie nu a răspuns nimeni. A ieșit pe coridor să o caute — nicăieri. Într-un tîrziu a găsit-o la un alt etaj. Se afla împreună cu întregul personal feminin al hotelului, în jurul unui șah de buzunar pe care se analiza ultima partidă a „meciului secolului"...

• ÎNTÎLNIREA DE LA REYKJAVIK a oferit prilejul unei premiere mondiale și în materie de transmitere prin telefoto. Noaptea tîrziu, după terminarea partidelor, agențiile de presă transmit prin telefoto... diagrame cu poziția finală. În cazul în care jocul s-a întrerupt, atunci se transmite poziția de întrerupere.

• PENTRU A ASIGURA NECESITĂȚILE FINANCIARE ALE MECIULUI, autoritățile islandeze au oferit fonduri de la bugetul statului. După unele calcule, fiecare familie islandeză plătește în medie 15 franci francezi pentru „meciul secolului". Nu s-a înregistrat însă nici un protest împotriva „impozitului șahist".

• ÎN APROPIEREA SĂLII DE JOC se află numeroase magazine care vînd suveniruri. Se pot cumpăra fotografii ale lui Spasski și Fischer, caricaturi ale lor, precum și un mare număr de obiecte cu fotografiile celor doi : de la mărci și plicuri poștale și pînă la... portofele.

• ZIARUL „NEW YORK TIMES" scrie că în Statele Unite s-a înregistrat în ultimele trei luni o adevărată... „explozie de șah", printre cele mai semnificative efecte fiind creșterea numărului jucătorilor legitimați la federația de șah a S.U.A. Zilele trecute, federația a legitimat pe cel de-al 50 000-lea membru cotizant.

• CEI CE VOR CEL MAI MULT ca meciul să nu se termine înainte de a se disputa toate cele 24 de partide sînt... islandezii. Nu numai pentru că întîlnirea le-a adus o importantă creștere a turismului, dar pentru că, datorită „meciului secolului" țara lor se află în atenția lumii întregi. Sute de milioane de oameni care nu știau nimic de Islanda cunosc acum o mulțime de lucruri despre țara din nord scăldată de curentul cald al golfului, despre țara în care sînt gheizere și în apropierea căreia s-a înălțat din adîncuri, în 1963, insula vulcanică Surstsey...

U. VĂLUREANU

Cu și fără... crampoane

MÎINE, START ÎN CAMPIONATUL DE FOTBAL: 16 DORINȚE ÎN 46 DE CUVINTE

de Eftimie IONESCU

Mîine, sosește noul campionat de fotbal. La început, el se va înclina — politicos — dînd întîietate pe agenda interesului marelui eveniment sportiv de la München. Dar și zilele acestea de plan secund vor avea farmecul lor. Sînt zilele cînd luăm pulsul combatantelor ; sînt zilele cînd ne dăm seama cine a pornit-o cu bine și cine va avea dificultăți spre a-și potrivi cum se cuvine pasii. Sînt zilele cu încurajări pentru noii admiși în prima divizie — echipe sau jucători — dar și cu posibile eșecuri pentru ei. Sînt zilele cînd cele patru ambasadoare ale soccerului românesc în marile competiții ale Europei își măsoară elanul spre a efectua un salt cît mai comod spre al doilea tur. Dar cîte nu se așteaptă de la aceste prime zile de viață ale noului campionat ! Fiecare dintre cele 16 se uită sus, spre locurile comode și lăudate... dar din nefericire nu există 16 asemenea loji ale onorurilor.

Orele care au rămas sînt trăite, cred, mai intens decît oricare dintre actorii campionatului de către antrenori... Cîte calcule, cîte judecăți a oriorice, cîte speranțe le străbat mințile ! Ce-și frămîntă mai mult în săptămîna marei tensiuni ? Ce-și doresc mai mult ? Iată rezultatele unui sondaj-fulger cu condiție-fulger : răspuns în trei cuvinte ;

FLORIN HALAGIAN (F.C. Argeș) : „Să ultăm titlul..." *(Cel mai tînăr antrenor al Diviziei A vrea să spună cu asta că dulcea legănare în laudele trecutei victorii poate să devină cel mai mare inamic al campioanei dacă... balansul nu se oprește).*

TOMA JUROĂ (U.T.A.) : „Reușita tuturor achizițiilor..." *(poate tocmai pentru că U.T.A. n-a făcut transferări sonore, experimentatul tehnician din Arad își dorește o realizare a promisiunilor din partea încă necunoscuților noi membri ai „familiei U.T.A.")*

ȘTEFAN ONISIE (*„U" Cluj*) : „Realizarea transplantului Soo". *(Se știe că principala modificare intervenită în lotul studenților clujeni este schimbul cu C.F.R. Cluj : Adam contra Soo. E firesc ca Onisie, care l-a lansat pe fostul său elev de la Baia Mare și, mai apoi de la Steaua, să-și pună speranțe în rapida integrare a acestui element cu calități complexe în mecanismul formației sale : grelele jocuri cu Levski Sofia bat la ușă !)*

TIBERIU BONE (*A.S.A. Tg. Mureș*) : „Încă un salt !" *(Încă un salt al calității pentru că cine privește traseul valoric al foarte dotatei formații mureșene constată neîncetata ei avansare pe acest plan, din momentul cînd a suportat căderea din A și a fost construit actualul unsprezece ; cu doi cerți componenți ai lotului A. — Bölöni și Hajnal — și cu alții la orizont...)*

NICOLAE PROCA (*Steagul roșu*) : „Joc de ceasornic". *(Pățit de fluctuațiile echipei lui, „premiantul din Brașov", care ține sus steagul fotbalului de calitate sub poalele Tîmpei, continuînd frumoasa tradiție a regretatului Silviu Ploieșteanu, beneficiază de un „blok-starting" pretios : victoria din „Cupa București"...)*

CONSTANTIN RADULESCU (*S.C. Bacău*) : „Rugiubei — Dembrovski nelipsiți". *(Prin accidentarea din finalul campionatului a acestui cuplu s-a produs căderea băcăoanilor).*

ION NUNWEILLER (*Dinamo*) : „Ambiție... ambiție... ambiție..." *(Celebrul nume intrat — acum — în rîndul antrenorilor, știe că acești trei jucători au lipsit, în primul rînd, valoroasei dar oarecum blazatei formații din șoseaua Ștefan cel Mare).*

CONSTANTIN CERNAIANU (*„U" Craiova*) : „Extremele mereu remarcate". *(Asta ar fi egal cu punerea în valoare a jucătorilor ce vor face din atacul craiovean un cosmar al adversarilor : Tarălungă și Marcu).*

VALENTIN STĂNESCU (*Steaua*) : „Modestie modestie... modestie"... *(Antrenorul lotului cel mai valoros din Divizia A știe așa de bine că victoriile nu sosesc impresionate de numele din formație, ci trebuie să le obligi să poposească în tabăra ta).*

BAZIL MARIAN (*Rapid*) : „Meciuri ca finala..." *(Și nu avem vreun motiv să-l contrazicem pe celebrul nostru fost internațional ; feroviarii au fost „ei" abia în ultimul meci al sezonului care le-a adus și prima cupă după trei decenii !).*

EMANOIL HAȘOTI (*Farul*) : „Coeziune, disciplină, inspirație". *(Sînt condițiile la care se gîndește un alt debutant al Diviziei A ; recunoașteți că oricare, în situația lui, ar solicita cu precădere aceste „materii prime" pentru fabricarea succesului).*

ȘTEFAN COIDUM (*Jiul*) : „Un portar constant" *(Plecarea lui Suciu din Valea Jiului a lăsat o deschisă luptă de succesiune. Și etapele pot să treacă fără un cîștigător dar cu daune pentru punctajul Jiului).*

CONSTANTIN RĂDULESCU (*C.F.R. Cluj*) : „Mare... altitudine..." *(Marele specialist în evitarea retrogradării din campionatul nostru nici n-a avut nevoie de trei cuvinte pentru dezideratul său : vrea locuri mai spre piscul clasamentului).*

ILIE OANA (*Petrolul*) : „Acumulări calitative". *(E o aluzie la faza pe care o așteaptă echipa din Ploiești, angajată anul trecut într-o mare operație de remaniere a lotului).*

ION MOTROC (*Sportul studențesc*) : „Să uităm B-ul !" *(Adică evadarea dintre complexele care întovărășesc o promovată. Sigur că da !)*

ION REINHARDT (*C.S.M. Reșița*) : „Ca Ziszik, Canrad..." *(Deci reîntîlnirea cu tradițiile cele mai onorabile ale fotbalului reșițean. De acord !)*

CULISELE HIPODROMULUI

• CENTRUL REPUBLICAN de creșterea și calificarea calului de rasă, întreprindere în subordinea căreia se găsește Hipodromul ploieștean, este deservit de 6 agenții hipice (toate în București), în timp ce I.S.E. Loto-Pronosport are numai pentru un sector din București mai multe agenții. Iubitorii hipismului din Iași, Constanța, Cluj, Craiova, Tîrgoviște, Brăila, Focșani, ca să enumerăm numai orașele cu tradiție hipică, doresc să contribuie prin pariuri mutuale la dezvoltarea acestui sport. Nu au însă reprezentanțe în orașul lor. Este chiar așa de greu să se realizeze o cooperare între aceste întreprinderi, cooperare care ar conduce imediat la rentabilizarea hipodromului, mai ales că în perioada de iarnă agențiile hipice sînt închise, iar I.S.E. Loto-Pronosport ar putea organiza pariuri mutuale cu alergări din alte țări, așa cum se procedează și pentru Pronosport ?

• „PREMIUL cailor de trei ani" a revenit lui Raliu, 1'28",2/km, cap — cap cu Filomela, dar cele mai bune performanțe au fost realizate de Senzația 1'24",9/km și Formula (1'27",6/km).

În imagine un aspect din timpul desfășurării acestei alergări : ieșirea din primul „ocol".

Doru IONESCU

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 20 august 1972

1. U.T.A — F.C. ARGEȘ. Încă din prima etapă a diviziei A ne aflăm în fața unui derbi de mare atracție. Un derbi care aduce pe teren echipele ce s-au duelat, în trecutul campionat, pentru cucerirea titlului suprem. Avînd de partea sa avantajul terenului, echipa arădeană poate emite pretenții îndreptățite la victorie.

2. UNIVERSITATEA CRAIOVA-RAPID. Nu știm cum va arăta echipa Rapid fără Dumitru. Bănuim însă că sistemul său defensiv se va prezenta mult slăbit, motiv pentru care credem că studenții craioveni vor obține victoria.

3. FARUL — C.F.R. CLUJ. Scăpată ca prin minune de la retrogradare echipa clujeană va încerca să abordeze cu mai multă ambiție noul campionat pentru a nu mai ajunge în situația disperată din trecutul campionat. Socotim, totuși, că ea nu are posibilitatea de a termina învingătoare la Constanța.

4. PETROLUL — DINAMO BUCUREȘTI. Ultima confruntare dintre aceste două echipe s-a terminat în favoarea ploieștenilor. Petrolul avea atunci mare nevoie de puncte, în timp ce Dinamo lichidase conturile. De astă dată meciul va fi mult mai greu pentru ploieșteni cărora nu le acordăm mai mult decît șansa unui rezultat de egalitate.

5. C.S.M. REȘIȚA — STEAGUL ROȘU. Este primul contact oficial al echipei reșitene cu o formație de divizia A. Este, prin urmare, dificil să ne pronunțăm. Pentru a evita orice surpriză recomandăm o „triplă".

6. UNIVERSITATEA CLUJ — JIUL. Singurul criteriu de apreciere de care dispunem acum, la începutul campionatului, este comportarea echipelor în sezonul trecut. Operînd cu acest criteriu trebuie să acordăm șanse clare de victorie echipei clujene.

7. STEAUA — A.S.A. TG. MUREȘ. Cu Dumitru în formație Steaua se anunță o echipă cu pretenții sporite față de trecutul campionat. Jucînd și la București are de partea ei toate șansele de a termina învingătoare.

8. SPORTUL STUDENȚESC — S.C. BACĂU. Ne aflăm, din nou, în fața unui meci care marchează debutul în divizia A a unei echipe. Pînă o să ne lămurim asupra valorii ce o deține echipa studențească este bine să indicăm pe buletine cele trei semne. 1 X. 2.

9. METALUL TÎRGOVIȘTE — POLITEHNICA IAȘI. Echipa ieșeană reîncepe la Tîrgoviște ch.nuitoarea cursă a revenirii în prima divizie. O vedem capabilă de a obține măcar un punct în fața echipei Metalul.

10. DELTA TULCEA — PROGRESUL BRĂILA. Promovată în acest an în divizia B, Delta Tulcea va căuta să debuteze cu o victorie în fața propriilor ei suporteri. Probabil că va reuși.

11. GLORIA—BUZĂU — METALUL BUCUREȘTI. Aceeași ambiție animă și pe jucătorii echipei Gloria. Și în cazul lor socotim că au posibilitatea de a obține victoria.

12. METROM — CORVINUL. Un meci între o nouă promovată în divizia B, Metrom, și o echipă care s-a salvat în extremis de la retrogradare. Acordăm șanse mai mari gazdelor.

13. MINERUL ANINA — BIHORUL. Și Bihorul ca și Politehnica Iași, dorește să revină în prima divizie. Va reuși numai dacă va cîștiga puncte în deplasare. La Anina credem că poate „scoate" cel puțin unul.

Posta rotundă

de Ion BĂIEȘU

ION DUȚU, Teatrul de revistă și comedie „Ion Vasilescu", București : „De la bun început vă mărturisesc sincer că nici pe departe nu sînt un simpatizant al echipei din Trivale. Am avut însă ocazia să văd timp de o săptămînă cum se pregătește Dobrin et comp pentru noul campionat. La cabana Voina de lîngă C. Lung Muscel se afla întregul lot pitețean pentru pregătire. Tot la această cabană am fost cazați și noi, cei 25 de artiști ai teatrului, care ne aflam în turneu prin județul Argeș. De ce v-am trimis aceste rînduri ? Și eu, ca și mulți dintre colegii mei, am urmărit cam tot ce s-a scris în presă despre „Prințul din Trivale" și-mi făcusem o impresie, pe care v-o mărturisesc sincer, net nefavorabilă blondului fotbalist pitețean. Găsindu-l la cabana Voina, cu legitimă curiozitate l-am urmărit continuu la antrenamente, la masă, în orele de relaxare. Ei bine, „giscanul" este un om foarte timid, retras. Este un tată duios (l-am văzut ore întregi jucîndu-se cu copilul său, un băiețel de 3—4 ani), un soț care-și respectă soția, aflată cu el la cabană. N-am văzut la el pic de infatuare, de irascibilitate la sfaturile antrenorilor. Toți coechipierii lui îl strigau pur și simplu „Gică", glumeau împreună și n-am observat pic de comoditate la antrenamente. Toți colegii mei au rămas plăcut impresionați de felul cum munceau acești tineri care alcătuiesc o echipă. Văzîndu-i cu tricourile leoarcă de transpirație, cu mușchii pietră de efort, am înțeles că titlul de campioană nu a fost cucerit întîmplător. În numele colegilor mei, vrem să mulțumim antrenorului Halagian, veșnic tînărului Barbu (care știe atît de hazliu să spună anecdote), doctorului Lucian, întregului lot F.C. Argeș pentru frumosul exemplu de dăruire și muncă ce ni l-a oferit timp de o săptămînă. Și pentru că între noi artiști și fotbaliști există o asemănare (și unii și alții jucăm pentru spectatori) în încheiere vreau să le spun : dragi prieteni, ați mai cîștigat 25 de suporteri, în numele cărora semnează actorul de revistă Ion Duțu".*

Iată o veste care umple interiorul ființei noastre cu bucurie : Dobrin, exemplu în muncă și în viața personală. Nu vreau să spun mai multe, ca să nu-l deochi.

IOAN PURZA, Arad : „E foarte firesc astăzi ca pentru o fată frumoasă să-l trădezi pe Kant, dar pentru brakurile lui Năstase uiți de întîlnirile cu cea mai fermecătoare fată. L-am urmărit pe Năstase cu voluptatea cu care-l citesc pe Cehov. Racheta acestuj băiat, născut parcă la nunta lui Neptun, ca și orașul Veneția, pare la fel de fermecătoare ca și penelul lui Rafael. Năstase e „olandezul zburător", dar și Ahile sau D'Artagnan. Năstase e Don Quijote, dar și Machiavelli. Cînd îl văd jucînd parcă ascult „Bolero" de Ravel. Jocul său e amețitor ca un parfum de muscat, vin pe care-l admira extaziat pînă și Voltaire. Stilistic, Năstase e un Chateaubriand levantin, dar ne trimite și la madrigalurile lui Nichita Stănescu din „În dulcele stil clasic". Năstase — în șingele căruia înfloresc parturiile din „Carmen" — ne desfată cu aceeași bucurie cu care Matisse picta „Iuperie" lui Ronsard. Năstase, mai mult decît toate, e dat în Paște, cum ar zice marele nostru Mateiu Caragiale. Năstase ne-a prins tuturor o garoafă roșie la pălărie. Mersi, Năstase !"

Mersi, Purza ! —

GEORGE VLĂDOIU, Ploiești : „Îndrăznesc să vă întreb : ați mai văzut vreodată o dovadă de dăruire totală pentru culorile patriei noastre ca aceia a tenismenilor noștri Țiriac și Năstase ? Nu exagerez cu nimic dacă afirm că țara noastră nu a avut și poate nu va mai avea tenismeni de talia acestor băieți. Vă trimit un caiet pe care l-am adresat lor : *La București finala ! Gata ! — Un singur vis mai am în tenis ! Să vă pregătiți salata ! În salatiera Davis !"*

Nu am nimic de adăugat despre Năstase și Țiriac, întru lauda cărora mi-am epuizat rezerva de adjective pe un an de zile. În caz că vom cîștiga salatiera (și nu văd de ce n-am face-o), fac propunerea către forurile sportive de a o expune în văzul public, pentru ca, vreme de un an de zile, să putem mîngîia cu privirea cel mai mare trofeu sportiv cîștigat vreodată de români.

GEO CIOLCAN, București : „Nu v-aș fi deranjat cu această epistolă dacă și pe mine nu m-ar fi deranjat o întreagă pleiadă de cronicari de fotbal, care pun în circulație ideea precum că Marcu ar fi fost pur și simplu abandonat de „Steaua". Pentru restabilirea adevărului, publicați la „Poșta rotundă" această notiță, decupată din ziarul „Apărarea Patriei" din 2 august a.c. : „Împotriva unei păreri evazi generale că Steaua ar fi fost de acord cu plecarea lui Marcu la Craiova, situația nu se prezintă deloc așa. Marcu s-a făcut cunoscut la Steaua. Antrenorii se gîndeau să-l titularizeze în retur. Ca militar în termen, el era legitimat la clubul bucureștean pînă în ziua trecerii în rezervă, cînd — automat — devenea jucătorul formației F.C. Caracal. Cu cîteva zile înainte, Marcu a primit permisie pentru a aduce din orașul natal dezlegarea și celelalte acte pentru angajarea lui la Steaua, după cum își exprimase dorința. A plecat miercuri la Caracal, iar duminică apărea în formația... Universității Craiova, *în joc de campionat !* În timp ce Marcu își lua angajamente față de Steaua, fosta lui grupare trata cu Universitatea Craiova..."

Și tot pentru ca publicul să cunoască o problemă pe care presa de specialitate a prezentat-o eronat, scrieți că Naom și Dumitriu III au fost *împrumutați* pentru un an echipei Rapid, și nu transferați !"

Nu cunoaștem aceste detalii ale mișcărilor de culise petrecute la Steaua, dar e cert că Valentin Stănescu, fost om de casă al Rapidului, n-a făcut o afacere proastă. Adică a știut el ce-a luat și ce-a dat. Rămîne să vedem urmările.

NELU LUPOVICI, Bacău : „În Poșta din 5 august este publicată scrisoarea fostului arbitru Iancu Ceaureanu, care-și exprima mirarea (și pare-se și indignarea) că fostul arbitru Puiu Rapaport, care acum 12 ani a avut un incident pe linia arbitrajelor de fotbal, conduce astăzi destinele fotbalului pitețean. Este foarte interesant că domnia sa și-a amintit abia acum de acest lucru, cînd echipa condusă de el a cîștigat campionatul, pentru că Rapaport se ocupă de fotbalul pitețean încă de pe vremea cînd echipa se numea „Dinamo" Pitești. Este îndoielnică presupunerea că organele locale nu au cunoscut sau nu cunosc povestea de acum 12 ani, ceea ce denotă că dacă omul se ocupă de fotbal are și dreptul. Se pare însă că scrisoarea nu ținea fotbalul pitețean, ci cu totul altceva, ceva cu totul ușor de dedus. E păcat că asemenea scrisoare și asemenea dialog se publică în revista dv. Consider că nu era cazul".

Trebuie să recunosc că aveți dreptate, gestul nostru fiind pripit. Numeroasele scrisori primite și alte investigații întreprinse ne-au convins că vicepreședintele clubului pitețean este o persoană respectată și apreciată pentru îndelunga și rodnica lui strădanie în folosul echipei noastre campioane. Prezentăm scuzele curenite.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVI Nr. 777 — sîmbătă 26 august 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

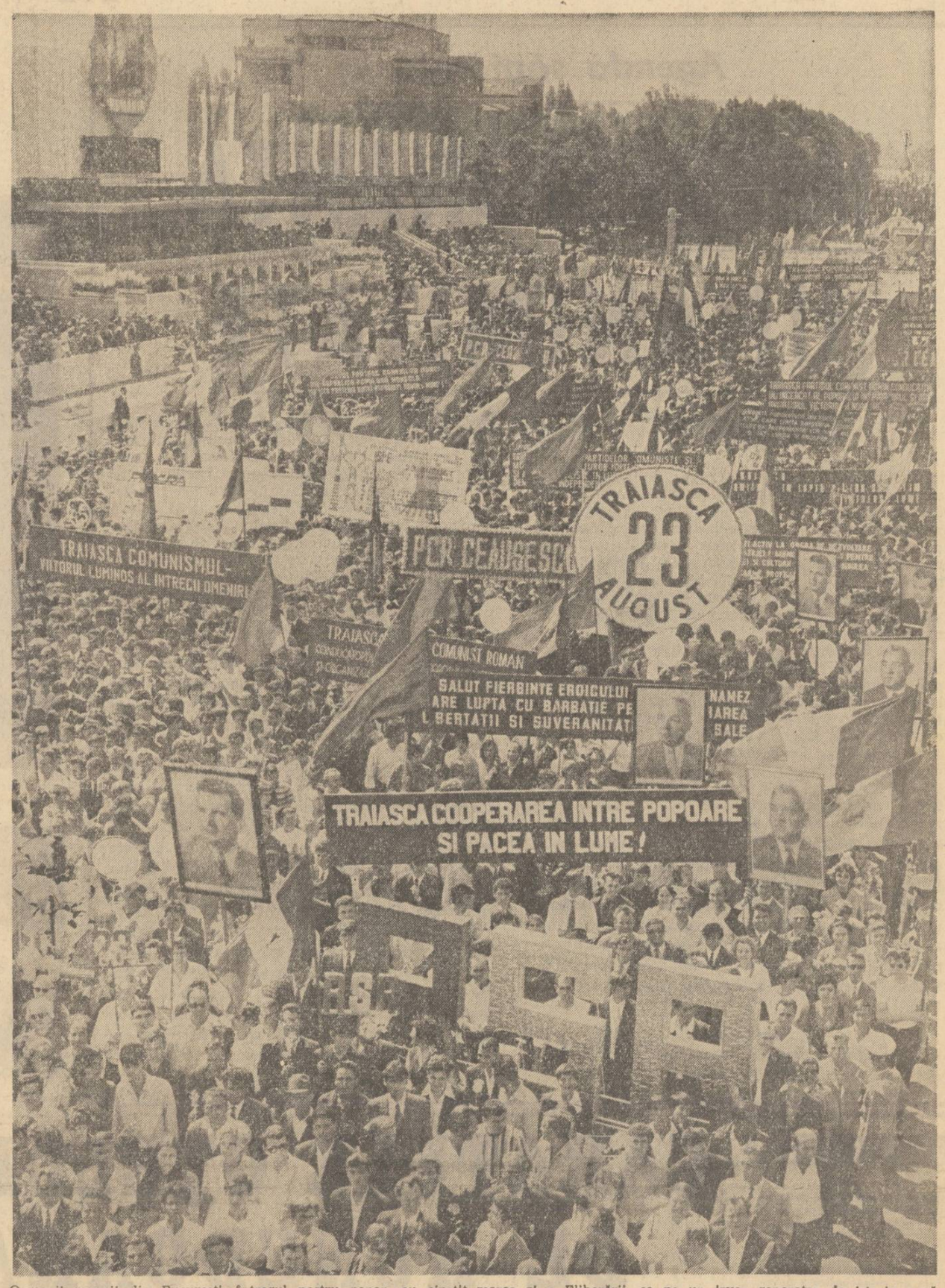

Oamenii muncii din București, întregul nostru popor, au cinstit marea zi a Eliberării, ca pe un izvor generator de istorie nouă, trăind sentimentul intens că prin perspectivele pe care hotărîrile Conferinței Naționale a Partidului le-au deschis patriei noastre socialiste, sărbătoarea din acest an a zilei de 23 August capătă o și mai durabilă semnificație. **În imagine:** un aspect din Piața Aviatorilor unde au avut loc parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Capitală

Foto: Mihai POPESCU

Agendă săptămînală

IMPRESIONANTA UNANIMITATE

Săptămîna sărbătorească a lui August a cunoscut în acest an o amploare deosebită. Devenite tradiționale, oglindind marea bucurie a poporului nostru, căruia eliberarea i-a deschis calea spre socialism, spre propășire și progres, entuziastele demonstrații ale oamenilor muncii din Capitală și din țară au dovedit și în acest an atașamentul întregului popor față de politica partidului nostru, față de profundele prefaceri revoluționare, care au asigurat națiunii noastre o viață liberă și un loc demn între națiunile lumii. Tradiția acestei mari sărbători nu înseamnă, desigur, și repetare, deoarece semnificația ei diferă de la an la an, evenimentele conferindu-i de fiecare dată noi dimensiuni. În acest an, ziua aniversării a fost puternic marcată de evenimentul central al vieții politice și sociale, Conferința Națională a Partidului, al cărei program, prezentat cu strălucire în Raportul său de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost însușit de întregul nostru popor.

Se știa, nenumărate fapte confirmau că întregul popor a răspuns într-o unanimitate impresionantă la chemările adresate de secretarul general al partidului de la tribuna Conferinței Naționale. Oamenii muncii de pe tot cuprinsul patriei au dat, pînă la 23 August, numeroase dovezi că angajamentele asumate în vederea îndeplinirii cincinalului înainte de termen vor fi înfăptuite. Așa cum s-a arătat în expunerea la Adunarea festivă, în primele șapte luni ale anului producția globală industrială înregistrase o creștere de 12,3 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut, depășind cu circa 4 miliarde lei prevederile planului; se prelimină, de asemenea, o bună producție agricolă. Se cunoștea, tot astfel, puternicul avînt în activitatea de perfecționare, de autodepășire, care a cuprins toate colectivele de muncă, hotărîrea de a valorifica la

CONTINUARE ÎN PAG. 2

CARATELE OȚELULUI DE HUNEDOARA

● Fapte care completează o frumoasă tradiție muncitorească ● Metal peste plan = 25 000 de tractoare ● Inițiative traduse în milioane ● Toată fonta produsă peste plan se realizează cu cocs economisit ● Numai metal „prețios" ● O școală cu mii de elevi

Deși este vorba despre oțel, cuvîntul carate nu trebuie pus între ghilimele. S-a scris mult despre siderurgiștii din Hunedoara. Și mai sînt multe de scris. Fiindcă oamenii aceștia aduc mereu pe răbojul întrecerii succese de mare valoare și completează istoria siderurgiei românești cu realizări ce depășesc performanțe mondiale. Ce poate fi mai semnificativ decît faptul că **anul acesta au realizat produse peste plan în valoare de 65 milioane de lei și aproape 40 milioane de lei beneficii suplimentare.** Sînt rezultate fără precedent pe care făuritorii de metal le închină marilor evenimente din anul istoric al Conferinței Naționale a Partidului și cu care ei completează niște frumoase tradiții muncitorești născute și dezvoltate în cetatea de foc de pe malul Cernei.

— **Munca noastră** — a spus Eroul Muncii Socialiste, **ȘTEFAN TRIPȘA** — **s-a ridicat în acest an la parametri calitativi superiori. Conducerea partidului a cerut cadrelor din economie să mărească substanțial valorile care se obțin dintr-o tonă de metal. Noi sîntem hotărîți să realizăm oțel cu multe carate și cît mai ieftin. Pentru acest lucru se muncește cu abnegație în toate secțiile combinatului, se nasc și se dezvoltă inițiative care valorează milioane de lei.**

Cu deosebit respect față de hărnicia și capacitatea tovarășilor săi de muncă, Ștefan Tripșa a sintetizat, în vorbele lui, cîteva dimensiuni ale muncii colective, ale gîndirii, ale inițiativei care acționează în marele combinat. Sînt dimensiuni ale unei munci pasionante care se depune pentru realizarea cincinalului înainte de termen

Pînă acum Hunedoara a reușit să dea metal peste plan din care se pot face aproape 25 000 de tractoare.

Iacob COJOCARU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Foto: Șimon POMPEI

30 DE ZILE ÎN ADÎNCURILE LACULUI BICAZ

● Casa de sub apă ● De ce nu pătrundea apa pe „ușa" deschisă ● Îndrăzneală și prudență

● Ca să ajungi acvanaut trebule, mai întîi, să transpiri de multe ori sub apă

(Amănunte în pag. a 7-a)

FOTOGRAFIE GHICITOARE (IV)

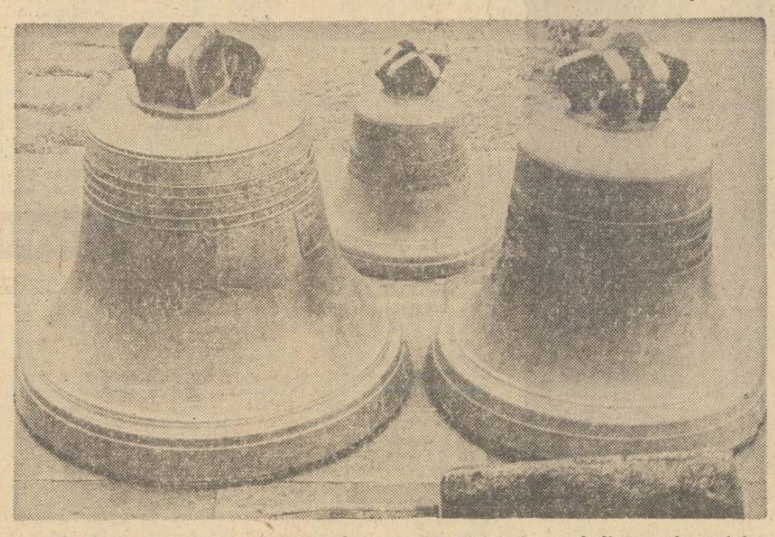

Iată a patra imagine de la același monument istoric, unul dintre cele mai frumoase din țara noastră.

Acum știți despre ce obiectiv este vorba?

În numărul viitor ultima imagine și numele monumentului istoric de la care am publicat cele patru fotografii.

Foto: O. CAHANE

AZI ÎNCEPE

A XX-A EDIȚIE

A JOCURILOR

OLIMPICE

Corespondențe speciale din München

În pagina a 8-a

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

INECĂCIOASA VORBĂRIE

S-a creat la noi, din păcate, un fel de șablon care maschează lipsa de substanță și care denunță, de multe ori, în mod subtil, și lipsa de talent al celor ce-l folosesc. Șablonul respectiv — care nu e singurul — dar care e cel mai la îndemîna ochiului nostru, deschis asupra necazurilor cu care mai avem de luptat, se numește *VORBĂRIE*.

Cînd n-au ce spune și vor să pară interesați de ne știu care problemă, indivizi, în general lipsiți de talent, sau cu un talent mărunțel, scot din teacă vorbăria. Ei încep ceea ce aș numi *„ascuțirea trombonului în public"*. Vorbe, vorbe, vorbe.

Momentul pe care-l trăiește țara este un moment, înainte de orice, substanțial. Societatea socialistă românească are adevărurile ei, ea are de dat luptele ei, ea are de înfrînt rămînerile în urmă, de rezolvat atîtea și atîtea necazuri, ea are de construit propria ei statură viitoare. E cu atît mai ciudat ca, într-o asemenea epocă, în care atîtea lucruri se cer spuse, într-o asemenea epocă în care toate registrele gîndirii și sentimentului sînt încercate de fiecare din noi — de la măreție și pînă la durere — e cu atît mai curios și mai inacceptabil ca o parte a unor articole, care apar în presă sau se difuzează la radio și televiziune, să fie terne, plicticoase. Vorbăria înecăcioasă, goală de orice conținut, vorbăria care mimează patosul și care descrie totul nenuanțat, vorbăria de umplutură, n-a fost niciodată mai dizgrațioasă ca astăzi cînd, în România, un întreg popor își rostește ființa, adevărul și lupta de mai bine.

Poate că unii dintre acești tromboniști își fac iluzia că slujesc cuiva. Poate că ei își închipuie că are cineva nevoie de vorbe goale. E cazul să repetăm că, așa cum de atîtea ori Partidul nostru a spus-o, noi n-avem nimic de ascuns. Onestitatea presei este unul din instrumentele prin care ne cunoaștem pe noi înșine.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Agendă săptămînală

IMPRESIONANTA UNANIMITATE

URMARE DIN PAG. 1

maximum marile virtuţi creatoare, de inteligenţă şi tehnicitate care există în fiecare loc de muncă. Se ştia că întregul popor s-a exprimat cu hotărîre pentru traducerea în viaţă a vastului program economic, social şi etic de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate, elaborat de partid, program menit să ridice România pe orbita civilizaţiei moderne. Toate acestea se ştiau şi înaintea sărbătoririi zilei de 23 August, mai mult fuseseră confirmate prin fapte.

Marile demonstraţii care au avut loc în dimineaţa zilei de 23 August au aureolat, ca să spunem aşa, deplina adeziune a maselor la programul elaborat de Conferinţa Naţională a Partidului, au confirmat încă o dată — deşi, cum arătam, lucrurile erau clare încă dinainte — clocotitorul entuziasm al tuturor oamenilor muncii hotăriţi să traducă în viaţă ideile generoase, de excepţională importanţă istorică ale acestui înalt for al partidului nostru. A fost o uriaşă afirmare a intensei mobilizări a tuturor forţelor creatoare ale poporului nostru, care acţionează cu hotărîre pentru făurirea viitorului său fericit. A fost o excepţională manifestare, susţinută de fapte raportate partidului, a înaltului patriotism, a conştiinţei socialiste a tuturor cetăţenilor acestei ţări, fără deosebire de naţionalitate, al căror ideal comun se defineşte prin politica partidului de construire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate, de propăşire a României socialiste.

* * *

Zilele care au premers marii noastre sărbători naţionale au cunoscut, de asemenea, o intensă activitate politică. A avut loc Şedinţa Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., care, ascultînd informarea prezentată de tovarăşul Nicolae Ceauşescu asupra întîlnirii prieteneşti a conducătorilor partidelor comuniste şi muncitoreşti din unele ţări socialiste, care a avut loc în Crimeea la 31 iulie, a aprobat în unanimitate şi a dat o înaltă apreciere activităţii desfăşurate cu acel prilej de secretarul general al partidului. De asemenea, Comitetul Executiv a apreciat ca deosebit de pozitive rezultatele întîlnirii dintre tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşul Leonid Brejnev, convorbirile purtate constituind un moment remarcabil în dezvoltarea continuă a relaţiilor de prietenie şi colaborare frăţească dintre P.C.R. şi P.C.U.S., dintre Republica Socialistă România şi Uniunea Sovietică, în interesul ambelor popoare, al întăririi colaborării dintre ţările socialiste, al cauzei generale a socialismului şi păcii.

În cadrul şedinţei Consiliului de Stat au fost adoptate o serie de importante decrete, care fuseseră, în prealabil, dezbătute şi avizate favorabil de comisiile permanente de specialitate ale Marii Adunări Naţionale. Printre aceste decrete de mare însemnătate economică şi socială, citäm pe cele privitoare la majorarea pensiilor de asigurări sociale de stat, pensiilor I.O.V.R. şi ajutoarelor sociale, şi cu privire la majorarea pensiilor militare de stat, care reflectă grija continuă a partidului şi statului nostru şi pentru condiţiile de trai ale unor categorii de cetăţeni aflaţi la bătrîneţe după o viaţă întreagă de muncă. Decretele, care se aplică de la 1 noiembrie 1972, constituie realizarea în practică a uneia din hotărîrile Conferinţei Naţionale a Partidului.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOŞTRI

Spre vîrful Rarău — **Francisc FINTA — Timişoara**

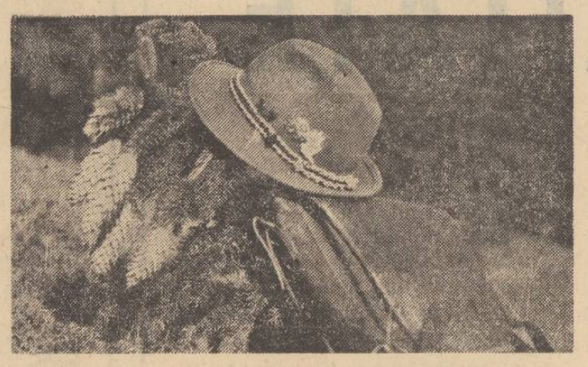

Popas — **Victor SECĂREANU — Săcele-Braşov**

CARATELE OŢELULUI DE HUNEDOARA

URMARE DIN PAG. 1

Pe fondul unor asemenea performanţe, **succesele din anul acesta se situează la cei mai înalţi parametri ai înfăptuirilor din istoria siderurgiei hunedorene. În această bătălie permanentă pentru valorile metalului s-au născut multe iniţiative, iar dorinţa de autodepăşire a devenit o tradiţie care completează vechi tradiţii.** Am notat exact cîteva cuvinte de pe panourile care se află pe aleea principală a combinatului : **„Nici un utilaj sub randamentul planificat — nici un minut nelucrat" ; „Fiecare inginer, tehnician şi economist să rezolve cel puţin o problemă care contribuie la creşterea eficienţei economice".** Aceste cuvinte definesc două dintre devizele siderurgiştilor. Dar nu sînt singurele.

Cu două luni în urmă, la Hunedoara a avut loc un interesant dialog între siderurgişti şi beneficiarii de metal din ţară. Atunci s-au căutat soluţii pentru perfecţionarea circulaţiei metalului pe arterele economiei naţionale şi mai ales pentru ridicarea metalului la valori superioare. Inginerul **COSTACHE TROTUŞ** — directorul general al centralei industriale Hunedoara, a cerut insistent beneficiarilor de metal să treacă mai operativ la folosirea oţelurilor cu caracteristici superioare. Dînsul spunea : **„Solicităm beneficiarilor să acţioneze mai inginereşte pentru înlocuirea oţelurilor care se utilizează astăzi cu alte tipuri ce dispun de caracteristici superioare. Siderurgiştii noştri sînt pregătiţi să răspundă cererilor de metal de calitate."**

Numai la cîteva zile după consfătuirea din Hunedoara, s-a lansat o chemare către toate colectivele de muncă din întreprinderile siderurgice şi din întreprinderile consumatoare de metal. Adresînd această chemare celor care gospodăresc metalul, **hunedorenii au deschis o nouă etapă în marea întrecere pentru creşterea eficienţei economice care are ca ţintă principală sporirea valorilor ce se obţin dintr-o tonă de metal.** Acum, iniţiatorii acestei importante acţiuni o susţin cu realizări prestigioase. **În cinstea sărbătorii de la 23 August ei au produs aproape 19 000 tone de oţel peste plan, înregistrînd astfel un nou şi preţios record. Mai trebuie adăugat că tot anul acesta s-au asimilat peste 15 mărci noi de metal iar aproape jumătate din metalul produs peste plan era oţel cu caracteristici superioare, mult căutat în industria noastră constructoare de maşini şi utilaje cu tehnicitate înaltă.**

— Aceasta nu-i limita maximă a posibilităţilor noastre — ne-a spus **AUREL STANCIU,** oţelar specialist la oţelăria Martin nr. 2.

— Vom transforma secţia într-un laborator de oţeluri speciale — a declarat maistrul **NICOLAE AVRAMESCU,** secretarul comitetului de partid de la oţelăria electrică.

Am reţinut din aceste cuvinte încrederea şi siguranţa în realizări mai mari, dorinţa de a le înfăptui. De fapt, siguranţa, încrederea au căpătat amploare de masă, făcînd mai rodnice preocupările, hărnicia şi iniţiativa oamenilor care plămădesc metalul. Paralel cu sporirea, diversificarea şi perfecţionarea producţiei, siderurgiştii au ca sarcină deosebită să reducă cît mai mult cheltuielile de producţie şi mai ales consumul de cocs. **Colectivul de la secţia I furnale, autorul unei importante iniţiative privind economisirea cocsului, s-a angajat anul acesta să realizeze 8 000 tone de fontă peste plan şi cu cocs din economii.**

— Economisirea cocsului a devenit o problemă de onoare şi răspundere pentru toţi furnaliştii noştri — ne-a informat **GH. DUMITRIU,** şeful unei echipe din secţia amintită.

Această apreciere este confirmată de fapte. **Colectivul secţiei a produs circa 5 500 tone de fontă peste plan, toată cu cocs din economii. Datorită unui complex de măsuri consumul de cocs s-a redus cu 9,3 kg pe tona de fontă. Este doar una dintre dovezile seriozităţii cu care furnaliştii îşi respectă cuvîntul.** Dar sînt necesare şi alte completări. **Depăşirile substanţiale de plan înregistrate la laminoare, la uzina cocso-chimică, la fabricile de aglomerare a minereului şi în celelalte secţii ale combinatului, reprezintă tot atîtea dovezi despre hărnicia şi competenţa cu care acţionează siderurgiştii ca să asigure metalului cît mai multe carate, despre abnegaţia cu care au muncit în întîmpinarea Conferinţei Naţionale a Partidului şi cu care îşi îndeplinesc acum sarcinile.**

Aici, la Hunedoara, inteligenţa şi competenţa tehnică au căpătat şi capătă valori nebănuite. **Noua tehnologie de elaborare a oţelului prin insuflare cu oxigen asigură realizarea unui spor de 76 000 tone metal anual.** Ca să se ajungă însă la acest rezultat, maistrul **IOAN CISMAŞ** a inventat vestita sa „lance" pentru insuflarea oxigenului în cuptoare, iar alte zeci de muncitori, tehnicieni şi ingineri de la oţelăria nr. 2 n-au făcut de loc economie de eforturi, de căutări care se cereau pentru promovarea noului. Marele număr de inovaţii şi invenţii realizate în combinat, folosirea calculatoarelor electronice, utilizarea gazului metan la unele furnale şi multe altele sînt roade ale eforturilor ce au fost făcute pentru modernizarea producţiei şi creşterea eficienţei economice.

Siderurgiştii nu sînt însă pe deplin mulţumiţi de propriile lor performanţe. Ei vor mai mult şi sînt hotăriţi să contribuie cu toată puterea de creaţie la înfăptuirea sarcinilor trasate de Conferinţa Naţională a Partidului. Pe mulţi dintre ei i-am întîlnit nu numai lîngă flăcările dogoritoare dar şi la adunările generale ale oamenilor muncii care au avut loc în această lună. Au participat cu răspundere, cu pricepere, cu competenţă muncitorească, vădind şi intransigenţă faţă de lipsuri. Au aceşti oameni o dorinţă fierbinte de a-şi îndeplini datoriile muncitoreşti, de a trăi în chip socialist şi de a învăţa.

Cineva povestea cu îndreptăţită satisfacţie că peste 10 000 de oameni din combinat au urmat anul acesta diverse cursuri pentru perfecţionare sau pentru completarea unor studii. Dar este puţin spus. Tot combinatul este o şcoală a muncii şi a educaţiei socialiste. Toţi spun acum cu satisfacţie : „Ne-am îndeplinit toate angajamentele luate în cinstea zilei de 23 August". Rostind aceste cuvinte, ei se gîndesc deja la viitor. Viitorul însemnînd aceeaşi muncă pasionată pentru a dărui noi carate metalului de Hunedoara.

Iacob COJOCARU

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

Acum, în România, vorbăriei îi şade foarte rău. Oamenii aşteaptă de la noi, cei ce scriem, să scriem *pentru* ei, în numele vieţii lor plină de eroism, de dramatism, de luptă, de muncă, de necazuri şi de victorii.

O, trebuie căutate, trebuie apărate şi cultivate cu mai multă dăruire cuvintele credinţei, ale muncii, ale iubirii de ţară, ale încrederii în drumul nostru, ale luptei cu piedicile, ale luptei cu vechiul. Cuvinte din fondul de aur al conştiinţei curate şi neîngenuncheate cu care trăieşte acest popor, în lumea de azi.

DIN NOU DESPRE RABLE

Am mai avut prilejul să scriem despre rablele care circulă sub titulatura de taxiuri prin Bucureşti (şi după cum ni se semnalează, şi prin alte oraşe ale ţării). Revenim azi, asupra aceleaşi probleme, pentru că nu s-a rezolvat nimic, iar tovarăşii care răspund de întreprinderea respectivă nu aud şi nu văd, necălătorind domniile lor personal cu taxiurile respective.

Atragem atenţia că, prin păstrarea pe piaţă a acestor rable, care au depăşit, cu mult şi de mult, indicii tehnici de folosire, se încalcă în mod grav şi făţiş o normă de convieţuire socială, o normă de strictă legalitate. Să ne înţelegem, *nu pledăm pentru nimic altceva decît pentru respectarea legilor de circulaţie în vigoare.* Cetăţeanul este ofensat şi jecmănit de bani pentru că urcîndu-se în aceste hodoroage, el plăteşte drumurile pe care le face, ca şi cînd ar călători cu o maşină în bună stare de funcţionare. *Mirosul urît, din aceste taxiuri, geamurile care nu se mai închid de cîţiva ani, bîţîitul continuu al canapelelor, starea jegoasă în care se află învelitorile, fumul cu care motoarele omoară aerul oraşului, lipsa de siguranţă în fiecare cursă, nu spun oare nimic celor puşi să slujească pe cetăţenii care îşi plătesc destul de onorabil serviciile pe care le cer ?*

Adresăm următoarea întrebare conducătorului Întreprinderii de Transporturi Bucureşti : *În numele căror principii, în virtutea cărei legi, la lumina cărui fel, sînt păstrate pe piaţă aceste rable şi cît de corect e procedeul conform căruia cetăţeanul este obligat să plătească şi cursele acestor taxiuri deteriorate ca pe cele ale taxiurilor în bună regulă ?*

Sperăm că ni se va răspunde la această întrebare, pusă în faţa opiniei publice.

BÎRNA DIN OCHIUL BUCUREŞTIULUI

Ne-am luat cu treburile provinciei şi am uitat să vedem ce mai e prin Bucureşti. Am văzut paiul din ochiul provinciei şi n-am văzut bîrna din ochiul Bucureştiului. Frumoasă bîrnă, foarte frumoasă !

Cetăţenii, din sudul oraşului nostru, se plîng de mai multă vreme de mirosul dezgustător care vine de undeva din zona Abatorului, pare-se de la o fabrică de grăsimi. Anii trec şi mirosul rămîne. (E un miros plin de caracter !) Am vrea să ştim, firească, pentru început, de unde vine mirosul. Sîntem şi noi curioşi ce miroase aşa. După aceea, am vrea să ştim dacă îmbîcsirea sudului capitalei României cu duhoarea în discuţie este o fatalitate, un dat de la Dumnezeu.

Şi, la urmă de tot, am vrea să propunem ca — prin chetă publică — să li se cumpere nişte locuri de case şi să li se facă nişte case, celor de care depinde păstrarea mirosului respectiv. Dar locurile de casă ar fi bine să se afle exact lîngă sursa de mirosuri. Poate că, aşa, s-ar găsi mai repede soluţia pentru eliminarea acestei îmbătătoare miresme din frumoasa miază-ziuă a Capitalei.

Conferinţa Naţională ne-a dat ca sarcină tuturor să luptăm cu poluarea şi cu distrugerea mediului de viaţă al oamenilor. În numele acestei însărcinări, să găsim soluţia salvării de acel miros greu şi persistent.

RISCUL DE A FI BICICLIST

Nam nimic cu bicicliştii. Am mai declarat asta. Dar datorită condiţiilor în care se călătoreşte pe şoselele noastre, bicicliştii sînt un pericol. Un pericol pentru noi, şi un pericol pentru ei înşişi. Am numărat, acum cîteva săptămîni, 80 de biciclişti pe şoseaua Constanţa—Bucureşti. Era noapte şi nici unul n-avea ochi de pisică. Pe aproape toate şoselele ţării, călătoresc noaptea bicicliştii care se expun morţii şi care ne expun accidentelor. *Cei răspunzători de circulaţie trebuie să intervină cu hotărîre pentru încadrarea riguroasă a bicicliştilor în regulile fireşti ale drumului public.*

La prima vedere nu e ceva important. O bicicletă, o altă bicicletă, nişte biciclete...

Să nu uităm, însă, că pe şeile acelor biciclete se află nişte oameni, nişte vieţi.

Am mai spus-o şi repet : libertatea asta prea mare a bicicliştilor le face rău şi lor şi tuturor celor ce circulă pe şosele şi pe străzile oraşelor. De fapt, libertatea bicicliştilor seamănă a curată anarhie.

DOI OAMENI MÎNDRI

Iam văzut pe handbaliştii Gaţu şi Gruia vorbind despre plecarea lor la Olimpiada de la München. Nu-i ascultasem niciodată pe aceşti doi mari sportivi şi mi-a făcut plăcere să constat ce mîndri şi ce serioşi sînt. Ceea ce am văzut la televiziune, cînd vorbeau Gaţu şi Gruia, mi s-a părut fermecător. Ceî doi nu concepeau drumul lor la München fără victoria supremă. Ei erau mîndri, dar mîndria lor era întemeiată pe faptul că-şi ştiau meseria.

Gaţu şi Gruia vorbeau curgător, inteligent şi plastic. Atît de plastic încît ne-au făcut să uităm pentru o clipă că sînt sportivi Ei păreau doi actori care-şi jucau rolul. Sigur, noi am ţinut cu echipa noastră de handbal şi înainte de a-i vedea pe Gaţu şi Gruia cum vorbesc. De cînd i-am auzit, însă, handbalul s-a înnobilat cu încă o carată.

Frumoşi sînt oamenii mîndri care au de ce să fie mîndri.

Adrian PĂUNESCU

SECVENŢE

MINERUL COLECŢIONAR

Nu e ţinut în ţară pe care Ştefan Safian din Vaţa de Jos, judeţul Hunedoara, să nu-l fi cutreierat. Camerele locuinţei sale sînt o adevărată bijuterie. Nu ştii ce să admiri mai întîi, sculpturile în lemn, basoreliefurile, ceramica, ţesăturile ori eşantioanele din mine şi peşteri.

Eşantioanele, circa 150 la număr, provin de la Musariu, Roşia Montană, Ruschiţa, Brusturi şi de la diferite peşteri. Se află aici mai multe tipuri de lămpi de mină cu carbid, de diferite mărimi sau chiar în miniatură, puse pe suporturi de marmură. Lampa „Devis" — ne sooune colecţionarul — este specifică minelor de cărbuni. O cană din porţelan datează de acum 400 de ani. Pe ea sînt sculptate figuri de zei şi zeiţe. O vază pentru flori e din urmă cu 450 de ani.

Întregul proces de prelucrare a cinepii ne este sugestiv prezentat. Astfel, războiul de ţesut e ornamentat cu încrestături populare şi figuri de animale şi păsări. Apoi, urzoiul circular, furcile de tors, furcile la picior, meliţa, socala, virteniţele de diferite tipuri, răşchitorul, spetele, mobila ţărănească în miniatură (pat, laviţă, masă, poliţă, stelaj, ladă de zestre). Din nou alt tip de mobilă specifică Zarandului, apoi cesti, rame, figurine. Colecţia de linguri (180 bucăţi) de toate tipurile, căucele (50), străiţele, covoarele, ştergarele, laiberele sînt alte nestemate de frumuseţe.

Colecţia lui Ştefan Safian mai cuprinde numeroase monede şi bancnote care circulau în Europa pe la sfîrşitul secolului trecut, precum şi alte piese rare de o deosebită valoare.

Ştefan Safian are 51 de ani. Originar din Şicula, judeţul Arad, este şef de echipă la sectorul III al Exploatării mininiere Barza. Pe reverul hainei sale în zile de sărbătoare străluceşc 6 stelute rubinii. Acesta e minerul Ştefan Safian.

Ion COŢOI

Coloane de calcar în Peştera Muierii

Fotografie trimisă de cititorul nostru Francisc FINTA — Timişoara

PEŞTERA MUIERII

de Iordan CHIMET

De aici, de la înălţime, Baia de Fier îşi descoperă, risipite, cîte un geam aurit, cîte o vagă tresărire de viaţă sonoră sau vizuală, curgînd leneş, aproape înotînd în văzduhul de sticlă. Dar în Peştera Muierii, care ne înghite cu gura larg deschisă ca fabulosul chit al cărţilor vechi, răcoarea se aşează pe noi ca amintirea într-o seară tîrzie de toamnă. Şi foarte curînd, nu departe de gîtul strîmt al intrării, în intervale măsurate în spaţiu şi timp, grota îşi etalează, modestă sau orgolioasă, uimirile. Căci ne aflăm aci într-unul din acele locuri hotărîte, sau predestinate dacă vreţi, în care natura îşi părăseşte inerţia sa actuală pentru a se aşeza în formele frumuseţii eterne. Dar ce înseamnă eternitatea din punctul de vedere uman în raport cu cel al picăturii de apă căreia, dacă e continuă, îi trebuie milenii pentru a deveni vizibilă în transparenţa stranie a stalactitei ? Formele de grandios montan care au dus la geografia personificată a mitului, baletul incremenit şi geometria plastică a lanţurilor coralieri, spectacolul nocturn al adîncurilor submarine, magia proteiformă rămîslită în bezna adîncurilor subterane sînt numai cîteva din ipostazele tradiţionale ale naturii-artist.

Sub acest nume popular vestind trecute vremuri de bejenii şi refugiu, îşi ascunde Peştera Muierii comorii Grota este construită ca un templu, sau, pentru cine preferă unghiul laic de comparare, ca un superb muzeu subteran. Transparenţa şi lumina apei împietrite au plăzmuit vedenii durabile, răpite nopţii veşnice, care se aşează în serii, cicluri şi grupuri, în jurul unor idei centrale. Orga, domul mare, domul mic, amvonul, candelabrul mare evocă un templu nocturn dedicat unor tainice festivităţi a forţelor elementare.

Din loc în loc, strecurîndu-ne, şerpuind, tîrîndu-ne chiar cînd drumul sinuos se sufocă printre arbuştii de mişcarea dramatică a unui scenariu binecunoscut, după cum se vede, şi naturii elementare. Şi după ce sala cu guano rămîne în urmă, broderiile argintate impodobesc cu un fast de sortilegiu pereţii şi tavanul labirintului. Stînca îşi leagănă cu graţia mătăsii faldurile iar gingăşia culorilor folosite : auriul, argintiul, galbenul floral, vişiniul nocturn, roşul stins al amurgului, albastrul lunar, s-a păstrat pură, ca într-un sanctuar în bezna eternă a peşterii. Regii Franţei ar fi putut păli de invidie la vederea acestor comori, atît de asemănătoare cu cele la care au rîvnit adesea, dar cîte dinastii, nu s-au stins înainte ca oarba ţesătoare a muntelui, duhul cu degete de apă, larii întunericului să fi terminat de brodat un colţ de stîncă, nu mai mare ca o batistă.

GEOGRAFIE SENTIMENTALĂ

Şi ne întrebăm acum dacă peşterile nu sînt laboratoarele tăinuite ale naturii, elaborînd forme şi mărturisind o vocaţie estetică. O cristal, vedem tavanul coborît, brăzdat de riduri adînci. Stînca însingerată îşi oferă luminii artificiale o reflectorului venele rănite şi-i bănui suferinţa îndepărtată, amintind-o pe cea umană. Sub o aceeaşi indiferentă cupol , durerea şi extazul se întîlnesc, unite prin obscurele legături de simpatie care hrănesc şi frumuseţea omenească. Dar ideea de templu după ce a fost experimentată în toate sensurile se stinge şi natura încearcă combinaţii şi variante noi pe un alt leit-motiv, universul miraculos al basmului : cascada împietrită, sala minunilor, cadina, surprinşi în pere trăind pentru ele însele, unele dăinuind mai mult, altele căutîndu-şi încă linia ultimă, tăcerea finală. Ceea ce nelinişteşte cel mai mult în debila şi zadarnica noastră înţelegere este faptul că întrevedem în toate un sens croit pe o măsură umană. Recunoaştem formele. Aceleaşi tipare, aceleaşi sugestii de structură, suflete comune, elanuri asemănătoare se descoperă şi în travaliul subteran al naturii şi în plăzmuirile spiritului.

Un scurt circuit în sistemul de iluminare şi noaptea timpului ne înfăşoară. Din culorile labirintului de deasupra noastră se aude un tunet surd : un zgomot pornit parcă dinafara auzului care se insinuiază cu îndîrjire mută şi rece în sînge. Foşnete, paşi prelinşi, tipetele trunchiurilor răpiţi de ape. Fulgerele bintuie. Muntele biciuit în ploaia fără sfîrşit de afară. Şi atunci l-am zărit. Cu ochi galbeni-singerii de spaimă, cu blănile umede, coboară grăbit în procesiunea lor mută spre necropola oceanului de piatră din adînc.

La lumina tremurătoare a lămpii de miner pe care o aprins-o ghidul nostru, am zărit la picioare craniul însingerat de urs, cu un colţ ieşit de sub cămaşa de sticlă biruitoare a stalagmitei, care-l învelise. Buzduganul de cristal lovit, răspîndeşte un sunet cristalin de harpă celestă, de muzică a sferelor. Şi picătura de apă, creatoare a lumii, îşi continuă biruitoare opera, dăltuind fără grabă o [illegible] umană — sau, poate curba geometrică pură — spre cerul cu o mie de mîini al peşterii.

TEMPLELE DIN PHILAE VOR FI SALVATE

O insulă dispare, iar alta va fi extinsă pentru a putea fi strămutate valoroasele monumente antice

ÎN URMĂ CU 12 ANI, UNESCO lansa un apel lumii întregi în vederea salvării monumentelor antice din Valea Nilului, vestigii de o uriașă valoare istorică, amenințate de creșterea apelor bătrînului fluviu, ca urmare a construirii marelui baraj de la Assuan. La puțină vreme de la luarea acestei inițiative, lumea modernă se angaja într-o acțiune de proporții — conservarea pentru generația noastră și a celor ce vor urma a comorilor de artă nubiene — acțiune ce avea să amintească de încleștarea omului din timpul construcției faimoaselor piramide. Au urmat ani intenși de lucru, de muncă încordată și grea, reușindu-se, grație unor soluții tehnice ingenioase, salvarea în întregime sau în parte a 21 de monumente, din care 17 egiptene și 4 sudaneze.

ȘI TOTUȘI, campania internațională de ocrotire a templelor Nubiei nu putea fi considerată ca încheiată. Mai rămăsese ceva de făcut, nu lipsit de importanță. Trebuia recuperat complexul arhitectonic din Insula Philae; pentru mărturiile de artă ale unor civilizații strălucite pe care le adăpostea de milenii, acest mic petic de pămînt de pe Nil a fost denumit „Perla Egiptului". Într-adevăr, Philae este o așezare arheologică importantă, un punct de întîlnire a unor civilizații antice strălucite : Sanctuarului zeiței Isis, ridicat de Ptolomeu II și urmașii săi, i-au fost adăugate alte monumente, de către greci și mai apoi de către romani. Împăratul Traian, de pildă, și-a construit propriul său templu.

LUNILE ȘI ANII continuau să se scurgă și comorile de artă din Philae erau amenințate să fie înghițite definitiv de apele Nilului. Din anul 1902, cînd în albia fluviului a fost aruncat un „pinten" de beton — vechiul baraj de la Assuan — templele din insulă se află acoperite de ape timp de 10 luni pe an. Actualmente vechiul baraj, care nu mai servește ca mijloc de irigare a pămînturilor învecinate, este folosit pentru producerea de energie electrică. A-i asigura barajului această funcție, trebuie ca nivelul apei din lacul intermediar creat între cele două baraje, lac în care se află insula Philae, să varieze brusc, în fiecare zi. Și astfel monumentele sînt și mai mult supuse distrugerii : măcinarea pietrelor, deteriorarea gravurilor. Comorile de artă de aici nu aveau să fie, însă, abandonate. Cu toate că ultima treime a cheltuielilor operațiunii — în totalitate, ea se ridică la suma de 70 milioane de franci francezi — nu a fost asigurată (prima este acoperită de statul egiptean și a doua de statele care au subscris în urma apelului UNESCO-ului de acum patru ani), acțiunea de salvare a templelor din Philae a debutat în acest an. La Assuan și Shellal, pe malul Nilului, în apropiere de Philae și Agilkia sînt stivuite materiale. Șalandele brăzdează necontenit apele fluviului, făcînd legătura între aceste locuri de depozitare și cele două insule. La sfîrșitul lunii mai a început, la Agilkia, dinamitarea stîncilor, în vederea amenajării ei. Dintre variantele propuse pentru recuperarea templelor din „Perla Egiptului", autoritățile de la Cairo s-au oprit, cum era și firesc, asupra celei care oferă soluții tehnice mai bune și mai sigure și care, în același timp, s-a dovedit a fi mai puțin costisitoare. De fapt, alegerea s-a făcut între două proiecte, cel aparținînd experților olandezi, nu lipsit de riscuri și foarte scump, și cel elaborat de inginerii și arhitecții egipteni, care constă în demontarea templelor, stocarea lor pe malul drept al Nilului, deplasarea și reconstruirea lor în Agilkia, o insulă învecinată, foarte înaltă.

ACEASTĂ OPERAȚIUNE de strămutare nu este de loc ușoară. Pentru a demonta templele confecționate din granit, în greutate de 40 000 tone, în jurul insulei Philae, dar fără a o cuprinde în totalitate, va fi realizat un dig. Lucrarea va fi executată prin scufundarea în apă a circa 800 000 mc de nisip și rocă și adăugarea, apoi, a unor palplanșe de oțel. Apa va fi pompată în afară pe măsură ce vor avansa lucrările de demontare. În extremitatea nordică a insulei, lăsată sub apă, recuperarea templului lui August, va fi executată de scafandri.

PENTRU A PUTEA PRIMI templele, insula Agilkia, care nu are aceeași suprafață ca Philae și prezintă denivelări va trebui să fie extinsă, spre sud și nord, și remodelată. Această amenajare, care în limbajul sec al cifrelor înseamnă deplasarea a 250 000 mc de pămînt prin dinamitarea stîncilor și aducerea a 170 000 mc de nisip și rocă și a 4 500 mc de ciment, a fost încredințată, împreună cu executarea stăvilarului din jurul monumentelor, Administrației barajului înalt de la Assuan. Operațiunea de demontare, transport și reconstrucție a templelor va fi îndeplinită de către două societăți italiene.

PESTE PATRU ANI, cînd templele din Philae vor fi strămutate în noul lor sălaș, ele vor putea să-și transmită, în netulburată pace, mesajul lor, alcătuit prin geniul și străduința unor oameni din vechi timpuri istorice, mesaj pe care oamenii vremurilor noastre l-au înțeles și pe care l-au retransmis generațiilor viitoare.

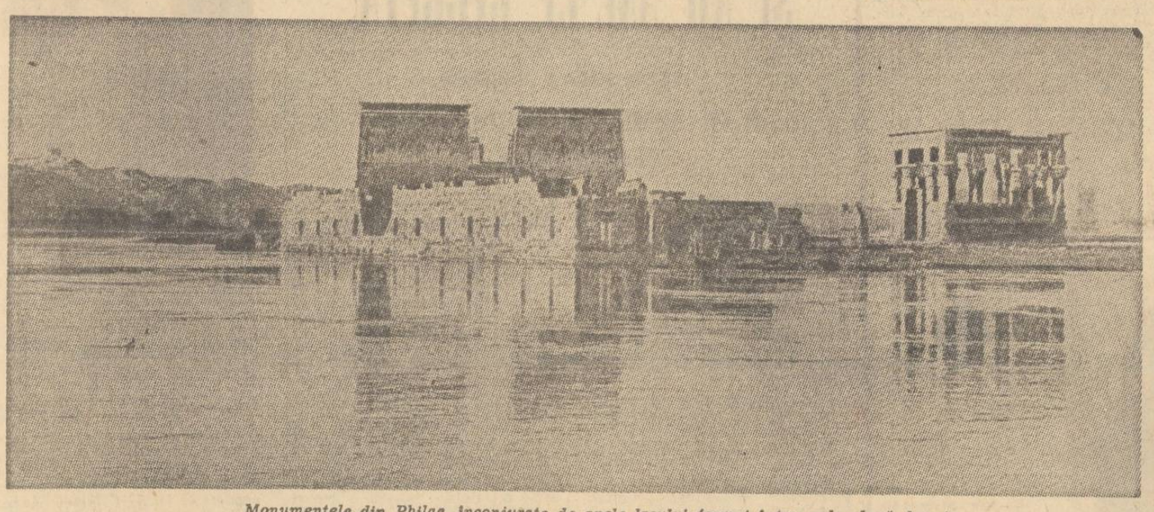

Monumentele din Philae, înconjurate de apele lacului format între cele două baraje.

De pretutindeni

Colecția muzeului geologic din Republica Sovietică Socialistă Autonomă Iakută (situată în Siberia răsăriteană) s-a îmbogățit cu un exponat unic — un picior de mamut în mărime de 2 metri. Blana sa, care atinge la gamba lungimea de un metru, s-a păstrat neatinsă. Țesuturile moi ale piciorului au fost bine mumificate de ghețurile veșnice.

Paleontologii sînt de părere că acest picior ar face parte din „resturile de bucătărie" ale vînătorilor din epoca de piatră. Se presupune că vînătorii, după ce au despărțit piciorul de corpul mamutului cu cuțite de piatră, l-au îngropat în pămînt și, din oarecari motive, au uitat de el.

Această descoperire rară este un exponat unic în lume care și-a păstrat aproape intact aspectul său natural.

ÎN FRANȚA problema informării medicului și a „reciclajului" său, în raport cu noile metode ale științei și tehnicii, și-a găsit soluționarea într-o revistă medicală... sonoră care se prezintă sub formă de casete-video.

Cei care folosesc „Audiomedicina" (revista sonoră) sînt medici între 30—55 de ani : interniști, pediatri, cardiologi, ginecologi, gastroenterologi, reumatologi etc.

Fiecare număr al revistei sonore are 3 100 exemplare. Durata... ascultării este de 60 de minute. 57 la sută din medici se informează în timp ce merg cu mașina, iar 43 la sută la domiciliul lor.

ÎN BRUTĂRIILE din Lucerna (Elveția) și-a făcut apariția un nou soi de pîine cu iaurt. Specialiștii o consideră deosebit de bogată în săruri minerale și conținînd și complexul de vitamine B.

FIRMA SUEDEZĂ Casabrisa livrează capote gonflabile dintr-un material plastic transparent, ce pot acoperi grădini, piscine, terenuri de sport, circuri. Aceste „ acoperișuri" sînt extrem de ușoare — 70 kg — și se pot plia în ambalaje mici (120×60×60 cm). Capotele fac posibilă activitatea sportivă sau lucrul în grădină pe orice timp, fie că e ploaie, ninsoare, vînt sau ger.

LA UNIVERSITATEA din orașul japonez Kumanoto, specialiștii au conceput o proteză de mînă ce poate fi dirijată prin voce. Proteza este propulsată de mici stereomotorete cu ajutorul cărora se dirijează mișcarea ceatelor și încheieturii mîinii ca și a degetelor. Proteza suportă o greutate de pînă la 4 kg.

PROFESORUL Otto Viztierl de la Universitatea din Praga a realizat o lentilă de contact din sticlă organică, suplă, înlocuind portul ochelarilor. Noul material suprimă toate neajunsurile actualelor lentile corneene. Suplețea sticlei face ca lentila să se adapteze perfect ochiului, iar perioada de „obișnuire" pentru purtător este redusă la un strict... minimum.

UN OM DE ȘTIINȚĂ canadian, ocupîndu-se de influența muzicii asupra visurilor, a dobîndit cunoștințe remarcabile. El afirmă că și muzica liniștită, cu toate că nu-l trezește pe cel ce doarme, produce în creier unele procese nedorite, deoarece reprimă visurile. Aceasta poate provoca la oameni defecțiuni nervoase.

LA CONGRESUL internațional dedicat hipertensiunii arteriale, desfășurat recent la New York s-au dat publicității date noi extrem de interesante. Astfel hipertensiunea, de care suferă actualmente un sfert din omenire nu este primejdioasă dacă procentul de **renină** (un hormon tainic al rinichiului) se menține redus.

Controlarea periodică a acestui hormon face posibilă îndepărtarea pericolului infarctului precum și complicațiile cardiace.

remember • remember • remember

MUNCHEN (IV)

Schwabing. Paradoxal, în acest Montparnasse münchenez, boem prin excelență, se pătrunde pe sub bolțile unui arc de triumf, dar adevărata lui glorie o celebrează plopii de pe Leopoldstrasse, printre care în două după-amiezi consecutive am fost victima tuturor nostalgiilor. Cafenelele cu copertine colorate ca pe Boulevard Raspail sînt pline de studenții Academiei de Artă, îmbrăcați foarte à l'artiste, cu plete ce le dau un aer de personaje botticelliene ușor androgine, cultivînd o modă care exclude luxul chiar atunci cînd păstrează o anume eleganță disimulată. Fermecător tembelism și nonșalanță irezistibilă, apanaje ale unei vîrste pe care o pierzi prea ușor și fără sentimentul ireversibilului ce te urmărește mai tîrziu ca o umbră grea de pămînt cînd îți spun o dată cu poetul:

Voici que s'en vient la saison
Des regrets et de la raison.

Libertatea gestului, a cuvîntului, a reacției, a manierei frizează absolutul și totuși nimic nu e deplasat sau grotesc pentru că are gîrul sacru al acestei vîrste... Ascultîndu-i ai crede că asiști la constituirea unui viitor conclav de genii, atît de tranșante și de abrupte sînt ororile și admirațiile lor, ceea ce e stupid și frumos... mai tîrziu îi va dizolva circumspecția, teama, cunoașterea, se vor retrage în dimensiunile lor și vor fi mici cei mai mulți dintre ei, vor purta nimbul de cenușă al timpului risipit și golul actelor eșuate și vor întîrzia în răstimpuri secrete măsurîndu-și eșecul... puțini vor învinge... oamenii plini de har, cei mai tenaci, mai fanatici... dar acestea sînt toate rezervate unui viitor a cărui anticipare e inoportună... deocamdată e Schwabingul, Academia, galeriile, cafenelele, barurile, deocamdată sînt plopii colorați de vînt... există și ateliere ale unor pictori ce s-au stabilit aici pentru un an sau pentru o viață, unii din ei au atins gradul de notorietate care atrage de pe acum colecționari din Canada sau din țările scandinave... O trăsură desuetă oprește în fața unei porți și pasagerii de alură streină, coboară căutînd soneria... un Hausmeister bătrîn le deschide și îi conduce într-o direcție pe care o bănuiesc ușor căci mi-au ajuns la ureche cuvinte edificatoare, Atelier, Maler... *Un tablou sau poate mai multe, vor porni spre cine știe ce țară, se va completa un cec... Și toate vor părea îngrozitor de simple ca surisul nepăsător al acestui cartier de euforie și de mizerie... dar pictorul respectiv care poate fi de aici ori de aiurea, trebuie să fie cel puțin trecut de patruzeci de ani și trebuie să știe că prețul notorietății nici un cec nu-l va putea vreodată acoperi... poate că-l vor acoperi timpul și moartea... Căci e pretutindeni un zid invizibil și cei ce-l escaladează sînt rari... Zidul trece și pe aici prin Schwabing, și de cealaltă parte a lui trăiesc cei ce-și vînd prin anticariate gravurile cu 7—8 mărci ori își expun pînzele încadrate sumar și sărac, pe lîngă ziduri inundate de soare, așteptînd cumpărători de adunătură care să le ofere un preț derizoriu, ori poartă sub braț mape mari și rătăcesc la voia întîmplării încercînd să citească pe fața trecătorului dacă merită sau nu să-l oprească și să-i arate cîteva piese... Și anii se adună mereu, iar speranțele cad rînd pe rînd pînă cînd nu mai rămîne decît scheletul, alcoolul și noaptea. Drumul artiștilor are ceva frisonant ca de aventură spațială. Celor ce se prăbușesc nu li se mai găsesc cadavrele.*

Dar Schwabingul e generos cu toți dînd fiecăruia ceea ce-i trebuie sau ceea ce mai poate aștepta de la el, ajutîndu-l pe unul să se înalțe, pe altul să supraviețuiască, pe altul să cadă mai jos. Seara în tavernele cartierului e o atmosferă de Saint-Germain-des-Près benign, mai puțin exasperat, cu o notă de candoare care-i sporește farmecul. Prețuri modeste, rezonabile, credite habitualilor, desene și laviuri pe pereți, costumații excentrice și naive — și în toate e ceva autentic, pînă și în poza juvenilă voit epatantă și în monologul bețivului solitar și în haosul din privirea bătrînului actor cabotin care-și caută umbra cine știe cărui rol nejucat. Dacă aș rămînea cîndva o lună la München cred că multe seri mi le-aș petrece aici printre acești necunoscuți pe care mi se pare că-i cunosc de totdeauna.

a. e. baconsky

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

23 DE ANI ÎN PĂDURILE VIRGINE ALE BRAZILIEI...

...acolo unde bolnavii străbat sute de km prin junglă pentru a putea căpăta îngrijire medicală.

În urmă cu 23 de ani, Raquele Steingruber părăsea Elveția pentru a-și căuta fratele plecat în Brazilia și dispărut fără urmă. În acea vreme, tînăra, proaspăt diplomată infirmieră a spitalului cantonal din Lausanne, nici nu se gîndea să se stabilească în Brazilia. Dar soarta a decis altfel...

Indienii îi spun „Dona Raquele".

Astăzi, ea este o femeie de 54 de ani, cu ochi vioi și calzi, cu o statură impunătoare, o femeie care trăiește în mijlocul pădurilor virgine, departe de orice urmă de civilizație, unde nu există și n-a existat vreodată medici sau infirmieri, iar indigenii sînt foarte săraci, o femeie pentru care suferințele altora înseamnă propriile sale suferințe.

S-a instalat la Rosario Oeste, o localitate cu 20 000 de locuitori, situată la 2 000 de km nord de Sao-Paulo. Misionarii i-au pus la dispoziție o cabană pe care a transformat-o în spital. După opt ani de intensă activitate, îngrijind și chiar operînd mii de indieni, a plecat în junglă, unde peste 50 000 de indieni trăiau răspîndiți pe o suprafață de două ori mai mare decît Elveția. Prezența sa în regiune a făcut cu repeziciune înconjurul junglei. Triburile de indios își aduceau bolnavii mergînd pe jos cale de 200 sau 300 de km, pentru a ajunge la „Dona bianca Raquele".

„Indigenii, mărturisea Dona Raquele, n-au niciodată numai o singură boală, ci mai multe deodată.. Trebuie luptat cu răbdare pentru a răpune maladie după maladie". Pentru a salva tineri sau bătrîni a fost obligată să opereze în plină junglă, unde nici un medic nu s-ar aventura. De exemplu, scrie ziarul elvețian „Tribune de Geneve", care relatează pe larg povestea, puțin comună, a „Donei Raquele" : „dacă ar trebui să ceri un singur bănuț acestor indieni nefericiți, aceștia ar trebui să renunțe la vindecare, la viață. Iată și unul din motivele principale pentru care nici un medic nu vine să mă ajute...".

După 23 de ani, Raquele Steingruber a pășit din nou pe pămîntul țării sale dar, numai pentru scurt timp și acela consacrat strîngerii de fonduri și pentru a obține din partea Crucii Roșii medicamente și aparatură. Mulțumită prietenilor, foștilor colegi de la spitalul din Lausanne, ea a putut procura medicamentele necesare salvării unor vieți omenești. Peste cîteva zile infirmiera va pleca din nou spre punctul său de ajutor, încropit undeva în pădurile virgine, după modelul celebrului spital gabonez din Lambarenne, al d-rului Albert Schweitzer.

În plină junglă Raquele Steingruber acordă asistență medicală în asemenea condiții unui nou născut.

Corespondență din R. P. Bulgaria

SE NAȘTE UN NOU ORAȘ

Era o zi însorită de vară, o atmosferă care te îndemna să pleci la nord de Sofia spre Kozlodiv, orașul „atomic" al Bulgariei. Istoria a rezervat localității Kozlodiv un trecut bogat dar și un viitor luminos. Cu vreo 30 de luni în urmă, pe o întindere de mulți kilometri, la răsăritul orașului, a început construcția primei centrale nucleare-electrice a Bulgariei. Obiectivul este prevăzut a fi executat în două etape. În prima, se prevede construcția a două reactoare a căror energie va fi asigurată de 4 turboagregate a 220 MW. Drept combustibil va fi folosit Uraniu-235.

Specialiștii sînt de părere că la arderea unei cantități de cărbune procentul de radiații este relativ mai ridicat decît cel care rezultă la folosirea Uraniului-235. În afară de aceasta există un sistem bine pus la punct de protecție a personalului printre care folosirea betonului biologic (un beton armat gros de 2,5 m). Sistemele de dirijare sînt automatizate, ele avînd și sisteme de rezerve care intră în funcțiune atunci cînd aparatura de bază nu funcționează.

Centrala nucleară-electrică de la Kozlodiv se realizează pe baza unor proiecte întocmite de specialiștii sovietici. Iar institutele bulgare de specialitate au elaborat proiectele utilajelor auxiliare — edificiile, instalațiile hidrotehnice, căile de acces și baza de construcții-montaj. Această centrală este de tipul centralei nucleare de la Voronej (U.R.S.S.).

De pe acum se înalță coloanele înalte ale corpurilor de clădiri ale centralei ; aici muncesc peste 4 000 de muncitori, tehnicieni, ingineri. Atenția principală a colectivului de constructori este îndreptată spre corpul central. Alături de cei din brigada Eroului Muncii Socialiste, Boris Boiagiev, specialiști în cofraje, lucrează și o brigada a tineretului condusă de Todor Todorov. Este brigada cu cei mai tineri constructori. Brigada lui Dimităr Petrov este specialistă în armături de fier. În pofida frontului de lucru limitat, brigăzile lui Petrochi Stoimenov și a lui Țvetan Ignatov, toarnă betonul greu al primei centrale nucleare din R. P. Bulgaria.

Au și venit montatorii, numărul lor este deocamdată de 500 dar vor veni și alții căci au de asamblat 30 000 tone construcții.

Primul reactor va fi dat în exploatare peste doi ani, celălalt în 1975.

A doua etapă a construcției centralei prevede, așa cum am arătat, încă 2 reactoare și 4 turbogeneratoare. Atunci puterea centralei va ajunge la 1 760 MW, ceea ce va permite ca în anul 1978 centrala nucleară-electrică să asigure 30 la sută din producția de energie electrică a țării.

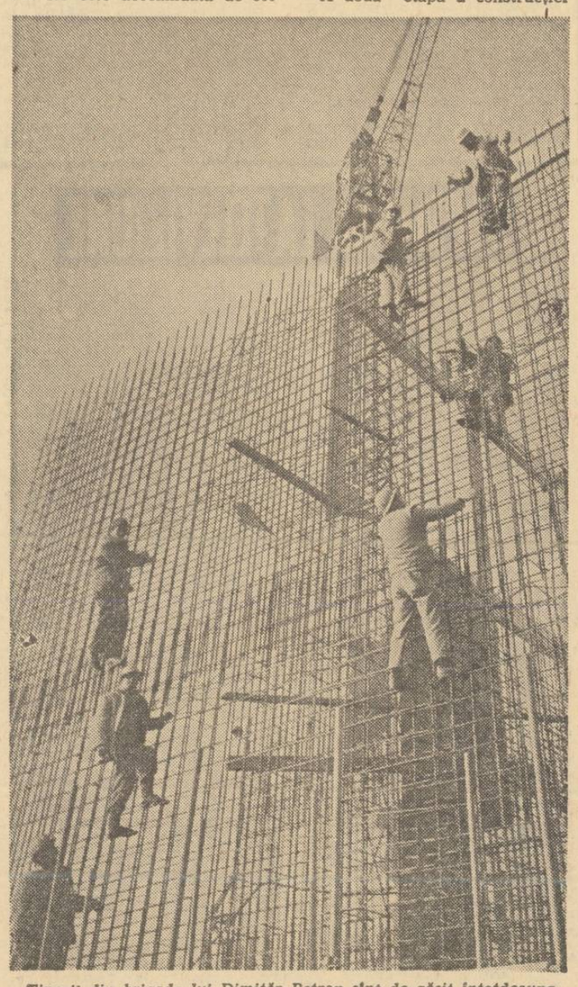

Tineriî din brigada lui Dimităr Petrov sînt de găsit întotdeauna acolo unde se cere îndeminarea unor „mîini de aur".

Se prevede ca în 1978, la încheierea lucrărilor, să se înceapă construcția unei alte centrale nucleare-electrice pentru care se alege de pe acum amplasarea cea mai potrivită.

În paralel cu șantierul crește și se dezvoltă orașul Kozlodiv. Am fost de față la o ședință în care s-a dezbătut planul de dezvoltare a orașului, plan elaborat de colectivul Institutului „Glavproiekt", condus de arhitecta Nadia Miteva. În acest plan sînt prevăzute contururile orașului pînă în anul 2 000. De la 8 000 de locuitori cît are în prezent, Kozlodiv va număra o populație de 32 000 locuitori. Proiectanții au folosit cu pricepere poziția geografică și apropierea de Dunăre.

★

Se ridică numeroase blocuri. În următorii 3 ani orașul se va îmbogăți cu încă 1 000 de apartamente. Un centru comercial, așezăminte de cultură, unități ale cooperației agricole vor figura de asemenea printre noile construcții. Banca, un hotel, sediile comitetului orășenesc de partid, al Sfatului popular orășenesc, Casa energeticianului — iată elemente ale viitorului centru administrativ.

Pe malul Dunării va fi amenajat un frumos parc. Viitorul Kozlodiv va avea desigur și o bază sportivă — stadioane de fotbal, terenuri pentru alte sporturi, bazine pentru înot și sporturi nautice. Într-un cuvînt orașul va avea totul pentru recrearea populației.

Am părăsit orașul seara cînd autobuzele tixite aduceau în oraș constructorii centralei. Cine sînt ei ? Țăranii de ieri, crescătorii de animale, legumicultorii care au dobîndit o specializare nouă. Construiesc o centrală nucleară. Dimineața se îndreaptă spre șantier, nu pe ogoare. Ei folosesc azi frecvent limbajul pe care centrala nucleară îl încetățenește pe aceste meleaguri.

Anghel ANDREEVSKI

O TÎNĂRĂ LEGATĂ DE LINIA FERATĂ...

... în timp ce la orizont se profila silueta unei locomotive. Pînă la urmă ea este salvată în urma unui telefon.

După-amiaza aceea de vară, canicula îl moleșise pe Dick Gardens. Era de serviciu la telefonul postului de poliție și tare ar fi vrut să poată aștipi cîteva clipe. Sau cel puțin să poată pleca măcar o jumătate de oră să se răcorească la strand. Simțea cum i se închid ochii. Zăpușeala devenise de nesuferit. Și apoi, avea impresia că nimic... deosebit nu se va mai întîmpla. De altfel, în vara aceasta, orașul Overland Park, din Kansas, părea că s-a cuminți. Nici o fraudă însemnată, nici un furt, nici o crimă...

Țiriitul telefonului l-a scos din apatie.

— Alo ! Veniți repede ! Cinci bărbați încearcă să lege o femeie de linia ferată !

Necunoscutul de la capătul firului părea îngrozit, vădit emoționat. A lămurit că văzuse cu ochii lui scena, indicînd exact locul unde — în preajma orașului — se punea la cale o faptă atît de groaznică.

★

Puțin după aceea, o echipă motorizată sosea la fața locului. Apelul telefonic corespundea adevărului: într-adevăr, au găsit o tînără legată burduf cu fringhii groase și apoi, prinsă, cu alte fringhii, de șină. La orizont se profila silueta unei locomotive. Nu era timp de pierdut.

Au reușit să desfacă fringhiile, tăind în grabă nodurile cu cuțitul. Locomotiva se apropia. Au eliberat-o pe tînără, care, — spre uimirea lor — nu a manifestat nici cel mai mic sentiment de recunoștință. Buzele-i erau parcă pecetluite. Nici măcar un... mulțumesc.

În schimb, au țîșnit, de după un dîmb, cinci bărbați furioși, care au început să vocifereze cu nervozitate. Vorbeau repede, toți deodată încît polițiștii nu au putut pricepe un cuvînt. Se făcuse o hărmălaie de nedescris.

După ce și-au vărsat năduful, cei cinci bărbați au început să se mai potolească. Unul dintre ei, care părea șeful „bandei", a spus :

— Ne-ați stricat scena. Tocmai filmam și ne pregătisem ca totul să pară verosimil, să dea impresia realului. Numai dumneavoastră mai lipseați, ca să ne stricați bunătate de secvență...

„Furioșii" au fost totuși obligați să plătească într-un fel clipele de încordare și emoție pricinuite. Au fost inculpați pentru... dezordine pe căile publice.

(S-a petrecut în Kansas, în august 1972).

ACTORII SE MĂRTURISESC

DUMITRU FURDUI:

„SPECTATORUL? JOC PENTRU EL ŞI-L STIMEZ"

— Cu ce aţi vrea să începem dialogul nostru ?

— **Rubrica la care mi-aţi spus că urmează să apară răspunsurile mele obligă la sinceritate totală. Aşa că aş vrea să începem cu sinceritate. Şi, bineînţeles, să terminăm la fel.**

— Ce doriţi să vă întreb ?

— **Dumneavoastră nu vă pun nici o condiţie. Am numai dorinţa, şi ea devine condiţie, ca tot ceea ce am să vă spun să-mi semene foarte bine.**

— Ce părere aveţi despre actorul Dumitru Furdui ?

— !

— Nu trebuie să vă miraţi. Fiecare om este dator să aibă o părere despre el însuşi. Cu alte cuvinte, să se cunoască pe sine.

— **Dar nu este şi obligat să şi-o mărturisească.**

— Vă amintesc un amănunt : rubrica noastră se cheamă...

—...**În cazul ăsta nu am dreptul la replică, ci numai la răspuns. Ei bine, Dumitru Furdui are o părere bună despre actorul Dumitru Furdui.**

— Revenim la actor. De ce-aţi abandonat „Jurnalul unui nebun" al lui Gogol ?

— **Nu e vorba de o abandonare. Am schimbat teatrul.**

— Şi „Jurnalul" unde se află acum ?

— **L-am luat cu mine. O să-l „citesc" din nou. Şi făcînd asta, după ce-a trecut o vreme, scap şi de-o problemă.**

— Anume ?

— **Eroul spune, la un moment dat : „am aproape 40 de ani".. Cînd l-am jucat prima oară i-am modificat vîrsta, fiindcă pe atunci aveam 30 de ani. Cînd îl voi relua, nu mai am încotro, îi respect şi vîrsta.**

— Cui îi purtaţi cea mai mare recunoştinţă ?

— **Profesoarei Marieta Sadova, un pedagog exemplar.**

— Dacă ar depinde altîi de dumneavoastră, să zicem, de pildă, că aţi fi directorul unui teatru ?

— **În primul rînd, n-aş putea să-mi ascund bucuria. Apoi aş trece la treabă. Sînt sigur că l-aş rentabiliza. Mi-aş forma o trupă din oameni talentaţi şi, neapărat, entuziaşti.**

— De ce şi entuziaşti ?

— **Pentru că teatrul condus de mine l-aş vrea o variantă bucureşteană a tuturor teatrelor experimentale din marile metropole ale lumii.**

— Care este, în momentul de faţă, cel mai valoros teatru din ţară ?

— **Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra". Este un teatru care şi-a format un stil, o personalitate şi, lucru esenţial, o disciplină totală. Trupa aceasta este o confirmare a zicalei : „omul sfinţeşte locul".**

— Ce credeţi că-l trebuie omului ca să fie fericit ?

— **Nu ştiu dacă şi alţii vor împărtăşi părerea mea. Dar, ştiţi, ce spune românul : mai întîi să fiu sănătos şi pe urmă le-oi face pe toate.**

— Îl uitaţi pe actor ?

— **Nici vorbă. Ca să fiu fericit şi în profesie aş dori ca, în afara rolurilor „obişnuite" pe care sînt dator să le joc, să pot veni, din cînd în cînd, cu cîte-o surpriză.**

— Poate mai adăugaţi cîteva cuvinte.

— **E simplu. Cu un rol surpriză reciştigi publicul.**

— Aţi avut, uneori, sentimentul că l-aţi pierdut ?

— **Fiecare actor are momente cînd îşi pierde publicul. Şi-atunci îşi pune problema reciştigării lui. Rolul-surpriză este singurul care-l poate ajuta.**

— Credeţi că dramaturgii noştri ar face rău dacă atunci cînd s-ar aşeza la masa de scris şi-ar aduce aminte şi de actori ?

— **Nu numai că n-ar face rău. Dar e şi una din micile datorii pe care le au faţă de noi. Eu unul aş primi rolul, scris pentru mine, cu foarte multă bucurie şi cu cea mai mare răspundere şi chiar cu recunoştinţă. Există, uneori, şi norocul ca un rol în care nu te vede nimeni să simţi că-i al tău.**

— Ce iubiţi cel mai mult ?

— **Dacă m-aţi fi întrebat : pe cine iubeşe cel mai mult...**

— Am evitat să vă întreb : pe cine, dintr-o discreţie obligatorie.

— **În privinţa asta eu n-am să fiu discret. Pe lumea asta, cel mai mult îl iubesc pe fiul meu, Tudorel.**

— Cînd plecaţi în turneu, ce luaţi cu dumneavoastră ?

— **În afară de cele necesare, fotografia copilului.**

— Pentru ca relaţiile să fie dintre cele mai frumoase, ce-ar trebui să evite oamenii ?

— **Indiscreţia. Sub toate formele ei de manifestare.**

— Ce n-ar trebui să uităm ? Asta apropo tot de relaţia om-om.

— **Fiecare dintre noi (toţi, fără nici un fel de excepţie) să se pună, măcar din cînd în cînd, în postura celuilalt.**

— Ce credeţi că este ingratitudinea ?

— **Mă consider un om fără prejudecăţi. De aceea, eu cred că nu pot fi ingrat. Cu atît mai puţin atunci cînd este vorba de... vorbe.**

— Care credeţi că este cel mai mare privilegiu al omului ?

— **Cel mai mare privilegiu pe care-l poate avea un om este să trăiască fără să mintă. Şi asta ţine numai de el. Totul e să n-apuce să înveţe a minţi. Că pe urmă, proverbul : „lupu-şi schimbă părul, dar năravul ba"...**

— Dumneavoastră sînteţi unul dintre actorii pe care critica nu i-a nedreptăţit...

— **Nu contest. Dar, cu toate astea, eu îi pretind mai mult. Criticii trebuie să militeze pentru crearea unui climat, în care să guverneze onestitatea.**

— Vă propun să ne întoarcem, pentru cîteva clipe, la spectator. Ce gîndiţi despre el ?

— **Joc pentru el şi-l stimez. De aceea, cînd merg pe stradă, mă uit la oameni (spectatorii noştri) şi mă întreb, de multe ori, ce mai aşteaptă ei de / la mine ? Încerc să-mi răspund singur, şi, la spectacol, aflu cel mai bine, dacă am ghicit sau nu.**

Vasile POPESCU

PENTRU MARI ŞI MICI LA „ANIMAFILM"

Deşi în ultima vreme producţiile Studioului de desene animate „Animafilm" nu s-au ridicat la un nivel competitiv internaţional, noi sperăm în continuare în redresarea calităţii, în forţa inspiraţiei şi în viitoarea valoare a scurtmetrajului nostru de animaţie. Filmele terminate de curînd şi cele care se află în lucru dovedesc o destul de variată preocupare tematică şi apelarea la diverse mijloace de realizare; totuşi se remarcă o prea hotărîtă menţinere în destinarea către publicul celor mici, ignorîndu-se trimiterea spre problemele majore ale existenţei umane, probleme în care nu de puţine ori animaţia şi-a spus cuvîntul la noi şi în lume.

Micul studio îşi măsoară forţele în prezent — în colaborare cu casele „Corona Cinematografica" şi „I.F.E." Roma — în realizarea primului lung-metraj artistic de desen animat, ecranizînd celebra carte a lui Daniel Defoe **„Robinson Crusoe"**. Filmul va avea opt episoade, în scenariul şi regia lui Victor Antonescu şi se lucrează la el din anul trecut pînă la finele acestuia. Tot tentativă de lung-metraj poate fi considerată şi ecranizarea, cu ajutorul cartoanelor decupate, a cărţii lui Cezar Petrescu **„Fram, ursul polar"** pe un scenariu semnat de Constanţa Buzea, pe care-l vor realiza regizorii Florin Antonescu şi Adrian Nicolau în şase episoade a 11—12 minute.

Numele Constanţei Buzea pe un generic vorbeşte despre preocuparea studioului de a-şi apropia creatori din alte domenii ale artei, în special poeţi, pentru o mai fericită abordare a temelor din realitatea înconjurătoare. Astfel, Marin Sorescu semnează scenariul filmului **„Elefantul grădinar"** (regia : Constantin Crişmărel), o poetică parabolă despre „omul potrivit la locul potrivit". Alt film, alt poet : Marin Tarangul a scris scenariul la **„Rosiile melomane"** (regia : Horia Ştefănescu), o satiră la adresa pălăvrăgelilor şi palavragiilor. La capitolul ecranizări se cere înscris şi filmul de păpuşi, în două episoade, **„Mărul"** şi **„Ispita"** supraintitulat **„Sisoe"** pe care îl realizează George Sibianu după romanul lui George Topîrceanu, iar „Puiul" lui Brătescu-Voineşti l-a inspirat pe regizorul Laurenţiu Sîrbu în filmul de cartoane decupate **„Mama"**.

Despre inventii şi soarta lor în cazul cînd au nefasta şansă de a încăpea pe mîna unor capete pătrate ne vorbeste filmul lui Virgil Mocanu **„Sfera"**, un desen animat destinat maturilor, ca şi pelicula cu obiecte animate pe care o turnează, după un scenariu propriu, Bob Călinescu, **„Oul"** cu gîndul la cel al lui Columb.

Pe un scenariu scris în colaborare cu Victor Antonescu, regizorul Olimp Vărăşteanu realizează pilulele-sarje sub titlul **„De la lume adunate"** (filmul fiind deja terminat) şi **„Muntele şi măgarul"** (aflat de abia în lucru). Deosebită ca tematică ni se pare pelicula lui Gelu Mureşan (scenariu şi regia) **„Bagheta"** al cărui personaj principal „dirijorul" se pregăteşte pentru un concert neobişnuit la care vor participa forţele naturii, forţe aflate într-un dialog, de-a lungul întregului film şi creînd „concertul", ca un rezultat firesc al efortului uman creator. Dintre filmele ce se pregătesc să intre în producţie, **„Sticlele"** (scenariul lui Şerban Creangă) se recomandă prin gravitatea problematicii, ocupîndu-se de indiferenţă, izolare şi egocentrism. Regia filmului o va semna Liviu Ghigorţ. De asemenea, un film pe o tematică „grasă" „pentru maturi" se anunţă pelicula lui Gelu Mureşan **„Corida"**, o satiră îndreptată împotriva reprezentării cruzimii în artă şi a manifestărilor de violenţă în viaţă.

Cum spuneam, filmele pentru copii ocupă un însemnat loc în producţia studioului. **„Zece măgăruşi"** (scenariu : Victor Tulbure : regie şi grafică : Buzea Zaharia) este un desen animat care urmăreşte ultima zi de şcoală a ilustrilor protagonişti, care prin numărătoare inversă, se pierd pînă rămîne, evident, doar măgăruşul cel cuminte. Cu pisicuţe şi şoricei ne povesteşte Ştefan Munteanu în **„Invenţia"** despre mincinoşi şi profitori. Cu cartoane decupate, avînd diverse forme geometrice şi compunînd un colorat **„Caleidoscop"**, Isabela Petraşincu şi Tatiana Apahideanu îi învaţă pe copii amuzante jocuri, în timp ce Liana Ghigorţ, într-o prezentare atractivă, le face cunoscute diferite **„Ghicitori"** populare româneşti. Tot întru îndrumarea celor mici s-a realizat şi **„Alfabetul"** (scenariul : Stela Cretu, regia : Laurenţiu Sîrbu) prin jocuri de obiecte care se transformă în litere şi cuvinte, acţiunea petrecîndu-se pe o foaie de caiet specială pentru şcolarii începători. Mult îndrăgita Mihaela va apare încă în două episoade sub semnătura aceluiaşi Nell Cobar, sub titlurile „Mihaela şi jobenul", „Ursuleţul Mihaelei". Galeria personajelor destinate copiilor se va îmbunătăţi cu **„Piticul Cipi"**, drăgălaş şi harnic, ce are multe şi năstruşnice aventuri în lumea minunată a pădurii (scenariu : Fodor Şandor, regia : Iulian Hermeneanu).

Florica ICHIM

MICA ENCICLOPEDIE

VOCABULAR CU... CÎNTEC

de L. SĂRĂŢEANU

Bogată în nuanţe, limba noastră distinge între acţiunea de a face muzică prin intermediul unui instrument sau prin emisie vocală. Astfel, spunem corect „a executa" la vioară, la pian etc., în timp ce atunci cînd e vorba de muzica vocală, spunem „a cînta". Distincţia există, de altfel, în majoritatea limbilor europene. Pentru instrumente, francezii folosesc verbul „jouer", germanii „spielen", englezii „to play", în timp ce pentru vocea omului folosesc „chanter", „siengen" „to sing" etc. E adevărat că, în ce ne priveşte, în limbajul curent, putem folosi verbul „a cînta" şi pentru interpretarea instrumentală. Acesta nu este însă cazul celorlalte limbi europene, unde nu apare niciodată confuzia dintre cele două forme de a face muzică. Nu e nici cazul limbii italiene, neamintită înainte, şi care nu numai că distinge între „cantare" (a cînta din gură) şi „suonare" (a interpreta la un instrument) dar care, datorită acestei precizii, a determinat apariţia celei mai prestigioase forme de compoziţie muzicală : „sonata". Într-adevăr, la origine, italienii defineau prin „cantata" orice piesă vocală, în timp ce „sonata" era orice piesă instrumentală. Dacă lucrurile ar fi rămas aşa, generaţii întregi de studenţi la conservator n-ar fi plîns amarnic în faţa unei liste care anunţa căderea la examen. Poate pentru că erau prea simple, lucrurile au trebuit să se complice. De la Johann Sebastian Bach încoace, „cantata" avea să evolueze spre forme religioase sau laice, cu acompaniament instrumental sau cu interludii orchestrale, după o textură din ce în ce mai rafinată. Cu „sonata" lucrurile n-au fost mai simple, ci dimpotrivă. Gîndită în forma ei clasică pe structura a patru mişcări („allegro", „adagio" „menuet" sau „scherzo" şi din nou „allegro"), ea transpunea muzical atmosfera şi tempoul a patru dansuri : „Alemanda", „Sarabanda", „Menuetul" şi „Giga". Pentru a ajunge la această formă, sonata avea să treacă prin faza intermediară de piesă instrumentală servind ca introducere la o lucrare cîntată. Aşa se şi explică de ce, într-o vreme, i s-a spus „Sonată-preludiu". De asemenea, vreme îndelungată sonata s-a alcătuit dintr-o singură piesă, fără mişcări diferite. (Marele maestru al genului e considerat şi astăzi Corelli.) Tot lui Corelli i-a aparţinut ridicarea la forme înalte a sonatei monotematice, adică a acelei sonate care dezvolta o singură temă. Dar de pe la mijlocul celui de al 18-lea veac, a apărut cea de a doua temă, contrastantă cu prima, şi care a permis cele mai îndrăzneţe arhitecturi muzicale, mai ales atunci cînd de la sonata executată de unul sau două instrumente s-a trecut, treptat, la mai multe instrumente pentru a se realiza sonata simfonică sau — pur şi simplu — simfonia.

Cui îi revine meritul creării celei de a doua teme ? Nici pînă azi specialiştii nu au putut să se pună de acord. Unii arată, şi nu fără dreptate, că ilustrul clavecinist Domenico Scarlatti ar avea şi meritul de a fi inovat sonata prin introducerea celei de a doua teme. Cei mai mulţi dintre istoricii muzicii atribuie această glorie lui Filip Emmanuel Bach, fiul mai mare al nemuritorului Johann Sebastian. Un critic de artă italian — Fausto di Torrefranca — încerca să demonstreze pe la 1900 că meritul este al compatriotului său Giovanni Platti, violonist venetian şi autor al unei culegeri de sonate care precedaseră sonatele lui Bach-fiul. Dintr-un singur punct de vedere specialiştii sînt însă de acord : anume că lui Filip Emmanuel Bach nu i se poate contesta perseverenţa în folosirea celei de a doua teme şi nici valoarea excepţională a lucrărilor muzicale prin care el a statornicit, cu ajutorul contrastului dintre cele două teme şi cu ajutorul întregului eşafodaj al construcţiei muzicale bitematice, acel ceva denumit „forma-sonată". În orice caz, pe la jumătatea celui de al 18-lea veac s-a produs în muzica mondială o revoluţie din care atît armonia, cît şi contrapunctul, şi inventivitatea componistică aveau să iasă nebănuit de îmbogăţite. Şi toate acestea pornind de la încăpăţînarea italienilor de a folosi verbul „suonare" cînd cîntau la un instrument şi verbul „cantare" cînd fredonau un cîntec.

„ÎNDRĂGESC CEEA CE FAC ŞI NU AM CE REGRETA"

Ce ne declară dirijoarea de cor, orchestră şi... muzică populară Iudith Birtalan

— Profesiunea pe care o aveţi mi se pare destul de neobişnuită pentru o femeie. A fost o pasiune mai veche a dumneavoastră ?

— *Cu meseria, mie mi s-a întîmplat cam aşa : am vrut una şi am făcut... alta. Important mi se pare însă faptul că pînă la urmă am îndrăgit ceea ce fac şi nu am avut deci ce regreta.*

— Să înţeleg oare că nu aţi intenţionat să alegeţi nici măcar cariera muzicală ?

— *Exact ! Iniţial am dorit să fiu chimistă sau farmacistă. Dar cum de la vîrsta de 8 ani începusem să învăţ pianul, Magda Kardos, profesoara mea de la Conservatorul din Timişoara — echivalentul actualelor şcoli de muzică — i-a convins pe părinţi să urmez Conservatorul la Cluj...*

— Şi de atunci aţi făcut ce aţi ales !

— *Da' de unde. După ce am urmat un an pianul, profesorul Istvan Nagy m-a sfătuit insistent să urmez... secţia pedagogică. L-am ascultat numai vorbă, pentru că, în paralel, am studiat şi absolvit şi secţia de pian principal. După ce am fost 4 ani preparatoare la catedra de pian principal a Conservatorului din Cluj am venit la Tîrgu Mureş fără să mă gîndesc o clipă să devin dirijoare. Numai că directorul de atunci, Lorant Szalman, care era şi dirijorul ansamblului, a tot insistat să încerc să dirijez, am încercat şi astăzi... ştiţi şi dumneavoastră care-i situaţia : dirijor, de categoria I, la Ansamblul artistic „Mureşul". Şi după cum vă mai spuneam, nu-mi pare rău.*

— Ce preferaţi să dirijaţi ?

— *Începînd cu piesele preclasice am interpretat toate stilurile pînă la muzica contemporană. Ştiţi, la început am dirijat numai coruri a cappella, dar odată, într-un turneu, s-a îmbolnăvit dirijorul şi a trebuit să dirijez suite pentru cor şi orchestră...*

— Prin urmare sînteţi nu numai dirijoare de cor dar şi de orchestră...

— *Iar de circa doi ani, de cînd ansamblul nostru a trecut la Filarmonică, tău parte şi la turneele ansamblului cu „formaţia mică", aşa că dirijez şi muzică populară.*

— După cîte ştiu, anul trecut aţi făcut un turneu în Statele Unite cu un ansamblu care numără... 7 persoane. Tot ca dirijoare ?

— *O, nu, atunci am fost eu însămi „orchestra". O „orchestră" compusă numai din pian !*

— Spuneaţi că în repertoriul dumneavoastră figurează piesele cele mai diverse. Care vă sînt compozitorii preferaţi ?

— *Singura condiţie este aceea de a scrie lucrări care să poată fi într-adevăr... cîntate. În orice caz mă mîndresc că multe prime audiţii ale unor piese aparţinînd compozitorilor români contemporani au avut loc în interpretarea corului nostru. De exemplu, la ultimul concert coral, am prezentat publicului „Eglogă" de Sigismund Toduţă, o piesă de mare valoare artistică, scrisă pentru cor mixt a cappella.*

— Am discutat mai mult despre profesiunea dumneavoastră. Ce preferinţe aveţi însă în orele libere ?

— *Sportul şi... gătitul*

— Sportul ca.. spectatoare ?

— *Ca spectatoare numai cronicarul. Îmi aduc aminte de clipele plăcute... de demult, din 1950... cînd am cucerit titlul de campioană naţională la canotaj academic, la 8+1 femei. Acum mai practic, desigur nu la nivelul de performanţă, tenisul de masă şi de cîmp, voleiul, înotul.*

— Sînteţi căsătorită ?

— *Da, şi profesiunea soţului meu, Jozsef Birtalan este legată tot de... muzică. Este compozitor şi lector universitar la catedra de dirijat coral de la Institutul Pedagogic din localitate. Iar pentru că acum o să vreţi probabil să ştiţi dacă am copii — cunosc eu gazetarii ! — am să vă satisfac şi această curiozitate. Am o fată de 16 ani, Enikö, şi un băiat Zsolt, cu doi ani mai mic.*

— N-aţi ghicit toată întrebarea... Credeţi că vor continua tradiţia familiei ?

— *Fetiţa aproape sigur. Urmează violoncelul la liceul de muzică de aici. Băiatul, în schimb cred că are înclinaţii mai mult spre partea tehnică.*

Marian DUMITRESCU

„Mohr şi corbii din Londra" este titlul unui film produs de studiourile din Republica Democrată Germană, care urmăreşte cîţiva ani din viaţa lui Karl Marx, supranumit şi „Mohr", ani petrecuţi în exil la Londra. În imagine actorul Alfred Muller în rolul lui Karl Marx

CINEAŞTII sovietici au realizat un film despre faimosul portar de fotbal din zilele noastre Lev Iaşin. Filmul vorbeşte despre drumul parcurs în sport de goalkeeperul de 42 de ani, care s-a retras din activitatea competiţională abia anul trecut. După cum se ştie, Iaşin a jucat în reprezentativa U.R.S.S. 78 de meciuri, printre care la Jocurile Olimpice de la Melbourne (1956) şi la prima ediţie a Cupei Europei (1958—1960), întreceri cîştigate de echipa sovietică. În afară de asta, Iaşin a susţinut peste 600 de partide cu echipa „Dinamo" (Moscova), echipă în care a jucat timp de 20 de ani

„Tînărul Winston" este titlul unei superproducţii britanice care încearcă să refacă în imagini istoria copilăriei, adolescenţei şi tinereţii premierului britanic Churchill. Simon Ward este numele actorului care a interpretat acest dificil rol.

DESPRE eforturile eroice pe care le fac locuitorii Republicii Democrate Vietnam pentru a-şi continua munca paşnică în condiţiile războiului şi bombardamentelor, ne vorbeşte filmul regizorului şi scenaristului Huy Thanh, „Secerişul".

NEOBOSIT, Ugo Tognazzi turnează într-un nou film, bineînţeles o comedie, cu titlul „Generalul doarme în picioare". Partener: Mariangela Melato.

CUNOSCUTUL regizor Wojciech Siwek va realiza la Atelierul de filme educative un film televizat în şapte episoade : „Grosul" (titlu provizoriu) destinat tinerilor. Este vorba de o adaptare pentru micul ecran a cărţii foarte populare cu acelaşi titlu, a scriitorului polonez Aleksander Minkowski. Acţiunea se petrece în 1945 şi eroii sînt copii care creează lumea lor proprie de fabule şi de aventuri. Rolurile principale sînt deţinute de opt băieţi de la şcolile elementare.

DESPRE dificultatea de a trăi la marginea Parisului, despre cele „patru ore de transport pe zi" vorbeşte într-o comedie tristă, născută din cartea-rechizitoriu a lui Brigitte Gross, filmul pe care-l turnează în condiţii de ciné-verité, regizorul Gérard Pirès în Auberge nville. Filmul se va numi „Aleargă, aleargă, periferia".

MICHEL CONSTANTIN şi Mireille Darc sînt eroii ultimului film pe care l-a realizat regizorul Georges Lautner ce poartă ca titlu „A fost odată un comisar".

ECOURI

„CEL CARE A MOŞTENIT-O PE BUNICA" este titlul unei comedii burleşti al cărei rol principal îl deţine Rolf Herricht.

Marcello Mastroiani este interpretul principal al noului film pe care îl realizează, în Italia, Roman Polanski sub titlul „Ce ?". Alături de celebrul actor şi sub bagheta nu mai puţin celebrului regizor vor apărea Sydne Rome, Roger Middleton, Gianfranco Piacentini etc.

Barbra Streisand şi Ryan O'Neal într-o secvenţă a noului film pe care-l turnează la San Francisco, intitulat „Mă grăbesc după tine" în regia lui John Conolly.

DOMINIQUE SANDA, pe care mulţi nu ezită să o compare cu Greta Garbo, descoperită de Robert Bresson, turnează în regia lui John Frankenheimer în filmul „Obiectul imposibil"

„VISE DE VARĂ" este titlul unei comedii muzicale, realizată de V. Kolţov după un scenariu de A. Safronov. Un film pe ecran lat despre Cubanul zilelor noastre.

„Meo Patacca", un film de capă şi spadă, inspirat de poemul eroic-comic omonim al lui Giuseppe Berneri, are ca protagonişti pe actorii din imagine : Marilù Tolo înconjurată de Enzo Cerusico şi Gigi Proietti.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 27 AUGUST

PROGRAMUL I : 8.30 Cravatele roşii. 10.00 Viaţa satului. 11.10 Mari muzicieni la Bucureşti — Carlo Zecchi. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 360 de grade. 16.30 Film serial pentru tineret : Civilul (Episodul I : Copilărie grea), 16.55 Fotbal : Campionatul naţional — Divizia A (transmisiune directă). 19.00 Concert de muzică populară. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremieră. 20.05 Reportajul săptămînii : „Drumuri suspendate". 20.25 Filmul „Cavalerul Pardaillan". 21.45 Intermezzo muzical. 22.00 Telejurnal, 22.15 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Box.

PROGRAMUL II : 12.30 Promenadă duminicală. 20.00 Eroi îndrăgiţi de copii : Pety. 20.30 Concert simfonic. 21.15 Săptămîna culturală bucureşteană. 21.30 Romanţe. 22.00 Film serial : „Mannix" (reluare)

LUNI 28 AUGUST

PROGRAMUL I : 15.00 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Gimnastică femei (15.00—16.30), şi Box (16.30—18.00). 18.00 Al 7-lea Congres internaţional de estetică — Bucureşti 1972. 18.30 Săptămîna în imagini. 18.50 1001 de seri. 19.00 Jocurile Olimpice de vară—1972. Nataţie — finale. 20.00 Telejurnal. 20.30 Reflector 20.45 Roman foileton : Raţiune şi sensibilitate. 21.35 Reportaj TV : „Împreună". 21.55 Selecţiuni din Festivalul de muzică uşoară „Lira din Bratislava" — 1972. 22.10 24 de ore. 22.30 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Gimnastică femei. Haltere. Sărituri de la trambulină — femei

PROGRAMUL II : 20.30 Vin năzdrăvanii. Cu Iurie Darie şi Mihaela Istrate. 21.00 Romantic-club. 22.15 Ghişeul. 22.35 Cronica literară.

MARŢI 29 AUGUST

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Cîntec şi joc de pe Valea Bistriei. 9.25 Al 7-lea Congres internaţional de estetică — Bucureşti 1972 (reluare). 10.00 Curs de limba engleză. 10.30 Reportaj TV : Împreună (reluare). 10.50 Film serial : Salut Germain (reluare). 11.50 Jocurile Olimpice de vară — 1972 Rezumatul filmat al zilei anterioare. 13.00 Telejurnal. 13.20—15.00 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Baschet. Volei. Gimnastică — echipe bărbaţi. 17.30 Moment folcloric. 17.50 Jurnal de protecţia muncii. 18.10 Telegiob. R.D. Vietnam. 18.30 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Nataţie — finale. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Oameni şi fapte. 20.15 Seară de teatru : Singurul martor, de A. şi P. Tur. 22.10 24 de ore. 22.30 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Gimnastică bărbaţi. Haltere.

PROGRAMUL II : 20.00 Telecinemateca pentru tineret. Istoria unei capodopere (VII) : „Cei trei muşchetari" şi... Max Linder, 21.30 Agenda. 21.40 Tineri interpreţi. Violonistul Şerban Lupu. 22.05 Telex tehnico-ştiinţific. 22.15 Dicţionar muzical-distractiv (reluare)

MIERCURI 30 AUGUST

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Muzică populară. 9.15 O viaţă pentru o idee (reluare). Edison (I). 10.00 Curs de limba rusă. 10.30 „Cei trei muşchetari" şi... Max Linder (reluare). 12.00 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Rezumatul filmat al zilei anterioare. 13.30 Baschet. Volei. 14.00 Telejurnal. 17.30 O nouă formaţie muzicală în studio. Ansamblul „Stereofonic". 17.50 Noutăţi din cliniciile tesene. 18.10 Interpreţi îndrăgiţi de muzică populară. 18.30 Timp şi anotimp în agricultură. 19.10 1001 de seri. 19.20 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Nataţie — finale. 20.00 Telejurnal. 20.30 Teleobiectiv. 20.50 Telecinemateca. Mari filme despre iubire : „Un bărbat şi o femeie". 22.35 24 de ore. 22.50 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Gimnastică — femei şi bărbaţi. Sărituri de la trambulină — bărbaţi. Haltere.

PROGRAMUL II : 20.30 România în lume. 21.00 Binom muzical. 21.45 Viaţa economică a Capitalei. 22.05 Arta plastică. 22.20 Roman foileton : Mos Goriot (reluare).

JOI 31 AUGUST

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 România în lume (reluare). 9.35 Prietenii lui Aşchiuţă. 10.00 Curs de limba franceză. 10.30 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Rezumatul filmat al zilei anterioare. 12.30 Telejurnal. 16.30 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Atletism. 17.00 Emisiune în limba maghiară. 17.45 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Transmisiune directă de la München. Atletism : lungime femei — finală, 800 m femei serii, sosire 20 km marş. 18.25 Nataţie — finale. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Tinerii despre ei înşişi. 20.45 Aventuri în epoca de piatră. 21.35 Selecţiuni din opereta „Choufleuri" de Offenbach. 22.00 24 de ore. 22.20 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Box. Pentatlon modern. Gimnastică femei. Haltere.

PROGRAMUL II : 20.00 Concert simfonic. 21.00 Agenda. 21.10 Desen animat. 21.20 Bucureştiul necunoscut. Casa lui Constantin Tănase. 21.40 Cărţi şi idei. 22.10 Film serial pentru tineret : Cei trei muşchetari (V — reluare).

VINERI 1 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Tinerii despre ei înşişi (reluare). 9.50 Un virtuoz al instrumentelor populare — Ion Lăcătanu. 10.00 Curs de limba germană. 10.30 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Rezumatul filmat al zilei anterioare. 12.00 Telejurnal. 16.30 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Atletism. 100 m bărbaţi — semifinale, suliţă femei — finală, 800 m bărbaţi — semifinale. Transmisiune directă de la München. 17.15 Pentru sănătatea dv. : „Ce trebuie să ştiţi despre bolile venerice ?" 17.30 Aplauze pentru români! Ansamblul folcloric al uzinelor „Rulmentul" din Braşov în Belgia. 17.55 Interpreţi şi rolurile lor. Baritonul Vasile Martinoiu. 18.25 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Atletism. 100 m bărbaţi — finală, 800 m femei — semifinale. Transmisiune directă de la München. 19.00 Satul contemporan. Întîlnire între arhitecţi şi locuitorii comunei Cobadin. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Film. Legea şi forţa. O producţie a studiourilor poloneze. 21.45 Selecţiuni din finala Festivalului de muzică de dans de la Budapesta. 22.00 24 de ore. 22.30 Jocurile Olimpice de vară — 1972 Gimnastică. Ciclism. Judo. Transmisiuni directe de la München.

PROGRAMUL II : 20.00 O viaţă pentru o idee : Edison (II). 20.35 Teatru scurt : La capătul nopţii de G.G. Rădulescu. 21.15 Agenda. 21.25 Simfonia a V-a în Si bemol major de Franz Schubert. 21.50 Film documentar : Septembrie la Pontul Euxin 22.00 Dans şi muzică de pretutindeni

SÎMBĂTĂ 2 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Biblioteca pentru toţi. 9.35 În slujba sănătăţii. Igiena mintală a copilului. 9.50 De vorbă cu gospodinele. 10.05 Teleenciclopedia (reluare). 10.50 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Canotaj academic — finale : 4 + 1, 2 fără cîrmaci, schif simplu, 2 + 1, 4 fără cîrmaci, schif dublu, 8 + 1. Transmisiune directă de la München. 14.50 Telejurnal. 14.50 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Rezumatul filmat al zilei anterioare. 16.20 Emisiune în limba germană. 17.10 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Atletism — finale, prăjină, disc bărbaţi, 400 m garduri, 800 m bărbaţi, 100 m femei Transmisiune directă de la München 18.35 Ritm, tinereţe, dans Tele-Top. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal 20.00 Teleenciclopedia 20.45 Mannix — episodul V : „Cînd paharul la minţile omului". 21.35 Romanţe şi lieduri Cîntă Dan Iordăchescu 22.00 Telejurnal. 22.20 Vă invităm la „Pescăruş". Cîntă formaţia condusă de Paul Ghentzer 22.45 Jocurile Olimpice de vară — 1972. Box. Sărituri de la platformă — femei. Ciclism — finala probei de viteză Judo. Haltere Transmisiuni directe de la München.

PROGRAMUL II : 16.20 Agendă. 16.30 Ansambluri folclorice. 17.00 Reportaj bucureştean. 17.20 Pagini de mare popularitate din muzica simfonică contemporană. 17.50 Filmul „Poznaşa".

TEHNICĂ

ÎNTR-O PASIONANTĂ CĂLĂTORIE A IDEILOR NOI

Piesele par cu totul banale. Niște matrițe. Dar din oțel rapid. Iar procedeul de matrițare e extrem de complicat. Se importau. Acum, pentru prima dată se fac la noi. Rezultatele sînt foarte bune. Secretul reușitei ? Idei, curaj, răspundere, tenacitate.

— Cum se naște o invenție ?

— La care vă referiți ?

Da, e sigur. Drumul asfaltat al definițiilor ne aparține, nouă celorlalți care mergem „după", mult după. Itinerariul spre o idee nouă nu este dinainte proiectat. Aici nu există „stas" cu dimensiuni, abateri admise, măsurate, timpi precișI. Fiecare invenție e o călătorie nefăcută încă și nerepetabilă spre necunoscut. Și poate ar trebui să ne gîndim că în istoria acestor călătorii nu se înscriu decît cele care au izbutit.

— La ultima mă refer, răspund, citind un titlu notat cu puțin înainte la Cabinetul tehnic al Uzinelor „23 August" : „Element de matriță pentru forjare cu fibraj continuu a arborilor cotiți".

— A, fibrajul continuu... Dar nu e ultima. Ultima e asta.

Ing. **MIRCEA DRAGULIN** îmi arată cu mîna în direcția unui fel de stativ cu rafturi, încărcat cu piese metalice de diferite forme. Vedeți „plăcintele acelea", îmi spune. Sînt niște rotocoale metalice peste care privirea îmi trecuse neinteresată. Acum le fixam atent. Ce noutate poate fi asta ?!

— Piesa vi se pare banală. Simplă, prea simplă. E o inovație. Pentru matrițarea oțelurilor de scule.

Acum îmi amintesc rolul lor. Tovarășul Nicolae Ceaușescu cînd a fost la uzină, le-a apreciat foarte mult. Procedeul de matrițare e foarte complicat, greoi, iar matrițele care se fac din oțel rapid, se importau pînă acum din vest. E pentru prima dată cînd se realizează la noi în țară.

— Uite, din cauza piesei ăsteia banale, m-am îmbolnăvit. După ce am reușit s-o fac, am zăcut. Nu e un fel de a vorbi, am zăcut realmente. Piesa asta nu m-a lăsat să dorm.

Inginerul Mircea Drăgulin s-a gîndit dacă nu cumva aceste piese care se importau nu s-ar putea face la noi. Bineînțeles, s-a gîndit și cum. Cînd și-a mărturisit ideea cu glas tare, i s-a replicat : „ești convins ?" Da, era convins. „Bine, fă-le, dar știi ce răspundere îți asumi? Sînt zeci și zeci de tone necesare industriei, matrițe a căror calitate era probată, sigură, fără „dureri de cap" dacă se importau. Reușita trebuia obținută nu într-un timp nedeterminat. Nici o industrie nu are timp să aștepte. Iar calitatea trebuie să fie excelentă. Munca de creație, îmi spunea cineva, înseamnă în afară de idei noi, viabile, curaj în a-ți asuma răspunderea și tenacitate în a o împlini. „Inginerul Mircea Drăgulin și-a luat angajamentul" va fi scris, poate, un ziarist contabilizînd rezultatul probabil. Atîtea și atîtea tone cu un efect economic de atît. O piesă banală peste care privirea nespecialistului trece neatentă. Trei oameni, ing. **MIRCEA DRĂGULIN**, ing. **BARBU ȘTINCĂ** și un tehnician, **FUFEZAN PETRE** se întîlneau după orele de uzină să gîndească. Să experimenteze. Și cu fiecare experiență care dezvăluia o imperfecțiune, și cu fiecare zi care îi apropia de timpul stabilit pentru a prezenta rezultatul concret, tensiune. Trei oameni gîndeau și lucrau împreună, indiferenți doar la funcțiile ierarhice pe care le dețineau în uzină. Faptul că unul dintre ei era chiar directorul secției calde a turnătoriei, n-avea atunci nici o importanță. Doar poate că nopțile acestuia erau mai populate de gînduri. El își asumase întreaga răspundere. Trebuia să reușească.

— Am livrat pînă acum vreo 40, 50 de tone cu rezultate foarte bune, e replica astăzi.

Ing Mircea Drăgulin îmi spune datele necesare, stricte, precise, cu vorba grăbită, de parcă îi e teamă să nu ocupe cu ea timpul de lucru efectiv. În colțul camerei-birou, pe un fel de stativ cu rafturi, o mulțime de piese metalice — trofeele obținute în călătoriile pe care le-a făcut spre „necunoscut".

— Vă interesează, așadar, cum s-a născut invenția privind fibrajul continuu. M-a preocupat consumul ridicat de metal... încă de mulți ani, cred că sînt vreo 5, 6... Sau, stați puțin, era în 1962. Uite, se împlinesc zece ! Pentru arborii cotiți se consuma mult material, multă manoperă iar calitatea era insuficient de satisfăcătoare. Eram tînăr pe atunci. Dar aveam o idee cu care am mers mai departe. Am tot încercat-o și am refăcut-o cu o presă a noastră de 1 500 de tone. Am adaptat utilajul și am făcut 300 de arbori cotiți. La început consumul era de 1 560 kg pe arbore, apoi am ajuns la 1 320. Acum e de 1 140. O diferență de 420 kg pe arbore, economie.

Ținta urmărită era nu numai economia de material și de manoperă ci și calitatea. Rezultatul ? Adjectivele sînt eliminate. Răspunsul e simplu :

— Acum mi se cer la export.

— Și ce gînduri mai aveți ?

— Să mergem mai departe. Vedeți macheta aia de colo ?

În același colț, o construcție complicată. Schimbări de plane pentru deplasarea pe orizontală a matrițelor pentru deformare.

— E un procedeu cu care putem face aceeași treabă, nu cu o piesă de 1 500 de tone, ci cu una de 700 de tone. Regia scade la jumătate. Ne-am gîndit pentru folosul nostru al uzinei, ca s-o vindem. Acum vindem și altora. O „tehnologie de turnare a carterelor pentru motoare Diesel de putere mijlocie și mari".

Un spirit în continuă frămîntare. Continuu nemulțumit. Un dușman înverșunat al lui „merge și așa". Doamne, mă gîndesc, e minunat, dar omul acesta nu mai are timp de nimic altceva, nu se mai gîndește la nimic altceva.

— Am avut mari satisfacții profesionale, îmi mărturisește.

— Mai aveți, mai puteți avea și o altă pasiune ?

— O, sigur. Vreți să vă arăt ? Îmi scoate o fotografie. Priviți. Marea mea pasiune : Dănuț. Are 5 ani. Din păcate, nu prea ajung să-l văd. Cînd plec dimineața la fabrică, el încă doarme și cînd mă întorc, el este în pat. Dar cînd am o oră, două după-amiaza, îl iau cu mașina și ieșim să ne plimbăm în afara orașului. Ieri a venit el la fabrică.

Și-n fotografie sînt împreună.

Dar discuția se întrerupe. Secretara anunță că „a venit toată lumea". Mă retrag, în timp ce directorul turnătoriei își întîmpină „lumea" scuzîndu-se dacă cumva i-a făcut să aștepte. Cum știam și eu de consfătuirea de lucru anunțată, îmi consult ceasul. Începea punctual. Și cu firească, amicală politețe.

Catinca MUSCAN

„CARTAGINA NU TREBUIE DISTRUSĂ!" „CARTAGINA TREBUIE SALVATĂ!"

Vă mai amintiți poate din paginile istoriei tulburător de frumoasa legendă a credrii Cartaginei. Despre gloria celei care a devenit un timp capitala bogată și puternică a unei republici maritime care și-a trimis în Atlanticul de Nord navigatorii, cea care l-a avut pe Hanibal, orgoliosul războinic ce amenințase Roma, istoria a fost generoasă în amănunte. Caton cel Bătrîn își încheia toate discursurile sale, indiferent de temă, cu un celebru și crud apel : „Delenda Cartagho !" — Distrugeți Cartagina ! O va face Scipio Africanul și apoi Scipio Emilian. Și Cartagina devenea colonie romană. Reluați lectura despre aceste locuri și acele timpuri. Pe acest pămînt e acumulată o istorie. Și tezaur arheologic. Veți înțelege atunci de ce directorul general al UNESCO cheamă astăzi lumea științifică în ajutor : Salvați Cartagina ! E poate ciudat că pînă de curînd nu s-a întreprins aici nici un studiu, nici o prospecțiune sistematică.

Monumentele orașului punic rămîn încă a fi descoperite. Recent o echipă de geofizicieni și arheologi polonezi și-a oferit sprijinul, venind să lucreze și descoperind numeroase structuri, ziduri nebănuite pînă acum.

În imagini : o privire asupra celui mai grandios ansamblu balnear din lume, (după termele lui Caracalla de la Roma aduse la suprafață acum vreo 70 de ani) și un mozaic roman (recent descoperit)

Peisajul înverzit al Antarcticii

Descoperirile făcute de savanții sovietici în Antarctica oferă contemporanilor posibilitatea de a o „vedea" așa cum era ea cu 250 de milioane de ani în urmă. În munții Prințul Charles, la 400 km în interiorul continentului, s-au găsit trunchiuri de arbori pietrificați și amprentele unor frunze pe un strat de cărbune, elemente deci ale unui peisaj ce va putea fi reconstituit, imaginat. Este meritul celei de a 17-a expediții antarctice sovietice de a fi cercetat de astă dată o parte a continentului înghețat pînă acum practic neexplorată. Ca urmare, cea de a 7-a stație sovietică va fi instalată pe capul Berks, în apropiere de coasta Hobbs, în partea vestică a continentului.

BIOLOGIE

Misteriosul loc de întîlnire al salmonilor a fost descoperit!

Un basm adevărat care arată cum salmonii se reîntorc pe același drum al copilăriei lor. Leagănul lor sînt apele dulci dar marea aventură nupțială o trăiesc în ocean. Descoperirea aparține nu științei, ci unor pescari danezi.

La o reuniune internațională a pescuirii în nord-vestul Atlanticului, care a avut loc în luna iunie la Washington, Danemarca a fost acuzată că distruge locul nupțial al unor pești extrem de apreciați — salmonii, compromițîndu-le astfel însăși existența în viitor. Stupoare ! Acest habitat nupțial atît de misterios, atît de căutat, este cunoscut ? Da, de vreme ce a fost descoperit chiar de danezi. Numai că... în vreme ce un alt mister fusese elucidat prin anii 20 de un celebru oceanograf danez, Johannes Schmidt, — e vorba de anghile — aceasta este opera pescarilor danezi. Importanța fantastică, prin consecințele economice și chiar politice pe care le implică, nu a putut fi sesizată pentru că descoperirea unor pescari nu a ajuns să fie de fapt cunoscută și în cercurile științifice !

Pierre de Latil, un binecunoscut cronicar și popularizator al științei, ne povestește o experiență științifică, ca pe un minunat basm.

...Au fost odată niște piscicultori. Lucrau la stațiunea Soring Hatchery, pe malurile rîului Columbia, în Statul Washington. Ei au dorit să știe dacă este adevărat faptul că peștii se întorc pe același drum al copilăriei lor. Dar cum puteau ști dacă cei pe care-i vezi venind sînt tot cei care au plecat de aici ? S-au gîndit că și-ar putea da seama dacă „puii" — plevușca — care plecau, după un interval de trei ani, se vor reîntoarce, după număr. Vor reveni, după ce au nuntit, mari, mai viguroși, mai colorați, împreună cu „soții" lor. Așadar, îi vor „recunoaște" după număr. Dacă vor fi mai mulți, înseamnă că e adevărat : salmonii se întorc întotdeauna în rîul „lor" cu apă dulce. Au dat deci drumul unui număr destul de mare de peștișori. Trei ani mai tîrziu, soseau în bazinele stațiunii atîția salmoni încît au trebuit coborîte grilele de la intrare pentru a stăvili „invazia". Nu mai era loc. Au fost numărați 13 000 și erau peste această cifră. Da, în apele dulci ale rîurilor se nasc, revin, unii mor după ce și-au depus ouăle. Timpul maturității însă e în mare, în ocean. E vorba aici de salmonul atlantic. Dar unde anume în Atlantic își petrec cei doi, trei sau chiar patru ani ai marii lor aventuri oceanice ? Unde este secretul loc al nunții ? Migrația salmonilor a fost urmărită, pierdută, calculată, pusă în formule matematice... Și totuși, deși s-au aflat multe amănunte pasionante, nu se știe încă mare lucru despre viața salmonilor în apele sărate. Dar, după cum sînt prinși de pescari, este o indicație a apelor pe care le străbat : în largul coastelor, trăiesc în plină apă și totuși destul de „la suprafață". Întrebarea era de ce salmonul se găsește într-un loc mai mult decît în altul ? Răspunsul în general e simplu : acolo și nu în altă parte găsesc hrana de preferință, în deosebi creveți. Dar cu mai multă claritate îți apare răspunsul privind o hartă a mărilor în care sînt notate locurile unde există „micii crustacei ierbivori". Sînt doar patru sau cinci asemenea „pete roșii" pe harta mărilor lumii, anunțînd zonele de aglomerare. Or, una dintre aceste „pete" se află chiar în regiunea — descoperită de pescarii danezi — ca fiind locul de rendez-vous al salmonilor. Mecanismul ? Ca întotdeauna, la întîlnirea apelor mai călduțe și mai reci, se află mult fitoplancton. Ca atare, și mulți minusculi crustacei ierbivori. O concluzie limpede și pentru salmoni : aici e hrană din abundență. E festinul dorit. Aici veneau și cînd Atlanticul nu era atît de mare ca astăzi. Expansiunea oceanului, datorită jocului derivei continentului, cam cu doi centimetri mai mult pe an, nu i-a făcut pe salmoni să renunțe. Da, traversarea oceanului este acum mai lungă. Dar ca masa nunții să fie îmbelșugată, merită să facă o călătorie de 5000 de kilometri, cît măsoară acum.

Dar, spune Pierre de Latil, omul este incorijibil. După ce distruge o specie, regretă. Numai că protecția naturii nu mai este doar un subiect de discursuri. Se iau măsuri. Danemarca a fost recent acuzată. În urma unor întîlniri, s-a hotărît de comun acord, restrîngerea pescuitului. Nu e totul. Dar această măsură va permite să fie mai bine cunoscute populațiile de salmoni marini și să se poată face planurile necesare care să asigure supraviețuirea acestor minunați locuitori ai continentului albastru.

Transportă lumina în... termos

Una dintre problemele care preocupă intens știința este de a reuși transportarea energiei electrice cu minimum de pierderi de energie și degajînd locurile actuale și viitoare de instalațiile electrice. Liniile de înaltă tensiune pe măsură ce devin mai multe, atentează la spațiile de lucru sau de circulație. Printre soluții, cea mai interesantă la ora actuală pare a fi transportul energiei electrice prin cabluri subterane criogenice. E un proiect la care General Electric (S.U.A.) lucrează din 1968. Cablul experimental, lung de 70 km, este răcit cu azot lichid (—180°) Deși heliul lichid coboară temperatura la —260°, s-a preferat azotul lichid. Acesta pretinde un material de izolare mai puțin scump decît heliul iar pierderile de temperatură sînt comparativ mai mici. Cablul este din aluminiu și nu din aramă, tot din motive de economicitate (aluminiul este mai puțin scump). Așadar, energia electrică va putea fi transmisă prin cabluri subterane spre marile metropole, degajînd locurile pe care acum le ocupă. Cînd ? Probabil spre anul 2 000. La General Electric se crede că cercetătorii mai au încă vreo 10 ani de studii și încercări pînă ce rețeaua de transmitere a energiei va fi perfect rentabilă. Și se afirmă că rezultatul scontat merită această investiție de lucru a științei.

CLIMATOLOGIE

PE TERRA VA FI MAI CALD SAU MAI RECE ?

Rezultatele unor anchete științifice de teren în zonele cele mai sensibile la schimbări. Se observă o încălzire a iernilor și o răcire a verilor. Dar cea mai clară tendință e dată de precipitații. Ninge mai mult decît în perioada anterioară lui 1960.

SE ȘTIE ASTĂZI foarte bine că pentru a înțelege „intențiile" climei, trebuie observat cu atenție atît extremul nord cît și extremul sud. La marile latitudini, în regiunile arctice, variațiile sînt mai sensibile, tendințele mai clare. Iată de ce, rezultatele anchetelor făcute (în regiunea numită Pămîntul lui Baffin) de către R. S. Bradley și G.H. Miller, geograf și geolog de la Universitatea din Colorado, ne interesează practic pe toți.

SCHIMBĂRILE constatate sînt evidente dar în același timp contradictorii. Pentru perioada 1960—1969, în sezonul de vară, s-au înregistrat temperaturi mai coborîte decît mediile înscrise în perioadele anterioare. În schimb, în sezonul septembrie-mai, temperaturile au fost mai ridicate, într-un fel compensîndu-se (cu aceleași valori de temperatură) ceea ce s-a „pierdut" în timpul de vară...

PRECIPITAȚIILE. Iarna, ninge mai mult decît în perioadele precedente. Vara, nu se observă o tendință netă. Deci, precipitațiile cresc în acea perioadă de timp cînd temperaturile sînt în creștere.

VÎNTURILE. Vara, numărul zilelor cînd vîntul suflă dinspre est și nord-est s-a mărit cu 29%, după anii 1960. În sectorul vest și nord-vest, numărul zilelor vîntoase e în descreștere. Aceasta ar explica de ce se constată o îndulcire relativă a iernilor și de asemenea, o răcire (tot relativă) a verilor.

SE PARE că ne aflăm într-un „moment" de echilibrare, ceea ce nu înseamnă însă deloc că nu asistăm efectiv la o schimbare de climă. Ne atrage atenția în deosebi tendințele net conturate în ce privește precipitațiile. Toate bancurile de zăpadă care pînă în 1960 diminuau, în deceniul al șaptelea se extind. Sînt regiuni care, în timpul verii nordice, nu mai aveau zăpadă. De multă vreme. Acum, din nou „zăpezi veșnice". S-a revenit parcă la peisajele din anii 1920, 1930. Mai mult, se observă formarea de mici ghețari, în timp ce marii ghețari existenți — „coloșii" — au reacționează sau, altfel spus, „simt" mai încet, pentru că ei continuă, cum au pornit s-o facă, procesul de topire, de restrîngere a volumului. Sînt doar în întîrziere, ca de obicei. Mai sensibile însă la vreme, lacurile rămîn acum mai mult timp înghețate.

STUDIUL celor doi oameni de știință, publicat în revista „Nature" (numărul din 16 iunie a.c.) oferă celorlalți specialiști ai climei elemente interesante. Ele vor trebui completate, pentru a se trage o concluzie asupra evoluției viitoare a climei de pe Terra, de observările circulației atmosferice. Mai mult decît „jocul" temperaturilor, eventualele modificări în circulația aerului vor da nota caracteristică, evidentă a tendinței climatice.

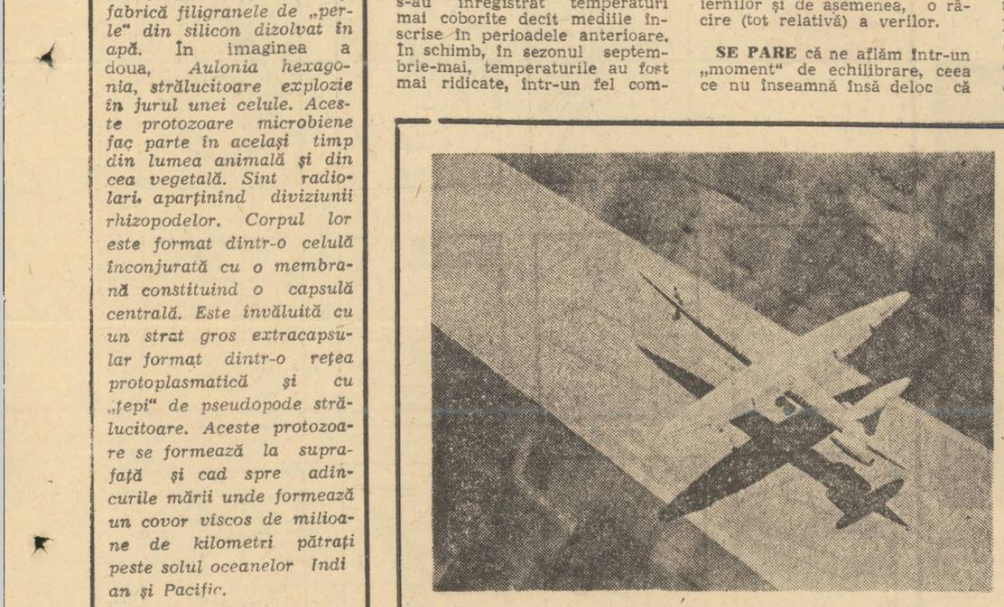

BIJUTERIILE NATURII

Nu vă vom întreba în ce muzeu ați văzut această coroană filigranată sau această broșă de nestemate. Nu veți ghici. Sînt opere ale naturii. S-au născut într-un strop de apă. Sînt organisme vii, unicelulare, de o frumusețe fragilă care se reproduc într-un univers microscopic în mare. În prima imagine, Acanthodesmia Corona care își fabrică filigranele de „perle" din silicon dizolvat în apă. În imaginea a doua, Aulonia hexagonia, strălucitoare explozie în jurul unei celule. Aceste protozoare microbiene fac parte în același timp din lumea animală și din cea vegetală. Sînt radiolari, aparținînd diviziunii rhizopodelor. Corpul lor este format dintr-o celulă înconjurată cu o membrană constituind o capsulă centrală. Este învăluită cu un strat gros extracapsular format dintr-o rețea protoplasmatică și cu „țepi" de pseudopode strălucitoare. Aceste protozoare se formează la suprafață și cad spre adîncurile mării unde formează un covor viscos de milioane de kilometri pătrați peste solul oceanelor Indian și Pacific.

„FOARFECELE ZBURĂTOR"

Un proiect atît de îndrăzneț ca cel semnat de Robert T. Jones de la NASA părea o utopie. E și motivul pentru care a fost „păstrat" în rezervă timp de 20 de ani. Este vorba de un avion ale cărui aripi sînt în unghi drept în momentul decolării (vezi fotografiile). Cine s-ar fi incumetat să parieze pe această extravagantă „variațiune" pe tema geometriei variabile ? ! Dar „imposibila" imagine... zboară. Și sînt o serie de avantaje. Presiunea puternică asupra aripilor tip delta clasică, la viteze supersonice, este aici redusă sensibil. În plus, decolarea nu ar pretinde decît un sfert din propulsia necesară avioanelor supersonice actuale (de pildă, față de avionul Concorde). Zgomotele la decolare și aterizare ar fi de asemenea, foarte reduse. Consumă mai puțin carburant la mare altitudine și, deloc, neglijabil, „foarfecii" ar fi mai puțin poluanți. În subsidiar, economia de carburant realizată ar asigura o deosebită rentabilitate pentru supersonice.

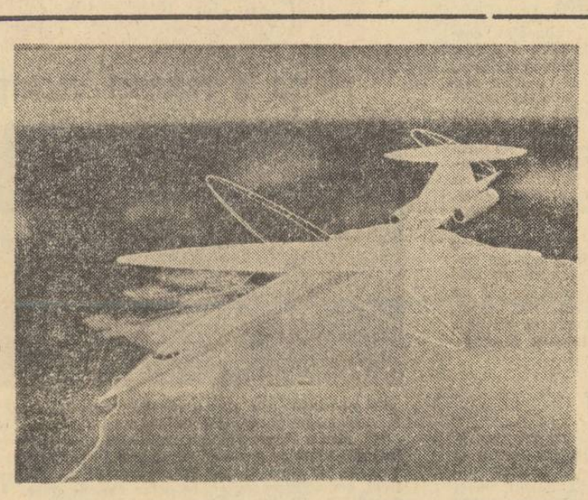

Hormonii și inteligența

De ce unii oameni sînt mai inteligenți decît alții ? Cercetările făcute la Universitatea Hopkins stabilesc o legătură între activitatea hormonală și viitoarea inteligență a embrionului. S-a constatat că într-o anumită perioadă critică, prezența în sîngele fetusului a unui exces de hormoni masculi sau feminini apropiați prin structură chimică celor masculini, face să crească substanțial inteligența la copiii de ambele sexe. La cîteva sute de persoane supuse experienței, care aveau în sînge o cantitate de hormoni cu mult peste limita normală, s-a constatat un coeficient de inteligență cu totul excepțional. Dacă această ipoteză va fi confirmată, se pare că importanța ei va fi uriașă.

MODA DE TOAMNĂ ȘI DE IARNĂ

O REVENIRE A STILULUI CLASIC

S-a mai spus despre modă că este un „éternel retour", o veșnică reintoarcere. Afirmația se confirmă încă o dată pentru anticipările pe care le fac acum, încă în lunile de vară, creatorii de modă din lumea întreagă. Reintoarcerea, poate nu atît de spectaculoasă ca altădată, este de data aceasta în favoarea femeii de 30 de ani și peste..., vitregită cam de multișor de moda cu frapante preferințe pentru tinerețe.

Reintoarsă așadar, la dragostea pentru clasic, moda ne invită pentru toamna și iarna acestui an la o scurtă meditație despre simplitate, sobrietate, sensibilitate, discreție, finețe, cu mici accente, pe ici pe colo, de îndrăzneală în linia vestimentelor sau în coloritul lor.

Să nu ni se pară deci, curios că vom revedea mantourile ample, minecile chimono și raglan, fusta dreaptă alături de cea plisată, talii bine marcate, rochii „princesse", țesături rafinate cum sînt stofa din păr de cămilă, cașmir, mohair, stofe ecosez cu desen mare și culori de mare eleganță cum ar fi albul, griul, negrul.

Cîteva întrebări revin, sîntem siguri și în mintea cititorilor. De pildă: **Jachetele s-au lungit?** Da, s-au lungit și au căpătat un usor stil masculin. Au reapărut chiar jachetele trei-sferturi.

Se mai poartă vestele? Nici o grijă, vestele mai lungi sau mai scurte se poartă încă, mai ales peste un pulover sport de lînă în colorit uni sau imprimat în culori pastel și cu guler înalt pe git.

Ce amănunte sînt semnificative? Tigheluri, borduri din alte culori, cataramе (în special sub formă de monograme), gulere mari, revere late, eșarfe de blană, cravate late, volane (dar mult mai puține ca în această vară).

Se menține ținuta sport, pantalon-jachetă sau pantalon-bluză? Mai puțin ca în primăvara și în vara 1972, pantalonul rămîne totuși modern și practic. Linia lui este mai evazată. Pentru costumul pantalon-jachetă se preferă stofele cu dungi.

Cum vor fi rochiile pentru ocazii? În general, sînt bogate, cu mîneci ample, lungi pînă în pămînt sau mai scurte, cu decolteuri, subliniate de corole, folosind ca țesături satenul, muselina, voalul. De reținut că țesăturile imprimate se poartă atît ziua cît și seara.

Și culorile? În afară de cele pomenite, se regăsesc roșul, bleu, maron, bleumarin.

Va fi primită cu plăcere sau cu rezerve, noua modă? De data aceasta, ne punem noi întrebarea deși mărturisim — fără a încerca să atentăm la libertatea fiecăreia de a alege — că ne place acest „éternel-retour" de toamnă. Poate și fiindcă nu mai avem 20 de ani...

IMPORTANT

Vă puteți procura articole necesare gospodăriei dv., adresîndu-vă întreprinderii

UNIVERSALCOOP

Comerțul prin coletărie

Str. Serg. Nuțu Ion nr. 8—12 Sectorul 6, București

sare vă pune la dispoziție un bogat sortiment de mărfuri, dintre care vă recomandăm cîteva:

Mașină de tocat carne, nr. 5, import, lei 40
Perne de buret, pentru scaun, lei 17,50
Mașină de tuns „Optima", lei 62
Autosifon cu cap metalic, lei 153
Capsule Co_2 pentru autosifon, lei 54
Casetă din lemn, pentru tacîmuri, lei 96,25
Ceas deșteptător „Iantal", import, lei 86
Ceas deșteptător „Slava", import, lei 150
Ceas deșteptător „Slava", import, lei 120
Plită electrică tip „Super" cu un singur ochi, 3 trepte de încălzire 220 V., lei 150
Fier de călcat electric, lei 65,50
Acvaterm — dispozitiv electric pentru încălzit apa, se adaptează la robinet lei 80
Fierbător electric (termoplonjor) 750 W ;220 V lei 56 500 W ; 220 V lei 53,50
Picup cu amplificator, 4 turații, 220 V, import U.R.S.S., lei 850
Aparat de bărbierit electric „Bebo Sher" cu tensiunea reglabilă import, (125 V.—220 V), lei 325
Aparat electric pentru uscat părul (föhn), 220 V, import lei 175

Plata articolelor comandate se face odată cu primirea coletului, la oficiul poștal, numai în numerar.

(5397)

PARDESIUL

Modelele prezentate avantajează și o siluetă mai plină. În schimb, gulerele și reverele late echilibrează o siluetă cu umerii înguști și șolduri late.

1. Pardesiu din stofă maron, bej, bleumarin. Gulerul lat, cu revere rotunjite este bordisit cu o stofă ecosez.

2. Pardesiu bleumarin cu garnitură de stofă albă la guler și buzunare.

3. Pardesiu din stofă ecosez. La clapa buzunarului și la guler se repetă același model.

4. Pardesiu din stofă bej cu garnitură maron. Se remarcă gulerul cu revere lat, care maschează umerii înguști. De asemenea, clapa buzunarului cu o prelungire pînă în dreptul minecii, subțiază o siluetă mai plină.

Desene de Tanți PFENNINGS

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME DE ÎNVĂȚĂMÎNT

TEODORA CERNAMORIT — Tulcea: Mai potrivit este a vă spune, mai înainte de toate, că trebuie să vă înscrieți la examenul de bacalaureat acum cînd materia mai este proaspătă în memorie. În ceea ce privește încadrarea dv., intrați în categoria absolvenților de liceu, fără bacalaureat, bineînțeles, superioară celei cu 7 sau 8 clase de școală generală. E o chestiune foarte simplă.

CONSTANTIN DOGĂRESCU — Orașul Dr. Petru Groza (Bihor): Întrucît situația dv. este deosebită, sfatul ce vi-l dăm este de a vă adresa ministerului de resort pentru a vă indica soluția optimă pentru calificarea dv. prin concurs de maiștri.

ILEANA NEAGU — București: Sînteți la o vîrstă cînd nu vă mai puteți înscrie la o școală de specialitate. De altfel o școală de specializare postliceală de desen nici nu există. Ca bucureșteancă, vă puteți valorifica aptitudinile frecventînd un cerc de desen al unei case de cultură. Și amatorismul este în măsură să vă aducă satisfacții. N-ați vizitat niciodată expozițiii ale pictorilor amatori?

A. GLAVAN — București: Problema continuării studiilor soțului dv. care a ajuns în ultima clasă a liceului, poate fi soluționată într-un fel, prin sprijinul întreprinderii la care lucrează. Este și în interesul întreprinderii să aibă personal bine calificat. Iată de ce credem că o discuție cu președintele sindicatului, în primul rînd, ar fi foarte utilă.

VLAD ILIE — Silistea (Maramureș). Anii de stagiarat trebuie făcuți după cum prevede legea. Anul dinainte de terminarea facultății nu este considerat an de vechime în funcția ce o dețineți actualmente.

RAMONA TENT— Bacău: Întocmai cum ne scrieți, după terminarea liceului va trebui să concurați la un institut de artă plastică. Specializarea dv. în desen animat o veți decide în anii studenției, învățînd această tehnică. Dar este o problemă de viitor. Pînă atunci, terminați studiile liceale.

H. RESIGA — Ghelar (Hunedoara). Numai prin concurs de admitere.

D. DIANA — Orăștie: Precum ați văzut, există la unele facultăți și cursuri fără frecvență. Consultați îndrumătorul pentru admiterea în învățămîntul superior și vedeți care sînt condițiile. De asemenea, unde mai sînt locuri libere.

H. MULER — București: Cursurile postuniversitare despre care ne scrieți pot fi urmate numai de acele persoane care îndeplinesc, în primul rînd condițiile de studiu. Dv., cu studiile pe care le aveți, nu puteți concura.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

ELENA STOIAN — Brăila. *Intervențiile chirurgicale pentru corijarea formei nasului se fac în cadrul clinicii ORL — spitalul Colțea.*

AUREL PETREANU — Ploiești. *Sechelele de rahitism îngrijite la timp pot fi corectate prin: gimnastică medicală, cură heliomarină, tratament medicamentos: calciu, vitamina D2 — A—C și în special alimentație rațională.*

Pentru gimnastică, vă adresați Centrului de cultură fizică medicală.

B. A. — jud. Vîlcea. *Napoton este indicat în sindroamele fobice. Este o melenă recentă, nu este indicată o cură balneară cu utilizarea apelor minerale. Nici cura heliomarină nu este recomandată în această perioadă. Vă poate însoți pe litoral, dar nu va face băi de soare.*

UN GRUP DE ELEVE din Galați. *Curele de slăbire nu se întocmesc din imaginație. Ele se bazează pe un studiu atent al bolnavului, pe măsurători corecte și indicații individualizate, de la caz la caz.*

CĂTĂLINA P. — București. *Regretăm că vă dezamăgim așteptările, dar diagnosticul de anexită nu-l putem confirma prin corespondență. Este necesar un consult la ginecologie.*

DORINA — București. *Pentru a determina de ce natură este leucoreea (hormonală, microbiană, micotică), va trebui să faceți un examen de laborator al secreției vaginale.*

Politețea în lumea celor mici

COPIII ȘI CADOURILE

Copiii primesc azi mult mai multe daruri ca altădată. E o consecință a creșterii nivelului de viață, a faptului că magazinele pentru cei mici sînt mereu mai pline de lucruri noi și atrăgătoare.

Plăcerea de a oferi

Pentru unele persoane plăcerea de a oferi întrece pe cea de a primi. Chiar dacă pare ciudat, această bucurie de a oferi poate deveni dăunătoare, mai ales cînd e vorba de daruri pentru copii.

Nu e nici bine, nici folositor să le oferi mereu ceva și asta fără un motiv valabil. Un cadou n-ar trebui oferit decît cu prilejul unei sărbători, unei aniversări, ori spre a marca o reușită deosebită (dar nici aici nu trebuie abuzat).

Să-i dai unui copil un lucru ca o recompensă pentru fiecare notă bună înseamnă să riști ca copilul să nu mai lucreze decît în speranța acestei recompense; conștiinciozitatea, hărnicia lui trebuie să fie „gratuite" în sensul cel mai complet al termenului. E și mai rău să-i spui copilului: „Dacă ai să faci asta sau cealaltă ai să capeți cutare sau cutare lucru". O asemenea deprindere l-ar putea determina să nu mai facă nimic dezinteresat.

În schimb ceea ce trebuie încurajat la copii e dorința unora de a oferi ei. Da, la început ei oferă drăguț o bomboană, o floare, un lucru mărunt care le aparține și se simt așa de fericiți că pot s-o facă! Să nu apreciezi ceea ce îți dau fie chiar și un fir înflorit de păpădie cules de ei, să nu le mulțumești, ar fi o mare greșeală. Înseamnă să-i îndurerezi, să le frînezi generozitatea firească.

Valoarea cadourilor

Un copil nu trebuie să aprecieze cadoul în funcție de prețul lui. El trebuie să fie deprins de foarte mic că ceea ce contează e gestul. Nu toți copiii au banii de buzunar necesari să facă daruri scumpe. Tocmai de aceea ei trebuie făcuți să înțeleagă că ceea ce contează e intenția de a face cuiva o plăcere. El trebuie învățat să economisească bănuț cu bănuț ca să poată cumpăra mamei lui un mic dar, fără ca pentru asta să fie finanțat de tată. El se va strădui de asemenea să ofere un dar făcut de propria lui mînă, chiar un desen sau o broderie, oricît de stîngaci executate.

Nu cadouri prea costisitoare

Nu e rezonabil să faci copiilor cadouri prea costisitoare. În primul rînd pentru că ei nu-și dau întotdeauna seama de valoarea lor, și apoi nu e sigur că acestea îi vor amuza în mod deosebit. Decît o păpușă menită să nu fie atinsă: „fiindcă costă mult, se murdărește, se strică, fiindcă poate fi uitată undeva etc., etc", mai bine una de cîrpă dar de care copilul se poate bucura în voie.

Copiilor nu trebuie să le dai impresia că pot să-și dorească și să capete orice. Să le împlinești cele mai mici dorințe înseamnă să riști să faci foarte repede din ei niște tineri blazați sau pretențioși, unii fiind la fel de dezagreabili ca și ceilalți. Nemaiștiind ce să-și dorească, pierd una din cele mai mari plăceri ale vîrstei, aceea de a spera să poată obține ceea ce doresc.

Și apoi, posibilitățile materiale ale părinților sînt diferite. Cei favorizați trebuie să evite să etaleze jucării și vestminte care altora le sînt inaccesibile. E o regulă de bună purtare pe care e bine s-o știe de foarte mici.

Să primești și să mulțumești

Oricare copil e încîntat să primească un cadou. Dar mulți dintre ei par să uite semnificația cuvîntului „mulțumesc". Ei iau darul și pleacă sau mormăie ceva neinteligibil.

Dacă timiditatea îl împiedică să mulțumească, ea trebuie combătută fără întîrziere.

Copilul va mulțumi chiar dacă darul nu-i încîntă. Nu e vorba de ipocrizie, ci pur și simplu de politețe. Un copil va înțelege repede, dacă i se va explica, că nemulțumind sau arătîndu-se nesatisfăcut de ceea ce i s-a oferit, jignește pe cel ce și-a dat osteneala să-i facă o plăcere.

PULOVER ÎN DOUĂ CULORI

FURNITURI: 300 g. lînă grena, 450 g. lînă albă, andrele nr. 5 și nr. 4.

FAȚA. Montăm 102 ochiuri cu lînă grena, tricotînd două ochiuri pe față, două pe dos, cu andrelele nr. 4. După 4 cm. continuăm în punct de jerse, cu andrelele nr. 5. La 9 cm. înălțime, măsurată de jos, din partea stîngă a puloverului, se începe schimbarea liniei, în bie, scăzînd la toate rîndurile pe față un ochi cu lînă albă. Tricotăm așa, schimbînd culoarea, pînă ajungem să lucrăm numai cu alb. La 39 cm. înălțime scădem de fiecare parte, șase ochiuri.

Facem apoi răscroitura raglanului. După primele două ochiuri tricotate și la capătul celălalt al rîndului, înaintea ultimelor două ochiuri, scădem două ochiuri în felul următor: o dată un ochi, la un centimetru și jumătate, a doua oară, tot un ochi la un centimetru. Repetăm scăzăturile acestea de 14 ori (28 ochiuri), pînă la răscroiala gîtului. Pentru răscroiala

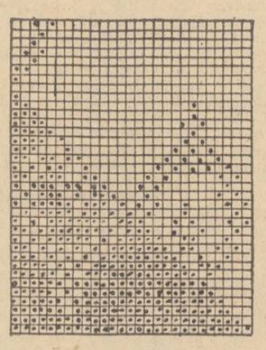

gîtului, la 58 cm înălțime, scădem odată 10 cm (în mijlocul feței) după care scădem în fiecare parte, separat, de patru ori cîte trei ochiuri, pînă le terminăm pe toate.

SPATELE: Tricotăm spatele exact ca și fața, numai că la 60 cm înălțime, scădem toate ochiurile odată (git).

MÎNECILE. Montăm 50 ochiuri pe andrele nr. 4 cu lînă grena. Lucrăm două ochiuri pe față, două pe dos, pe o distanță de 8 cm. Continuăm cu lînă albă pe andrele nr. 5 în punct de jerse. La fiecare 2 cm înmulțim, de-o parte și de alta a mînecii, cîte un ochi, aproximativ de 15 ori. La 45 cm măsurat de jos, lucrăm întocmai ca la față și spate, pentru raglan. La înălțimea de 64 cm, scădem deodată, cele 12 ochiuri rămase.

ASAMBLAREA. Brodăm pe fața și pe spatele puloverului motivele din schița alăturată. Călcăm cu cîrpă umedă, fără a apăsa fierul pe lucru. Facem apoi cusăturile pe părți și montăm mînecile.

GULERUL. Cu un set din cinci andrele nr. 4 se ridică 90 de ochiuri cu lînă grena de jur împrejurul gîtului. Împărțim ochiurile în mod egal, pe cele 4 andrele, iar cu a cincea andrea tricotăm două ochiuri pe față, două pe dos pe o distanță de 9 cm. Continuăm să lucrăm încă 10 cm cu andrelele numărul 5. Scădem totul deodată, larg.

Lecție de bucătărie pentru tinerele gospodine

O REȚETĂ SIMPLIFICATĂ DE FOIETAJ

Nu vă lăsați intimidată de aparenta complicație de pregătire a acestui aluat. Desenele de mai jos și explicațiile lor vă vor ajuta să-l puteți face fără nici o problemă.

Trebuie însă să știți că aluatul are nevoie de timp să se odihnească. E bine să-l începeți din ajun și să lăsați pe a doua zi utilizarea lui.

1. Ingrediente: 250 g făină, o jumătate linguriță sare, 250 g unt, 1,25 dl apă.

2) Încorporați untul, care a fost ținut la temperatura camerei. Frămîntați-l bine cu mîna ca să obțineți un aluat tare și omogen.

3) Stringeți-l în mînge și înveliți-l într-o foaie subțire de plastic (o pungă). Lăsați-l să se odihnească două ore în frigider.

4) Întindeți aluatul cu sucitorul în formă de dreptunghi, într-o foaie groasă de 1 cm.

5) Îndoiți un sfert din dreptunghi spre mijloc, apoi, în același fel, sfertul opus

6) Îndoiți din nou acest dreptunghi în două așa ca să obțineți patru straturi de aluat. Ați făcut primul „tur".

7) Puneți sucitorul paralel cu îndoitura și întindeți din nou un dreptunghi gros de 1 cm.

8) Îndoiți această foaie în trei. Ați făcut „turul" doi.

9) Cu vîrful degetelor marcați două adîncituri în aluat ca să vă amintească că sînteți la al doilea tur. Ambalați dreptunghiul într-o foaie de plastic și puneți-l din nou pentru două ore în frigider.

10) Veți repeta încă de două ori acest împachetat în trei, fiecare la interval de cîte două ore și de fiecare dată îl veți alungi în sens contrar operației precedente. La urmă, întindeți aluatul într-o foaie groasă de 4 mm.

11) El poate fi acum utilizat ca fond pentru o tartă (forma trebuie umezită și nu unsă). Poate fi de asemeni folosit pentru pateuri, saleuri (dacă sînt tăiate în fîșii și presărate cu cașcaval ras) vol-au-vent, tăiați un disc și un inel cu același diametru și îl aplicați peste disc apoi îl ungeți cu ou înainte de a-l coace. Pare extrem de complicat. După prima încercare, veți vedea că e foarte simplu.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

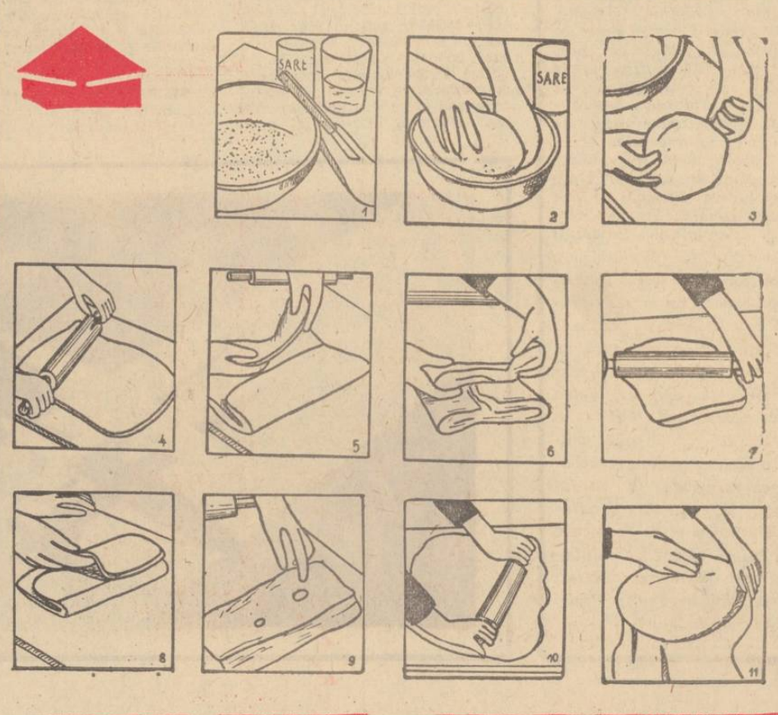

COSMETICA LA AL 6-LEA TÎRG DE MOSTRE DE BUNURI DE CONSUM

Despre calitatea mereu mai bună a produselor cosmetice românești am mai scris. Aprecierea o putem repeta și acum, în fața produselor de înfrumusețare, prezentate la Tîrg. Cu o mențiune în plus, pentru eleganța unor ambalaje, o dorință, o doleanță deseori exprimată de cumpărătoare. Ne gîndim de pildă la pudra compactă FARMEC LUX sau MIRAJ, **în pudriere aurii foarte frumoase, la** rujurile de buze, **la** loțiunile de față **în** ambalaje originale **(fabrica** MACUL ROȘU — București), **la unele creme în tuburi, cum ar fi** crema EVA **cu miere pentru mîini, la gama foarte largă a culorilor** PASTEI EVA PENTRU UNGHII, **în sticluțe cu o formă agreabilă (fabrica** FLACĂRA ROȘIE — Cluj).

De altfel, multe dintre ambalajele cele mai reușite se găsesc și la produsele cele mai noi, cum ar fi apa de colonie FARMEC-LUX, **în** flacon pulverizator **care permite și umplerea lui repetată,** un flacon mic pentru poșetă **cu buson pulverizator,** trei loțiuni de față: FARMEC-LUX, **pentru ten gras,** TENOFIN, **pentru ten aceneic și** MIRAJ, **pe bază de ape minerale, prezentate de fabrica** MACUL ROȘU **din București.**

CASE FĂRĂ ZGOMOT

Nici vecinii zgomotoși, nici frigul aspru nu vor mai fi o problemă! Akmenitul, un nou material termo și fonoizolant care va fi produs într-o fabrică — deocamdată în construcție — din orașul Ahangaran, va fi folosit ca material de finisaj pentru locuințe. El va putea fi colorat în diferite nuanțe.

AleiDoscop

PENTRU A PRELUNGI VACANȚA...

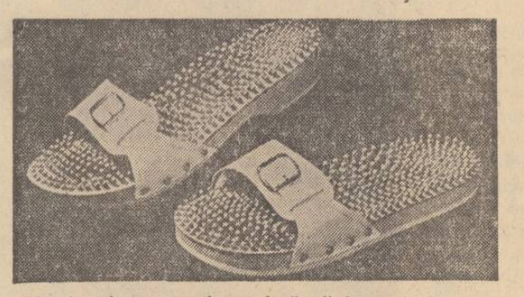

Cei puțin așa susțin producătorii francezi ai acestor sandale ce par făcute pentru... fachiri. E doar o aparență. În realitate, tălpile sînt prevăzute cu mici stalagmite elastice pentru a crea purtătorului senza ia că hoinărește pe mici cărări umbroase, pe iarbă sau pe nisip. Deci, senzația vacanței. În orice caz, se pare că sînt recomandabile fiindcă, adaptîndu-se foarte bine formei piciorului, activizează circulația sîngelui.

PLANTELE „SENSIBILE"

Poate că mai sensibilă decît plantele din balcon este stăpîna lor care le apără cu propriile-i umbrele de razele prea puternice ale soarelui În orice caz, fotografia publicată în Domenica del Corriere, ca o curiozitate (dar absolut autentică), a fost premiată. Și merită, nu?

ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG

CURIER SĂPTĂMÎNAL

DOAR ÎN „ALB" ȘI „NEGRU" ? (I)

de Mihai STOIAN

„Mult stimate curier,

Mă numesc... (sînt rugat de corespondentă să nu-i public numele — n.n.) și am 17 ani. Vă scriu această scrisoare într-un moment de criză, un moment mai greu din care — cel puțin acum — nu văd nici o ieșire. Este vorba de relația părinți-copii care mi se pare a fi, mie, un fel de piatră fundamentală a societății. Există în legătura aceasta dintre părinte și copil atît de multe lucruri complicate și dificil de înțeles, încît uneori îmi place să visez la un timp în care totul o să se desfășoare în funcție de niște reguli clare, inviolabile, absolut echitabile pentru ambele părți (de fapt o singură parte). O să vă încruntați probabil și o să-mi spuneți că între părinți și copii există niște legi nescrise dictate de viața în comun și de sentimentele firești care-i leagă. Poate că așa este, deși uneori teribil mi se mai pare că — într-o situație dată — nu există nimic, nici legi, nici sentimente, ci numai simple reguli de conviețuire. Dacă am să ajung vreodată medic, așa cum îmi doresc, voi scrie neapărat o carte despre părinți și copii, o carte de psihologie în stare să tulbure cît de puțin pe orice părinte care-o citește, fiindcă voi surprinde acolo, în pagini, gîndurile și sentimentele, toate urmările gesturilor părintești în mintea și sufletul copilului.

Revenind la cei 17 ani ai mei, vă mărturisesc că mă aflu într-un punct extrem de critic al relațiilor cu părinții. Sînt încă sub impresia ultimelor întîmplări, așa că am să recitesc mîine și am să rescriu — probabil — la rece părți din scrisoare. Și acum ascultați : am fost mereu un copil îngrozitor de sensibil, de susceptibil mai bine zis. Am trăit foarte mulți ani cu ideea stupidă că sînt persecutată și pentru că nu mai știu cine mi-a spus, în perioada aceea ce mult și-au dorit părinții mei un băiat — să se păstreze numele familiei etc. — și cu ce tristețe am fost primită eu. Astea sînt lucruri minore și poate să vi se pară neinteresante. Vreau însă să mă explic, vreau să înțelegeți foarte bine și expun toate probele. Pe tot parcursul copilăriei mele am avut și neînțelegeri cu ei. Inevitabil. Între timp ideile acelea, de cînd eram eu mică, mi-au trecut, am și crescut, am început să am încredere în mine, să privesc altfel certurile, neînțelegerile și bătăile. N-am reușit însă întotdeauna. Nu pot să înțeleg, să accept, să scuz sau să-mi explic în vreun fel bătăile pe care le-am mîncat în toți anii aceștia. Bătăi oribile cu cureaua. Nu, nu cred că bătaia-i ruptă din rai. Nu, de o mie de ori nu e așa. Cînd părinții tăi te bat, din ei se revarsă parcă tot ce e mai rău în om, mai primitiv, valuri de duritate care, pur și simplu, te îneacă. Nu poți uita niciodată, pînă la moarte, expresia unui părinte din clipa în care te izbește furios, sălbatic.

Am avut în viață și clipe bune, și clipe rele. Am plîns mai mult, dar am și rîs — sînt un om predispus la rîs, de fapt. Asta n-are nici o importanță însă. Dar tatăl meu este un om apreciat, harnic, are merite, totuși, acasă, o fi un alt om (deși e tatăl meu, cînd îmi cumpără ceva, mi-e greu să-i mulțumesc, să-l sărut), căci discuțiile noastre (îl văd 1—2 ore pe zi) decurg cam așa :

— Ce-ai făcut azi la școală ?

— Nu m-a ascultat.

— Și tu de ce n-ai ridicat mîna, de ce nu te-ai oferit să răspunzi ?

— Erau mulți copii fără notă, trebuiau ascultați...

Odată, cînd am plecat într-o tabără, altădată cînd am luat o notă mică la matematică, ș.a.m.d. am mai avut discuții cu tata — veți zice dv. binevenite. Conversațiile astea arată grija pe care o are față de copilul său, exact în momentele-cheie cînd aveam nevoie să fiu îndrumată. Neîndoios. Grijă și poate... dragoste. Acum nu mai sînt copil și totuși îmi doresc, ca și atunci cînd eram copil, ca sentimentele părinților față de mine să fie cît mai calde, ca gesturile lor să fie tandre, ca mîinile lor să fie bune. Dar nu e așa ! N-am putut să mă apropii de ei, cît am vrut, niciodată. Dialogurile cu tata țin o jumătate de oră — în momentele-cheie doar — în care el vorbește, eu ascult, apoi întrebarea lui, „oficială" : „Te ascult, ce ai de zis ?" Zic, invariabil : „Da, sînt de acord". Tratatul e parafat, părțile își pot vedea de treabă, mai departe, nestingherite. Și iarăși, în timp, schimburi de replici-șablon : „Ce-ai făcut azi la școală ?" „Nu m-a ascultat". „Și tu de ce nu..." etc. Am fost, în ultimii ani mai ales, mai apropiată de mama. I-am vorbit despre cărți, despre colegi, despre rochii, tot felul de prostii care-mi treceau prin cap. Aveam nevoie de mama. Era mama mea și uneori simțeam chiar asta. Uneori. Alteori era atît de îndepărtată... E nervoasă — știu, știu perfect : gospodărie, serviciu, griji, etc. — dar toate astea au transformat-o, cred, au făcut-o aspră, prea aspră. Acum, în momentul critic în care mă aflu, m-am gîndit că, la 18 ani, sînt mare, trebuie să-mi fac un rost, să mă descurc singură. În ultima vreme mama însăși spune, plictisită : „Mult a fost, puțin a rămas ; abia aștept"... Și eu aștept. Dar momentul e foarte greu, certuri — ea vorbește, vorbește, vorbește, eu tac, tac, tac — și totul se încheie cu bătăi (deci am 17 ani și aproape 1,70 cm. înălțime), sînt, vreau să spun, un ditamai omul cu care se poate discuta și explica orice omenește. Azi m-a bătut din nou — cît și cum a putut — și a plecat din cameră scuipîndu-mă, pentru că de dimineață fusesem la o colegă să facem lecțiile și nu-i spusesem nimic cu o seară înainte. Motiv pentru care, acum, nu voi pleca nicăieri timp de trei luni (vacanța mare), nu voi purta nici una din rochiile mele noi, de vară... Și iarăși vin și zic : am 17 ani, sînt un om de-acum, oare altfel, omenește, civilizat nu se poate rezolva nimic cu mine, chiar dacă sînt un copil atît de insuportabil ? Oare dv. înțelegeți ce se întîmplă cu mine cînd mama, intelectuală, respectată și bine privită în societate, mă înjură (da ! înjură — imposibil de reprodus cuvintele) ?

Mult a fost, puțin a rămas — cum spune ea... Simt că trebuie să încep să mă gîndesc foarte serios la viitorul meu. Cum am început nu prea e bine. Nici de învățat nu mai pot învăța cu înainte, sînt veșnic iritată, arăt — cum spune tot mama — ca un „cadavru", am ochii mereu roșii de plîns, într-una plîng. N-am să mai rezist mult. Trebuie să ies din situația asta. Cît mai curînd. Iată de ce v-am scris : vă rog să mă ajutați, sfătuindu-mă cum pot trăi pe picioarele mele după (și înainte chiar) de 18 ani, învățînd însă mai departe".

În numărul viitor, opiniile „curierului" în legătură cu impasul în care se află corespondenta de 17 ani...

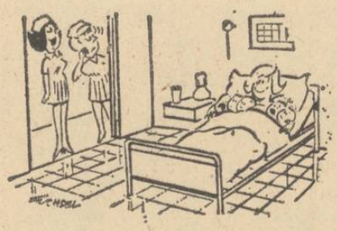

— Nu, nu sînt toți ai ei, dar vrea să-i sperie puțin pe soțul său.

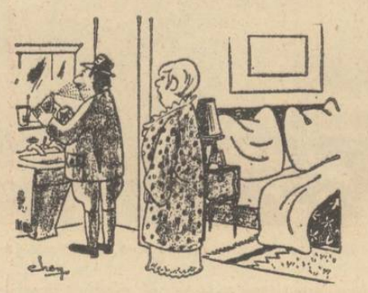

— Și ce intenționezi „să vinezi" pe ziua de azi...?

— Mai întîi vă rog să-mi permiteți să vă cer mîna fiicei dumneavoastră, ș-apoi dacă se poate v-aș ruga să-mi dați un codru de pîine și o bucată de brînză.

UMOR STRĂIN

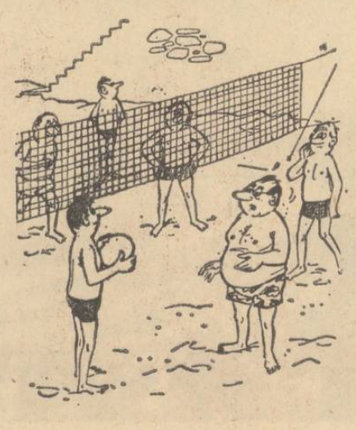

— Ascultă Rossi ! Nu e cazul ca de fiecare dată cînd îmi pasezi mingea să-mi spui : „Vă rog să primiți pasa, domnule director general" !?

— Pentru clientela feminină insistați mai mult asupra rezistenței caroseriei decît asupra calității motorului.

— Nu te speria, tăticule, nu s-a întîmplat nimic grav. Mămica a băgat mașina în garaj.

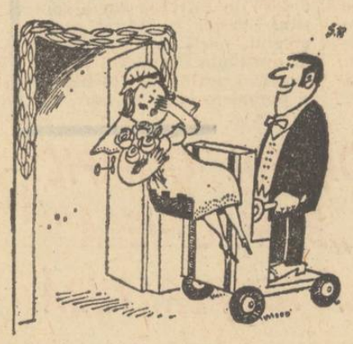

— Tehnica la domiciliu.

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

PIETRE, PIETRICELE

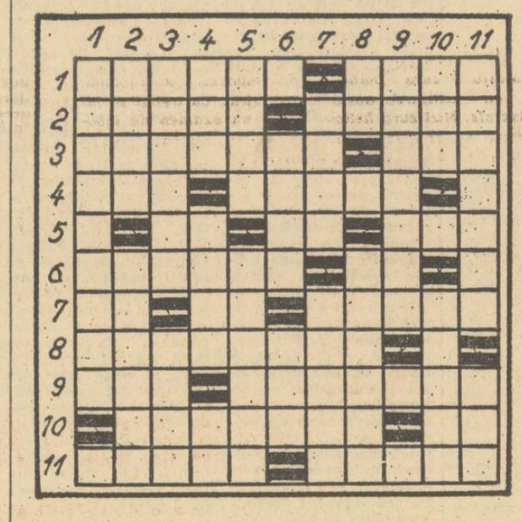

ORIZONTAL : 1) Joc cu „pietre" — Piatra din casă. 2) Prima a fost... de piatră — Surogat de piatră scumpă. 3) Piatră aleasă în construcții — Hîrtie... prețioasă. 4) Aria toreadorului — O măsură... de piatră. 5) Împotrivire verbală — Notă scoasă... din pietre !... — ..se repetă 6) Vestitele pietre de altădată ale Bistriței — Două sute la romani. 7) Trepte pe mijloc ! — Dat pe față (mold.) — Se alege cu pietre, la supărare. 8) Piatră prețioasă, 9) Epoca de piatră... sau alta — Element nelipsit din compoziția pietrelor. 10) Piatră prețioasă de culoare violetă— Bine ! 11) Rămase... de piatră — I s-a schimbat atmosfera.

VERTICAL : 1) Unul care a deprins arta oratorică ținînd pietre-n gură ! 2) Piatră prețioasă cu reflexe schimbătoare, o varietate de silice hidratată — I s-au scos pietrele de la ficat ! 3) Stîncă sfărîmată și împinsă de ghețari (geologie) — Mulțimea de cuvinte a lui Neculce. 4) Stringe fiarele (fig. abr.) — Strins legat — Antene ! 5) Și-a pierdut capul ! — Vîrfuri de piatră... 6)... scumpă (pl.) — Au zeci de sute. 7) Materie primă pentru anumiți bolovani — Piatra, coșmar al bijutierilor. 8) Carte !... — ...cu carte (fem. pl.). 9) Blocuri de piatră... călătoare. 10) Purpura cimpiilor. — Vestigii (de obicei de piatră) ale vechilor construcții (sing.). 11) A început cu epoca de piatră — Antonim lactat... pentru piatra dură.

Mircea GUJA

Cuvinte rare : Ole, Ir, Icm.

CU LIPSĂ...

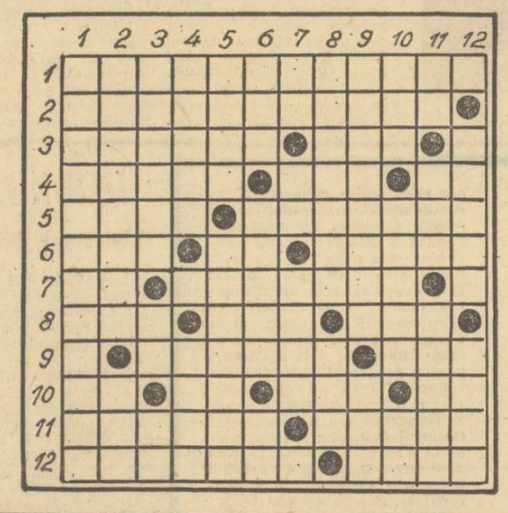

ORIZONTAL : 1. Nu li se pot lua măsuri. 2. Lipsă de bună purtare... 3. Trecută cu vederea... — Lipsit de vederi. 4. Nu au pereche (fem.) — Bani... lipsă ! ! — Un gol... lipsă ! ! 5. Cu goluri pe centru... — Mijloc de combatere a lipsurilor. 6. Astfel. — Sfîrșit de etapă ! — Cu lipsuri în muncă. 7. Toc gol ! — Duceau o viață de lipsuri. 8. Ce-i lipsește surdului. — Nu are pic de suflet. — E lipsă (fam.) 9. Nu lipsesc de la masă. — Fără lipsă. 10. Adus în față ! — Războinarea peștelui. — Larmă în centru ! — Arde pe jumătate ! 11. Pe ascuns. — Cel mai mic posibil. 12. Lipsit de posibilitatea de a fi pătruns. — Lipsit de voce (fem.).

VERTICAL : 1. A scris „Băiat bun dar cu lipsuri" (2 cuv.) 2. Poet român, autorul poeziei „Pe lîngă plopii fără soț" — Lipsit de finețe. 3. A justifica lipsurile. — Zis pe margini ! — Bărbulescu Mihai. 4. Cactus mobil. — La diferite înălțimi. 5. Așezări rurale. — Lipsit de folosință. 6. Rîu în U.R.S.S. — Cadru pentru combaterea lipsurilor. — Lipsuri la început !... 7...și lipsuri la sfîrșit ! — Are, însă duce lipsă ! — Provoacă lipsuri culturilor. 8. Lipsită de vitalitate. — Intrare... ermetică ! 9. E prezent la Operă (pl.)... — ...un actor de pantomimă. 10. Întreprinderea de Transporturi București (abr.) — Lipsit de minte. — În minus ! 11. Lipsite la început și sfîrșit ! — Are lipsuri cînd e mică — Om lipsit de caracter și personalitate. 12. Nelipsită la cumpărături. — Cu lipsă.

C. DUMITRU

Cuvinte rare : IOC, ULA.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

LA MARE

ORIZONTAL : Restaurante — Adia — Canoe — Celibatar — A — Ocina — Ap — Om — R — Călătoare — Iti — Trident — Trudit — Arii — Oo — Icar — Oc — Alina — Ars — V — Rima — Creoli — Eufrat — Alge.

ACORDURI MUZICALE

ORIZONTAL : Spălări — Ar — Pilaf — Deda — Aca — Operat — Rima — Rebo — Toamna — Isu — Ur — U — Dou — R — R — Atras — Ua — Iubit — Tirg — Dat Sanda — Secera — San.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Care sînt numele de familie ?

Iată o întrebare de logică și perspicacitate pe care o propune cititorul nostru **PAVEL MAREK**, din comuna Budoi, jud. Bihor. Dar, să vedem despre ce este vorba...

Cu o anumită ocazie, se întîlnesc în București trei băieți. Unul dintre ei este chiar din București, iar al doilea, este vărul acestuia, care a sosit în Capitală împreună cu un prieten. Cei trei sînt Ionel, Dorel, și Mihai, iar numele lor de familie, Ionescu, Popescu și Georgescu. Numele acestea de familie nu sînt însă enumerate în ordinea prenumelor. Deci, de exemplu, pe Ionel nu-l chema Ionescu etc.

Mihai a venit la București pentru prima oară. Părinții lui Ionel nu aveau frați. Ionescu s-a bucurat foarte mult de sosirea vărului său. Popescu, nu-l cunoscuse mai înainte pe Georgescu. Ionel nu se numea Popescu și nici nu locuia în București.

Ținînd seama de aceste date, se pun următoarele întrebări :

1. Care sînt numele de familie corespunzătoare lui Ionel, Dorel și Mihai ?

2. Care dintre băieți este cel ce locuiește în București ?

Mulțumim corespondentului nostru pentru material.

Palatul lui Francesco de Medici

În anul 1568, Francesco de Medici a cumpărat, la 6 km nord de Florența, un întins teritoriu, pe care s-a construit în anii următori un palat faimos, o adevărată minune a vremii. Proiectele au fost făcute de arhitectul Bernardo Buontalenti. În cursul timpului, celebrul palat a fost descris în numeroase lucrări, i-au pictat diverși pictori, ori i-au desenat mulți arhitecți. Datorită acestor mărturii, s-a putut obține în zilele noastre o imagine apropiată de aceea de odinioară a palatului, întrucît, cam de pe la mijlocul secolului al XVIII-lea, el a început să se degradeze, rămînînd prea puțin pînă azi. **Știți despre ce palat este vorba și de ce a fost atît de renumit ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Judecata berzelor

Întîmplarea relatată în numărul trecut al rubricii este autentică, după cum ne asigură cititorul nostru Panait Costică, din Buzău. Ea s-a petrecut prin anul 1930, într-un sat din cîmpia Bărăganului și i-a fost adusă la cunoștință prin 1950—1952, la Urziceni, de o persoană demnă de încredere, care a afirmat că a asistat la desfășurarea întregii scene

În orice caz, chiar dacă întîmplarea nu a fost reală, constituind doar o fabulă, noi tot am fi publicat-o, pentru că și fabulele au tîlcul lor. De ce ? Verificați-vă cunoștințele !

Ziua, luna, anul... dar cum ?

Data căutată este 10 octombrie 1010, adică 10.10.1010. Se observă că numărul este format din opt cifre, că cifrele ce reprezintă ziua și luna se regăsesc în cele care indică anul și că numărul format din ultimele două cifre, adică 10, este mai mare de zece ori decît prima cifră a zilei, respectiv 1.

O poveste mai mult sau mai puțin orientală...

Mai întîi vistiernicul a așezat toate pungile într-un singur rînd. A scris apoi 15 etichete, cu numere de la 1 la 15, pe care le-a prins succesiv, pe fiecare pungă.

A scos din prima pungă un galben, din a doua doi galbeni, din a treia, trei și așa mai departe, pînă la cea de a cincisprezecea pungă, din care a luat toți galbenii. În total, a scos deci 120 galbeni, care ar fi trebuit să cîntărească 1 800 grame, dacă printre ei nu s-ar fi găsit și unii pitiți, adică mai ușori. Vistiernicul a cîntărit apoi cei 120 galbeni. Dacă a găsit 1 793 grame, însemna că punga cu pricina era aceea cu numărul 7, întrucît din ea au fost scoși 7 galbeni, iar la cîntar au lipsit 7 grame. Dacă ar fi lipsit 9 grame, însemna că punga cu numărul 9 era aceea căutată și așa mai departe.

Poșta cititorilor

La întrebările puse în rubrica noastră din nr. 765 al revistei, apărută la 3-6-1972, am primit răspunsuri bune de la următorii cititori : **Fröhlich Mihai**, — București — (Materialele pe care ni le-ați trimis vor fi sigur publicate dar nu vă putem preciza cînd, întrucît au sosit multe altele înainte) ; **Toni Dode**, com. Modelul jud. Ialomița; **Monel Pop-Coman**, absolvent, Oradea (Nu am reținut propunerea dv.) ; **Alexa Mircea**, economist, București ; **Mitrică Vasile**, Cluj ; **V. Munteanu**, Arad (Modul în care ați rezolvat problema este interesant și corect).

Pentru problemele prezentate în rubricile noastre din revistele nr. 766 și 767, apărute la 10-6-'72 respectiv 17-6-'72, am primit foarte puține răspunsuri și dintre acestea, nu toate bune. Subiectele respective să fi fost oare atît de dificile, sau de necunoscute ?

Dintre cititorii care ne-au trimis răspunsuri corecte, menționăm pe următorii : **Sava V. Dan**, elev, lic. nr. 2, Tecuci (Nu am reținut problemele propuse. În special, aceea cu schimbarea cailor, ne-a fost trimisă frecvent, de mulți cititori) ; **Cîrjoescu Ilarion**, pensionar, Turnu Severin ; **Pervulescu Pavel**, Brașov ; **L. O.**, București.

Aniței V — Oraș Gheorghe Gheorghiu-Dej, jud. Bacău. Semnatarul rubricii nu este specialist în mecanică sau transporturi, ci în chimie, electronică și fizică nucleară. Propunerea pe care ați făcut-o pare a fi interesantă, dar nu este de competența revistei Poate mai curînd ar fi indicat să vă adresați Ministerului Transporturilor, Biroul de sesizări, B-dul Dinicu Golescu Nr. 38, București

Băhnăreanu Gabriel, elev, Lic. nr. 36, București. Cîteva din materialele trimise vor fi publicate. Mulțumim.

I. D., Iași. După cum s-a arătat și în alte numere ale revistei, așa zisele „metode rapide" de verificare a operațiilor elementare de aritmetică nu sînt deloc infailibile, prezentînd unele lacune. Aceasta ne-a determinat să nu le recomandăm cititorilor, prezentîndu-le doar sub forma de curiozități matematice. De aceea, vă sfătuim să folosiți tot metodele clasice, binecunoscute, care sînt mai sigure, cu condiția de a nu comite însă greșeli de calcul, elementare, pe parcurs. Doar puțină atenție, și totul este în ordine !

Antigona Popescu, elevă, Lic. teoretic Corabia, jud. Olt. O problemă analogă, în care se demonstrează formal că 1 =2 s-a mai publicat în rubrica noastră, încă de mult. Cît privește propunerea cu trimiterea unor rebusuri, nu avem nimic împotrivă, dacă sînt interesante. Dar, atenție ! Trimiteți-le nu pentru rubrica noastră, ci pentru „Cuvinte încrucișate", din al cărei specific fac parte.

Mozeș Leopold, pensionar, Arad Am mai primit propuneri asemănătoare, încă de mult. Ce să facem ?

Stiole Gheorghe, I.C.F. Sebiș, jud. Arad. Subiectele pe care le propuneți sînt simple probleme de aritmetică, ce nu-și au locul în această rubrică. Poate ne trimiteți altceva ?

Suciu Grigore, lăcătuș montator la U V M.R., Baia Mare — Am reținut propunerea dv. pentru care vă mulțumim.

Ing. Liviu MACOVEANU

30 DE ZILE ÎN ADÎNCURILE LACULUI BICAZ

Cu cinci ani în urmă, într-o hală a atelierelor centrale din Bicaz, prindea viață proiectul îndrăznel al unui grup de tineri inimoși de la stațiunea de cercetări „Stejaru" din Pîngărați-Neamț a Universității „A. I. Cuza" din Iași. Curioasa construcție metalică, realizată dintr-un rezervor ce nu-și găsea trebuință la o întreprindere petrolieră, a fost botezată scurt : „L.S.1", ceea ce însemna primul laborator submers. De la 1 iulie 1968, cînd a avut loc prima plonjare în golful Izvorul Alb și pînă acum, laboratorul subacvatic a fost folosit în numeroase misiuni de cercetare științifică în adîncurile lacului Bicaz. Zilele acestea, mai precis pe data de 15 august, echipajul lui L.S.-1, alcătuit din cercetătorii științifici Ionel Miron, Francisc Simalcsik și Constantin Mihai a încheiat cu succes cea mai interesantă și dificilă misiune a sa : prima explorare subacvatică cu ședere îndelungată în apele lacului.

BAZA EXPERIMENTALĂ POTOCI. Este ora 9. De la pontonul pe care se află instalată baza de suprafață de unde a fost coordonat întreg programul de cercetări, ne vine vestea că cei trei temerari au părăsit „casa de sub apă". Cîteva bule de aer sparte la suprafața liniștită a lacului aveau să ne confirme acest lucru. Numai că distanța celor 12 metri care îi despărțea de suprafață avea să fie străbătută într-un timp lung, chinuitor de lung. Abia către ora 10 acvanauții, fiecare purtînd echipament de scafandru autonom, și-au făcut apariția la suprafața apei. Apoi alte două ore de așteptare, timp în care au primit îngrijirile medicale necesare și și-au refăcut forțele. În sfîrșit, iată-i pe vasul de cercetări științifice „Emil Racoviță", în mijlocul celor dragi. Îmbrățișări, flori, lacrimi de bucurie. Au urmat inevitabilele întrebări :

— Cum vă simțiți ?

— Poate puțin slăbiți, dar, în general — bine, ne răspunde **FRANCISC SIMALCSIK.**

După 30 de zile în adîncuri, din nou la suprafață.

— De ce a durat atît de mult ieșirea la suprafață ?

— După o ședere continuă de 30 de zile în adînc a fost nevoie de mai multe etape de decompresie.

— La ce adîncime s-a aflat laboratorul ?

— Între 10 și 15 metri, în funcție de nivelul apei din lac.

— Cum ați suportat izolarea de lumea din afară ?

— Trebuie să aveți în vedere că laboratorul este înzestrat cu interfon, cu instalație de televiziune cu circuit închis, așa că am avut o legătură permanentă cu baza de suprafață. Am avut și vizitatori, pe colega noastră Rodica Rujinschi, care se pregătește pentru o viitoare misiune de lungă durată în adînc. A stat alături de noi 17 ore, continuu.

— Dar dacă nu ați fi avut asemenea legături ?

— Personal cred că nu m-aș fi simțit rău. Dimpotrivă. Pe mine, insistențele repetate ale celor de la suprafață, m-au obosit, uneori. Dar aceasta depinde de temperamentul fiecăruia. Vreau să spun însă că lipsa celor din afară a fost compensată printr-o perfectă sudură sufletească cu ceilalți doi colegi. Această legătură strînsă a fost determinată nu numai de spațiul restrîns în care trăiam — laboratorul are o lungime de 7 metri și 2,5 metri în diametru — ci în primul rînd de comunitatea de preocupări și interese.

— Știu că ați fost „tehnicul" echipajului. Cum s-au comportat instalațiile laboratorului ? Întrebarea a fost adresată lui **CONSTANTIN MIHAI.**

— Excelent ! Nici nu se putea altfel. Imaginați-vă ce s-ar fi întîmplat la o simplă defecțiune a instalației de alimentare cu aer sau cu energie electrică.

— Cele 30 de zile le-ați petrecut numai în interiorul laboratorului ?

— Am făcut dese incursiuni și în afara lui. Îmbrăcați în echipamente de scafandru autonom ne-am îndepărtat pînă la distanța de 25 de metri de laborator. Am făcut circa 15 asemenea „plimbări".

— Pe unde ieșeați ? În momentul deschiderii „ușii" apa nu pătrundea înăuntru ?

— O să vi se pară curios dar, pe toată durata cercetărilor, chepengul pe unde intram și ieșeam din laborator a stat deschis fără ca apa să pătrundă înăuntru. Condiția : asigurarea unui echilibru perfect între presiunea aerului din interiorul laboratorului și cea a apei din afară.

— Și ce anume presiune trebuia să realizați ?

— La adîncimea de 10 metri — o atmosferă ; la 15 metri — o atmosferă și jumătate. În general presiunea în interior trebuie să crească cu o atmosferă la fiecare 10 metri de adîncime. Acum înțelegeți ce importanță avea pentru noi funcționarea normală a instalației de alimentare cu aer.

— Momente mai dificile ?

— Mici neplăceri, de altminteri inerente mediului în care ne aflam : puțină temperatură, o ușoară durere în urechi cauzată de umiditatea ridicată din laborator.

Ultimele întrebări le-am rezervat cercetătorului **IONEL MIRON,** conducătorul misiunii.

— Care este elementul hotărîtor pentru succesul unei asemenea misiuni ?

— Consider că acest element este omul. Nu oricine și oricînd poate lua parte la un astfel de program, mai ales atunci cînd este vorba de o ședere îndelungată sub apă. Socot că pregătirea unui acvanaut nu se deosebește prea mult de cea a unui cosmonaut. În orice caz, pentru ca să devii acvanaut trebuie, mai întîi, să transpiri de multe ori sub apă.

— Ce obiective a cuprins programul misiunii ?

— În primul rînd, cunoașterea comportării unor organisme acvatice în condițiile naturale ale lacului, determinarea bioritmului peștilor, a migrațiunilor zooplanctonice, a distribuției aglomerărilor de pești și alge pe verticală și în timp. Un loc aparte l-au ocupat studiile cu privire la comportarea organismului uman într-un program de ședere îndelungată sub apă. Am avut de asemenea în vedere observații și experimentări vizînd punerea la punct a unor detalii tehnice necesare într-un program de exploatare subacvatică îndelungată. Misiunea L.S.-1, este pentru noi o avanpremieră în vederea expedițiilor pe care le vom efectua în viitor, pe platforma continentală a Mării Negre. Pentru că ea se înscrie atît în tematica stațiunii noastre de cercetări cît și în programele prioritare privind protecția și valorificarea resurselor de apă, studierea relației „om-biosferă", perfecționarea condițiilor de explorare subacvatică a resurselor marine.

— Și care sînt rezultatele ?

— E greu să mă pronunț imediat. În orice caz, pe lîngă faptul că programul a fost îndeplinit în întregime, am făcut și o seamă de observații și studii asupra unor aspecte neprevăzute privind ecologia viețuitoarelor subacvatice. Firește, avem nevoie încă de mult timp de acum înainte pentru a sistematiza și prelucra bogatul material adunat în vederea stabilirii unor concluzii certe.

Const. AZOIȚII

Azi începe la München

A XX-A EDIȚIE A JOCURILOR OLIMPICE

Corespondențe telefonice speciale pentru revista „Magazin"
de la Ilie GOGA și Ion BOCIOACĂ

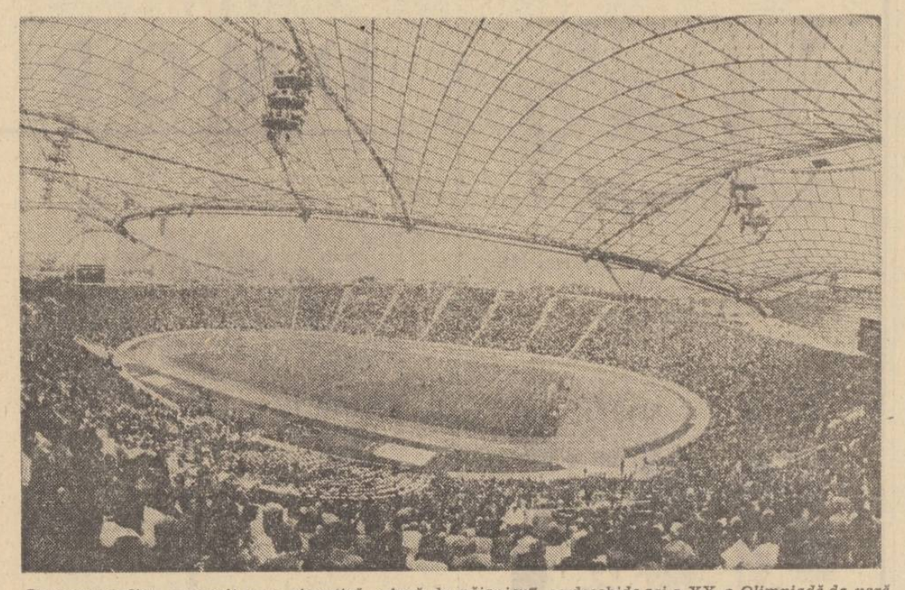

Pe acest stadion, acoperit cu o gigantică „pînză de păianjen", se deschide azi a XX-a Olimpiadă de vară.

Gunther Zahn, un efeb de 18 ani, campion de juniori al R.F. a Germaniei în proba de 1 500 m, va aduce astăzi după-amiază pe marele stadion din München flacăra olimpică, aprinsă cu treizeci de zile în urmă în Grecia și purtată pe drumurile Europei de mii de atleți, formînd un lanț neîntrerupt al frăției sportive. După ce va urca scara cu 164 de trepte care duce în vîrful tribunelor, ultimul mesager va aprinde în marele potir de bronz focul sacru și în fața lui se vor înclina steagurile a peste o sută de țări, iar vocile unite ale cororilor vor înălța imn de slavă gloriei eterne a Olimpiei.

Sportivii olimpici, plutoane ale păcii, cetățeni ai lumii, incolonați în spatele drapelelor albe cu cele cinci cercuri inlănțuite, vor încerca timp de două săptămîni să răspîndească în întreaga lume spiritul olimpic transferat peste milenii, spirit care se înscrie în conștiința umanității ca un fenomen pozitiv de înțelegere și apropiere între popoare.

CAPITALA BAVARIEI ÎN AJUNUL JOCURILOR

Capitala Bavariei, vechiul oraș de pe Isar, centru industrial și comercial care a cunoscut cea mai rapidă dezvoltare în ultimii ani, își primește oaspeții cu emoție și generozitate, oferindu-le rodul străduinței sale de șase ani : marele parc olimpic de la Oberwiesenfeld, un lac, 32 de poduri, un metru, un turn de 280 m., al doilea centru olimpic cu săli ultra moderne, baza nautică Feldmöching, poligonul de la Hochburg. Pînă și „Grădina engleză", acest splendid parc, unic în felul său, va fi cedat Olimpiadei (concurenților la proba de tir cu arcul), în vreme ce secularul castel Nymphenburg va fi martor al întrecerilor de călărie (proba de dresaj). Văzusem Münchenul cu ani în urmă, cu vechile sale case purtînd încă pecinginea războiului și urme de obuze. Îl redescoperim acum, sfidînd sub luminile a mii de proiectoare, voalate doar de unduirea steagurilor albe ale Olimpiadei, mîndru de a putea spune miilor de sportivi : **sînt gata, puteți începe !.**

În aceste ceasuri dinaintea uverturii celei de a XX-a Olimpiade, a celui mai mare spectacol sportiv al timpurilor noastre, pe autostrăzile ce străpung orașul din toate punctele cardinale, mai sosesc încă mii de oameni, simpli amatori de sport. Întreg orașul, împodobit ca de carnaval trăiește această molipsitoare febră olimpică. De la aeroportul Riem, în Marienplatz, inima orașului, din Althof la Oberwiesenfeld, pe Luisenstrasse sau în Englische Garten, flamuri și muzici, pancarte imense cu simbolica spirală, rețin atenția trecătorilor, parcă și ei încîntați de această metamorfoză de august a bătrînului lor oraș.

Vedere generală a Centrului olimpic de la Oberwiesenfeld

STADIONUL OLIMPIC — O „BOMBONIERĂ" CU... TEMPERATURĂ

Oraș al artei și cărții, burg comercial vestit și pentru celebrele sale berării, Münchenul și-a găsit adevărata sa vocație sportivă la... Roma, în toamna anului 1966 cînd a primit organizarea Olimpiadei a XX-a într-o competiție cam inegală cu orașe mai faimoase cum sînt Montreal, Detroit, Madrid. Se spune că Münchenul și-a datorat acest neașteptat succes stilului foarte laconic și direct al celor doi „ambasadori" ai săi care în numai 12 minute au epuizat toate argumentele, în timp ce preopinenții de la tribuna cealaltă (bavarezii au vorbit ultimii) consumaseră fiecare cîte o oră și jumătate, făcîndu-i pe semne să se plictisească și să motăie pe venerabilii membri ai C.I.O. Odată obținută învestitura, Münchenul și-a dezvăluit prima sa mare ambiție, aceea de a realiza o concentrare a bazelor sportive cum nu s-a mai întîlnit la alte olimpiade. Alegerea a căzut asupra platoului de la Oberwiesenfeld. Astăzi, aici, mîna omului a făurit : centrul olimpic principal, construit pe o suprafață de 2,5 km. pătrați, Stadionul olimpic, cu 80 000 de locuri, dintre care 47 000 pe bănci, bazinul de înot (8 000 de locuri), Palatul sporturilor, velodromul, construite la o aruncătură de praștie unul de altul, toate trei acoperite cu acea imensă prelată transparentă de plexiglas, motiv de originalitate arhitectonică, operă de artă care ia ochii, dar absolut inutilă potrivit opiniei multora cu care am stat de vorbă. De altfel, atleții vest-germani, glumind, au supranumit stadionul olimpic (acoperișul se întinde deasupra tribunelor lăsînd sub cerul liber terenul și pistele de alergări „cea mai mare tigaie din Bavaria", referindu-se, desigur, la ventilația insuficientă care face ca în zilele toride sportivii să se prăjească pur și simplu pe pistele din material plastic ale arenei. Proiectanții acoperișului nu se prea sinchisesc însă de aceste critici, gîndindu-se, desigur, că în jurul datei de 1 septembrie, cînd va începe concursul de atletism, vremea va fi mai răcoroasă, iar dacă va ploua spectatorii nu vor mai avea nevoie de umbrele. Trebuie să recunoaștem însă, din cîte ne-am dat seama privindu-l, că acest stadion, este în ansamblu o operă superbă și că porecla de „bomboniera", pe care i-au dat-o constructorii, i se potrivește mai bine decît aceea de tigaie.

În apropierea bazelor sportive se află „satul olimpic", denumire, care, poate niciodată în istoria olimpiadelor nu a fost mai nepotrivită. Peste 40 de clădiri, de 4—7 și chiar 11 etaje, sînt înghesuite într-un perimetru mic, amintindune, prin forma lor de Piramidele de la Teotihuacan pe care le-am văzut cu prilejul călătoriei noastre în Mexic. Privit de departe „satul" pare un „Manhattan" de proporții mai reduse, un „Metropolis" așa cum și l-ar fi imaginat în filmele sale regizorul Fritz Lang. Dar, în ceea ce privește condițiile de locuit sînt perfecte. Sportivii au aici totul la îndemînă: restaurante, magazine, cinematografe, sală de teatru, sală de dans și, bineînțeles, numeroase terenuri de antrenament unde pulsează o vie activitate de dimineața pînă seara.

„IMPOSIBIL, DAR O VOR FACE"

Reporterul sportiv și chiar amatorul neavizat sînt obligați uneori prin forța împrejurărilor să se dedea unui joc care în sport (spre deosebire de alte domenii unde prognoza operează cu premise științifice) duce de cele mai multe ori la rezultate contradictorii. Fără a susține că Olimpiada este o mare loterie, în cazul actualelor jocuri a face pronosticuri sigure sau profeții despre cutare sau cutare campion, este un act mai mult decît hazardat. Cu excepția natației unde se pot avansa numele cîtorva cîștigători (Shane Gould, Mark Spitz, Roland Matthes) în celelalte discipline echilibrul de forțe se transformă într-un adevărat rebus pentru amatorii de anticipații. Aceasta chiar dacă este vorba de Saneev, Corbu, Bedford, Prefontaine, Seagren, Isaksson, Menis, Melnik, Falk, Silai, etc, etc. Am citat la întîmplare cîteva nume din atletism, pentru că în box, lupte, scrimă, tir, operația este și mai încurcată. Dacă ne exprimăm rezerve față de cei care pretind a cunoaște de pe acum lista campionilor olimpici, în schimb sîntem convinși că jocurile de la München vor fi într-un anumit sens Olimpiada recordurilor. Epitetul a fost atribuit și precedentelor jocuri de la Mexico și Tokio. În definitiv recordurile există ca să fie bătute. Și cum ar putea face excepție a XX-a Olimpiadă care concentrează în orașul de pe Isar tot ce are mai valoros la ora actuală sportul mondial. Față de evoluția sportului în ultimul deceniu ne întrebăm uneori dacă era recordurilor incepe acum sau a atins apogeul. Limita posibilităților umane este împinsă neîncetat. Cînd s-a alergat prima oară „suta de metri" în zece secunde unii s-au grăbit să afirme că aceasta este o barieră de netrecut. La Ciudad de Mexico a fost și ea învinsă. După ce Ron Clarke a doborît recordul mondial la 10 000 m, un ziarist britanic scria: „imposibil, dar a făcut-o". Această propoziție lapidară conține în enunțul său paradoxal întreaga istorie a recordurilor. Ea confirmă faptul că posibilitățile umane sînt practic inepuizabile. Specialiștii prezenți aici, ca și sportivii, cred că la München vor cădea chiar și acele recorduri socotite eterne, cum sînt performanțele lui Peter Snell, Ron Clarke sau Bob Beamon. În ce ne privește, ne exprimăm rezerve față de posibilitatea doborîrii recordului lui Beamon. Toată lumea este de acord că vor fi recorduri, cu o singură excepție, Eric Segal. Autorul lui Love Story, transformat aici în comentator sportiv, el însuși în tinerețe alergător de fond, este mai sceptic și aceasta din pricina pistei de rekortan pe care o vede „moale ca o cremă de zahăr ars" și deloc bună pentru mari performanțe. S-ar putea ca pista să nu fie cea ideală dar de cite ori n-au doborît atleții recorduri în condiții și mai vitrege. Începînd din ziua de 31 august atleții vor fi chemați să-și spună cuvîntul.

ROMÂNIA LA J. O.

De la Helsinki — 1952 la Ciudad de Mexico — 1968, în decursul a cinci olimpiade, sportul românesc și-a înnobilat palmaresul cu 54 de medalii (15 de aur, 15 de a gint, 24 de bronz) consacrînd în galeria celebrităților valori autentice ca Iolanda Balaș, Linca, Pirvulescu, Viscopoleanu, Penes, Lia Manoliu. Olimpiadele au jalonat mersul ascendent al sportului în România socialistă și cu toții am aplaudat această performanță obținută cu talent dar și printr-o muncă intensă. Condițiile ce le-au fost asigurate în ultima vreme sportivilor români au contribuit direct și într-o măsură considerabilă la realizarea succeselor amintite. Palmaresul de pînă acum îi obligă pe purtătorii de azi ai tricourilor de internaționali, pe sportivii care vor reprezenta România pe terenurile de sport din München. Evident, misiunea lor este destul de dificilă, mai ales că nivelul performanțelor a crescut, iar numărul concurenților este aproape dublu față de ultima ediție a Olimpiadei. Cu patru ani în urmă la Ciudad de Mexico 78 de concurenți au adus 15 medalii (4 de aur). La München România aliniază la startul diferitelor discipline, 170 de sportivi. Desigur, numărul mai mare de concurenți nu este în sine o garanție de succes, mai ales că 30 de componenți ai lotului sînt sportivi tineri care-și fac botezul olimpic în dorința lor de a se lansa pentru viitoarea Olimpiadă. Pe de altă parte, confruntarea marilor puteri sportive, U.R.S.S., S.U.A., R.D. Germană, R.F. a Germaniei, angajate cu loturi masive și bine pregătite, cuprinzînd majoritatea covîrșitoare a recordmanilor și campionilor, va îngreuna mult accesul spre medalii al sportivilor din celelalte țări participante. Dar și în aceste condiții deosebit de grele sperăm într-o bună comportare a sportivilor noștri. Le dorim din toată inima să ne ofere, în cele două săptămîni olimpice, cît mai multe satisfacții.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

AL. C., Satu Mare : „Sînt fost arbitru de fotbal (nu-mi dau numele din motive strict personale), am condus partide de categoria B și C vreme de 19 ani prin aproape toată țara. În această lungă carieră am fost martor la multe povești încurcate în legătură cu fotbalul, cu sportivitatea și cinstea. De aceea cred că pot să-mi spun un cuvînt avizat despre ultimul comunicat al F.R.F. prin care sînt sancționate un număr de echipe de fotbal, jucători și antrenori din categoriile C și B. De la început trebuie să remarc caracterul cu totul și cu totul șubred al acestui comunicat din punct de vedere al literei și spiritului legilor fotbalistice. Neavînd nici un fel de dovezi împotriva unor echipe, jucători și antrenori, F.R.F. folosește un argument subiectiv și nedemonstrabil : cutare echipă „nu și-a apărat corect șansele". Adică, mai pe românește, a jucat slab. Pentru asta să retrogradezi antrenorii, să iei puncte echipei în noul campionat? Dar să zicem că, într-adevăr, cei învinși „nu și-au apărat corect șansele". Dar cei care au învins ce vină au ? Că și-au jucat *prea corect* șansele ? Nu cunosc situația petrecută cu celelalte echipe incriminate în acest stil total confuz, care creează un precedent periculos, dar cunosc situația echipei din orașul meu, Olimpia Satu Mare, care cade victimă nevinovată. Băieții noștri au pierdut acasă cu șase la doi, jucînd foarte slab în repriza secundă. Cunosc majoritatea băieților și cinstea lor și a antrenorului nu poate fi pusă la îndoială. Adevărul este că echipa a scăpat de obsesia retrogradării de-abia cu un meci înainte, jucătorii s-au deconectat, și-au îngăduit un regim de viață mai liber și au ieșit din formă. E acesta un caz ieșit din comun ? Nu. Cîte echipe de categoria A nu au pierdut la scor pe teren propriu fără să le zică nimeni nimic ? De ce și-a permis Federația să fie atît de severă cu niște echipe mai mici, lipsite de apărare, fără să facă nici un fel de efort pentru a cerceta faptele și a găsi dovezi? Cred că dv. și întreaga presă sportivă aveți datoria să apărați corectitudinea sportivă, dar să nu îngăduiți abuzurile și excesul de zel făcute în numele dreptății. Altfel, unde ajungem ?"

Comunicatul cu pricina al F.R.F. m-a surprins și pe mine prin lipsa totală a dovezilor. N-a fost oare în stare Federația vreme de două luni să prindă măcar un fir în această afacere? Asta înseamnă că ori nu s-a trudit, ori n-a găsit nimic. În orice caz, măsurile mi se par extrem de dure pentru un motiv atît de firav : „nu și-au apărat corect șansele". Hai să zic că retrogradările bănești le mai înțeleg, dar să iei unor echipe patru puncte într-un campionat nou, e ca și cum le-ai obliga să joace un sezon întreg numai cu piciorul sting. Antrenorul Gh. Staicu de la Olimpia Satu Mare m-a vizitat recent la redacție și mi-a mărturisit : „Măsurile Biroului F.R.F. sînt, în ceea ce mă privește pe mine și echipa mea, nedrepte. Nu au existat și nici nu ar fi putut exista dovezi în legătură cu o mistificare a rezultatului meciului cu Corvinul Hunedoara. Nu s-a făcut nici un fel de anchetă și nu am fost chemați în fața Biroului pentru a ne putea apăra. Măsurile mi se par descurajatoare atît pentru mine cît și pentru jucători". *Cred că Biroul federal trebuie să rejudece cazul mai la rece și mai în spiritul legii. Să reprimăm fără milă necinstea, dar numai atunci cînd avem dovezi care să ne dea garanția că nu lovim la întîmplare, orbește.*

ANCULESCU MIHAI, Moreni : „Am citit în „Sportul", la timpul potrivit, adică respectiv cînd se publicau transferările de jucători și două transferări deveniteră „senzaționale" : Dumitru la Steaua și Dumitriu II la Rapid. La citva timp apare din nou în „Sportul" următoarea știre : Dumitriu II, care fusese pentru un an de zile cedat echipei Dinamo de către St. roșu, deoarece semnase pentru două cluburi, respectiv Rapid și Dinamo, nu are drept de joc pînă la clarificarea acestei situații. S-a ținut la F.R.F. o ședință de lucru cu cei trei reprezentanți, adică Rapid, Dinamo, St. roșu, dar nu s-a ajuns la nici o înțelegere, urmînd ca pe data de 7 august să se întrunească din nou, urmînd să se definitiveze acest caz, sau, eventual, F.R.F. să-și spună cuvîntul. Nu știu dacă la data de mai sus s-a ținut această ședință de lucru pentru că nu s-a mai comunicat nimic în presă.

Nu pot să-mi dau seama cum oare clubul Dinamo București vrea să-l păstreze în continuare pe acest jucător din moment ce acesta semnase pentru Rapid București și pentru care echipa St. roșu a acordat dezlegare.

În orice caz, un lucru este cert : din moment ce St. roșu își dăduse asentimentul pentru Rapid, și acest jucător semnase pentru Rapid, acolo trebuie să joace.

O să se spună că simpatizez echipa Rapid. Poate, dar eu cred că simpatizez mai mult cu dreptatea.

Cu un an în urmă, în aceeași perioadă de transferări, era discuția despre jucătorul Florian Dumitrescu, pe atunci jucător la U.T.A. În ultimul moment, deși semnase și pentru Rapid și pentru Dinamo, federația de fotbal a decis : bun pentru Dinamo.

Acum situația se repetă, se pare, cu Dumitriu II. Oare F.R.F. nu trebuie să țină cont că echipa Rapid ne va reprezenta cît de curînd în „Cupa Cupelor" și, deci, trebuie s-o ajutăm ?"

Niki Dumitriu rămîne un caz aparte în fotbalul nostru, omul cel mai lovit de ghinion. După ce boala l-a încuiat în casă vreme de doi ani, el e acum victima egoismului și a birocrației. Federația trebuie să intervină imediat și să-i dea drept de joc la echipa pe care o dorește respectivul jucător. După cîte a suferit, „fachirul" merită acest hatir.

L.V., Pitești : „Scrisoarea mea se va ocupa de alte probleme decît cele obișnuite pînă acum în rubrica dv. Mă voi referi la terenurile de sport. În primul rînd e vorba de terenul de tenis Progresul. Din imaginile primite prin intermediul televiziunii de pe alte arene de tenis, se vede cît de colo că în această privință am rămas mult în urmă. Cu toate că Emanoil Valeriu era încîntat de procedeul de marcare a liniilor terenului, totuși eu îl cred destul de primitiv. Trebuie să construim un teren de tenis la înălțimea valorii lui Năstase și Țiriac. Am văzut, de asemeni, că federația de fotbal a eșalonat programul diviziei A pînă la data de 17 decembrie. Poate că tovarășii de la conducerea federației socotesc că se poate juca fotbal și pe mocirlă sau, consultînd Institutul meteorologic, au primit asigurările necesare că vremea se va menține bună pînă în seara zilei de 17 decembrie, lucru ce nu pare prea sigur. Pentru a asigura totuși ca jocurile să se desfășoare în condițiuni bune sînt două alternative : ori să se pună prelate pe toate terenurile ,ori federația să înceapă de pe acum să dea acatiste ca să țină dumnezeu vremea bună pînă la sfîrșitul turului. Nu se putea începe campionatul mai devreme ?"

În legătură cu prima chestiune, circulă zvonul că s-ar transforma terenul „Metalul" în arenă de tenis dar nu e nimic sigur.

În ce privește chestiunea secundă, aveți de asemenea, dreptate. Nu înțeleg nici eu de ce nu începe campionatul nostru cu două, trei săptămîni mai devreme. Adică ne ferim de căldură, ca să dăm de frig și zăpadă ?

O HALFIE DUMITRU — DUMITRIU...

de Valeriu MIRONESCU

Strîns în cingi de preocupările olimpice ale suporterilor și parcă blestemat să-i cadă pe cap găleți de ploaie, fotbalul nu s-a lăsat copleșit cu una cu două, ducîndu-și la bun sfîrșit toate cele opt meciuri ale etapei inaugurale. Rezultate care să provoace stupoare, n-au fost. Mai degrabă, am întîlnit ceva notabil în divizia B — victoria Politehnicii ieșene pe cîmpul de luptă de la Tîrgoviște. Să fie într-un ceas bun pentru favorita seriei I, atît de ingrat tratată la sfîrșitul sezonului trecut de către soartă (dacă în soartă înglobăm indulgent și niște combinații de culise). A învins, la limită, și Progresul, însă viitorul acestuia nu-i roz. Cornel Drăgușin mi-a cerut părerea despre selecționata de tineret pe care va trebui s-o alcătuiască pentru meciul cu austriecii. I-am spus să facă o glumă pe care lumea s-o ia în serios, adică să alinieze o formație cu Tănăsescu, Beldeanu, Dumitriu IV, Radu Ionescu, Dudu Georgescu, Năstase, Kassai. Eventual și Sandu Mircea. Toți jucători sub 23 de ani ! Asta ca să se vadă mai bine cîtă forță are clădirea unui club bucureștean ce se sprijină pe firma de la intrare și nu pe temelia vreunui departament. Și, ca să-i alarmeze, măcar un pic, pe rapidiști.

În divizia A, cum spuneam, nimic extraordinar în privința rezultatelor. Steaua, dacă va prinde pe cineva pe picior greșit, îi va marca un car de goluri. În rest, adică în general, rămîn la părerea scrisă în articolul trecut. Mai mulți amatori de fotbal mă întrebau dacă nu cumva Dumitru se va plafona în cadrul noii lui echipe. Sincer, le-am răspuns că nu cred într-o asemenea perspectivă. Dimpotrivă, am impresia despre Dumitru că este în stare să modifice el jocul întregii formații. Mi se pare interesant că, de la sine, s-a și creat o situație specială la halfie, o soluție imediat adoptabilă, ceva în genul, hai să zicem, Netzer — Wimmer, în care primul girează întreaga activitate, iar cel de al doilea are grijă ca nimeni să nu deranjeze manevrele dirijorului. Al doilea, la Steaua, mi se pare a fi Dumitriu IV, tînăr jucător capabil, totodată, de o muncă imensă pe parcursul unui meci. De așa ceva n-a avut noroc Dobrin, nici la echipa lui, nici la cea reprezentativă. Prin urmare, cred în Dumitru, cum am crezut în el cu vreo trei ani în urmă cînd scriam că este singurul tînăr ce l-ar putea înlocui pe Dobrin în rolul de constructor la echipa națională. Aceștia doi sînt fotbaliști atît de mari încît nu-i poate curăța nimeni. Jucători atît de mari ca ei nu pot pieri decît pe limba lor, ca păcă ile prin păcate lumești proprii. Iar dacă, cumva, Dumitru se va opri din drum, nu face s-avem prea multe regrete : înseamnă că n-a fost acea personalitate pe care o bănuiam. Încă o dată, însă, repet ceea ce am răspuns acelora care îmi cereau părerea : deși ni se pa c că astăzi știm totul despre aptitudinile lui Dumitru, acesta are peste 99 la sută din șanse ca să ne surprindă prin extraordinar, poate, încă în anul în curs de trecere.

Mă bucur pentru începutul bun al lui Dumitrache. Aș zice că în prima etapă el a marcat aproape două goluri, atît de frumoase și de sigure au fost acțiunea și șutul în fața în care mingea a întîlnit bara. Echipa noastră reprezentativă are nevoie de Dumitrache, el, Dumitrache, are nevoie de echipa reprezentativă. Voi urmări cu toată dragostea întrecerea lui Dumitrache cu sine însuși, întrecere în care acest centru înaintaș a și cîștigat o victorie. Iar, dacă aș avea putere de convingere, apoi din formația contra austriecilor el n-ar lipsi. Mă gîndesc că în sinul lotului, și în formație, va fi mult mai ușor să-l reavem pe Dumitrache...

Aducîndu-ne aminte că în campionatul trecut, tot la Reșița, C. Petrea eliminase trei jucători de la Politehnica Timișoara, iar acum, a căzut capul tînărului brașovean Anghel, tocmai după ce înscrisese un gol (poate, valabil ?) ne întrebăm dacă aerul de-acolo îi prieste arbitrului bucureștean și dacă nu-i momentul să scriu cîteva rînduri despre arbitraj, pe marginea discuțiilor cu prof. A. Niculescu, așa după cum vă promisesem în numărul trecut. Vă cer voie, totuși, să revin pe scurt asupra celor scrise, despre sănătatea generală a fotbaliștilor și despre asistența lor medicală, fiindcă a intervenit ceva interesant. Am primit cîteva telefoane prin care eram invitat la convorbiri și la aprofundarea temei. Cine credeți că erau oamenii preocupați să se întreprindă pași înainte în acest domeniu fundamental pentru progresul fotbalului divizionar ? Să nu răspundeți că vor fi fost activiști de frunte ai cluburilor sau antrenori. Nu! Oamenii interesați erau... medici ! Faptul e, firește, și bun și foarte rău, fiindcă medicii pot aduce o contribuție de specialitate, dar nu de decizie.

Printre altele, mi s-a semnalat și existența unor cazuri de deficiențe fizice la fotbaliști. Profit de ocazie pentru a aduce la cunoștință posibilitatea unor corectări relativ rapide prin simplul transfer de experiență, îndelungată și pozitivă, în domeniul de mai sus, de pildă, de la Mariana Belloiu (catedra de educație fizică a Institutului Politehnic — București). Domnia sa a obținut rezultate excelente, pe grupuri mari, semnificative, de studenți ai institutului și, fără îndoială, n-ar respinge ideea colaborării. Celor interesați, le sugerez spre consultare „Cercetarea potențialului biologic la tineri" (Ed. Medicală), lucrare ce demonstrează posibilitatea corectării tuturor deficiențelor fizice și organice, în condițiile aplicării științifice și diferențiate a culturii fizice medicale. (Trebuie să adaug că lucrarea de mai sus e recomandată atît de specialiști români reputați, cît și de faptul că ea constituie o parte din teza pe baza căreia autorul a obținut titlul de doctor în educație fizică la Universitatea din Bruxelles).

Vorbind despre sănătatea fotbalistului, n-a mai rămas loc să discutăm cîte ceva despre sănătatea arbitrajului. Prin urmare, vă cer încă un scurt răgaz.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 27 august 1972

1. **RAPID—U.T.A.** Giuleștenii doresc să se reabiliteze după eșecul de duminică trecută. Textiliștii, de asemenea, vor să confirme în fața publicului bucureștean buna comportare din prima etapă. Nu este exclus deci ca punctele să fie împărțite „frățește".

2. **DINAMO—UNIVERSITATEA CRAIOVA.** Normal, după comportarea de la Ploiești, dinamoviștii pot cuceri ambele puncte. Să vedem dacă craiovenii vor fi de acord cu rolul de victime...

3. **STEAGUL ROȘU—FARUL.** Întotdeauna confruntările dintre aceste două echipe au dat loc la întîlniri aprig disputate mai ales pe terenul din Brașov. În urma ultimelor comportări Steagul Roșu pornește favorită.

4. **C.F.R.-CLUJ—STEAUA.** Va reuși echipa clujeană să acumuleze primele două puncte în noul campionat ? Greu de dat un răspuns precis. De aceea „tripla" ni se pare cea mai indicată în acest caz.

5. **F.C. ARGEȘ—UNIVERSITATEA CLUJ.** Campionii au prilejul să părăsească terenul în postura de învingători. Și credem că așa se va întîmpla, cu toată opoziția studenților.

6. **S.C. BACĂU—C.S.M.-REȘIȚA.** Buturuga mică este greu să răstoarne carul mare. Așa că, băcăoanii își pot consolida poziția din fruntea clasamentului.

7. **JIUL-PETROLUL.** Care dintre aceste două echipe va înscrie prima victorie în noul campionat ? S-ar părea că Jiul. Nu este exclus însă un meci egal.

8. **A.S.A. TG. MUREȘ—SPORTUL STUDENȚESC.** Mureșenii pornesc favoriți în această întîlnire cu noua promovată în prima categorie. Vor reuși cu acest prilej să realizeze un golaveraj pozitiv ? Rămîne să aflăm duminică seara.

9. **POLITEHNICA GALAȚI-PROGRESUL BUCUREȘTI.** Un meci al ambițiilor trecute și viitoare. „Corabia bancară", destul de șubredă, va rezista cu greu pe malul Dunării.

10. **C.F.R. PAȘCANI—F.C. GALAȚI.** Teașcă are nevoie de puncte pentru a se menține în continuare în fruntea clasamentului, iar păscănenii pentru a se menține pe linia de plutire. Nu este exclus un meci egal.

11. **CHIMIA FĂGĂRAȘ—OLIMPIA ORADEA.** La Făgăraș se cîștigă greu. Mai ales după eșecul de duminică. De aici concluzia asupra învingătorului din acest meci.

12. **OLIMPIA SATU MARE—C.F.R. TIMIȘOARA.** Învingătoare în deplasare în prima etapă, Olimpia va încerca să urce spre primele trepte ale clasamentului, în ciuda faptului că și timișorenii doresc același lucru. Nu este exclus egalul.

13. **CORVINUL HUNEDOARA—ELECTROPUTERE CRAIOVA.** Hunedorenii, egali, la Brașov în prima etapă, vor încerca să-și îmbunătățească zestrea cu încă două puncte pentru a evita situația neplăcută din finalul campionatului trecut.

• PROPUNEREA *privind organizarea pariurilor mutuale de I.S.E. Loto-Pronosport a avut un larg ecou în rîndul amatorilor. Iată cîteva păreri :* GH. BUCUR, inginer — Ploiești. *Faptul că „hipodromul" nu a reușit încă să fie reprezentat printr-o agenție în orașul Ploiești este un motiv în plus care pledează pentru organizarea pariurilor mutuale de I.S.E. Loto-Pronosport, care are posibilități mai bune de organizare și care ar scuti „Centrul de calificare a calului" de noi investiții ;* ȘTEFAN VASILE — lăcătuș mecanic — București. *Propunerea este foarte bună și cred că prin creșterea veniturilor acestei întreprinderi se va putea urgenta și construirea hipodromului în București, se vor televiza mai multe alergări și se va reînnoda tradiția concursurilor internaționale ;* GH. BUZNEA — actor. *Întrutotul de acord. Existînd premisele de a se „acoperi" întreaga țară, desigur că interesul pentru acest sport va crește simțitor.*

• MÎINE DIMINEAȚĂ *o parte din cele mai bune produse ale hipodromului se vor întrece într-o probă destinată ameliorărilor de recorduri : Premiul „Victoriei" — alergare clasică. Distanța 1 600 metri.*

Doru IONESCU

CULISELE HIPODROMULUI

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P T T R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66. P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

Anul XVI Nr. 778 — sîmbătă 2 septembrie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

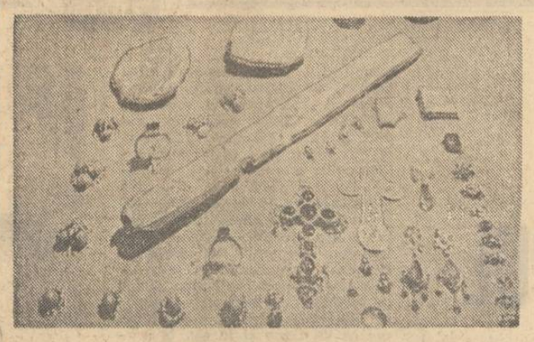

Podoabele din imagine provin de pe fundul mării...

TEZAURE NEBĂNUITE ÎN ADÎNCURILE MĂRILOR ȘI OCEANELOR

(Amănunte în pagina a 3-a)

CHIMIA ÎN ÎNTRECERE CU TIMPUL

● *Căi noi pentru imbogățirea resurselor de materii prime* ● *Extinderea producției de inlocuitori in diferite ramuri industriale* ● *Pereți despărțitori, uși glisante, pardoseli, geamuri etc. din mase plastice* ● *Elemente de mobilă din spume poliuretanice rigide* ● *Crearea pielii sintetice românești* ● *Creșterea ponderii fibrelor chimice in industria textilă*

Țesături în amestec cu fire sintetice

Foto : Nicu VASILE

Explozia demografică a veacului nostru, îmbinată cu exigențele și nevoile în creștere plenară ale omului contemporan, au complicat mult posibilitățile de echilibrare a balanței de materii prime de proveniență naturală. Atît cantitativ, cît și calitativ. Cantitativ, întrucît cantitățile de bumbac, lînă, mătase, piei, obținute pe plan mondial au rămas de mult în urma nevoilor de îmbrăcăminte ale oamenilor. La fel și lemnul care nu mai acoperă cerințele atît de diverse din domeniul construcțiilor, al mobilei ; la fel și metalul cerut în cantități tot mai mari de tehnologiile moderne. Calitativ, fiindcă oamenii au început să găsească tot felul de

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCĂ

CONTINUARE ÎN PAG. 2

ORA EXACTĂ CU CRISTALE LICHIDE

(Pagina a 5-a)

CUM VA FI VREMEA ÎN LUNA SEPTEMBRIE

Prognoză meteorologică de Dumitru BACINSCHI

(Pagina a 6-a)

AGENDĂ săptămînală

UN NOU ȘI PUTERNIC AVÎNT

Stăruie încă puternică amintirea sărbătoririi zilei de 23 August. Ecoul angajamentelor însuflețite, mîndria realizărilor obținute, dorința de-a face totul pentru a le depăși, pentru a cîștiga marea bătălie cu timpul, pentru a înfăptui înainte de termen sarcinile cincinalului sînt în conștiința miilor, zecilor, sutelor de mii de oameni ai muncii, care în ziua sărbătorii aclamau Partidul Comunist Român, politica sa, prezențe vii, constante în viața și-n munca de fiecare zi. Cea mai evidentă expresie a acestei prezențe o constituie interesul, pasiunea, am putea spune, cu care pretutindeni în țară continuă și se dezvoltă, cu un nou și puternic avînt, întrecerea socialistă. Veștile pe care le comunică zilnic presa, radioul și televiziunea ne arată cît se poate de convingător că nu există practic loc de muncă unde flacăra întrecerii să nu se fi aprins încălzind inimile și mințile, făcînd să crească în fiecare dorința de a munci mereu mai bine în așa fel încît sarcinile planului și angajamentele să poată fi îndeplinite înainte de termen, spre binele țării și poporului nostru, al fiecărui om al muncii în parte.

Sărbătorirea zilei de 23 August care, potrivit tradițiilor muncitorești a oferit și-n acest an prilejul unui bilanț ne-a arătat tuturor, prin graiul sintetic dar expresiv și convingător al cifrelor, cîtă forță, cîtă inițiativă, cîtă energie a putut mobiliza întrecerea socialistă. Am văzut rezultatele la nivelul unor secții, al unor întreprinderi, al unor întregi ju-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

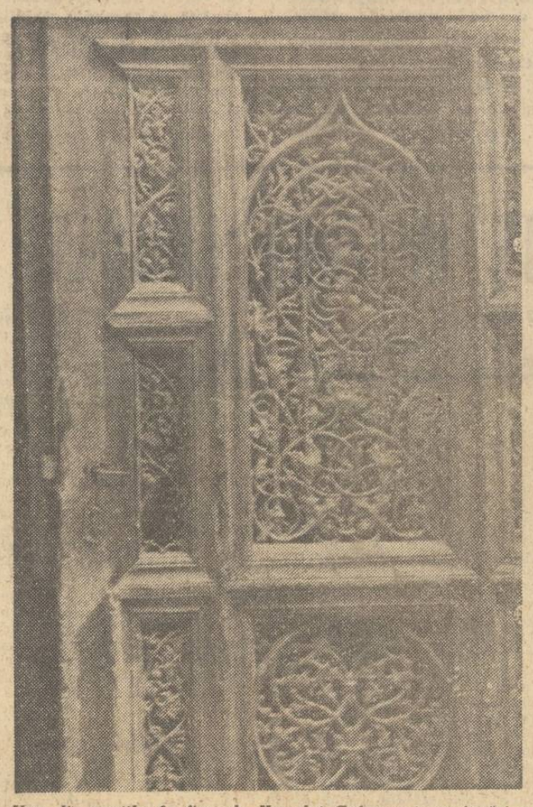

Una din porțile de fier ale Hanului Gabroveni, ea însăși o enigmă a centrului Bucureștilor

Mai există enigme?

● Istoria secular a „celei mai frumoase și vesele străzi din București" ● Sub latura de sud a Hanului cu Tei a fost scoasă la lumină o casă din secolul al XVI-lea ● O veche necropolă și un creuzet de topit metal de acum 300 de ani ● Tainele pasajului Lipscani : dezvelirea a patru poduri din birne groase de lemn ● Gabroveni — locul unde erau găzduiți negustorii din țările balcanice ● Interesante amănunte asupra cercetărilor din zona Lipscani oferite cititorilor „Magazin"-ului de arheologul Panait I. PANAIT.

(Relatarea în pagina a 2-a)

DESCOPERIRI IMPORTANTE ÎN ZONA LIPSCANI

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

UN FAPT AL DEMOCRAȚIEI

Am mai avut prilejul să spun că democrația mi se pare folositoare nu numai individului (din punct de vedere moral), ci și — din punct de vedere economic — societății. O colectivitate, cu oameni mai liberi și mai convinși de puterea lor și de dreptul de a și-o exercita, e mai bogată în energii și în dăruire. Mi s-ar putea răspunde că piramidele au fost făcute de sclavi și că și alte durabile edificii, ale lumilor trecute, au încorporat munca unor oameni neliberi. Sigur, faptul e adevărat, dar pe de o parte nu trebuie uitat că numai execuția propriu-zisă li se datora acestora, și, pe de altă parte, nu putem calcula efectele, asupra societăților viitoare, ce ar fi decurs dintr-o mai adîncă exercitare, întotdeauna, a drepturilor omului. Oamenii liberi muncesc mai bine, mai inspirat și mai profitabil decît oamenii neliberi. Prin avantajele pe care le-aduce întregii societăți, pe ai cărei membri îi determină la mai multă dăruire și muncă, prin fertilizarea tuturor zonelor sociale, cu ideea că produsul muncii va aparține, în mod corect și echitabil, tuturor, prin marele ei rol psihologic, democrația socialistă este un factor, la urma urmei economic, de cea mai însemnată valoare. De aceea, orice efort de democratizare a societății românești, trebuie salutat și sprijinit ca un obiectiv împlinit al economiei naționale

Vom ajunge țara dezvoltată și fericită de mîine, pe toate căile economice firești, dar lărgirea continuă a democrației socialiste, a libertăților responsabile ale omului, va avea în asta un rol excepțional. *România de mîine va fi rezultatul muncii și dăruirii unor oameni liberi și demni.*

Iată motivul pentru care nu găsesc destule cuvinte, să dau relief bucuriei oamenilor că democrația a făcut pași mari, în viața noastră, și că ea promite noi biruințe viitoare. La Conferința Națională a Partidului, s-a anunțat că, începînd cu viitoarele alegeri în Marea Adunare Națională și în consiliile populare, pentru un singur loc de deputat vor fi înscriși pe listele electorale mai mulți candidați. Să stăruim puțin asupra împrejurării !

Prin această măsură democratică se continuă realizarea la un plan mai înalt a cîtorva din obiectivele societății noastre. Alegătorii vor avea sentimentul și mai deplin al exercitării atribuțiilor cetățenești. În al doilea rînd, la stadiul de maturitate la care a ajuns conștiința generală, alegerile vor exprima, concomitent și omogen, și interesul statului și interesul cetățenilor, prin persoana celui ales din mai mulți. În al treilea rînd, candidații înșiși vor fi interesați să fie fideli intereselor celor ce vin să-i aleagă. La scara întregii societăți, asta va însemna asumare de responsabilități, seriozitate în muncă și permanentă legătură cu masele. Aflați în fața opiniei publice, candidații nu-și vor putea uita, nici o clipă, responsa-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

FOTOGRAFIE GHICITOARE (V)

Iată ultima imagine de la același monument istoric. Este vorba de Biserica Trei Ierarhi din Iași, unul din cele mai frunoase și reușite monumente istorice și de artă feudală din țara noastră.

Încă de la publicarea celei de a doua imagini, numeroși cititori au scris redacției, recunoscînd elementele decorative și indicînd numele monumentului istoric.

Foto : A. CAHANE

Corespondențe telefonice speciale din orașul Olimpiadei

- Cum au „împușcat" luga și Rotaru argint și bronz
- Un spectacol unic în felul său
- Adevărat Turn Babel

(Pagina a 8-a)

CHIMIA
ÎN ÎNTRECERE CU TIMPUL

URMARE DIN PAG. 1

cusururi acestor materii prime, în fața cărora înainte se resemnau. Firele naturale nu sînt suficient de rezistente, țesăturile se șifonează, lemnul se aprinde ușor și se uzează la fel de lesne, metalul nu e destul de dur..., Și așa mai departe. Nevoile noi au solicitat mijloace noi. Iar tehnica a fost în măsură să răspundă acestor noi solicitări. Astfel au apărut și continuă să apară tot felul de înlocuitori, a căror pondere în consumul total crește considerabil din deceniu în deceniu.

Aceasta fiind situația și cerințele pe plan mondial, se pune, desigur, întrebarea : **care sînt perspectivele dezvoltării producției și consumului de înlocuitori în țara noastră ?** Problemă majoră în condițiile în care poporul nostru întreg și-a asumat sarcina să accentueze și mai mult dinamismul dezvoltării economice a țării, realizînd actualul plan cincinal înainte de termen. Aceasta face desigur necesar ca sursele de materii prime ale economiei să se îmbogățească și mai rapid decît se prevăzuse. Și fiindcă resursele naturale sînt, firește, limitate, acest plus de materii prime este așteptat în mare măsură din partea industriei de înlocuitori.

Avînd deci drept călăuză un specialist din Ministerul Industriei Chimice, directorul tehnic **ANTON CONSTANTINESCU**, am întreprins un tur de orizont asupra perspectivelor pe care înlocuitorii chimici le au la ora actuală în țara noastră. Plecînd de la importanța materiilor prime pe care le înlocuiesc, am pornit investigația noastră de la materialele sintetice ce permit economisirea metalului.

Anul acesta și cei imediat următori vor aduce plusuri importante economiei noastre naționale. Să exemplificăm. **Numai pentru autoturismele Dacia 1300 se asimilează în acest an 152 repere din materiale plastice, la care se vor adăuga în 1973 încă 63. Pînă la sfîrșitul acestui an și autocamioanele românești vor dispune de 149 repere din INLOCUITORI AI METALULUI. La fel, crește numărul de repere din materiale plastice la fabricarea locomotivei Diesel electrice, a bicicletelor, a frigiderelor** etc. O cifră sintetică este semnificativă : **în perioada 1971—1975 valoarea înlocuitorilor de metal ce vor fi livrați de industria chimică românească va crește de 6,5 ori, ceea ce echivalează cu reducerea importului de materii prime pentru sectorul construcțiilor de mașini cu 40 la sută.**

Interlocutorul nostru a ținut să precizeze preocuparea deosebită pentru crearea de repere din materiale sintetice pentru produsele electronice și eletrotehnice, repere ce necesită calități cu totul deosebite. **Creatorii din industria chimică au și realizat în acest scop mase plastice termostabile și termorigide, continuînd în această perioadă studiile pentru fabricarea diferitelor rășini, în special din categoria celor tropicalizate.**

Chimia este larg solicitată să-și aducă contribuția la înlocuirea unor materii prime — în special a lemnului — și în **DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR.** Se cer în cantități tot mai mari materiile plastice din care să se confecționeze pereți despărțitori, uși glisante, pardoseli, tapete, lambriuri etc. **Aportul de pînă în prezent, concretizat în livrarea unor cantități importante de profile** (plăci, țevi, fitinguri, pervazuri, covoare din cauciuc sintetic, polistiren expandat) **va fi completat în lunile ce urmează cu numeroase noi produse : învelitori plastice (în locul cartonului), țigle, jgheaburi și burlane din înlocuitori. Un element cu totul nou și interesant este apropiata asimilare a unor mase plastice (vinilice și acrilice) pentru înlocuirea geamurilor pentru locuințe și clădiri industriale.** În viitor deci ne vom teme mai puțin de mingile aruncate de copii în geamul nostru...

Fiindcă am vorbit de înlocuitorii lemnului, un capitol bine definit și foarte important îl constituie folosirea înlocuitorilor în **INDUSTRIA MOBILEI.** Pe plan mondial în acest domeniu s-au obținut rezultate deosebit de spectaculoase, materialele plastice înlocuind la unele piese aproape în întregime lemnul. Rezistența la șoc și la căldură, stabilitatea dimensională — le recomandă ca foarte utile în folosirea diferitelor piese mai des utilizate. După cum ne-a informat ing. **NICOLAE DUMITRESCU,** director adjunct științific al Institutului de cercetări și proiectări pentru industria lemnului, și în țara noastră înlocuitorii de lemn capătă o pondere tot mai mare în industria de mobilă. După folosirea tot mai largă a plăcilor aglomerate din lemn și a plăcilor fibrolemnoase, a venit rîndul maselor plastice și fibrelor sintetice să se afirme în acest domeniu. Primele, deocamdată în fabricarea unor anexe — glisiere, balamale, elemente de susținere, elemente ornamentale etc. — celelalte pentru realizarea părții de tapițerie. Acesta este prezentul. Dar viitorul ? În scurtă vreme se va trece și la noi la realizarea unor elemente de mobilă din spume poliuretanice rigide (uși, pereți despărțitori etc.), a unor elemente de rezistență (picioare de scaune, mese, paturi etc). Totodată specialiștii se străduiesc să realizeze înlocuitori de ambalaje, de tapițerii. Se poate conchide deci că în viitorul apropiat mobila pe care o vom găsi în magazine va fi, datorită aportului înlocuitorilor, mai ușoară, mai rezistentă și mai estetică.

Nu putem încheia aceste însemnări despre industria de înlocuitori fără să poposim puțin și pe meleagurile **ÎNLOCUITORILOR DE ÎMBRĂCĂMINTE ȘI ÎNCĂLȚĂMINTE.** Am putea chiar aprecia că această categorie de înlocuitori și-a făcut cel mai simțit prezența în viața noastră cotidiană. Afirmație ce-și găsește acoperire în faptul că producția **fibrelor chimice a crescut în 1970 de 33,6 ori față de 1950 și va atinge o creștere de 74 ori în 1975, iar fibrele sintetice (celofibrice) vor atinge în 1975 o creștere de 117 ori față de 1960. În acest fel, ponderea fibrelor și firelor sintetice în industria noastră textilă va crește în 1975 la 80 la sută față de 40 la sută în 1970.** Nu e vorba însă doar de o creștere cantitativă ci și de noi plusuri de calitate. Într-adevăr, se manifestă tendința diversificării produselor de mare finețe, indeosebi a celor obținute din fire texturate.

În sfîrșit, cîteva noutăți despre **ÎNLOCUITORII DE PIELE. Cea mai importantă : introducerea din acest an în fabricație curentă a pielii sintetice românești. Este vorba de un înlocuitor cu o peliculă pe bază de poliuretan care înlocuiește cu deosebit succes pielea naturală la toate felurile de încălțăminte. Producția acestui sortiment ce va fi, cu certitudine, foarte apreciat de cumpărători va ajunge în 1975 de nouă ori mai mare față de acest an. O altă veste : a fost realizată tehnologia de fabricare a tălpii din fibre de alfa celuloză, într-o unitate industrială nou creată. Este vorba de o talpă foarte rezistentă la uzură și avînd o impermeabilitate sporită față de cea naturală.**

Articolele de veselă de menaj sînt în continuă diversificare, datorită maselor plastice

Tocurile din masă plastică cu finisaj ce imită pielea, înlocuitorii căptușelilor din piele realizați dintr-o peliculă de p.v.c. pe suport textil sînt alte realizări ale cercetătorilor noștri de specialitate.

Se poate aprecia, deci, că industria românească de înlocuitori a pornit pe un drum bun, că aportul ei la realizarea materiilor prime suplimentare va fi substanțială.

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCĂ

UN NOU ȘI PUTERNIC AVINT

URMARE DIN PAG. 1

dețe și întregi ramuri industriale. Aceste rezultate care ne umpleau inimile de bucurie exprimau rezerve puse în valoare printr-o gîndire economică lucidă, printr-o organizare științifică a producției și-a muncii, exprimau entuziasm nestăvilit, dinamizat de nobilele idealuri care însuflețesc societatea noastră, exprimau încrederea poporului în partid și-n politica sa, exprimau marile noastre certitudini pe care clădim dimensiunile viitorului socialist al patriei, certitudinile de la care îngăduim visului nostru să se înalțe, cutezător, în timp. Este de aceea cît se poate de firesc ca aceste rezultate să dea un nou elan întrecerii, să sporească încrederea în propriile forțe, să arate cît de scurt poate fi drumul între a vrea și a putea cînd e pătruns de elan comunist, de luciditate și experiență, de fermitate și dîrzenie. Despre aceste calități morale ne vorbesc fruntașii în întrecere, spre aceste calități morale privesc, ca spre adevărate modele, cei ce doresc să obțină, în marea întrecere care cuprinde țara, înaltul titlu de fruntaș.

Știrile care ne vin din întrecere, ca și cele care au precedat ziua de 23 August, ne arată clar că întrecerea socialistă nu este înțeleasă ca un consum suplimentar de eforturi fizice sau financiare, ci ca un consum de gîndire, de inițiativă, ca un efort de organizare și bună gospodărire, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională. „Ne propunem — sublinia secretarul general al partidului — să obținem o creștere mai puternică a eficienței economice, o folosire mai bună a mijloacelor de producție de care dispunem". Pornind de la această idee profundă, care dezvăluie laturile calitative ale activității economice, desprindem căile principale prin care întrecerea socialistă își propune să atingă marele țel : realizarea cincinalului înainte de termen. În întrecerea socialistă se dezvoltă numeroase inițiative care țintesc spre creșterea productivității muncii, spre reducerea cheltuielilor materiale de producție, spre economisirea materialelor și materiilor prime — îndeosebi a metalului — spre modernizarea producției, spre raționalizarea ei, spre folosirea la indici cît mai înalți a mașinilor, utilajelor și instalațiilor. Pe toate aceste căi și altele încă arătate la Conferința Națională a Partidului se îndreaptă șuvoiul viu al energiilor, al inteligenței creatoare dinamizate de întrecerea socialistă. Acțiunile se leagă între ele, se întrepătrund, se sprijină una pe alta realizînd în cele din urmă un adevărat front al perfecționării care dă un impuls nou, viguros întregii activități. Participăm astfel la un proces continuu de perfecționare a relațiilor dintre oameni, a relațiilor dintre întreprinderi, la perfecționarea a însăși sistemului de relații sociale, proces care eliberează și stimulează noi energii creatoare eliminînd elemente stînjenitoare de rutină, de birocratism. Privită din acest unghi de vedere, întrecerea socialistă își dezvăluie rolul său pozitiv asupra întregii vieți sociale, rolul educativ considerabil pe care îl joacă în vastul proces de formare, de perfecționare a omului nou, a omului societății noastre socialiste. Aceste efecte ale întrecerii, deși nu se pot măsura, deși nu se pot oglindi în cifre, în procente, în grafice și diagrame, nu sînt mai puțin evidente. Fiecare rezultat în producție le presupune, le cuprinde. O emulație de asemenea amploare, avînd obiective de asemenea grandoare, presupune, cu necesitate, o conștiință înaltă, o estimare lucidă atît a posibilităților cît și a mijloacelor de transformare a posibilităților în realități, presupune certitudini, presupune încredere în viitor, entuziasm. În acest fel, marea întrecere pentru înfăptuirea sarcinilor economice merge mînă în mînă cu marile sarcini educative, cu marile îndatoriri morale pe care partidul le-a pus în fața comuniștilor, a întregului popor. Procesul perfecționării cuprinde în marele elan al întrecerii și procesul perfecționării omului. Biruințele economice ale întrecerii înseamnă totodată și biruința pe plan social-politic și pe plan individual-uman. Acest proces dialectic caracterizează societatea noastră socialistă, subliniind totodată sensurile majore ale dezvoltării sale, mersul neîntrerupt și multilateral pe treptele progresului și civilizației.

Întrecerea socialistă în cinstea aniversării Zilei Republicii constituie prin dimensiunile ei, prin marele și puternicul ei elan, o manifestare de-o forță uriașă. Țara întreagă o urmărește cu mare interes, cu entuziasm și încredere. Succesele pe care le aflăm în fiecare zi ne întăresc convingerea nestrămutată că sarcinile stabilite de Conferința Națională vor fi îndeplinite și depășite, ne sporesc încrederea în forțele noastre, ale partidului nostru, ale poporului nostru, ne îndeamnă să facem totul pentru ca patria noastră — Republica Socialistă România al cărei sfert de veac îl cinstim la 30 Decembrie — să înainteze mai rapid spre progres, spre un nivel de viață și civilizație mereu mai înalt.

DESCOPERIRI IMPORTANTE ÎN ZONA LIPSCANI

Panait I. PANAIT
Șef de secție la Muzeul de istorie a municipiului București

Patru mari poduri brăzdau bătrîna vatră a Bucureștilor pornind de la una sau de la alta din porțile Curții domnești. Unul purta alaiurile voievodale dinspre Giurgiu, altul străbătînd mahalaua calicilor da în drumul Mehedinților, altul lega orașul de pe Dîmbovița cu Tîrgoviște și, în fine, cel de al patrulea permitea accesul spre Tîrgul de Afară. Dar în afara acestor importante artere de comunicație orașul medieval a mai beneficiat de așanumitele ulițe mari în jurul cărora gravitau o puzderie de ulicioare înguste și întortocheate. De fapt nici cele numite ulițe mari nu depășeau ca lățime 4—5 m. Calificativul de mare le era atribuit nu prin dimensiunile lor ci datorită activității economice pe care o găzduiau. Documentele sec. XVI—XVIII amintesc trei astfel de ulițe mari. Prima dintre ele, și care pare a fi una dintre cele mai vechi, este actuala stradă Lipscani. Ea apare într-un hrisov emis la 5 iunie 1589 de Mihnea voievod, care, întărind stăpînirea asupra unui loc aflat în Ulița cea Mare, menționează că aceasta era „lîngă Curtea domniei mele din București". A doua ulițe mare a orașului medieval a fost actuala stradă Șelari. Mai multe acte din sec. al XVIII-lea amintesc „Ulița cea mare a Șelarilor" în care își desfășurau activitatea nu numai cei care confecționau șei, hamuri, hățuri, ci și papugiii, zăbunarii ș.a. **Recentele lucrări edilitare efectuate pe str. Șelari la intersecția cu str. Gabroveni, au arătat că vechea uliță nu avea decît cca. 4 m. lățime. Actuala jumătate estică a străzii se află trasată peste fundațiile unor case de tîrgoveți sau ale zidului de apus al Curții Vechi cu turnurile lui de apărare.**

Cea de a treia uliță mare, și poate cea mai veche stradă din București, este actuala stradă 30 Decembrie. Ea străbătea un teren cu bogate vestigii din sec. X—XI, cu urme de locuințe din sec. XV—XVI asigurînd accesul la Curtea domnească. Cînd va fi fost deschisă, este greu de spus Cert este faptul că ea slujea cetatea și apoi Palatul voievodal, fapt ce pare a-i stabili începuturile încă din sec. XIV—XV. În fișia înscrisă de aceste ulițe se găsesc multe străzi, unele păstrate și azi, altele ca : Orezari, Gărănari, Ulița lăcătușilor etc fiind dispărute de mult.

Un proces în continuă mișcare a animat toată această zonă făcînd să dispară ocupații și străzi, să apară meserii noi. Unele din ulițele de altădată au transmis posterității doar denumirea, o denumire anacronică în zilele noastre. Nimic din zornăitul banilor în „Zarafi", tot-tul transformat în „uliță mare a Șelarilor", nici o unitate cu profil corespunzător numelui în Șepcari etc.

Singura dintre aceste străzi care și-a menținut neîntrerupt fluxul comercial a fost strada Lipscani, **cea mai animată arteră bucureșteană din toate timpurile.**

Meșteșug și negoț în Lipscani

Numele actual și l-a luat abia în sec. al XVIII-lea de la comerțul întreținut cu faimosul centru economic european de la Lipsca. Se aduceau de acolo, cu caravane formate din 8—12 care, diferite produse textile, stofe, cristaluri de Bohemia, podoabe etc. care se vindeau în prăvăliile și în hanurile Uliței mari. În planurile vechi ale orașului strada apare cu diferite denumiri. Generalizarea denumirii de Lipscani pentru întregul traseu cunoscut astăzi s-a petrecut în a doua jumătate a sec. al XIX-lea.

Faptul este întru totul justificat prin aceea că în Ulița Mare a Lipscanilor și-au avut vatra vechi meșteșugari și negustători. Ei erau grupați după specificul ocupației. În porțiunea dinspre Smîrdan se aflau croitorii și cojocarii, urmau apoi marchitanii, mărgelarii, zarafii, bărbierii, abagiii, cojocarii subțiri ș.a. Ei își aveau prăvăliile făcute din lemn sau cărămidă peste pivnițe largi, încăpătoare. **Resturile unei astfel de case din sec. al XVI-lea au fost descoperite sub latura de sud a Hanului cu Tei. Era o casă din paiantă, acoperită cu olane, avînd sobele ornate cu teracote frumos smălțuite. De fapt cercetările de aici au avut menirea să dezvăluie și alte cîteva obiective arheologice necunoscute. În cîteva locuri au fost semnalate morminte dintr-o veche necropolă. Ele nu posedau nici un inventar iar situația stratigrafică suferise mult din cauza fundațiilor hanului. De cînd datează această necropolă este aproape imposibil de răspuns în stadiul de față. Într-una din pivnițele hanului a apărut, săpată în piatră, emblema pusă de cei doi coproprietari pe fațada din Lipscani, în 1833. Ea fusese îndepărtată la sfîrșitul secolului al XIX-lea cînd s-a schimbat radical peretele din Lipscani al Hanului cu Tei. Semnalarea tot aici a unui frumos creuzet de topit metal atestă prezența unor meșteșugari în secolul al XVII-lea.**

Cercetările efectuate de un colectiv de specialiști ai Muzeului de istorie a municipiului București au dovedit că în prezent cca 52 la sută din imobilele aflate între Smîrdan și Bd. 1848 datează sau păstrează părți din construcții înălțate în secolele XVII—XIX. Este perioada cînd se croiesc pivnițe spațioase de cărămidă de tipul aceleia de la nr. 34, se ridică prăvălii dotate cu uși și ferestre din fier, așa cum s-a găsit la nr. 37, cu fațade ornate cu motive vegetale sau zoomorfe. **Strada aceasta ridicată în umbra Curții domnești rămîne încă un seif uriaș de surprize. Cu ocazia deschiderii Pasajului Lipscani s-a constatat că patru poduri din birne groase de lemn s-au suprapus din sec. al XVI-lea pînă în sec. XIX în „Ulița Mare". S-a stabilit totodată că inițial ulița nu a fost pavată timp de mai multe decenii,** firul ei fiind indicat de un pămînt puternic tasat amestecat cu paie și oase. Abia în sec. al XVI-lea, așa cum indică fragmentele ceramice descoperite, s-a trecut la acoperirea ei cu un pod continuu de lemn. **Dacă observațiile acestea se vor confirma și în alte părți rezultă că Ulița mare a Lipscanilor își are începuturile încă din cel de al XV-lea veac.**

Calamitățile naturale și ocupațiile străine au făcut ca această arteră, ca și întregul oraș, să înregistreze frecvente modificări. Ceea ce a rămas pînă în zilele noastre, ca un element permanent, este fragmentarea fațadelor, tendința proprietarilor de a se menține cu orice preț în acest vad comercial mult apreciat de bucureșteni sau de oaspeții străini. În anul 1855 căpitanul St. Dietrich trecînd prin oraș consemna faptul că **„cea mai frumoasă și veselă stradă din București este strada Lipscani unde se află cele mai bogate și luxoase magazine, care prin mărimea și strălucirea lor se pot măsura cu magazinele vieneze".**

Hanuri vestite

Intensa viață comercială a făcut ca pe Lipscani să apară în sec. XVII—XIX cîteva din cele mai importante hanuri ale Bucureștilor. Printre acestea un rol deosebit a revenit Hanului Șerban Vodă de pe locul Băncii Naționale a României, Hanului Gabroveni, Hanului lui Zamfir de la intersecția Lipscanilor cu str. Blănari, Hanului cu Tei și, în fine, Hanului Sf. Gheorghe aflat în jurul ctitoriei lui Constantin Vodă Brîncoveanu. **Aceste mari antrepozite de mărfuri au fost adevărate citadele ale comerțului bucureștean pînă tîrziu către mijlocul secolului al XIX-lea.** Unele dintre ele au dispărut, altele — Hanul cu Tei, Hanul Gabroveni — s-au transformat azi în vaste șantiere de cercetare și restaurare. **Lucrările de la Gabroveni, acest important loc de găzduire a negustorilor balcanici și îndeosebi a acelora din Gabrovo, au menirea, printre altele, să verifice dacă acest edificiu este într-adevăr „bezestenul" lui Constantin Mavrocordat amintit în 1739 sau este o construcție mai nouă. Deși se află în inima orașului, aparat și acum de splendide uși din fier, Hanul Gabroveni este foarte puțin cunoscut.** Cercetările arheologice începute cu un an în urmă vor fi reluate pentru a se stabili evoluția construcției de la începuturile ei pînă în prezent.

Intersecția străzii Lipscani cu fosta Piață a Romei, azi Piața 1848, în care la începutul secolului XX se afla un havuz înlocuit mai tîrziu cu statuia lupoaicei. Sculptura din imagine reprezenta un personaj feminin care avea în brațe un vas din care țîșnea apă.

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

bilitățile, datoriile față de oamenii care trebuie să decidă cine va fi deputat.

Un avînt nou se simte în atmosfera socială și politică a României, odată cu aceste hotăriri. Deschiderea, pe criterii mai severe și mai limpezi, a competiției celor mai buni dintre cei buni, pentru munca de conducere a societății, e una din garanțiile ferme că România va cîștiga cursa pentru dezvoltare.

CE ANUME TREBUIE INTERZIS

Furtul trenului poștal din Anglia a generat, după cum poate știți, un film care, după cum poate știți, a generat, la rîndul lui, un furt de tren poștal în Italia. Ce trebuie dedus de aici ? Firește, la prima vedere, ca și la a doua, observăm că viața are o remarcabilă influență asupra artei, în vreme ce arta are și ea influența domniei sale asupra vieții. E clar, nu ? Trenul furat în viață a generat un film, despre un tren furat. Trenul furat în film nu s-a lăsat nici el mai prejos și i-a determinat pe niște răufăcători să fure un tren, din nou în viață. („De la lume adunate și la lume iarăși date". Și luate iar !).

Unii s-ar putea să se supere, acum, și pe trenuri, și pe filme. Că, adică, vedeți dv., trenul real a determinat existența trenului artistic, care la rîndul lui... Ar fi, oare, normal, ca — prin părțile respective, prin care se fură trenuri și se fac filme despre furturi de trenuri — să se interzică, deodată, atît trenurile, cît și filmele ? Eu cred că n-ar fi normal. Dacă ar fi ceva de interzis, dacă tot ar trebui să interzicem ceva, eu cred că n-ar trebui interzise transporturile cu trenul ori producția de filme. Ar trebui interziși răufăcătorii. Asta, pentru început. Abia dacă, după dispariția tuturor răufăcătorilor, s-ar observa că efectul persistă, și că trenurile continuă să dispară, abia atunci ar trebui sfătuiți regizorii de film și șefii de gară să fie mai atenți. Deocamdată, problema principală mi se pare a fi problema răufăcătorilor. Aș vrea să spun și eu, cu timiditate, punctul meu de vedere. Eu cred că, odată eliminați răufăcătorii, odată interziși ei, mă gîndesc eu că n-ar mai avea cine să fure trenurile.

Nu, nu, eu merg cu încăpățînarea pînă acolo, încît declar sus și tare convingerea mea că principalii vinovați de furturile de trenuri nu sînt nici mecanicii de trenuri, nici regizorii de film, ci hoții respectivi. Așa sînt eu, — paradoxal. Găsesc vinovății, exact acolo unde-i găsește toată lumea. Sau aproape toată lumea. Deocamdată, însă, nici trenurile, nici filmul respectiv și nici, din păcate, spărgătorii nu se află sub stare de interdicție.

FĂCĂTORII DE FOLCLOR

Asemeni ordinarilor și jalnicilor imitatori de tablouri celebre, trăiesc, pe aici, pe la noi, pe la case de cultură, cămine culturale și în alte fotolii mai acătării (unele fotolii din acestea au semnificație direct republicană) *făcătorii de folclor.* Adică aceia care scriu „poezii populare" și „cîntece populare" în numele... poporului român. Păi, nu erau și ei tot oameni, aceia care au făcut Miorița ? Încă, ei nici n-aveau diplome prin buzunare ! Și-atunci, unii licențiați încep să producă în serie *folclor-așa-zisnou.* Respectivii iau o temă valabilă, folosesc niște idei cu care toată lumea e de acord și încep să le versifice în cadențe populare. Ei cîntă, în acest chip, realizări, planuri depășite, recolte bogate, veselia feciorilor, bucuria fecioarelor, mîndria poporului, tot ceea ce citesc și ei prin ziare, lucruri pe care le știm cu toții, dar pe care nu ne-apucăm să le atribuim geniului artistic al poporului român. Să ne înțelegem de la început, să nu avem surpriza că ni se răspunde : dar ce, tu nu ești de acord cu aceste idei ? Poziția mea nu e cazul să o repet ; iar un asemenea transfer de criterii ar deranja pe orice om de bună credință. Nu temele și nu ideile așa-ziselor cîntece „noi" mă deranjează, ci modul simplist, vulgar, lipsit de orice patos adevărat, viciat de o slabă cunoaștere a psihologiei poporului român, modul acesta lălăitor și trompetard, de o veselie nenuanțată, ce nu seamănă cu noi, întreagă această mistificare a geniului popular. *Nici un director/ă de cămin cultural, de casă de creație sau de mai știu eu ce, nu are dreptul să lanseze încercările sale poetico-muzicale, ca poezii și cîntece populare.* Fiecare dintre noi are dreptul să creadă că este poet sau muzician. Dar fiecare are, în același timp, datoria să învățească (dacă nu cumva unora le-ar fi mai simplu să aplice degetul !) lucrările pe care le produce. Nu putem numi folclor românesc, încercările-jalnic - marcate - de-lipsă-de-talent ale nimănui. În anii grei de căutări, Eminescu și Blaga au cules fărîme ale poeziei populare, hrănindu-se din ele și rămînîndu-le datori pururea. Și dacă nici un mare poet al acestei țări nu și-a permis să atribuie unui întreg popor ceea ce gîndea el însuși, și dacă noi înșine nu considerăm că numai unul sau altul din acești mari poeți reprezintă geniul poporului român, de unde pînă unde să îngăduim trufia imbecilă a acelora care fabrică, în serie, versuri șchioape pe și cîntece țipătoare și le atribuie „noului folclor românesc" ?

Niciodată n-am avut senzația asfixierii, ca în clipele în care am ascultat asemenea enormități. Ori se întreprinde ceva, în contra acestei mistificări, ori trebuie să mergem la festivalurile la care se pun în circulație astfel de așa-zise poezii și cîntece populare, cu masca de gaze pe cap.

TREZIȚI-VĂ !

Mai mulți cititori mi-au semnalat, și eu însumi am verificat faptul : *Dacă suni dimineața (cînd, e drept că somnul e foarte dulce) la 12.02.40, telefonul care te-ajută să-ți procuri taxiuri, te poți afla ori în situația că telefonul prezintă permanent ocupat, ori în situația că telefonul sună, cineva ridică receptorul și-l pune imediat la loc.* Mi-nchipui că a fi trezit din somn, la 5 sau la 6 dimineața, nu e prea plăcut, bănuiesc dificultățile fiecărei meserii și nu mi-e foarte străină nefericirea unei femei, trezită bruse din somn, la 5 sau la 6 dimineața.

Dar, în numele necazurilor celor care vă caută pentru că nu au altă posibilitate, vă rugăm, stimate dispecere de la Getax, treziți-vă ! Nu mergem la plimbare ; avem nevoie ; sîntem uneori în situații disperate. Treziți-vă !

Adrian PĂUNESCU

Monolog interior despre...

UMAN

de Victor BÎRLĂDEANU

Poate nici un alt cuvînt nu revine cu atîta stăruință într-un anume gen de apostrofări interogativ-înduioșător-patetice decît acela pe care l-am pus ca titlu prezentului monolog. „De ce ești, domnule, inuman, de ce nu te gîndești și dumneata la viitorul acestui copil ?" exclamă sfîșietor cîte o doamnă cu zulufii rostogoliți cochet peste pleoapele fosforescent-provocatoare. Iar „copilul" în numele căruia face un apel atît de emfatic la tot ce este mai uman în tine nu e altcineva decît junele bărbos și slinos care și-a trosit aproape tot anul universitar prin baruri și cafenele, adunînd absențe nemotivate cu duiumul și fiind, pînă la urmă, cum era și normal să se întîmple, eliminat din facultate.

E vizibil că a apela la „uman" și „umanitate" a devenit în ochii unora un soi de „bună manieră", ceva de „bon ton" sau, și mai rău, o formulă cu virtuți sacre, menită să descuie inimi lăcătuite, să le facă apte a înțelege — și, desigur, a scuza — micile sau mai marile păcate omenești. Cei ce recurg la asemenea formule au deprins și ei, după ureche, ideea că societatea noastră pune la temelia relațiilor între membrii ei principiile umanismului socialist și — departe de a le aplica ei înșiși în viață — sînt, în schimb, gata să tragă „un ce profit" de pe urma lor.

Asistam deunăzi la un proces în care pe banca acuzaților se aflau niște indivizi care jefuiseră, fără pic de scrupul, sute de mii de lei din avutul public. La sfîrșit, după ce faptele le-au fost dovedite, i-am auzit cu cît patos solicitau judecătorilor să fie „umani", cu alte cuvinte să închidă ochii la flagranta încălcare a legii. Firește, apelul lor melodramatic a avut exact efectul cuvenit: și-au primit, conform legii, pedeapsa meritată.

Oare de ce nu s-au gîndit acești indivizi la sensurile cuvîntului „uman" și atunci cînd se înfruptau cu nonșalanță din bunurile obștii, adică din bunurile noastre, ale tuturor ? Cu cît e mai „uman" să furi — și, în consecință, să aduci daune oamenilor din jurul tău — decît să fii sancționat pentru fapta săvîrșită ?

Firește, aceste întrebări pot părea superflue și, dacă le-am pus, am făcut-o nu pentru cei ce gîndesc normal, potrivit logicii și bunului simț, ci pentru aceia — din păcate nu puțini — care caută să adapteze noțiunile și principiile la propriile lor interese. Căci nimic nu mi se pare mai nedemn decît a face din unele idei, altminteri prețioase, inconjurate de recunoașterea unanimă, niște simple argumente în favoarea unor interese meschine, adesea în contradicție izbitoare cu interesele fundamentale ale colectivității.

În climatul etic al obștii noastre socialiste — luminat cu atîta pregnanță de Proiectul de norme adoptat de Conferința Națională a Partidului — a fi uman înseamnă, înainte de orice, a sluji fără precupețire societatea și obiectivele ei majore, a-ți consacra energiile binelui comun, a face din fiecare clipă a vieții, cum spunea un înțelept de odinioară, „un val din marele torent al propășirii generale". Căci ce poate oare legitima mai mult existența individuală pe plan moral, ce o poate oare face mai demnă de acest înalt calificativ etic : „uman", decît conștiința integrării responsabile în marele efort colectiv menit să aducă omul și valorile esențialmente omenești în avanscena istoriei ?

PE FIRUL EVENIMENTELOR

Rețeaua invizibilă

de Nicolae LUPU

Monștrii se luptă în umbra cea adîncă și cînd invizibilii încep să cadă, exact ca-n filme, apar contururi precise, materiale, acolo unde se credea că-i doar aer.

Cu multe luni în urmă, Roger Delouette, agronom de ocazie, folosit de serviciile speciale S.D.E.C.E. din Franța, a fost arestat la New York pentru că încerca să introducă în Statele Unite droguri în valoare de 12 milioane dolari, acțiune desfășurată, după cum a declarat el la anchetă, din ordinele superiorilor săi. Ținînd seama de implicațiile și proporțiile dezvăluirilor prilejuite de această arestare s-a spus la vremea respectivă că la originea lor s-ar afla serviciile speciale americane C.I.A., care din multiple rațiuni nu ezită să dea cîte o lovitură la piex confraților de la Paris. Dar cele petrecute în lunile ce au urmat par să indice un război în toată regula. După un timp, în presa internațională au apărut relatări cum că C.I.A. sprijină activitatea unei vaste rețele de droguri care își are sediul în Vietnamul de Sud cu ramificații și în alte țări, a apărut și o carte cu acest subiect, iar la Saigon a fost dat în vileag și arestat un cetățean american, Joseph Berger, „responsabil cu aprovizionarea cu droguri a trupelor din Vietnam". A fost S.D.E.C.E.-ul, care datorită trecutului colonial se descurcă bine în Vietnamul de Sud, amestecat în facilitarea dezvăluirilor? Cert este că C.I.A. la ora actuală pregătește o contralovitură: vrea să pună mîna pe corsicanul Joseph Auguste Ricard, aflat într-o închisoare din Paraguai, despre care ultimul număr al revistei americane „Time" afirmă că ar fi șeful celei mai importante rețele de plasare a drogurilor de pe continentul american, avînd legătură cu S.D.E.C.E. „Newsweek" arată că C.I.A. era atît de nerăbdătoare să stea de vorbă cu el încît a pregătit o echipă de agenți care să-l înșface fără a se mai încurca în forme legale de extrădare pentru „delicte comise pe teritoriul S.U.A.". Dar ambasadorul american din Paraguai aflînd despre acest plan s-a împotrivit categoric avînd în vedere repercusiunile politice. Ulterior s-au pus în mișcare forțe oculte care au împiedicat pînă acum extrădarea legală, forțe în spatele cărora „Time" crede că s-a aflat așa-numita „Uniune corsicană", un fel de organizație de tip mafiot, care lucrează mînă în mînă cu S.D.E.C.E. „Time" mai dezvăluie că aceste legături sînt bazate pe interese financiare și politice, între care un rol important îl joacă livrări clandestine de armament.

Evident nu a întîrziat să se afle că la rîndul lor Statele Unite, pentru a-l obține pe Ricard, au blocat creditele puse la dispoziția Paraguaiului în valoare de 5 milioane dolari, au procedat la fel cu ajutorul militar, iar președintele Stroessner a fost avertizat că „fondurile provenind de la alte organizații internaționale de împrumut vor fi și ele afectate" („Newsweek"). C.I.A. se grăbește pentru că se teme, după cum a declarat un agent că „Ricard ar putea fi ucis pentru a i se închide gura. Mulți oameni din Statele Unite, de la Marsilia, Paraguai, din țări latino-americane nu vor ca acest om să vorbească".

Afaceri încurcate în care traficul de droguri se îmbină cu sforăria politică, negustoria cu arme, lupta pentru influență. Cum este de așteptat în această lume a monștrilor din umbră apar și rivalități, care permit și publicului să mai afle cîte ceva. Ce s-ar întîmpla dacă în loc să se certe C.I.A. și S.D.E.C.E., ar lucra și în acest caz împreună? Nu numai că forța de impact a răului ar fi mai mare dar „Time", „Newsweek" și alții n-ar mai putea scrie despre Ricard și compania, iar publicul cititor ar trebui să se mulțumească cu știrile că în bagajele unui cetățean ture s-au mai descoperit niște pachețele cu droguri.

Conceput la Institutul Politehnic din Gorki, acest spărgător de gheață cu propulsie helicoidală, mic dar... voinic, poate tăia 560 m. de gheață de o grosime de 1,50 m. într-o oră. Vehiculul se deplasează cu aceeași ușurință atît pe zăpadă cît și pe apă sau în mlaștini.

Aceste 3 busturi antice din anul 40 înaintea erei noastre au fost descoperite de arheologi italieni în provincia Catanzano. Ele s-au pierdut încă în anul trecut și după un scurt timp au fost oferite de un negustor din München unui magazin londonez de antichități. Proprietarul magazinului a dat dispoziția să fie fotografiate și imaginile au fost trimise în Italia unde busturile au fost identificate.

DE PRETUTINDENI

UN NOU PREPARAT denumit lobesil a fost prezentat în cadrul sesiunii experimentale a Institutului chimico-farmaceutic din Harkov (U.R.S.S.). Medicamentul este destinat celor care vor sau trebuie să renunțe la fumat. Pilulele de lobesil se iau cîte 4—5 pe zi, timp de o săptămînă. După aceea, fumătorul spontan și fără nici o suferință poate spune un „definitiv adio" țigărilor.

UN GRUP de oameni de știință italieni au petrecut o lună întreagă într-o grotă, studiind comportamentul oamenilor și al animalelor sub pămînt, în întuneric. Observațiile interesante au fost obținute în special cu privire la păsări. Cîntecul cocoșului răsună exact la răsăritul soarelui chiar cînd „gallus domesticus" nu vede astrul, iar găinile sînt mai „vrednice" la ouat decît în condiții normale.

SOCIETATEA vest-germană „Siemens" a realizat un lampadar, care face ca noaptea să fie tot atît de luminoasă ca și... ziua. Fasciculele de lumină pot fi concentrate datorită unui sistem complex de oglinzi orientabile. Se obține astfel, o iluminare modulată, după cum este cazul: o răscruce, o piață publică, o instalație portuară sau o stradă.

LĂMÎI sau baloane de rugby? Întrebarea e firească pentru cei care admiră imensele lămîi depășind un kilogram, crescute în serele din Taşkent (U.R.S.S.). Au făcut senzație în Franța, Italia, Maroc, Cuba etc. adică pretutindeni unde s-au prezentat aceste citrice obținute de către un inginer agronom emerit din R.S.S. Uzbekistan.

CÎND o echipă de pompieri din Caracas a ajuns la domiciliul lui senor A. Tochas ei au auzit strigăte disperate: „Foc"! „Foc!" Nu le-a deschis însă nimeni și și-au croit drum cu toporișțele. Acolo, au înțeles că cel care slobozea strigătele era un papagal care nu s-a liniștit decît atunci cînd s-a aflat în „societate".

Într-un circ californian, trapeziștii vor fi înlocuiți de către 24 de „acrobați aerieni" (fotografia îi reprezintă în timpul unei repetiții"). Lansați de la o altitudine de 5 000 de metri, după o cădere liberă de 70 secunde, ei se reîntîlnesc disciplinat în grup, aterizează pe pista prestabilită și deschid parașuta numai la cîțiva metri de pămînt, lăsînd publicul cu răsuflarea tăiată.

AUTORITĂȚILE din Mexico-City au decis, de curînd, suportarea taxelor de cununie pentru toți cei care trăiesc de mult împreună fără a fi cununați. 637 perechi au fost invitate în sala unui mare cinematograf, unde ofițerul stării civile a oficiat actul solemn. Printre rude se aflau copiii și nepoții „tinerilor" căsătoriți. Un puști de 6 anișori spunea chiar că înăuntru se cunună străbunicii săi.

DOUĂ CAZURI NEOBIȘNUITE: Tina Haughton (stînga) fotografiată în ziua cînd a împlinit un an. Ea s-a născut nu după 9 luni de gestație ci după... 13 luni! Cazul a suscitat la timpul său un deosebit interes științific. Alături chipul lui Giuliano, fiul lui Laura și Carlo Lipari din Brindisi care a cîntărit la naștere exact 6 kilograme.

TEZAURE NEBĂNUITE

ÎN ADÎNCUL MĂRILOR ȘI OCEANELOR!...

● Febra căutătorilor de comori atinge din nou cote ridicate ● Tragedia de acum 150 de ani din insula Cocos sau cum a devenit „Mary Dear" navă pirat ● În golful Vigo un „munte" de aur se odihnește la adîncimi de 30—50 de metri

DUPĂ CE MICUȚA INSULĂ norvegiană Ealesund a început să trăiască clipe agitate — în urma descoperirii neașteptate a epavei vasului „Acherdam" încărcat cu monede de aur și argint — febra căutătorilor de comori a atins, se pare, din nou cote ridicate. Aceasta a dat ideea ziarului elvețian „Tribune de Genève" să publice o întreagă listă în „atenția amatorilor" precum istoria a două din cele mai fabuloase tezaure mult căutate dar încă nedescoperite.

ÎN ADÎNCURILE APELOR sînt încă îngropate, la Cap Engano, 25 de vase care transportau peste 25 milioane-aur; în apropiere de insula St. Lucile — o corabie cu alte 70 milioane-aur; într-un lac, la nord de Bogota — comoara indienilor estimată la 120 milioane lire sterline; încărcătura de aur de pe „Santa Cruz" scufundată în golful Manta; cele 10 milioane de lire scufundate o dată cu crucișătorul Hampshire, în 1916 lîngă insulele Orkney; cele 40 tone de aur de pe „Tubantia" torpilată în 1917 în apropierea farului Noord Hinnder din Olanda etc. ...Nenumărate comori pe care poate nici căutările, nici hazardul nu vor reuși să le scoată vreodată, la suprafață.

DAR, IATĂ LEGENDELE a două dintre marile comori mult căutate. Insula Cocos, aflată cu mult în afara traseelor maritime nu pare a fi un loc ideal pentru turism. Și totuși, această bucată de pămînt aflată în plin Ocean Pacific la 5° 38' longitudine nordică și 87° 10' longitudine vestică, aparținînd astăzi Republicii Costa Rica, continuă de mai multă vreme să tulbure visele căutătorilor de comori. Insula Cocos, nume prestigios pentru cei ce știu și speră că într-o bună zi vor descoperi „comoara ce zace pe fundul unei grote, netulburată de peste 150 de ani", un tezaur fabulos, de care puțini au putut să se apropie și încă, și mai puțini, să se înfrupte dintr-o infimă parte. Se apreciază că „infima" parte ce lipsește din comoară ar fi numai de vreo 20 milioane franci-aur. Este vorba de comorile încărcate pe corabia „Mary Dear"...

CA ORICE COMOARĂ și aceasta își are povestea ei. Cum a ajuns în insula Cocos? Pentru aceasta trebuie să ne întoarcem în anul 1820, anul în care situația pe continentul latino-american devenise extrem de înfierbîntată. Venise vremea ca popoarele acestui imens continent să-și scuture jugul asupritor al spaniolilor. Începuseră luptele pentru dobîndirea independenței. La Lima urmașii conchistadorilor tremurau pentru viețile și bogățiile lor. Biserica începuse să-și transfere bogățiile în Spania. O bună parte din capitaluri fuseseră deja puse la adăpost. În această epocă portul Callao, pare să fi jucat un rol important fiind singura poartă de plecare: marea. Și, unul din acei ultimi cărăuși avea să fie „Mary Dear", de altfel singura corabie ce mai rămăsese în port capabilă să întreprindă o traversare. Bricul aparținea unui tînăr căpitan englez numit Thompson. Comercianții bogați și clericii l-au închiriat fără a sta prea mult pe gînduri, plătind pentru această cursă sume uriașe. Mirajul aurului însă a înfierbîntat gîndurile căpitanului și ale mateloților săi. Timp de două zile hamalii au făcut naveta între cheiuri și calele vasului care au fost umplute pînă la refuz cu bogățiile inestimabile. La 48 de ore după ce totul a fost încărcat, înșelînd flota inamică, „Mary Dear" a ieșit în larg, ridicînd ancora într-o noapte întunecoasă.

DIN NEFERICIRE — pentru ei toți — spaniolii au ținut să-și însoțească bogățiile pe această corabie a ultimei speranțe. După cîteva zile sub presiunea oamenilor din echipaj căpitanul Thompson a... cedat și noaptea toți pasagerii au fost sugrumați și aruncați unul cîte unul peste bord. O dată terminată această treabă piratului nu le mai rămînea decît să se îndrepte spre un port oarecare și să înceapă o viață de huzur.

ÎN ACEA VREME, crima de piraterie era pedepsită cu moartea, așa că Thompson, machiavelic, avea conceput un plan. Pe drumul de întoarcere, a dat foc corăbiei, ajungînd apoi la țărmurile Americii Centrale împreună cu oamenii săi, pe o șalupă. Planul era ingenios, dar un singur lucru nu prevăzuse. Cadavrele celor sugrumați au fost purtate de curenți pînă în apropierea țărmurilor și pescuite apoi de niște pescari. Tragedia de la bordul lui „Mary Dear" a fost așadar descoperită mult mai devreme. Pirații au fost prinși și, în camerele de tortură au mărturisit felul în care au săvîrșit fără-de-legile. Căpitanul Thompson a reușit să scape și să fugă în Canada de unde a revenit mai tîrziu în insula Cocos pentru a dezgropa alte bunuri din comoara ascunsă, fără a o afecta în mod serios. Legenda spune însă, că, pe patul de moarte, el a mărturisit unui bun prieten, un oarecare Keating, locul unde se află comoara. În posesia unui plan și a unor coordonate precise, acesta din urmă a făcut trei voiaje în insulă, care i-au adus o creștere a averilor cu peste 500 000 de franci aur, fără a putea însă secătui comoara. Potrivit spuselor sale n-a putut lua cu sine decît cîteva mici piese...

Din om în om, planurile s-au transmis pînă în zilele noastre.

ÎN ANUL 1927, unul din cei mai tenaci căutători de comori, Tony Manguel, a încercat marea aventură a vieții sale, dar urmele care trebuiau să indice calea — și care sînt cele ale unor piscuri vulcanice — nu coincid cu planurile. Revine după doi ani în insulă și de această dată găsește grota. Dar... a părăsit insula fără a găsi măcar un singur ducat. În 1931 un belgian căruia Manguel îi dăduse explicațiile necesare, vine pe insulă și reușește să găsească o statuetă de aur de 60 cm înălțime, pe care o valorifică apoi la New York.

MAI FABULOS pare a fi însă tezaurul din golful Vigo, despre a cărui existență sînt încă serioase îndoieli. Oamenii au întreprins nenumărate încercări să găsească acest „munte" de aur ce se odihnește la adîncimi de 30—50 de metri în apele acestui golf încă din octombrie 1702. Tezaurul este evaluat la mai mult de 200 de milioane franci aur. Se spune că pe la începutul secolului al XVIII-lea, temîndu-se de atacurile piraților, spaniolii au întrerupt pe o perioadă de patru ani transporturile de aur din coloniile lor din America. Dar, suverani din metropolă aveau nevoie de bani. Bogățiile se acumulau în pivnițe și, într-o bună zi, nemaireușind tentației și nevoilor mereu crescînde, nouăsprezece galioane au plecat să aducă aur. După ce au fost încărcate pînă la refuz au părăsit portul Havana în iunie 1702. Drumul de întoarcere se desfășura în bune condițiuni. La escala făcută în insulele Azore, s-a aflat că flota anglo-olandeză patrulează în largul coastelor spaniole. Căpitanul Velasco, în sarcina căruia se aflau aceste bogății inestimabile, a decis să-și găsească refugiu în golful Vigo. Această hotărîre avea să se dovedească pînă la urmă a fi o mare greșeală. În ziua de 22 septembrie faimoasele „corăbii tezaur", întrau pe gurile înguste ale golfului însoțite de 23 nave de escortă ca într-o adevărată capcană. Aci, o parte din aur a fost debarcată și trimisă spre Madrid pe căi ascunse. Marea majoritate a corăbiilor au rămas însă încărcate cu metalul prețios. De ce? Pur și simplu din motive administrative!

ÎN GOLF, corăbiile așteptau deci ca patrularea vrăjmașilor să la sfîrșit. Această așteptare s-a dovedit a fi ultima eroare comisă de căpitanul Velasco. La 21 octombrie s-a produs inevitabilul. Tunurile s-au dezlănțuit. O sută cincizeci de corăbii anglo-olandeze atacau. Bătălia a făcut ravagii în timpul zilei, iar noaptea la lumina vaselor în flăcări atacurile s-au întețit. Dezastrul devenise evident. Zeci de corăbii ardeau și se scufundau. Superioritatea atacanților își spusese cuvîntul. În aceste clipe disperate, căpitanul Velasco a dat ordin să se incendieze ultimele nave ce mai rămăseseră din flotă. Se spune că în acele momente se putea vedea cum marinarii spanioli aruncau peste bord cufere conținînd bogății colosale. Cîteva zile mai tîrziu, englezii învingători, abandonau urmărirea spaniolilor. Ei n-au reușit să captureze decît cîteva corăbii cu încărcătura lor prețioasă la bord. Marea majoritate a tezaurului zace și acum pe fundul golfului. Vaste cercetări au fost întreprinse între anii 1945—1962 de către francezul Florent Ramangé. Fără succes.

TEZAUR DE LEGENDĂ, comoara din golful Vigo, face parte din bogățiile care, probabil, nu vor fi găsite niciodată, dar pentru care unii sînt în stare să întreprindă cele mai nebunești acțiuni...

Th. ȘERBĂNESCU

La Roma se vor inaugura primele benzinării cu „autoservire". Se vor instala pompe pentru distribuirea automată a benzinei, mai ales noaptea sau în zilele de sărbătoare. Această autoservire este mult utilizată în S.U.A. Fotografia prezintă pe un automobilist american, pe cale de a se servi singur cu combustibilul necesar continuării... călătoriei. Benzina sosește... automat, după ce s-a introdus contravaloarea ei, în monede metalice într-o casetă specială.

DOI MINERI blocați în minele de argint din Sunshire (Idaho—S.U.A.) au fost găsiți în viață 8 zile de la catastrofă. În mina devastată de incendiu și-au pierdut viața 47 de mineri. Îngropați de vii, cei doi supraviețuitori nu și-au putut crede ochilor, cînd au văzut din nou albastrul cerului.

VENIȚI REPEDE! UN CAZ DE MARE URGENȚĂ...

Răspunzînd acestui apel disperat un medic francez este așteptat la adresa indicată de doi răufăcători care îl jefuiesc. Dar în cel mai scurt timp aceștia sînt arestați datorită unei întîmplări fericite.

Tînărul medic De Briey își luase doctoratul cu „magna cum laudae". Muncise cu fervoare pentru a-și atinge țelul. Locuia în citadela universitară Nancy, unde-și terminase și studiile.

Era mulțumit de activitatea sa profesională, căreia i se dăruia zi de zi. Își întemeiase și o familie. Tînăra lui soție aștepta un copil. Nu mai era mult pînă la venirea lui pe lume.

În noaptea aceea de august 1972, telefonul a sunat cu mult după miezul nopții. Medicul a tresărit din somn și, aproape automat, s-a îndreptat spre aparat.

— Vă rog veniți imediat. E un caz de extremă urgență! Au urmat adresa și numele bolnavului.

În asemenea cazuri, nu e timp de pierdut. Fiecare minut poate avea urmări fatale. S-a îmbrăcat în cîteva clipe și a coborît în virtej scările imobilului. Liftul se defectase chiar în ziua aceea. Avea întotdeauna două truse medicale pregătite cu tot utilajul sterilizat.

Mașina era parcată chiar în fața trotuarului. A sărit la volan, rememorîndu-și numele, strada și numărul locuinței bolnavului.

În fața blocului de pe strada aceea laterală, îl așteptau doi bărbați. Desigur, ca să-l ducă neîntîrziat, să nu mai caute apartamentul. În primul moment, nu a înțeles prea bine — medicul fiind un om extrem de cinstit — de ce bărbații erau mascați. Pînă să prindă de veste, cei doi l-au amenințat cu cuțitele. În timp ce unul din ei l-a imobilizat, celălalt — cu o extremă iuțeală — i-a subtilizat portofelul, trusa medicală și chiar și... mașina, după demararea căreia, celălalt s-a urcat din mers.

Puțin timp după plecarea medicului spre bolnavul „urgent", soția lui s-a simțit rău. A vrut să coboare în stradă, gîndind că trebuia neîntîrziat să se îndrepte la maternitate. Nu vroia, însă, să se ducă singură. Dorea să fie asistată de soțul ei. Acesta lăsase lîngă telefon adresa bolnavului... nocturn. Era clar scrisă, pe carnețelul special așezat acolo. A rupt fila și a coborît. Nu departe de casă era o stație de taxiuri special amenajată pentru orele de noapte.

A întins șoferului fila desprinsă din carnetul de lîngă telefon. Fără o vorbă. Dar, mai înainte de a ajunge la destinație a crezut că... are iluzii optice. Mașina lor albă — Fiatul de curînd achiziționat — circula vertiginos, avînd la volan doi bărbați mascați. A făcut semn conducătorului auto să-i urmărească. A început o cursă nebunească pe străzile orașului Nancy... De la distanță, însă. Banditii nu trebuiau să știe că sînt urmăriți.

Soția medicului și-a făcut un calcul, care s-a dovedit eficace. Trebuia aflată modalitatea de a-i prinde la... înghesuială. Numai așa va putea afla ce s-a întîmplat cu soțul ei. Cunoștea prin preajmă o răscruce, unde adesea, mașinile erau obligate să stopeze. Chiar și noaptea. Dacă cei doi din mașina albă s-ar fi îndreptat într-acolo, împrejurarea ar fi fost favorabilă. Pentru a-i prinde însă, trebuia s-o ia pe alt drum și să le iasă înainte, astfel încît agentul de noapte, la rugămintea ei, să-i oprească. Acum se mai afla încă pe urma lor. A putut observa cum cei „doi" și-au lăsat libere figurile, scoțîndu-și fularele de mătase.

Clipa era emoționantă, situația riscantă. Dacă acum, în apropierea răscrucii, taxiul în care se afla, luînd o altă direcție pentru a ieși în fața bandiților, le pierdea urma?

Soția medicului a decis. Nu avea de ales. Șoferul a intuit adevărata situație. A vrut cu orice preț s-o ajute. Să-i prindă pe cei doi.

Opriți de agentul de circulație la răscruce, care le-a cerut permisul de conducere și buletinul mașinii, cei „doi" s-au văzut apoi imobilizați de polițistul ajutat de șofer. Sosiți la primul post de poliție apropiat, au avut neprevăzuta întîlnire cu... victima. Medicul a rămas stupefiat. Cum oare, într-un interval atît de scurt de timp, soția lui reușise să-i prindă și chiar să-i aresteze, aducîndu-i la poliție în propria lui mașină furată?

După predarea răufăcătorilor, instalați la volanul mașinii lor, medicul și soția sa s-au îndreptat în grabă spre... maternitate.

Nu vor uita niciodată bucuria revederii, și emoțiile premergătoare venirii pe lume, în zori, a primului lor fiu: Pierre.

(S-a întîmplat în august 1972, în Franța).

PATRU LEI ÎN LIBERTATE PE STRĂZILE ORAȘULUI

Nedumeriți de agitația din jurul lor, trei lei se refugiază într-un garaj iar al patrulea, după ce sparge vitrina unui magazin de mobilă, își alege drept loc de odihnă... o canapea!

În orășelul belgian Huy, copiii erau în culmea fericirii. Un circ cu o bogată menajerie poposise la ei. Se prezentau și numere „tari", executate de splendide exemplare de lei puternici, precum și alte atracții deosebite.

În după-amiaza acelei duminici de august, la matineu, sala era supraaglomerată. Spectacolul se dădea cu casa închisă. În Place des Recollets, unde circul desfășurase imensul cort-arenă, tînjeau întîrziații, cei care nu mai găsiseră bilete.

★

Numărul-cheie al programului era realizat de șase lei africani, de o rară frumusețe. După executarea numărului de dresaj, terminat cu nesfîrșite aplauze, dresorul a trimis leii spre menajerie, pe un culoar special amenajat. Erau obișnuiți să-și găsească singuri odihna, așezîndu-se cuminți, fiecare la locșorul lui, în așteptarea recompensei.

Dresorul se pregătea să le aducă niște hălci de carne. Pășea mulțumit spre elevii săi cînd, ridicînd ochii, a constatat că ușile cuștilor erau deschise. Patru lei dispăruseră fără urmă.

★

S-a dat alarma. Populația orășelului a intrat în panică. Numeroșii trecători, „plimbăreții de duminică", alergau care mai de care să se ascundă. Cei care își savurau cafeluța în grădina casei, au fugit înspăimîntați și s-au baricadat în interior. Alții priveau curioși din balcoane să vadă... întîmplarea.

Între timp, leii porniseră pe o străduță îngustă, îndreptîndu-se spre malul Meusei, de-a lungul cheiului. După ce au parcurs circa 100 de metri, s-au oprit curioși în fața unui magazin de mobilă. Vădit dezorientați, leii căutau un locșor liniștit, unde să se refugieze. Trei din ei s-au oprit în fața unui garaj. Au împins cu spatele ușa, forțînd-o, și au intrat înăuntru. Acolo era liniște, semiîntuneric și oarecum... răcoare.

Al patrulea leu, rămas singur, speriat, nu știa încotro să apuce.

De groază că a rămas singur, a atins vitrina magazinului de mobilă cu laba lui puternică, reușind s-o spargă. Cioburi mari au căzut cu zgomot pe asfalt, oferind felinei o... intrare. Leul a pătruns în magazin, fericit, și s-a instalat comod pe o canapea îmbrăcată cu brocard vișiniu.

★

Între timp, pompierii, jandarmii, polițiștii erau pe urmele lor. Îi însoțea și responsabilul circului.

Dar lucru ciudat, bieții lei păreau cei mai... înspăimîntați. Se temeau de nepreväzut, de... oameni!

Pompierii le-au aruncat din ușa garajului niște „bombe" cu anestezianțe. Trebuiau capturați. Apoi au repetat „gestul" și cu cel ce se odihnea, oarecum liniștit, pe canapeaua din magazinul de mobilă.

O dată „adormiți", leii au putut fi transportați într-un mare autocamion cu destinația... menajeria.

★

În decursul neprevăzutei plimbări, leii nu au atacat pe nimeni. Au produs numai unele stricăciuni. Dar au reușit să provoace panică printre pașnicii locuitori ai orașului Huy.

(S-a întîmplat în Belgia).

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

SPIRALE

ÎNCĂ NU...

de Eugen BARBU

Încă nu știu dacă Ion Horea este un poet conservator care practică cu ostentație o poezie pillatiană de bună calitate dar care rămîne numai atît sau această grație a versului bine închegat este de fapt virtutea sa majoră. Cred că poetul s-a săturat de trimiterile acestea la autorul *Țărmului pierdut*, dar ca și el, Horea cîntă Grecia cu același ton elegiac, ca și el are o patrie locală pe care o slăvește în superbe imagini. Ceea ce la Pillat era Argeșul („*Acolo unde-n Argeș se varsă / Riul Doamnei / Și murmură pe ape copilăria mea / Ca Negru Vodă, care descălecind venea / Mi-am ctitorit viața pe dealurile toamnei / Prin viile de aur ca banii dintr-o salbă / Pe al colinei mele impodobit pieptar / Închis-am fericirea în strimtul ei hotar / De nuci bogați în umbră, umbrind o casă albă*") la Ion Horea este probabil Țara Ardealului pe care o cîntă cu aceeași sfîntă ardoare recunoscută și în alte volume : „*Citesc în semne iarăși de-o toamnă foarte lungă / Prin care-o nălucire de gînd mă mai alungă / Și ape tot mai turburi se duc în asfințire / Pămîntul gol așteaptă sub cer ca sub cuțite / Va fi și de-o iubire să spun ori să mă mintui ? / În preajmă numai creanga de sus și numai vîntu-i / Și-un drum ce tot mai duce, tîrziu spre oareunde / Cînd chem, în mine altul de la un timp răspunde / Spre ziuă cade bruma pe suflet ca pe foi / Și gîndurile-s turburi ca vinul din butoi / Mai întîrzie păsări pe sus și mai ascultă / Apoi se-adună norii și lasă ploaie multă*". Este o poezie calmă, potolită, plină de o nobilă melancolie care face cinste acestui liric. Iată „Cînd plec" : „*Se-nchide-n mine timpul ca-n ochii unui mort / Sub coastă-n trifoiște ard pilcuri mari de tort / Parcă sînt pașii toamnei rămași din alte dăți / Și-i fierbere de grauri din sus, între acăți / E-o amăgire-a umbrei ce stăruie pe foi / Și se-ncilcește-n mine și-n rugi, parc-am fi doi / Abia sub talpa goală dacă-o mai țin un timp / Cu nestatornicia acestui joc în schimb / Aș mai putea să caut pe-aici, ca un strein / Cînd plec, aceste locuri mă cheamă să mai vin / Și-n asfințit mi-e gîndul acum ca un făraș / Să-i duc din pîlpîirea tîrzie în oraș*".

Lipsa de expansiune a versului îi împrumută acestuia o moliciune de catifea, cuvintele cîntă fără efort din ligamentele secrete cu care poetul le așează unul lîngă celălalt : „*Tîrziu mă leagă vara cu funii lungi de paie / Ca un cuțit în pîine stă fulgerul și taie / Și vin în nesfîrșire cirezile de nori / Pe urma lor în fundul fîntînii să cobori / O zi ori două-timpul va trece să mă strige / Cu plopii ce-ntîrzie la drum în catalige / Să mai ascult cum toamna rostogolește buți / În care toarnă vinul din anii mei trecuți / Și sălciile strîmbe, acății clătinați / Tutunul pe sub streșini și cinepa-n tirnați / Un cîine se întoarce adulmecind, ușituc / Săcurea-i implîntată din iarnă, în butuc*". (Pe urma lor). Cum spune undeva Croce : „*un văl de întristare pare să umbrească Frumusețea ; dar nu e un văl, ci însuși chipul Frumuseții*". Poate să fie dovada unui academism programatic această poezie, dar ea este nobilă orice s-ar zice, și dacă noi am uitat lecția clasică trebuie să ne întoarcem la canonul poeziei dacă nu avem geniul de a inventa ceva ce nu s-a spus încă în lirică. Este preferabilă tehnica imitativă unor sterile căutări fără sens de genul celor mai multe poezii practicate la ora asta în versul contemporan românesc, unde modelul strein a ajuns agasant. Iată de ce prefer să laud pastelurile lui Horea, atît de pline de o imagine care îmi este familiară și pe care o iubesc : „*Cădelnițează timpul prin noi ca prin biserici / Cînd morții-s duși la margini și-ncerci să te desferici / Din față bizantină bătută-n aur vechi / Să-ți pui din nou podoabe la git și la urechi / O să fugim pe cîmpuri și-o să ne-ntoarcem iară / Mai dinspre amintire, mai noi, mai către seară / De unde amiroase zăpezile-a pămînt / Și lupii trec lunatici pe dealuri, cînd și cînd / Și urmele de iepuri se-ncrucișează-n sus / Și căprioare-n cîrduri le vezi și parcă nu-s...*".

Cînd nevoia de exotism a lui Horea se manifestă, el cîntă *Ohridul* : „*La care casă-ai bate să-ntrebi și să rămîi? / Miroase-a scorțișoară și-a floare de lămîi / Măgarii umblă singuri pe uliți, aiurind / La margine, orașul atîrnă de pămînt / Acoperișuri puse în joacă de-un copil / Pe munte, sub cetatea prin care Samoil / Mai trece-n asfinturi cînd porțile se-nchid / Și cheile se-ngroapă, de aur, în Ohrid / Sub zidul Sfintei Sofii dorm capete de turci / Sveti Clement așteaptă la casa lui să urci / Pe strîmbe scări, ca psalmii în semn chirilic scrișî / În liniștea de piatră-a grădinii de caiși / Rămîi tăcut, impiedici pe lespezi pașii rari / Și-aștepți de după ziduri să țasă cărturari*".

O altă poemă frumoasă este *Sveti Naum* pe care o citez de asemenea cu mare plăcere : „*De nicăieri nu vine și-ai vrea să-l vezi călcînd / Pe coperișuri erse, cum poate, oarecînd / Cu boii albi din smaltul de cer bătut în zid / El singur, al pădurii și-al lacrimii Ohrid / E-un ceas turnat în ceară sub crengile de nuci / Sfîrșitul unei slujbe credeai că-l mai apuci / Pereți-s prinși în chipuri, pe dinafară-s goi / Ca mierea curge vara și trece peste noi / Nu bate nici un clopot, e-un gînd al celor duși / Și timpul ca un cîine așteaptă pe la uși / De undeva piatră sub streșini și mai sus ? / În curte cu măgarul, parc-a intrat Isus*", poezie care amintește flagrant de Pillat: „*Și pe asinul ăsta pe care, grădinare / Ți-aduci la tîrg harbuzii și poama, azi ca ieri / Venea Mîntuitorul așa încet, călare/ Pe drumuri înverzite cu foi de palmieri*" (am citat numai ultima strofă).

Unde excelează Ion Horea este în peisajul desafectat pe care-l descrie cu o precizie tristă : „*Ajung pe înserate. Lungi săptămîni de ploi / Par să răstoarne drumul de țară înapoi / În gropi și în ogăși, sub poduri, pîn' la porți / Și-n iarba noroită așteaptă cai morți / Călcînd pe cer sălbatici într-un galop nebun / Cărui pămînt în graiul hîrlețului să-i spun ? / Nechează parcă timpul, tîrziu, neîntrerupt / Îmi reazăm singur crucea și-aștept la gardul rupt / Dar prin ograda goală nici urmă de bărbat / Nici cîinele să latre, la locul lui, legat / M-apropii de fîntînă, pe unde-am mai trecut / Cu duhul peste ape, cîndva la început / Fără găleată, strîmbă, stă cumpăna-n apus / Și nici un cuib sub streșini și nici un semn de sus / La ușă bate creanga de prun ca un strein / Pînă la ziuă poate și ceilalți mai vin... / Lămpașu-i pus afară pe prag parcă-nadins / Nu întru. Înăuntru cuvintelor e stins*". Se simte și Arghezi pe aici, dar semnul lui pe fruntea poeziei române e nobil și trebuie să ne resemnăm că multă vreme poeții vor sta sub praporii săi de aur...

Un autor, o carte: Ionel POP și „Îmi aduc aminte"

VÎNĂTOR, PRIETEN AL SĂLBĂTICIUNILOR...

de Boris BUZILĂ

Îmi aduc aminte... o frază din cartea cu același nume a lui Ionel Pop. Spune undeva acest „vînător, prieten al sălbăticiunilor", că prin pana lui Sadoveanu, autor și al caracterizării pusă între ghilimele mai înainte, anonimii de la Valea Frumoasei au păsit pragul eternității prin eternitatea paginilor Maestrului, rămînînd fixați în ele ca niște buburuze rubinii, într-o picătură de chihlimbar. Deși apariție familiară în „Valea Frumoasei", cu numele său adevărat și cu pseudonimul Nemo, Ionel Pop și-a asigurat propriile sale arme pentru a înfrunta timpul. Publicîndu-și cartea de debut la 67 de ani — cu douăzeci de ani mai tîrziu decît Arghezi ! — Ionel Pop a făcut să apară de atunci 12 volume care l-au impus ca pe un excelent povestitor și „colorist", în tradiția prozei noastre cinegetice.

— Sînteți în măsură, stimate Ionel Pop, să ne spuneți cum poate pune stăpînire pe cineva o mare pasiune. Despre ce pasiune este vorba, nu mai e nevoie să adaug... Cum, cînd și de ce ați devenit vînător ?

— Pasiune de vînător, înțelegînd sub „vînător" un om care rîvnește să ucidă sălbăticiuni socotite vînat ? Astfel de vînător n-am fost niciodată ! Începînd din copilăria în care umblam după fluturi hoinărind prin lărgimi și pînă cînd vîrsta mi-a luat din mînă arma de vînătoare, tot mai mult am recunoscut că vînarea sălbăticiunilor e doar un pretext, pentru a avea parte de adevăratele izvoare de plăcere : revenirea, ca la o bătrînă casă părintească, în sînul naturii, întrarea — uneori abia pipăită, alteori intensă — în orînduielile ei primitive, descătușarea din convențiile și grijile de-acasă. Și apoi, rînd pe rînd, marea plăcere de a observa minunata viață a animalelor din libertate, și, recunosc, ademenirea aventurii, grăuntele căreia îi avem ascuns în firea noastră. Focul de armă e de cele mai multe ori o brutală fringere a acestor fire de aur din care e împletită cosița plăcerilor din vînătoare ; succesul adeseori e amărît de fierea reproșului...

Această pornire spre brațele întinse ale naturii prin mijlocul vînătoarei, cred că e o moștenire de la strămoșii noștri din vechimea adîncă, a căror viață era strîns legată de orînduielile naturii, de vietățile din ea, cele cu singe, cele cu sevă.

— Mi se pare că vînătoarea și pescuitul nu mai exercită astăzi atracția de odinioară. Ce s-ar putea face pentru a trezi interesul față de ele ?

— Cred că greșiți. Omul încadrat în luminile și în umbrele civilizației moderne, simte tot mai mult nevoia de a evada din cercul lor, de a găsi ca o baie sufletească refacerea legăturii lui cu natura, în toate elementele acesteia. Mijloacele sînt multe, iată turismul, iată chiar micile excursii de duminică „la iarbă verde", apoi pescuitul sportiv, vînătoarea, hoinărelile naturaliștilui amator...

În ce privește vînătoarea, socot că e nevoie a se opri înmulțirea numărului vînătorilor, chiar a le reduce numărul. Azi avem prea mulți vînători față de posibilitățile pe care le oferă fauna noastră vînătorească. Argumentele nu sînt puține. Amintim scăderea efectivului vînatului mic mai ales ; nevoia de a-l întregi artificial prin fazanerii ; braconajul săvîrșit aproape numai de „vînători" cu permise în regulă, nevoia de a pune piedică după piedică în fața vînătorilor în exercitarea vînătoarei. Cred că trebuie îndreptată atenția spre alte îndeletniciri în aer liber, tot atît de recreatoare, toate pasionante ca și vînătoarea. De pildă, răspîndirea turismului (cel cu raniță în spate și fără teleferic), vînătoarea cu aparatul de fotografiat, observări, de amator, faunistice, botanistice, și altele.

— Să vorbim despre „Îmi aduc aminte", a douăsprezecea carte a dv. pe teme cinegetice și „naturaliste". De cînd ați început să vă cultivați vocația de povestitor ? Prima dv. carte a apărut, mi se pare, în 1956.

— Adevărat că în 1956 am publicat primul meu volum. Împrăștiate prin diferite reviste și mai ales prin paginile „Carpaților", se găsesc însă din tinerețea mea modestele lucrări de genul celor cuprinse acum în volume.

— Ceea ce m-a surprins și m-a incîntat întotdeauna în scrisul dv. este, dincolo de savoarea întîmplărilor istorisite, limba pe care o stăpîniți. Remarc în treacăt faptul că deși ardelean nu vă înscrieți în tradiția „prozei ardelene". Cum ați ajuns să stăpîniți vocabularul „cinegetic", „silvestru", „pastoral", care transformă cărțile dv. într-un fertil teren de investigație pentru lingviști, fără a se crea niciicînd impresia unei construcții artificiale ?

— Eu cred că scriu românește. Nici muntenește, nici moldovenește, nici ardelenește. Scriind nu dibuiesc după anumite cuvinte în zestrea de vocabular, care mi s-a alcătuit de cînd am zis prima dată „tată" și mamă". Fraza se alcătuiește de la sine, din elemente care trec prin pană pe hîrtie fără consultarea vreunui... dicționar de sinonime... Cuvinte, expresii „ardelenești" ? Nu mă ferese de ele, dacă sînt frumoase, expresive, poate ridicînd coloritul textului. Și ele fac parte din limba românească, și nu sînt mai prejos decît cele din alte regiuni. De unde le-am culeș, mai ales cele în legătură cu viața țăranilor vînători, păstori, pădurari ? Fără să-mi dau seama au intrat în vocabularul meu din multele mele petreceri în apropierea acestor minunați oameni — așa cum se îmbogățește necontenit vocabularul nostru, începînd din copilărie. Păcat, mare păcat, că pe rînd multe din cuvintele și expresiile neaoșe ale acestor oameni se pierd, deși aduse din strămoși în limba noastră românească. Vorbesc mai ales gîndindu-mă la vocabularul curent azi vînătoresc, atît de corcit de cuvinte împrumutate. O investigație cu metode științifice și cu largă răspîndire, poate că ar mai salva din definitiva uitare unele din aceste cuvinte vechi.

— Ați putea aminti cîteva ?

— Să văd ce-mi vine în minte, la repezeală. „A titcui" adică a păși pe urmele vînatului — mai ales mare — pentru a-i stabili așezarea... Nu vi se pare că în nota acestui cuvînt e cuprins pasul neauzit, măsurat, al celui ce înaintează cu mare grijă ? Bătrînii noștri, braconierului îi spuneau „furieș". Cel care umblă pe furiș și poate că... „fură". Urma de noroi pe care o lasă mistrețul pe copacul de care s-a frecat după ce a ieșit din glod e „murluială". Mistrețul de un an e „birling". Și altele și altele.

— Arătați în carte un lucru în deobște cunoscut : că ați fost cel ce l-ați introdus pe Sadoveanu în Valea Frumoasei — împrejurare fericită pentru existența și pentru scrisul Maestrului. În care an s-a întîmplat aceasta ?

— Dacă îmi aduc bine aminte, primii pași ai Maestrului la Valea Frumoasei au fost în primăvara anului 1933.

— Ați fost timp de mulți ani editorul unei excelente reviste de vînătoare, „Carpații". Sadoveanu s-a numărat printre colaboratorii dv. Au mai colaborat și alți scriitori. Vorbiți-ne despre aceasta.

— „Carpații" au apărut neîntrerupt, lunar, cincisprezece ani începînd din 15 ianuarie 1933. Era alcătuită în biroul meu de avocat din Cluj, în orele pe care le furam profesiunii. Nu avea nici redacție, nici redactori. Colaboratori mulți și de preț însă : oameni de știință naturaliști, alții amatori, vînători, hoinari prin natură cu ochii deschiși. Dintre scriitori au colaborat cu regularitate Ion Agîrbiceanu, Demostene Botez, I. Al. Brătescu-Voinești, Al. Cazaban, Constantin Rosetti Bălănescu și mai mult Mihail Sadoveanu. Agîrbiceanu, fiul unui țăran mare vînător din Cenade de lîngă Blaj, mă însoțea uneori fără pușcă în hoinărelile mele. Am avut cîteva partide de pescuit plăcute cu Brătescu-Voinești. Apoi, zile și săptămîni multe cu Sadoveanu, hoinărînd cu puștile, cu undițele și fără de ele.

— Ce mai aveți în curs de editare ?

— În curînd cred că va apare la „Editura științifică" o a doua ediție a „Întîlnirilor cu animale", apoi, la „Eminescu", „Vînători — oameni și ciini". Pentru anul viitor la „Albatros", „Poienița lelelor", la „Științifică", o cărticică de popularizare „Mamiferele din țara noastră", în colaborare cu prof. univ. Vasile Himei.

— Planuri de viitor ?

— Ce planuri de nădejde mai poate să aibă un vîj (iată că a sărit din ascunzătoare regionalismul !), în vîrstă de 83 de ani ?

MICA ENCICLOPEDIE

VINUL — ACEST NECUNOSCUT

de L. SĂRĂȚEANU

Specialiștii l-au luat de vreme îndelungată la întrebări și la... degustări, l-au descompus, l-au analizat, l-au studiat în amănunțime. Dar pentru marea masă a admiratorilor lui, vinul rămîne un necunoscut. Un necunoscut iubit, prețuit dar nu mai puțin... ignorat în ceea ce este el, de fapt. Iată de ce cîteva rînduri despre compoziția vinului cred că pot fi binevenite, ele alcătuind o adevărată carte de vizită a acestei licori pe care anticii o numeau „nectarul lui Jupiter", pe care poeții tuturor vremurilor au cîntat-o ca pe o iubită și al cărei suflet Charles Baudelaire îl asculta fredonîndu-și melodiile noaptea, în butelie. Într-un tratat despre vinuri am descoperit date însemnate cu privire la compoziția băuturii definite științific „produs al fermentării strugurilor proaspeți sau a sucului de struguri proaspeți". Iată-mă, deci, în măsură să rog pe toți iubitorii de vin să nu fie triști dacă le voi spune că tocmai el „lichidul divin" conține — nici mai mult, nici mai puțin — decît 80 la sută... apă. Ba, în anumite cazuri, cantitatea de apă este și mai mare, putînd urca pînă la 90 la sută. Ca o consolare, însă, pentru cei care, fiind băutori vechi, au crezut o viață întreagă că urăsc apa, voi adăuga — tot din aceleași surse științifice — că în vin se găsește o apă de un tip special și anume de o puritate biologică perfectă, care satisface foarte bine necesitățile organismului.

Așa se explică de ce — acceptînd drept „pur" un vin care conține în mod natural 80—90% apă (biologic perfectă) ne supărăm atunci cînd cîte un crișmar hapsîn își permite să adauge și el, peste ceea ce a dat natura, o cantitate de apă care, desigur, nu e de o puritate biologică perfectă, și nu indică nici prea multă... puritate sufletească la crișmarul respectiv. Avea — prin urmare — dreptate regretatul Păstorel să ureze crișmarilor, cu prilejul unui an nou, „să vă fie anul cum v-o fi și vinul !"

Dar, lăsînd la o parte elementul „apos" ca să zic așa, să mai spun că în vin se găsește și alcool. Adevărul e elementar, dar ceea ce se știe mai puțin este faptul că nu cantitatea de alcool determină calitatea vinului. Există vinuri cu grade puține în materie de alcool, dar care sînt strălucite prin buchet, gust, catifelare. În orice caz, alcoolul provine în vin din zaharurile aflate în strugurii respectivi și proporția lui este de la 60 la 120 de grame la fiecare litru.

Alt element care compune vinul este taninul, sau mai corect, taninurile. În proporție de 0,4 pînă la 4 la sută, taninurile sînt elemente tonice, care sporesc valoarea nutritivă a strugurilor.

Vinurile roșii sînt cele mai bogate în taninuri.

Glicerina se găsește și ea în proporție de la 3,5 grame la 20 de grame de fiecare litru, dăruind băuturii respective caracterul licoros, învăluitor și ușor alunecos... pe gît. Prospețimea vinului este dată de elementele acide, care de altfel îi garantează și puterea de conservare. Cîți dintre cei „bine dispuși" de pe urma unor păhărele mai numeroase știu că bucuria lor se datorează unor elemente ca acidul tartric, acidul acetic sau — îngrozitor ! — acidul lactic ?

Dacă mai adăugăm elementele azotoase și pe cele minerale, în frunte cu potasiul și magneziul și dacă spunem și un cuvînt despre vitaminele „B. 1", „B. 2", „B. 5", „B.6", „B. 12" și „P", atunci încheiem enumerarea principalilor factori a căror sumă se numește „vin".

Nu este însă vorba doar de o „sumă". Cu siguranță că mama noastră, natura, dispune de o taină a ei de vreme ce introducînd atîtea elemente prozaice, reușește să obțină, din amestecul lor, acel „ceva" peste care planează suflul poeziei, acel ceva în care se află, nedepistat de nici o analiză, dar indiscutabil, harul inspirației, indemnul la bunătate și generozitate, într-un cuvînt tot ceea ce face de milenii farmecul vinului și trăinicia lui peste timp. Bineînțeles, numai atunci cînd îl consumăm cu măsură...

ECOURI

Cunoscuta balerină Rodica Simion, prim-solistă a Operei Române, dansează actualmente pe scena Operei de Stat din München, alături de partenerul său Ion Tugearu. De asemenea, acest cuplu ne va reprezenta și în cadrul programelor culturale ocazionate de cea de-a XX-a ediție a Jocurilor Olimpice, de la München.

Apreciata interpreă de muzică ușoară Ileana Popovici, a inclus în repertoriul său, în ultima vreme, o serie de melodii noi, prezentate la Radio și T.V. : „Iubirea" de Johnny Răducanu și „Umbra" de Richard Oschanitzky (de altfel, ambele au figurat în interpretarea sa și în „Top"-ul revistei „Săptămîna"), „Cu bicicleta la șosea" (Amarillo), „De ce ?" și „Așa nu se mai poate" (ambele în duet cu Cornel Constantiniu), „Curungu-du" (de altfel, ea este o recunoscută „specialistă" în bossa-nove). În paralel, Ileana Popovici filmează în cel de-al cincilea film de lung-metraj al său : „O sută de lei" (scenariul : Horia Lovinescu ; regia : Mircea Săucan), în care îi are ca parteneri pe Dan Nuțu și Ion Dichiseanu. În imaginea de mai sus, o scenă din film.

NOUL WESTERN semnat de unul din maeștrii genului, John Sturges, intitulat „Joe Kidd" are pe generic pe unul din interpreții consacrați ai Vestului, cunoscut și spectatorilor noștri, Clint Eastwood.

Actrița din imagine este englezoaica Evelyn Stewart care interpretează în filmul lui Romano Scavolini rolul principal. Titlul, așa cum arată și romantica îmbrăcăminte a interpretei, este „O haină albă pentru Marialé".

UN TINAR cineast francez, Roger Molina, turnează un film care se va situa între documentar și ficțiune sub titlul „La Couvertoirade" (este numele unui sat fortificat în secolul al XII-lea). Realizatorul vrea să pună accentul asupra problemelor locuitorilor săi care au redat viața acestei străvechi așezări și încearcă să o înfloreacă în condițiile epocii moderne.

BRIAN G. HUTTON semnează regia unei pelicule care întrunește la concurență trei dintre actorii cei mai bine cotați pe piața filmului. Este vorba de Elisabeth Taylor, Michael Caine și Susannah York, care se înfruntă în „Frumoasa tigresă".

În sala „Arta" din Brașov a avut loc vernisajul expoziției Eugeniei Vătășan, care prezintă publicului acuarele, serigrafii, linogravuri, picturi în ulei. În clișeu : pictura în ulei intitulată „Tinerețe".

ZILE DE ÎNVĂȚĂTURĂ

de Horia OPRESCU

O așezare tinerească, plină de avînt și dornică de studiu. Mai precis este vorba de **Cursul de pregătire de la Brașov al cadrelor didactice române de limba franceză...** O științifică alcătuire, organizată în cadrul relațiilor culturale franco-române.

Un neastîmpăr scotocitor m-a pus, cîteva zile, față în față cu o seamă din acești tineri entuziaști și cu profesorii lor. Subliniez evenimentul, pe care-l oglindesc cît mai comprimat...

Sub dealul Tîmpei, în acel cadru pitoresc și pasnic, **Programul** prelegerilor s-a împlinit precum urmează : a) conferințe de socialism științific și pedagogie generală; b) zilnice conferințe dezvoltate de fiecare din cei opt lectori sosiți din Franța; subiectele erau : literare, lingvistice sau de metodică; c) seminare cotidiene ținute, exclusiv, în limba franceză: d) fiecare zi se încheia cu un seminar de metodică, ținut de un profesor român; e) în încheiere, un colocviu cu probleme de metodică.

Cursurile au ținut trei săptămîni, în iulie 1972.

Elementul primordial era să se învețe cît mai curent, cît mai exact, **vorbirea** limbii franceze. Pentru a ajunge aici, toată lumea conversa numai în limba lui Voltaire. A fost un susținut efort **„pour délier la langue"**, adică pentru **„dezlegarea limbii"**.

— Aici, la aceste cursuri brașovene, ne putem apropria cunoașterea limbii franceze, altfel de cît teoretic, așa cum o găsim în cartea de lectură ori în gramatici... Factorul auditiv este infinit mai precis, mai eficient și folositor. (Așa mi-au declarat, textual, profesorii-elevi **Andrei Gancz** de la un liceu din Timișoara și **Sofia Breban,** de la o școală bucureșteană).

★

Zilele de învățătură propriuzise au fost înțelept alternate de vizite și excursii interesante. S-au organizat călătorii în Munții Apuseni, în Munții Călimanului, la București, pe Litoral... Despre aceste completări ale Cursului, am dorit să aflu opinia unor cadre de conducere străine.

Astfel, lectorul universitar **Serge Houdeau** mi-a declarat : **Muncind la cursurile ce, atît de minunat, s-au organizat la Brașov, m-am bucurat de o vacanță activă... Sînt încîntat și fericit de tot ce am văzut și constatat în România. M-a interesat, îndeosebi, satul românesc, cu lumea, cu portul, cu felul de viață, specifice. Orașele sînt moderne. Iar Bucureștiul este o demnă metropolă europeană".**

Alain Musy, un „consilier metodic", pentru profesorii de franceză din cursul secundar din România, mi-a adăugat: **„...a fost o experiență plăcută și eficientă. Pe această cale trebuie continuat, iar rezultatele vor fi excepționale".**

La întrebarea mea asupra cunoștințelor anterioare, ce le aveau asupra României, mi s-a replicat :

— Nu putem spune, așa cum, pînă nu de mult, se pronunțau unii „Am descoperit România"! Despre țara dv., secretarul general al partidului a izbutit — prin spiritul clar al vederilor sale, ca și prin bravura cu care le susține — să aducă României un luminos spor de prestigiu internațional. În plus, există atîția scriitori și oameni de știință români, bine cunoscuți...

— Eu, precizează la rîndu-i profesoara **Jasiane Boutet,** asistentă universitară la Paris, **am citit, cu surprinzătoare satisfacție, încă de cînd mă aflam în Franța, o traducere din Eminescu. Sosită aici, la cursurile de la Brașov, mi-am completat lecturile, mi-am întregit cunoștințele asupra operei și vieții marelui vostru poet. Deși bardul român a murit atît de timpuriu, totuși am credința că scrisul său se poate alătura, valoric, celor mai străluciți lirici din lume. Și nu e temerar din parte-mi, să-l alătur lui Victor Hugo, iar cînd și cînd, să-l situez deasupra...**

Și iată cum, culegînd și transcriind aceste note, sincere și directe, ale unor cursanți de vară, înțelegem, ca niciodată, titlul adevărat al acestor cursuri.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ, 3 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 8.15 Gimnastica pentru toți. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.00 Jocurile Olimpice : Călărie — Marele premiu de sărituri — individual, manșa I. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Întîlnire cu marinarii vasului „Predeal". 14.55 Jocurile Olimpice : Călărie : Marele Premiu de sărituri — individual, manșa a II-a. 17.45 „Civilul" 18.20 Jocurile Olimpice : Atletism : finale 50 km marș, 10 000 m, 800 m femei. 19.15 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Valențe noi.. 20.20 Filmul „Tick, Tick, Tick...". 21.50 San Marino — o lume într-o marcă poștală. 22.15 Telejurnal. 22.20 Jocurile Olimpice : Haltere — categoria 90 kg ; Judo — categoria 70 kg ; Sărituri platformă — bărbați. **PROGRAMUL II :** 12.30 Promenadă duminicală. 20.00 Cavalerul Floricică. 20.30 Fragmente din opera „Don Carlos" de G. Verdi. 21.30 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.45 Romanțe și muzică distractivă. 22.10 „Mannix".

LUNI 4 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 15.00 Jocurile Olimpice. Rezumatul filmat al zilei anterioare. 16.30 Atletism : înălțime femei, triplu salt, 3 000 m obstacole finala, 400 m femei semifinale, 400 m bărbați semifinale, 200 m bărbați finală. 19.00 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Plaiuri sucevene. 21.05 Ratiune și sensibilitate. 21.55 Avanpremieră. 22.00 Contraste în lumea capitalului. 22.30 Jocurile Olimpice : Box — turul 3, Haltere — categ. grea, Ciclism — probă de tandem și urmărire pe echipe, finală, Judo — categ. 63 kg. **PROGRAMUL II :** 20.00 „Năzdrăvanii și Scufița Roșie". 20.30 Ghișeul. 20.50 Sub cupola circului. 21.05 Romantic-Club. 22.30 Cronica literară.

MARȚI 5 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 O floare din Bihor. 9.20 Salut Germain. 10.00 Curs de limba engleză. 10.30 Jocurile Olimpice — Rezumatul filmat al zilei anterioare. 12.00 Telejurnal. 15.00 Jocurile Olimpice : Călărie — Marele premiu de dresaj pe echipe, și Box — turul 3. 18.00 Căminul. 18.40 Cîntece oltenești. 18.50 Dezbateri — confruntări. 19.15 Avanpremieră. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 „Carte frumoasă, cinste cui te-a scris.." 20.15 „Mîncinosul" de Carlo Goldoni. 22.05 Teleglob : U.R.S.S. — Uzbekistan. 22.25 24 de ore. 22.45 Jocurile Olimpice : Haltere — categoria supergrea ; Box — turul 3. **PROGRAMUL II :** 20.00 Telecinemateca pentru copii : „Prințesa tristă". 21.30 Viața economică a Capitalei. 21.50 Tineri interpreți. 22.25 Telex tehnico-științific. 22.35 Dicționar muzical-distractiv.

MIERCURI 6 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Valențe noi. 9.25 O viață pentru o idee : Edison. 10.00 Curs de limba rusă. 10.30 „Prințesa tristă". 12.00 Jocurile Olimpice : Rezumatul filmat al zilei anterioare. 13.00 Telejurnal. 17.30 Melodii populare. 17.45 Timp și anotimp în agricultură. 18.15 Jocurile Olimpice : Atletism : greutate femei, 100 m garduri — semifinală ; 400 m bărbați, finală ; 200 m femei, finală ; 400 m femei, finală. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal 20.05 Avanpremieră. 20.10 Teleobi ctiv 20.30 Filmul „Prințesa". 22.00 Panoramic științific. 22.15 Ruxandra Ghiață. 22.30 24 de ore. 23.00 Jocurile Olimpice : Box — turul 4 ; Baschet ; Volei. **PROGRAMUL II.** 20.00 România în lume. 20.30 Portativ '72. 21.15 Agenda. 21.25 Arta plastică. 21.40 „Rațiune și sensibilitate".

JOI 7 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 România în lume. 9.35 Prietenii lui Așchiuță. 10.00 Curs de limba franceză. 10.30 De la „Alfa" la Omega. 11.00 Filmul „Prințesa". 12.30 Jocurile Olimpice : Rezumatul filmat al zilei anterioare. 13.45 Telejurnal. 15.00 Jocurile Olimpice : Box — semifinale ; Volei : Hochei pe iarbă — semifinale 16.55 Atletism — 100 m garduri, finală. 17.15 Arta plastică. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 Viitorul — dimensiune a prezentului 19.00 De la decizie la acțiune. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal 20.00 Avanpremieră. 20.05 Tinerii despre ei înșiși. 20.35 Pagini de umor. 21.00 Jocurile Olimpice : Box — semifinale. 22.30 24 de ore **PROGRAMUL II :** 20.00 Concert simfonic. 21.00 Agenda. 21.10 Desen animat. 21.20 Bucureștiul necunoscut : Balcoanele orașului. 21.40 „Civilul". 22.15 Cărți și idei.

VINERI 8 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 De la decizie la acțiune. 9.25 Muzică populară. 9.45 Panoramic științific. 10.00 Curs de limba germană. 10.30 Desen animat. 10.40 „Viitorul — dimensiune a prezentului". 11.10 Pagini de umor 11.35 „Fiul mării". 12.00 Selecțiuni din emisiunea Promenada duminicală. 12.30 Telejurnal. 12.45 Jocurile Olimpice : Caiac-canoe — finale ; caiac simplu bărbați ; canoe simplu bărbați ; caiac simplu femei ; caiac dublu bărbați ; canoe dublu bărbați ; caiac dublu femei ; caiac 4 bărbați. 14.30 Volei masculin. 17.30 Jocurile Olimpice : Atletism : lungime bărbați ; 1 500 m bărbați — semifinale ; 4×100 m femei — semifinale ; 4 × 100 m bărbați — semifinale 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 „Cei ce făuresc porțelanul". 20.15 Seara televiziunii bulgare. 22.30 24 de ore. 23.00 Jocurile Olimpice : Judo — categoria grea ; baschet masculin — finale ; volei masculin — finale. **PROGRAMUL II :** 20.00 Edison. 20.35 Un interpret îndrăgit de muzică populară : Stefania Rareș. 20.45 Octavian Goga. 21.30 Agenda. 21.40 Seara televiziunii bulgare : Filmul „Adio prieteni".

SÎMBĂTĂ 9 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Calistrat Hogaș. 9.50 De vorbă cu gospodinele. 10.05 Teleenciclopedia. 10.50 Cei ce făuresc porțelanul. 11.05 Visul unei nopți de vară. 12.00 Telejurnal. 14.20 Jocurile Olimpice : Handbal — meciul pentru locurile 3—4 15.25 Muzică distractivă. 15.55 Jocurile Olimpice : Atletism — finale : înălțime bărbați ; disc femei ; 5 000 m ; 1 500 m bărbați ; 4 × 100 m femei ; 4 × 100 m bărbați ; 4×400 m femei ; 4×400 m bărbați, maraton. 18.15 Emisiune în limba germană. 19.00 Avram Iancu. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 „Mannix". 20.50 Jocurile Olimpice : Box — finale ; 23.00 Telejurnal. 23.10 Jocurile Olimpice :Fotbal — finala (repriza a II-a). 23.55 Handbal — finale. **PROGRAMUL II :** 16.15 Agenda. 16.25 Cîntece și dansuri populare. 17.00 Reportaj bucureștean. 17.20 Filmul „Copiii minune".

TEHNICĂ

O INVENȚIE PENTRU UN ZÎMBET

Cunosc un spital în București în care au început să înflorească, pe neașteptate, speranțele. Un spital în care mai domnește încă multă durere tragică, pentru că o dată instalată, boala nu mai poate fi alungată, condamnînd oamenii să-și petreacă restul zilelor, invalizi, în pat. Acum însă, înfloresc aici speranțele.

Tînăra femeie pe care o găsesc în cabinetul doctorului Gh. Radu este de o frumusețe neobișnuită. Din spatele biroului, mă privesc niște ochi mari, vii, inteligenți. Oricît n-aș vrea să cred, oricît de nedrept, de absurd, de neconceput mi se pare acest lucru, totuși ea este Margareta Moldovan, femeia atinsă de acea groaznică maladie, cunoscută sub numele de paraplegie. Doamne, cîtă suferință și cîtă nedreptate pe acest pămînt dacă o ființă atît de tînără, spirituală, bogat înzestrată de natură, poate, peste noapte, printr-un accident stupid, să ajungă paraplegică.

— Da, eu sînt Margareta Moldovan de care v-a vorbit domnul doctor Radu, spune ea zîmbind și eu mă întreb cum se mai poate zîmbi într-o situație ca a ei. Dar femeia din fața mea nu-mi cunoaște gîndurile. Ea își sprijină puternic mîinile în birou, se ridică, ia două bastoane de alături și sprijinindu-se în ele începe să umble cu pași mici, calculați, încet, dar umblă. Dacă n-aș fi văzut-o cu ochii mei n-aș fi crezut nici în ruptul capului. Pentru că un paraplegic...

Aici se cuvin poate spuse cîteva cuvinte despre paraplegie și paraplegici. Paraplegia este o maladie, o deficiență motorie a membrelor inferioare datorată unei întreruperi a cordonului nervos din cauza unui traumatism vertebro-medular : accident, tumoră pe coloană etc. Boala are diferite grade de gravitate, în funcție de gradul de rupere a măduvei spinării, de la o parapareză în care mișcările se fac cu mare dificultate pînă la o paralizie totală. Nu există statistici asupra numărului acestui gen de bolnavi dar se pare că el este destul de mare dacă ne gîndim că o simplă tamponare auto poate produce un asemenea traumatism, fără a vorbi în general de accidentele de circulație, din industria construcțiilor sau de banalele accidente din mediul sătesc, cînd copilul obișnuit să se cațere în pom are ghinionul de a se sui pe o cracă firavă. Se mai cuvine adăugat că pe plan mondial soluția folosită pentru cei cu paraplegie nerecuperabilă este aceea a căruciorului și, celebrul Guttman, care are o clinică specială lîngă Londra, are nevoie de 8 luni de zile pentru a recupera un asemenea bolnav și a-l face să poată înainta „pe picioare proprii", adică îmbrăcînd pacientul într-o aparatură rigidă, și făcîndu-l apoi să înainteze sprijinit în cîrje, cu sărituri, țopăind de fapt, ceea ce presupune și un mare efort.

Cu aceasta ne întoarcem la femeia din fața noastră. Și ea poartă o aparatură rigidă, dar ea umblă, ea face pași. Pași cu niște picioare paralizate. Minunea, căci minune poate fi considerată, se datorește invenției inimosului medic care s-a dedicat acestei opere, invenție cunoscută sub denumirea de „Metodă de mers pentru paraplegici și patină ortopedică". (Alături de doctor a stat tot timpul și este coautor direct tehnicianul ortopedist Ales. Aldea, de la Întreprinderea de produse ortopedice și protezare București, care este de altfel și beneficiarul brevetului.

Patinele cu rotile, inventate de doctorul Radu, constituie o noutate pe plan mondial și se disting printr-o idee pe cît de simplă pe atît de ingenioasă. Ele funcționează pe baza unui principiu cu două blocări în așa fel încît prin intermediul unei pîrghii, roțile din față se blochează în cazul cînd pasul e prea mare, în timp ce o altă pîrghie blochează patina în momentul de sprijin posterior astfel încît ea nu poate rula înapoi. În acest fel se asigură un mers sigur, prin rulare, fără eforturi mari. Este suficient numai să ai voință și să faci exerciții zilnice pentru ca în cîteva luni să te poți deplasa autonom.

Margareta Moldovan, învățătoare din Deda-Bistra, ajunsă în această suferindă stare ca urmare a unui accident de autocamion, a avut această voință — 4 pînă la 6 ore pe zi — și iat-o, umblă în fața noastră. Încet, dar sigur. Un început excelent pe care așa cum ne mărturisește, vrea să-l continue pînă cînd își va putea relua locul la catedră.

Locul la catedră... Zîmbește, dar în ochii ei, din care se prelinge ușor din cînd în cînd cîte o lacrimă, citești multe. Avea 21 de ani cînd s-a accidentat, acum are 26.

— Patru ani am zăcut fără nici o speranță, patru ani m-am rugat de moarte să mă ia cu ea, nu puteam sta nici măcar în scaun. Iar acum, de cînd cu patinele acestea, simt că trăiesc, vreau să fac față vieții, vreau să muncesc, să activez, la catedră, oriunde... numai să muncesc, îmi spune ea cu o voce în care simt speranța ce se naște, începutul de siguranță care o va ajuta în mod sigur, să-și depășească drama.

Există un spital în București în care durerea domnește ca la ea acasă : Spitalul de protezare a invalizilor. În acest spital un medic român și un tehnician au trudit ani de zile pentru a pune la punct o invenție care să restringă aria suferinței. Invenția a reușit : am văzut cu ochii noștri cîțiva pacienți exersînd, pregătindu-se pentru Viață, pentru reintegrarea în societate. Ea se va răspîndi, fără îndoială, pentru că suferința se află în multe case. De altfel, ea a și fost brevetată într-o serie de țări — S.U.A., Suedia, R.F.G. — iar nu de mult un mare specialist, director de clinică celebră din New York, și-a manifestat admirația față de ea.

L-am întrebat pe doctorul Radu asupra planurilor sale de viitor. În primul rînd, mi-a răspuns, vreau să pun pe picioare cît mai mulți oameni, astăzi în stare de inerție. În al doilea, să-l pun pe picioare pe Abebé Bikila. Ați scris în „Magazin" despre nenorocirea acestui supercampion al maratonului și de-atunci...

M. RADIAN

COSMOLOGIE

POATE GĂSIȚI UN METEORIT...

Acești ciudați călători prin spațiu au de răspuns la o multitudine de întrebări : De unde vin ? Aparțin sistemului solar ? De cîtă vreme sînt supuși fluxului cosmic ? S-a schimbat acesta în timp ? ș.a.m.d.

Poate, în vacanță, admirînd peisajul, să vedeți picînd din cer unul dintre acești ciudați mesageri ai spațiului. Se întîmplă. Și nu atît de rar pe cît sîntem dispuși să ne închipuim. S-a calculat că numărul meteoriților — și doar al celor care se pot vedea cu ochiul liber — este de aproximativ 9 miliarde pe an ! Așa că, atenție ! Și este sigur că „anchetat" imediat în laboratoarele științei, el va „declara", de pildă, care a fost intensitatea radiațiilor cu care a fost lovit în ultimele zile dinaintea „aterizării" lui. Își va mărturisi vîrsta și încă multe „întîmplări" care i-ar interesa pe istoricii Universului. De altfel, în ultimii aproape 20 de ani, studiul radioactivității meteoriților este intensificat, pentru a se afla răspuns la întrebări de genul : De unde vin ? Aparțin sistemului solar ? De cînd sînt supuși la fluxul cosmic ? A variat acesta în timp ? Pentru că aceste „pietre picate din cer" sînt martori prețioși, chiar dacă nu pot răspunde la marile întrebări fundamentale. Dar ei poartă urma a ceea ce se întîmplă acum în spațiu, dincolo de atmosfera terestră și, de asemenea au cu ei însemnul a miliarde de ani de existență. Cît de ciudat ni se pare astăzi că pînă în urmă cu două secole, oamenii „vedeau" în aceste pietre un semn al zeilor, al mîniei divine !

Oamenii de știință din „secolul luminii", cu Lavoisier în frunte, înlăturau total o asemenea interpretare naivă, primitivă, dar abia în secolul XVIII, la sfîrșitul lui, în 1794, un fizician german, Chladni a îndrăznit să formuleze o teorie a meteoriților. După ipoteza lui, meteoriții erau fragmente din corpurile cerești care fuseseră desprinse ca urmare a unei ciocniri sau explozii. În 1803, căderea unui meteorit la Laigle, în Franța, a constrîns lumea științei să recunoască în ei nu materiale vulgare terestre, ci originea lor extraterestră.

Atunci, primii asteroizi fiind descoperiți între Marte și Jupiter, Olbers emitea ipoteza că a existat cîndva în acest „loc" o planetă. Ea ar fi explodat, dînd naștere centurii de asteroizi și diferiților meteoriți. De atunci, teoria planetei dispărute a tot fost reluată, periodic. De fiecare dată s-au propus modele. Și nu puține au fost discuțiile în contradictoriu. Ultima, cum afirmă Jacqueline Giraud, într-un articol din care ne-am îngăduit să citâm, a fost cea a americanului Ringwood, în 1961. Dacă acum am reluat acest istoric este pentru că existența meteoriților astăzi ne interesează pe alte coordonate, date de zborurile în spațiul cosmic, ca și, evident, de posibilitățile de care dispune astăzi știința și tehnica în cercetarea lor. Relația care se presupunea a fi între meteoriți și asteroizi a fost clarificată și de orbitele pe care mai ales savanții sovietici le-au urmărit și calculat. E cazul atît de celebru al meteoritului căzut la Pribram, în Cehoslovacia, la 7 aprilie 1959. Șansa formidabilă a fost că traiectoria meteoritului a putut fi fotografiată din două puncte diferite. Astfel că orbita lui a putut fi reconstituită : o elipsă care trece clar prin centura de asteroizi.

Ne despart de acest document doar 13 ani. Un timp care ne apare cît o întreagă istorie, prin informațiile acumulate cu fiecare drum în cosmos. Meteoriții au încetat să fie doar singurii călători care ne sosesc din spațiu, singurii martori ai întîmplărilor de dincolo de atmosfera terestră. Și totuși. Mărturisirile acestor pietre picate din cer nu și-au pierdut din interes. Aceste pietre sînt încrustate în imensul mozaic care ne va oferi „imaginea" sistemului solar, cu atîtea enigme încă pentru noi astăzi. Așa că vom avea și mai departe „de discutat" despre meteoriți. Iar dacă veți întîlni vreunul nu-i disprețuiți prezența. Nu trebuie să fie neapărat de 40.000 de tone, cît a cîntărit cel căzut în Siberia în anul 1908, la 30 iunie. De altfel, majoritatea lor se volatilizează pe drum și cad sub formă de praf. Iar seara cînd veți privi pe cer stele căzătoare, e bine să vă amintiți. Meteoriții vin din depărtări uriașe cu o viteză variind între 11 și 76 km/secundă chiar și mai mult. Din cauza acestei viteze frecarea și o compresie exercitată de aer fac ca să se încălzească într-atît pînă a deveni incandescenți. E ceea ce îi face vizibili de la o înălțime de aproximativ 100 km. În jur de 80 km înălțime, strălucirea se mai pierde — e sfîrșitul călătoriei lor de „stele căzătoare". Bineînțeles, nu toți meteoriții strălucesc. Depinde de masa lor, de materialul din care sînt formați ca și de viteza pe care o au.

AHA ! AȘA SE ÎNȚELEGE MAI BINE !

Ce e aia Univers ? Unde se duc stelele ziua ? De ce iarna e iarnă ? De unde știu anotimpurile cînd să vină ? Unde doarme soarele noaptea ? Ce e dincolo de soare ? ș.a.m.d. În fiecare zi copiii pun zeci și zeci de întrebări, iar profesorul încearcă să răspundă. Au înțeles ? Da și nu, adică nu foarte bine. Iar desenele făcute pe tablă nu seamănă cu nimic. Profesorii au „descoperit" la recenta expoziție internațională a mijloacelor de educație audio-vizuală deschisă la Olympia, la Londra, că e mult mai ușor de înțeles atunci cînd și vezi cu ochii tăi. Cele mai avide minții, cei mai curioși să știe, să înțeleagă, copiii, receptează nebănuit de bine explicațiile date „la fața locului". Miniplanetariul, construit în Anglia pentru dotarea claselor de școală, este asemănător planetariului pentru marele public care se bucură astăzi de mare popularitate. Apăsînd pe un buton sau altul, profesorul explică — nu numai prin cuvînt — rotația pămîntului în jurul axei sale, în jurul soarelui ș.a.m.d. Copiii ascultă și văd și înțeleg „cum ?", „de ce ?", „încotro ?". Astfel că lecția este predată împreună cu demonstrații practice și se continuă cu filme de popularizare științifică, de educație. „Inter-Navex '72" este astfel nu numai o simplă expoziție internațională de modele, ci se înscrie într-o foarte modernă formulă de educație.

Ora exactă cu cristale lichide

Priviți cu atenție fotografia. Vă veți da seama (dacă nu, vă spunem noi) că este vorba aici de un ceasornic... mondial. Ce vrea să spună aceasta ? Că puteți cunoaște, „cîntîndu-l", ora exactă în 95 de orașe ale lumii. Ecranul din dreapta este destinat afișajului frecvențelor FM și defilării „stațiilor". În stînga, e dată ora. Pe planisfera aflată în partea de jos a celor două dreptunghiuri, se văd cele 95 de orașe. Dacă apăsați cu degetul pe unul dintre ele, ora exactă din această parte a lumii apare, automat, pe panoul frontal cu indicația minutelor și secundelor. În același timp, fusul orar, din care face parte orașul respectiv, se aprinde. Nu vă fisticiți. Această imagine nu durează decît 5 secunde, apoi, reapare ora obișnuită. Și ora obișnuită pentru țînăra din imagine, „reclama" lui Matsushita-National, e cea din Tokio. Pentru dv., dacă aveți aparatul aici, va fi ora Bucureștiului. Nu mai trebuie poate să spunem că tot sistemul de vizualizare este electronic. Ora este afișată prin intermediul cristalelor lichide — aplicarea acestora începe să fie un fapt curent. Panoul orar al acestui orologiu este actualmente unul dintre cele mai mari din lume, mărimea cristalelor fiind de 14, 19 și de 1 mm. Radio Horologe National măsoară 44×42×30 cm și cîntărește ceva peste 21 kg. Prețul noului ceasornic nu a fost încă fixat.

ZIUA CEA MAI LUNGĂ A EREI NOASTRE

Poate nimeni nu și-ar fi dat seama astăzi cînd toată lumea se grăbește, cînd secolul este „în viteză" că Terra „a obosit" și „aleargă" mai încet ca „altădată". Da, poate nimeni nu și-ar fi dat seama dacă timpul ei nu ar fi fost cronometrat cu un ceas atomic. Despre întîrzierea Pămîntului am mai scris de altfel în pagina noastră. Vom mai scrie desigur, pentru că „motivele" rămînerii în urmă nu au fost elucidate. Desigur, printre cele cunoscute sînt mareele terestre, „mareele atmosferice" dar ele nu pot explica pe deplin fenomenul. Oricum „paznicul timpului" a înregistrat decalajul. La Serviciul Orei, instalat la Observatorul din Paris, avînd ca misiune din partea Biroului internațional al orei, ceasornicul atomic a trebuit „să fie dat înapoi" cu o secundă. Așa se face că 30 iunie 1972 s-a înscris ca cea mai lungă zi a erei noastre.

Cercetători de la Institutul de istorie, arheologie și etnografie al Academiei de Științe a R.S.S. Kazahe examinînd copiile desenelor de pe stîncă descoperite în Munții Hantau

MAI REPEDE, MAI SUS, MAI CU FORȚĂ!

Aceasta este deviza olimpică. Pentru a parveni la marile performanțe dorite, națiunile nu se bazează doar pe atleți și antrenamentul acestora ci și pe tehnologia medicală și minunile ei. Specialiștii medicinii sportive nu au ajuns la un acord privind posibilitățile organismului uman. Unii susțin că limita recordurilor este aproape, alții, că se poate mult mai mult. După părerea acestora din urmă, cu o mai bună cunoaștere a exercițiului mușchilor, încheieturilor, inimii, cu o dietă mai bine gîndită, prin realizarea unui echilibru mintal atingînd aproape idealul, pot fi formați campioni mai rapizi, mai agili, mai puternici. Un exemplu între altele. Cursa de maraton pretinde un consum de energie între 2 500 și 3 000 kilocalorii. Kilocaloria este cantitatea de căldură necesară pentru a ridica cu un grad temperatura unui kilogram de apă. În această probă sportivă, căldura degajată de alergător ar putea ridica temperatura de la 37 0 la 90 0, dacă mecanismul regulator de schimburi termice nu ar restabili echilibrul. De aici și transpirația care atinge cam patru litri și jumătate, aproximativ. Într-o cursă de viteză pentru a obține un timp bun, un atlet trebuie să consume 500 grame de hidrați de carbon (zaharuri diverse) și 500, 600 litri de oxigen. Două „genuri" de fibre musculare concură la acest rezultat : fibrele „roșii" cu contracția lentă și care folosesc oxigenul și cele „albe", cu contracție rapidă, care transformă glicogenul (zahărul stocat în ficat) în acid lactic. După părerea specialiștilor, fiecare atlet se „individualizează" prin dominanta ereditară, a uneia dintre cele două categorii de fibre. În Suedia, în urma unor prelevări de mușchi, s-a demonstrat că, de pildă, campionii halterofili au de două ori mai multe fibre albe decît roșii ! Iată așadar, un criteriu științific pentru orientarea și antrenarea viitorilor campioni. În concluzie, medicina sportivă nu este doar o medicină de urgență, „reparatorie". Rolul ei este cu mult mai mare, cu mult mai important decît i se atribuie, de obicei, astăzi.

ECOLOGIE

AGENȚII ALBAȘTRI ȘI CEI PORTOCALII !

Toți savanții, toate rapoartele oamenilor de știință americani conchid că rar un pămînt a fost atît de mutilat, atît de devastat ca cel al Vietnamului de Sud de ierbicidele și defolianții folosiți de armata americană. La universitatea din Princeton, un grup de juriști au redactat o primă convenție internațională asupra „crimelor de ecocid".

E.W. Pfeiffer, profesor de zoologie la Universitatea din Montana și Arthur H. Westing care predă biologia la Windham College au întreprins călătorii documentare în Vietnamul de Sud, realizînd un film despre dezastrele ecologice provocate de armata americană. În pagina științifică a ziarului „Le Monde", Dominique Verguese comentează imaginile. Ne îngăduim să extragem cîteva pasaje care indică ceea ce un grup de juriști americani numesc „crime de ecocid".

Toți oamenii de știință știu că, cu timpul, o țară tropicală a cărei vegetație a fost masiv distrusă suferă mai mult decît oricare alta. Locurile unde solul a fost dezgolit și ca atare lipsit de protecția vegetației sînt supuse precipitațiilor atît de mari ale musonului de vară, din aprilie pînă în octombrie. Încetul cu încetul, solul se transformă în laterită și devine inapt pentru cultură. Dar poate cel mai grav efect decurge din strînsa interdependență floră—faună. Transportul polenului și al semințelor, fertilizarea plantelor se fac aici mai ales prin intermediul păsărilor și mamiferelor, cu mult mai mult decît prin acțiunea vîntului. Or, dacă habitatul forestier dispare, animalele obișnuite să găsească tot anul o abundentă hrană, pleacă, emigrează sau mor. Lipsa de polen și semințe împiedică reproducerea și plantele nocive, lianele, iau locul arborilor.

Tactica de luptă a armatei americane a prevăzut defrunzirea pădurilor. În total au fost tratate cu ajutorul a 64 de milioane de litri de produse chimice (pînă în mai 1971) aproape două milioane de hectare de păduri. Pentru a distruge recoltele, s-a folosit un amestec chimic numit agentul albastru, conținînd un procent mare de arsenic. În doze mici, agentul albastru poate provoca o otrăvire lentă. Societatea „Ansul Chemicals" care îl fabrica, recomanda efectuarea periodic de analize de urină pentru cei expuși zilnic. Cu agentul portocaliu au fost distruși arborii fructiferi. E un agent extrem de toxic. Regiuni întregi au fost supuse în repetate rînduri acțiunii de desfrunzire prin agentul portocaliu și un amestec numit agentul alb. Or, agentul alb, solubil în apă, este antrenat în apele riurilor. Ca și D.D.T.-ul e foarte persistent și tulbură germinarea. În pădurile astfel tratate jumătate din arbori sînt sortiți morții. În ce privește efectele secundare ale acestor acțiuni asupra animalelor, nu se știe încă mare lucru. Se observă însă dispariția păsărilor. Iar unele substanțe conținute în agentul portocaliu infectează peștii care se vînd pe piață și... se consumă. Substanțele folosite sînt atît de periculoase încît firma „Dow Chemical", care fabrică agenții portocalii și albi, face recomandarea ca să fie feriți copiii și animalele.

Din timpul unei ultime călătorii pe care profesorul american Pfeiffer a făcut-o în Vietnamul de Sud, aduce o altă veste. Folosirea produselor chimice a fost înlocuită treptat, observîndu-se dezastrele și urmările produse. A fost înlocuită cu buldozere enorme care trec peste păduri. Într-o singură zi, 400 de hectare sînt transformate în cîmpii de ierburi parazite. În august 1971, bilanțul pe care-l face pentru Vietnamul de Sud este impresionant : cu ajutorul a 150 de buldozere au fost distruse 300 000 de hectare de pădure și 1 000 de hectare de plantații de hevea, în deosebi cele de-a lungul drumurilor.

Și bombele ! Prof. Pfeiffer a calculat că 13 milioane de tone de bombe sau obuze au făcut în solul peninsulei Indochina 26 de milioane de cratere. Suprafața totală acoperită de cratere este de 170 000 de hectare, ceea ce înseamnă că 2 500 de milioane de metri cubi de pămînt au fost dislocate. Zonele din apropierea craterelor devin improprii cultivării orezului. În schimb, apa care le umple atrage tînțarii, infestează aerul. Malaria și alte flageluri și-au făcut reapariția.

...La universitatea din Princeton, așa cum aminteam la început, un grup de juriști, între care cunoscutul prof. R. Falk, a redactat o primă convenție internațională asupra „crimelor de ecocid". Congresul american, alertat de oamenii de știință, a cerut Academiei de științe americane să întreprindă un studiu asupra pagubelor ecologice produse pentru a se lua măsuri de remediere Dar, între timp, bombardamentele și acțiunile de devastare ale armatei americane continuă.

GALERIE DE TABLOURI PE STÎNCI

În Munții Hantau, pîrjoliți de soare, în apropierea lacului Balhaș, o expediție paleontologică a Institutului de istorie, arheologie și etnografie al Academiei de Științe a R. S. S. Kazahe a descoperit pe stînci un mare număr de desene din antichitate, galerii întregi de tablouri în piatră, cele mai timpurii dintre ele datînd din mileniile IV—III î.e.n. După părerea oamenilor de știință, aceste desene au fost executate de artiștii primitivi ai triburilor de vînători care populau Kazahstanul în neolitic.

În capitala R.S.S. Kazahe, Alma-Ata, s-a deschis nu demult o expoziție de desene antice de pe stînci, reprezentînd o parte din colecția unică de pietroglife descoperite și studiate de arheologul Alan Medoev din Alma-Ata și colegii săi. Cele mai multe desene înfățișează compoziții complexe pe teme mitice și pe teme ale eposului eroic al nomazilor.

Toate desenele din galerie au fost copiate cu exactitate de pe stînci, adesea în defileuri greu accesibile. Multe din ele ocupă o suprafață de 2—2,5 metri pătrați.

URTICARIILE ŞI CAUZELE LOR

Mulţi cititori ne-au cerut explicaţii în legătură cu urticariile, mai frecvente acum, în timpul verii, datorită consumului unor anumite alimente, polenului florilor, mirosului finului sau, pur şi simplu, căldurii. Ce trebuie deci să ştim?

Iată ce ne sfătuieşte dr. ELENA BARNEA:

URTICARIA CRONICA este o boală frecventă, manifestîndu-se printr-o erupţie mai mult sau mai puţin extinsă la nivelul pielii, în special pe trunchi, pe mîini şi picioare ca şi la nivelul regiunilor de frecare (centură, bretele) etc. O urticarie cronică se recunoaşte în general uşor: erupţia este formată dintr-un nodul consistent, de mărime de la cîţiva milimetri la cîţiva centimetri, bine circumscris, de forme diferite şi de culoare roz sau alb. Erupţia durează de la cîteva minute la cîteva ore, dispare la apăsarea cu degetul şi este însoţită de prurit, adică mîncărimea pielii ce poate fi atît de insistentă, încît să provoace insomnie. Puseele se repetă la cîteva luni de zile. Uneori, între ele persistă leziuni uşoare ale pielii.

CAUZELE URTICARIEI CRONICE sînt numeroase. Există chiar un anumit număr de cazuri cînd nici un motiv al declanşării lor nu a putut fi depistat. **Cel mai frecvent, urticariile cronice pot fi de natură medicamentoasă, alimentară, microbiană, fizică sau psihogenă.**

URTICARIA MEDICAMENTOASA reprezintă, după unele statistici, cam 50 la sută din totalul bolilor de acest gen. Oricare medicament poate fi incriminat, dar, cel mai adesea, vinovate sînt sulfamidele, aspirina, piramidonul, antipirina, luminalul, antibioticele, laxativele, medicaţia hipotensivă. În aceeaşi categorie intră urticaria după transfuzia sangvină şi seroterapie.

URTICARIA ALIMENTARĂ reprezintă cam 25 la sută din totalul de cazuri, ea fiind datorată fie intoleranţei la un aliment (căpşuni, ouă, lapte, crustacee etc.), fie unui conservant alimentar. În unele cazuri, această urticarie este produsă de mucegaiurile din alimente şi în special din brînzeturi. Urticaria alimentară mai este cauzată şi de lipsa de digestie completă a unor anumite alimente, datorită unor afecţiuni digestive.

URTICARIA MICROBIANĂ SAU PARAZITARĂ apare la persoane cu un focar de infecţie la nivelul gîtului, dinţilor, sferei genitale sau la acele persoane purtătoare de viermi intestinali, paraziţi hepatici ca: tenia, ascarizi, chist hidatic, fasciolă etc.

URTICARIA MAI POATE APARE datorită unor factori fizici (expunere la frig sau la cald, efort fizic) **sau datorită unor factori psihogeni** (de exemplu tensiune emoţională puternică).

ÎN SFÎRŞIT, mai există urticarii prin inhalaţii de polenuri, prafuri, sau legate de anumite boli (lupusul eritematos, periartrita nodoasă, neoplasme).

PROFILAXIA URTICARIILOR este diferenţiată după natura lor, dar are acelaşi principiu: **suprimarea motivului declanşării.** Fiecare suferind trebuie să contribuie la depistarea cauzei, prin observaţie îndelungată.

În caz de urticarie medicamentoasă sau alimentară se va evita cu atenţie medicamentul sau alimentul în cauză. Dacă este vorba de o insuficienţă gastrică, tratamentul adecvat va fi indicat de un medic gastroenterolog. **În urticariile microbiene sau parazitare se recomandă eradicarea proceselor infecţioase prin tratament adecvat şi o igienă individuală riguroasă. La urticaria cu origine fizică sau psihogenă prevenirea este foarte uşoară: evitaţi expunerile la eforturi fizice, la tensiuni emotive şi la excesele termice şi — pe cît posibil — călîţi-vă organismul.** Fireşte, sub control medical.

VĂ RECOMANDĂM de asemenea să vă feriţi de locurile cu praf, de cimpurile de fîn sau de mirosul florilor cînd aceste condiţii vă produc urticarii pe piele.

INGRIJIŢI-VĂ SĂNĂTATEA

M.S. — Urziceni. *Aveţi dreptate. Vă susţinem punctul de vedere. Sugarul în vîrstă de 6 luni se va dezvolta normal dacă i se acordă îngrijirile necesare din punct de vedere igienic, fără a fi sărutat pe trup de fiecare dată cînd este schimbat. Afecţiunea faţă de copil se poate manifesta pe alte căi ce sînt mai utile pentru a determina o dezvoltare neuropsihică echilibrată.*

M.S. — Sibiu. *Vă recomandăm:* Nilfan *un drageu seara — şi vitamina B complex forte, 3 drageuri pe zi. Local, veţi tampona cu glicerină boraxată 1 la sută.*

ARSENE TOCULESCU. *Nu este necesară o altă intervenţie. Simptomele pe care le prezentaţi sînt o consecinţă a afecţiunii pe care aţi avut-o în trecut.*

PETRU ŞERBĂNESCU — Bocşa. *Hipertensiunea arterială necesită un tratament de durată. Trebuie să aveţi răbdare şi să respectaţi indicaţiile medicale. Veţi evita eforturile şi în special tensiunile psihice. Vă veţi abţine de a consuma alcool, cafea şi alimente sărate. Referitor la indicaţie, vă sfătuim să nu abandonaţi medicamentul Hiposerpil. Nu este necesar să luaţi concomitent şi Hipazin — sînt medicamente cu acţiune similară. Este bine să asociaţi şi Diazepan de 2 mg şi Electovit.*

Ale-i d'ale cop

ÎN CURÎND ÎN MAGAZINE

Cei puţin aşa sună promisiunile primite din partea Grupului industrial de săpun şi detergenţi, cărora le acordăm toată încrederea!

TIM TIM, detergent de tip universal, are calităţi deosebite pentru spălarea oricărei ţesături, cu mîna sau cu maşina şi spumare reglată.

DERO-PRIMA, destinat înmuierii rufelor înainte de a fi spălate, va uşura mult munca gospodinelor.

DACIA, şamponul pentru autoturisme şi lichidul de spălat parbrize în timpul verii privesc doar proprietarii de automobile...

NOVO 6 este un şampon de păr realizat pe baza unui extras de plante.

MONA şi PIN sînt numele spumantelor de baie cu extrase de plante şi, respectiv, cu esenţă de brad. Ambele se vor găsi în perniţe din material plastic.

PASTELE DE DINŢI Novodent, Cosmos şi Bifler vor avea calitatea de a preveni cariile şi piatra dentară. În vreme ce **Para** va fi indicată împotriva paradentozei iar **Gelodont** va fi prima pastă de dinţi realizată la noi sub formă de gel.

TRANSPORT SUSPENDAT!

O firmă vest-germană bavareză a pus la punct un model redus al unui aerotram cu cabine suspendate. Sistemul de comunicaţii denumit „H. Bahn" este format din cabine care dispun de cîte opt locuri pe scaune şi opt călători în picioare, cu bagajele lor. Cabinele, a căror viteză este unică (35 km pe oră), circulă la mici distanţe. Opririle sînt programate dinainte iar un distribuitor automat de bilete permite rezervarea locurilor pentru destinaţia dorită, printr-o selecţie operată pe o claviatură. Pe bilet sînt tipărite numărul cabinei, oprirea şi chiar o eventuală întîrziere la plecare.

Deci, fără şofer, fără taxator şi fără cunoscutul „avansaţi înainte"...

DUPĂ 17 ANI DE TĂCERE

Un grav accident i-a răpit muncitorului albanez Xafer Kadiu, graiul. Cauza: o anchiloză bilaterală în articulaţia temperomandibulară. După 17 ani de tăcere, Kadiu se încredinţează medicului stomatolog, Tahir Duro, care încearcă imposibilul. După o operaţie grea, (a durat 7 ore şi 20 de minute), pacientului i-a revenit graiul.

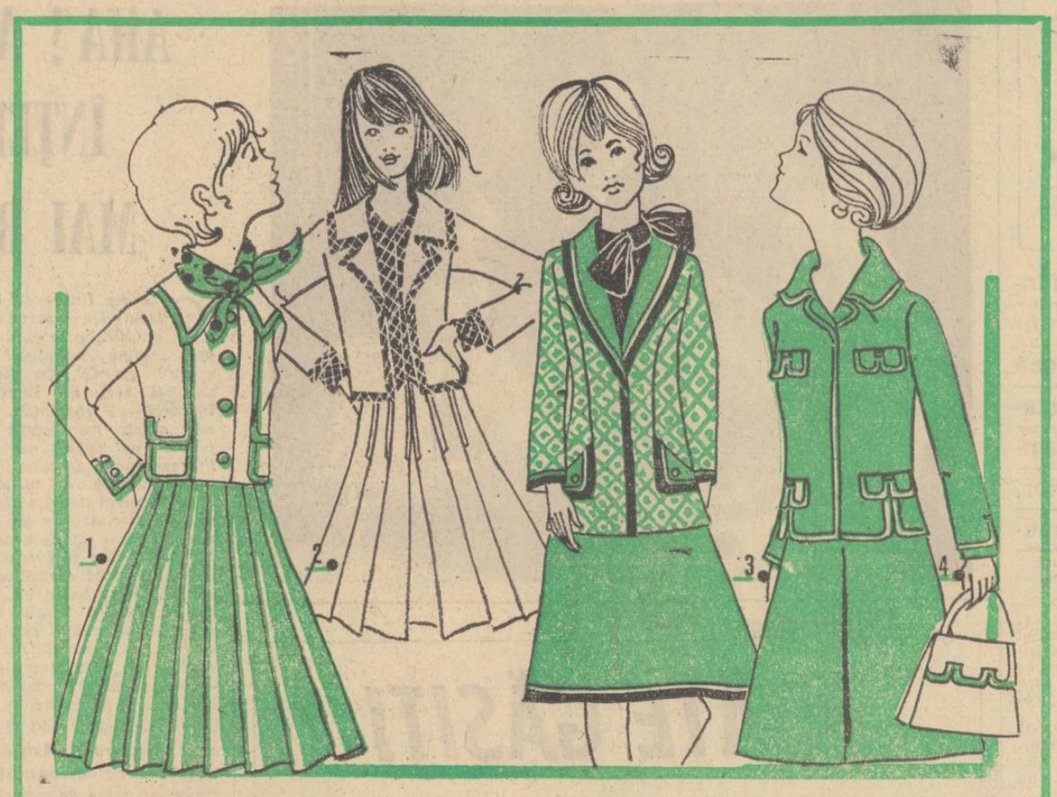

MODA

Pentru zilele de toamnă

În primele zile de toamnă, taiorul îşi reia locul cuvenit în garderoba fiecăreia. Anul acesta, taiorul are o linie „fantezi", cu guler mare, fiind ori foarte scurt, pînă în talie, ori foarte lung.

1. COSTUMUL DIN STOFĂ SUBŢIRE, ALB CU VERNIL are fusta (vernil) lucrată în cu e. Jacheta (albă) are gulerul şi buzunarele bordisite cu materialul fustei. Se remarcă linia gulerului.

2. TAIOR DIN STOFĂ SUBŢIRE UNI, BLEU SAU BEJ, care se poartă cu bluză ecosez. Garnitura gulerului şi a reverelor este din materialul bluzei.

3. JACHETĂ DIN JERSE IMPRIMAT PURTATĂ CU O FUSTĂ UNI. Gulerul şal şi clapele buzunarelor sînt din acelaşi material cu fusta.

4. TAIOR A CĂRUI JACHETĂ ARE PATRU BUZUNARE. Este recomandabil pentru persoane cu siluetă mai plină (măsura 48).

Prezentăm, alăturat, tiparele gulerelor primelor trei modele. Fiecare pătrat din tipar are latura de 10 cm. Gulerul modelului nr. 4 se croieşte după tiparul nr. 1, cu colţurile rotunjite.

Desene de Tanţi PFENNINGS

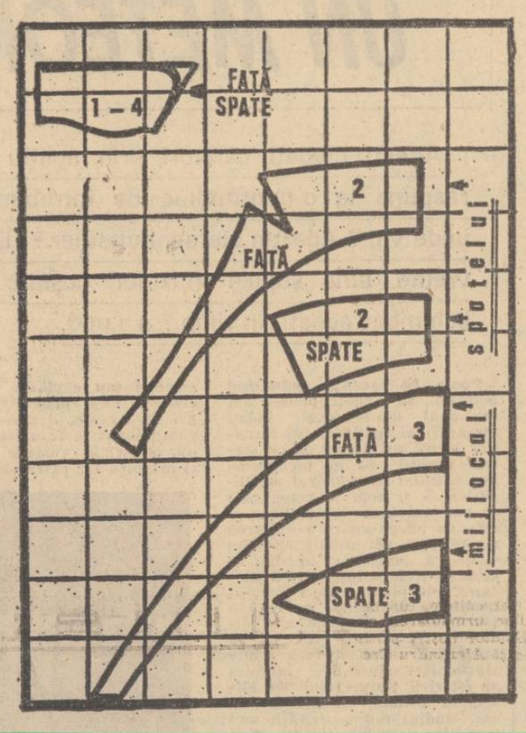

ARTĂ SAU CAPRICIU?

Nu e o coafură inspirată de la frumoasele unor triburi africane. Nici vreo perucă-arici! Este pur şi simplu o pălărie din pene de struţ prezentată în colecţiile de modă pariziană pentru toamna-iarna 1972. E artă sau capriciu? Asta rămîne întrebarea...

TABLOURI DIN... FLORI PRESATE

Romanticul obicei de altădată, de a păstra flori presate, a căzut de mult în desuetudine. Florile se presează doar în scopuri ştiinţifice. Totuşi, micuţa englezoaică Sue Frankland şi-a făcut o pasionată ocupaţie din presarea florilor şi apoi combinarea lor în adevărate tablouri florale. Pasiunea artistică cere îndeminare şi pricepere: la alesul florilor, la presarea lor între hîrtii speciale care să le păstreze intacte, la lipirea şi la combinarea lor. Cele mai bune „materii prime" sînt, după părerea artistei: primule, pansele, maci, părăluţe.

UNIVERSALCOOP

COMERTUL PRIN COLETĂRIE

Str. Serg. Nuţu Ion nr. 8—12

Sectorul 6 Bucureşti

vă oferă un produs necesar oricărei gospodării:

PERNE UMPLUTE CU FULGI DE GĂINĂ

Dimensiunea	Preţul
75/65 cm.	151 lei
70/60 cm.	136 lei
70/50 cm.	113 lei
60/50 cm.	101 lei
40/35 cm.	42 lei
30/25 cm.	39,80 lei
Pernă decor brodată	
40/35 cm.	68 lei

Plata articolului comandat se face odată cu primirea coletului, la oficiul poştal, numai în numerar.

(5397 A)

bufet bar CIREŞICA

Petreceţi cîteva ore plăcute la bufetul-bar CIREŞICA. Un local cochet, cu un farmec deosebit şi cu... o terasă ce constituie un adevărat punct de atracţie în aceste zile şi seri călduroase.

La CIREŞICA puteţi servi — în schimbul unor preţuri accesibile — gustări calde şi reci, specialităţi la grătar, băuturi diferite (vinuri superioare, bere, lichioruri etc.).

Adresa: Bulevardul Gh. Gheorghiu-Dej nr. 45.

Telefon: 15 87 76

(5408)

PROGNOZĂ METEOROLOGICĂ

PE LUNA SEPTEMBRIE 1972

de Dumitru BACINSCHI

Director adjunct ştiinţific al Institutului de Meteorologie şi Hidrologie

Nici luna august de anul acesta nu a oferit o vreme prea bună pentru a satisface dorinţele celor plecaţi în concediu. În prima şi îndeosebi în ultima decadă a lunii vremea a fost răcoroasă, cu temperaturi destul de coborîte pentru această lună şi de asemenea instabilă, cu ploi sub formă de averse mai frecvente în estul ţării, ploi care pe alocuri au fost destul de abundente, chiar torenţiale.

În schimb mijlocul lunii august a beneficiat de o vreme frumoasă şi deosebit de călduroasă, cu temperaturi ce au atins şi 36°. Cei care au petrecut concediul de odihnă pe litoral au avut o vreme mai frumoasă şi mai călduroasă, cu mult mai multe zile însorite.

Odată cu sfîrşitul lunii august începem să ne gîndim şi la apropierea toamnei. Vom încerca să facem o prognoză meteorologică a lunii septembrie de anul acesta care ar trebui să evolueze asemănător cu luna septembrie 1964. Ca urmare această lună va fi normal de călduroasă, exceptînd unele zone din nordul şi estul ţării şi îndeosebi depresiunile intramontane unde se vor înregistra şi temperaturi mai coborîte, de altfel lucru normal pentru această lună în care-şi face apariţia şi bruma. Se apreciază că precipitaţiile ce vor cădea vor fi normale în vestul ţării şi ceva mai abundente în celelalte regiuni. Intervalul cel mai ploios pare să se situeze între 22—26 sept., cînd în zona de munte se va semnala şi ninsoare.

ÎN PRIMELE 5—6 ZILE ploile vor fi izolate, neînsemnate cantitativ. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 6° şi 16°, local mai scăzute în nordul ţării iar cele maxime între 17° şi 27°, valori ce vor fi depăşite pe alocuri în sud.

7 LA 11 SEPTEMBRIE. Ca urmare a trecerii peste ţara noastră a unor fronturi atmosferice este de aşteptat să se semnaleze ploi sub formă de averse, descărcări electrice şi unele intensificări ale vîntului. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 8° şi 18° iar cele maxime între 18° şi 26.°

12 LA 17 SEPTEMBRIE. Vreme frumoasă şi relativ călduroasă exceptînd noaptea şi dimineaţa cînd temperaturile minime vor înregistra valori mai coborîte, îndeosebi în nordul ţării şi în depresiunile intramontane din estul Transilvaniei unde temperaturile se vor apropia de 0° şi vor fi condiţii favorabile producerii brumei. În celelalte regiuni minimele vor oscila între 5° şi 15°. Temperaturile maxime vor fi cuprinse între 20° şi 30°, local mai ridicate. Ceaţă slabă dimineaţa.

18 LA 21 SEPTEMBRIE. Cerul va alterna între înnorări şi înseninări de scurtă durată şi se vor semnala ploi de scurtă durată cu caracter local. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 7° şi 16° iar cele maxime între 16° şi 26°.

22 LA 26 SEPTEMBRIE. Vremea devine umedă şi se va răci în toate regiunile ţării. Vor cădea ploi temporare şi sub formă de averse iar în zona de munte, la peste 1 800 m altitudine, se va semnala lapoviţă şi ninsoare. Vîntul va prezenta intensificări. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 2 şi 12° iar cele maxime între 10 şi 20°, local mai ridicate la sfîrşitul intervalului.

27—30 SEPTEMBRIE. Vremea se va încălzi şi va deveni în general frumoasă. Se vor mai semnala ploi izolate. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 3° şi 13° iar cele maxime între 16° şi 25°.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

TRAIAN BĂLĂNESCU — Bucureşti. Păianjenii viţei de vie sînt insecte foarte mici, de culoare galbenă — roşiatică şi se observă pe partea inferioară a frunzelor.

În urma înţepăturilor produse, frunzele atacate se usucă şi cad. Planta tinjeşte, iar rodul se împuţinează.

Pentru combaterea acestor dăunători, la semnalarea atacului se fac stropiri cu diferite substanţe (sulf muiabil 0,4 la sută, Tedion 0,2 la sută, Caratan 0,1 la sută etc. sau prăfuiri cu pulbere de sulf).

IOAN ZADĂNEANU — Timişoara şi DUMITRU GEORGESCU—Craiova. Putregaiul cenuşiu al strugurilor apare mai ales în anii ploioşi. Boabele atacate se brunifică şi crapă. Pe suprafaţa lor se dezvoltă un mucegai cenuşiu.

Pentru combatere se foloseşte Captan în concentraţie de 0,2—0,3 la sută, sau Ortofaltan în concentraţie de 0,2—0,3 la sută. Aceste produse au eficacitate şi împotriva manei. Un amănunt important: stropirile cu aceste substanţe trebuie oprite cu 30 zile înainte de recoltarea strugurilor.

VIRGIL MUSTEA — comuna Letea Veche, jud. Bacău. Casarea neagră a vinului este un defect chimic, determinat de prezenţa în vin a sărurilor de fier în cantitate prea mare. Acestea se combină cu taninul rezultînd substanţe de culoare neagră. Un vin cu astfel de defect, cînd vine în contact cu aerul capătă o culoare neagră-albăstruie. Pentru prevenirea acestui defect trebuie să se evite pătrunderea fierului în must şi vin. Deci, nu folosiţi la prepararea vinului scule şi vase de fier, iar strugurii să fie curaţi (fără pămînt). De asemenea, trebuie evitată îmbogăţirea vinului în tanin. Pentru aceasta, vasele noi se detanizează, adică se spală repetat, ceea ce îndepărtează excesul de tanin din doage.

Ing. Ştefan BĂLĂNESCU

profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad"

(Roman, jud. Neamţ

Ardei graşi, umpluţi cu vinete

4 vinete potrivite, 4—6 ardei graşi, 4 căţei de usturoi, sare, piper, 2 ouă, ulei

Spălaţi ardeii, scoateţi-le cotoarele. Lăsaţi-i întregi sau tăiaţi-i de-a lungul (dacă sînt mari). Coaceţi vinetele şi tocaţi-le ca pentru salată. Săraţi-le, piperaţi-le, adăugaţi usturoiul bine pisat şi amestecaţi totul cu ouăle bătute ca pentru omletă. Umpleţi ardeii. Dacă i-aţi tăiat în două presăraţi deasupra puţin pesmet. Aşezaţi-i într-o cratiţă bine unsă şi daţi-i circa 30 minute la cuptor încălzit din timp. Serviţi-i cu un sos de roşii picant, preparat separat.

VARIANTE: Ardeii graşi mai pot fi umpluţi cu:

- Un rest de orez fiert amestecat cu ciuperci înăbuşite în puţin unt. Ardeii se taie de-a lungul — se presară cu caşcaval ras şi se dau la cuptor;
- Cu o tocătură obişnuită de carne (de vită, porc, pasăre) sau un amestec din toate;
- Cu orez: se rumenesc 2—3 cepe mărunt tăiate, se adaugă orezul, se lasă pînă se îngălbeneşte, se dă de o parte, se adaugă verdeaţă mărunt tocată, sare, piper. Se aşează într-o cratiţă cu un sos făcut cu puţin bulion de roşii, un praf de făină, ulei, sare, piper.
- **La fel de gustoşi sînt ardeii umpluţi cu arpacaş. Ca să fiarbă mai repede arpacaşul se pune la înmuiat de cu seară.**

Ardei umpluţi cu salată

Se pregătesc circa 300 g de legume fierte şi tăiate în cuburi ca pentru orice salată rusească. În salată **se adaugă o sfeclă roşie,** coaptă în cuptor, curăţată, răcită şi de asemenea tăiată în cuburi.

Se prepară maioneză dintr-un gălbenuş, o lingură de muştar, 2 dl de untdelemn, sare, piper şi zeamă de la o lămîie. Se coc 6—8 ardei graşi (cu grijă să nu se ardă ci numai să se înmoaie ca să poată fi curăţaţi de pieliţă). Se scoate cotorul ardeilor, se curăţă de seminţele din interior şi se umplu cu legume amestecate cu o parte din maioneză. Se aşează pe foi de salată verde. Restul de maioneză se serveşte în sosieră.

Tinerelor gospodine le precizăm că legumele din care se prepară salata sînt: morcovi, mazăre, ţelină, cartofi.

Roşii umplute cu peşte

600 g de rasol de peşte alb fără oase (proaspăt sau conservat), cîteva roşii rotunde şi cît mai egale între ele, 2 ouă fierte tari, o lingură de muştar, 2—3 castraveciori acri, cîteva măsline.

Spălaţi roşiile şi tăiaţi-le un capac pe partea opusă codiţei. Goliţi-le de miez, presăraţi-le cu sare şi lăsaţi-le cu gura în jos. Preparaţi umplutura. Tăiaţi mărunt miezul scos din roşii, topiţi-l pe foc pînă scade şi se leagă. Treceţi-l prin sită. Tocaţi peştele fiert împreună cu ouăle fierte, adăugaţi sosul de roşii, muştar, sare şi piper. Umpleţi roşiile şi decoraţi-le cu rondele sau romburi mici de castraveţi şi cîte o măslină.

Fiecăruia după plac

În funcţie de numărul persoanelor şi preferinţelor se pregătesc legume asortate pentru umplut: dovlecei, ardei graşi, roşii, vinete mici, gulii, cepe mari, frunze de varză.

De asemenea, proporţional cu cantitatea de legume se pregăteşte o tocătură din orice fel de carne. I se adaugă ceapă tăiată mărunt şi călită în ulei, puţin orez, verdeaţă tocată, sare şi piper.

Se pregătesc şi legumele. Roşiilor li se taie un capac, li se scoate miezul, li se sărează interiorul şi se aşează cu gura în jos să se scurgă. Vinetele se scobesc de o parte din miez, se opăresc şi se lasă la scurs. Se scot cotoarele ardeilor. Dovleceii se rad şi se golesc de miez. Gulia se curăţă de coajă şi se scobeşte de miez. Frunzele de varză se opăresc. Ceapa se curăţă şi i se scoate mijlocul. Se umple apoi pe rînd cu tocătură. Din frunzele de varză se fac sarmale. Se căptuşeşte fundul unei cratiţe, de preferat de fier, cu frunze de varză sau de gulii. Se aşează apoi înăuntru legumele umplute. Frunzele de pe fund le vor feri să se prindă de cratiţă. Separat se pregăteşte un sos subţire de roşii cu sare şi piper. Se toarnă deasupra, se fierbe înăbuşit pe foc mic pînă sînt moi legumele, apoi se dau la cuptor 10—15 minute. Se servesc cu smîntînă sau iaurt.

Puteţi umple toate legumele menţionate sau numai cele ce vă plac. De pildă puteţi să nu folosiţi vinete sau ceapă. Dar în acelaşi timp puteţi îmbogăţi sortimentul făcînd şi sarmale din frunze de viţă sau din frunze de gulii.

LEGUME UMPLUTE ÎN CHIP ŞI FEL

Varză umplută cu sos de roşii

Se curăţă, se spală şi se opăreşte o varză 10 minute în borş îndoit cu apă şi adaos de sare. Varza nu trebuie aleasă prea îndesată. După ce a fost scursă şi răcorită i se resfiră frunzele. Miezul verzei se desprinde de pe cotor, se scoate şi se toacă. Se toacă de asemenea şi 150—200 g slănină afumată. Se pune pe foc împreună cu o ceapă mărunt tăiată şi miezul verzii. Se amestecă pînă se colorează uşor. Se înmoaie 1—2 felii de franzelă, se stoarce, se amestecă cu 1—2 ouă crude, tocătura de varză răcorită, sare şi piper.

O parte din acest amestec se pune în mijlocul verzei, restul se împarte între foi, presărînd fiecare strat de umplutură cu puţin pesmet. Pe măsură ce se umplu, frunzele se ridică şi se string spre mijlocul verzei, presîndu-se uşor. Se dă la urmă verzei forma ei naturală, se leagă într-un tifon curat şi se fierbe în apă clocotită cu sare. E gata după circa 20—25 minute. Cel mai bine e s-o fierbem într-un ceaun. Se serveşte cu sos de roşii acrişor, dres sau nu cu smîntînă.

Olimpia ŞTEFĂNESCU

ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG

DOAR ÎN „ALB" ŞI „NEGRU"? (II)

de Mihai STOIAN

Scrisoarea dumitale, stimate om de 17 ani, are darul să impresioneze nu atit prin „stil" (scrisă frumos), cît prin forța cu care îți aperi demnitatea, prin justețea majorității concluziilor trase. Desigur, răspunsul meu, oricît de extins, va fi — în comparație — palid, căci (mă văd nevoit s-o mărturisesc public) este deosebit de greu să fii la fel de convingător (și să mulțumești toată lumea) atunci cînd dai „soluții" pe hîrtie unui caz de loc simplu. S-ar putea soluționa totul — și la dumneata — „simplu" : insultată grav, bătută dintotdeauna și la vîrsta asta ; în fond părinții în cauză își traumatizează psihic, în felul acesta, propriul copil, gata, „mult a fost, puțin a rămas" (sinistră replică dată unui copil, fie și în pragul maturității), el n-are decît să mai rabde puțin și apoi să-și ia zborul, să rupă orice legătură, directă sau mai subtilă, cu ai săi. Da, s-ar putea „rezolva" cazul și astfel, însă, cred, ar fi o greșeală (a tinerei de 17 ani) adăugată la șirul greșelilor celorlalți, ale adulților. De ce ? În primul rînd, bănuiesc că prezenta scrisoare, căzută acum în mîinile părinților, în acest al 12-lea ceas al relațiilor părinți-copil, ar putea duce la o schimbare radicală, la o tardivă (însă nu inutilă) revizuire de atitudine, la un fel de autocritică inclusă în noua atitudine **realmente** părintească. În al doilea rînd, regret faptul că, din scrisoarea corespondentei mele, lipsesc totuși și referiri, cît de puține, cît de scurte, la părțile pozitive ale părinților, căci este imposibil ca ele să nu existe. Știu, nici mîncarea, nici îmbrăcămintea, nici casa bună, nimic — de fapt — nu „recompensează" un gest urît al părintelui, o vorbă „murdară", o bătaie sau... doar o palmă. Dar ele nu sînt doar lucruri pe care părintele le face în virtutea „obligațiilor" sale ; de cîte ori, un gest din categoria aceasta (un dar, chiar o... mîncare special preparată) nu exprimă oare ceva mai mult, nu „oglindesc" și ceva sentimente bune (sau măcar grijă) pe care părintele le poartă odraslei sale ? Să le negi total, sau să nu le „înregistrezi" de loc, tocmai pentru a nu accepta, în numele lor, călcarea în picioare a propriei demnități, n-are cum să fie o cale prea fericită pentru soluționarea unei stări conflictuale, deosebit de grave, căci rupe și punțile altminteri fragile.

Fără doar și poate am fost și rămîn un adversar declarat al bătăii, al insultelor azvîrlite, la necaz, în obrazul copiilor, indiferent dacă aceștia au 1,70 m sau doar 0,70 m (nu e o chestiune de înălțime fizică, ci de una morală, spirituală). Din păcate, (aici atrag atenția și altor părinți) constat că, în ultima vreme, există o oarecare... recrudescență a „metodei". Depășind zona pe deplin incriminabilă a violențelor fizice sau de limbaj, aș fi în drept să-mi pun totuși o întrebare mai aspră : în ipoteza că, așa cum se întîmplă în cazul nostru, părinții greșesc față de propriul copil, lovind în ceea ce are mai de preț omul, DEMNITATEA, așadar în asemenea împrejurări este copilul îndreptățit, mai ales dacă a crescut și s-a maturizat cît de cît (înțelegînd viața mai complex, și oamenii) este deci îndreptățit copilul să-și **respingă tatăl**, deoarece nu înțelege în sfîrșit că și părinții sînt oameni (vreau să zic : oameni și oameni — **cu aceeași excepție gravă a brutalității, inadmisibilă**), așadar de ce n-ar conchide, scăpînd măcar de aceste «neajunsuri... sufletești, că tatăl ei (altminteri cumsecade, harnic, demn de respectat etc.) nu are o pricepere specială pentru conversații pedagogice (rigiditatea cuvintelor neînsemnînd însă, întotdeauna și o rigiditate de fond). De cîte ori, de fapt, chiar oameni extrem de calzi (nu-i cazul aici, bineînțeles) preocupați serios de creșterea propriilor copii, ajung să pară absolut alții (impenetrabili, inflexibili etc.) numai și numai pentru că nu se descurcă în problemele (atît de complicate, de subtile, de contradictorii) ale educării copiilor. Această „opacitate" (aproape imposibil de suportat, mai ales dacă-i dublată, cum s-a văzut, de o maximă duritate) justifică concluzia : nu mă iubește de loc (pe mine, copil), nu mai vrea să mă aibă lîngă el etc. ?

E adevărat că acum, în limitele impasului creat, singura soluție pare a fi **îndepărtarea de părinți...** Dar pot eu, am eu dreptul (moral) de a te împinge la un act de o asemenea însemnătate și gravitate ? Nu teama de răspundere mă împiedică să-ți spun : „alb" sau „negru", ci conștiința faptului că, de regulă, legăturile afective cu părinții îi ajută pe copii să treacă mai ușor spre maturitate, să dobîndească încredere în forțele proprii, cu alte cuvinte să stea — cum dorești — pe picioare proprii. După cum descrii faptele, imposibil de crezut că, pînă acum, lucrurile au evoluat așa. De ce însă n-am avea cu toții încredere în posibilitatea părinților dumitale de a pătrunde, **în ultima clipă**, sensul profund dureros al rîndurilor reproduse de mine? De ce n-am crede că și dumneata, cu un imens efort de generozitate, n-ai putea de asemenea depăși tristele întîmplări descrise și, pusă în condiții noi, de comunicare demnă, omenească, n-ai izbuti să-ți regăsești echilibrul sufletesc, să reacționezi pe măsura calităților reale de care dai dovadă în scrisoare ? Sînteți o familie, de ce n-ați rămîne **o familie ?**

★

P.S. Ne face deosebită plăcere să transmitem, din partea copiilor, următoarele rînduri : *„Bunilor noștri părinți Ecaterina și Alexandru Crețu din Botoșani, le urează, cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la căsătorie, viață îndelungată, fericire și sănătate copiii lor: Olga, Dorica, Lucica, Tache și cei opt nepoți".*

CURIER SĂPTĂMÎNAL

părinții, să le „retragă" categoric iubirea ? Oare în iubirea naturală, existentă între părinți și copii, nu pot interveni împasuri, nepotriviri chiar de fire (contrazicînd... ereditatea), de viziune asupra vieții ? Asemenea nepotriviri se pot naște și între soți, și între frați, și între prieteni... Graba de a anula sentimentele bune, dînd prioritate sentimentelor mai puțin bune (ca să nu le spunem : **rele**) este desigur, la corespondenta noastră de 17 ani, justificată, căci ea vrea să se apere de sentimentele bune, tradiționale, tocmai pentru a nu mai fi **obligată**, în numele lor, să admită înjosirile la care-i supusă exact într-o perioadă de „trecere", cînd are nevoie de o deosebită tandrețe, de căldură sufletească (în mediul familial, școlar etc.). Dar în măsura în care îți poți da această explicație pentru propria reacție categorică, nu s-ar cere oare, în plus, și înțelepciunea de a accepta pretenția unei mame (e chiar așa de rău, e chiar așa de grav ?) de a ști unde-i pleacă fata de dimineață, într-o zi în care are școală la prînz.

Evident, repet, nici gînd să fiu de acord cu reacția mamei, disproporționată, nocivă pentru raporturile părinți-copii. Cît privește dialogurile cu tatăl : de ce corespondenta mea de 17 ani cere (pe bună dreptate) respectarea demnității sale, a personalității ei **distincte**, a individualității sale, dar nu dă proba unei depline maturități atunci cînd interpretează dialogurile sale cu

S. NOVAC

— Un dosar voluminos, cu coperte galbene, pe care scrie „STRICT SECRET" !!

Viorel SANDU

— Vă rugăm să primiți din partea întregului colectiv aceste mici atenții cu ocazia reviziei pe care o începeți astăzi în unitatea noastră !!!

V. TIMOC

— Totuși, mi se reprosează că trosnea pensia părinților pe fuste !...

G. BADEA

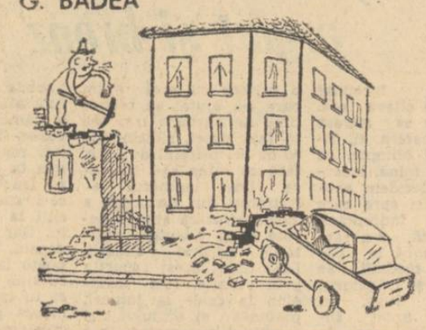

— Ați greșit adresa : numai aici se dezmolește !

M. OPROIU

— Fii atent să nu te-ncurci : Te duci la complex și de unde scrie pescărie cumperi lapte, apoi de unde scrie piine, cumperi orez, apoi...

Fl. LAZĂR

— Nu poate nimeni să spună că n-avem și noi un program de lucru. De la 7 la 9 cafeaua, 9—11 citirea presei, 11—14 lucru de mînă și de la 14 ne pregătim de plecare !

TOAMNA

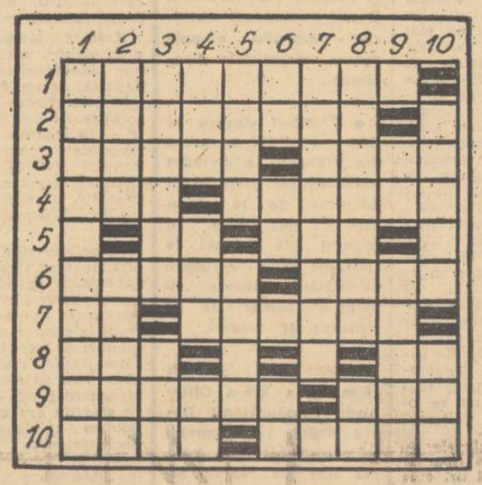

ORIZONTAL : 1) Mare prozator român, autorul povestirii „Toamna de demult". 2) Luceafărul poeziei românești, autorul sonetului „Afară-i toamnă". 3) Veșmînt la modă, toamna — Se așterne după ce trece toamna. 4) Din toamnă-n toamnă (pl.) — Rămîn goi la sfîrșitul toamnei .5) Boabe... în spice ! — Noros, toamna. 6) Ies în zori de toamnă, pe ogoare — Struguri te... 7) La început și la sfîrșit de toamnă ! — Din care s-a turnat pînă la ultima picătură. 8) Singură — Hectar. 9) Flagelul toamnei — Concurența păstramei (sing.). 10) Poet clujean, autor al poeziilor „Cîntec de toamnă" și „Toamna" — Poet romantic austriac, autorul poeziilor „Simțămînt de toamnă" și „Gînduri de toamnă".

VERTICAL : 1) Lucrări agricole și de toamnă. 2) A imortalizat pe pînză „După culesul viei" și „Ploaia de aur a lui Zeus" — Poetă contemporană, autoarea poeziei „Toamna". 3) Autorul melodiilor „Toamna" și „Toamna în Cișmigiu" — Grad de altădată. 4) Organizează și toamna excursii la munte — Unitate a energiei — Pic, pic... pe spate ! 5) Secol — Nume masculin. 6) La cules ! — 4,5 boboci ! — În haiă ! 7) Cer noros. 8) Proverbiala socoteală de toamnă a bobocilor — Pe la mijlocul toamnei ! 9) Frunză de brad — Scriitor român, autorul nuvelei „Ploaie de iunie". 10) Își încetează activitatea sus la munte, o dată cu sfîrșitul toamnei — În momentul de față (pop.).

Puiu ANTON

Cuvinte rare : Aga. Erg.

• REBUS • REBUS •

PROMETEICĂ

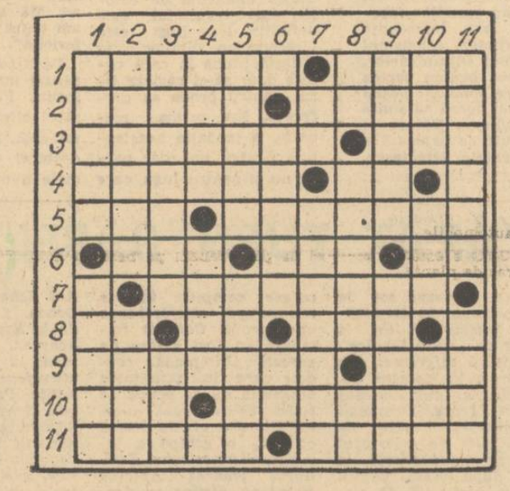

ORIZONTAL: 1) Concentrează razele de foc ale soarelui — Stinge setea și căldura. 2) Pompierii și sacagiii vremurilor trecute — Luat în focuri de pistol. 3) Principala caracteristică a... focului — Ait ! m-am ars ! 4) Sînt fruntași ai tagmei lor — Declanșează para') 5) Firul vieții — Gonește focul. 6) Specie de leguminoase — Se coace în... cuptor — Arde la urmă! 7) A da pradă focului. 8) În flăcări! — Vas ars — Incendia în cele din urmă! 9) Specialist în combaterea focului — Cîntec de leagăn. 10) În cămin! — E în stare să dea foc. 11) Se aprinde dintr-o scînteie — A întreține focul dragostei.

VERTICAL : 1) Torță — Flăcări mari... 2) Flăcări mici... — și decor antic în flăcări pentru un poet nebun și încoronat. 3) Lucrează sub presiune și numai cu foc puternic — Emisar, sol. 4) A preface în cenușă — Un braț de spice. 5) Cărbuni albi — Tagmă, familiuță. 6) Linie (pl.) — Exprimă un foc la... inimioară. 7) Scaun de poveste. — Localitate în Belgia. 8) Cete — A face de serviciu la foișorul de foc (od.) — Început de bucurie ! 9) Mai marele aparilor și tutumbagiilor de odinioară — Bun la arsuri. 10) Flăcări ce se sting ! — A stinge un... foc — Foc cu foc la țintă. 11) A potoli un pojar — Își iubesc cu foc odraslele

I. PĂTRAȘCU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

PIETRE, PIETRICELE

ORIZONTAL : Domino — Remi — Epoca — Stras — Marmura — Act — Ole — Carat — O — S — Nu — Re — Iar — Toance — CC — I — Ep — Ir — Fiere — Nestemat — U — Era — Siliciu — Ametist — Nn — Stane — Aerat.

CU LIPSA...

ORIZONTAL : Nemăsurabile — Imoralitate — Citită — Orb — P — Unice — Ani — Ol — Tevi — Critică — Așa — Pa — Codaș — Tc — Sărmani — A — Auz — Rea — Ioc — N — Scaune — Tot — Ad — Os — Arm — De — Subtil — Minim — Ermetic — Muta.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Eroarea cronicarului

În mod normal, cronicarii, dacă se intitulează astfel, nu trebuie să falsifice datele istoriei. S-ar părea însă că nu întotdeauna se respectă acest principiu, după cum ne dă un exemplu activul nostru cititor, profesor **GHEORGHE BRAȘOVEANU -URLAȚI** din București, căruia îi mulțumim totodată pentru material. Situația se prezintă astfel : un cronicar a susținut că în ziua în care Dragoș Vodă (1351—1353) a vînat legendarul zimbru, ce a constituit mai tîrziu stema Moldovei, a poruncit bucătarului să prepare din carnea acestuia mîncărurile cele mai alese. La ospăț, s-au servit nelipsitul rasol cu hrean, tocană cu mămăliguță, sărmăluțe în foi de viță, friptură la cuptor cu cartofi înăbușiți și, la sfîrșit, tradiționalele plăcinte... Ospățul a durat trei zile și trei nopți.

Totuși, în cele relatate de cronicar existau unele inadvertențe. Dv. știți care ?

Muzele

După cum ne povestește mitologia, muzele erau fiicele lui Zeus și ale Mnemosynei fiind considerate inspiratoare ale muzicii, dansului, poeziei și artelor în general. Se spune că muzele s-ar fi născut la Pieria, în Tracia. Ele locuiau în pădurile Heliconului și ale Parnassului și îi desfătau pe zeii din Olymp cu cîntecele lor, la serbări sau ospețe. Datorită locului unde s-au născut, muzele mai erau denumite și „Pierides". La romani, ele erau cunoscute sub numele de „Camene".

Mitologia relatează despre mai multe muze. **Dv. știți care au fost aceste muze și cărei discipline era dedicată fiecare ? Sperăm să fiți inspirați, în răspunsul pe care-l veți da, de muza care trebuie, pentru ca să nu apară greșeli...**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Care sînt numele de familie ?

Numele de familie ale celor trei băieți sînt următoarele :
Ionel Georgescu
Mihai Ionescu
Dorel Popescu
2. — Cel care locuiește în București este Dorel Popescu.

Palatul lui Francesco de Medici

Palatul lui Francesco de Medici se numea „Pratolino". Acest palat a devenit celebru nu numai pentru arhitectura sa, ci și pentru grădinile ce-l înconjurau, grădini cuprinzînd multe opere de artă. Grădinile au fost împodobite cu statui ce au aparținut vechii familii Medici, aduse din diverse locuri, precum și cu statui executate special pentru acest scop.

Au existat de fapt două grădini, una „de nord", și alta, „de sud". În grădina de nord se afla „Fîntîna lui Jupiter", formată dintr-o statuie a lui Jupiter, din mîna căruia țîșnea un fulger de aur. Statuia, sculptată de Baccio Bandinelli, a fost transportată la Florența în 1824, iar în locul ei, s-a așezat ulterior o altă statuie, modernă.

Nu departe de palat exista și un fel de „labirint", în centrul căruia era plasată o imensă stalactită, transportată tocmai din insula Corsica. Stalactita fusese perforată și astfel amenajată, încît, din vîrful său țîșnea un jet de apă.

La Pratolino, printre puținele vestigii artistice ale trecutului, s-a păstrat și pînă azi o statuie de mari proporții, „L'Apennine", al cărei personaj, dacă ar sta în picioare, ar avea, după unii, 23 metri înălțime, iar după alții, chiar 35 metri. În spatele statuiei există o grotă mică, în interiorul căreia se găsește statuia zeiței Venus. Într-o altă grotă, mai mare se află statuia lui Thetis, zeița mării. Între statuie și palat este plasată o capelă, de formă hexagonală, construită în 1580, în care sînt expuse numeroase comori de artă, printre ele numărîndu-se și tabloul „Adorația păstorilor", de Sandro Botticelli. În prezent, multe dintre operele de artă care au existat cîndva la Pratolino, se găsesc în diverse muzee, precum cele din Florența, din Viena etc. Totuși, au rămas suficiente creații artistice la Pratolino, care pot fi admirate de vizitatori.

Poșta cititorilor

La întrebările apărute în rubrica noastră din nr. 768 al revistei, publicate la 24.VI.1972, am primit răspunsuri corecte de la următorii cititori : **Monel Pop-Coman,** Oradea ; **Prodan Constantin,** elev, Lic. teoretic, nr. 2, Roșiorii de Vede. (Calculele trimise implică o verificare mai amplă, cu multe numere. Dacă rezultatele vor fi concludente și în aceste cazuri, vom prezenta aceste calcule și celorlalți cititori) ; **prof. Bălueoni Cornel,** Sălișteа, jud. Alba ; **Mariana Grigoriu,** elevă, Lic. nr. 2, Tîrgoviște ; **Roxana Danielescu,** elevă, Ploiești ; **Popa Ghiță,** Segarcea, jud. Dolj ; **Maria M. Petre,** com. Ciorani, jud. Prahova.

Pentru întrebările rubricii din nr. 771 al revistei, apărută la 15.VII. 72, am primit cam puține răspunsuri corecte. Dintre acestea, cele mai bune au fost ale cititorilor : **Ocneanu I. Alexandru,** satul Hunia, jud. Dolj ; **Roxana Danielescu,** elevă, Ploiești ; **Toni Dode,** com. Modelu, jud. Ialomița ; **Jenica Radu,** elevă, București.

★

Gapșea G., economist, Bumbești-Jiu, Gorj. Regretăm că nu putem fi de acord cu aprecierile dv. De ce ? Mai reflectați puțin !

Iriza Ion, radiotelegrafist, TAROM, Craiova. Titlul rubricii noastre nu prea ar fi potrivit cu propunerea dv.

Cureliuc Nicolai-Kolea, satul Mărițeia Mică, com. Dărmănești, jud. Suceava. Aveți perfectă dreptate, în ceea ce privește problema „Cine avea dreptate ?", apărută în rubrica noastră din nr. 770 al revistei, publicată la data de 08.07.72. Într-o regretabilă greșeală de tipar, fizicianul francez Fizeau și-a găsit un „nas", devenind „Fizean".

Burciu Ion, București. Materialul trimis de dv. mai de mult nu s-a rătăcit deloc și nici nu s-a strecurat sub colbul uitării. Este, într-adevăr, interesant, iar dacă v-am afirmat că se va publica, așa va fi. Din păcate, nu vă putem preciza cînd, pentru că dispunem de un portofoliu foarte bogat, însă de un spațiu grafic destul de restrîns.

Vasiloae M. Ioan, student, Inst. Politehnic București. Aprecierile făcute constituie o chestiune de... gust. Cît privește propunerea dv. regretăm dar un material analog a fost publicat în rubrică încă de anul trecut.

Otilia Florescu-Patko, Deva. Pentru că ceea ce ne menționați este interesant ne permitem să reproducem aici. Astfel, printre copacii celebri de la noi, se numără și „gorunul lui Horia", sub care este înmormîntat Avram Iancu, în cimitirul Țebea-Brad, din jud. Hunedoara.

Daniela Buculei, Brașov „Povestioara" cititoarei noastre Claudia Neli Avram, din Birlad, sigur nu a fost inspirată din „Magazin istoric", întrucît se afla în redacție cu mult înaintea apariției materialului respectiv.

Ne-ar fi bucurat foarte mult dacă și dv. ne-ați fi trimis un răspuns corect la această întrebare, cu atît mai mult că ați descoperit un material documentar oarecum analog. Poate o veți face în viitor ?

Am reținut în vederea publicării, materialele trimise de cititorii **Nicolae Busuioc** și **Ioan Bucă,** ambii din Iași, cărora le mulțumim

Ing. Liviu MACOVEANU

TRAGEREA EXCEPȚIONALĂ
PRONOEXPRES
3 septembrie 1972
SE ATRIBUIE
ÎN NUMĂR NELIMITAT
PREMII ÎN
• BANI de valoare fixă și variabilă ;
• AUTOTURISME DACIA 1 300 și SKODA S. 100 ;
• EXCURSII LA PRAGA cu petrecerea REVELIONULUI (cca. 6 zile)
EXCURSII CU PETRECEREA REVELIONULUI LA

PRAGA
BANI SI AUTOTURISME
Puteți participa pe bilete de 3 lei, 6 lei și 15 lei varianta.
Variantele de 15 lei vă dau dreptul de participare la toate extragerile cu șanse mari de cîștig.
Sîmbătă 2 septembrie ultima zi pentru procurarea biletelor.
(5409)

felix
șervețel dezinfectant
ANTISEPTIC, EMOLIENT !
În călătorie sau în alte ocazii, puteți avea condiții igienice de îngrijire a mîinilor, chiar și în lipsa apei, folosind ȘERVEȚELUL PARFUMAT DEZINFECTANT.
Curăță și împrospătează.
Îl puteți procura la farmacii și drogherii.
(5390)

UN SPECTACOL UNIC ÎN FELUL SĂU

Transmitem din nou de pe uriașa „navă olimpică", care de cîteva zile navighează cu toate pînzele sus, ducîndu-și pasagerii spre țărmul speranței, acolo unde strălucesc medaliile, idealul fiecărui sportiv îmbarcat pentru marea aventură olimpică.

A XX-a Olimpiadă a început sub semnul soarelui, în acest sfîrșit de august luminos, sub cerul limpede, mîngîiat de briza foehnului, care aduce răcoarea înviorătoare de pe crestele Alpilor, făcînd să unduiască steagurile albastre, verzi și albe, simboluri ale vieții împrăștiate pe tot cuprinsul orașului. Vechiul burg bavarez își trăiește în aceste zile a doua tinerețe, fremătînd de dimineața și pînă seara tîrziu de entuziasmul molipsitor al miilor de sportivi și vizitatori primiți cu ospitalitatea tradițională a gazdelor olimpice. Atmosfera sărbătorească, prilejuită de acest eveniment, ce se repetă la 4 ani odată, se face simțită nu numai în satul olimpic sau pe marile arene sportive. În Marienplatze, ansambluri folclorice românești, maghiare, mexicane și bineînțeles bavareze, întregesc marele spectacol sportiv, prezentîndu-și cîntecele și dansurile în fața decorului ca de operetă al vechii primării cu turnuri ascuțite și figurine colorate, ce-și încep dansul lor propriu în fiecare dimineață la ora 11, dans ce ar vrea parcă să imite gesturile unui ritual sau ale unor bizare gimnaste. Olimpiada este prezentă peste tot, pe străzi, în parcuri, pe bulevarde, în vitrinele magazinelor, unde toate obiectele, începînd de la prima jucărie ce se oferă copiilor și pînă la mantourile de blană, cu prețuri greu accesibile, poartă însemnul cu cele 5 cercuri olimpice. O uriașă producție de embleme, suveniruri, afișe a invadat orașul astfel că la fiecare pas trecătorul se trezește față în față cu această realitate frapantă, care este Olimpiada, spectacol de la care nu poate lipsi nimeni.

Zilele trecute de la sosirea noastră și pînă în momentul cînd așternem pe hîrtie aceste rînduri ne-au îngăduit să înregistrăm zeci și zeci de episoade, fiecare purtînd în el întreaga tensiune a acestei „piese" cu 10 000 de actori, ce se desfășoară pe uriașa scenă cu decoruri mereu schimbătoare a Olimpiadei. Ce ne-a impresionat totuși mai mult în prima săptămîna a jocurilor? Zborurile ca de fluture ale gimnastelor sovietice, setea de revanșă a lui Mark Spitz, învinsul de la Mexico, bucuriile și decepțiile copilului minune, australianca Shane Gould, venită aici să ciștige totul sau nimic, eforturile epuizante ale vîslașilor, singele rece al țintașilor, fericirea crispată a halterofililor victorioși, loviturile ca de biliard ale hocheiștilor pe iarbă, acrobațiile săritorilor de la trambulină, lupta corp la corp cu natura a sialomiștilor pe apă de la Augsburg? Toți la un loc, fiecare în parte, au incitat privirile a sute de mii de spectatori, iar pe noi ne-au convins încăodată, dacă mai era nevoie de aceasta, că Olimpiada este un grandios spectacol, ameliților, unic în felul său. Întrecerile continuă. Cînd scriem aceste rînduri atletismul nici nu a intrat în concurs, cînd Olimpiadelor, sportul rege al jocurilor, păstrat pentru partea finală a spectacolului, iar dintre sportivii noștri trăgătorii, vîslașii, luptătorii mai speră să simtă în palmă căldura metalului olimpic. Despre ei însă ca și despre alte evenimente ce urmează a se consuma aici, în corespondențele următoare.

A XX-a ediție a J. O.

ZILELE OLIMPIADEI

Corespondențe telefonice speciale pentru „Magazin" de la Ilie GOGA și Ion BOCIOACĂ

Cum au „împușcat" Iuga și Rotaru argint și bronz

Olimpiada începuse doar de cîteva ore. Nici nu se intrase bine în atmosfera ei. Eram în satul olimpic, cu programul în mînă, încercînd să ne decidem asupra competiției spre care urma să ne îndreptăm. Cînd deodată, s-a răspîndit vestea că în bătălia pentru medalii se află angajat și trăgătorul nostru Dan Iuga. În grabă ne-am urcat într-un automobil, care, la îndemnul nostru, gonind cu toată viteza, a ajuns în mai puțin de un sfert de oră la poarta poligonului. Concurenții trăgeau ultimele focuri. Pe tabela electronică numele lui Dan Iuga figura în poziția a 2-a, în urma lui Skanaker, vînzătorul de benzină din Malmöe, venit aici să încurce socotelile celebrităților acestei probe. S-a stins ecoul ultimelor gloanțe. Țintele perforate, mărturie mută a primei bucurii olimpice consumată aici, sînt aduse pentru ultimul control pe mesele oficialilor. Trăim momente de emoție, dar rezultatul este definitiv. Dan Iuga este vicecampion olimpic în această probă la care venise doar să-și regleze tirul pentru proba sa preferată. Era prima medalie, o medalie neașteptată pentru noi, dar parcă nu și pentru Iuga, care o primea cu acel calm care l-a ajutat să reziste timp de aproape trei ore în fața țintei, ridicînd de 60 de ori pistolul de 1 kg. fără ca mîna să-i tremure. Dar inginerul electronist din București a demonstrat că știe la nevoie să-și adapteze calitățile oricărei situații. Deși tînăr, acest sportiv prin vocație, fost campion la caiac la juniori, pasionat al schiului și sportului cu motor, s-a călit încă de pe băncile școlii în ambianța arenelor sportive. Acum Iuga este fericit. Dar el nu-și exteriorizează sentimentele, declarîndu-ne doar că primul gînd a fost pentru cei de acasă, pentru antrenorul său, pentru cei care l-au ajutat și i-au creat condiții de a-și desăvîrși personalitatea, pentru soția și mama sa, cele mai fidele suportere. **„Știți, încă de mic copil mama mea m-a îndemnat să fac sport, iar acum se îngrijește de panoplia trofeelor mele și ține la zi jurnalul de bord al activității sportive. Mă bucur că astăzi am putut s-o fac din nou fericită".**

Pe Nicolae Rotaru l-am asistat încă de la primele focuri. Plecase și el din satul olimpic dis de dimineață, așa cum pleacă deobicei vînătorii pe urmele unui vînat de soi. Vorbea puțin, cu privirea fixă asupra armei pe care o frămînta cu degete nervoase. În el își puneau toți mari speranțe. Venea la München după un an fructuos, cu rezultate ce-l situau printre favoriții la una dintre medalii. Dar mai mult decît aceasta, Rotaru se gîndea poate la legămîntul făcut cu sine însuși de a dovedi că în sport vîrsta poate fi învers proporțională cu creșterea performanței, că după locurile V și IV la Tokio și Ciudat de Mexico, deci după 8 ani de încercări ratate, va putea, în fine, să se vadă pe podiumul laureaților și totuși cît de greu ni se părea mai ales nouă de realizat această isprava cînd alături de Rotaru al nostru se mai aflau întinși pe paturile standurilor, cu arma la umăr, încă 100 de concurenți, fiecare un as al tirului cu pușca, fiecare însuflețit de același gînd, cîștigarea unei medalii olimpice. Și lupta aceasta, de o asprime greu de imaginat, căreia îi fac față numai oameni cu nervii de oțel, a durat parcă o veșnicie. În fine, ultima serie de 10 cartușe. Viitorul campion olimpic, tînărul soldat Li Ho Jun, din R.P.D. Coreeană, americanul Auer și Rotaru sînt la egalitate. Acum se va decide ordinea finală. Pe trăgătorul nostru îl supăra umbra unei grile ce se oprea tocmai pe mijlocul țintei pe care trage. Și ultimul bilanț va fi un „noar". Un „noar" care avea să aducă totuși, la vîrsta de 37 de ani mult visata medalie de bronz, medalia după care a alergat atîta vreme. Acest bărbat cu părul încărunțit înainte de vreme, profesor de educație fizică, afișează o modestie dezarmantă. **„Ce aș putea să vă spun? Poate faptul că a fost unul dintre cele mai grele concursuri la care am participat, un concurs de tensiune căruia vedeți și dv. nu i-au putut rezista foarte mulți dintre favoriți. Satisfacția mea este și mai mare pentru că în aceste condiții dificile am reușit cea mai bună performanță din lunga mea carieră de trăgător".**

• **UN MARE scandal** era să se producă în cadrul competiției de box. La sfîrșitul meciului dintre „muștele" Mejia (Ecuador) și Rodriguez (Cuba) la microfon a fost anunțat învingător la puncte Mejia. Stupoare generală. Rodriguez a strîns mîna învingătorului său și a plecat cu el spre cabine. Nici n-au făcut bine 5—6 m împreună și crainicul a revenit scuzîndu-se că a fost o greșeală. Adevăratul învingător a fost Rodriguez, proclamat cu o decizie de 5—0.

• **UN GRUP** de hotelieri din Benidorm (Spania) a trimis o scrisoare comună C.I.O. prin care invită în mod gratuit, pentru o vacanță de 8 zile, pe toți medaliații cu aur la actuala ediție a J.O. Hotelierii au comunicat că fiecare campion olimpic va putea fi însoțit de o persoană. De asemenea, ei au anunțat că vor plăti și cheltuielile de drum.

• **VECHEA** vedetă a baschetului american Bill Russel (2,10 m) care a făcut parte din echipa învingătoare a S.U.A. la J.O. de la Melbourne este în prezent la München, Russel comentează meciurile turneului olimpic pentru televiziunea americană.

• **ÎNTR-O** singură zi Banca centrală bavareză din München a vîndut numismaților peste 20 000 de piese de 10 mărci care au fost emise cu prilejul J.O. Pentru a satisface toate cerințele oficialităților bancare au bătut un număr de 20 milioane de monezi.

• **PENTRU** pelicula „Cea de a XX-a Olimpiadă" producătorul David Wolfer l-a angajat pe cunoscutul mim francez Marceau. Marele actor francez va mima un spectator care va reacționa la cele mai importante momente ale diverselor manifestări sportive.

• **DEBBIE MEYER,** celebra înotătoare americană care a cucerit trei medalii de aur la J.O. din Mexic, este prezentă la München în calitate de ziaristă, Debbie a fost angajată de o mare agenție americană de presă să comenteze, desigur competiția de natație.

BREVIAR OLIMPIC

Russel (2,10 m) care a făcut parte din echipa învingătoare a S.U.A. la J.O. de la Melbourne este în prezent la München, Russel comentează meciurile turneului olimpic pentru televiziunea americană.

• ÎNTR-O singură zi Banca centrală bavareză din München a vîndut numismaților peste 20 000 de piese de 10 mărci care au fost emise cu prilejul J.O. Pentru a satisface toate cerințele oficialităților bancare au bătut un număr de 20 milioane de monezi.

• PENTRU pelicula „Cea de a XX-a Olimpiadă" producătorul David Wolfer l-a angajat pe cunoscutul mim francez Marceau. Marele actor francez va mima un spectator care va reacționa la cele mai importante momente ale diverselor manifestări sportive.

• DEBBIE MEYER, celebra înotătoare americană care a cucerit trei medalii de aur la J.O. din Mexic, este prezentă la München în calitate de ziaristă, Debbie a fost angajată de o mare agenție americană de presă să comenteze, desigur competiția de natație.

Cu și fără... crampoane

În întîlnirea de mîine cu reprezentativa Austriei:

DOUĂ DEBUTURI, O COINCIDENȚĂ ȘI TREI SUPRAVIEȚUITORI

de Eftimie IONESCU

Mîine, pe stadionul cel mai încandescent al țării, cel din „Cetatea Băniei", e programat meciul nr. 245 al reprezentativei noastre de fotbal. Invitata ei, o reprezentativă care s-a despărțit de o bună bucată de timp de „valsul vienez" al paselor și a trecut în rîndul echipelor tăioase și rele, adică în rîndul echipelor care practică fotbalul prezentului: reprezentativa Austriei. Echipa care se prezintă mîine la Craiova, să fim foarte pregătiți pentru această veche... noutate, a realizat în ultimii doi ani 75 la sută rezultate favorabile și e socotită drept una dintre selecționatele în marș spre înălțimi, dintre reprezentativele europene.

Această lămurire era utilă pentru stabilirea unor „adevăruri la zi". Mai departe, dorim să vă împărtășim cîteva lucruri — socotite de noi interesante — în legătură cu întîlnirea de deschidere a sezonului 1972/1973 al naționalei noastre, sezonul atacării turneului final al lui „Weltmeisterschaft 1974".

În primul rînd să salutăm debutul Craiovei în calitate de gazdă a unei partide inter-țări. E o cunună care se așează pe frunțile acestor admirabili iubitori de fotbal din „Cetatea Băniei"; ei meritau chiar mai de mult o asemenea răsplată, de vreme ce sînt de ani și ani în fruntea clasamentului prezențelor la partidele mari lor favorite, echipa lui Oblemenco și ceilalți; de vreme ce au dovedit, fără scurt-circuite ale blazării, un optimism robust pentru joc. Mîine, îi așteptăm la fel de entuziaști și de calzi, sportivi și deferenți față de oaspeți, un zid viu și fremătător al încurajării, pentru tricolori.

Se va mai petrece, probabil, un debut. Al lui Marcu; deci, într-un fel, tot al Craiovei. Jucător dotat cu întregul arsenal cerut pe cîmpul întrecerii unei extreme veritabile; rapid și întreprinzător, dribler greu de blocat. Naționala îi cere însă lui Marcu să lase în vestiarele propriei echipe de club un egoism adeseori exagerat care anulează reușite de toată frumusețea, realizate cu puține clipe înainte. Cu prețul înțelegerii acestei realități și cerințe, „căsătoria" națională-Marcu poate însemna o lungă conviețuire.

Ne mai întîlnim, tot mîine, cu o coincidență. „Vulcanul" național, Cornel Dinu, se reîntîlnește cu reprezentativa care i-a prilejuit debutul, cu patru ani în urmă, la Linz. Era un minz în ziua aceea, internaționalul care a urcat apoi atîtea trepte ale consacrării. A fost pe mai toate stadioanele celebre ale lumii. Doar Münchenul îi lipsește din colecție... A jucat împotriva mai tuturor așilor de pe glob. Dintre vedetele actualității nu le-a avut încă în față pe cele care alcătuiesc trioul cel mai elogiat, acum: Beckenbauer — Netzer — Müller și mărturisește că tare ar dori să-i simtă, în monomul pășind alături de naționala României, pe oamenii de 24 de carate din formația lui Schön. După cum nu dezminte că a intrat în plutonul celor care au declarat război titlului de recordman al selecționărilor în echipa națională. Mîine, la Craiova, e un moment al avansării în această cursă grea, întinsă peste ani.

Și mai e ceva mîine, la Craiova. Trei dintre cei 11 tricolori, numai trei, supraviețuiesc de la ultimul joc al naționalei cu selecționata Austriei: unul l-ați aflat, e Dinu. Ceilalți doi, Dobrin și Deleanu. Acest „trio al D-urilor" are — înțelegeți — obligații sentimentale suplimentare mîine, cînd Craiova debutează în rîndul orașelor care găzduiesc reprezentativa țării. Să fie într-un ceas bun... și să ne mai întîlnim în inima Olteniei și a fotbalului ei!

CULISELE HIPODROMULUI

• *UNELE SOSIRI au devenit surse de reale amărăciuni pentru amatorii care participă la alergările unde funcționează ordinea triplă. Este de netăgăduit că singurii în măsură de a se pronunța cu mai multe șanse de respectarea adevărului, asupra ordinii în care sosesc caii, sînt arbitrii-judecători de sosire, ce se află pe prelungirea liniei imaginare a centrului potoului cu linia perfect perpendiculară pe pistă, dar erorile din ultima perioadă (majoritatea referitoare la locul III) nu pot fi trecute cu vederea (premiul „Hunedoara": Caliopa în locul lui Heroina; premiul „Livezeni": Izomer în locul lui Fidela etc.). Poate este necesară intervenția... unui oculist pentru corectarea „imaginilor"; publicul spectator îl cere cu insistență...*

• *O SCRISOARE „de lingă inimă" am primit din partea lui Emil Cojocaru — Ploiești, un admirator și iubitor al curselor de cai. „Sînteți totuși nemulțumit de faptul că unii driveri și chiar antrenori-driveri nu au o ținută corespunzătoare și dați exemplu pe C. Radu, care a urcat în sulky (trăsurică) cu cizme de cauciuc în plină vară (eu l-aș da exemplu pe Tr. Dinu, care poartă cizme de pistă) și evidențiați pe Tr. Marcu care se prezintă într-o ținută corectă la fiecare alergare (eu l-as evidenția mai mult pentru că anul acesta este liderul clasamentului)". Cred că cei care vor citi aprecierile vor trage concluziile de rigoare; cît privește părerea referitoare la mărirea spațiului rezervat „Culiselor" în detrimentul fotbalului, nu prea cred că sutele de mii de... microbiști să fie de aceeași părere cu dv.*

Doru IONESCU

Poșta rotundă de Ion BĂIEȘU

Ing. C. OLTENSCHI, str. Remus nr. 29, sect. IV, București: „Echitatea — unul din principiile ce de secole însoțește întrecerea sportivă, riscă să devină în concepția clubului Steaua un banal și nesemnificativ cuvînt.

Dezorganizarea echipelor din primul eșalon, prin atragerea elementelor celor mai dotate, constituie un sistem pe care clubul bucureștean îl uzitează de ani. Regretabil este că toate aceste nereguli se fac sub paravanul unor puerile articole de regulament, ce deliberat, sub forma în care sînt redactate de F.R.F., tind să acopere sub toate aspectele obstrucția. Ieșirea din anonimatul în care ne arunecase aceste practici, a fost posibilă datorită poziției rationale la care a fost impusă să acționeze Federația, pe linia asigurării autonomiei cluburilor și, în mod special, a stabilității jucătorilor de valoare în cadrul tuturor echipelor. Că această linie pozitivă a ridicat cota la valori maxime a unor echipe ca: U.T.A., F.C. Argeș, „U"-Cluj, A. S. A. Tg. Mureș, Rapid etc., ce ani de zile au fost furnizorii clubului susmenționat și implicit a ridicat valoarea fotbalului românesc, este un lucru verificat. Era normal deci ca aceste stări de lucruri să nu mai convină clubului în cauză, care, continuîndu-și aceiași linie de dezinteres în problema pregătirii și promovării elementelor proprii (cu toate că are la dispoziție două centre de copii fiinanțate de F.R.F.), s-a zbătut în toți acești ani într-o pasivă mediocritate.

Dacă în cazul Iordache problema a rămas nelimpezită, cu toate explicațiile apărute în presă, iar implicațiile acestui caz și-au adus în parte contribuția la retrogradarea tinerei și talentatei echipe ieșene, ultimele „transferuri" ies din cadrul obișnuit al problemei, întrucît modul în care au fost perfectate lezează — sau planează să lezeze în permanență — interesele directe ale unor echipe de renume din eșalonul primei noastre divizii.

În linii generale, sistemul a rămas același ca acum 10—12 ani, pe timpul cînd în Calea Plevnei, utilizînd aceleași practici, se bătuse în cuie campionatul, sau și mai pe înțeles, de pe vremea cînd la fotbal, în ierarhia internațională, ne situam la aceiași cotă cu Luxemburgul și Malta. Dar metodele, în concepția clubului Steaua, nu contează. Scopul scuză mijloacele. Punînd ochii pe X, Y și Z, jucători valoroși dintr-o echipă, sub discreta asistență a Federației, ca la tarabă, începe tocmeala: „ni-l dați pe X, vi-l dăm pe Y și Z, sau numai pe Z, sau pe niciunul". Și uite așa transferul în concepția clubului susmenționat e perfectat.

An de an, echipele divizionare sînt văduvite de tinere și talentate elemente, ce dacă nu au marele noroc să plece după efectuarea „stagiului de tușe", devin mediocrități, sau simple monezi de schimb, în relațiile acestui club.

Ultimul așa zis transfer, cel al jucătorului Dumitru, este un transfer cu totul ieșit din comun, pentru că el vizează unul din cele mai valoroase elemente apărute în fotbalul românesc, crescut în cadrul unui club cu veche tradiție în mișcarea noastră sportivă. Explicațiile nefondate, date în grabă de presa de specialitate, tind să acopere unul din cele mai grave abuzuri efectuate pe linia relațiilor dintre cluburi și, ceea ce-i mai grav, prejudiciază una din echipele care și-a adus din plin contribuția la succesele echipei naționale și care este angajată în continuare într-o competiție europeană. În ce a constat ajutorul pe care Federația îl promisese și avea obligația să-l dea? Simplu. În asistența pasivă la obstrucțiile ce li s-au făcut sau continuă să li se mai facă echipelor noastre fruntașe, Rapid, U.T.A., F.C. Argeș, (a se vedea cazul Broșovschi, Cassai etc.)

În cazul Dumitru, încercările de a da cît de cît o explicație acestui bizar transfer, au fost puerile și cu nimic fondate. Mai mult pentru liniștirea atmosferei s-a omis să se specifice că în locul jucătorului Dumitru, clubul Steaua nu oferea nimic (jucătorii oferiți sînt împrumutați pe un an). Tracasat — după o bogată activitate i campionat, cupă, națională — jucătorului Dumitru i se zmulge o declarație cum că ar dori să activeze la clubul Steaua, Clubului Rapid nu-i rămîne altceva de făcut decît să-și dea asentimentul.

Adevărul izbea la prima vedere. Declarațiile și justificările nu au putut ascunde abuzul. Să te dispensezi de un jucător de valoare, în schimbul unei rezerve (și nici aceia crescută de clubul în cauză) e un schimb într-adevăr neuzitat nici la nivelul echipelor orășenești.

Dacă, într-adevăr, Federația ar fi dorit ca în interesul fotbalului să faciliteze acest transfer, la dorința expresă a jucătorului, atunci acest transfer nu se putea realiza decît între cluburile Rapid și Dinamo, club la care jucătorul în cauză își afirmase în repetate rînduri dorința să joace și cu care clubul Rapid putea trata problema transferului în condițiuni cu adevărat echitabile.

Acest abuz a fost posibil și datorită faptului că, nejustificat, C.N.E.F.S. refuză trecerea clubului Rapid din nou în rîndul grupărilor departamentale. Menținerea în continuare a clubului la nivelul unui club de sector, ca un apendice al organizației București, a transformat clubul ale cărui secții sportive i volei, baschet, handbal etc. erau de nivel continental, în club ale cărui secții abia dacă reușesc să-și mențină existența în diviziile naționale.

Direct, în cazul dezbătut, Federația Română de Fotbal are cea mai mare parte din vină. Nu sforăitoare declarații se așteptau din partea ei, ci măsuri concrete.

Am aruncat numai pentru o clipă vălul „roz-bomboniu" ce cu delicatețe F.R.F. și presa de specialitate se chinuiesc să-l așternă peste unele stări de lucruri deloc încurajatoare".

Încerc să-mi stăpînesc cît pot părerile asupra chestiunilor ridicate de dv. Nu vreau să mi se spună că am ceva cu clubul Steaua. Totuși, nu avem ce face atunci cînd adevărul iese la suprafață ca untdelemnul de floarea-soarelui, trebuie să spunem lucrurilor pe numele cel drept.

Clubul Steaua se lăcomește prea mult în ultimul timp, luînd jucători din dreapta și din stînga, fie că are sau că nu are nevoie de ei. Înaintașul Năstase a fost luat de la Progresul, unde își începuse o frumoasă ascensiune, și transformat într-un jucător de ocazie, care joacă din cînd în cînd. A urmat cazul Iordache, care a nemulțumit întreaga noastră lume sportivă. Acum a venit cazul Dumitru, producînd o tristețe generală. L-am văzut luni pe Dumitru, după lamentabilul joc făcut la Cluj, în compania noilor și inaferenților săi colegi. Am avut în față un om trist și dezolat. Nu se simte bine la Steaua și e obsedat de grelele cuvinte pe care le aude la fiecare pas din partea celor care pînă acum o lună îl adorau. Nu e bine să considerăm acest caz scandalos, încheiat. Opinia publică trebuie să judece și să dea sentința cea dreaptă.

ADEVĂRAT TURN BABEL

Trei etaje, 70 de cabine telefonice, 30 televizoare, 75 televizoare, un du-te vino ameților, un zumzet de stupină în care se amestecă toate limbile și dialectele pămîntului. Sîntem la centrul de presă. În jurul rotondei cu fotolii de plastic și mochetă de plus, fermecătoare indiene, în saraiuri violete, oferă cu nedezmințită politețe orientală ceaiuri speciale, îndulcite cu candel și parfumate cu coji de portocală. Licoarea aromată este „dopingul" de toate zilele al reporterilor. Cei 4 000 de ziariști, formînd un adevărat Turn Babel, trăiesc împreună ca într-o mare familie. Lucrează cot la cot, prinzesc în împunătorul restaurant de la parter cu „Auto-Service". Din cauza diferenței de fus orar, în această supraredacție se lucrează 24 din 24 ore. Europenii se agită în orele de seară, sute de americani apar cu manuscrisele la telex după miezul nopții, iar cei peste 100 de ziariști niponi sînt în fierbere pe la ora prînzului. Parcă niciodată nu a curs atîta cerneală pentru o competiție sportivă ca acum la München. Pentru fiecare doi sportivi se află aici un ziarist, astfel că cititorii ar putea și a doua zi chiar ce a visat cutare sau cutare campion înainte sau după desfășurarea unei probe. Condeie faimoase au fost atrase de această Olimpiadă, condeie care în activitatea obișnuită nu se ocupă de sport. Erich Segal, autorul filmului „Love Story" conduce o echipă a televiziunii americane. Scriitorul francez Antoine Blondine, distins cu premiul „Femina", semnează zilnic în „L'Equipe" o cronică sentimentală a Olimpiadei. Dar tonul inedit îl dau noii colegi de breaslă, trei celebri campioni ai sporturilor de iarnă care participă la Olimpiada de vară în calitate de ziariști. Este vorba de Karl Schranz, Ard Schenk și Ferdinand Ochoa. Olimpicul exclus de la Sapporo, austriacul Schranz, este prezent zilnic în satul olimpic cu microfonul și carnetul de notițe. Patinatorul de viteză Schenk se ocupă de ciclism și atletism, iar schiorul spaniol Ochoa, campion olimpic la coborîre, are preferințe pentru hochei pe iarbă și box. Casa presei are zilnic oaspeți. Astronautul James Lovel, regizorii Lelouch (și el fost ciclist) și Ichikawa și alții veniți aici pentru a face filmul jocurilor olimpice, au împărtășit ziariștilor primele lor impresii despre Olimpiadă.

CÎTE CEVA DESPRE ARBITRAJ ȘI DESPRE CONSECINȚELE LUI

de Valeriu MIRONESCU

În ce măsură arbitrajul în campionat poate influența asupra performanțelor echipei reprezentative? Nu e cumva o exagerare chiar faptul de a trata o asemenea temă? În cele ce urmează voi încerca să arăt că, într-adevăr, arbitrajul, „maniera" lui în campionat, are cîteva consecințe negative la echipa națională. Unele argumente rezultate din convorbirea cu antrenorul Angelo Niculescu, sînt de luat în considerare atît de către colegiul central de arbitri, observatori federali, cluburi și jucători cît și de către marele public al fotbalului. Subliniez aportul important al acestei din urmă categorii, fiindcă spectatorii pot descuraja fie interpretările aproximative ale regulilor de joc din partea cavalerilor fluierului, fie abuzurile unor actori cu balonul.

Influența arbitrajului divizionar începe să fie rea atunci cînd nu se mai află în concordanță cu cel internațional, atunci cînd începe să contrazică realitățile din fotbalul internațional. Obișnuind cu interpretări aproximative sau chiar eronate, sutele de jucători din prima divizie, echipele și publicul, arbitrajul creează unele dezavantaje fotbalului românesc în confruntări externe importante, în primul rînd, echipei naționale.

Vorbim foarte adesea despre necesitatea jocului atletic, îi invidiem pe alții din cauza forței cu care se angajează la lupta pentru minge, totuși, fluierăm, și arbitrii și publicul, atacuri, foarte corecte, regulamentare. Ar trebui să ne fie clar că jucătorul puternic, care-și învinge corect adversarul într-o luptă corp la corp, se cere încurajat și nu descurajat prin penalizări și dezaprobări publice. Sînt fotbaliști care se dezechilibrează sau cad la contactul corect cu un jucător puternic fiindcă sînt mai slabi fizic. Sau, din cauză că sînt insuficient pregătiți fizic și chiar tehnic. Sînt, de asemenea, jucători care s-au învățat să simuleze faultul asupra lor și chiar să caute cu luminarea contactul direct spre a obține un fault (O aripă rapidistă e cunoscută ca un cal breaz în această privință și nu-i mai dau crezare nici arbitrii debutanți. De vreun an de zile, un tînăr centru înaintaș de la Steaua s-a năruit la acest spectacol deplorabil, nici nu mai încearcă să-și dribleze adversarul ci se duce drept spre el, iar, la cea mai slabă atingere, cade ca un actor lovit de un glonte orb. Culmea e că dacă îi compari statura și picioarele cu ale lui Müller nu descoperi mare diferență. În schimb, Müller nu trișează!)

Din păcate, sînt destui arbitri în fotbalul nostru care nu disting jocul atletic de infracțiunea la regulă, favorizînd astfel pe cei mai debili, pe chiulangii de la pregătire și pe „actori". Această lipsă de discernămînt a provocat o opinie, pe de-o parte, împotriva intrării în lotul reprezentativ a citorva jucători puternici, „duri", dar corecți în acțiunile de deposedare, iar, pe de altă parte, a favorizat intrarea în lot a unor înaintași mai puțin corespunzători nivelului internațional de angajare fizică. Nu cred, oare, arbitrii că prin buna apreciere a jocului atletic, apreciere cu valabilitate la sutele de fotbaliști din divizia A, pot contribui la performanța externă?

Nu sînt izolate cazurile în care lăudăm comportarea unor jucători români în meciurile internaționale, iar, pentru același mod de acționa, îi penalizăm și îi dezaprobăm în partidele campionatului. Sînt mai multe explicații, totuși, aici reținatența dv. asupra uneia dintre ele: în meciurile internaționale sîntem arbitrați de arbitri... străini! Dar, să trecem mai departe, la chestiunea presingului și a modului în care îl judecă mulți arbitri de-ai noștri. Presing se cheamă atacul asupra apărătorilor în posesia mingii și de obicei se execută de către înaintași sau halfi. Ei bine, deprinși de multă vreme să încurajeze apărările, deprinși, pe de altă parte, cu atacanți sensibili fizic lipsiți de ambiție și fără tupeu, unora dintre arbitri li se pare ceva neobișnuit presingul și-l penalizează. Dumitrache, mai de mult, era adesea sancționat pentru asemenea fals motiv. Exemplul cel mai elocvent prin consecințe (meciul Rapid-Tottenham) a fost văzut la televizoare de foarte mulți amatori de fotbal) mi l-a furnizat în discuție Angelo Niculescu și vi-l redau spre a vi-l aminti fiecare: apărătorii rapidiști nu numai că se arătau surprinși de presingul insistent (desfășurat atletic de englezi), ci reclamau faulturi! Iată cum felul de a arbitra și-a pus pecetea pe jocul și mentalitatea fotbaliștilor noștri. Dacă vrem să anulăm o anumită rămînere în urmă pe planul fizic, dacă vrem zor-nevoie să ne luăm drept exemplu echipe campioane europene la cluburi sau internaționale, atunci să apelăm nu numai la îmbunătățirea pregătirii generale a jucătorului ci și la perfecționarea arbitrajului.

Rămîne încă un subiect de discutat: cursivitatea jocului. Mai întîi, e vorba despre acordarea așa numitului avantaj regulamentar. Dacă arbitrul n-are simțul anticipației, atunci rupe des jocul, cum știți că se întîmplă în divizia A, iar calitatea fotbalului scade, scade, totodată, și calitatea jucătorului, ce se obișnuiește cu un fotbal fragmentat. Probabil, aici e vorba, în primul rînd, de talent pentru meseria de arbitru, deci de selecție. Totuși, nu ne putem opri la atît. Apar și nesiguranțe de interpretare a regulilor, apare și insuficienta exersare. Pe deasupra, sînt unii care cred că partida e făcută ca să iasă ei în evidență, nu fotbalul. Și arbitrii cabotini sînt o pacoste pe capul jocului. Cine e vechi suporter știe că nimic nu e mai de laudă pentru un arbitru decît faptul de a fi fost cît se poate de... discret!

Ce-ar fi ca antrenorul echipei naționale să-și spună păsul, prin viu grai, tuturor arbitrilor divizionari reuniți special în acest scop de către Colegiul central?

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 3 septembrie 1972

1) ROMÂNIA (A) — AUSTRIA (A). Avantajul terenului propriu ca și înfocata galerie din Craiova vor purta spre victorie echipa română.

2) ROMÂNIA (tineret) — AUSTRIA (tineret). Nu este exclus un rezultat de egalitate deși echipa „cadeților" români pornește favorită.

3) F. C. GALAȚI — METALUL PLOPENI. Care dintre echipe va totaliza în clasament, după cele 90 minute de joc, patru puncte? Credem că gălățenii.

4) DUNĂREA GIURGIU — POLITEHNICA GALAȚI. La Giurgiu se ciștigă greu, chiar atunci cînd se întîlnesc două echipe „dunărene".

5) GLORIA BUZĂU — DELTA TULCEA. Noile promovate nu au obținut nici o victorie. Șansele sînt de partea buzoienilor. Nu este exclus nici egalul sau victoria oaspeților.

6) C.F.R. PAȘCANI — METALUL BUCUREȘTI. Vor primi bucureștenii primul gol în acest campionat? Dacă vor evita acest lucru pot pleca cu un egal de la Pașcani.

7) C. S. TIRGOVIȘTE — CHIMIA RM. VILCEA. Greu în acest început de sezon pentru echipa din Tîrgoviște. După acest meci are șansa să cedeze „lanterna".

8) C.F.R. TIMIȘOARA — F.C. BIHOR. Se întîlnesc două foste divizionare A. Posibile: egalul sau victoria timișorenilor.

9) OLIMPIA ORADEA — OLIMPIA SATU MARE. Orădenii pornesc favoriți în întîlnirea cu colegii din Satu Mare care luptă din greu pentru acumularea celor patru puncte cu care au fost penalizați.

10) C.F.R. ARAD — POLITEHNICA TIMIȘOARA. La acest meci tripla va rezolva multe necunoscute, deși înclinăm spre victoria gazdelor sau meci egal.

11) METROM BRAȘOV — CHIMIA FĂGĂRAȘ. Avantajul terenului nu prea se face simțit la această întîlnire. Totuși rămîn favoriți brașovenii.

12) METALURGISTUL CUGIR — C.S.M. SIBIU. Și la acest meci gazdele păstrează prima șansă. Sibienii sînt însă capabili de o surpriză.

13) MINERUL BAIA MARE — ELECTROPUTERE CRAIOVA. O bună șansă pentru băimăreni de a-și consolida poziția fruntașă. Nu credem echipa craioveană capabilă să răstoarne calculele hîrtiei.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

ENERGIA ELECTRICĂ POATE FI TRANSMISĂ LA MARI DISTANȚE FĂRĂ PIERDERI

● Iată o problemă științifică astăzi în centrul atenției cercetătorilor din lumea întreagă ● Un colectiv de fizicieni români semnează o lucrare de prestigiu internațional în acest domeniu.

(Relatarea în pag. a 5-a)

VĂ CUNOAȘTEȚI COPIII?

Cîteva păreri în legătură cu educația, pe care ni le împărtășește unul dintre cei mai renumiți specialiști în problemele copilăriei și adolescenței, în interviul nostru din pagina a 5-a.

Instalarea cortului la 4200 m altitudine

4 ROMÂNI PE DAMAVAND—CUH

● De două zile muntele se împotrivește ● Norii otrăviți ● Deasupra norilor ● Stîncile verzi și lacul încremenit ● 800 grame pe zi de cap de om ● 13 142 de kilometri — o singură pană de cauciuc.

Escaladarea celui mai înalt pisc al Iranului repovestită după relatarea inginerului Ionel COMAN, unul din membrii expediției

(Amănunte în pagina a 2-a)

AGENDĂ săptămînală

EMULAȚIA IDEILOR CREATOARE

Deși nu face parte din agenda unei anume săptămîni, vom sublinia în aceste rînduri un fenomen care a căpătat largi implicații politice și sociale în țara noastră. Este vorba de participarea largă a tuturor cetățenilor țării la tot ceea ce contribuie la bunul mers al obștei noastre. Evident, stimulentul principal îl constituie stilul de muncă elaborat de partid, de conducerea partidului, stil de muncă ce se concretizează printr-o amplă consultare, printr-un continuu dialog în legătură cu treburile comune ale întregii națiuni socialiste. Iar mai aproape în timp, un impuls puternic l-au dat acestei preocupări ideile cuprinse în documentele recentei Conferințe Naționale a Partidului, îndeosebi în raportul tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Evenimentele pe care le înregistrăm cotidian, reflectă în mod pregnant înalta conștiință socialistă cu care întregul popor privește împlinirea nobilelor țeluri pe care le-a conturat cu spirit științific și deplină luciditate Conferința Națională a Partidului. Există, se simte din fiecare fapt interesul puternic al tuturor pentru ceea ce aparține tuturor. Apar idei noi, modalități necunoscute pînă mai ieri, căi încă neumblate — totul menit să contribuie la dezvoltarea economiei naționale, la înflorirea patriei. Este cunoscută marea întrecere pentru realizarea cincinalului înainte de termen. Făcînd parte intrinsecă din aceasta, își deschide tot mai mult loc o puternică emulație a ideilor creatoare dedicate continuei îmbunătățiri a producției, în sensul de a realiza, cu același efort material și uman, mai mult și mai bine. Din ce în ce mai insistent se vorbește de investiția de inteligență și de pricepere tehnică, drept o investiție dintre cele mai rentabile, fapt confirmat prin numeroase dovezi. Și se vădește că geniul creator al poporului nostru răspunde acestei cerințe de actualitate, dînd la lumină numeroase invenții și inovații, organizîndu-se mai bine, realizînd noi bogății necesare patriei.

Desigur, toată această mișcare a spiritului novator implică forme noi de cuprindere, de valorificare și, în programul de lucru al întreprinderilor și instituțiilor centrale, preocuparea se află la loc de frunte. Ar fi însă greșit să credem că înțelegerea importanței acestei efervescențe creatoare este unanimă. Alături de atitudinea

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVI Nr. 779—sîmbătă 9 septembrie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

1947 BACĂU 1972

● Un proces de adînci prefaceri economice și sociale ● Din rădăcinile legendarului stejar de la Borzești au răsărit mîndre vlăstare ale socialismului ● Drumul în istorie a celei mai tinere așezări socialiste ● Schimbări profunde în fizionomia socială, în geografia spirituală a județului.

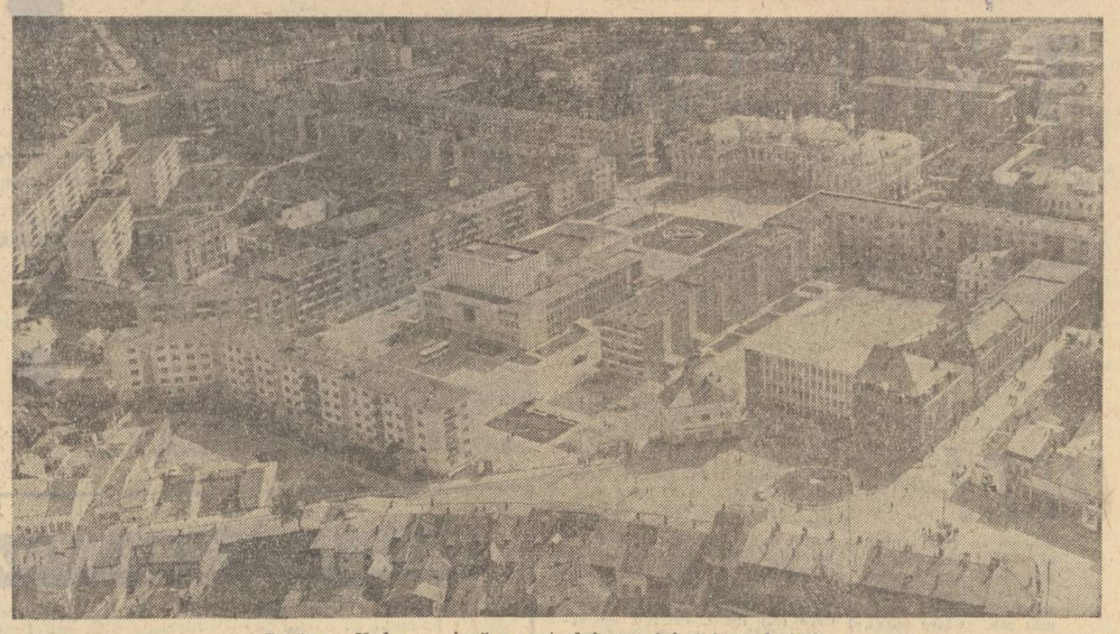

Bacău — Vedere aeriană a centrului orașului și împrejurimilor

Înfipt adînc în arcul de granit al Carpaților, județul Bacău își desfășoară larg întinderile, aidoma unei uriașe flamure unduind în bătaia vîntului, pînă departe, dincolo de colinele Tutovei. Varietatea reliefului, bogăția resurselor naturale îi conferă atributele unei unități teritorial-administrative pe deplin echilibrate și în continuă dezvoltare. El se situează astăzi pe unul din locurile fruntașe în ierarhia economică a județelor.

Că nu întotdeauna a ocupat acest loc o știe oricine. Cu numai două-trei decenii în urmă era considerat unul dintre cele mai înapoiate județe ale țării. Și doar atunci, ca și acum, în adîncurile pămîntului sălășluiau aceleași „mări" de țiței, aceiași munți de sare și cărbune; din nesfîrșitii lui codri seculari se rostogoleau la vale aceleași ape cristaline ce poartă în undele lor izvor de belșug și putere.

Scoaterea la lumină, introducerea în circuitul economic a acestor inestimabile bogății este rodul industrializării socialiste, al politicii de valorificare superioară a resurselor naturale, de dezvoltare armonioasă a tuturor județelor țării. În tot acest proces de adînci prefaceri economice și sociale rolul de catalizator l-au avut voința și abnegația oamenilor călăuziți de învățătura partidului. Iar înfăptuirile cu care ei se mîndresc astăzi constituie parte integrantă din drumul glorios străbătut de întregul nostru popor în anii puterii populare.

Prima apărută pe firmamentul Moldovei, **termocentrala de la Comănești** a dat semnalul marilor transformări care aveau să schimbe din temelii înfățișarea și rînduiala acestor locuri. Pentru că, în anii care au urmat, aici, pe Valea Trotușului, s-au pus bazele uneia dintre cele mai puternice cetăți ale chimiei românești. Rînd pe rînd, **din rădăcinile legendarului stejar de la Borzești au răsărit mîndre vlăstare ale socialismului: uzina de petrol, termocentrala, uzina chimică, uzina de cauciuc sintetic și produse petrochimice.** Conducte nevăzute, ca niște uriașe artere, pulsează necon-

Const. AZOIȚII

CONTINUARE ÎN PAG. ②

O DRAMĂ INEDITĂ DESPRE AVRAM IANCU

de George SBÂRCEA

(Pagina a 4-a)

Curier săptămînal

DE PATRU ANI, UN BĂIEȚEL AȘTEAPTĂ...

de Mihai STOIAN

(Pagina a 7-a)

„Alo, miliția ?..."

„CĂPRIOARA" A FOST PRINSĂ-N LAȚ...

(Pagina a 7-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Vai ce nostim !
Mihai STĂNESCU — București

Rod nou
Gherase GHEORGHE — Orșova

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

DEMNITATEA DE A FI ROMÂN

M-a căutat, zilele trecute, ziaristul american Robert G. Kaiser, corespondentul ziarului *„The Washington Post"* la Moscova, aflat în trecere prin țara noastră. M-am simțit flatat (desigur, cu toată prudența) de a mă ști cunoscut atît de departe. Și într-o zi ploioasă de august bucureștean, m-am întîlnit la braseria Hotelului „Intercontinental" cu domnul Kaiser, a cărui distinsă soție a luat loc alături de noi. Interesant om — ziaristul respectiv: de la început a intrat în subiect. Îl interesa pe domnul Kaiser, cum e și firesc, situația intelectualului român. Îl interesa cum își gîndește un scriitor comunist lumea, contradicțiile existente sau presupuse doar de cineva care nu trăiește aici.

Însă ceea ce mă deranjează la destui gazetari din Occident și ceea ce era aproape fatal să mă irite și la domnul Kaiser a fost senzația, pe care nu reușeam s-o înlătur, că domniile lor ne privesc pe noi, cei din această parte a lumii, ca pe niște actori ce trebuie să joace o piesă scrisă de altcineva, în vreme ce domniile lor dau din cap a nemulțumire sau a încuviințare la felul cum jucăm noi, românii. Cum adică, îi întreb pe domnul Kaiser, îți închipui dumneata cumva că mie-mi plac interogatoriile ? Îți închipui dumneata că eu voi suporta o astfel de discuție umilitoare ? Am impresia că ai aerul că mă tragi la răspundere...

Dar domnul Kaiser e un gazetar inteligent. Domnul Kaiser știe să surîdă și să schimbe vitezele. Deodată, conversația devine mai lenevașă, deși tot despre libertate discutăm. Acesta este subiectul preferat al gazetarilor din Occident. Domnul Kaiser ridică ochii spre mine cînd eu m-apuc să-i vorbesc despre democrația societății noastre. El îmi mărturisește că are toată stima pentru români, dar că ar vrea să se convingă că are loc cu adevărat un continuu proces de democratizare, în România. În fine, nu sînt eu cel născut să-l convingă pe R. Kaiser să treacă la mahomedanism, sau să-și aducă modesta sa contribuție la realizarea cincinalului în patru ani și jumătate. Norocul e că nici nu depinde de el democrația noastră. (Și am impresia că nu numai a noastră, ci și a lor). Știu că ziarul, la care lucrează domnul Kaiser, e un ziar important dar mă amuză să văd ce importanță își închipuie că aș crede eu că are dumnealui, domnul Kaiser. Însă, aici, la noi — datorită unor resturi de atmosferă „balcanică", de repede turcire — sînt unii care le dau străinilor o atenție cu mult prea mare, firește, stimînd în fiecare portmoneu nu cărțulia cu identitatea respectivului, ci dolarii lui. Domnul Kaiser are această dulce rîzgîială, de mare putere venită în vizită la o mică putere. De mult nu mă mai enervasem în limba engleză, așa că am

CONTINUARE ÎN PAG. ②

În pagina a 6-a

SFATURI PRACTICE pentru cei care s-au înapoiat din concediu, pentru tinerele mame și tinerele gospodine precum și pentru cei care locuiesc în blocuri.

EMULAȚIA IDEILOR CREATOARE

URMARE DIN PAG. 1

stimulatoare a celor ce caută și găsesc filonul prețios al noului, coexistă și poziția celor care consideră adoptarea unei inovații drept o bătaie de cap suplimentară, a celor care nu știu să vadă dincolo de niște interese înguste, imediate, pînă la urmă birocratice. Deosebit de pozitiv este, de aceea, că astfel de poziții nu sînt îngăduite, că presa ia atitudine împotriva lor. Și nu numai presa. În adunările generale ale oamenilor muncii, problema atitudinii față de tot ceea ce poate ridica munca la un nivel de eficiență superior a fost dezbătută cu toată stringența și cu un înalt spirit critic, afirmînd și de data aceasta partea de responsabilitate pe care și-o asumă fiecare om al muncii în îndeplinirea politicii partidului, în realizarea înainte de termen a sarcinilor cincinalului.

Se confirmă din nou, și din acest punct de vedere, relația strînsă, identitatea dintre partid și popor, aderiunea deplină a maselor la ideile formulate de partid. Spiritului creator, lucid, științific, cu care recenta Conferință Națională a ridicat problemele dezvoltării țării, masele de oameni ai muncii îi răspund cu rodul bogat al creației cotidiene, bazată pe inteligență, pe capacitate novatoare.

★

O serie de importante decizii au fost luate în cursul ședinței de săptămîna aceasta a Comitetului Executiv al Comitetului Central al partidului. Astfel, au fost examinate rezultatele în producție și eficiența economică obținute în sistemele de irigații amenajate pînă la finele anului trecut, stabilindu-se măsuri pentru trecerea cu mai multă hotărîre la sisteme de irigații mai simple și mai ieftine și pentru extinderea gradului de automatizare a acestora. De asemenea, au fost indicate măsuri pentru mai buna organizare a lucrărilor de hidroameliorații în vederea scurtării termenelor de execuție și diminuarea costurilor. S-a dat totodată un termen de circa două luni Ministerului Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor spre a prezenta un program care să ducă la folosirea rațională a sistemelor de irigații, în vederea obținerii unei producții agricole sporite la hectar și ridicării eficienței investițiilor. În aceeași ședință, Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a analizat și a aprobat propunerile unor ministere privind realizarea unor obiective industriale prevăzute în acest cincinal.

Stema municipiului Bacău

URMARE DIN PAG. 1

1947 BACĂU 1972

tenit spre instalațiile acestora gazul metan, țițeiul extras din exploatările Moinești, Zemeșului, Modîrzăului, saramura scoasă de la Tîrgu Ocna. Aici, în coloane și retorte complicate, la temperaturi și presiuni nebănuite, se petrece miraculoasa metamorfoză în produse cu largi utilizări și cu valori înzecite, însuțite : **substanțe clorosodice, antidăunători, mase plastice, cauciuc sintetic. Astăzi, pe Valea Trotușului se obține aproape jumătate din producția industrială a județului. Grupul industrial de petrochimie Borzești este singurul producător de cauciuc sintetic și polistiren din țară și ocupă primul loc în producția de sodă caustică, mase plastice, rășini sintetice, substanțe fitosanitare. El produce astăzi de opt ori mai mult decît realiza în 1938 industria chimică din întreaga țară.**

Alături de această puternică cetate industrială și odată cu ea, s-a înălțat orașul petrochimiștilor. Zămislit cu două decenii în urmă, pe temeliile unui stat cu oarecari pretenții de tîrg, el face notă aparte printre celelalte localități ale bătrînei Moldove numărîndu-se printre cele mai tinere și mai moderne orașe din țară. Firește că drumul în istorie al acestei așezări socialiste precum și al marelui complex industrial cu care se învecinează, nu se oprește aici. Respectînd regula, orașul și uzinele se dezvoltă necontenit. Numai în anii actualului cincinal, **ca urmare a punerii în funcțiune a unor noi instalații, producția Grupului industrial de petrochimie Borzești va crește cu peste 50 la sută.**

Vorbind despre această puternică zonă industrială nu trebuie să pierdem din vedere celelalte obiective prestigioase apărute pe harta județului în anii construcției socialismului : **complexele de prelucrare a lemnului de la Bacău și Comănești, șiragul de hidrocentrale de pe Bistrița, rafinăria de la Dărmănești, complexul hidrotehnic de la Poiana Uzului, uzina de vane din Bacău.** Punerea în funcțiune a acestora au imprimat județului un puternic caracter industrial. **La nivelul actual, producția anului 1947 se realizează în mai puțin de 20 de zile.**

Transformări tot atît de spectaculoase au avut loc și în agricultura județului. Dispunînd de o bază tehnico-materială puternică, modernă, **cooperativele agricole din județ obțin astăzi producții de două-trei ori mai mari decît cele pe care le realizau în trecut țăranii pe ogoarele fărîmițate.** La Bacău, Răcăciuni, Sascut au fost înființate mari complexe pentru creșterea păsărilor, porcilor, ovinelor și bovinelor. Sterpe altădată, colinele Tutovei, dealurile Berbeciului și Zeletinului își acoperă tot mai mult fruntile cu podoaba de smarald a viilor și livezilor.

Aceste mutații care s-au produs în economia județului au determinat schimbări tot atît de profunde în fizionomia socială, în geografia spirituală a acestor meleaguri. Urmașii păstorilor, ai tăietorilor de lemne și ai găzarilor de odinioară au devenit în anii noștri mecanici, chimiști, electroniști, oameni cu un larg orizont cultural și temeinice cunoștințe profesionale, capabili nu numai să conducă, ci să și construiască cele mai complicate mașini și instalații. **Numărul salariaților care lucrează acum în industria județului depășește cu mult pe cel al întregii populații urbane din anul 1947. Mai mult de 20 la sută dintre ei sînt absolvenți ai unei școli medii sau superioare.** Astăzi doar ilustratele vechi mai amintesc de aspectul monoton și însalubru, de atmosfera prăfuită a vechilor orașe și tîrguri. Orașul petrochimiștilor de pe Trotuș, Moinești, Bacăul, Buhușiul, Comăneștiul au devenit așezări moderne, puternice centre muncitorești. Au fost construite zeci de școli noi, case de cultură, spitale, teatre și alte așezăminte social-culturale. **La ora actuală mai mult de o treime din populația Bacăului și circa 70 la sută din cea a municipiului Gheorghe Gheorghiu-Dej locuiește în apartamente noi, confortabile.**

Prefaceri tot atît de adînci au avut loc și în viața satelor. Prin puternica dezvoltare economică, prin construcțiile înălțate, prin dotarea lor edilitar-gospodărească, **numeroase comune : Sascut, Dărmănești, Asău, Podul Turcului și altele s-au apropiat mult de nivelul așezărilor urbane.** Trotuarul, drumul asfaltat, alimentarea cu apă curentă, baia, încălzirea centrală și celelalte elemente ale confortului modern pătrund tot mai mult în viața satelor.

Destinul luminos pe care l-a cunoscut județul Bacău în anii puterii populare este edificator pentru oricare dintre laturile esențiale ale politicii partidului. Din acest punct de vedere cifrele comparative pe care le prezentăm constituie, în egală măsură, un argument și un document.

Const. AZOIȚII

25 de ani în 25 de cifre comparative

		1947	1972
1	Populația totală a județului	414 996 locuitori	648 596 locuitori
2	Ponderea populației urbane	14,6%	38%
3	Producția industrială pe cap de locuitor	1 871 lei	15 578 lei
4	Numărul salariaților la 1 000 de locuitori	140	230
5	Puterea instalată în centralele electrice	9 MW	825 MW
6	Numărul salariaților în municipiul Bacău	16 500	45 000
7	Greutatea specifică a populației ocupate în agricultură	80%	52,6%
8	Tractoare fizice agricole	27	2 300
9	Suprafața agricolă pe tractor fizic	5 000 ha	85 ha
10	Combine pentru păioase	—	645
11	Amenajări pentru irigații	225 ha	10 300 ha
12	Apartamente construite la orașe din fonduri și credite acordate de stat	—	25 500
13	Unități comerciale de stat și cooperatiste	675	1 461
14	Volumul mărfurilor desfăcute populației	314 600 000 lei	2.452.000.000 lei
15	Mărfuri vîndute pe locuitor	726 lei	3. 780 lei
16	Grădinițe de copii	31	377
17	Licee	3	19
18	Elevi înscriși în școli de cultură generală și licee	47 094	129 056
19	Numărul elevilor și studenților la 100 de locuitori	12	25
20	Cadre didactice	1 247	5 818
21	Cinematografe	31	237
22	Sate electrificate	11	371
23	Densitatea rețelei de drumuri modernizate la 1 000 kmp	12,1	66,6
24	Numărul locuitorilor la un medic	2 178	870
25	Abonați la radio	3 200	52 000

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

folosit prilejul. Gazetarul K. vrea să știe necazurile noastre, lupta cu instituțiile etc. Domnul Kaiser umblă flămînd prin Europa de Est să mai găsească un nonconformist, doi, să-i pună în insectar la Washington, să treacă burtăverzimea prin fața insectarului și cu umilitoare compasiune, să spună : *„sărac' nonconformist răsăritean"*.

Ei nu, nu, nene Kaiser. După expresia unui vechi demagog român, nu, nu, de trei ori nu. Și îi spun deci că, nu pe umărul, de altfel stimabil, pe care mi-l oferă el, în clipa aceasta; pot eu să-mi sprijin fruntea, să plîng și să mă plîng. Nu sînt în genere ipocrit și nu voi fi nici de această dată. Deci voi spune de-a dreptul ceea ce cred : *refuz să mă plîng oricărui străin și să critic vreunul din lucrurile pe care el le propune atenției mele, nu pentru că n-aș avea de ce mă plînge și n-ar fi destule de criticat, ci pentru că e imoral, e inacceptibil, e stupid, e umilitor pentru tine și jignitor pentru țara căreia îi aparții, să plîngi pe umărul tuturor acestor gazetari inteligenți și cinici, care nu fac, deseori, altceva decît să asiste la lupta dintre un om și o fiară și, în loc de a da ajutor omului respectiv, fotografiază (cu bucuria profesiunii îndeplinite) înclestarea, sfărîmarea oaselor omului și satisfacția fiarei lor. ei, gazetarii, repurtează astfel și o mare victorie a veridicității.*

Totuși, domnul Kaiser vrea să știe, de la mine, cum gîndește un tînăr scriitor comunist român, și eu îi răspund că da, se poate, dacă dumnealui poate îndeplini două condiții. Prima e să rămînă vreo zece-cincisprezece-douăzeci-treizeci de ani în România. Cu alte cuvinte aș cam vrea să-l recrutez pe domnul Kaiser, să avem și noi un gazetar român de origine americană, care să scrie la *Albina* în stilul său personal, despre felul cum merg însămînțările, ori la Tecuci, ori chiar, de ce nu, prin Mehedinți. Demn și el, n-am de ce să zic, domnul Kaiser zice că nu. Al doilea lucru, pe care i-l cer, e să-mi spună unde-i pot lăsa, a doua zi, niște poezii ale mele traduse în englezește, pentru a vedea dumnealui personal, dacă scriitorul are libertate în România, așa cum fără dovezi îi spusesem eu. Nepublicate ? întreabă el. Ba nu, poezii publicate, răspund eu. Și i le-am lăsat la recepție a doua zi. I-or fi plăcut? Îmi țin pumnii, de emoție...

Are 29 de ani, ca și mine. Este corespondentul unui ziar important, într-o mare capitală. Poate va fi, mîine, un ziarist de mîna întîi. Nu știu în ce măsură se va mulțumi el de ideile mediului în care trăiește. Nici n-are importanță, pînă la urmă. Important este, pentru noi, să știm că ne facem datoria, că sîntem demni, că n-avem de dat un spectacol în fața nimănui și, cu atît mai mult, de dat socoteală nimănui, decît propriului nostru popor, propriei noastre conștiințe.

Examenul cel mai greu, pe care l-avem de trecut, la lecția *demnitate* se dă, pînă la urmă, în raporturile noastre cu străinii.

Mi-amintesc, ori de cîte ori un străin îmi spune *bravo*, că *bravo* se spune măgarilor. În rest, însă îmi place să mi se spună *bravo*, cînd merit.

Și-aici aș încheia cu o idee asupra căreia voi mai reveni : *ROMÂNIA SE FACE ÎN ROMÂNIA*. Din fericire!

VEȘTI NOI DE PE FRONTUL LUPTEI CU MIROSURILE

Iată ce primim de la un grup de locatari, ai blocului C.4 B, din bulevardul Constantin Brîncoveanu 101, din București : *„Am citit, în „Magazinul" de simbătă 26 august, la rubrica „Lumea ca lume", despre mirosul urît (duhoarea) din preajma abatorului, miros pe care îl luăm zilnic în nas, trecînd prin spatele abatorului. În seara zilei de 28 august un miros foarte puternic, grețos, apropiat celui de parafină încălzită, bănuim că tot de acolo, a fost adus de vînt pînă în fundul cartierului Berceni. Acest miros se repetă foarte des. Noi, locuitorii cartierului Berceni, vă mulțumim pentru cele scrise de dv. în acel articol, și vă rugăm să mai scrieți despre aceste necazuri ale noastre poate vor înțelege cei în drept"*.

Vorba dumneavoastră e *poate !*

TERMEN DE GARANȚIE EXPIRAT DE O MIE ȘI CEVA DE ANI

Un cetățean, Ștefan Göbl, îmi semnalează că, pe *napolitanele desert*, al căror termen de garanție este de trei luni, se face specificare *produit romain*, ceea ce ar însemna că dulciurile respective ne-au rămas de pe vremea romanilor. Faptul ar fi îmbucurător, din multe puncte de vedere. Îa închipuiți-vă! Romanii le momeau pe femeile dace cu napolitane desert. Napolitanele desert costau și atunci 1,35 lei etc. O napolitană de import din Marele Imperiu! Ehe, ce timpuri, ce napolitane!

Un lucru e, însă trist și anume că napolitanele latinității au termenul de garanție expirat de o mie și ceva de ani. Să nu fie cumva o păcătoasă greșeală de tipar și, în realitate să fie vorba de *roumain* nu de *romain*. Să fie napolitanele desert un produs românesc oarecare? Mira-m-aș! Întrista-m-aș! Mai bine o napolitană latină expirată, decît o napolitană de-a noastră cu ambalajul plin de greșeli de tipar. Iar dacă ar fi într-adevăr vorba de o napolitană latină, ar fi formidabil să săpăm în continuare, să găsim vechea Dacie plină de napolitane (chiar expirate). Dar nu e, nu poate fi adevărat. Încă o iluzie se sfărîmă cu brutalitatea caracteristică veacului nostru, căci o ștampilă cinică se deslușește aici, pe ambalaj — 21 iunie 1972. Pardon, latinitate refuzată !

Adrian PĂUNESCU

SECVENȚE • SECVENȚE

4 ROMÂNI PE DAMAVAND-CUH

Nu era doar o mișcare violentă a aerului, ci o nemaiînchipuită și continuă schimbare de forme, năzărite din cerul care coborîse peste capetele noastre, o imposibilă încercare a furtunii de a-și defini chipul în aerul lăptos și consistent. De două zile muntele se împotrivea încercării noastre de a-l escalada. Îl găsisem, la capătul unui drum de 4 000 de kilometri, după ce inspiraserăm parfumul Văii trandafirilor Bulgariei, după ce trecuserăm prin larma Istanbulului, traversaserăm Turcia prin Ankara și Șiraz, pe sub muntele Ararat, apoi, jumătate din Iran, oprindu-ne pentru puțin timp la Tabriz și Teheran. Încă de la Brașov încărcaserăm cele două turisme „Dacia" cu salam de Sibiu, cașcaval, conserve, untdelemn, gemuri și biscuiți, hrană pentru 4 oameni timp de 45 de zile, 800 grame pe zi de cap de om. Pe 12 iulie 1972 începuserăm ascensiunea și acum stăteam de două zile blocați de furtuna de zăpadă care părea să nu mai contenească. Ghizii iranieni erau serioși și tăcuți. Cred că toți ghizii din lume sînt serioși și tăcuți. Pînă la 4 000 de metri, urcaserăm ocolit, după vînt. Știam de ce și nu puneam întrebări. De cîteva ori, în locuri cunoscute de ei, o luaseră înainte spunîndu-ne să așteptăm. La înapoiere, purtau batiste mari legate peste gură și nas... „Pe aici nu se poate"... Auzisem că ghizii de pe Damavand-cuh, piscul cel mai înalt al Iranului (5 772 de metri, după ultimele măsurători), folosesc în loc de măști împotriva gazelor de sulf, batiste în care pun usturoi pisat. Atunci nu crezusem, acum le vedem. Vulcanul emana gaze de sulf și norii otrăviți se scurgeau de-a lungul văilor mai înguste, într-o procesiune funebră. Trebuia să ocolim. În dimineața zilei de șaptesprezece cerul se limpezise cîteva minute pentru ca apoi norii să învăluie din nou piscul. Începea ultima etapă a urcușului, acei 1 700 de metri, cei mai grei... Dar muntele a rămas toată ziua în ceață și ascensiunea a fost imposibilă. Obosisem de atîta așteptare și seara ne-am vîrît în sacii de dormit, la fel de serioși și tăcuți ca și ghizii noștri. Nu știu dacă-mi amintesc exact dar parcă atunci m-am visat acasă, la mine, la Brașov, spărgîndu-mi capul cu o problemă de normare, cînd m-am pomenit că cineva mă zgîlțîie și-mi spune nu știu ce — că nu era în românește. În sfîrșit, m-am trezit. Era ora trei și unul din ghizi îmi arăta cerul limpede și piscul care se vedea în întreaga sa frumusețe, o viziune din basmele în care cu o simplă formulă magică se înalță peste noapte castele de argint. Peste o jumătate de oră tabăra se ridica și începea ascensiunea. O așteptasem așa de mult încît urcușul mi s-a părut ușor. Aveam o ciudată senzație de plecare din lume, călcînd pe zăpada albă, afînată și gîndindumă că în straturile de dedesubt gheața nu reușise să devină din nou apa din care se născuse, de mult, poate la începutul lumii... De la patru mii de metri Damavand-cuh este acoperit de ghețuri veșnice. Lîngă mine îl auzeam gîfîind pe Anton Demeter, economist la Direcția județeană de control și revizie- Brașov. Pe inginerul Augustin Rusu din Tîrgu Mureș, îl vedeam în față, urcînd, cu spatele încordat. Dimineața ne-a găsit deasupra norilor și așa de aproape de vîrf, încît nu ne venea să credem. Și totuși parcursesem abia jumătate din această ultimă etapă. Nu știu cum să redau aceste ultime ore de urcuș în care nu s-au schimbat mai mult de 20 de cuvinte. La ora 11 eram sus. Piscul este un grup de stînci verzi, acoperite de sulf, și între ele, într-un con vulcanic, un ochi de apă incredibil de mult la multe grade sub zero, cine știe cînd, într-o ultimă clipire spre cer. Acesta a fost urcușul. Restul are mai puțină importanță... Pe 12 august treceam „Podul Prieteniei" și de aici șoseaua pînă la Brașov, în total 13 142 kilometri, plus urcușul și o singură pană de cauciuc. Acum mi-am reluat activitatea în cadrul Serviciului de organizare științifică a producției la „Hidromecanica". Brașov dar gustul înălțimii încă nu l-am pierdut..."

Inginerul Ionel Coman rîde stingherit, răvășind vraful de fotografii pe care s-au fixat castele de argint... „Am glumit, bineînțeles. La noi, aici, „gustul înălțimii", se declină la plural"...

Anton UNCU

Iran : vedere spre muntele Damavand

Foto : Ionel COMAN

CEI 12 AU BIRUIT!

File de eroism dintr-o expediție pionierească

Echipajul „Leii Carpaților" compus din 10 pionieri și doi însoțitori de prin meleagurile Doljului (com. Cotofenii din Dos, satul Mihăița), porniți într-o expediție pionierească în Carpații Meridionali, A ÎNVINS. Ultimele două cuvinte, sînt subliniate, sînt scrise apăsat, pecetluind parcă în acest caiet cu denumire de jurnal, prinosul unei victorii, biruirea unor primejdii nebănuite de nici unul din cei 12 din echipaj.

Primele încercări

Plecată din Petroșeni pe un traseu aprobat de Casa Pionierilor din Craiova, expediția „Leii Carpaților" atinsese în timp de cîteva zile toate punctele notate pe hartă. Pentru fiecare dintre ei, căpitan secund, geograf, naturalist, geolog, bucătar și chiar pentru cei doi însoțitori — profesorul Tiberiu Dinescu și utecistul Mircea Dobre, mediul înconjurător constituia un prilej de adînci frămîntări.

Nici cînd nu li se înfățișase privirilor aceste forme de relief, acest fantastic masiv muntos care urcă, urcă aproape să atingă cerul. Ochii lor nu văzuseră abrupturi, funduri de văi adînci săgetate de fulgere, clocotind de ecoul tunetelor.

Străbat zile întregi păduri dese ca perii, cu scorburi răsturnate de ape. Pășesc anevoios cu rucsacul doldora, greu ca plumbul, privind îngrijorați la orice mișcare din desiș, sau atingînd cote înalte ale coamelor pleșuve.

Seara, după ce se stingea focul, un întuneric de catran se așternea peste corturi. Se uită în sus, împrejur, pentru a distinge vreo lumină, vreo stea, apoi intră pe bîjbîite în cort, trăgînd pe ei sacii de dormit, înghesuindu-se de frig unii în alții.

Peste noapte unii se trezesc și ieșiți din lumea visurilor, ascultă cum jos în vale freamătă pădurea, cum cad copaci și crengi uscate, cum șfichiuiește vîntul în stînci.

La hotarul cumpenei

Cu timpul, emoțiile, teama de necunoscut, încep să rămînă în urmă. Preocupați de a-și îndeplini fiecare misiunea, urcă pieptiș, sar praguri și stînci, își pregătesc mîncare, se odihnesc.

În drum către vîrful Păpușa însă, le-a fost dat să întîlnească un adevărat potop. La încenut s-a întunecat cerul, s-a făcut nevăzut pămîntul. Ceața, norii, s-au lăsat pe munte în jos, lipsindu-l complet de vizibilitate. Nu se mai văd. Știu că în dreapta e prăpastie, în stînga e peretele stîncos al muntelui. Se string grămadă, pun corturile.

N-au terminat instalarea că se pornește vîntul. O furtună nemiloasă cu răbufniri de rafale, care mătură din cale tot. Primul cort n-a rezistat, e zmuls ca o frunză lăsînd pe cei de sub el fără adăpost. Însoțitorii, căpitanul, secundul, intervin, fac regruparea. E posibil ca într-un cort de patru, să locuiască doisprezece ? Nu mai stau pe gînduri, intră cu toții într-unul singur. Vîntul suflă, se rostogolește cu o forță sălbatică, umflînd, pocnind pînzele, gata să-i răstoarne.

Se iau măsuri de întărirea ancorelor, de anihilarea presiunilor. Cei mari au dublat sforile la țăruși și pentru că nu pot să le înnoade le țin în mînă întinse ca o strună. Cei mici s-au așezat cu trupurile întinse la extremitățile din fund ale cortului, zăgăzuind curentul, posibilitatea de umflare a cortului.

Toată noaptea a plouat. Apa a pătruns peste tot, în cort, peste haine, alimente : și mai ales au rămas fără pîine. Dimineața au mîncat ce au putut. Către prînz nu mai ploua. Ningea în schimb cu fulgi mari răsturnați în vîrtejuri, așternînd în hornul stîncilor, al pajiștilor montane, movile de omăt alb. Către seară, pe unde mai rămăseseră ochiuri de apă, s-a format crustă de gheață. Se controlează bidoanele, apa strînsă la streașina cortului era de sfîrșite. Se dă cuvînt de ordine : nimeni să nu bea mai mult de un capac de bidon. Noaptea, — în cea de a doua noapte — se dă alarmă. Pionierii Preda Ionel și Călin Ion nu mai răspund la întrebări. Căpitanul echipajului — pionierul Ungureanu Constantin — aprinde o lanternă. Împreună cu profesorul îi mișcă, le ridică fața, vînătă, cu buzele arse. Masaje, se iau haine uscate, de pe trupurile celorlalți, zahăr, cîteva porții în plus de apă... Pînă la ziuă s-au ocupat de cei doi pionieri. La lumina zorilor acestia erau din nou pe picioare.

În cea de a patra zi de cumpănă, printre norii plumburii a apărut o rază de soare. Ea se prelinge darnică în lumină, pînă la cortul de pe prichiciul muntelui, unde o expediție pionierească rezista eroic.

Ajunși în aceeași zi la cabana Rusu, au scos dintr-un fund de rucsac un caiet, pe care au scris apăsat „echipajul Leii Carpaților a biruit". La nimeni din cei prezenți nu ne venea să credem.

Dumitru CERCHEZEANU

GEOGRAFIE SENTIMENTALĂ

FLORĂ POETICĂ (I)

de Iordan CHIMET

Botanistul anonim, necunoscutul cu o mie de nume care, primul, atunci în curgerea vremurilor a înțeles să ia natura într-o mai deplină stăpînire, denumind-o în toate înfățișările ei, fără îndoială nu-și dezlipise încă existența de basm. Realitatea era străbătută de curenții subterani ai visului, umbre lunecoase și lumini de miraj planau deasupra-i, metamorfozele fără sfîrșit zămislite prin simpla respirație a sufletului poetic se plămădeau în spațiul modest al gospodăriei sale, trecînd prin curtea cu animale domestice către întinsa pajiște cu flori și Pădurea cea Mare. Cerul era aproape. Se apleca uimit asupra plantelor pe care le întîlnea pretutindeni : în poiene, în fînețe, pe malul apelor de șes, sau sus la munte, și învăța să le cunoască virtuțile, le afla obiceiurile tăinuite, le folosea tot mai deplin ascunsele lor energii. Dar în tot acest început de viață științifică, el nu-și părăsea privilegiul său de a gîndi poetic.

Și astfel, unele după altele, plantele au primit nume devenind ele însele, trecînd din natură în privire, din privire în memorie, dar numele lor culese din lumea fantastică în care se mișca omul, așază basmul pe veci, cu eroii săi buni și răi, cu schema sa arhetipală în pajiștea cea mîndră cu flori. Autorul, atunci în urmă cu veacuri, a fixat rolurile plantelor în scenariul etern pe care-l vor juca în curgerea fără sfîrșit a primăverilor : una va fi smeoaică, dar vom găsi și o smeoaie, alta Sînziană de munte, deosebită de Sînziana albă sau Drăgaica, Vom întîlni pe cîmpii Rodu pămîntului, Lumînărica pămîntului, Sîngele voinicului, urmă de-a dreptul dramatică a unei întîmplări misterioase petrecute nu cu mult timp înaintea sosirii noastre în Pădure. Rolurile tenebroase vor fi interpretate de Muscata dracului, Spata dracului sau Scaiul dracului. Soră cu frate este, poate, un ecou botanic al baladei Soarelui și Lunii, Bundița vîntului inventează un nume floral cu delicatețe. Trei frați pătați aduc în onomastica lumii lor prevestirea unei apropiate aventuri, a unor previzibile războaie. Și cum am putea uita plantele cu atît de importante roluri în acțiunea basmului : Muma pădurii, Ciurul zmeilor, Crăiasa zmeilor și, bineînțeles, Iarba fiarelor al cărei nume laic, cumplit, dăruit de savanți Cynanchum vincetoxicum îi anulează, drept pedeapsă, puterile miraculoase pe care i le cunoaștem de atîta vreme. În realitate sînt două făpturi deosebite.

Cu o uimitoare gîngășie omul din popor metaforizează continuu, dezmierdînd cu nume dulci, cu imagini delicate plantele pe care le întîlnește. Uneia îi spune 7 degete, alteia Buruiană de cinci degete. Naturii îi este recunoscută noblețea, un adevărat cîntec de laudă adus frumuseții feminine transpare în acest gest, în aparență neînsemnat de firesc, de a dărui nume florilor : Doamna codrului, Tremurătoarea, Roua cerului, Margareta sau aurata, Lacrămile Elenii.

Cuvintele de mîngîiere care urcă parcă singure, din îndepărtatele izvoare ale vieții, cu care mama de pretutindeni își alintă pruncii, se revarsă din belșug asupra lumii florilor : Șopîrlița, Mierluța, Argintica, Lăptișor, Flămînzica de munte, Luntricica galbenă. Luntricica mătăsoasă, Iarba dulce, Ghiocei bogați, Smîntînica, mlăștinița purpurie, Strutușori și chiar o Angelică de pădure, amintindu-ne încă o dată că nimic nu e nou sub soare.

Bineînțeles, el, poetul-botanist, omul din popor își găsește justificările în chiar lumea poeziei : în fiecare moment el compară, asemuiește, contopește sau separă pentru a uni din nou, astfel, tot ce întîlnește Nimic nu rămîne de sine stătător, autonom, fără legături O asemănare vizibilă sau dimpotrivă, una vagă, îndepărtată, un caracter comun, un viciu sau o virtute, o colaborare întîmplătoare sau, dimpotrivă, una statornică îi îngăduie să asemuiască floarea cu un animal fantastic sau cu unul real, să transforme lumea vegetală într-o lume animală dotată cu o viață secretă, deosebită de cea cunoscută de toată lumea. Uneori comparația nu este dusă pînă la capăt. O singură trăsătură a plantei este suficient de categorică pentru a denumi întreaga spețâ : Vătămătoarea, Spălăcioasa, Rotunjoara, Amăreala, Rostogolul, Lipicioasa, Doritoarea. Judecata de valoare continuă este de cele mai multe ori subiectivă, căci nu întotdeauna caracterul reținut este fundamental, ca în cazul cînd el înzestrează florile cu nume de bidivii de basm : Năvalnic, Strașnic, Năpraznic, Slăbănog. Alteori glasul omenesc se înăsprește. Dintr-un motiv sau altul el ceartă planta pentru vini reale sau imaginare și planta drept pedeapsă primește un nume pilduitor de rea purtare și este expusă pentru veacuri oprobriului public : Pațachină, Scrintitoarea albă, Lemn cîinesc, Tei pucios, Tîlhărea, Trei Răi, Silnic, Zizanie, Veninărița, Holeră, Păduchernița, Romanița puturoasă, Mușețel prost, Netoată.

Compară mereu, dar cu ce compară ? Cu ce știe mai bine, cu ceea ce știe că-i este prieten sau dușman din lumea în care se află. Așadar, din interiorul gospodăriei, parcă o prezență inefabilă pare a sălășlui în odaia femeii. Și ceva din inventarul domestic, în special podoabele farmecului feminin, sînt regăsite în grădina cea mare a naturii : Mărgica, Mărțișorul. Floarea de perină. Degetarul galben, Papucul Doamnei sau Colțunii Doamnei.

DE PRETUTINDENI

Lotti Lupold din R.F.G. nu are decît 19 ani, însă arta ei în dozarea ingredientelor și în realizarea celei mai delicioase beri blonde e... unică. În plus, tînăra s-a dovedit a avea un „ochi excepțional" pentru a aprecia dacă berea este „coaptă" îndeajuns. A terminat de curînd „cursurile". Școala ei a fost la o străveche fabrică de bere din capitala Elveției

Cînd pasionatul pescar sportiv Cima, l-a adus acasă, peștele nu era atît de mare. Fiul său, micuțul Marco Cima a obținut permisiunea să păstreze... peștișorul, la început în cada din camera de baie. L-a hrănit cu atîta sîrguință, încît crăpceanul a devenit... crap mare și își manifestă recunoștința lăsîndu-l pe băiat să-l ia de... urechi. Se privesc ochi în ochi, într-un ciudat, tainic, dialog prietenesc

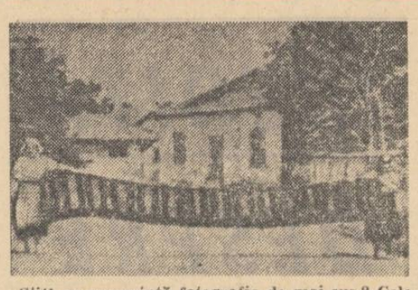

Știți ce reprezintă fotografia de mai sus ? Cele două femei țin o catrință desfăcută așa cum se poartă în satul Kobișnița din R.S.F. Iugoslavia. O astfel de catrință „krțan", cum i se spune acolo, necesită cel puțin 5 m de material.

Un tînăr și disperat îndrăgostit din Massachussets (S.U.A.) a găsit o soluție originală pentru a-și decide iubita la mai multă... înțelegere. A ales cel mai înalt imobil din oraș și a stat pe terasa acestuia timp de 200 de zile, deoarece aleasa inimii lui refuza cu încăpățînare cererea în căsătorie. După trecerea celor două sute de zile, Tania, convinsă de o asemenea tenacitate, s-a decis să-i asculte... glasul inimii și s-a „urcat" la el, împăcîndu-i cu o sărutare și oferindu-i... mîna.

Locuitorii cartierelor periferice din New Orleans (S.U.A.), în urma unei violente ploi au avut senzația — privind pe fereastră — că se află la... Veneția. Toate străzile erau transformate în canale, pe care se putea circula numai cu... gondole improvizate. Problema întoarcerii la domiciliu a fost rezolvată în mod ingenios de către doi tineri mai norocoși, care aveau un magazin cu articole tehnico-sanitare. Ei au folosit drept ambarcațiie cada băii din plastic expusă în vitrină

VARA este folosită în insula Vranghel pentru a prinde puișorii de urs alb în vederea populării grădinilor zoologice din U.R.S.S. Vînătorii folosesc o tehnică ingenioasă. Profitînd de o copcă deschisă ei încep să facă tot felul de zgomote. Ursoaica iese să vadă ce se... întîmplă. În urma ei apar și „copiii". Cu ajutorul unui pistol sau a unei puști ursoaica este paralizată provizoriu, cu ajutorul unei injecții. Ea este apoi marcată și i se ia sînge în vederea analizelor fiziologice. În timpul somnului, ursuleții sînt îmbarcați în mașini puternice cu șenile. După cîteva ore, ursoaica își revine la starea normală și constată că a rămas singură.

Femeia cu 14 mîini ? Nu ! Numai o fotografie a fotoreporterului J. Barmin de la agenția TASS care a aranjat astfel imaginea cu 7 membri ai ansamblului „Savana".

PATRU acvanauți japonezi au început o experiență interesantă : studierea condițiilor de viață ale omului sub apă. „Casa" lor subacvatică se află la adîncimea de 30 m și la 300 m distanță de țărm, în zona portului Tago. În prima repriză a imersiunii, durata 78 ore, acvanauții au prevăzut diferite experiențe în interiorul și în afara adăpostului lor subacvatic. Programul este prevăzut să fie executat de-a lungul a cîtorva ani. Sînt prevăzute imersiuni la adîncimea de 60 și 100 m.

ANTONIO FIOSCONI a fost mai bine de o jumătate de secol paznic la mormîntul lui Dante. În tot acest răstimp și-a îndeplinit conștiincios îndatoririle reușind totodată să învețe pe de rost „Divina Comedie", performanță cu care nu s-ar putea lăuda mulți specialiști în studiul operei marelui florentin.

CEL MAI LUNG pod din Europa, măsurînd în lungime aproape 6 500 km, va fi deschis traficului în luna octombrie în Suedia. El va lega Suedia continentală de insula Oland din Marea Baltică.

COLIERUL unei femei, care a trăit în stepa Kazahstanului meridional acum cincisprezece veacuri a oferit o surpriză oamenilor de știință. Pe una din pietrele care compun colierul, avînd un diametru de un centimetru, s-a descoperit o inscripție miniaturală cu privire la străvechea ceremonie a logodnei folosită de nomazi. Nu s-a putut stabili încă, în ce mod, pe această piatră atît de dură, au putut fi plasate litere atît de mici, a căror descifrare cere folosirea unei lupe.

Un locuitor din Sidney, William Dorban, se plimba prin parcul urbei sale, cînd, pe neașteptate a fost atacat de un roi de albine. A fost nevoie de asistența medicală pentru a-l salva de urmările acestei neplăcute întîlniri. Curios este că dintre toți cei ce se plimbau în acel loc, albinele l-au atacat tocmai pe el. O explicație a acestui fapt a fost dată de entomologi: Dorban lucrează la o fabrică de miere artificială, iar mirosul acestui înlocuitor a iritat albinele.

AEROPORTUL din Ontario. Un avion tocmai se pregătea de decolare. Dintr-o ladă a unui călător a „scăpat" un motan negru care s-a speriat și a nimerit în cabina pilotului. Semn rău, s-a gîndit echipajul, cerînd și obținînd permisiunea de întrerupere a călătoriei. Pasagerii au fost invitați în alt aparat de zbor, iar motanul „chemat" la ordine...

LA 2 000 KM de coasta Australiei, pe insulele Noile Hebride, înainte de a se căsători bărbatul este supus unei probe deosebite de curaj : trebuie să sară de la o înălțime de 27 m.

POSIBILITATEA de a folosi minele părăsite pentru a instala sere, constituie actualmente obiectul unor experimentări întreprinse de către cercetătorii Institutului agricol din Ucraina. Prima seră experimentată în subteran funcționează deja la o adîncime de 370 metri. Este luminată de un soare „electric", de mare forță. Încă din primul an de activitate a dat patru recolte în loc de două cît erau obținute în serele normale.

TREAPTA OȚELULUI

Însemnări despre „Cetățile de foc" ale R. P. D. Coreene

Nicăieri, poate, nu se simte mai puternic cadența industrializării din Coreea socialistă ca în „cetățile de foc". Dinamica și-a pus pecetea asupra întregii vieți economice a țării, zeci de uzine din numeroase ramuri industriale, zeci de mii de brigăzi de producție de la orașe și sate își desfășoară activitățile sub semnul „Cenlima", forța propulsoare a progresului. Calul înaripat al străvechii legende și-a luat zborul, prin 1957, în oțelăriile din Kansen, vatra fierbinte a forței creatoare a poporului coreean. Victoria oțelarilor din Kansen, în primul an al cincinalului, cînd au fost realizate 120 000 de tone de laminate — dublul capacității nominale a utilajelor — a demonstrat eficacitatea eforturilor îndreptate spre folosirea cît mai deplină a resurselor interne, spre sporirea cît mai judicioasă a potențialului tehnic, prin aplicarea unor procedee noi (este vorba, în principal, de reducerea duratei de elaborare a șarjelor). În acest context, oțelăria din Kansen a fost dotată cu o presă de 6 000 de tone, un gigant metalurgic de înălțimea unui bloc cu nouă etaje, făurit pentru prima oară în țară de Uzina constructoare de mașini „15 Iunie". Astăzi, cetatea siderurgică din Kansen furnizează, ea singură, peste o treime din producția de metal a Coreei socialiste. Aici a fost creat, totodată, un nou coeficient de randament productiv, așa-numita „viteză Kansen" care a contaminat un număr mereu în creștere de ramuri economice, uzine, mine, întreprinderi din cele mai diferite compartimente industriale sau agricole.

Lăstarele siderurgiei se înmulțesc în întreg cuprinsul Coreei socialiste, pe diagrama furnalelor înscriindu-se obiectivul final de 3,8-4 milioane tone — aproape dublul capacităților actuale — producție de oțel ce va fi atinsă la sfîrșitul Planului șesenal de dezvoltare a economiei naționale pe perioada 1971-1976, adoptat de al V-lea Congres al Partidului Muncii din Coreea. În lunile, cîte s-au scurs din acest an, colectivele uzinelor siderurgice și oțelăriilor din R.P.D. Coreeană au obținut însemnate sporuri în producția de fontă, oțel, laminate din oțel, ca și la producția de țevi sudate.

Preocuparea esențială a industriei siderurgice coreene constă în intensificarea folosirii combustibililor existenți în țară, eforturi concretizate prin creșterea producției de fier granulat (mai puțin costisitoare, deoarece nu necesită importuri de cocs) și de oțel brut, prin impulsionarea cercetării în domeniul electrosiderurgiei. Astfel, a fost depășit stadiul de altădată, al preponderenței fontei, asigurîndu-se metalele necesare diferitelor compartimente angrenate în procesul de dezvoltare a economiei naționale.

Oțelarii din Ceungjadin produc mari cantități de fier granulat pe bază de antracit, materie primă ce există din abundență în R.P.D. Coreeană. În desfășurarea procesului tehnologic se aplică noi metode de uniformizare a materiilor prime, de creștere a coeficientului refractar al cuptorului, adică a rezistenței sale la temperaturi înalte, obținîndu-se, în utilizarea combustibilului local o cifră calorică asemănătoare aceleiași produse de huilă cu gradul lor termic ridicat. De asemenea, s-a perfecționat tehnologia cuptoarelor rotative, destinate producției de fier granulat.

Acestea sînt unele aspecte ale „treptei oțelului" pe care este așezată industria grea — cu pivotul ei, cea constructoare de mașini, pe baza valorificării intensive a resurselor și forțelor interne — expresie semnificativă a industrializării Coreei socialiste. În ultimă instanță, pirghia fundamentală a procesului de făurire a unei economii naționale înfloritoare.

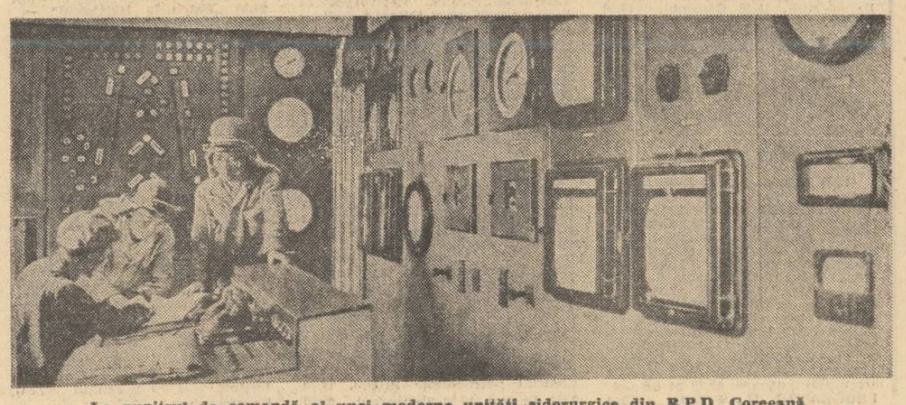

La pupitrul de comandă al unei moderne unități siderurgice din R.P.D. Coreeană

UN „RĂZBOI TOTAL" ÎMPOTRIVA MAFIEI ?...

• Conferință de presă la șeful poliției din New York • Asasinul plătit a făcut o confuzie... • O evoluție neașteptată a „războiului intermafiot" • Va reuși boicotul publicului acolo unde nu a răzbit aparatul polițienesc ?

„...Ei poartă costume de haine care valorează fiecare cîte 500 dolari dar sînt sălbatici. Ei ucid și folosesc metode infamante și așa își vor sfîrși cariera !"

ACUZATORUL : Patrick Murphy, **șeful poliției** New York-ului.

ACUZAȚII : conducătorii celor cinci familii de mafioți care-și „împart" metropola americană.

LOCUL FORMULĂRII INCRIMINĂRILOR — sediul poliției newyorkeze, în cadrul unei conferințe de presă. Afirmațiile lui Murphy — o adevărată declarație de „război total" împotriva Mafiei newyorkeze — au survenit după ce sîngeroase răfuieli intermafiote (despre care revista „Magazin" a mai informat) au avut la mijlocul lunii trecute un deznodămînt neașteptat.

...VINERI 5 AUGUST. Seara, ca, de obicei, restaurantul „Neapolitan Noodle" din East Side era aglomerat. Domnea buna dispoziție. Deodată, un bărbat care se afla singur la o masă, se ridică și se îndreaptă spre o masă apropiată ocupată de patru bărbați. Fulgerător, scoase o armă și trase în ei. De mai multe ori. Pînă ca ceilalți prezenți în sală să se dezmeticească, asasinul a reușit să dispară din local. Două din victime zăceau fără viață. Celelalte două rănite grav.

DUPĂ CUM A STABILIT ANCHETA, de fapt fusese o crimă care... și-a greșit adresa. Ucigașul, criminal plătit, fusese trimis de una din „familiile" mafiote să omoare patru membri ai unei bande concurente, pe „Micul Allie" Persico, nepotul său Alphonse, Jerri Cangella și încă o persoană neidentificată. El nu-i cunoștea personal și îi fusese indicată doar masa la care „condamnații" se aflau. Cu puține minute înainte de intrarea sa în restaurant, „Micul Allie" și ceilalți trei s-au retras într-un separeu și locurile lor au fost ocupate de cei ce au devenit victime datorită unei confuzii...

UCIDEREA LUI PERSICO și a celorlalți trei se înscrie în cadrul războiului izbucnit între „familiile" mafiote Colombo și Galo la 28 iulie 1971, cînd Joseph Colombo a fost împușcat, rămînînd, de atunci, paralizat din cauza rănilor. „Războiul mafiot" a provocat pînă acum, din cîte se știe, cel puțin 18 morți între membrii bandelor rivale. Experții și-au exprimat însă mai de mult părerea că nu trebuie să se manifeste satisfacție pentru că gangsterii se ucid între ei ! „Procedînd astfel, ei aplică propria lor lege. Iar dacă astăzi membrii poliției și alți cetățeni nu au de suferit, nu se știe care va fi situația cînd gangsterii își vor modifica, eventual, legea...".

LA CONFERINȚA DE PRESĂ de care aminteam la început, John Lindsay, primarul New Yorkului, a declarat : „Recenta ucidere a unor cetățeni inocenți, rezultat aparent al confundării identității de către **execuționarii gangurilor,** este o fărădelege care cere să fie oprită romantizarea lumii interlope și gangsterii să fie azvîrliți afară din oraș". „Romantizarea" reprezintă o aluzie critică la unele producții cinematografice recente — între care și un film cu Marlon Brando — în care figurile unor gangsteri sînt înfățișate de o manieră menită să capteze o oarecare simpatie din partea publicului.

UN SPECIALIST al luptei împotriva gangsterilor a arătat că cele cinci „familii" mafiote **care acționează în New York** numără în rîndurile lor circa 5 000 de membri. Marea majoritate sînt cunoscuți poliției, dar împotriva lor nu au putut fi strînse dovezi pentru a-i aduce în fața justiției. Actualele răfuieli sîngeroase sînt de fapt lupta pentru „reîmpărțirea" teritoriului și a sectoarelor aflate sub control. Nu este vorba doar de „industriile" narcoticelor, jocurilor de noroc, prostituției. Mafia controlează de asemenea împrumuturile cu gaj, companii de transport cu camioane, întreprinderi de pompe funebre precum și alte domenii de activitate, uneori acest control avînd chiar o fațadă legală, prin oameni de afaceri interpuși.

ȘEFUL POLIȚIEI newyorkeze i-a informat pe ziariști că a înființat o nouă brigadă specială pentru combaterea Mafiei. Conducătorii mafioți vor fi urmăriți și tracasați continuu, „oriunde vor călători cu mașinile lor puternice, valorînd 15 000 dolari. Și îi vom urmări și acasă la ei, unde încearcă să treacă drept cetățeni respectabili". Această campanie este menită să facă „viața imposibilă" conducătorilor Mafiei. Între altele, a fost evocată posibilitatea de a se solicita sprijinul populației pentru boicotarea întreprinderilor, a localurilor și a altor unități care au legătură cu organizațiile de gangsteri.

SALUTÎND „războiul total" pe care politica newyorkeză îl anunță împotriva Mafiei, pentru a o izgoni din metropolă, unii experți manifestă un anumit scepticism cu privire la rezultatele ce se pot obține. Ei scot în evidență că, solicitînd sprijinul cumpărătorilor pentru boicotarea celor ce au legătură cu Mafia, poliția încearcă să obțină cu ajutorul opiniei publice ceea ce, de fapt, nu poate realiza cu propriul său aparat de urmărire...

In ciuda dimensiunilor și a greutății sale (110 kg), Fran Fullenwider este una din vedetele televiziunii britanice. Absolventă a Școlii de arte dramatice din Londra, ea este mereu prezentă pe micul ecran în diferite spectacole de teatru și musichall. Tînăra actriță (24 de ani) se bucură de un deosebit succes și primește zilnic un mare număr de scrisori. Mulți o cer în căsătorie...

NINO avea numai patru ani cînd a scris primele sale piese muzicale. La 12 ani, fetița a creat opera „Fanteziile pădurii" care a fost realizată la televiziunea din Tbilisi. Actualmente, Nino Katamadze, elevă în clasa a X-a a unei școli muzicale, este autoarea a 200 de lucrări. Tînăra compozitoare cunoaște și un mare succes ca interpretă. Recitalurile sale au fost aplaudate la Moscova și Budapesta.

OMUL DE ȘTIINȚA suedez Torston Gustafson a pus la punct un dispozitiv cu ajutorul căruia poate fi determinată altitudinea la care zboară păsările. Primele experiențe au dat rezultate uimitoare. Porumbelul ajunge în zborul său la 1 700 m, iar rîndunica pînă la 4 000 m. Pînă acum majoritatea ornitologilor considerau că aceste păsări nu se ridică mai sus de 300 m.

O FETIȚĂ DE 5 ANI ȘI JUMĂTATE CARE NU CUNOAȘTE DUREREA

• Anomalia, extrem de rară, observată de medici în momentul internării în spital • Insensibilă la injecții fetița suferă de analgezie congenitală • Singurul remediu — supravegherea copilului pînă ce el va învăța să se ferească de elementele care-i pot primejdui viața !

Aparent, Monica Haynal, o fetiță de cinci ani și jumătate, este întru totul asemănătoare cu ceilalți optzeci de copii care frecventează cămin din Zamoly (R.P.U.). Se joacă, rîde, se zbenguiește, discută cu micii ei tovarăși de joacă și cîte odată plînge cînd mama ei întîrzie să vină s-o ia acasă. În realitate, Monica este supravegheată în mod cu totul special. Educatoarele au primit dispoziții să fie tot timpul cu ochii pe ea. Micuța s-ar putea răni, ar putea cădea, ar putea fi înțepată de o albină și chiar ar putea pur și simplu muri prin pierderea sîngelui, fără să dea cel mai mic semn că se află în primejdie, sau, că are nevoie de ajutorul grabnic al adulților.

Aceasta, deoarece Monica nu poate resimți nici cea mai mică... durere. Sistemul ei nervos central este mai mult decît normal, dar extremitățile nervilor ei nu sînt dezvoltate, făcînd-o cu totul „insensibilă" la orice lovitură venind din exterior, precum și la orice „simptome" provocate de o suferință internă.

Monica s-a născut ca prim copil al unei familii de muncitori. A fost așteptată și primită cu multă bucurie și dragoste. Fetița era puternică, sănătoasă, robustă și veselă. Atît de veselă încît nu... plîngea niciodată. Nici chiar atunci cînd, jucîndu-se în grădină cu piciorușele goale s-a tăiat adînc la piciorul drept cu un ciob de sticlă. Rana era profundă și sîngera puternic, însă Monica rîdea și chiar se distra.

Nu a plîns nici cînd a căzut lovindu-se violent la gură. Unul dintre dințișorii fetiței a rămas atîrnat — din pricina traumatismului suferit. Monica era totuși liniștită, fără să arate nici cea mai mică durere. Fără o lacrimă. Părinții, erau, de fapt, foarte mîndri că aveau o fetiță atît de curajoasă. Nu scăpau nici un prilej ca să povestească rudelor și prietenilor năzdrăvăniile odraslei lor.

Numai bunica a privit cu uimire povestirile. Intuiția ei îi șoptea că în toate aceste dovezi de „stoicism" și extrem curaj, trebuie să fie ceva în... neregulă.

— Un copil care nu plînge nu poate fi normal, comenta ea cele auzite.

La vîrsta de doi ani, Monica a fost internată, deoarece contractase o boală a copilăriei, care amenința cu complicații. Fetița s-a restabilit repede și mama ei se liniștise, cînd după cincisprezece zile s-a hotărît s-o ia acasă. Mai înainte însă, a vrut să aibă o convorbire cu directorul spitalului de copii. Cînd a văzut expresia ochilor doctorului Vadasz, a simțit un cuțit în inimă. Cuvintele lui prevenitoare și marea delicatețe dovedeau că se pregătea să comunice ceva... deosebit.

— Nu vă speriați. Ceea ce vreau să vă spun este foarte important, însă nu ireparabil — a spus încurcat medicul. Am observat cînd am făcut prima injecție fetiței, că Monica este cu totul insensibilă la durere. Am vrut să mă conving. Să văd cît mai limpede. Neliniștea mea creștea. Am rugat pe un neurolog și pe un citolog s-o supună la tot felul de examene și analize. Diagnosticul este neîndoielnic : analgezie congenitală. Un diagnostic cu care nu mai m-am întîlnit niciodată în lunga mea carieră. Această anomalie este din fericire extrem de rară. În toată lumea, nu se cunosc pînă acum decît... o sută patru cazuri. Monica este unul dintre acestea.

★

Medicul a explicat amănunțit că boala poate fi tratată și ce pericole poate întîmpina fetița. Nu va trebui s-o piardă din ochi o singură clipă. Se va strădui să învețe și să descopere neîntîrziat cel mai mic simptom al unei eventuale maladii. Pe Monica o va îndemna să deosebească obiectele care i-ar putea face rău, chiar dacă fetița nu are nici cea mai mică idee de ceea ce înseamnă cuvîntul : „mă doare". Totul depinde de curajul, de răbdarea și abnegația mamei. Cu ajutorul ei, fetița va ajunge sănătoasă și voinică la vîrsta... raționii — a concluzionat medicul.

★

Tînără, cu dragostea și răbdarea de care numai mamele sînt capabile, a început s-o învețe, zi de zi, pe Monica, să nu atingă obiectele primejdioase. Primele propoziții au fost : focul arde, cuțitul taie, furculița împunge. Deși, fetița nu cunoștea încă semnificația fizică a acestor propoziții, a învățat să stea departe de foc și să nu se joace cu cuțitele.

Primii ani au fost îngrozitori pentru sărmana femeie. Trăia într-o continuă teamă și neliniște că-și va pierde copilul. Acum însă s-a liniștit oarecum. Are senzația că i-a dat a doua oară viață Monicăi. Fetița a început să judece, și datorită și înțelegerii personalului de la cămin, poate trăi ca și ceilalți copii, fără să fi căpătat complexe dăunătoare. Curînd va pricepe singură cînd ceva nu merge... bine, chiar dacă nu va resimți nici o durere.

★

Actualmente Monica se joacă bucuroasă și rîde din tot sufletul. Nu bănuie că este un caz „clinic" atît de rar și atît de tulburător.

Poate într-o zi va ști să prețuiască că mama ei i-a dat viață, nu, o dată, ci... de două ori.

Monica Haynal este fetița care nu resimte nici o durere. Iat-o încercînd să taie un biscuit, o acțiune extrem de primejdioasă pentru ea. Dacă s-ar răni n-ar înțelege prea bine urmările și ar putea muri pierzînd ultima picătură de sînge, dacă nimeni n-ar fi alături s-o salveze...

Intîmplări adevărate

SPIRALE

IMPOSTURA MONOGRAFICĂ (I)

de Eugen BARBU

Rareori mă abat la această rubrică de la obiectivul principal : *poezia*, asta nu pentru că în alte sectoare literare nu s-ar găsi lucruri foarte interesante, ci dintr-o prudență explicabilă la urma urmelor, din nevoia de a nu lăsa impresia că vreau să ierarhizez acolo unde o pot face mai bine și mai drept alții, dar asta e o altă poveste...

Așadar, de unde impulsul de a citi monografia *Ion Vinea*, semnată de necunoscuta pentru mine, Elena Zaharia ? Un articol citit nu știu unde îmi semnalează ca și în cazul lui Al. George, un asasinat : pe targa critică se află de data asta autorul „Paradisului suspinelor". O curiozitate majoră m-a minat spre stufoasa carte scoasă de o editură prestigioasă. Impresia primă este de atentat lipsit de rutină, de impostură benignă, cu atît mai periculoasă cu cît, după vagi informații, autoarea ar aparține corpului profesoral, deci, fiind în speță o universitară sau o veleitară pe această linie. Lectura lasă gustul unei triste precarități intelectuale încă de la început. Truisme groase, ridicole fraze prelucrate după alți autori, o îndrăzneală neechilibrată, o lipsă de argument dezarmantă, dar să demonstrăm mai bine pentru a nu fi crezuți porniți și subiectivi.

Așadar, delicatul și subtilul poet Ion Vinea *s-a hotărît tîrziu să-și dezvăluie opera* (pag.11) „*Acest debut întîrziat*, filozofează autoarea, *nu se leagă cu nimic de adevărații debutanți ai deceniului al șaptelea* (evident !) *O carte netipărită la timp*, zice dinsa, *este ca un corp ceresc rătăcitor care nu se poate fixa în sfera gravitațională a niciunui univers temporal*". „Ora fîntînilor", *unicul volum de versuri al lui Vinea* nu ar fi decît *o alcătuire hibridă, un amestec capricios de poeme în care nu se respectă cronologia apariției lor* (Ei, și ?) Selecția s-ar fi făcut de către autor *fără nici un criteriu de valoare* (E prea mult pentru un scrupulos ca Vinea !). Poeziile alese ar fi *erotice, reci, alese în locul unor poezii de tinerețe mai pline de sevă* (gen literar cu totul inedit pentru noi). „*Poezia lui Vinea*, scrie textual autoarea monografiei, *a rămas, ca în tinerețe, nefixată, împrăștiată, alunecînd ca nisipul printre degetele celui care vrea s-o prindă.*" Lăsînd la o parte formularea agramată care ne lămurește de la început asupra calității lucrării, supără aici diletantismul cras al autoarei, impresionismul critic pe care-l va demonstra pe tot parcursul celor 300 de pagini tipărite, după cum vom vedea mai departe. Dar să o lăsăm pe Elena Zaharia să se exprime : „*Vinea a vrut să facă din inovație un criteriu unic al valorii înțelegînd prin inovație efortul de diferențiere chiar față de el însuși. De aici nepăsarea, abandonarea poeziilor la voia întîmplării, mobilitatea excesivă a lirismului, într-un cuvînt, acel aer de experiment în mers ce-l are poezia lui Vinea*". Acuzația e gravă și nefondată pentru că dacă în ce privește proza, autoarea ar mai putea să discute la tonul acuzator (și o și face), în ce privește alcătuirea volumului „Ora fîntînilor", aici ea este cu totul nedreaptă și de rea credință, Vinea ocupîndu-se după cîte știm, cu multă atenție la apariția de conținutul acestui opus pe care noi l-am recenzat, mai de mult, chiar în acest loc, în trei „cartușe" succesive. Pe același ton, Elena Zaharia se avîntă cu curaj în genul aforistic : Ce ar fi, după d-sa personalitatea? „*mai mult o egalitate cu sine decît o diferențiere de alții*". Să lăsăm humorul involuntar al acestui citat și să trecem la „studiul" propriu-zis. După metoda călinesciană și nu numai călinesciană, Vinea trebuie situat într-un context literar oarecare. Ei, bine, cum se produce acest act ? Printr-o prealabilă stabilire a biografiei autorului (și ea, de tot sumară) și prin trimiteri cu totul arbitrare la alți autori. Astfel, Vinea ar fi blagian pentru că într-un vers, Elena Zaharia găsește cuvîntul *corolă* (aluzie la un vers al lui Blaga), ar fi barbian pentru că este citat un „*abis amar*" care te duce la autorul celui ce a scris „După melci"(?), de Adrian Maniu pe Vinea îl leagă, după autoare, ca un cordon ombilical, niște *plopi*, probabil. După care, cu o bruscă generozitate, Elena Zaharia concluzionează : „*totuși Vinea este un caz interesant de poet adevărat, deoarece căutările lui au fost autentice* (auziți dv !) *și dramatice* (nici că se putea altfel) *El nu s-a mințit și nu a mințit pe nimeni, crezînd cu statornicie într-o revoluție a poeziei moderne. Elanul său liric foarte promițător pare a se contorsiona tragic, constrîns de inteligență, de luciditate, de neîncredere ; numai uneori el se regăsește pe sine, autentic și original* (pag. 15). Și mai departe : *talent precoce, avînd gravitate de artist încă din adolescență, Vinea n-a evoluat ca alți scriitori, adică n-a îmbătrînit* (aici se drege busuiocul !)... *Vinea nu reprezintă numai un caz de ratare a vocației, din motive obiective sau subiective, ci și un destin particular de pionier în lumea de aventură a poeziei noi...*". Și un final zguduitor : „*azi cînd timpul inevitabil începe să-l separe pe poetul mort de poezia sa vie, istoricul literar trebuie să-l caute pe Vinea în opera lui*" ! (pur și simplu).

Nevertebrarea gîndirii critice a Elenei Zaharia devine flagrantă pe măsură ce înaintezi în lectură. Pe parcurs se concede din cînd în cînd că autorul *Orei fîntînilor* nu ar fi chiar atît de improvizat. La pag. 114 se admite că Vinea *ajunge la un moment dat să-și formeze un stil original, caracterizat printr-un timbru deosebit* (vezi bine !). Peste o pagină aflăm că *poetul posedă și imagini îndrăznețe, proaspete și firești, cu o notă primăvăratică* (haida de!) *ce vine din* (dintr-o, am zice noi) *sensibilitate naturstică a unui suflet sensibil*. Același Vinea, *este trist și grav ca un adolescent ce se simte încurcat de prea multă tinerețe* (dacă și astea sînt considerații critice !). De ce credeți că Vinea are un *stil modern ?* Răspunde Elena Zaharia : *pentru că a scris mult și pentru că*, nu rideți, *inteligența sa artistică este în îngrijorătoare creștere !* (pag. 120). Peste patru pagini, citim stupefiați că Vinea *are o excepțională imaginație metaforică, el nu face ca alții* (urmează cîteva nume), nu, metaforele *sînt stratificate în rînduri severe care compun adevărate edificii*. În sfîrșit, Vinea *este un autor inteligent*. Numai că autoarea, ca și în cazul Al. George uită de la mînă pînă la gură ce-a scris cu cîteva pagini mai încolo și afirmă că poezia lui Vinea *cuprinde sfera îngustă a unui suflet fără dorință de zbor* (138), *stilul său poetic e fără explozie*, Vinea *nu evoluiază, din laboratorul său nu mai ies decît formule banale, neinteresante, dacă nu chiar imitate după alții*. Volumul său *are un aer de varietate dezolantă* (139). Vinea ar mai fi *autor de romanțe* (asta după titluri, stabilește Elena Zaharia) *trădînd o fire sentimentală nestrunită* (după ce a fost numit *steril și lucid* în poezia sa!) (155). El ar mai fi *măcinat de melancolii aristocratice, avînd un suflet otrăvit de neputință, plin de ură deschisă, în accente care scot la iveală complexele de inferioritate*".

Asta numai în ce privește poezia pentru că despre proza lui Vinea autoarea acestei bizare improvizații monografice are de spus lucruri și mai înfiorătoare.

Avram Iancu, într-o gravură de Nicolae Brana

O DRAMĂ INEDITĂ DESPRE AVRAM IANCU

de George SBÂRCEA

Cititorii noștri îl cunosc pe scriitorul maghiar Szántó György dintr-o singură carte a lui apărută în românește: romanul **Stradivari**, publicat în 1970 de Editura muzicală. Scriitorul, care s-a stins din viață cu un deceniu în urmă la Budapesta, ne-a cunoscut însă mult mai temeinic și a fost preocupat de marile figuri ale istoriei românești. Personajul central al romanului său **Dans haiducesc** de pildă este Mihai Viteazul, iobagi și cărturari ardeleni figurînd în multe din cele aproape patruzeci de volume ale lui, fiindcă autorul se simțea apropiat de realitățile românești, le judeca obiectiv și le situa în orizontul preocupărilor sale literare.

Orb de pe urma unei răni contractate în primul război mondial, Szántó György — care era arhitect și pictor de profesie — a lăsat să se strecoare în romanele și povestirile sale cîteva din procedeele îndeletnicirilor lui din tinerețe. De aici gustul pentru pitoresc și culoare, darul plăsmuirii unor portrete de oameni veridici. Unul din ei este Avram Iancu, căruia i-a dedicat piesa sa în trei acte **Balada munților** (1937).

Este semnificativ anul cînd drama aceasta a luat naștere : al doilea război mondial era în prag și fascismul alimenta de zor neînțelegerile dintre popoare în folosul său. Szántó György a dat prin piesa sa un răspuns personal încercărilor de învrăjbire dintre români și maghiari, apelînd în acest scop la evocarea evenimentelor de la 1848 — 49 în Transilvania și Ungaria.

În fruntea revoluției ungare se afla Kossuth, în aceea a redempțiunii iobagilor din Munții Apuseni sta Iancu. De ce nu și-au dat ei mîna spre a înfăptui împreună libertatea, egalitatea, fraternitatea popoarelor lor, pe care ambii le doreau deopotrivă de fierbinte? Iată ceea ce a încercat să afle în drama sa scriitorul ungur, cu o mare virtute de obiectivare.

Două greșeli i se par autorului capitale — de o parte și de alta: în timp ce Kossuth încearcă să impună Transilvaniei o uniune pe care aceasta n-o dorea cu Ungaria, Iancu se leagănă în iluzia că, întemeiat pe sprijinul „drăguțului de împărat", va obține desființarea iobăgiei pe baza drepturilor multiseculare ale românilor transilvăneni. Încercările de mediere între ei doi ale lui Bălcescu și Boliac vin prea tîrziu. Iobagii, în a căror conștiință stăruie amintirea jertfelor lui Doja și Horia, se revarsă peste așezările grofești, ca un șuvoi dezlănțuit, ce se va risipi în ciocnirile cu trupele care nu mai ascultă de Kossuth.

Pentru Szántó György, „Craiul Munților" simbolizează poporul român iubitor de pace și încrezător în dreptate, convins că eliberarea lui este înscrisă în cartea evenimentelor irevocabile. În clipele de confruntare cu prefecții și tribunii moților, dar mai ales cu sine însuși, Iancu nu are nici o clipă de îndoială că se va face într-adevăr dreptate celor săraci, chiar fără luptă și violențe, prin simpla voință a celor mari, cu împăratul în frunte. Și după ce revoluția iobagilor a fost înfrîntă, el mai crede cu tărie că împăratul, pe care curtenii de astă dată nu-l vor putea minți, va asculta cu bunăvoință plîngerilor românilor și le va face dreptate. Craiul Munților cade astfel victimă setei de justiție și încrederii sale oarbe într-o himeră : „minciuna împărătească"!

Într-una din ultimele scene, la zece ani după răscoala înăbușită, cărbunarii români și maghiari de pe Vlădeasa stau la taifas, într-un luminiș de pădure, despre întîmplările de la 1848. În acest timp, se ivește dintr-un desiș de codru Iancu însuși. Cărbunarii nu-l recunosc, însă văzîndu-l jumătate orășean, jumătate țăran, așadar un om „umblat prin lume", îi cer să le povestească despre Doja, despre Horia, despre Cătălina Varga. Iancu le vorbește de jertfa sîngeroasă a iobagilor lui Doja, de buciumanii care l-au vîndut pe Horia, de „doamna Cătălina", prietena românilor. Cînd însă e rugat să le povestească și despre Iancu, face un gest evaziv cu mîna către pădurile ce se înfășoară în ceață serii, și spune :

— Iancu e al lor; să vă povestească ele despre dînsul...

Imaginea delicată și, cu toate acestea, covîrșitoare a lui Avram Iancu dispare astfel din realitatea materială, spre a se întrupa și viețui mai departe în amintirea poporului său, acolo unde se sedimentează visele, speranțele și aspirațiile lui de totdeauna.

Balada munților este un omagiu adus de scriitorul ungur Szántó György lui Avram Iancu și o pledoarie — făcută acum trei decenii și jumătate — pentru înțelegerea și fraternitatea celor asupriți în vederea realizării idealului lor de viață liberă și omenească.

MICA ENCICLOPEDIE

Amintirea poetului

de L. SĂRĂȚEANU

Era poet înnăscut. Iubea poezia într-atîta încît avea convingerea că toată făptura lui este sortită metaforelor și ritmurilor hexametrice. După propria-i mărturisire, chiar atunci cînd dorea să scrie proză, din pana lui țîșneau versuri : „Et quod tentabam scribere versus erat".

Îi plăcea nespus ceea ce — după 2 000 de ani — locuitorii aceleiași Rome în care el întîlnise gloria, aveau să numească „la dolce vita". De altfel, aparținea cercurilor celor mai „mondene", grupate în jurul veselei fiice a lui Augustus, domnișoara Iulia. Dar întreținea și mari prietenii cu poeți și cărturari care făceau gloria imperiului : Properțiu, Tibul, Horațiu.

Augustus, imperatorul, îl iubea în mod deosebit, mai ales de cînd pusese în versuri calendarul istoric al legendelor romane în acea lucrare în șase cărți intitulată: „Fasti". Devenise vestit prin ciclul de elegii în care o cînta pe Corina, prototip al femeii iubite, iar oamenii de bun gust îi apreciau, mai ales, „Metamorfozele" — enciclopedie a legendelor mitologice. La Sulmo (Sulmona de astăzi), în țara Pelignilor, unde se născuse în casa unui cavaler înstărit, compatrioții îl socoteau mare și tare, mai ales că urcase treaptă cu treaptă în ierarhia epocii: triumvir, decemvir, centumvir. Senatul se pregătea să-i deschidă larg porțile. Și, brusc, a survenit căderea. Toți protagoniștii dramei care s-a consumat în acel an 8 al erei noastre și care a determinat dizgrația lui Ovidiu, au luat cu ei în mormînt secretul. Urmașilor le-a rămas doar posibilitatea supozițiilor. Cert este că Augustus, miniat peste măsură, a ordonat exilarea poetului într-o cetate grecească unde se afla o garnizoană romană și unde locuiau sciții. Cetatea se numea Tomis și valurile Pontului Euxin îi aduceau la țărm corăbiile cu mirodenii de la Soare-răsare, amforele cu vinuri grecești, mărfurile Occidentului. De aici, din Tomis, Ovidiu a încercat vreme de 9 ani, pînă a închis ochii, să îndulcească supărarea lui Augustus și, mai apoi a urmașului acestuia, Tiberiu. Dar puterea imperială a rămas necruțătoare. Zadarnice poemele „Triste" sau „Epistolele de la Pont", în care artistul își plîngea amarul. Zadarnice rugămințile adresate prietenilor de odinioară ca aceștia să-și exercite influența și să determine iertarea. Printre „barbari" cu care la început nu se putea înțelege decît prin semne, Ovidiu a trebuit să-și petreacă tot restul vieții. Pînă la urmă le-a învățat limba și — ceea ce este poate mult mai important — a învățat să-i cunoască. Atunci și-a dat seama omul sosit din metropolă că acești bărboși de la periferia imperiului nu erau chiar atît de „barbari" și că omenia, simțul dreptății, ospitalitatea nu se găsesc în mod obligator la centru. Iată de ce el citează vorbele bătrînului scit care-i spunea : „Căci știm și noi prea bine ce e prietenia / Noi, care stăm departe la Istru și la Pont". Adresîndu-se tomitanilor poetul le recunoștea caracterul primitor : „Cu dragoste pe mine voi m-ați primit aicea". Și faptul că a ajuns să vorbească despre Tomis ca despre „tellus mea" (pămîntul meu) indică un adevăr pe care, o vreme, poetul avea tot interesul să-l ascundă : anume că el a descoperit pe țărmurile Pontului căldura umană care-i lipsise atît de mult în clipa exilului, provocat, cum spune el, drept unic indiciu, dintr-un „carmen et error" (un cîntec și o greșeală). După moartea poetului, tomitanii nu l-au uitat. Secole după secole s-au succedat, un popor nou a apărut, dar localnicii și-au transmis, generație după generație, amintirea poetului. Profesorul constănțean Ion Bădică, redactorul șef al prestigioasei reviste „Tomis", relatează, în numărul special închinat de această publicație personalității lui Ovidiu, că a putut citi în manuscris o culegere de legende pe care le istorisesc și azi bătrînii din satele dimprejurul Siut-ghiolului. Culegerea, datorată învățătorului Titus Cergău, îl prezintă pe Ovidiu metamorfozat mitologic întocmai ca nenumărații lui eroi din „Metamorfoze". În țara în care cărturari, începînd cu Dimitrie Cantemir și Constantin stolnicul Cantacuzino, continuînd cu Eminescu și Alecsandri, iar în vremea noastră cu Mihai Beniuc și Eugen Jebeleanu l-au evocat cu respect, spiritul popular a adăugat și el, la omagiul cordeierilor — actul de dreptate făcut unui mare poet pe care, potrivit metaforei eminesciene, îl „troienesc cu drag aducerile aminte", tocmai acolo unde fusese trimis să sufere și unde a descoperit ceea ce latinii numeau „Amiciția".

ECOURI

CE VOM VEDEA PE ECRANE

Cele trei luni și jumătate, pe care le mai numărăm pînă la sfîrșitul anului, constituie, de fapt, un început de stagiune cinematografică, dacă socotim vara drept vacanță și pentru ecrane, de fapt, pentru filmul de calitate. În afară de **„Drum în penumbră"**, film regizat de Lucian Bratu pe un scenariu de Petru Popescu, cu Margareta Pogonat și Cornel Coman în rolurile principale (ce va fi prezentat pe ecrane chiar în luna septembrie), cinematografia românească va mai confrunta cu publicul peliculele de curînd terminate sau care se află în fază de finisare : **„Cu mîinile curate"** — regia : Sergiu Nicolaescu ; scenariul Titus Popovici și Petre Sălcudeanu ; **„Zestrea"** — regia : Letiția Popa ; scenariul : Paul Everac ; **„Bariera"** — regia : Mircea Mureșan ; scenariul : Teodor Mazilu ; și altele pe care le vom anunța ulterior.

Cei care se ocupă de achiziția filmelor s-au străduit să ne aducă spre vizionare o serie de filme de mare succes și încununate de premii în chiar anul acesta sau în cel anterior, precum și creații ale unor regizori consacrați. Astfel, marele premiu de la Cannes din acest an **„Cazul Mattei"** (regia : Francesco Rosi ; cu : Gian Maria Volonte) și cel din ediția trecută : **„Joe Hill"** (regia : Bo Widerberg) vor apare alături de Oscar-ul pe 1972, **„Legătura franceză"** (regia: William Friedkin). Akiro Kurosawa va reveni pe ecranele noastre cu filmul său **„Dodeskaden"**, Federico Fellini cu **„Clovnii"**, François Truffaut cu **„Copilul sălbatic"**, William Wyler cu **„Eliberarea lui L. B. Jones"**, Luigi Zampa cu **„Frumos, onest, emigrat în Australia..."**.

Alături de două ecranizări după piesele celebre — **„Liubov Iarovia"** (regia : Vladimir Fetin) și **„Egor Buliciov"** (cu : Mihail Ulianov, în rolul titular), cinematografia sovietică este reprezentată de filmul de debut al actorului Nikolai Gubenko **„A sosit un soldat de pe front"**, dedicat generației care a cunoscut războiul și s-a angajat în bătălia reconstrucției, de continuarea marii epopei **„Eliberarea"** (seria IV-V), de filmul **„Dauria"** (regia : Victor Tregubovici), o cronică a vieții cazacilor din stepa siberiană în anii primului război mondial și ai războiului civil și altele.

Vom putea vedea, de asemenea, o serie de comedii, cum este satira muzicală **„Cine cîntă nu are gînduri rele"** produsă de studiourile iugoslave, **„Marea hoinăreală"** de Gérard Oury în care-i vom întîlni pe Bourvil și De Funès, acesta din urmă continuîndu-și aventurile și în **„Jandarmul în hoinăreală"**. Și pe Gregory Peck îl vom vedea în două filme : comedia **„Vacanță romană"** în regia lui Wyler, avînd-o ca parteneră pe Audrey Hepburn și în **„Am călcat legea"** regizat de John Frankenheimer. Brigitte Bardot va apărea alături de Lino Ventura în **„Bulevardul Romului"** (regia : Robert Enrico), a cărui acțiune se petrece în S.U.A. în plină prohibiție alcoolică. Marlène Jobert apare în filmul de aventuri și poezie **„Fuga e sănătoasă"**, regizat de Philippe de Broca, cu Michel Piccoli ca partener. Cunoscutul actor de culoare Sidney Poitier interpretează rolul principal din **„Domnului profesor, cu dragoste"**. Din cinematografia americană vom mai vedea **„Micul om mare"** de Arthur Penn cu Dustin Hoffman și Faye Donaway.

Copiilor le-au fost rezervate mai multe filme dintre care cităm : **„Vă arăt eu vouă"** (Rolf Losansky), **„Aleargă liber, aleargă repede"** în care rolul principal este deținut de Mark Lester, interpretul lui Oliver.

Louis de Funès și Gerard Oury (autorul comediei „Creierul") pregătesc pînă la ultimul gag, deși se află în plină vacanță după cum arată și imaginea noastră, viitorul film, evident, o comedie, „Aventurile lui Jacob".

Cunoscută mai ales ca interpretă de muzică ușoară, Milva nu ezită să treacă în fața camerei cinematografice. În regia lui Carlo Carunchio interpretează în aceste zile alături de Lino Capolicchio și Ștefania Casini (toți trei în imagine) rolul principal din filmul „Din dragoste se moare", ecranizare a comediei omonime de Patroni Griffi.

Marlon Brando și Maria Schneider sînt protagoniștii filmului „Ultimul tango la Paris", pe care l-a terminat de curînd regizorul italian Bernardo Betolucci și pe care a refuzat să-l prezinte în cadrul oficial al mostrei venețiene. L-a prezentat însă la contramostră.

Irene Papas, pe care am revăzut-o, de curînd, pe micul ecran, interpretînd magistral rolul „Electrei" în filmul lui Kakoianis, turnează actualmente în pelicula lui Agosti „Secretul".

ROBERT ALTMAN, celebrul regizor american care a realizat nu mai puțin celebrul „M.A.S.H." a terminat de curînd, avîndu-l ca interpret principal pe Brewster McCloud, filmul „Altceva".

CINEMATOGRAFUL polonez s-a adresat adeseori materialului literaturii pentru tratarea unor teme contemporane. Este și cazul lui Jerzy Antczak care realizează, după un scenariu propriu, „Nopți și zile" după un roman epic de Maria Dabrowska.

REGIZORUL Janos Nasfeter rămîne fidel temei copiilor (filmele sale în majoritate se ocupă de tînăra generație, problemele sale și încercările prin care trec adolescenții). De curînd a terminat împreună cu soția sa, Teresa Nasfeter, scenariul unui film pe care-l va realiza chiar în acest an, intitulat „Fluturele". Eroii sînt copii în jur de 12 ani cu neliniștile lor, cu secretele lor, cu pasiunile lor.

CINEAȘTII cehoslovaci realizează pentru televiziune un serial în 13 episoade, intitulat „Curcubeul", a cărui acțiune se petrece în anul 1960 în munții Tatra.

Imaginea noastră a surprins-o pe actrița Jutta Hoffmann într-una din scenele filmului „Iulia trăiește", una din ultimele producții ale studioului „Defa"-Berlin, un film ce se ocupă de problemele tinerei generații în epoca noastră.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 10 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 8.15 Gimnastică pentru toți. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Zubin Mehta la pupitrul orchestrei simfonice din Los Angeles. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Fotbal : Sportul studențesc — Steagul roșu Brașov. În pauză : Jocurile olimpice : Lupte greco-romane — finale. 15.45 Serialul „Civilul". 16.30 Jocurile olimpice. Călărie — „Cupa Națiunilor" la sărituri — pe echipe, manșa a II-a. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Trepte pe Cîmpul frumos. 20.30 Filmul „Gardianul". 22.10 Selecțiuni din Festivalul de la Sopot. 22.30 Telejurnal. **PROGRAMUL II :** 12.30 Promenada duminicală. 20.00 Buratino. 20.30 Serenade simfonice. 21.05 Film documentar. 21.15 Tufă de Veneția — moment umoristic. 21.45 Săptămînă culturală bucureșteană. 22.00 Romanțe... romanțe. 22.15 Mannix

LUNI 11 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 17.30 Curs de limba rusă. 18.00 Căminul. 18.40 Scene. 19.00 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremieră. 20.05 Reflector. 20.20 „Rațiune și sensibilitate". 21.10 Prim-plan : Furnalistul Nicolae Mărculescu. 21.40 Să înțelegem muzica. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 Caruselul năzdrăvan. 20.30 Ghișeul. 20.50 Sub cupola circului. 21.05 Romantic club. 22.30 Cronica literară.

MARȚI 12 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Muzică populară. 9.20 Căminul. 10.00 Curs de limba engleză. 10.30 Furnalistul Nicolae Mărculescu. 11.00 „Salut Germain". 11.40 Selecțiuni din „Promenada duminicală". 12.30 Telejurnal. 17.30 Curs de limba franceză. 18.00 Steaua polară. 18.30 Muzică populară. 18.50 Arta în lumea contemporană. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 „Torquato Tasso" de Goethe. 21.50 Teleglob : Ciad. 22.10 Vedete ale muzicii ușoare. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II :** Filmul „Cum stăm, tinere ?" 21.30 Viața economică a Capitalei. 21.50 Luminile rampei. 22.10 Telex tehnico-științific. 22.20 Dicționar muzical-distractiv.

MIERCURI 13 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Teleglob : Ciad. 9.25 O viață pentru o idee : Edison. 10.00 Curs de limba rusă. 10.30 Filmul „Cum stăm, tinere ?". 12.00 Telex tehnico-științific. 12.10 Telejurnal. 16.00 Fotbal : U.T.A.—I.F.K. Norrköping. 17.45 Curs de limba germană. 18.15 Muzică. 18.50 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Retrospectivă Walt Disney. 21.00 Fotbal : Rapid—Landskrona Boys. 21.45 Simbătă, duminică, luni — reportaj TV. 22.05 Concert în Muzeul Enescu. 22.35 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 România în lume. 20.30 Opera Alexandru Lăpușneanu de Alex. Zirra. 21.40 Agenda. 21.50 Arta plastică : Muzeul din Timișoara. 22.05 „Rațiune și sensibilitate".

JOI 14 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 România în lume. 9.35 Mîine și tu vei fi școlar. 10.00 Curs de limba franceză. 10.50 De la Alfa la Omega. 11.00 Trepte pe Cîmpul frumos. 11.20 Concert în Muzeul Enescu. 11.50 Arta în lumea contemporană. 12.20 Telejurnal. 16.00 Fotbal : Universitatea Cluj—Levski Spartak Sofia. 17.45 Emisiune în limba maghiară. 18.45 Muzică populară. 18.55 Teleconferință de presă. Invitat : Costache Sava, directorul general al grupului industrial petrochimic Pitești. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Școala în pragul unui an hotărîtor. 20.45 Aventuri în epoca de piatră. 21.35 Universitatea TV. 22.20 Dida Drăgan. 22.35 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 Concert simfonic. 21.10 Agenda. 21.20 Desen animat. 21.30 Bucureștiul necunoscut. 21.50 Film serial : „Civilul". 22.25 Cărți și idei.

VINERI 15 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 „Bine te-am găsit, școală !" 9.35 Program de cîntece pionierești. 9.50 Desene animate. 10.00 Curs de limba germană. 10.30 Teleconferință de presă. 10.55 Retrospectivă Walt Disney. 11.45 Universitatea TV. 12.30 Filmul serial „Delfinul Flipper". 13.00 Telejurnal. 17.30 Curs de limba engleză. 18.00 Alimentația și arterioscleroza. 18.15 Satul contemporan. 18.50 Revista literară TV. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Pentru cine sună clopotelul. 20.15 Cutezători, pășim în viață. 20.35 Filmul „Ore de cumpănă". 22.15 Muzică ușoară. 22.30 24 de ore. 22.45 Din țările socialiste. **PROGRAMUL II :** 20.00 O viață pentru o idee : Nansen. 20.30 „Iancu la Hălmagiu" — de Paul Everac. 21.35 Agenda. 21.45 Cluburi sportive bucureștene. 22.05 Film documentar : „A scrie". 22.20 Dans și muzică de pretutindeni.

SÎMBĂTĂ 16 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Octavian Goga. 9.50 De vorbă cu gospodinele. 10.05 Revista literară TV. 10.35 Simbătă, duminică, luni. 10.55 Visul unei nopți de vară. 11.45 Brancardajul. 12.00 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 18.50 Arta plastică. 19.05 Avram Iancu. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremieră. 20.05 Tele-enciclopedia. 20.45 Mannix. 21.35 De dragoste — emisiune muzical-distractivă. 22.35 Telejurnal. 22.50 Săptămîna sportivă. 23.00 Program de romanțe și cîntece de petrecere. **PROGRAMUL II :** 16.30 Agenda. 16.40 Jocuri populare. 17.10 Reportaj bucurestean. 17.20 Pagini muzicale de mare popularitate. 17.50 Filmul „Fuga buestrașului".

Clepsidra

TIMP SUSPENDAT

de Constantin VIȘAN

Pe valea verde din fața ochilor noștri respira odată un sat. Pe coșurile caselor ieșeau fuioare de fum. Pe străzi treceau căruțe, se hîrjoneau copii. În ziua de 10 iunie 1942 ocupanții fasciști au făcut satul una cu pămîntul iar pe locuitorii săi i-au împușcat sau i-au dus în captivitate. Peste casele de altădată, peste străzi, peste biserică și primărie cresc acum flori. Sînt trandafiri aduși din lumea întreagă, ofrandă pe uriașul mormînt de la Lidice, simbol al prieteniei dintre popoare, al dorinței de pace. Trandafirii nu pot acoperi însă amintirile. La Lidice senzația de moarte te cutremură, te face să asculți împietrit istoria acestui sat ras de pe fața pămîntului de furia demență a cavalerilor cu cap de mort. Timpul pare suspendat. Monumentul de pomenire înălțat pe locul de martiraj amintește ziua de groază a cumplitei răzbunări. Istoria întîmplărilor de la Lidice ne era cunoscută din cărți. Povestită însă de unul dintre puținii supraviețuitori ai asasinatului colectiv înfăptuit aici la 10 iunie 1942 capătă un relief zguduitor. Ascultăm în tăcere femeia care ne evocă tragedia satului său. Propriul ei copil a fost ucis atunci. Dar ea povestește totuși în fiecare zi durerea pămîntului pe care s-a născut, martiriul propriei sale vieți...

În ziua aceea de groază bărbații au fost adunați și duși în mina de la Kladno. Femeile împreună cu copiii au fost deportate în lagăre. A doua zi bărbații au fost împușcați. Chipurile lor conturate în medalioanele unor fotografii cutremurătoare par vii.

Casele au fost toate minate, incendiate, bătute cu tunurile.

Supraviețuitorilor întorși din lagăre li s-au construit în preajma vechii vetre a satului Lidice locuințe noi. Casele sînt frumoase. Viața continuă. Dar amintirile fundamentale sînt toate acolo unde nu se mai află case ci numai cruci și trandafiri. Locurile unde erau odată școala și primăria, și biserica sînt marcate de niște semne de pomenire mai puternice de cît orice cuvînt, de cît orice monument. Privind aceste semne, ascultînd glasul femeii al cărei copil doarme sub pămîntul de la Lidice mi-am amintit de Iulius Fucik: de avertismentul lui: „Oameni, eu v-am iubit! Vegheați !".

În fața ochilor noștri, trandafiri din toate grădinile lumii. Dar oricît de vii și de frumoși ar fi trandafirii aceștia, ei nu pot acoperi amintirea morții. Lidice este unul dintre cele mai triste locuri văzute de ochii mei. Un sat fără case, fără copii. Un sat fără cîntece. Un mausoleu. Un avertisment !

PSIHOPEDAGOGIE

VĂ CUNOAȘTEȚI COPIII?

La obiecția: „voi lăsați copilul să facă ce vrea?" am replicat: „Nicidecum, dar încercăm să facem astfel, ca el, copilul, să vrea tot ceea ce face și tot ceea ce trebuie să facă". Iar aspirația noastră a tuturor celor care aplicăm aceste metode este de a vedea copilul de astăzi pregătit pentru a deveni omul de mîine, într-un viitor care să fie cu adevărat un viitor uman.

O discuție despre noua educație cu dr. ANDRÉ BERGE, unul dintre cei mai mari specialiști în psihologia copilăriei și adolescenței, medic, psihanalist, director medical al Centrului de psihopedagogie Claude Bernard, Paris.

Ah, copii din ziua de azi! Ah, tineretul! exclamăm noi cu aceeași uimire, cu aceleași nedumeriri, cu aceleași sentimente de admirație și revoltă ca toate generațiile de maturi dinaintea noastră. Toți sîntem de acord că da, sigur, nu e suficient că s-a schimbat „decorul" — viața, mediul în care cresc, se formează copiii, că ar trebui..." În practică lucrurile se încurcă de teama ca noul să nu fie totuși prea nou, ca și de o speranță secretă că educația tradițională ar putea fi considerată ca destul de nouă. Pentru că: „ce să învețe părinții, pedagogii?" E însfîrșit, o întrebare la care răspund azi revoluționarii psihopedagogi, așa cum răspunde și cel care este la ora actuală privit ca unul dintre cei mai mari specialiști în psihologia copilăriei și adolescenței — **Dr. ANDRE BERGE:**

— Ca să înveți trebuie mai întîi să cunoști. Să cunoști copilul.

— Nici un părinte, dr. Berge nu va admite că el nu-și cunoaște propriul său copil.

— Asta îmi aduce aminte de o discuție în contradictoriu pe care am avut-o cu dr. Gilbert Robin care spunea că educatorii trebuie să adauge ciment la construcția care crește. Dar cine pretinde să construiască ceva solid, trebuie mai întîi să studieze natura și calitatea materialelor de care dispune. Multe edificii s-au dărîmat din cauză că o asemenea precauție prealabilă nu a fost destul de bine observată. E o paranteză. Oricum comparațiile statice nu-mi plac. Nu prea văd cum edificii foarte multe cimentate ar putea evolua și crește. Este vorba, de cunoașterea necesităților fundamentale ale copilului, pe plan biologic, pe plan psihologic și al sociabilității. Pentru că scopul educației este dezvoltarea la maximum a personalității într-o dublă perspectivă: individuală și socială.

— Acesta este principiul educației noi?

— Da. V-aș da o imagine: un vas cu pînze lansat pe mare. Educatorul cunoaște forța, viteza, direcția vînturilor, a curenților marini și știe să le folosească astfel ca vasul să ajungă la portul de destinație. Dar motorul e copilul. Înțelegeți? Este vorba de folosirea inteligentă, în cunoștință de cauză, a datelor, a necesităților fundamentale ale copilului și adolescentului, gusturile, aspirațiile, interesele lui, reacțiile lui.

— Este de la sine înțeles că nu puteți da rețete valabile pentru toți copiii, dat fiind că se pornește de la cunoașterea fiecăruia în parte... Totuși educația nouă, i-aș spune, pur și simplu, educația, trebuie să aibă... metode.

— Sigur, de altfel ne bazăm pe date științifice ca urmare a observațiilor și, într-o oarecare măsură, a unor experiențe. Eu mi-aș permite să propun nu antiteza educație nouă — educație tradițională, ci mai corect: EDUCAȚIE EDUCATIVĂ ȘI EDUCAȚIE NEEDUCATIVĂ. E clar, cred, că educația nouă presupune în acest sens (chiar dacă a făcut-o și cea tradițională), învățămîntul activ, viu, tot ceea ce stimulează inteligența, imaginația creatoare a copilului.

— Libertate, deci?

— Prin cunoaștere. Prin folosirea nevoii de activitate a copilului. Inteligența nu poate să se dezvolte dacă e izolată de compușii săi motrici, afectivi, sociali. De aceea educatorul trebuie să fie activ, inventiv, să răspundă curiozității copilului, nevoii lui de a face ceva concret, de a vedea „pe viu". Vedeți, nu este o școală pentru pedagogii leneși, care, cu comoditate, își spun lecția de la catedră, ascultă, pun note. Trebuie să se creeze un climat de securitate afectivă. Să știți, o părere pe care o dau atît ca psihopedagog cît și ca medic, e că originea celor mai multe simptome nevrotice ce se manifestă mai tîrziu și determină inadaptările în clasă și apoi în societate, o găsești în primii ani de existență a copilului.

— Ce influență are sportul în școală?

— O directoare îmi povestea că în momentul cînd observa că vreun elev obținea o mică victorie la volei sau la oricare dintre sporturile pe care le făceau în timpul liber, profita să-l stimuleze și în clasă. Rezultatele erau întotdeauna foarte bune.

— Cauza?

— Starea de mulțumire, de bună dispoziție e rodnică. Se întîmplă nu numai cu sportul. Dar muzica, desenul...

— Teoria dv. asupra efortului.

— A, da, efortul! O, de cîte ori n-am auzit părinți spunînd: „chiar dacă e ultimul din clasă, dar mi-ar place să-l văd că face eforturi". Iar un părinte îi spunea copilului care intra la școală: „acum vei fi obligat să muncești. Știu, munca cere efort și nu este deloc o plăcere, dar..." Or, cînd educatorii, fie ei părinți sau profesori, adoptă pentru ei înșiși, o astfel de atitudine, ei de fapt nu oferă un exemplu de lene ci mai degrabă de victorie asupra celei mai îngrijorătoare forme de lene: cea care implică plictiseala și transformă cea mai mică dificultate într-o încercare dureroasă. Nu înseamnă de loc că eforturile trebuie ascunse așa cum înveleși un medicament amar în glazură roz. E vorba de a ști să-l faci pe copil să găsească toate posibilitățile de plăcere pe care le oferă efortul, prin rezultatul pe care-l obții în final. Trebuie un substrat afectiv oricărei voințe. Bineînțeles dorința care primează nu trebuie să fie cea a educatorului. Trebuie ca educatorul să trezească dorința de lucru, de participare activă, afectivă a subiectului. Ființa umană a fost întotdeauna sensibilă la bucuria de a învinge și chiar de a se învinge. Dacă n-ar fi așa, umanitatea ar fi stagnat și omul preistoric n-ar fi ieșit din caverne.

— Din păcate, nu voi putea transcrie într-un singur articol decît o parte din discuția pe care am avut-o cu dv.

— Scrieți atunci, în concluzie, că noi încercăm să facem astfel ca el, copilul, să vrea tot ceea ce face și tot ceea ce trebuie să facă.

Catinca MUSCAN

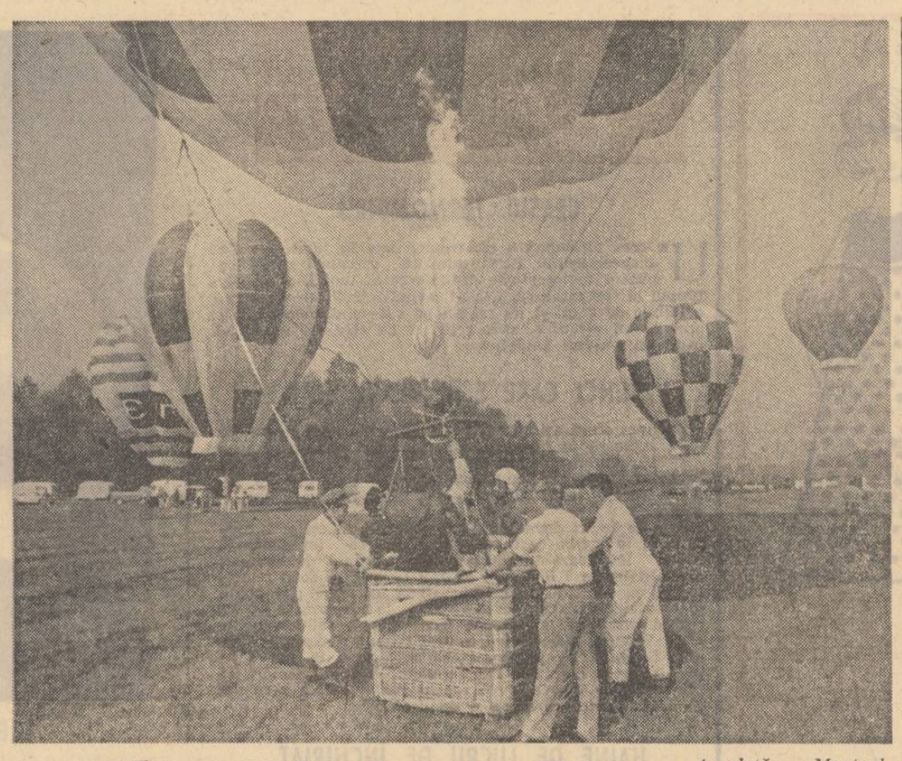

MONTGOLFIADA '72

S-ar putea crede că e un paradox al epocii noastre în care recordurile de viteză cad cu ușurință, și crește distanța la care am lăsat în urmă-ne... zidul sunetului. Da, astăzi în epoca Jumbo-jeturilor, a avioanelor supersonice, reapar pe cer grațioase și colorate baloanele Montgolfier! Știința verifică vechiul principiu folosit de Joseph Montgolfier. Tehnica a înlocuit pînza și hîrtia (pictată după moda timpului) de la balonul cu care francezul Pilâtre de Roziers străbătuse cerul Parisului, cu un material sintetic solid, antiinflamant etc. A mai înlocuit și „aprinderea", cu o flacără de propan, dozată acum cu multă precizie. Și cam atît. Interesul însă pentru acest „sport" este, cu toate acestea, nu numai sportiv. O călătorie de 200 kilometri cu un astfel de balon nu testează doar temeritatea și îndeminarea pilotului, ci poate folosi multor domenii de activitate: agricultură, construcții... Și iată, că dintr-odată. Montgolfiada '72 care a avut loc la Münster și putea să apară prin spectaculos și sportivitate, un fel de avanpremieră la Olimpiadă, atrage atenția. Șase țări europene și-au trimis reprezentanți. 13 baloane și-au luat startul evoluind între 45 și 90 de minute. Un cîștigător al competiției? Eugen Wothe din Dortmund, s-a spus, de către unii. Alții însă au afirmat: viitorul.

PEȘTII POLARI FOLOSESC UN ANTIGEL?

Automobiliștii ar fi trebuit să fie primii care să se întrebe — pentru că ei știu bine ce pățesc iarna fără antigel — cum circulă peștii în mările acoperite de gheață? Dar nu ei și-au pus întrebarea ci oamenii de știință. Alan R. Hargens, cercetător la „Scripp Institution of Oceanography a Universității din California a examinat sîngele unor pești arctici și antarctici și, reactualizînd o mai veche ipoteză a lui De Uries, a adus, printr-o serie de experiențe, dovezi în favoarea ei. Și anume: proteinele din plasmă sînt cele care joacă rolul de „antigel" pentru peștii care sînt obligați să circule cînd temperatura scade în jurul lui —2°C. Dar Hargens descoperă cu această ocazie ceea ce pe plan teoretic ne place să spunem că știm, numind-o inteligența tehnică a Naturii. Sau minunatul mecanism al adaptării la mediul înconjurător. Pentru că observă nu numai variațiile de concentrație a proteinelor din plasmă în funcție de specie — speciile care trăiesc în ape mai reci sau mai puțin reci decît celelalte — ci și la aceeași specie, dacă condițiile i se schimbă. Un pește european trăiește de obicei într-un mediu în care temperatura este de 3°C și trece (cu ajutorul nostru, de pildă) la un mediu avînd o temperatură mai joasă — de 2°C — după un oarecare timp, el se adaptează. Adică, va prezenta o cădere a presiunii osmotice coloidale. Concentrațiile variază după... sezon.

FIZICA CORPULUI SOLID

ENERGIA ELECTRICĂ POATE FI TRANSMISĂ LA MARI DISTANȚE FĂRĂ PIERDERI

Rezultate remarcabile ale cercetătorilor români în problema transportului energiei pe rețele fără rezistență, eficiente, fără pierderi și mult mai ieftine decît mijloacele clasice. Unul dintre exemplele cele mai pregnante ale aplicabilității unei cercetări fundamentale.

Nicăieri în lume nu se poate transporta energie electrică la mari distanțe, fără a se pierde o parte. Era inerent. Firește, cercetătorii s-au întrebat: Cum s-ar putea salva ceea ce se pierde? Din ce material ar trebui să fie făcute cablurile pentru ca energia să nu mai „evadeze" în drum? Răspunsul îl va da supraconductibilitatea, o cercetare de fizică cu numeroase aplicații practice. Așadar, cabluri supraconductoare. Ce înseamnă însă practic rezolvarea acestei probleme? Existența unor cabluri pe baza unor noi materiale care să aibă anumite caracteristici, în care, deosebit de important ar fi: cîmpuri critice ridicate. Dar a rezolva o asemenea problemă practic, înseamnă implicit astăzi cît mai ieftin și cît mai eficient. Sînt condiții care se pun în întreaga lume modernă, sînt condiții pe care Institutul de Fizică București nu le-a ocolit niciodată, în urmărirea țintei propuse. Cercetătorii Institutului au căutat în această cercetare să elimine dificultățile și cheltuielile legate de utilizarea heliului lichid, care este și scump și rar, eliminînd în același timp și importul.

— Nu s-ar fi putut folosi azotul sau hidrogenul? aveam să-l întreb pe dr. ing. **EUGEN CRUCEANU**, un cercetător ale cărui lucrări i-au conferit un binemeritat prestigiu științific în acest domeniu.

— Nu, mi-a răspuns domnia sa, **pentru că la temperaturile azotului sau hidrogenului lichid, materialele cunoscute astăzi nu mai sînt supraconductive!**

Interesul față de această problemă — de utilitate și pentru energia nucleară și pentru fizica corpului solid — se manifestă pe plan mondial. Obținerea unor noi compuși de către cercetătorii români, de pildă $In_2Bi_3Sm_2$ (nestudiat pînă acum din punct de vedere al proprietăților supraconductoare) au condus la o colaborare științifică internațională. Dr. ing. Eugen Cruceanu semnează împreună cu alți doi savanți, din S.U.A. și R.F.G. o lucrare apărută recent în Anglia (iulie 1971).

Au fost studiați mii de compuși. Și deși temperatura de tranziție a crescut din ce în ce mai mult, totuși ea este astăzi încă sub 21°. Din păcate, îmi spunea dr. ing. Cruceanu, teoria încă nu permite ca pe baza proprietăților din fazei la temperatura camerei, să prezică dacă compusul respectiv va avea proprietăți supraconductoare și la ce temperatură va avea loc tranziția spre starea supraconductoare. Se impune deci să mai studiem alte zeci și sute de compuși. Și ar fi extrem de util să existe (la ora actuală lipsește) o întreprindere specializată în electronică pentru producerea de magneți și cabluri supraconductoare, o unitate care să lamineze, să trefileze, să lucreze aceste materiale, care să preia rezultatele cercetării în acest domeniu de o importanță mereu sublinîată pe plan mondial. Este poate aici exemplul cel mai pregnant al aplicabilității unei cercetări fundamentale. Și nimeni nu mai ignoră astăzi că printre căutările de mare perspectivă în industria energetică, un loc de frunte îl ocupă problema transportului energiei pe rețele fără rezistență, eficiente, dat fiind că nu se înregistrează pierderi și sînt mult mai ieftine decît mijloacele „clasice".

ULMII CER AJUTOR!

Numele unor boli umane au aceeași dramatică rezonanță și pentru păduri. Ciuma, Ciuma ulmilor! Europa pădurilor va fi fost chiar înainte de al doilea război mondial îndoliată. Bintuia această boală din cauza căreia „populații" întregi de ulmi au murit. Boala a traversat oceanul și aproape jumătate dintre acești falnici și folositori arbori au trebuit și aici doborîți. Iată în imaginile de mai jos o alee așa cum arăta înainte și după ciuma ulmilor! Se căuta evident, între timp, „făptașul" sau „făptașii". Cine provoacă boala? Cine-o propagă? În sfîrșit, abia astăzi cercetătorii pot afirma că ulmii pot fi salvați! Medicii pădurilor aplică o dublă terapie. Pe de o parte se acționează, prin pulverizare cu methoxaclor, împotriva gîndacilor care vehiculează boala ulmilor, pe de alta, prin injectarea în sol a unui amestec chimic „Benlate", împotriva ciupercii copacului care provoacă boala.

MISTERIOASA „ZĂPADĂ MARINĂ" ȘI ORIGINEA EI

Cu ce se hrănește zooplanctonul? Cu fitoplancton, se răspundea. S-a observat însă că microscopicele animale marine nu mor de inaniție nici cînd vegetația microscopică a mărilor lipsește — iarna, în profunzimile întunecate ale oceanului — și chiar acolo unde uneori concentrația de substanțe organice dizolvate în apă este prea slabă pentru a le furniza hrana. Atunci, cu ce? Misterul a fost elucidat. Oceanografii știu acum. Materia organică dizolvată se aglutinează în jurul bulelor de aer, formînd „porții comestibile", ce conțin acizi grași, proteine, hidrați de carbon, polypeptide. Mecanismul de formare a acestor porții pentru dejunul zooplanctonului? Cînd valurile înspumate se rostogolesc la suprafață, spuma pătrunde la o adîncime de două ori mai mare decît înălțimea valului de la suprafață. Astfel ea scoate „afară" bulele de aer pe care vîntul apoi le transformă în lungi filamente de spumă. Cu ele „țese" o adevărată „pînză" moleculară. Pînza fină de materie organică este șifonată de vînt, mestecată, frămîntată și devine în final o „pastă" brumărie care cade în adîncuri, oferindu-se ca festin zooplanctonului. E faimoasa „zăpadă marină" căreia nu i se găsea nici o explicație.

Cu această descoperire făcută de oceanografii americani s-a „găsit" și acea verigă lipsă din lanțul alimentar care întreține viața în adîncurile oceanice. Mai mult, decît atît. Teoria „bulelor" explică modul în care produsele organice, purtătoare de carbon, s-au sintetizat în mările de la începutul lumii și care, după milioane de ani, au dat naștere unor substanțe capabile să se reproducă, deci vieții.

CĂLDURĂ MARE...

Daca, așa cum arată unele calcule, populația se dublează la fiecare 37 de ani, pasionații cifrelor s-au distrat calculînd ce va fi peste... 1 000 de ani, gîndind pe datele și progresele realizate astăzi. Deci, 60 de miliarde de miliarde de oameni. Trebuie totuși, făcută o previziune în materie de locuințe. Unde vor trăi? Evident, răspund tot ei: în blocuri climatizate de 2 000 de etaje fiecare. Dar atunci, suprafața terestră va fi atît de încălzită, încît... Pentru că, cu o densitate umană de 120 la m², demografia va atinge zidul căldurii! Așadar, mulțimea și mașinile vor pune problema peste 1 000 de ani, cum să fie străpuns, pentru alți 1 000 de ani, zidul căldurii! Pentru un simplu joc de cifre — el aparține unui fizician englez, John F. Fremlin — e amuzant.

Natura oferă agriculturii arme împotriva ciupercilor parazite

Există o ciupercă parazită, numită Ophiobolus graminia, bine cunoscută și... temută de agronomi, pentru că provoacă o boală gravă și, din păcate foarte răspîndită a cerealelor. Studiind microbiologia solurilor, cercetătorii Institutului agronomic al Franței și-au dat seama că ciclul acestei ciuperci este influențat de diferite grupe de microorganisme, unele favorabile, altele ostile dezvoltării sale. A fost astfel posibilă izolarea unor bacterii proteolitice (adică ele se hrănesc cu proteine transformate) potrivnice creșterii ciupercii. Iată așadar arma pe care natura o pune la dispoziție omului ca să combată, să prevină îmbolnăvirea cerealelor. În principiu. În fapt, lucrurile sînt ceva mai complicate însă. De ce? A mări în mod artificial, prin însămînțare, cantitatea de bacterii prezente în sol nu este cu putință pentru că microflora existentă în sol... nu este de acord! Se întîmplă un fenomen asemănător cu cel de respingere a grefei de către organism. Cercetătorii francezi au găsit însă o altă soluție care s-a dovedit bună. Ei au încurajat creșterea bacteriilor deja existente în teren, furnizîndu-le alimentația preferată: pe bază de proteine (gelatină, făină de pește, soia, turte de floarea-soarelui etc.). Dar dincolo de această intervenție, mijlocul cel mai folosit pentru a lupta împotriva acestei boli constă în a alterna culturile de grîu și orz, de pildă, sau de a introduce și o a treia variantă, ovăzul, între altele.

SPEOLOGIE

PREISTORIA ȘI ȘI DEZVĂLUIE COMORILE ARTISTICE

● Peste 130 de vistierii naturale ale artei preistorice ● Perfecțiunea artistică acum ... 40 000 de ani! ● Picturi rupestre în zone pînă acum neexplorate

Mereu ne produc surprize vestigiile artistice ale epocii glaciare, rezultatele cercetărilor din ultimul deceniu sînt de importanță covîrșitoare — iată o apreciere sintetică aparținînd profesorului Hubert Kühn, directorul Institutului de preistorie din Mainz (R.F.G.), specialist care a avut o contribuție prestigioasă în domeniul cercetării picturilor rupestre, descoperite în ultimul deceniu.

Atunci cînd, în anul 1901, au fost descoperite în Franța meridională primele gravuri și picturi ale omului epocii glaciare, aceste mărturii ale geniului creator din zorii omenirii au stîrnit o puternică impresie. Părea de-a dreptul neverosimil ca locuitorul peșterilor, într-o epocă cuprinsă cam între anii 40 000—10 000 i.e.n., să fii zămislit picturi colorate, de o impresionantă măiestrie artistică. Imaginile pictate sînt de o naturalețe deconcertantă, știu să folosească jocul de lumină și umbră. Autorii au intuiția perspectivei.

De-a lungul anilor au fost descoperite mereu alte și alte peșteri ce adăposteau picturi rupestre de o neasemuită frumusețe. În anul 1921 se cunoșteau cam o duzină de asemenea peșteri, adevărate vistierii ale artei preistorice. În prezent, numărul lor este de 136. Cunoștințele actuale se întemeiază astfel pe aproximativ 4 000 de picturi și 3 000 de gravuri, încrustate pe oase și pe pietre scoase la lumină. În Franța au fost înregistrate 81 de peșteri ce adăposteau asemenea picturi, în Spania 48, în Italia 4, în R.F.G., Portugalia și în U.R.S.S. cîte una.

Cele mai multe descoperiri de picturi rupestre au fost făcute în ultimul deceniu. În 1962, au fost date la iveală cele peste o sută de picturi din peștera Altxerri, situată în localitatea Orio, din districtul Aya al provinciei Guipuzcoa în Spania. Aici au fost descoperite nu numai reprezentări animaliere ci și picturi înfățișînd doi vrăjitori tribali. În același an, cercetătorul spaniol J. M. de Barandarian descoperă în peștera Goikolan, de lîngă Berriatu, la 25 km depărtare de orașul Bilbao, peste 40 de picturi, înfățișînd diferite animale din epoca glaciară. Una din cele mai importante descoperiri ale anilor din urmă — 12 aprilie 1968 — o constituie peștera Tito-Bustillo, de lîngă Ribadesella, în provincia Asturias, la 119 km de orașul Santander. Peștera, purtînd denumirea unuia dintre descoperitorii ei, este comparată, în privința importanței, cu celebra Altamira (descoperită către sfîrșitul secolului trecut). Acest tezaur preistoric adăpostește peste o sută de picturi, cu reprezentări de animale ale epocii glaciare.

Tot în 1968, a fost descoperită în Spania, o altă peșteră, impresurată de zugrăveli datînd din timpuri imemoriabile: Ojo Guarena, de lîngă Sotoscueva, în provincia Burgos. Picturile se află la o depărtare de 300 m de intrarea peșterii, alcătuind o friză lungă de 30 metri. Dintre reprezentări citățm: 12 cai sălbatici, bizoni, cerbi, în stilul magdalenianului tîrziu (sfîrșitul perioadei glaciare). Pînă în prezent s-au inventariat acolo 62 de picturi de animale, considerate de specialiști ca fiind cele mai izbutite, din punct de vedere al tehnicii picturale, între tot ceea ce s-a aflat vreodată. Ca valoare artistică, ele se pot asemui cu cele de la Altamira, Niaux sau Lascaux. La 5 mai 1970, a fost descoperită peștera Covo del Nino, de lîngă Ayna (provincia Albacete); s-au găsit opt picturi, înfățișînd capre sălbatice și un cal sălbatic.

În cealaltă parte a Peninsulei Iberice, Portugalia, a fost descoperită, în 1963, peștera Escoural, în provincia Alentejo. Ea adăpostește picturi considerate a fi cele dintîi create în epoca glaciară din Portugalia. Este vorba de 33 de reprezentări animaliere dar și de vrăjitori purtînd măști de animale. La începutul anului 1972 a fost descoperit în apropierea orașului Fratel (provincia Beira-Baixa), la 160 km nord-est de Lisabona, cel mai impresionant ansamblu de picturi rupestre depistat vreodată în Portugalia. Sute de picturi datînd din diferite epoci preistorice — printre care și perioada glaciară — înfățișează simboluri ale Soarelui, conturul unei antilope etc. Stîncile sînt situate în imediata apropiere a fluviului Tajo, și vor fi în 1973, acoperite de apele unui baraj aflat în construcție. Specialiștii procedează, în prezent, la fotografierea prețioaselor vestigii și investighează, totodată, modalitățile tehnice pentru conservarea lor muzeistică.

În Italia a fost descoperită, în anul 1961, peștera Romito, de lîngă Papasidero (Salabria), în care se află, gravat în stîncă, imaginea unui taur. O expoziție deschisă, în martie 1972, la Geneva, din inițiativa „Grupului de studiu asupra artei rupestre", atrage atenția asupra unor picturi descoperite în locuri pînă acum neexplorate în Alpii italieni, elvețieni și austrieci. Cele mai importante amplasamente se află în valea Camonica, provincia Brescia (Lombardia), constituind o adevărată „pinacotecă" de picturi rupestre.

Acum 11 ani a fost descoperită în Uniunea Sovietică — pentru prima oară — o peșteră cu picturi datînd din epoca glaciară. Este vorba de peștera Kapova, situată în Uralii sudici, și care adăpostește 20 de picturi, reprezentînd mamuți, rinoceri, bizoni și un cal sălbatic. Smulse anonimatului peșterilor, creațiile încrustate pe stîncă ne „vorbesc" astăzi despre omul acelui timp, despre viața lui, despre forța de creație și desore sensibilitatea sa artistică.

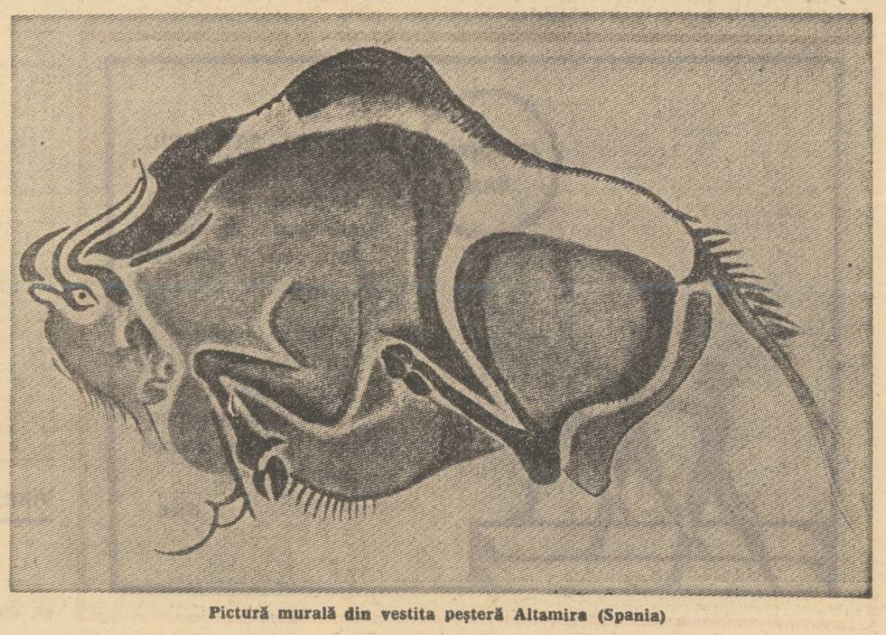

Pictură murală din vestita peșteră Altamira (Spania)

Ochelari electronici

De fapt, acești ochelari reprezintă un aparat pentru studiul motilității oculare. Celule fotoelectrice fixate pe sticla lor înregistrează deplasările scleroticii și trimite automat informațiile prin telefon unui calculator electronic. Oftalmologii devin interesați în tehnica electronică.

SFÎRȘIT DE VACANȚĂ

O viitoare mamă își pregătește din timp garderoba. Modelele noastre sînt create pentru zilele călduroase de sfîrșit de vară și început de toamnă.

1. Rochie petrecută, închisă la două rînduri de nasturi. *Se poartă fără bluză, iar în zilele răcoroase, cu o bluză sau un jerseu închis pe git.*

2. Rochie cu o corseletă care, pe măsura îngroșării *siluetei, se poate distanța, ajungînd numai la o garnitură pe șolduri.*

3 Rochie dreaptă *cu o cută dublă în față, care se poate mări sau micșora, treptat.*

4. Bluză *care se poartă la începutul sarcinii pe pantalon lung, apoi cu o fustă.*

5. Rochie cu platcă *în combinație de două culori: alb cu roz, alb cu bleumarin, alb-cu roșu. Este bine de știut că o viitoare mamă trebuie să evite desene prea mari, dungi prea late, culori prea accentuate.*

Desene de Tanți PFENNINGS

Cînd ne întoarcem din concediu nu trebuie să considerăm că de acum înainte, pînă la concediul viitor, ne putem permite orice, pentru simplul motiv că în acel moment ne simțim odihniți și cu puteri sporite. Pentru menținerea sănătății organismului trebuie să păstrăm în continuare, pe cît posibil, bunele obiceiuri pe care le-am practicat în vacanță. **Deci, plimbări zilnice timp de cel puțin jumătate de oră.** În felul acesta, provizia de aer acumulată în timpul concediului nu se va epuiza prea repede. În zilele de sărbătoare nu vă consacrați exclusiv ocupațiilor gospodărești ci creați-vă timp liber pentru plimbare, pentru a respira aer curat în împrejurimile orașului.

Forma fizică bună obținută în timpul vacanței nu trebuie să se limiteze la această perioadă. Păstrați-o făcînd sport în continuare. Dacă nu aveți timp suficient pentru practicarea sportului, efectuați în fiecare dimineață, măcar timp de 5—10 minute, cîteva exerciții de gimnastică. **Nu neglijați nici faptul că mina bună din timpul vacanței se datorează în mare măsură și somnului rațional.** De aceea, nu uitați că opt ore de somn sînt necesare pentru menținerea sănătății și bunei dispoziții. Nu abuzați de tranchilizante. Dacă nu puteți dormi, căutați înainte de a vă culca să vă destindeți, să faceți o mică plimbare, să beți o băutură caldă bine zaharată sau să

faceți un duș călduț, metode care ușurează instalarea somnului. Reluînd activitatea, nu reveniți la obiceiul de a fuma prea mult.

Soarele, vîntul și apa sărată lasă adesea urme pe epidermă, dar aceste neajunsuri sînt minore față de binefacerile obținute în vacanță. **Deshidratarea pielii va fi combătută prin comprese, loțiuni și creme hidratante care vor fi aplicate zilnic pe față,** spre a restabili funcțiile țesuturilor, dîndu-le prospețime.

Pielea aspră va putea fi înmuiată, folosind măștile de gălbenuș de ou amestecat cu ulei de măsline sau măști de caimac amestecat cu suc de lămîie în cazul în care tenul prezintă și o dilatare a porilor. **Dacă tenul s-a pătat** se vor aplica măști de drojdie de bere amestecată cu apă oxigenată și se vor folosi loțiuni pe bază de hidrochinonă sau creme decolorante. **Cînd tenul este gras,** ne putem permite să-i ștergem cu zeamă de lămîie pe care o lăsăm să se usuce pe față clătind apoi cu apă de ploaie sau apă fiartă și răcită în care am adăugat un vîrf de cuțit de bicarbonat de sodiu.

În cazul în care în timpul lunilor de vară au apărut cîteva riduri nedorite, se impune folosirea unei creme regeneratoare conținînd lăptișor de matcă, vitamine, placentă, germeni de porumb care să stimuleze vitalitatea pielii și să permită regenerarea celulelor. **Un alt neajuns** de care trebuie să ținem neapărat seama este cuperoza, manifestată sub formă de mici vinișoare apărute la suprafața pielii și care pentru moment sînt mascate de bronzul obrazului. **Le vom combate** prin folosirea compreselor descongestionante cu apă de nalbă, apă de tei sau infuzie de mușețel la care s-a adăugat 1 la sută extract de hamamelis. Obrazul cu pielea iritată și congestionată va fi spălat cu lapte fiert și răcit. Se vor aplica comprese cu ulei de măsline sau cu infuzie de mușețel.

Ludmila COSMOVICI

Politețea în lumea celor mici

CEI „ȘAPTE" ANI DE ACASĂ

Peste o săptămînă începe școala. Le cînd copiii de 6 ani au fost considerați de specialiști apți să învețe, cei șapte ani de acasă s-au redus la șase.

Viața copilului se schimbă. El învață să trăiască în comunitate cu micii săi colegi, foarte diferiți de el, cu aduiți — profesorii lui — și ei, de asemenea, cu totul altfel decît părinții lui.

Adaptarea va fi mai ușoară sau mai grea în funcție de cei șase ani de acasă. Altfel spus, de cunoașterea și respectarea regulilor de bună purtare, al căror scop este acela de a-ți face plăcute relațiile cu cei din jurul tău. Noul școlar de șase ani va trebui să treacă acest examen.

A fost deprins să închidă și să deschidă ușile încet, cu mîna și nu să le izbească ca să se zguduie pereții. S-a obișnuit să se șteargă bine pe picioare înainte de a intra în casă ca să nu obligе pe alții la eforturi suplimentare. Știe că mîzgălirea și zgîrîierea pereților e un gest de sălbăticie. Nu aruncă la întîmplare ambalajul bomboanelor, cotoarele de fructe, cocoloașele de hîrtie. Știe că pentru asta sînt coșuri sau găleți de gunoi. Nu scuipă pe jos nici chiar pe stradă. I se pare firesc să-și aranjeze micile lui lucruri, fără să aștepte ca altcineva s-o facă pentru el. Se grăbește să ridice un obiect căzut pe jos. Îi place să se joace, să rîdă, dar nu face farse și glume de prost gust. E sociabil, se simte repede bine oriunde, dar nicăieri nu se poartă ca într-o redută cucerită.

Îl recunoașteți în cele de mai sus pe copilul dv.? Înseamnă că, cel puțin sub acest aspect, școala nu va fi pentru el obositoare și neplăcută. Va trebui doar să spuneți copilului dv că așa cum se poartă acasă în ceea ce privește curățenia, zgomotul, politețea etc., tot așa va trebui să se poarte și la școală.

Folosiți-vă de timpul care vă rămîne și faceți împreună cu el o plimbare pînă la școală. Vorbiți-i de timpul pe care îl va petrece acolo ca de cel mai frumos și de dorit lucru.

Ați făcut pînă acum totul ca să vă creșteți bine copilul. N-ați terminat încă.

Învățătoarea sau învățătorul va veghea ca relațiile dintre copii să fie cît mai bune, ca fiecare să se simtă mulțumit și să-i fie dragă învățătura. Va întîmpina desigur multe greutăți.

Unii dintre copii n-au fost deprinși să spună cuviincios bună ziua tuturor vecinilor, pe care îi întîlnesc pe palier sau pe scări. Nu li s-a atras atenția că trebuie să se dea deoparte ca să-i lase să treacă. Nu o vor face nici la școală cu profesorii lor. Vor lovi din neatenție pe cineva. Nu se vor opri să-și ceară scuze ci vor trece nepăsători mai departe. Li se va pune o întrebare. Li se va face o observație. Nu vor răspunde cuviincios și calm ci vor privi morocănos sau chiar sfidător. Alții nu vor fi punctuali, în ore vor da semne de plictiseală, de nerăbdare, vor căsca de o manieră jignitoare. Se vor grupa în mici „clanuri", vor șuși, vor bîrfi, își vor bate joc de alții, vor bîrfi. E lesne de înțeles că acești copii nu se vor bucura de simpatia celor ce îi înconjoară.

E în interesul copilului dv. să aflați toate acestea participînd la ședințele cu părinții, vorbind cu învățătoarea respectivă.

BARUL ATLANTIC, cu ocazia închiderii stagiunii de vară, adresează mulțumiri tuturor clienților săi.

Noua stagiune la BARUL ATLANTIC se va deschide în jurul datei de 1 octombrie 1972 cu o nouă premieră.

(5424)

ALEI DE COP

CEASUL TERMOMETRU

Un ceas termometru electronic, unic în lume, creație a specialiștilor Institutului de cercetări științifice pentru meteorologie din Moscova, indică al er ativ timpul și temperatura. Ceasul, avînd o înălțime de 1 m, o lățime de 3 m, și un tablou pe care sînt montate 200 mici lămpi electrice, a fost plasat pe clădirea primăriei capitalei Uniunii Sovietice.

ATUNCI CARE ESTE SEXUL SLAB ?

Știința oferă azi date (pe baza unor anchete cu mii de subiecți) în favoarea superiorității femeii asupra bărbatului. O anchetă făcută la universitatea din Berkeley-California (cu 23 000 subiecți) stabilește că femeia întrece bărbatul cu 2—5 puncte pe scara inteligenței.

Alte cercetări dovedesc că femeia supraviețuiește bărbatului, în medie șase sau șapte ani, că înregistrează valori inferioare la mortalitatea cauzată de cancer ; mortalitatea la T.B.C. este de trei bărbați la două femei; la boli de plămîni, de 160 bărbați la 100 femei ; la bolile sistemului circulator, de 130 bărbați la 100 femei; femeia rezistă mai bine la durerile fizice și cele psihice, bolile mentale ating două femei la trei bărbați ; rezistența femeii la efort fizic prelungit este mai mare. Și, negru pe alb, italianul Pieracini și americanul Britton declară că „Femeia este în avans față de bărbat, cu circa zece mii de ani". Atunci, care mai e sexul slab ?

HAINE DE LUCRU DE ÎNCHIRIAT

De fapt, întreprinderea de prestare, care funcționează în R.F.G. se numește „Serviciul de închiriere textile" și pune la dispoziția celor care apelează la ea, haine de lucru pe care le fabrică, le închiriază și le curăță. Mai mult, firma se ocupă și de preschimbarea periodică a îmbrăcămintei profesionale, avînd grijă să respecte și cerințele modei. Salopeta capătă șic, costumul profesional respectă linia modernă !

POM MINUNE

Este vorba de pomul fructifer cu acest nume și nu de podoaba capilară. Părul minune, selecționat de M. Oniscenko din regiunea Poltava dă, datorită altoirilor primite, 33 de feluri de fructe, soiuri diferite de pere și fructe hibride rezultate din încrucișarea părului cu mărul.

ELEGANT ȘI CĂLDUȚ

Dacă modistele engleze au ales cîteva modele sofisticate de pălării pentru toamna și iarna acestui an, ele n-au neglijat nici latura practică. Cu acest turban din blană (sau blană sintetică) și lame, femeile vor putea fi elegante fără a suferi de frig...

MIȘCARE, MIȘCARE, MIȘCARE

Viața modernă ne obligă să stăm prea mult pe scaun. Confortul modern are și dezavantaje. Medicii consideră că viața sedentară este responsabilă și pentru formarea varicelor. Există posibilități de remediere ? Bineînțeles : mișcare, mișcare, mișcare. Mai precis, dacă avem o profesie sedentară se recomandă de mai multe ori pe zi cîteva mișcări de gimnastică menite a reechilibra circulația sîngelui. Acasă, vom sta (de pildă, la televizor) fie cu picioarele întinse pe un taburet, fie așezîndu-ne pe o pernă plasată direct pe covor. Dușurile, alternînd apă caldă și rece ajută la întărirea mușchilor și a venelor. Și, în ultimă instanță, sfatul cel mai bun : mișcare, mers pe jos, mers pe bicicletă.

INGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

VETA BARBU — Craiova. *Pentru a stimula pofta de mîncare este indicat siropul Hecogen — 3 linguriță pe zi înaintea meselor principale.*

C. IULIAN — Colonia Nuci — Govora. *Este posibil să fie o sinuzită. Vă sfătuim să vă examineze medicul ORL-ist și dacă va considera necesar va recomanda o radiografie a sinusurilor.*

VRK — Hunedoara. *Vă recomandăm : vitamina E 3 drageuri pe zi și Folcisteină, cîte o fiolă pe zi — timp de 20 de zile pe lună. Tratamentul va dura trei luni.*

LUCIA, — Brăila. *Vă îndeplinim dorința — îndicindu-vă clinica de endocrinologie — Bd. Aviatorilor 34.*

MONICA IONESCU — Craiova. *Alunițele nu vor fi tratate după inspirația dv., cu tinctură de iod. Cel mai rezonabil este să le lăsați în pace, să le ignorați.*

M. ION — jud. Olt. *Nu există medicamente care să distrugă rădăcina firelor de păr. Se poate recurge la electrocoagulare.*

L.V. — București. *Sîntem de aceeași părere cu medicul care v-a consultat. Nu aveți simptomele unei insuficiențe aortice. Credem că sînt tulburări nevrotice cu manifestări cenestopate. Oscilațiile tensionale sînt pe fond nevrotic. În concluzie, este mai indicat medicamentul Diazepan, de 2 mg, o tabletă seara, decît Meprobamat (pe care l-ați luat). Diazepanul va influența mai bine tensiunea arterială și vă va relaxa. Veți asocia și vitamina B6, cîte o tabletă dimineața.*

LENUȚA B. — Lupeni. *Indicațiile de mai sus sînt valabile și pentru mama dv , doar doza de Diazepan va fi mai mare — trei tablete pe zi.*

ȘTEFAN ȘTEFAN — Brăila. *Este dificil să ne orientăm după un singur simptom : durerea. Cu atît mai mult, cu cît nici medicii care v-au consultat nu au constatat nimic obiectiv. Nu știm însă ce investigații vi s-au făcut.*

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME DE ÎNVĂȚĂMÎNT

V-ați gîndit bine să dați examen la o școală postliceală, tovarășă **MARICICA BALABAN** din Obîrșeni-Vaslui. V-am recomanda școala de specializare sanitară (str. N. Bălcescu 28) care pregătește asistente medicale de pediatrie, ocrotire, obstetrică și ginecologie. De asemenea, asistenți de farmacie, de igienă și de tehnică dentară. Ar mai fi școala de specializare comercială care pregătește tehnologi pentru alimentația publică și conducători de unități comerciale. V-am spus numai ceea ce credem că vi s-ar potrivi. Rămîne să faceți dv. alegerea.

Cînd veți ajunge să absolviți liceul sanitar, tovarășă **FELICIA LAZĂR** din București, veți putea candida oriunde. Nu există nici o îngrădire în această privință. Numai să știți.

A. G. — Calafat : Vă îndeplinim dorința scriindu-vă numai inițialele numelui și prenumelui Care sînt școlile postliceale la care se cere matematică la admitere? Sînt destule ; la cele care pregătesc cadre pentru industria energiei electrice și termice : pentru lucrări geologice, foraje, industria de extracție, prelucrarea și transportul țițeiului și gazelor ; pentru industria metalurgiei feroase, neferoase și cocsochimiei ; pentru industria construcțiilor de mașini și a prelucrării metalelor și pentru industria chimică ; pentru industria materialelor de construcții și a prelucrării lemnului ; pentru industria textilă, a încălțămintei ; pentru prestații de servicii cerute de populație ; pentru lucrările de construcții-montaj ; pentru transporturi și telecomunicații și pentru multe alte domenii. Mai ușor ne era să vă spunem care sînt acele specialități la care nu se cere la admitere, matematica.

STAN GHEORGHE — Valea Călugărească : A apărut îndrumătorul de care vă interesați. Căutați-l cînd mergeți la Ploiești, prin librării sau la chioșcurile de difuzare a presei. Și fiindcă vă interesați de concursul de admitere, atenție la ortografie...

MANUELA MEREALBE — Moinești. Adresa școlii postliceale pe care o căutați este Șoseaua Străulești nr.1. Obiectele ce se cer la admitere : limba și literatura română — scris și oral — și istorie (oral). Sigur că la primul obiect se cere și gramatica.

ION FODOR — Moinești : Cel mai nimerit lucru este să vă adresați Ministerului Muncii în subordonarea căruia intră școlile speciale.

S. B. — Tîrgoviște : Trecerea prin diferențe de la Agronomie la Academia de Studii Economice nu este posibilă. Fiecare institut are specificul lui și programele sînt, ca atare, diferite. Luați-o de la capăt, la A.S.E., dacă aveți timp și răbdare.

CORNELIA BOSTINA și EUGENIA CERBULESCU, ambele din **Ploiești :** Liceul din București cu predare în limba franceză este cel care poartă numărul 36 (strada Năbucului 6, sectorul 6) iar limba engleză liceul „C. A. Rosetti" (str. Garibaldi 11, sectorul 1).

ELENA ION — Amara (Ialomița). La institutul de care ne scrieți nu sînt admiși, la cursurile fără frecvență decît numai cei care lucrează în domeniul respectiv.

ANIȘOARA NEDELCU — Copșa Mică : Aveți dreptul să vă prezentați și a treia oară la examenul de diplomă.

Decorarea locuinței

INTRAREA ÎN BLOC

Pentru ca intrarea în bloc să devină un adevărat vestibul al unei locuințe colective, ea poate fi amenajată, prin grija Comitetului de bloc și a administrației clădirii, stînd astfel mărturie spiritului gospodăresc și de inițiativă al locatarilor. Ea poate deveni, cu puțină cheltuială, o adevărată carte de vizită a colectivității.

Acest spațiu, lăsat de cele mai multe ori din păcate neamenajat, poate fi făcut de la caz la caz agreabil și primitor. Pentru aceasta trebuie început prin a amenaja un unic panou decorativ care să înglobeze atît avizierul blocului (tabelul cu locatarii, cote, anunțuri și convocări) cît și cutiile de scrisori. Se poate adăuga o oglindă binevenită pentru oaspeții care vor să-și aranjeze ținuta. Oglinda poate avea deasupra, într-o scafă de lemn, un tub de neon, iar dedesubt o jardinieră (și nu ghivece răzlețe cum se găsesc pe alocuri). Acestora li se poate adăuga, după caz, o bancheta fixă din șipci de lemn sau dintr-o placă de marmură mai ales dacă la intrarea blocului se află un telefon public. Cutiile de scrisori încastrate, așa cum spuneam, în panou se vopsesc în culori mai fericit alese decît verdele sau cenușiul incolor dar foarte uzual, de exemplu într-un degradeu de la roșu la oranj, mergînd pe rînduri orizontale. Numele tuturor locatarilor vor fi scrise de aceeași mînă, ceea ce dă o notă de acuratețe și îngrijire.

Acolo unde intrarea poate fi cît de cît supravegheată, un maximum de intimitate poate aduce o perdea de terilen dind vestibulului un caracter mai casnic și mai personal.

În sfîrșit, în loc ca pe glasvandul de la intrare să se scrie cu ulei alb adresa, numărul blocului și al scării, aceasta se poate face mai elegant cu litere și cifre din tablă de aramă, lipite pe partea interioară a sticlei și încadrate cu un chenar din același material. Pînă și drăgătorul ușii de la intrare poate fi vopsit (dacă nu este din inox) cu altă culoare decît a tîmplăriei, devenind un element decorativ. Becul sau becurile de pe plafon care, de cele mai multe ori și-au pierdut globul opal inițial, pot fi protejate într-o mică cutie de lemn cu fundul din geam mat.

Acestea sînt doar cîteva propuneri menite să vă stimuleze interesul și este posibil ca ele, chiar dacă nu vor fi respectate ad litteram, să contribuie la crearea unui cadru de viață mai agreabil.

Arh. Mihai KROCHMALNIC

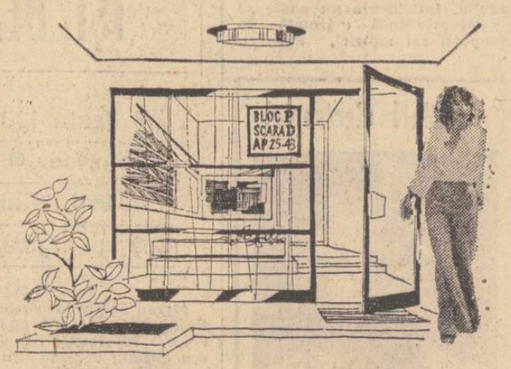

Un prînz obișnuit?

O masă duminicală?

GÎNDIȚI-VĂ LA VINETE

Vinetele sînt legume prețuite în bucătăria multor popoare. Excelează în arta preparării lor orientalii, ceea ce nu înseamnă că Occidentul nu cunoaște specialități apetisante. Fiecare are, ca și noi de altfel, feluri preferate căci una din calitățile acestei legume este tocmai aceea de a putea fi foarte divers preparată.

Cum se mai găsesc încă vinete cu carnea albă, fragedă și dulce (mai tîrziu se vor iuți la gust) am ales și supunem aprecierii dv. cîteva rețete. Sperăm să găsiți una și pe placul dv.

Iman-baialdi (vinete împănate)

Alegeți 5-6 vinete de mărime potrivită. Tăiați capătul dinspre coadă. Crestați-le de-a lungul, în cruce, fără să le străpungeți. Țineți-le cam un sfert de oră în apă clocotită, scoateți-le, sărați-le în crestături, așezați-le una lîngă alta pe un fund, acoperiți-le cu altul deasupra căruia puneți o greutate. Țineți-le astfel la teasc să se scurgă pînă ce pregătiți zarzavatul, cu care le veți împăna.

Tăiați 2—3 cepe în felii și căliți-le ușor în ulei încins. Adăugați un morcov, o rădăcină de pătrunjel, o țelină, un ardei gras și un cîlin de varză, toate tăiate fideluță. Înăbușiți-le pînă se înmoaie. Sărați, piperați. Umpleți vinetele în crestături punînd și cîte un cățel de usturoi. Crestăturile nu se fac prea lungi, ca vinetele să nu se rupă. Din cîteva roșii, cojite și tăiate mărunt, sare, piper, un praf de făină și untdelemn fără economie se face un sos care se toarnă peste vinete. Cratița se pune pe foc potrivit și se fierbe înăbușit circa 30 minute. Se servesc reci.

Vinete umplute cu carne

5—6 vinete nu prea mari, 500 g. carne de tocat, o ceapă, ulei, untură sau unt, un ou, sare, piper. Pentru sos : puțin ulei, o linguriță rasă de făină, o ceașcă de apă, puțin bulion.

Tăiați capătul dinspre coadă al vinetelor, opăriți-le 10—15 minute într-o oală cu apă clocotită. Țineți-le sub teasc cam 15—20 de minute. Scobiți-le o parte din miez. Tăiați ceapa mărunt, căliți-o în ulei încins, adăugați tocătura de carne, sărați, piperați.

Amestecați pînă ce carnea începe să se albească. Lăsați-o să se răcorească, amestecați oul bătut puțin ca pentru omletă. Umpleți vinetele. Preparați sosul : rumeniți făina, stingeți cu apă în care ați desfăcut puțin bulion (sau cu cîteva roșii cojite și mărunt tăiate) adăugați miezul vinetelor bine zdrobit, sărați, piperați. Turnați peste vinetele așezate în cratiță. Lăsați să fiarbă înăbușit pe foc potrivit circa 30—45 minute apoi dați la cuptor încălzit din timp să se rumenească. Se servesc fierbinți.

● În același fel se pot pregăti vinetele umplute cu o tocătură de ciuperci în care se adaugă și miezul vinetelor, verdeață mărunt tocată și un cățel de usturoi pisat. Vinetele umplute cu ciuperci sînt bune reci.

Vinete cu scordolea

Se taie în rondele groase de un deget cîteva vinete frumoase. Se sărează și se pun într-o sită să se scurgă. Se zvîntă într-un tifon curat și se rumenesc pe ambele părți în ulei încins. Se așează una lîngă alta pe un platou.

Separat se fierb 500 g. de cartofi făinoși, se fac pireu. Se încorporează treptat 5—6 linguri de ulei, miezul de la 20 de nuci date prin mașină și o căpățînă de usturoi curățat și bine zdrobit. Se sărează, se piperează și se acrește după gust cu oțet.

Dintr-un kilogram de roșii, opărite, cojite și mărunt tăiate se face un sos punîndu-le să scadă în untdelemnul rămas de la prăjitul vinetelor. După ce s-a îngroșat, se adaugă verdeață mărunt tăiată, se sărează. Peste fiecare rondea de vinătă se întinde un strat de scordolea și deasupra unul de sos din roșii. Se decorează cu o măslină.

Tartă cu vinete

Din 250 g. de făină, 125 g. unt sau margarină, puțină apă și un praf de sare preparați un aluat fraged. Faceți o adîncitură în făină, puneți sarea și untul tăiat în cuburi mici. Frecați între degete așa încît să obțineți un amestec nisipos. Adăugați puțină apă și frămîntați repede ca să omogenizați aluatul. Stringeți-l ghem și lăsați-l la rece să se odihnească, cel puțin o oră.

Între timp tăiați în rondele groase de un deget 3—4 vinete, sărați-le și lăsați-le la scurs. Spălați, opăriți, cojiți și tăiați mărunt 1 kg de roșii ; puneți-le la topit în puțin ulei, adăugați un cățel de usturoi pisat, puțin cimbru, sare, piper, o frunză de dafin. Lăsați-l să scadă pînă ce se leagă bine, amestecînd din timp în timp. Rumeniți și rondelele de vinete după ce le-ați zvîntat.

Tapetați fundul și pereții unei forme joase cu aluatul întins cu sucitorul într-o foaie nu prea subțire. Acoperiți aluatul cu rondelele de vinete, turnați deasupra sosul de roșii din care ați scos foaia de dafin. Presărați totul cu cașcaval ras (150—200 g). Dați forma la cuptor încălzit din timp, serviți fierbinte după ce cașcavalul a făcut o crustă aurie.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

IMPORTANT !

Oficiul de turism al municipiului București și Oficiile județene de turism din întreaga țară pun la dispoziția celor interesați să-și petreacă concediul în luna septembrie bilete în stațiunile de pe Litoral.

În această perioadă, posesorii de bilete pentru odihnă beneficiază de tarife reduse.

Pentru înscrieri vă puteți adresa la Oficiul de turism al municipiului București și la Oficiile județene de turism.

(5422)

ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG

CURIER SĂPTĂMÎNAL

DE PATRU ANI, UN BĂIEȚEL AȘTEAPTĂ...

de Mihai STOIAN

În continuarea problemelor pe care lumea complexă și adeseori contradictorie, a copilăriei, le ridică, public — de astă dată — materialul primit din partea Casei copilului din Goești-Lungani, jud. Iași, sub semnătura mediculuidirector *dr. Nicolescu Mihail :*

„Ne adresăm dv. pentru a ne ajuta să-i găsim pe părinții minorului Ștefan Vasile, asistat de unitatea noastră și căruia, cu toate eforturile, nu i-am putut completa dosarul cerut de lege, întrucît atît mama acestuia, cît și tatăl, se sustrag *de la această obligație morală față de propriul copil și față de societate.*

Facem apelul de mai sus, deoarece copilul are părinți sănătoși, ambii intelectuali care și-au asigurat o carieră și pot îngriji propriul lor copil, lăsînd în cămin loc liber pentru alt caz realmente dificil de soluționat altfel. Anexăm un rezumat al datelor ce le deținem, insuficiente desigur".

Și iată *datele* (cît de anemic sună cuvîntul subliniat, dacă avem în vedere că aici e în joc soarta unui copil) :

La data de 30 aprilie 1968, cu adresa nr. 7403, rectoratul Institutului politehnic din Iași — prin tovarășul rector — intervine la Casa copilului din Iași, solicitînd a se acorda sprijin tovarășei Mariana Rotaru, studentă la Facultatea de chimie industrială, în vederea primirii fiului ei, în vîrstă de... 10 zile, la Casa copilului (se pare că nici studenta, și nici familia acesteia nu puteau oferi la ora aceea, condiții normale de creștere copilului, și nici în viitorul imediat). La aceeași dată, Mariana Rotaru, studentă în anul I, face de asemenea o cerere către Casa copilului, prin care solicită primirea fiului ei — de 10 zile ! — spre îngrijire și alimentare, motivîndu-și actul prin nevoia de a-și continua studiile, urmînd să se prezinte la examenul din sesiunea iunie 1968 (în caz contrar ar pierde anul și chiar situația de studentă). În urma acestei cereri, conducerea Casei copilului din Iași a primit copilul, *fără dosarul necesar cerut de lege pentru ocrotirea minorului,* considerînd că este un caz „urgent". Copilul a fost transferat unității din Goești-Lungani care, de nenumărate ori, a încercat să completeze dosarul minorului care, acum, are... 4 ani. Degeaba însă ! Copilul se numește *Ștefan Vasile-Mircea,* este bine dezvoltat fizic și intelectual, *un copil drăguț care nu și-a mai văzut NICIODATĂ mama și nici tatăl.* Ceea ce au izbutit cei de la Casa copilului să afle despre mamă (bineînțeles numai prin organele de miliție și instituțiile cu care s-a corespondat, nimic din... propria inițiativă a Marianei Rotaru) : ea s-a transferat de la Institutul politehnic din Iași la Universitatea din Cluj (Babeș-Bolyai) care, la solicitarea Casei copilului (din 25 noiembrie 1971) efectuează o anchetă socială (din comisie fac parte : decanul Facultății de chimie, un medic al policlinicii studențești, asistenta îndrumătoare a anului V, vicepreședintele consiliului studențesc) care se soldează cu declarația mamei, dată de 27 iunie 1972, tot la intervenția Casei copilului, Consiliul popular Cluj, Autoritatea tutelară comunică : *„Numita Rotaru Mariana a fost chemată la această unitate, iar din discuțiile purtate am dedus că nu este legată afectiv de copil și că are intenția să renunțe la el. Susnumita a terminat facultatea de chimie și în prezent, este studentă la Iași (nu știu precis). Eu sînt militar în termen. Nu de mult a fost pe acolo tatăl meu (și el militar). Mi l-a descris tata într-o scrisoare primită azi. Dumneavoastră știți ceva despre mama lui ? Vă rog să-mi comunicați adresa ei, dacă o cunoașteți. Eu n-am mai văzut-o de cînd s-a născut copilul, deci de mai bine de doi ani. N-am să vă explic de ce n-am cerut informații, pînă acum, despre copilaș !... Problema este că-l voi lua la mine în față comisiei și expediată apoi la Goești-Lungani : M. R., își manifestă dorința de a lua copilul în îngrijirea sa, *după terminarea facultății și încadrarea în cîmpul muncii.* Aceeași universitate clujeană comunică, în august 1971, că M.R. este studentă în anul V la secția chimie, curs de zi, cu frecvența normală. Totodată, că nu poate furniza adresa Marianei Rotaru, deoarece aceasta se află în vacanță ; din informațiile culese, ar fi pe cale să se căsătorească (oficial, domiciliul ei : com. Spiens (?!) nr. 33, jud. Bihor, la părinți — Miliția locală comunică însă că nu există la această adresă). Mariana Rotaru mai dă o declarație, la 6 decembrie 1971, în fața decanului (Univ — Cluj) : *„Fiind mama copilului Ștefan Vasile-Mircea, care se găsește la unitatea dv, voi lua copilul sub îngrijirea mea după ce voi termina facultatea".* La data *primele zile ale lunii iulie a.c. urmează să fie repartizată. În momentul de față are domiciliul stabil la părinții săi din comuna Abrămuț, satul Cristur, jud. Bihor, iar pe tatăl ei îl cheamă Rotaru Ion. Tatăl copilului, pe nume Ștefan Vasile, este student la Institutul de educație fizică din Oradea. Bunicul din partea tatălui se numește Ștefan Vasile și lucrează la grupul de pompieri al jud. Bistrița-Năsăud (b-dul Vlăsoara nr. 83, Bistrița)".*

Alte date nu mai sînt cunoscute... pînă la ora actuală. Doar cîteva „detalii" privitoare la tatăl copilului care — la 5 mai 1970 — a scris Casei copilului : *„Din data de 5 noiembrie 1969 aveți la dvs. un copil pe nume Ștefan Vasile-Mircea. Este copilul meu ! Mai bine zis eu îi sînt tată, mama lui fiind Mariana Rotaru care, și gata. Dar pentru asta am nevoie de încuviințarea mamei — așa se pare. Ajutați-mă deci, vă rog, în problema aceasta. Adresa mea: sold. Ștefan Vasile-Lucian. P.S. Vă rog să-mi scrieți modalitatea cum aș putea trimite ceva pentru Mirciulică."* Casa copilului s-a grăbit să răspundă la adresa indicată, însă s-a primit știrea că Ș. V. s-a întors la Bistrița. De atunci, nici un semn de viață, doar ce s-a aflat de la Autoritatea tutelară din Cluj : c-ar fi student la Oradea...

Cazul minorului Ștefan Vasile-Mircea este, indiscutabil, trist. Mama nu-l vede patru ani (minus : primele zece zile), are și o „explicație" : cariera studențească. Amină, prin multiple declarații, întrarea în normal, iar apoi... *dispare.* Tatăl (care singur, prin scrisoarea sa, se recunoaște a fi tatăl lui *Ș. V-M.*) scrie *o dată* (cuprins, cine știe de ce, dintr-odată, de remușcări), apoi la fel, *dispare !* Poate că acum e prea tîrziu pentru a încrimina ușurința cu care ambii tineri, cîndva, au pornit pe un drum nesigur pentru ei, dar, mai ales, nesigur pentru cel care, atunci, a întruchipat o dragoste (să acceptăm că era reală, autentică). Să presupunem, în continuare, că lucrurile s-au complicat teribil, că băiatul a plecat în armată, iar fata a reușit la facultate, că anumite condiții extrem de dificile au împins-o pe Mariana Rotaru, ca și pe Ștefan Vasile, să nu stea în apropierea propriei progeniturii. Dar astăzi ? Mariana Rotaru este chimistă (n-a învățat nimic despre... chimia sufletului, a sentimentelor ?), absolventă de facultate. Ștefan Vasile își va termina și el studiile superioare. Deci, oameni cu... studii superioare, cu „situație". Ajung — întreb pentru a mia oară — studiile, oricît de „superioare", pentru ca omul să fie om ? Pare-se că nu ajung ! N-aș dori ca apariția cazului la rubrica aceasta să ducă la totala îndepărtare a mamei (și eventual a tatălui) de Ștefan Vasile-Mircea, dimpotrivă, acceptînd, în sfîrșit, deschis, vina serioasă, deosebit de serioasă, pe care o are, s-ar cuveni ca Mariana Rotaru să-și revizuiască sentimentele, să și le cultive și, lăsînd de-o parte alte interese („mîini libere" pentru o proiectată căsătorie — faptul s-a și consumat ?), să guste deplin din îmbătătorul și nobilul simțămînt matern. Aș fi fericit să primesc un răspuns chiar de la Mariana Rotaru și totodată vestea că apelul Casei copilului din Goești-Lungani a găsit ecou, mai cu seamă, în inima aceleia în care trebuie să aibă ecou. De patru ani, un băiețel așteaptă să-și cunoască mama, tatăl. Așteaptă, jucîndu-se de-a „ulii și porumbei" de-a „mîngea la perete", pînă cînd adulții care i-au dat viață să-și... termine treburile, să-și ia diplomele, să-și capete slujbele... N-a așteptat încă destul ?

Și un mic adaos pentru tinerii care, în focul iubirilor de început, uită să privească puțin, cît de puțin, și în perspectivă. Poate că prezentul caz le va spune și lor „ceva".

CHIMIȘTI DE SEAMĂ

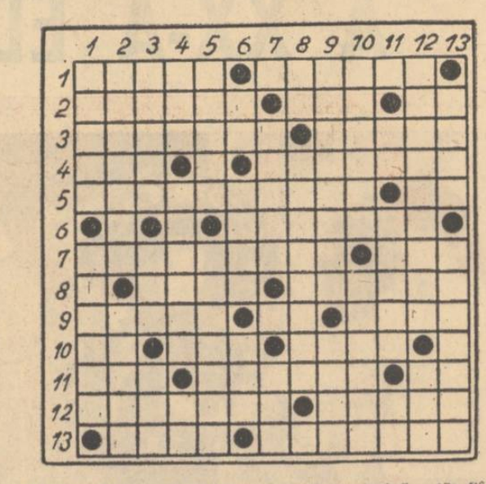

ORIZONTAL : 1) Fizician și chimist indian, laureat al Premiului Nobel în 1930 pentru descoperirea fenomenului de „difuzie combinată a luminii" — Alături de Laurent și Pasteur a pus bazele chimiei cristalografice. 2) Biochimist sovietic, autorul unor preparate de antibiotice — ...Colium, cercetător de seamă, care a arătat rolul vitaminei D — Dînsa. 3) Împreună cu Leblanc și Fermy a întreprins studii cu privire la compoziția aerului — A pus în evidență pentru prima dată vitaminele. 4) Riu în Brazilia — Întemeietorul învățămîntului superior agricol la noi în țară (Haralamb). 5) Organician sovietic adept al teoriei privind strînsa legătură între chimia organică și anorganică — Cules ! 6) Agățată (pop.). 7) Chimist englez, constructorul unei pile cu ajutorul căreia a descompus, pentru prima dată, apa — Pir. 8) Ca varul (fem.) — A corelat observațiile optice cu cele chimice. 9) Produs rezultat din reacția unui alcool și acid organic — Titan — Cu o zi în urmă 10) Platină — Haină — Membrele organismelor unicelulare. 11) Oxid de calciu (form.) — Descoperitorul compușilor diazoici, materie primă pentru obținerea unor coloranți — Bismut. 12) Descoperitorul neosalvarsanului — Chimist chinez care a reușit să obțină pentru prima dată o substanță explozivă. 13) Sîrmă subțire de cupru — Aminoacid esențial, pus în evidență de Emil Fischer.

VERTICAL : 1) Academician român cunoscut pentru activitatea depusă în domeniul chimiei analitice — Pionierul daguerotipiei. 2) Fizician și chimist italian, care a obținut bioxid de carbon prin aprinderea diamantului cu o lupă puternică — Creatorul „teoriei flogisticului". 3) Inventatorul polarimetrului — Etaj — Sau. 4) Localitate în Japonia — A îmbunătățit construcția bombei-calorimetrice — Cult ! 5) Noi (dim.) — Organician român, autorul unor coloranți azoici remarcabili. 6) Vasilescu Zamfir — Interjecție (reg.) — Resort. 7) Descoperitorul vitaminei F — Interjecție de satisfacție. 8) Americiu — Caracteristic ionilor negativi (fem.). 9) Cel care a preparat înaintea lui Lavoisier oxidul de carbon — A produce deodată. (10) În regim de lucru (fem.) — Fizician și chimist scoțian, inventatorul „camerei de ceață" 11) Element de căpătîi ! — Produs petrolier — Flor și iod 12) Are acțiune caustică asupra părului — De calitate. 13) Vest — Amină organică aromatică obținută sintetic de Nikolaevici Zinin.

Cornel M. DUMITRESCU

Cuvinte rare : ARU, CAO, ANO, IALA, IHA.

UMOR STRĂIN

— Ce fericit ești că nu poți vorbi ; eum ești inteligent, te-ar fi trimis degrabă la școală !...

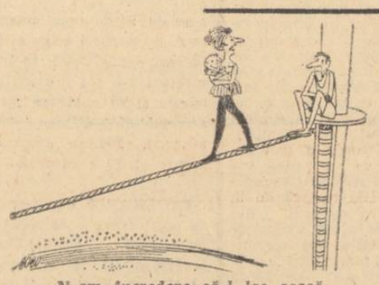

— N-am încredere să-l las acasă.

— De ce te superi, tată ? Franjurile sînt la modă.

— E un fleac... dificultatea e să găsești în fiecare seară altă fată...

PĂSĂRI

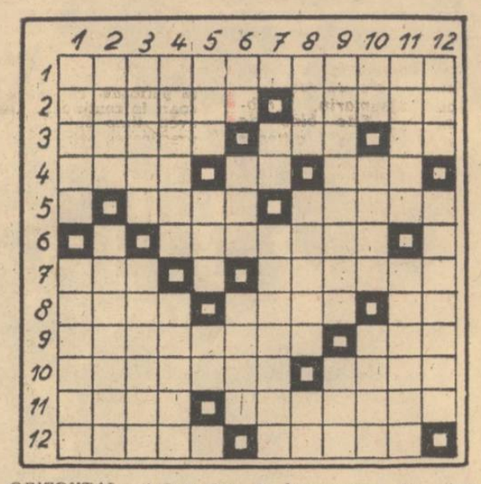

ORIZONTAL : 1) *O pasăre politicoasă...* 2) *...și alta, migratoare de baltă, frumos ornamentată — Singur cuc...* 3) *Cotofana lui Rossini — Fata ciocîrliei — Cap de barză !* 4) *Localitate în U.R.S.S. — Vorba giștei... — Literă arabă.* 5) *Riu în Norvegia — Cuib (fig.).* 6) *Înaripatele metalice ale văzduhului.* 7)... *de-apă, libelula — Împachetați frumos.* 8)... *mellifica", denumirea științifică a albinei — Bună pentru un duș — În pipă !* 9) *Încornoratul din lumea insectelor — Aria păsărilor de baltă.* 10) *Panică... între păsări (pl). — Salcîmul de lîngă drum.* 11) *Pasăre sălbatică din dramaturgia lui Ibsen — Lungi șiruri de păsări călătoare.* 12) *Se tac de rîsul lumii — Veneratele păsări ale Nilului.*

VERTICAL : 1) *Mare scriitor rus, autor al piesei „Pescărușul" — Cîntăreții din insulele Azore.* — 2) *Compozitor al baletului „Pasărea de foc" (Stravinski) — „Bilete de ...", revistă editată de regretatul T. Arghezi.* 3) *Prin viu grai — Pasăre călătoare de baltă, cu pene negre și o pată albă între ochi.* 4) *O ramură de brad... — ...și un delicios vinat din lumea zburătoarelor.* 5) *Bună pentru lat — Cap de avicultor ! — O coadă de rîndunică !* 6) *Cap de nagît ! — Cenușiu, culoare predominantă la soimi — Bun pentru ciorbă de pasăre.* 7) *Notă muzicală pe marginea liniei ! — Uvertura... puilor la grătar* 8) *Acasă la pupăza lui Creangă — Un bun calmant — Oprescu Badea.* 9) *Pasăre de curte — Trunchi de măslin !* 10) *Posed — Privighetoarea... în lumea păsărilor cîntătoare — Acuma (pop).* 11) *Rîndunică de mare..: — ...și un pește de apă dulce (pl)* 12) *Coadă de egretă ! — Împușcați în aripă.*

Georgeta ULEA

Cuvinte rare : ORLI, TSA, ANAR..

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

TOAMNA

ORIZONTAL : Sadoveanu — Eminescu — S — Manta — Omăt — Ani — Copaci — N — Ce — Cer — N — Aburi — Rasa — Ta — Golita — Una — A — T — Ha — Rugina — Mic — Isac — Lenau.

PROMETEICA

ORIZONTAL : Focare — Cvas — Apari — Start — Căldură — Tii — Lideri — Pa — N — Ata — Ignifug — — Ers — Lan — De — V — Incendia — Ar — Oi — Dia — T — Pompier — Uta — Ami — Chibrit — Iasca — Nutri.

Alo, miliția?...

„CĂPRIOARA" A FOST PRINSĂ-N LAȚ...

● Șeful postului de miliție din Căpățîneni — Argeș, în dilemă ● Cît poate costa o aventură amoroasă ● De la petrecerea de pomină la „Coliba vînătorilor", pe un drum cu peripeții către Piscul Negru

Sînt momente cînd, aflîndu-se în fața victimei vreunei infracțiuni, chiar și miliția cu o îndelungată experiență profesională poate avea un sentiment de sinceră compasiune pentru soarta celui aflat în nenorocire, mai ales dacă respectivul pare slab și neajutorat. Sentimentul acesta l-a încercat și șeful postului de miliție din Căpățîneni-Argeș, în acea zi călduroasă de vară, cînd în biroul său a intrat o femeie tînără, desculță și numai cu o cămașă pe ea, plîngînd și văitîndu-se că a fost jefuită.

Se dusese — a început ea să povestească printre lacrimi — împreună cu fratele ei la o margine de pădure, pe șoseaua care urcă spre barajul hidrocentralei de pe Argeș și s-au așezat jos să se odihnească. Ca să nu „strice" hainele, s-au dezbrăcat, au așezat totul alături și s-au întins pe o pătură. Nici nu și-au dat seama cînd au adormit. Cînd s-au trezit — după vreo oră — dispăruse totul, inclusiv actele și banii fratelui, vreo zece mii de lei, și care, dezbrăcat cum se găsea, nu putuse s-o însoțească la postul de miliție...

Femeia spunea că se numește Constanța Lefter (mai purta, zicea ea, numele soțului de care se despărțise în fapt) iar fratele se numea Ion Prundaru. Și continua să plîngă cu sughițuri.

Situația părea într-adevăr disperată și miliția se gîndi mai întîi la o soluție de moment spre a le veni celor doi în ajutor. Ca primă măsură, deci, el a făcut rost, cu împrumut, de ceva haine pentru femeie și pentru fratele ei. S-a deplasat apoi, împreună cu ajutorul său, la locul unde se produsese furtul.

Aici au găsit un bărbat în jur de treizeci de ani, care rămăsese desculț, numai în pantalon și cămașă și care declara că se numește Ion Prundaru, că e fratele Constanței, muncitor calificat, originar din județul Prahova. Omul nu avea asupra lui nici un act — i se furase totul.

— Cîți bani ai avut asupra dumitale ? — se interesă șeful de post, mai mult spre a verifica declarația anterioară a femeii...

— Nouă mii și vreo patru sute de lei, răspunse cel întrebat. Toate economiile mele din ultimele luni...

Constanța se porni din nou pe plîns.

Plutonierul Gheorghe Nițulescu hotărî să facă cercetarea împrejurimilor, gîndindu-se că la o astfel de pradă „în numerar" presupusul hoț va fi abandonat pînă la urmă hainele care n-ar fi făcut decît să-l încurce. Și bănuielile s-au confirmat. Hainele respectivilor au fost găsite curînd răzlețite prin apropiere — pantofii bărbatului într-un pîrîu, bluza și fusta femeii în niște boschete. Pe măsură ce mai descopereau un obiect, femeia își intensifica, cu disperare bocetele Dar milițianul era acum prea preocupat de dezlegarea acestei enigme pentru a mai fi impresionat de bocete. Obiceiul acestui hoț, de a împrăștia lucrurile furate aproape de locul faptei i se părea straniu. Deprins să judece totul la rece, să aprecieze situația din toate punctele de vedere și sub toate aspectele posibile, el n-a pierdut din vedere nici o anumită ipoteză, iscată de suspiciunile care-i încolțiseră în minte Dacă autorii se aflau chiar în fața sa ?! Se decise să verifice și să se convingă.

Deocamdată însă avea de-a face cu niște cetățeni, victime ale unei infracțiuni, și datoria lui era să-i ajute. Așa că, în seara respectivă, după ce i-au semnat fiecare cîte o reclamație, în care detaliau împrejurările producerii furtului, le-a asigurat loc de dormit pînă a doua zi. În aceeași seară, șeful postului de miliție a mai zăbovit la post pentru o convorbire telefonică cu miliția județului Prahova și abia tîrziu, noaptea, s-a îndreptat către casă.

Dimineața, cei doi frați, după ce au primit asigurările milițianului că se va acționa pentru prinderea făptașului, s-au despărțit la rîndul lor — bărbatul a plecat pe un șantier din apropiere, iar femeia, după ce a mai zăbovit prin Căpățîneni, a plecat cu o mașină de ocazie către lacul de acumulare Vidraru. Pe șoseaua către baraj ea s-a oprit aproape de locul unde se produsese furtul și, după o scurtă căutare prin împrejurimi, a plecat cu o altă „ocazie" spre punctul Cumpăna.

★

Plutonierul Gheorghe Nițulescu se afla în biroul său de la postul de miliție cînd telefonul zbîrnîi prelung. „Vă cheamă Cumpăna !" se auzi în aparat vocea centralistei. Comunicarea pe care o primi suna straniu :

— Căprioara, se auzi o voce cunoscută în receptor, e în bani. A intrat la „Coliba vînătorilor" și le dă tuturor de băut !...

— N-o pierde din ochi !

— Se pare că vrea să plece mai departe — mai zise vocea.

— Te duci după ea ! Dacă îl întîlnești pe plutonierul Lupei spune-i că am ordonat s-o reții imediat și s-o aducă la post... Vin și eu în sus.

Nițulescu închise telefonul și se precipită în șosea de unde, cu prima mașină porni către Cumpăna. Între timp „reclamanta" din ziua precedentă (căci ea era „căprioara") părăsea Cumpăna și pleca către Piscul Negru, în munți. Se arăta destul de bine dispusă pentru că, aflîndu-se pe platforma autocamionului, cînd se întîlneau cu vreo altă mașină le arunca celor de acolo bani mărunți, făcînd haz. I-a mai pierit cheful cînd a aflat însă de la un muncitor care se găsea cu ea pe platformă, că „doamna" din cabină este soția șefului de post din Căpățîneni, care se duce cu nu știu ce treburi către Piscul Negru. Oricum, tovărășia aceasta de drum nu-i convenea, așa că, la apariția din partea opusă a unui alt autocamion a bătut în cabină și i-a făcut și celuilalt semn să oprească.

— Ia-mă, te rog, și pe mine pînă la Cumpăna ! a strigat ea.

Celălalt era gata să spună „Poftim, urcă-te !", dar privind spre cabina mașinii oprite s-a răzgîndit brusc...

— Nu te lau că n-am voie ! a zis el și a ambalat motorul.

La destinație avea s-o aștepte surpriza cea mare. Plutonierul Constantin Lupei, ajutorul lui Nițulescu, avizat din timp de șeful său, a poftit-o să-l însoțească pe drumul de întoarcere...

Ancheta care a avut loc la postul de miliție și care s-a prelungit pînă după miezul nopții a confirmat presupunerile celor de la miliția jud. Prahova, care i-au atras atenția șefului postului de miliție din Căpățîneni că s-ar putea ca Lefter Constanța (care nu figura în evidențele populației) să nu fie alta decît Maria Pelin, o cunoscută infractoare, cu mai multe condamnări la activ.

Pînă la urmă Maria Pelin, alias Lefter Constanța, a recunoscut că este autoarea înscenării furtului. Ion Prundaru fiind într-adevăr victima acestei infracțiuni. Din naivitate, spre a nu se compromite, el a acceptat rolul de frate, fără să-și dea seama că în acest mod a făcut jocul infractoarei și a îngreunat munca miliției care acționa în interesul său.

Ion VLAICU

TRAGEREA EXCEPȚIONALĂ LOTO

19 septembrie 1972

EXCURSII cu petrecerea Revelionului la

BANI ȘI AUTOTURISME

Participarea se face pe bilete de 2 lei, 5 lei și 15 lei varianta. Se mai poate participa pe variante combinate și combinații „cap de pod"

Luni 18 septembrie 1972. ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor.

(5423)

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Baciul matematician

Știind mult timp în mijlocul naturii, păstorii de turme știu să o prețuiască, îndrăgind-o. Ei sînt autorii multor cîntece și versuri populare și nu puțini sînt aceia care cunosc destul de bine constelațiile de pe bolta cerească, precum și diversii aștri ai nopților senine. Poate că de matematică se ocupă mai puțin păstorii dar vă vom relata o istorioară, primită de la cititorii noștri **OLARU MIHAI** și **PAVĂL GEORGE,** din Iași, în care este vorba chiar de un baci... matematician.

Istorioara spune că într-o zi, cu prilejul unei excursii prin munți, un turist a ajuns la o stînă. Intrînd în discuție cu baciul stînei, turistul îl întrebă, din curiozitate, cîte oi are. Baciul i-a răspuns astfel :

— Apăi, spui sincer că nu știu. N-am stat niciodată să le număr. Dar, știu că dacă le pun cîte două, rămîne una fără pereche ; dacă le pun cîte trei, rămîne una, singură; dacă le pun cîte patru, rămîne iar una separată de celelalte ; dacă le pun cîte cinci, tot mai rămîne una, la fel ca atunci cînd le pun cîte șase, iar dacă le pun cîte șapte nu mai rămîne nici o oaie separată.

No, asta-i tot !

Turistul a rămas descumpănit, neînțelegînd de fapt cîte oi avea baciul, și a început să se gîndească și să socotească.

Nu ați vrea să-l ajutați dv., stimați cititori, determinînd numărul minim de oi, posibil ?

Jocul cu cifrele

În diverse împrejurări, nu prea este bine să te joci cu cifrele. Noi vă propunem totuși să vă jucați, cel puțin cu cifra pe care o prezentăm alăturat. Propunerea aparține de fapt corespondentului nostru, **DAN NEMȚEANU,** elev al liceului „Vasile Roaită" din Rîmnicu-Vîlcea, căruia îi și mulțumim cu această ocazie, pentru materialul trimis.

Se cere ca, făcînd uz de o singură linie continuă să se obțină din această cifră alte două.

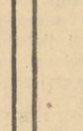

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Eroarea cronicarului

În diferitele feluri de mîncare precizate de cronicar (foarte tentante, de altfel, ca și alte specialități ale bucătăriei moldovenești — n.r.) au fost menționate bucate preparate cu porumb și cartofi. Or, dacă Dragoș Vodă a domnit între anii 1351—1353, nu puteau să apară în bucate porumbul și cartofii, întrucît primul a fost introdus în Europa prin 1520, iar cartofii prin 1543.

Muzele

Mitologia greacă relatează despre nouă muze, surori. Acestea erau următoarele :

Clio — muza istoriei;
Euterpe — muza poeziei lirice;
Thalia — muza comediei;
Melpomene — muza tragediei;
Terpsichore — muza dansului ;
Erato — muza poeziei erotice;
Polymnia — muza retoricii;
Urania — muza astronomiei;
Calliope — muza poeziei epice

Noi sperăm că în răspunsurile dv. ați fost inspirați de... Clio, și nu de Melpomene.

Poșta cititorilor

La întrebările publicate în rubrica noastră din nr. 773 al revistei apărută la 29. 7. 72, am primit răspunsuri corecte de la cititorii : **Gavril Ștefan,** com. Vlișoara, jud. Botoșani ; **Cozmaciu Mircea,** Combinatul siderurgic Galați, **Cujba Teodosie,** pensionar P.T.T.R., București ; **Caliniuc Lörenz,** Cluj (dv. ați găsit altă soluție decît aceea pe care am prezentat-o noi, dar nu avem nimic de reprobat, fiind corectă. Felicitări !) ; **Luminița Ciumber,** elevă, Șc. generală nr. 1, Pitești, jud. Argeș (Bravo Luminița, tu ai găsit două soluții corecte, diferite de aceea publicată de noi ! Cea de a treia soluție nu este însă corespunzătoare).

Mariana David, elevă, Tîrgoviște și **Cîrjoescu Ilarion,** pensionar, Turnu Severin. Ambii aveți dreptate, în ceea ce privește răspunsul la întrebarea „Cîfra 1 poate genera probleme ?", publicat în revista noastră nr. 773 din 29. 7. 72, care, evident, nu este corect, din cauza unei greșeli de tipar. Răspunsul corect este următorul : 35/70+146/296=1.

Prof. N O., Rîmnicu Sărat. Aveți dreptate și, de fapt, s-a efectuat precizarea necesară într-un număr anterior, înaintea sesizării dv. Vă mulțumim pentru interesul manifestat în privința rubricii noastre.

Dr. Cutlic Teodor, București. Să nu vă surprindă dacă numele dv., a fost puțin „deformat", și poate nu numai al dv., ci și al altor cititori, însă, să ne fie cu iertare de vină sînt adesea cititorii. Da. De ce ? Pentru că mulți ne scriu nu tocmai citeț, mai ales cînd este vorba de semnătură. Nu rareori a trebuit să desfășurăm o adevărată muncă de grafolog pentru a înțelege semnăturile sau localitățile corespondenților noștri. Cît privește propunerile dv., le-am oprit pentru publicare, mulțumindu-vă totodată pentru ele.

Preda Mihai, Iași. Ne reproșați că, deși ne-ați mai trimis diverse răspunsuri la întrebările din rubrică, nu v-am evidențiat pînă acum. În primul rînd, nu uitați că nu putem menționa pe toți cei care ne trimit răspunsuri corecte, întrucît ne-ar trebui un spațiu grafic cît toată rubrica. Am mai precizat, de parcurs, că din răspunsurile bune tragem la sorți numai 7. Se poate deci ca răspunsurile dv. să nu se fi nimerit printre cele ieșite la sorți. Pe de altă parte, se mai poate întîmpla ca ele să nu fi fost corespunzătoare, cum, de exemplu, s-a petrecut și cu cele pe care ni le-ați expediat acum. În acest caz, ce mai putem face ? Nu am înființat încă o rubrică pentru cititorii care nu ne trimit răspunsuri corecte...

Iulia Negel, elevă, Bîrlad. Nu publicăm întrebări primite din partea cititorilor, la care nu sînt alăturate și răspunsurile respective. În plus, este bine ca aceste întrebări să fie formulate cît mai corespunzător Ce spuneți, de exemplu, de întrebarea dv. care sună cam așa : „În ce an, și de cine, a fost făcut primul zbor peste ape ?" Credem că ar fi legitim ca, dacă am publica o asemenea întrebare, mulți cititori să se întrebe, la rîndul lor, despre ce fel de zbor este vorba ? Cu o mașină zburătoare, cu un balon, de către păsări etc. ? Sau, la ce ape ne referim ? Ape dulci ? Apă de mare ? Sperăm că ne-ați înțeles. Nu ?

Ing. Liviu MACOVEANU

A XX-A EDIȚIE A JOCURILOR OLIMPICE

Trei dintre sportivele noastre, Valeria Bufanu, Viorica Viscopoleanu și Cornelia Popescu s-au întîlnit cu vechi cunoștințe din Mexic. (Clișeul de sus). **Un antrenament neprevăzut pentru halterofilul englez Terence Perdue. În loc de obișnuitele greutăți el a preferat de astădată pe cele două sportive japoneze costumate în gheișe.** (Clișeul alăturat).

Luptătorii români Șt. Stingu, E. Panait și G. Enache au ținut să aibă și o amintire împreună cu unul dintre fotografii cei mai... fotografiați : tunisianul Omar. (Clișeul de sus). **Numeroși spectatori care nu au obținut bilete de intrare vizionează întrecerile de pe o colină din apropierea stadionului olimpic, folosind în acest scop binocluri și lunete** (Clișeul alăturat).

Fotografii : **Radu CRISTESCU**

Corespondențe telefonice speciale pentru „Magazin" de la Ilie GOGA și Ion BOCIOACĂ

PRINTRE SPORTIVII ROMÂNI

Așternem pe hîrtie această corespondență, cînd au mai rămas numai cîteva zile pînă la terminarea celei de-a XX-a Olimpiade, prelungită cu 24 de ore peste programul său, din motive independente de voința sportivilor și organizatorilor. De la ultima noastră relatare, Olimpiada münchenează, pe care toți și-au dorit-o o Olimpiadă a recordurilor, a tinereții și voioșiei, și-a schimbat înfățișarea, devenind mai gravă în urma unor evenimente ce au produs consternare în lumea întreagă.

În ziua de 6 septembrie, pe marele stadion olimpic, unde sub zborul porumbeilor albi ai păcii, urmărisem cu încintare defilarea sportivilor din 121 de țări, pe acest stadion unde s-au desfășurat întrecerile atletice, am ascultat marșuri funebre și am privit steagul olimpic îndoliat. Pentru prima oară în istoria Jocurilor Olimpice moderne, întrecerile pașnice ale sportivilor au fost întrerupte în mod brutal de actul comis de un grup terorist împotriva delegației sportive a Israelului. Acest act de teroare îndreptat împotriva unor sportivi pașnici, nevinovați, participanți la o manifestare a prieteniei și păcii, a prezentat o încălcare în modul cel mai grav a spiritului olimpic, stîrnind mînia și revolta tuturor oamenilor de bună credință din întreaga lume.

Jocurile au fost reluate chiar în după amiaza zilei de miercuri. Spectatorii s-au îndreptat din nou spre stadioane, spre săli, spre terenurile de antrenament, spre a fi alături de sportivi, care de-a lungul atîtor zile le-au dat prilejul să asiste la dispute încheiate cu performanțe și recorduri ce vor rămîne înscrise în cartea de aur a Olimpiadei.

Sportivii români, care participă la aceste Jocuri, animați de ideile nobile ale fraternității olimpice, sînt angajați acum în ultimele concursuri. Luptătorii de greco-romane, caiaciștii și canoiștii, aruncătorii de disc, floretistele, handbaliștii își joacă fiecare șansa în ultimele ceasuri ale Olimpiadei. Din considerente redacționale nu avem posibilitatea să vă împărtășim impresiile noastre de la aceste concursuri pe care le așteptăm cu emoție, ca și toți suporterii din țară. Rîndurile de față sînt transmise redacției în dimineața zilei de șapte septembrie. Consemnăm însă cîteva aspecte de la competițiile terminate pînă acum, în care sportivii noștri ne-au oferit unele satisfacții.

Așa a fost la schif 2+1

Am asistat la numeroase competiții sportive dar rareori am încercat asemenea emoții ca acelea din ziua finalelor de canotaj academic. Știam că Tudor și Ceapura cîștigaseră cu doi ani în urmă titlul mondial. Dar știam, de asemenea, că niciodată un echipaj românesc nu cîștigase o medalie olimpică și nici măcar nu se calificase într-o finală de 2+1. În dimineața aceea speranțele noastre erau legate de schiful cu nr. 4. Vislele erau minuite de Tudor și Ceapura. Cîrma o „ținea" minusculul Lovrenschi, un adevărat jocheu nautic, căruia arbitrul îi adăugase la greutatea sa de 48 kg încă două kg. pentru a îndeplini cerințele regulamentului. Și așa, cu acest lest, barca noastră era destul de grea cu cei doi vîslași robuști și înalți. Adăugînd la toate acestea „bătrînețea" bărcii noastre, atît de mult folosită pe lacurile mapamondului, nu ne-am mirat că s-a urnit pe pista de apă de la Feldmoching atît de greu. Băieții cunoșteau metehnele ei, însă noi mai puțin și îngrijorarea ne-a cuprins cînd la 1 000 m i-am văzut rămași mult în urma acelora cu care trebuia să-și dispute medaliile. Situația nu era mai roză nici cu 500 m înainte de sosire. Ce a urmat este cunoscut desigur multora dintre cititori. Vîslașii noștri au refăcut un handicap ce părea imposibil de recuperat, cîștigînd în extremis cu o diferență de numai 15 cm, un cioc de barcă, cum spun ei, 15 cm, care le-au adus medalia de bronz.

— Cînd ați simțit că puteți trece pe locul trei?

La această întrebare încearcă să ne răspundă cîrmaciul Lovrenschi.

— Să fiu sincer, nu am avut timp să-mi dau seama în iureșul cursei și în vacarmul tribunei care îmi acoperise complet vocea, încît am fost nevoit să dau ritmul bărcii bătînd cu pumnii în „spărgătoarele de valuri". Abia cînd am trecut linia de sosire am văzut că sîntem cu o palmă în fața echipajului vest-german.

Timișoreanul Lovrenschi, timplar de meserie, și-a petrecut jumătate din viață în bărci dar nu a vîslit niciodată. În particular, joacă tenis de masă. Puțini cunosc însă ca el secretul schifurilor, dificultățile antrenamentului și ale curselor de mare competiție.

— M-am atașat de Tudor și Ceapura fiindcă sînt doi băieți extraordinari. Antrenamentul lor este intens, uneori epuizant. Au fost zile cînd parcurgeau de cîte 50 de ori pista de apă sau ridicau mii de kilograme de greutate iar cînd lacurile erau înghețate făceau crosuri de cîte 10—15 km. Ceapura e pescar din Deltă, Tudor este prahovean dar amîndoi se înțeleg de minune. Cred că exemplul lor și această primă medalie olimpică vor face ca în viitor canotajul românesc să ia un și mai mare avînt.

Brăileanul Vasile Iorga și medalia sa de bronz

O medalie de bronz neașteptată la un moment, cu atît mai prețioasă deci, a adus echipelor noastre olimpice muncitorul brăilean Vasile Iorga. În penultima zi a turneului de lupte libere, campionul nostru pierduse un meci important cu unul din candidații la primele locuri, cu americanul Peterson. Pentru mulți părea scos definitiv din cursă. Mai ales că în finală urma să-l întîlnească pe sovieticul Tediașvili, un luptător cu o forță puțin obișnuită. Pe deasupra Iorga era nevoit să lupte mai mult cu o singură mînă, cu dreapta, deoarece stînga devenise aproape inutilizabilă, în urma unei întinderi musculare ce-i cauza dureri greu de suportat. L-am văzut pe Iorga în dimineața dinaintea reuniunii finale, dar nu s-a plîns de necazurile sale. Dimpotrivă, era liniștit, lăsînd să se întrevadă hotărîrea lui de a nu rata șansa ce i se oferea. Îi trebuia însă acel meci egal cu viitorul campion olimpic. Iorga a reușit acest lucru trecînd însă prin emoțiile ce ni le-a dat și nouă computerul ce-l anunțase învins (mai greșesc și computerele) deși arbitrul de saltea pronunțase verdictul de meci nul. Totul s-a terminat cu bine. Iorga a fost fericit că se va putea întoarce în mijlocul tovarășilor săi de muncă de la Uzina „Progresul" din Brăila cu acest trofeu olimpic, rod al perseverenței și tenacității sale. L-am întrebat pe Iorga dacă a mai practicat și alte sporturi, în afară de lupte. Unul singur — ne-a răspuns el — înotul.

— M-am născut și am crescut pe malul Dunării. De cînd eram copil treceam de cîteva ori pe zi fluviul înot. Înotul m-a ajutat să fiu puternic, să am brațe vînjoase și să pot face față unui sport exigent, cum sînt luptele libere. Înotul trebuie să fie, după mine, abecedarul oricărui sportiv. Și, aș vrea să mai amintesc ceva : antrenorul Alexandru Tătaru, cel care mi-a îndrumat primii pași în sala de lupte, m-a învățat că pentru a ajunge la mari performanțe e nevoie de multă muncă și strădanii, de ambiție și pasiune.

BREVIAR OLIMPIC

● **BOXERUL Ion Alexe și-a asigurat medalia de bronz după un meci foarte bun cu Fanghaenel (R.D.G.) O încercare mai grea îl așteaptă însă în semifinale. Alexe a cărui introducere în echipa olimpică s-a produs abia în ceasul al 12-lea, este pugilistul despre care putem spune la ora actuală că a reprezentat bine boxul românesc.**

● **SPADASINUL Anton Pongrasz din Tg. Mureș s-a aflat aproape de medalia de bronz pe care a pierdut-o pentru o singură tușă primită în plus. La fel s-a întîmplat cu echipele de sabie. Inginerul ieșean Irimiciuc Vintilă și ceilalți componenți ai echipei aveau lacrimi în ochi după meciul cu echipa Italiei, pe care înaintea ultimelor asalturi o conduseseră cu 7—6.**

● **CEA MAI TÎNĂRĂ atletă medaliată cu aur în istoria Olimpiadei este Ulrike Meyferth din echipa țării gazdă. Are numai 16 ani. A fost atrasă de atletism în anul 1968, cînd l-a văzut la televizor, la Jocurile din Mexic, pe săritorul american D. Fosbury, al cărui stil l-a adoptat și, după cum se vede, cu mare succes.**

● **COPILUL MINUNE al natației australiene Shane Gould a cucerit trei medalii de aur, deși își propusese să obțină patru. Nu intenționează să mai participe la Jocurile Olimpice de la Montreal, fiindcă, spune ea, la 19 ani va fi bătrînă.**

● **CEL MAI RAPID atlet al Olimpiadei a fost sovieticul Valeri Borzov. Învingător la suta de metri, el o cîștigă și pe cea de 200, risipind orice îndoieli. Borzov este student la Facultatea de sociologie.**

CULISELE HIPODROMULUI

● *DOUĂ ALERGĂRI semiclasice „Premiul Arcul de Triumf" și „Criteriul cailor de doi ani", ambele pe distanța de 1 600 metri fac ca reuniunea de trap de mîine dimineață să fie cotată ca una din cele mai interesante ale sezonului.*

● *NOUTATEA publicației „Programul alergărilor" din 3 sept. a constituit-o, fără îndoială, inserarea numelor arbitrilor alergărilor. Din listă au fost însă omiși arbitrul starter și arbitrii sosirii, adică tocmai cei care interesează mai mult publicul spectator, mai ales că de curînd s-a iscat o întreagă încurcătură privind ordinea sosirii cailor. Or, aceștia (starterul și judecătorul sosirii) nu au calitatea de arbitri ?*

● *CRIȘAN MARIA (soția antrenorului de galop care activează pe cîmpul de curse din Iugoslavia) și ADRIAN PETRESCU — București : „Construcția hipodromului în București este o realitate. Deocamdată se lucrează la proiect. Vă vom ține la curent cu evoluția lucrărilor. În privința ajutorului pe care dv. tovarășe Petrescu, ați dori să-l dați la construcția hipodromului prin sugestii și, de ce nu, prin participarea la muncă voluntară, vă comunic că dorința corespunde multor iubitori ai hipismului. Rămîn să se concretizeze două clauze : Centrul republican de creștere și calificare a cailor, întreprindere care are în subordine hipodromul să se lase „ajutat" și — „gongul" pentru prima lovitură de autogreder".*

Doru IONESCU

ȘAH

MARGINALII LA „MECIUL SECOLULUI"

● **La „banchetul secolului" Fischer și Spasski s-au întîlnit din nou în fața unui... șah de buzunar**
● **Revanșa va avea loc la Las Vegas ?**
● **Primele declarații făcute presei**
● **Fischer : „Nu vreau să fac din mine un spectacol..."**

La ceremonia de închidere a întîlnirii pentru titlul mondial — „banchetul secolului", cum i se mai spune — noul campion al lumii Robert Fischer și fostul deținător al cununii cu lauri, Boris Spasski, au avut locurile în stînga și în dreapta dr-ului Max Euwe, președintele Federației internaționale de șah. Tineri islandezi îmbrăcați în costume de vikingi serveau bucate tradiționale. Un vin roșu, puternic, — cunoscut și sub numele de „sînge de viking" — descreștea treptat toate frunțile. Operatorii lui Chester Fox, producătorul T.V. care l-a dat în judecată pe Fischer cerînd despăgubiri de 1.750.000 dolari pentru că nu l-a lăsat să filmeze partidele (cu excepția a două), lucrau de zor, fără ca noul campion al lumii să lase impresia că i-a observat. Și cînd petrecerea era în toi, proaspătul șef al șahiștilor lumii s-a ridicat de pe scaunul său și și-a făcut loc lîngă fostul său adversar. Și-au strîns din nou mîinile și Fischer a spus : **„Apreciez mult acest meci. A fost o luptă frumoasă și m-aș bucura să jucăm din nou împreună anul viitor".** Spasski l-a întrebat : **„Ți-ar face cu adevărat plăcere o revanșă ?". „Da, da, desigur, o doresc" !** — l-a asigurat Fischer, care a scos apoi din buzunar un... șah minuscul și l-a invitat pe Spasski să analizeze împreună finalul ultimei partide.

— Am pus în plic o mutare slabă, a explicat Boris. **Trebuia să mut Rh3 și nu Nd7...**

— Nu, Boris, i-a replicat Bobby, **partida era pierdută ori ce ai fi jucat.**

Fostul campion al lumii a clătinat din cap. Nu l-a aprobat pe Fischer. Și-a aprins o țigară și au început să joace din nou finalul. O dată, de două ori, de trei ori. În timp ce în jur, comesenii doritori să se destindă se desfătau cu frigărui și „sînge de viking". Tîrziu, campionul și-a pus șahul în buzunar și s-a dus și el să danseze...

După banchet, cei doi protagoniști ai „meciului secolului" au consimțit să stea de vorbă cu ziariștii. Unul corespondent al postului de radio Belgrad, care i-a cerut părerea cu privire la faptul că Fischer s-a declarat dispus să-i acorde revanșa chiar anul viitor — dacă organizatorii vor asigura condiții materiale satisfăcătoare — Spasski i-a declarat : **„Aș accepta cu mare bucurie, oricînd, un asemenea meci".** El a arătat că îi place foarte mult Fischer **„ca jucător de șah, ca partener". „O revanșă ar fi mult mai dificilă pentru Fischer decît meciul de la Reykjavik"...** „Adeseori, a adăugat Spasski, **Fischer mi se părea că este un pește alunecos pe care nu-l poți prinde. Am avut sentimentul că nu stau bine cu nervii, că-mi lipsește forța..."**

Fischer nu a vrut să confirme și nici să infirme știrile după care ar fi primit două oferte tentante privitoare la meciul revanșă. A răspuns scurt : **„Nu vreau să fac din mine un spectacol..."** Cu privire la Spasski, el a arătat că excampionul a jucat foarte bine în partea a doua a meciului. **„Am simțit că mă aflu sub o presiune puternică în ultimele partide, cu excepția ultimelor două... A fost teribil"**

Unul corespondent al postului de radio britanic. Fischer i-a declarat : **„Ambiția mea este acum să rămîn toată viața campion mondial de șah... Sînt fericit că am cîștigat... Îmi place foarte mult Spasski. Este cel mai bun jucător pe care l-am întîlnit pînă acum. Nu am avut nici un moment să mă plîng de el. M-am plîns numai de condițiile de organizare".** Un corespondent din Londra al agenției „France Presse" și-a exprimat părerea că Fischer a apărut în acest interviu ca un bărbat rezonabil, așezat, binevoitor.

Un corespondent al agenției „United Press International" i-a întrebat pe cei doi cum se simt. **„Excelent, este un mare eveniment pentru mine",** a fost răspunsul lui Fischer. Spasski a glumit : **„Mă simt ca și cum tocmai aș fi cîștigat titlul de la Bobby. Nu sînt trist. De fapt, într-o anumită măsură mă simt liniștit, tensiunea și presiunea au ajuns de domeniul trecutului..."**

MOZAIC

WALTER POENISCH a încercat să doboare un record al traversării strîmtorii Florida (150km). Avînd în vedere că regiunea este populată cu rechini, el a folosit în tentativa sa o uriașă cușcă metalică trasă de o barcă cu motor, înăuntrul căreia putea să înoate liniștit. Totuși, după ce temerarul înotător a parcurs aproape jumătate din distanță, el a fost silit să se refugieze în barcă, întrucît un rechin reușise să se furișeze în interiorul cuștii protectoare.

BOXUL profesionist se află într-un greu impas. Numărul spectatorilor se micșorează mereu și galele se desfășoară în prezența cîtorva sute de spectatori. Deficitele organizatorilor sînt foarte mari și din acest motiv reuniunile de box sînt din ce în ce mai rare. Specialiștii apreciază că boxul profesionist se îndreaptă spre autodizolvare...

O AGENȚIE vest-germană a publicat un tabel care denotă creșterea indisciplinei în competițiile europene de fotbal. Iată și datele : în sezonul 1969—1970, în 216 meciuri s-au dat 95 de avertismente și au fost 5 eliminări ; în sezonul 1970—71, în 264 meciuri — 131 avertismente și 10 eliminări ; în sezonul 1971—72, în 282 meciuri, 266 de avertismente și 19 eliminări.

FEDERAȚIA europeană de box (care controlează activitatea pugiliștilor profesioniști) a anunțat că va elabora un clasament al celor mai buni zece boxeri în cadrul celor 11 categorii. Numai acești boxeri vor putea fi autorizați să lupte pentru titlurile de campioni europeni. În acest fel se va pune capăt unor întîlniri disproporționate între campioni și boxeri fie necunoscuți, fie lipsiți de valoare corespunzătoare.

ÎNTR-UN INTERVIU acordat unui ziar, cunoscutul jucător de fotbal Uwe Seeler (care s-a retras din activitate) a declarat că după aprecierile sale, el a efectuat peste 50 000 de sărituri pentru a juca mingea cu capul, sărituri care însumează circa 55 de kilometri parcurși în aer.

Poșta rotundă de Ion BĂIEȘU

TRAIAN CĂRĂȘANU, Timișoara, str. Memorandului 19 : „În legătură cu partida de rugby Universitatea Timișoara — Politehnica Iași, disputată duminică, 27 august, la Iași, și pierdută de către prima echipă (campioana țării) am dori să publicați niște precizări. Deși rubrica dv. se ocupă exclusiv cu fotbalul, totuși vă rugăm să faceți o excepție pentru că am considerat că caracteristica rubricii dv. nu este fotbalul, ci adevărul.

Antrenorul echipei Universitatea a declarat : „A fost o partidă în care nu jucătorii au decis rezultatul întîlnirii, ci arbitrul bucureștean Ștefan Constantinescu". Pentru că trebuie precizat că acesta, față de brutalitățile comise de gazde, a reacționat prin eliminarea a nu mai puțin de trei jucători de bază (Rășcanu, Duță și Volman), în momentul cînd Universitatea conducea cu 3—0, în repriza secundă.

Ceea ce pare ciudat este modul cum a înțeles să reacționeze comisia de disciplină a Federației Române de Rugby, care ține ședințe de rezolvare a eliminărilor dictate, în fiecare luni de după etapa respectivă. Ei bine, de data aceasta, comisia a aminat discuțiile în cazul jucătorilor timișoreni. Aceasta atrage după sine suspendarea acestora pentru meciurile cu echipele bucureștene Grivița Roșie și Vulcan, cînd timișorenii joacă în deplasare și nu pentru jocul cu Precizia Săcele de la Timișoara de duminică, 3 septembrie.

Se pare că la F.R.R. cucerirea titlului de către o echipă din provincie a deranjat anumite „poziții" bine stabilite și că acum se duc o serie de acțiuni premeditate care să dezavantajeze echipa timișoreană.

Vă rugăm a sesiza organele C.N.E.F.S. pentru întronarea unei atmosfere de cinste în întrecerea rugbistică, care trebuie să conducă de fapt orice activitate sportivă".

Facem această comunicare organelor C.N.E.F.S. cu regretul de a constata că, în ultimul timp, rubrica noastră a devenit un oficiu de reclamații. Mă întreb ce semnificație poate avea acest fenomen. De altfel, iată ce urmează :

ASOCIAȚIA SPORTIVĂ „Chimica" Tîrnăveni (președinte ing. Cîmpeanu Romulus, secretar Marincel Petru) : „În general, orașul Tîrnăveni nu dispune de multe posibilități deosebite care să contribuie în timpul liber la destinderea oamenilor muncii. Un film, un spectacol, o întîlnire sportivă sînt activități care predomină orașul. Dar acestea puține pe care le avem le prețuim foarte mult. Poate mai mult decît alții, pe cele multe și variate, cu un nivel mult superior. În domeniul sportului trăim printr-o echipă de fotbal „Chimica", care activează în categoria C. Prin rezultatele obținute echipa s-a afirmat în decursul anilor, ocupînd locuri fruntașe în campionat, am crescut o serie de talente care azi fac cinste primei diviziei a țării.

An de an ne-am străduit să pregătim această echipă pentru a promova în divizia „B". Am participat și la două baraje. Dar pe lîngă necazurile noastre ne-am lovit în continuu și de o serie de manevre ale unor echipe din serie, precum și de neglijențele și lipsurile organului care coordonează competiția respectivă, Federația. Manevrele unor echipe din seria în care am activat în anul competițional trecut sînt cunoscute de toată lumea, au fost dezbătute în presă, am intervenit și noi verbal și prin memorii la organele superioare, însă toate acestea se pare că n-au fost auzite de nimeni, n-au fost luate măsuri severe ca cel puțin în viitor să fie exemple de combătut și pentru alte echipe care sîntem siguri că vor mai încerca.

O altă nemulțumire a iubitorilor sportului din orașul nostru o constituie felul în care s-a făcut și anul acesta repartizarea echipelor din categoria „C" pe seriile XI și XII. Regulamentul de organizare a fotbalului precizează că această repartizare în serii **se face pe baza criteriului geografic.** De fapt, așa s-a și făcut, iar în ziarul „Sportul" din 14 iulie a.c., apar cele 12 serii ale diviziei „C" constituite bine și... logic, pe baza așezării geografice a echipelor. Nimeni nu avea dreptul să comenteze nimic. „Chimica" Tîrnăveni fiind repartizată în seria XI-a, corespundea acestui criteriu, dar iată că la începutul de august sîntem informați că la Mediaș a poposit tov. Marinescu de la F.R.F. și că acesta ar fi fost lămurit să schimbe puțin seriile XI și XII. „Gazul" și „Vitro" să treacă în seria XI, iar „Chimica" și C.F.R. Sighișoara în seria XII, pentru că ei „Gazul" vor să promoveze din nou în „B", iar seria XI-a este cu mult mai ușoară, în plus „Vitro", echipă frățească, le asigură 4 puncte. De fapt, tov. Marinescu s-a deplasat la Mediaș pentru a ancheta acel istoric 9—0 dintre Sebeș și Vitro. Cum l-a anchetat, nu știm, dar vedem realizate promisiunile domniei sale față de inversarea amintită anterior.

Aflînd la timp de această întorsătură, conducerea A.S. Chimica s-a adresat telefonic tov. Marinescu, care în concluzie a afirmat simplu și concret : „Așa am vrut noi să inversăm echipele. „E bine ?".

Deplasîndu-se la București în interes de serviciu, secretarul de partid și președintele de sindicat din Combinatul Chimic au făcut o deplasare și la F.R.F., la tov. Tănăsescu, discutînd acest caz.

Domnia sa i-a asigurat să fie liniștiți, că seriile nu s-au modificat cu nimic și că cele publicate în ziar sînt aprobate de biroul federal, fiind constituite corespunzător criteriului geografic. Vorbind cu un om competent al federației a existat încredere că acesta e adevărul. Înainte, cu 5 zile de începerea campionatului apare și programul seriei noastre. Constatăm cu uimire că totuși repartizarea inițială s-a schimbat, fiind încălcat în acest caz propriul regulament de organizare al fotbalului, întocmit de federație. Din nou telefoane la București, dar nimeni din conducerea C.N.E.F.S. și F.R.F. nu pot da un răspuns cîtuși de puțin corespunzător asupra acestor modificări de ultim moment. Cu titlul informativ vă mai amintim că în ultimii patru ani de activitate a echipei noastre în divizia „C", am fost **aruncați** de fiecare dată în altă serie. Deci în patru ani consecutiv, alte terenuri, alte echipe necunoscute, alți spectatori și totuși această echipă, acest oaspete nepoftit în seriile respective să lupte din răsputeri pentru a cuceri un loc fruntaș, dorit de altfel și de echipele cu tradiții la locuri fruntașe în seriile respective. Și acest aspect poate că este o explicație a coalizării tuturor echipelor din județul Cluj împotriva noastră pentru campionatul care a trecut. Acum în loc să fim lăsați în pace, în fosta regiune Mureș, sîntem obligați să ne confruntăm echipa cu cei din Brașov și Sibiu, unde sînt echipe senatoare de drept.

În încheiere am dori să scriem, dar nu este în caracterul nostru, unele cuvinte la adresa celor chemați să răspundă de destinele fotbalului pe plan național, acelora cu care vorbești una și faci alta, dar ne abținem..."

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 10 septembrie

1. **PETROLUL — S.C. BACĂU.** Rezultatele din primele două etape și terenul propriu ne dau dreptul să indicăm favorită echipa ploieșteană.
2. **FARUL — A.S.A. TG. MUREȘ.** Constănțenii pierd destul de greu pe teren propriu. Dar alături de 1, noi sugerăm și un X.
3. **C.S.M. REȘIȚA — C.F.R. CLUJ.** Echipele se întîlnesc pentru prima dată. Credem că reșițenii nu vor scăpa și acest prilej pentru a realiza prima victorie pe teren propriu în acest campionat.
4. **SPORTUL STUDENȚESC — STEAGUL ROȘU.** Greu de dat un pronostic în această întîlnire. Totuși acordăm prima șansă studenților.
5. **POLITEHNICA GALAȚI — POLITEHNICA IAȘI.** Liderul se întîlnește cu ultima clasată. Un meci egal sau o victorie a ieșenilor, iată pronosticul nostru.
6. **S.N. OLTENIȚA — PROGRESUL BUCUREȘTI.** După rezultatele obținute în primele etape, favorite sînt gazdele.
7. **GLORIA BUZĂU — C.S.TÎRGOVIȘTE.** Buzoienii au prins gustul victoriei. Credem că își vor adăuga încă două puncte în clasament.
8. **DELTA TULCEA — F.C. GALAȚI.** Afectați de egalul obținut pe teren propriu, elevii lui Teașcă pot obține egalul sau victoria chiar pe terenul adversarilor, la Tulcea.
9. **METALUL DROBETA-TR. SEVERIN — METALURGISTUL CUGIR.** Victoria gazdelor sau egalul ni se par indicate pentru această partidă.
10. **POLITEHNICA TIMIȘOARA — MINERUL BAIA MARE.** Un prim derby al acestei serii. Timișorenii pornesc favoriți.
11. **ELECTROPUTERE CRAIOVA — OLIMPIA SATU MARE.** Craiovenii vor încerca și credem că vor reuși să obțină victoria, îndepărtîndu-se astfel de periferia clasamentului.
12. **C.S.M. SIBIU — F.C. BIHOR.** Meci deschis oricărui rezultat. Tripla, credem, va rezolva multe... necunoscute.
13. **MINERUL ANINA — C.F.R. TIMIȘOARA.** Minerii pornesc favoriți. Pe terenul lor se cîștigă greu. De aceea le acordăm prima șansă.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66. P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVI Nr. 780 — sîmbătă 16 septembrie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

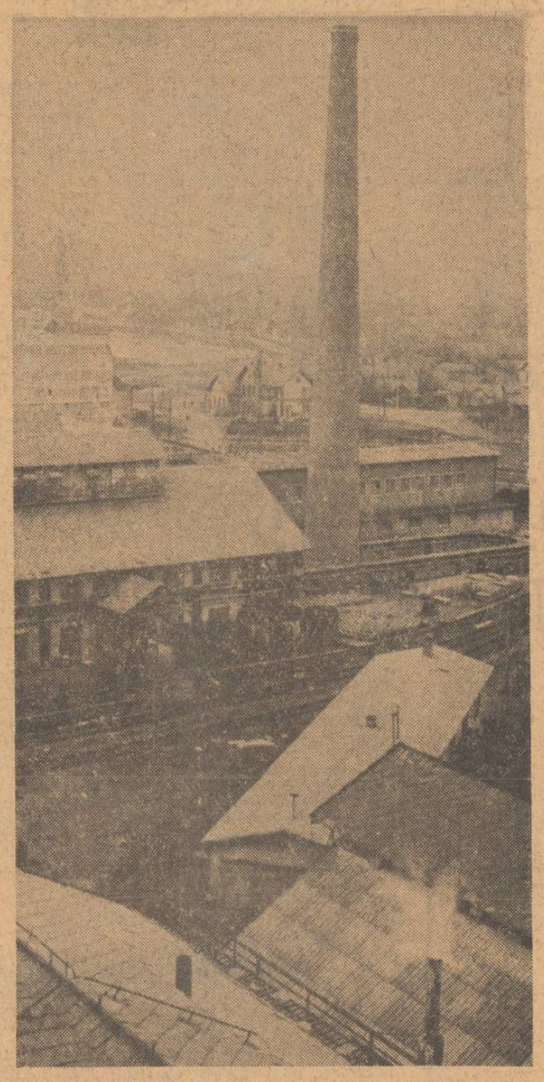

U.P.S.O.M. — sectorul de sodă caustică.
Foto: Ileana TEREK

În pagina a 5-a

Cum să ne lăsăm de fumat? Iată o propunere curajoasă:

ANTIȚIGĂRILE

CU BICICLETA ÎNTR-O PLIMBARE AERIANĂ

CALCULATORUL ELECTRONIC ÎN IPOSTAZA DE EDUCATOR

Cinci specialiști ne vorbesc despre felul cum se va realiza învățămîntul prin computer

O MUMIE DE 12000 DE ANI

AGENDĂ săptămînală

UN DIALOG VIU, CONSTRUCTIV

Consfătuirea de lucru care a avut loc la C.C. al P.C.R. în zilele de 7 și 8 septembrie și despre a cărei desfășurare cititorii noștri au fost pe larg informați din presa cotidiană, prin radio și televiziune, constituie o strălucită mărturie a stilului de muncă al partidului nostru, al conducerii sale, personal al tovarășului Nicolae Ceaușescu. Consfătuirea care, după cum se știe, a avut drept scop analiza modului în care se muncește pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al X-lea și ale Conferinței Naționale a Partidului, a dovedit preocuparea consecventă pentru studierea problemelor noi, care apar în activitatea practică, de zi cu zi, găsirea, pe baza experienței acumulate, în cadrul unui dialog viu, constructiv, a celor mai eficiente soluții, a celor mai valoroase experiențe, pentru a putea acționa cu și mai bune rezultate în viitor, în direcția accelerării dezvoltării industriei, agriculturii, științei și culturii, pentru ridicarea bunăstării materiale și spirituale a poporului.

Evidențiind faptul că planul cincinal se realizează cu succes, că există premise certe pentru a valorifica mai bine, printr-un efort concentrat de gîndire și de organizare științifică, pe baza unui program clar și cuprinzător, mijloacele de care dispunem, consfătuirea a prilejuit un cuprinzător schimb de păreri privind cele mai corespunzătoare măsuri ce se cuvin luate spre a putea obține rezultate superioare. Cuvîntarea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, constituie în această privință un strălucit îndreptar; ea arată cu claritate și pregnanță în ce direcții trebuie acționat cu precădere și mai ales cum trebuie acționat pentru a fructifica cît mai bine și cît mai grabnic eforturile întregului nostru popor, pentru înfăptuirea marilor sarcini ce ne stau în față, sarcini care se bucură de aprobarea însuflețită, unanimă a tuturor celor ce muncesc. Căci a îndeplini sarcinile cincinalului înainte de termen și la un nivel calitativ superior înseamnă a accelera dezvoltarea economico-socială a țării, a asigura ca Republica noastră socialistă să devină tot mai puternică și mai înfloritoare, să se ridice într-un timp mai scurt în rîndul țărilor cu o economie modernă, avansată, cu un nivel înalt de trai al întregului popor.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

• Foraje în tainele chimiei • Cu 4 luni înaintea calendarului • Sute de fruntași • Robinete „U.P.S.O.M." • Diamante ale inteligenței tehnice • U. P. S. O. M.-ul colindă pe meridianele globului • Dar știți ce înseamnă U. P. S. O. M.?

COMORILE DE LA OCNA MUREȘ

Se cuvine ca înainte de orice să lămurim ce înseamnă U.P.S.O.M. Cuvîntul, sau mai bine zis grupul de cuvinte, exprimat prin inițiale, înseamnă Uzina de produse sodice Ocna Mureș. Această mare unitate a industriei noastre chimice și-a creat de multă vreme legături directe sau indirecte cu sute de mii de gospodine, cu fabrici de sticlă și rafinării, cu medicina, cu mulți dintre cei care folosesc sodă, magneziu, silicogen și alte produse sodice. La U.P.S.O.M. ni s-a vorbit mult prin formule și ecuații. Nici nu s-ar putea altfel. Aici chimia este la „ea acasă", iar oamenii forează adînc și cu pricepere în tainele chimiei. I-am văzut pe mulți dintre ei ancorați cu toată puterea de creație în acest proces de mare răspundere. După ce ne-a condus prin secția unde se produce sodă calcinată, lăcătușul **AUREL MOLDOVAN** a ținut să precizeze:

— La noi nu merge cu povești. Ne-am luat angajamente importante în întrecere și trebuie să le respectăm. Dacă se întrerupe curentul electric numai un minut pierdem cîteva sute de tone de sodă pentru că se redresează greu procesul tehnologic după asemenea deranjamente. Dar n-am mai avut de multă vreme deranjamente mari.

La U.P.S.O.M. se vorbește mult despre întrecere și minute, despre tehnică modernă și inteligență tehnică. Muncitorii, tehnicienii și inginerii acestei uzine de pe Mureș au răspuns marii chemări a partidului și muncesc cu însuflețire ca să realizeze cincinalul înainte de termen. Prin tot ce fac acum ei își aduc aportul la progresul multilateral al țării și demonstrează prin fapte meritorii că chimia românească a cucerit un loc de prestigiu în arena mondială. Șeful serviciului desfacere ne-a spus cu satisfacție:

— U.P.S.O.M. colindă, de mult, meridianele globului pămîntesc și s-a impus ca o firmă serioasă. Exportăm produse sodice în Argentina, Brazilia, Cehoslovacia, Egipt, Turcia, Liban, Siria, Uniunea Sovietică, Ungaria și alte țări. Soda noastră este mult căutată.

Așa spun și alți oameni din uzină iar în cuvintele lor înmănunchează bucuria unor datorii împlinite dar și chemările marilor răspunderi de viitor.

Într-o sală cu multe aparate moderne l-am găsit pe operatorul chimist **IOAN VANCEA.** La întrebările noastre, a răspuns politicos dar telegrafic. Era mult solicitat. Telefonul suna tot mai des iar la fiecare apel trebuia să scrie ceva într-un registru, să consulte aparatele și să comunice cîte ceva. Cu cîțiva ani în urmă acest operator chimist era elev. El a învățat la școala profesională și apoi la liceu. Acum conduce, de la distanță

I. COJOCARU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Mai există enigme?

INSCRIPȚIA DACICĂ DE LA OCNIȚA

de prof. univ. dr. docent Dumitru BERCIU

Vas de lut dacic ornamentat cu briuri în relief.

• Important complex de cetăți și așezări civile din vremea lui Burebista și Decebal scoase la lumină lîngă Ocnița — județul Vîlcea • Sarea a fost exploatată de multe milenii • Terasele cu turnuri de apărare și palisade construite de daci • Înaltul grad de civilizație la care au ajuns dacii cu mult înainte de ocupația romană • Un cuvînt enigmatic înscris de un dac pe două fragmente ceramice. Este numele unui rege, cetate sau munte?

(Amănunte în pagina a 2-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

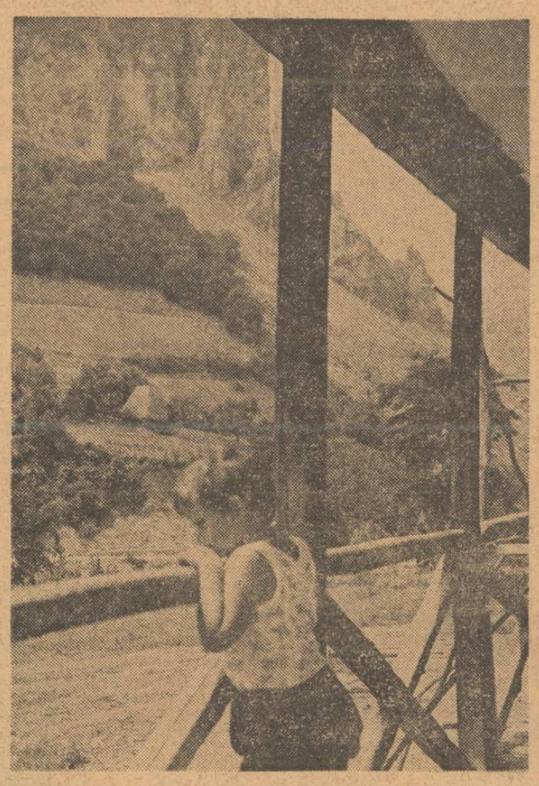

Imagine din Apuseni — Constantin HRIB — București

OCEANELE NE ÎMBOGĂȚESC ALIMENTAȚIA

• Calitățile deosebite ale peștilor oceanici • Știați că peștii oceanici sînt mai... proaspeți decît cei aduși din apele interioare? • Cum se face decongelarea.

(Pagina a 6-a)

„OPERAȚIUNEA ELEFANT"

Un interesant caz întîmplat la Grădina zoologică din București

(Pagina a 7-a)

Viraj pe două roți, manevră ce ar părea imposibilă pentru un „automobil" cu pinze, mai ales la viteze de ordinul a peste 90 km/h. Imaginea este grăitoare, confirmînd spusele temerarului navigator, Christian Yves Nau: „automobilul cu pinze este o ambarcațiune de nădejde, iute ca o săgeată și sprintenă ca o gazelă".

SOLITAR PRIN DEȘERTUL SAHARIAN

(Relatarea în pagina a 3-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

PENTRU O LUME SIMPLĂ, MAI LIBERĂ ȘI MAI RESPONSABILĂ

Nici n-au trecut două luni de la încheierea Conferinței Naționale a Partidului, și la Comitetul Central a avut loc o Consfătuire de lucru, a cărei importanță intră în sfera practicii și a cărei direcție e, tocmai, concretizarea ideilor generale ale Conferinței. La 48 de zile, de la momentul hotărîrii, al măsurării puterilor, al evaluării șanselor, la 48 de zile de la *momentul crucial* care a impus un alt ritm și o altă detentă Mișcării Patriei, la 48 de zile de la Idee, iată acest prim semn al rigorii cu care conducerea țării urmărește îndeplinirea a ceea ce s-a hotărît.

Deși presa n-a publicat decît rezumatele cuvîntărilor rostite de primii secretari ai județenelor, am putut înțelege cu claritate, din aceste rezumate și, mai ales, din referirile la discuții pe care le-a făcut în cuvîntarea sa tovarășul Ceaușescu, că toamna aceasta se cuvine să fie anotimpul unor mari înnoiri.

Aș spune că semnul sub care a stat cuvîntarea tovarășului Ceaușescu — ca expresie a întregii Consfătuiri — a fost nobilul semn al democratizării și al responsabilității. De fapt, democrație și responsabilitate înseamnă același lucru. Puterea tuturor nu are durată. În afara responsabilității tuturor, pentru că puterea înseamnă a avea drepturi dar, în același timp, a avea și datoriile echivalente. Pentru că *avem Dreptul la această Țară, dar și Datoria față de această Țară.* E a noastră această țară, pentru că știm să ne îndeplinim obligațiile față de ea. Puterea noastră, în loc de-a ne scuti de responsabilități, ne dă tot mai multe responsabilități. E ușor de cerut democrație și libertate numai pentru tine. Dar libertatea e un non-sens cînd n-o are decît unul sau cînd nu profită de ea decît cîțiva „aleși". Libertatea ca privilegiu e inacceptabilă și periculoasă; privilegiile sînt făcute cadou de persoane cu putere persoanelor fără putere (iată, împărații acordă privilegii!); pe de altă parte, nici o libertate nu e libertate cînd o au numai persoane sau grupuri sociale, iar nu întreaga societate. *„NU CRED ÎN LIBERTATE CÎT NU E A TUTUROR"* — tună de peste moarte vocea marelui poet Miron Radu Paraschivescu, *Libertate și răspundere! Libertatea de a fi tu, de a te manifesta tu, în același timp cu libertatea celorlalți, de a fi și de a se manifesta.* Asemenea libertăți sînt de conceput în România socialistă, aceasta e democrația spre care tindem. Altfel concepute lucrurile, rezultatele n-ar fi departe de anecdota în care, de-atîta egalitate la care aspiră, lupii vor să fie nu numai egali cu celelalte viețuitoare mai mici, ci, mai mult, *lupii vor să fie mai... egali decît celelalte ființe.*

Au trecut, deci, 48 de zile și, cum e și firesc, o sumedenie de probleme concrete au apărut în drumul ideii către realitate. În cuvîntarea sa, tovarășul Ceaușescu a numit pe cele mai importante. Pentru cine iubește libertatea și democrația, pentru cine înțelege socialismul ca pe-o eliberare, ca pe o dezvoltare, ca pe societatea dreptății și echității, această cuvîntare este un adevărat punct de sprijin. Se anunță o societate socialistă românească tot mai

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Vedere parțială a Uzinelor de la Ocna Mureș

URMARE DIN PAG. 1

COMORILE DE LA OCNA MUREȘ

complicate procese tehnologice dintr-o mare secție a uzinei.

Stăruința, priceperea și hărnicia l-au promovat foarte repede în funcția de operator chimist la o cameră cu comenzi automate. Am aflat că-și face pe deplin datoria, dar la U.P.S.O.M. cuvîntul „datorie" a intrat în vocabularul obișnuit ca o deviză de cinste și onoare. **EMIL VAIDA** lucrează de 30 de ani în uzină și este șeful unei echipe de la calcinare. Cînd l-am întrebat despre succesele obținute ne-a spus degajat:

— N-am realizat fapte mari, dar ne facem datoria de muncitori.

Cu siguranță că tot la fel se gîndea și inginerul **VIOREL RAȚIU** atunci cînd ne-a rugat să nu scrim despre el. Apreciază că a făcut prea puțin, că n-a venit momentul cînd și-ar putea permite să vorbească despre sine. El a venit numai cu 6 ani în urmă la U.P.S.O.M. Poate că nu-i bine zis „a venit" pentru că s-a născut și a crescut lîngă U.P.S.O.M. S-a reîntors însă la Ocna Mureș cu titlul de inginer iar acum este șeful secției sodă calcinată. De obicei vorbește cu economie despre succesele proprii dar își expune pe larg planurile de viitor. Am dedus că vrea să îndeplinească niște datorii, să ridice secția și s-o mențină în fruntea întrecerii. Dar nu-i o treabă ușoară. Vecinii, colectivul de la secția de sodă caustică se prezintă acum cu succese importante. Angajamentul privind depășirea planului la sodă caustică s-a îndeplinit cu 4 luni mai devreme. Vorbind despre „secretele" acestui succes, **BAZIL POPA**, secretarul organizației de partid din secția a III-a caustică ne-a spus:

—Mulți dintre muncitorii noștri sînt adevărate comori, pentru că îndeplinesc exemplar sarcinile care le revin și aduc o mare contribuție la introducerea tehnicii moderne.

Printre comorile la care s-a referit, secretarul organizației de partid a amintit pe **TRAIAN MAER, IOAN PUȘCAȘ, AUREL VERDEȘ, TRAIAN MĂNDREANU** și mulții alții. Dar în cîteva cuvinte nu pot fi spuse toate numele și toate faptele care ar merita. **VICTOR MARTIN,** turnător la atelierele centrale, povestea cum un colectiv, din care și el face parte, a creat niște robineți tip „U.P.S.O.M." atunci cînd alte uzine din țară argumentau că ar fi imposibil. La atelierele amintite se fabrică acum mai multe sortimente de fontă cu caracteristici superioare din care se realizează piese de schimb foarte căutate în multe uzine din țară. De fapt introducerea tehnicii moderne a devenit o preocupare generală din care se nasc adevărate diamante ale inteligenței tehnice. Comparația nu-i exagerată. **TEOFIL LATOȘ,** șeful cabinetului tehnic, ne-a demonstrat că unul din doi salariați de la U.P.S.O.M. este inovator. **Anul trecut s-au realizat 14 milioane de lei economii din inovații iar inovatorii de la U.P.S.O.M. au cucerit de 3 ori primul loc în întrecerea dintre unitățile Ministerului Industriei Chimice. În cartea de onoare a uzinei și-au înscris numele 25 de inventatori ale căror originale creații sînt cunoscute în peste 20 de țări din lume și atestate cu brevete.** U.P.S.O.M. se rostește în multe limbi, pentru că oamenii i-au asigurat un prestigiu onorabil, despre care se vorbește pe multe meridiane ale globului.

—Mulți dintre muncitorii noștri sînt adevărate comori, pentru că îndeplinesc exemplar sarcinile care le revin și aduc o mare contribuție la introducerea tehnicii moderne.

Printre comorile la care s-a referit, secretarul organizației de partid a amintit pe **TRAIAN MAER, IOAN PUȘCAȘ, AUREL VERDEȘ, TRAIAN MĂNDREANU** și mulții alții. Dar în cîteva cuvinte nu pot fi spuse toate numele și toate faptele care ar merita. **VICTOR MARTIN,** turnător la atelierele centrale, povestea cum un colectiv, din care și el face parte, a creat niște robineți tip „U.P.S.O.M." atunci cînd alte uzine din țară argumentau că ar fi imposibil. La atelierele amintite se fabrică acum mai multe sortimente de fontă cu caracteristici superioare din care se realizează piese de schimb foarte căutate în multe uzine din țară. De fapt introducerea tehnicii moderne a devenit o preocupare generală din care se nasc adevărate diamante ale inteligenței tehnice. Comparația nu-i exagerată. **TEOFIL LATOȘ,** șeful cabinetului tehnic, ne-a demonstrat că unul din doi salariați de la U.P.S.O.M. este inovator. **Anul trecut s-au realizat 14 milioane de lei economii din inovații iar inovatorii de la U.P.S.O.M. au cucerit de 3 ori primul loc în întrecerea dintre unitățile Ministerului Industriei Chimice. În cartea de onoare a uzinei și-au înscris numele 25 de inventatori ale căror originale creații sînt cunoscute în peste 20 de țări din lume și atestate cu brevete.** U.P.S.O.M. se rostește în multe limbi, pentru că oamenii i-au asigurat un prestigiu onorabil, despre care se vorbește pe multe meridiane ale globului.

Cîțiva ingineri au perfectat un procedeu original și unic în lume pentru deținerea sărurilor de magneziu, procedeu care, aplicat experimental la un pilot semiindustrial, a adus 4 milioane de lei economii. Anul acesta cabinetul tehnic a primit 103 propuneri de inovații și numai prin aplicarea unei treimi dintre ele uzina a cîștigat 8 milioane de lei. Am vrut să discutăm cu **MIRCEA OPREAN** despre care aflasem că-i un renumit inovator. Locțiitorul secretarului comitetului de partid ne-a spus cu regret :

— Este imposibil. Oprean se află în Iran unde ajută la pornirea unei uzine pe care au construit-o specialiștii români.

Acolo, departe, Mircea Oprean apără prestigiul uzinei de la Ocna Mureș. La U.P.S.O.M. sute de oameni apără acest prestigiu și îndeplinesc onorabil niște datorii muncitorești. Pînă la începutul lunii septembrie colectivul acestei uzine a depășit mult angajamentul anual privind creșterea producției marfă. De aici, de la U.P.S.O.M., au plecat pe meridianele globului produse sodice în valoare de peste un milion de lei valută mai mult decît a fost planificat pentru anul 1972. Și acesta este doar un adaus la contribuția pe care uzina de la Ocna Mureș o aduce la dezvoltarea chimiei românești și la prestigiul ei. Mai trebuie adăugat doar un singur lucru. U.P.S.O.M.-ul și-a cucerit un prețios renume pentru că are oameni care sînt adevărate comori și care creează comori.

I. COJOCARU

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

liberă și mai responsabilă, se anunță la orizontul politic o debirocratizare de excepțională intensitate. Tot ceea ce gîndeam, ori de cîte ori ne izbeam de sufocantele verigi intermediare, de șefuleții dispuși să stopeze inițiative, pentru a-și păstra pozițiile, e cuprins în aceste atît de adevărate și de încurajatoare cuvinte : *„E vorba de a simplifica legăturile și contactele, de a asigura o operativitate sporită în muncă ; VERIGILE INTERMEDIARE NU FAC DECÎT SĂ COMPLICE ȘI SĂ ÎNTÎRZIE SOLUȚIONAREA PROBLEMELOR (subl. n.) Este nevoie să ne ocupăm serios de problemele organizatorice. Consider că una din lipsurile noastre principale este tocmai problema organizării. Nici pe linie de partid nu am acordat destulă atenție studierii temeinice a acestor probleme. Trebuie să ne ocupăm mult mai serios de organizare, deoarece aceasta e o problemă cardinală a conducerii! Conducerea presupune în primul rînd buna organizare!..."*

Într-adevăr, de-aici de unde mă aflu, ca să zic așa de la nivelul la care mă aflu, împreună cu atîtea mii și mii de oameni, știu ce rău imens este proasta organizare. Știu și simt, împreună cu toți, că e nevoie de simplificări, că paralelismele amînă elanul și uneori le strivesc, că socialismul în România e-al omului și trebuie să fie numai al omului. Structurile simple, pe care secretarul general al partidului ni le-a anunțat pentru mîine, nu fac decît să ne bucure. Vom participa, deci, emoționați, la această lucrare pentru binele general. Sîntem o societate tînără, avem un conducător înțelept, curajos și tînăr. Structurile birocratice, verigile intermediare, iresponsabilitatea și inerția, vin în totală contradicție cu felul nostru de a fi, cu felul nostru de a voi să fim.

Organizată simplu și operativ, Consfătuirea de lucru recentă dă un prim exemplu de felul cum trebuie înțelese hotărîrile Conferinței Naționale.

E cazul, însă, desigur, să știm că lupta pentru simplificare nu e deloc simplă. La asta ne ajută, însă, o idee din aceeași cuvîntare *„...Partidul nu poate fi rupt de structura generală a Statului"*. Acesta este un pas extraordinar, pentru a ajunge acea țară unită și omogenă pe care o visăm. Dar asta decurge, firesc, din superba îndrăzneală creatoare cu care tovarășul Ceaușescu a indicat una dintre mentalitățile care determină dificultatea acestei lupte pentru simplificare și pentru mai bine: *„... insist în mod deosebit și consider necesar să acordăm o mare atenție stabilirii tuturor măsurilor pe baza consultării cu masele de oameni ai muncii. Să punem capăt mentalității după care „noi putem stabili orice, pentru că sîntem forța conducătoare și toată lumea trebuie să execute". O asemenea mentalitate trebuie lichidată, contravenind liniei partidului".*

Egali, într-adevăr, cu toții, nu unii mai... egali decît alții. Tovarășul Ceaușescu a făcut, astfel, în modul cel mai explicit, gestul sprijinirii pe întregul popor, adică a dat măsura a ceea ce trebuie să însemne democrația și libertatea în România de azi. Nici o mentalitate aristocratică nu se mai justifică, aici, unde, acum, au fost rostite cu îndreptățirea, pe care i-o dă faptul că ne reprezintă pe toți, tovarășul Ceaușescu, aceste cuvinte. Fără tam-tam, fără larmă păgubitoare — societatea românească devine treptat ea însăși, cea din visele și aspirațiile noastre cele mai intime.

ȘERBAN CIOCULESCU

LA 70 DE ANI

Pentru că nu-mi place să particip la campanii, pentru că nu-mi vine să cred că Șerban Cioculescu are 70 de ani, pentru că știu, cu emoție, că Șerban Cioculescu mă prețuiește (desigur cu mult mai mult decît aș merita), pentru că domnia sa este astăzi singura mare autoritate a criticii românești, pentru că și-a închinat într-atîta viața spiritului, încît vîrsta a uitat să-i mai atingă trupul, eu omagiez abia astăzi nu a șaptezecea aniversare a lui Șerban Cioculescu, ci ziua nașterii lui, de acum cîteva decenii. La mulți ani, spiritului care a suris atunci cînd a fost ofensat și și-a văzut netulburat de misiune. La mulți ani, acestui spirit, nutrit din Caragiale, și care a făcut din critica și istoria literară o instituție a moralei și a justeței. La mulți ani, îndărătnicie nobile cu care Cioculescu a vrut să pară conservator, respingînd mode și căutînd substanța.

În Șerban Cioculescu trăiesc, azi, toate spiritele celor ce i-au fost contemporani și cei care au dispărut fizicește dintre noi.

De-aceea, gustul literar, bunul simț și credința față de meserie și-au ales de curînd (acum 70 de ani) pseudonimul de Șerban Cioculescu. La mulți ani!

CÎTE FEȚE POATE AVEA UN OM

Dintre toate tendințele de înavuțire sinistră, în planul moral se remarcă îndeosebi cea constînd în *procurarea de mai multe fețe*. Omul se naște și este educat, omul are pînă la urmă *fața* lui, ideile lui, pe care și le poate exprima sau nu, dar pe care le are. Că un om își poate sau nu etala fața, iarăși e o întrebare, dar nu e în nici un caz normal să îngăduim nimănui obținerea de mai multe fețe, pe care respectivul să le scoată în public, în funcție de împrejurări, în dorința unei afirmări fără scrupule.

Iată omul cu două fețe ! Una e fața de ședință, fața vigilentă, fața acupunctată de principii, fața rece, fața care nu-ți dă voie să respiri, deoarece respirația nu e trecută în ordinea de zi a ședinței în care te afli. Același nene arborează o cu totul altă față pe stradă, la circiumă sau în amiciții verificate, o față de băiat șugubăț, pe care-l doare în cot de ședințe, de „principiumuri", de *„chestiile astea, ale lor, dă-i în cola, îi știi tu cum sînt"*. Dacă îl întrebi de ce a zis invers în ședință, el îți răspunde : *„am făcut și eu față, ce să fac"*.

Omul cu două fețe ! Omul respectiv nu ar folosi nici tăiat fața intimă în public ; pe cea publică o mai folosește el în intimitate, cînd îi vine bine. De fapt, și fața de acasă și-o mai ia nenea la purtare, dar numai cînd află că șefului, cu care intră în contact, îi plac subalternii mai dezghețați. Omul cu două fețe ! Una deschisă spre lume, alta deschisă spre casă. Amîndouă deschise, se mai face și cuvent între cele două fețe. Sigur că e mai ușor să trăiești cu două fețe. Ai față de schimb și poți să ți le odihnești pe rînd. Am putea zice chiar că omul cu două fețe stă, din cînd în cînd, față în față cu el însuși. Ce spectacol hilar ! Ce triumf al ipocriziei ! (De atîta viclenie, adunată într-un singur om, se pare că vulpile asaltează spitalele pentru a li se face operație chirurgicală ca să devină iepuri). În fața fețelor omului cu două fețe, conceptul însuși de ipocrizie pălește, se dă doi pași înapoi, și prin autodotare vrea să devină altul. Omul cu două fețe e deocamdată avantajat de bipolaritatea sa. Pe el îl cred și privitorii unei fețe și privitorii celeilalte.

Singura dramă, pentru omul cu două fețe, ar fi să apară *omul cu trei fețe*. Ipocritul trifazic ar rezolva problema ipocritului bifazic. Acesta ar muri, de umilința că dezvoltările sînt posibile chiar și în ipocrizie și că un efort de modernizare trebuie să facă, mereu, toți oamenii, chiar și cei vicleni. Căci, pînă și pentru ipocriți, conservatorismul e păgubitor.

Din păcate, deocamdată singurul pericol real pentru omul cu două fețe nu sîntem noi, ci omul cu trei fețe.

Adrian PĂUNESCU

Agendă săptămînală

UN DIALOG VIU, CONSTRUCTIV

URMARE DIN PAG. 1

Principala formă prin care poporul nostru își manifestă sentimentele sale de nemărginită dragoste și devotament față de patria socialistă este participarea entuziastă, plină de elan la vasta întrecere socialistă care, practic, cuprinde toată țara. Aniversarea Republicii, cinstită, potrivit tradiției muncitorești, prin noi și impresionante angajamente în producție, găsește poporul nostru îmbrăcat în haina de lucru cu care știe să întîmpine întotdeauna marile sărbători. Pretutindeni se lucrează cu spor, pretutindeni oamenii se întrec cu timpul, gîndind mai mult și acționînd mai temeinic. Îndeplinirea cincinalului înainte de termen, la un nivel calitativ superior și cu sporită eficiență constituie hotărîrea fermă a fiecărui colectiv de muncă. Acest lucru este evident pentru oricine urmărește veștile din întrecerea socialistă, veștile care exprimă cu o deosebită forță de argumentare, preocuparea fundamentală a fiecăruia, dîrzenia cu care se acționează pretutindeni. Apreciind acest efort, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că el „este o expresie elocventă a faptului că eroica noastră clasă muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, toți oamenii muncii sînt ferm hotărîți să îndeplinească cu cinste prevederile Conferinței Naționale care corespund întru totul intereselor și aspirațiilor de progres și bunăstare ale întregului popor".

Dacă sfîrșitul săptămînii trecute a fost dominat de importanta cuvîntare rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R., sfîrșitul acestei săptămîni este dominat de vizita pe care secretarul general al partidului, însoțit de alți conducători de partid și de stat, o întreprinde în cîteva importante centre muncitorești din țară. Cînd dăm la tipar aceste rînduri, întîlnirea conducătorului iubit și stimat al partidului nostru cu oamenii muncii din județul Alba a început. Ea se desfășoară ca întotdeauna sub semnul puternicei unități a poporului nostru în jurul partidului, exprimînd, odată cu cele mai calde sentimente de dragoste și bucurie, nețărmurita încredere a oamenilor muncii în partid, hotărîrea lor de-a face totul pentru înfăptuirea politicii sale puse în slujba intereselor majore ale țării și poporului.

Vizita, dialogul conducerii de partid și de stat cu oamenii muncii constituie o admirabilă continuare a consfătuirii de săptămîna trecută, o dovadă a preocupării permanente a conducerii partidului, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru modul în care se înfăptuiesc hotărîrile partidului, un adevărat model de muncă directă cu masele pentru rezolvarea împreună a marilor probleme ce ne stau în față. Aceste întîlniri, acest dialog permanent cu poporul dau un nou și puternic avînt muncii pentru înfăptuirea sarcinilor stabilite de Conferința Națională, întăresc dragostea și încrederea poporului nostru în partid, în capacitatea sa de-a ne conduce, cu mînă sigură, pe drumul viitoarelor noastre biruințe.

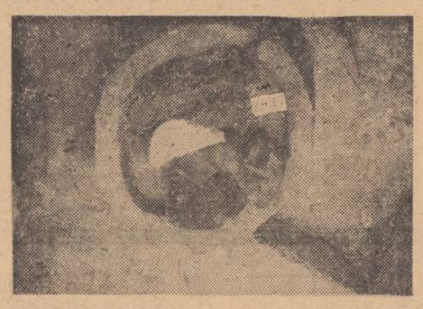

Obiecte dacice descoperite la Ocnița : cuțit de fier (sus), un fragment de rișniță găsit într-un mormînt (stînga) și un topor de fier (dreapta)

INSCRIPȚIA DACICĂ DE LA OCNIȚA

de prof. univ. dr. docent Dumitru BERCIU

De mai mult timp se efectuează cercetări de către specialiștii Institutului de arheologie al Academiei de Științe Sociale și Politice în colaborare cu Muzeul de istorie din Rm. Vîlcea, în localitatea Ocnița (Ocnele Mari) din județul Vîlcea. **Aici, pe înălțimile care străjuiesc orașul, s-a descoperit un important complex de cetăți și așezări civile datînd din vremea lui Burebista și Decebal, unele fiind chiar și mai vechi.** Săpăturile arheologice conduse de mine mai bine de 10 ani au dus la rezultate deosebit de importante. **S-a dovedit, de pildă, că strămoșii noștri daci și-au înființat la Ocnița — în Subcarpații vîlceni — un puternic centru de civilizație și de rezistență, care stă în directă legătură cu marea bogăție în sare a zonei respective, vechea ocnă de sare aflîndu-se la mai puțin de o jumătate de kilometru depărtare de centrul amintit.**

Pămîntul ascunde multe enigme ale istoriei. De pildă, anul acesta, **la numai aproximativ 100 m de ocna veche —,** de mult prăbușită —, **am descoperit o întinsă așezare omenească, un sat preistoric, ca să spunem așa, care aparținea neamurilor tracice din a doua jumătate a mileniului I înaintea erei noastre și care exploatau — ca și urmașii lor dacii — marea bogăție în sare a regiunii.** Săpăturile arheologice au scos la lumină o locuire și mai veche acolo, începînd de acum 4 000 de ani, descoperirea documentînd exploatarea sării, atît de necesară în creșterea animalelor, dar și mult căutată și prețuită în schimburile de bunuri dintre triburile Olteniei de nord-est cu alte triburi din aceste părți ale Europei.

Descoperirile și cercetările noastre din zona Ocnele Mari au smuls prin urmare din tainele pămîntului dovezile unei vechimi atît de mari a istoriei naționale, o vatră străveche multimilenară în locuri unde înflorește în zilele noastre o industrie dintre cele mai moderne. **Aceasta ne reamintește că între prezent și trecut există o legătură indestructibilă.** Prin așezarea tracică semnalată recent, a dispărut încă o enigmă. Noi ne puseserm încă mai de mult întrebarea : oare să nu fi existat în jurul ocnelor de sare locuiri omenești ? Răspunsul afirmativ l-au dat cercetările noastre de anul acesta, cercetări care vor trebui continuate.

Revenind la importanta așezare dacică și la sistemul defensiv cu cele trei cetăți situate pe vîrfuri de munte, semnalăm aici cele mai semnificative descoperiri din punct de vedere istoric, problemele care au fost lămurite și cele ce urmează a fi studiate. Astfel, **s-a făcut dovada,** de pildă, **că pantele înălțimilor erau locuite, după amenajarea unor terasări, fiind găsite resturi de locuințe. Cetățile aveau terase cu turnuri de apărare și palisade** (garduri anume făcute). **Acestea au fost distruse și incendiate în timpul luptelor cu romanii. Pe alte terase erau așezate ateliere de fierărie, dogărie, morărit, de olărie** — bazată pe mare invenție a roții olarului folosită destul de timpuriu și de geto-daci. **În așezările civile au fost găsite numeroase unelte de fier (topoare, securi, dălți, seceri, brăzdare de plug, cosoare, clește etc.) de o mare varietate ca forme și structură, ceea ce evidențiază,** ca și ceramica de altfel, **înaltul grad de civilizație la care ajunseseră dacii cu mult înainte de cucerirea romană din anul 106 era noastră.**

Importurile grecești (elenistice) și apoi romane sînt destul de numeroase, cele din urmă crescînd în mod simțitor ca număr, cu cît ne apropiem de marea încleștare din anii 101—106 e.n. dintre daci și romani. **Dar ele mai dovedesc** — în mod concret, prin intermediul elementelor de cultură materială, **că influența romană pătrunsese de mult la daci și procesul însuși al romanizării trebuie reconsiderat în sensul că începuturile sale sînt anterioare cuceririi din anul 106 e.n.** Marele număr de monede romane și imitarea chiar de către daci a acestora, încă din vremea lui Burebista, subliniază acest fenomen.

Este cazul, credem, ca în rubrica aceasta a „Magazin"-ului să aducem la cunoștința cititorilor **o descoperire extrem de importantă făcută anul acesta, o descoperire care are un caracter cu totul deosebit și care ascunde încă ceva necunoscut, o enigmă ce trebuie dezlegată. Luna trecută am găsit în așezarea civilă de la Ocnița două fragmente ceramice de factură pură dacică ce datează din secolul I înaintea erei noastre pe care a fost scris de către un dac cuvîntul REB cu litere latine.** Reprezintă numele unei persoane, comandant al cetăților, un nume de nobil, de rege, de riu, de munte ? Lingviștii tracologi au de dezlegat și această „enigmă" care poate aduce multe surprize.

PRIN „SATUL" DE PE MALUL LACULUI TĂBĂCĂRIE

Un sat începe să prindă contur în preajma Mamaiei. Un sat cum nu mai există altul în țară. Cu excepția, poate, a Muzeului satului din București. Căci fiecare construcție a acestei așezări rurale ieșită din comun aparține altei zone folclorice a țării, aproape toate județele țării ridicînd aici emisari dintre cei mai autorizați ai etnografiei românești.

Deci un nou muzeu al satului ? Și da și nu. Da, în măsura în care casele construite sau aflate în construcție reprezintă copii dintre cele mai autentice ale unora dintre cele mai tipice locuințe rurale de la noi. Nu, deoarece satul de la Mamaia îmbină arta populară cu funcții utilitare : toate construcțiile adăpostesc restaurante și magazine de artizanat, iar cele mai multe dintre ele dispun și de spații de cazare.

La această foarte originală idee ce aparține Consiliului popular județean Constanța au răspuns pînă acum peste 20 de județe ale țării. Condițiile impuse : atît construcțiile, cît și produsele culinare, băuturile, articolele de artizanat ce se vor pune în vînzare să reprezinte strict specificul județelor respective.

În aceste zile ideea a început să fie materializată. Unele județe — Constanța, Vîlcea, Vaslui, Iași — au și deschis porțile caselor lor rurale. Ne-am strecurat printre ei și am vizitat cîteva dintre aceste pitorești așezări rurale pentru a împărtăși cititorilor noștri unele amănunte suplimentare.

Locuințele lui Anton Pann și Ion Creangă transpuse pe meleaguri dobrogene

Construcția ni se părea cunoscută. O văzusem cu siguranță, dacă nu „pe viu", măcar într-o fotografie. Cineva ne lămurește :

— Este o copie fidelă a casei lui Anton Pann de la Rîmnicu-Vîlcea.

Așa aveam să fac cunoștință cu restaurantul „Brîul de aur" al cooperației de consum din județul Vîlcea. **EUGEN TAGURODU,** un oltean isteț și bun de gură, ne călăuzește prin ceea ce numește el cu haz „ambasada oltenilor la Constanța".

— Mulți oameni s-au cam săturat de sticlă, beton și chitare electrice, ne spunea el. **Asta e explicația afluxului de turiști aici, la „țară".**

Autenticitatea mediului rustic nu e dată doar de această construcție în cel mai pur stil arhitectural oltenesc, ci și de numeroase amănunte interioare și exterioare deja existente sau în curs de amenajare : ceramica de Horezu ce împodobește odăile, căsuța cu coviltir, cobilițele cu zarzavaturi, fînarul din curte. Nu lipsește nici cățeaua legată de lanț care „salută" fiecare grup de oaspeți.

— Așteptăm și doi bătrîni lăutari care vor cînta din cobză și drimbă spre inveselirea consumatorilor, ne spune responsabilul.

— Dar în afară de „mediu", ce oferiți vizitatorilor ca specific vîlcean ?

— Cîrnăciori oltenești făcuți pe loc, tocană de Vaideeni, balmoș ciobănesc, lapte mare (un soi de delicios iaurt de oi n.n.) **și bineînțeles vinuri de Drăgășani.**

Părăsind meleagurile oltenești pătrundem în... Moldova. Ne întîmpină bojdeuca lui Creangă, reprezentanta pe litoral a bucătăriei și articolelor de artizanat de pe meleagurile ieșene. Stăm aici de vorbă cu **MARIA CHIPER,** gospodină și... bucătăreasă șefă :

— Musafiri mulți ?

— **Destui.**

— Cu ce îi omeniți ?

— Cu tochitură moldovenească, poale în brîu, cu ochiuri moldovenești... Dar mai ales cu vinuri de Cotnari și Iași.

Privim împrejur și ne simțim ca la... Humulești. Nu lipsește nici cuptorul, nici uneltele de lemn — căuș, covățică, tocător etc. — aninate de perete, nici covoarele moldovenești. Ispititoare ambianță pentru amatorii de pitoresc...

La fel de plăcută ca și cea de la apropiatul sediu al artei populare și bucătăriei vasluiene. Unde însă, din păcate, pitorescului cadru nu-i răspunde servirea unor bucate specifice și nici vînzarea unor produse de artizanat de prin părțile Vasluiului. Păcat ! Un avertisment pentru toți gospodarii județelor prezenți la Constanța : o inițiativă merituoasă se poate anihila sub acțiunea formalismului și a nepăsării !

Prezențe vrîncene

În apropiere, vizităm șantierul uneia dintre cele mai interesante construcții, aflată în stare de finisaj : casa vrîncenilor. Inginerul **GH. ANDRONIC,** șeful lucrării, ne prezintă principalele încăperi : crama de la parter, restaurantul de la etaj, odăile pentru 40 de oaspeți. Proiectanții au ales ca model locuințe specifice zonei de munte a județului. Piatra a fost adusă de la Talmoci, lemnul de la Soveja. Șițari, pietrari, fasonatori au venit tot de prin părțile Vrancei pentru a da construcției o notă cît mai autentică. Iar personalul, care va servi vizitatorilor, direct din butoaie, vin de Cotești și Odobești, a sosit și el de pe meleaguri vrîncene. O uriașă frescă reprezentînd pe Ștefan cel Mare și cei șapte feciori ai Vrîncioaiei va împodobi sala principală a restaurantului.

Firește, pentru a trece în revistă toate casele satului, actuale sau viitoare, ne-ar trebui un spațiu mult mai mare decît cel de care dispunem. Ar trebui să povestim pe larg despre cele două case dobrogene, deosebit de atrăgătoare, despre restaurantul „Șatra", cu un atractiv program lăutăresc, despre prezențele pitorești ale județului Alba, despre viitorul restaurant-cherhana ce va reprezenta județul Tulcea, despre parcul de distracții alăturat ansamblului rural ce este numit, considerăm că impropriu, „Tîrgul de vară Mamaia". Căci multe unități comerciale ale așezării nu vor fi ocolite, sîntem siguri, nici în sezonul rece de constănțeni și de oaspeții lor. Dar despre originalul muzeu sătesc de lîngă lacul Tăbăcăriei se va vorbi cu siguranță mult de abia de acum înainte.

M. PAULIAN
Ion POPOVICI

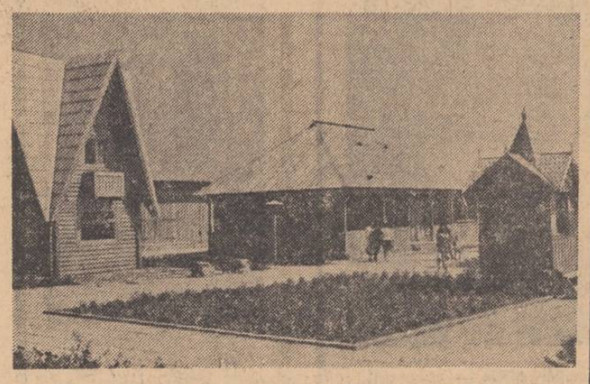

Imagine din Muzeul satului din apropierea Mamaiei

Monolog interior despre...

Inerție

de Victor BÎRLĂDEANU

Trecuse destulă vreme de cînd îl ascultam, pierdusem și noțiunea timpului, mi se părea chiar că vocea aceea monotonă, puțin răgușită, îmi sună în urechi de cîteva ore, deși, la drept vorbind, tipul poate nu abuzase chiar într-atîta de răbdarea mea.

Dacă m-ați întreba care era tema propriu-zisă a acelei lungi și incilcite destăinuiri, n-aș fi în stare să vă spun. Doar un lucru îmi amintesc cu oarecare limpezime, și anume că în relatarea lui revenea cu obsedantă stăruință, mereu și mereu, o senzație bizară de neliniște în fața nu știu căror modificări și innoiri pe care șeful instituției unde lucra avea de gînd să le introducă în activitatea diferitelor verigi organizatorice. Interlocutorul meu se referea la cele innoiri cu o teamă abia înăbușită.

Pînă la urmă, printr-un fericit concurs de împrejurări, am avut ocazia să stau de vorbă și cu șeful respectivei instituții. Împins de curiozitate — și amintindu-mi de aerul speriat al subalternului său — m-am interesat de transformările survenite. Omul a suris, nițel amuzat, apoi m-a pus la curent cu un șir de măsuri foarte raționale menite să sporească eficiența diferitelor servicii, precum și capacitatea lor de a face față solicitărilor publicului.

Neliniștitele și tematoarele cuvinte ale interlocutorului din urmă cu cîteva zile mi-au susurat din nou, în acele clipe, pe la ureche, i-am revăzut figura cutreierată de umbre și am înțeles mai bine tîlcul real al stării lui de spirit. Fără să aibă în vedere nimic concret, fără să încerce măcar să priceapă semnificația măsurilor întreprinse pentru îmbunătățirea activității la locul său de muncă, el se temea pur și simplu de ceea ce ar fi putut să-l smulgă cursului obișnuit al lucrurilor, de ceea ce ar fi putut să-l deplaseze măcar cu un centimetru de pe făgașul confortabil al deprinderilor stereotipe, care-i întraseră în sînge, de care nu se putea debarasa, în pofida faptului că viața le demonstra, cu tot mai evident relief, dăunătorul anacronism.

O asemenea stare de spirit, de temere difuză în fața noului, o asemenea încercare de punere în acțiune a unui complicat sistem defensiv pentru a-l para — e vorba de un soi de cuirasă interioară al cărei blindaj se dovedește nu o dată extrem de fragil — am întîlnit și în alte împrejurări, și la alte persoane. Mai gravă prin repercusiunile ei mi s-a părut această mentalitate cînd am sesizat-o în cuvintele și faptele unor oameni tineri, aflați abia la începutul activității lor profesionale. Căci ce noțiuni pot fi considerate mai antagonice, prin însăși esența lor, decît tinerețea și inerția ?

Am cunoscut, în urmă cu cîțiva ani, un arhitect proaspăt ieșit de pe băncile facultății care se aciuise, prin felurite tertipuri nu tocmai conforme cu normele echității, într-un serviciu de proiectare din Capitală. La un moment dat serviciul respectiv s-a contopit cu un mai vechi institut de proiectări, iar cîmpul de acțiune al celor ce-l alcătuiau s-a lărgit considerabil. În chip firesc, mă așteptam ca această reorganizare să declanșeze un autentic entuziasm la tînărul despre care vă vorbesc, să constituie pentru el clipa decisivă a reevaluării propriilor forțe, a angajării fertile pe noul și atît de generosul făgaș. Mare mi-a fost însă deziluzia cînd mi s-a adus la cunoștință că tînărul, chiar a doua zi după reorganizare, a dat bir cu fugiții, s-a dus să lucreze în altă parte, unde obiectivele erau mai restrînse și, desigur, infinit mai comode. Învinsese inerția, preludiul cert al ratării.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

Fizicianul deziluzionat

de Nicolae LUPU

Exasperat de întrebuințarea exclusiv militară a cunoștințelor sale în domeniul fizicii nucleare, americanul Lorin Hawes a plecat din Statele Unite în Australia unde s-a hotărît să-și schimbe profesiunea. „Am decis, declară el, să mă alătur acelui grup select de oameni care reușesc să muncească mai puțin și să cîștige mai mult printr-o activitate neproductivă".

Ce credeți că a făcut Hawes ? A studiat și aplicat cu multă ingeniozitate principiile moderne ale aerodinamicii la producerea unui nou tip de... bumerang de-a dreptul ireproșabil. Este instrumentul cu cea mai mare și mai precisă capacitate de revenire la locul de unde a pornit, dintre toate cele de acest gen create în atelierele tradiționale din Australia. Ideea s-a transformat într-o întreprindere care produce zeci de mii de bumeranguri anual, cu vînzări în valoare de aproape un milion dolari. În ciuda rentabilității, Hawes susține morțiș că este o activitate inutilă. „Ce poate fi mai neproductiv — afirmă el — decît să arunci cu bumerangul ? În definitiv, dacă dorești această drăcie înapoi de ce să o mai arunci ?"

Dacă e să aplicăm logica fizicianului la diferite alte activități am ajunge evident la concluzia că multe lucruri sînt numai aparent productive, ca să nu mai vorbim de consecințe asemănătoare. Diferența dintre ele și bumerang ar fi doar că acesta din urmă are traiectoria cea mai directă și mai vizibilă înapoi la punctul de pornire. Parcă ceea ce făcea înainte Hawes, la producerea armamentului nuclear, nu era tot un fel de bumerang ? Aceleași caracteristici, numai că produsul nu a fost încă folosit la potențialul cunoscut pentru că poate veni înapoi doar o singură dată.

Însă nu numai despre asta e vorba. Zilele trecute, în capitala Cambodgiei, sol a lui Lon Nol, înarmați cu arme americane, în numele ordinei, au început să devalizeze orașul, magazinele, casele particulare, piețele, au atacat posturi de poliție. Așadar, gloanțele au început să se întoarcă înapoi.

Dacă ar arunca o privire mai amplă asupra lumii, proaspătul îmbogățit Lorin Hawes n-ar trebui să se simtă atît de vinovat pentru ceea ce face. Dimpotrivă, ar putea trage concluzia că activitatea sa este mult mai productivă decît cea destinată a fabrica arme nucleare, a menține regimuri corupte, a iniția acțiuni contrare intereselor reale ale omenirii, care, inevitabil, se întorc la locul de pornire. În primul rînd, pentru că bumerangurile produse chiar pe baza celor mai noi principii ale aerodinamicii sînt comparativ inofensive, și, în al doilea rînd, pentru că însăși practicarea acestei distracții poate determina pe unii să mediteze la semnificația mai generală a traiectoriei sale. Cine poate spune ce vine și ce nu vine înapoi ? Poate vreodată Lorin Hawes își va găsi un asociat care să propună ca fiecare bucată lansată de mica sa întreprindere să poarte inscripția : „Procedează întotdeauna ca și cum ai avea în mînă un bumerang". Evident, în mai multe limbi de circulație universală.

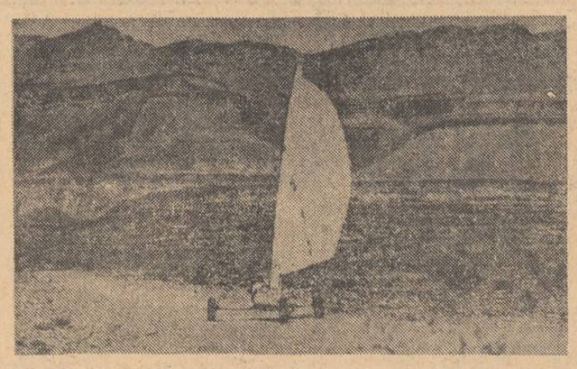

Coborîre spectaculoasă pe pantele Atarului, din masivul Adrar.

• 30 de zile într-un „automobil" cu pînze înfruntînd nisipurile fără sfîrșit • Vîntul — prieten dar și dușman • Vipera cu corn, greierii care întunecau zarea, bibilicile, dropiile și celelalte viețuitoare întîlnite nu dădeau prea mare atenție acestui călător ciudat • O premieră inedită, uimitoare prin curajul celui ce a întreprins-o.

SOLITAR PRIN DEȘERTUL SAHARIAN

Mare trebuie să fie curajul unui om care se încumetă să înfrunte — de unul singur, într-o ambarcațiune cu pînze — imensitatea de nisip a unui pustiu. Un asemenea om există. Se numește Christian-Yves Nau și s-a născut, cu 28 de ani în urmă, la Touquet (Franța). După 30 de zile (luna iulie a.c.) de luptă neobosită cu soarele și nisipul, cu vînturile — cînd prea puternice, cînd prea slabe — temerarul navigator solitar a reușit să străbată cei 1 500 km care separau locul plecării, Zouerate el F'Derik (Mauritania) de Dakar, capitala Senegalului, și să încheie cu succes itinerarul stabilit : traversarea părții occidentale a Saharei mauritane. O premieră inedită, uimitoare prin curajul celui ce a plănuit-o.

NAVIGATORUL francez nu este la prima încercare de acest gen. În 1967 a participat la traversarea vestului pustiului saharian, de la Colomb-Vechard la Nouakchott, împreună cu o flotă de automobile cu pînze. Un an mai tîrziu a luat startul în „Croaziera oazelor", împreună cu alte cîteva ambarcațiuni de același tip. Deși extrem de grele, aceste două expediții nu l-au mulțumit. Așa s-a născut ideea traversării solitare a deșertului saharian. „Automobilul" cu care a reușit impresionanta sa expediție este de un tip special, realizat în așa fel încît să poată circula printre dune, pe drumuri desfundate, pe asfalt, și chiar pe străzile unui oraș. Cele trei roți de automobil de curse îi conferă o bună stabilitate, iar catargul cu vela din tergal greu (240 gr pe m.p.) ține locul motorului ; sistemul de frînare hidraulic, este destul de puternic pentru a învinge considerabila inerție a masinii — 350 kg lansate cu o viteză de 100 km pe oră.

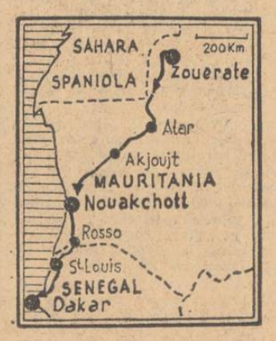

AVENTURA a început în localitatea mauritană Nouadhibou, capul terminus al celebrului teren aparținînd societății Miferma, punctul de unde pleacă, în fiecare an, peste 10 milioane tone concentrate de fier. Miferma este asemuită cu o rimă uriașă care, prin unul din capete — Zouerate el F'Derik — absoarbe zeci de milioane de tone de minereu brut, iar prin celălalt — Nouadhibou — eliberează minereu triat, concasat, aproape bun pentru a fi introdus în furnale.

5 000 de oameni muncesc și trăiesc aici. Sosirea, printre acești oameni înăspriți de climă și muncă, a unui automobil cu pînze a stîrnit tot atîta curiozitate cît ar fi provocat aterizarea unei „farfurii zburătoare". Seara, cînd Nau a pornit în cursa propriu-zisă, majoritatea, dacă nu chiar toți minerii din Zouerate, au ieșit să-l conducă, să fluture în urma lui palme grele, bătătorite de muncă. A început, astfel, prima etapă a călătoriei spre Nouakchott, pe celebra pistă imperială de odinioară, care leagă localitatea algeriană Tindouf de capitala mauritană, trecînd prin Bir moghreim, F'Derik, Atar, închelndu-se la Akjoujt, unde începe asfaltul.

ÎNCĂ DE LA PLECARE, ambarcațiunea lui Nau a avut de înfruntat mari dificultăți : traversarea Azefalului, veritabil fluviu de nisip, cu uriașe dune stabilizate, printre care te poți strecura cu greu. Vîntul, deosebit de puternic, împrima ambarcațiunii o mare viteză exact acolo unde condițiile de sol impuneau o deplasare cît mai încetă posibil. Frigul era neobișnuit pentru sezonul respectiv : „Pînă la ora 10 dimineața, relatează Nau, tremuram vărgă cu un pulover gros și cu hanoracul pe deasupra". Vipera cu corn și varanul hibernau încă. Greierii, în schimb, păreau că întunecă zarea, iar păsările insectivore ale deșertului — negre, cu capul alb — își continuau tacticoase zborul în căutarea unor minuscule insecte.

ÎNTRE ATAR ȘI AKJOUJT vîntul și-a oprit pînă și adierile. Încercînd, totuși, să înainteze, Nau își urcă ambarcațiunea pe terasamentul liniei ferate. Riscant. Ar fi putut fi surprins de trenurile destul de dese : s-ar fi putut alege cu cauciucurile tăiate de așchiile roți ale vagoanelor de mii de tone, ascuțite ca niște cuțite. În privința panelor, șansa i-a surîs : una singură în cei 1 500 km ! Vîntul, însă, i-a creat adevărate probleme. Timp de trei zile a rămas imobilizat în plin deșert. Apoi, a fost zmuls din nemișcare de un violent ciclon, gata să-i rupă catargul cu pînzele strînse.

AKJOUJT, orașul cuprului. Aici se exploatează un filon evaluat la peste 450 000 tone cupru. „Orașul" răsărit în jurul acestei exploatări este mai modest. Minerii par însă la fel de curioși și de sobri ca și cei de la Zouerate. Nau rămîne puțin aici. A pierdut cîteva zile prețioase și este hotărît să profite de vîntul bun. Într-adevăr, drumul spre Nouakchott, orașul vînturilor și al scoicilor, asfaltat și drept ca-n palmă, este parcurs cu o medie-record, de peste 90 km pe oră. Dincolo de Rosso, se schimbă și peisajul. De la Sahel se intră într-o zonă de savană. De la bucla fluviului Senegal începe patria vînatului : întîlnești, la fiece pas, mii de porci mistreți (porcul cu negi), cîrduri de rațe și giște sălbatice, bibilici, dropii, flamanzi, pelicani, pasărea ibis. Un veritabil paradis al păsărilor.

DUPĂ TRAVERSAREA fluviului cu bacul a început ultima aventură : coborîrea spre capitala Senegalului, Dakar. Pe plaja întinsă din timpul refluxului, se putea alerga în voie, chiar și cu camionul. Trebuia atenție doar în timpul refluxului. După Gandiol, unde fluviul își amestecă apele cu cele ale oceanului, plaja se extinde și mai mult, atingînd chiar cîteva sute de metri în lățime. Ambarcațiunea lui Nau a găsit, aici, un teren excelent, pe care și-a etalat performanțe atinse doar pe asfaltul șoselelor. O dată ajuns sub zidurile Dakarului, Nau a trebuit să înnopteze aici, pentru a sosi în Piața Independenței în plină zi. Oficialitățile Dakarului au aflat și, în zori, s-a trezit înconjurat de 12 motocicliști. Cristian-Yves Nau își încheie, astfel, temerara traversare solitară prin pustiul saharian escortat de motocicliști, ovaționat de mii de oameni. Etapa Dakar a rămas în urmă. Nu se gîndește acum la un nou raid temerar : traversarea, în timpul iernii, a Golfului Hudson (Canada). De data aceasta, cu un automobil pe... schiuri.

remember • remember • remember

MUNCHEN (V)

Föhnul, vînt cald și uscat, cu influențe nefaste și cotropitoare, aduce insomnii și migrene cînd bîntuie aici la nordul Alpilor dînd primăverii un ritm forțat, nefiresc... o senzație de radioactivitate, de ceva strein și stînjenitor care-ți pîndește fiecare mișcare, ochii ard într-o noapte mai decolorată, mai albă, o febră imperceptibilă te neliniștește, o stare absurdă conjugînd surescitarea și toropeala... nu simt, nu gîndesc, nu am nici un stimul, parcă mă prăbușesc mereu într-un abis invers, mă prăbușesc urcînd și fiece gînd ce evadează poartă o pulbere necunoscută, ca o lavă astrală pulverizată... Föhnul nu e un vînt ci o respirație malignă, un suflu otrăvit al cine știe căror tărîmuri moarte care se descompun în devălmășia adîncimilor... deși fluviile se deschid și miroase a glicină sălbatică și păsări se aud cîntînd cu stranii accente instrumentale exasperîndu-mi nesomnul... și e ceva suav care torturează, ceva insuportabil de dulce ca o temniță sufocată de crini...

După o noapte cu Föhn petrecută la München, orașul îmi pare mai obositor și mai zgomotos, devin irascibil, mă oripilează afluxul turiștilor și gîndesc la adresa lor lucruri nedrepte... și toate cele pe care le nedreptățești încep să se răzbune urmărindu-te, obligîndu-te să le suporți pînă la exces, amplificîndu-și valorile, devenind fabuloase, grotești... în fosta grădină botanică de pe Elisenstrasse găsesc fîntîna à l'italienne invadată de indieni goi pînă la briu, desculți, sordizi, expunîndu-și la soare semiobscuritatea cu o voluptate promiscuă și compromițîndu-mi iluzia unei oaze, mai sus o manifestație studențească pînă pe treptele Academiei, în Hofgarten vacarmul copiilor, pe vechile și frumoasele străzi din Platze aglomerație de gastarbeiteri levantini și balcanici... și totuși există în München un spațiu incoruptibil, refugiu ideal tuturor umorilor negre, Englischer Garten, imensă pădure cu arbori seculari și pajiști întinse, unde culcat pe iarbă te poți vindeca de lume, de nesomn și de gînduri. Cît e de bine să lași pămîntul și iarba să pună ordine în stările tale de spirit, să-ți inoculeze acea liniște misterioasă care te va stăpîni o dată pentru vecie... cît timp mai ești tînăr te poți abandona unor asemenea senzații... mai tîrziu pămîntul și iarba încep să-ți vorbească în alt grai...

★ ★ ★

Într-o lumină solară — Münchenul trebuie văzut întotdeauna în perioade cînd ploile se retrag — Villa Lenbach are atmosferă de reședință rinascentistă, deși construcția ei e relativ recentă. Fosta casă a lui Franz von Lenbach, pictor aristocrat, zidită pe la 1880 de Seidl, a devenit una dintre galeriile cele mai caracteristice ale orașului ce se mîndrește a fi fost leagănul grupării der Blaue Reiter, *nucleu esențial de pictură modernă. Opusă (la modul complementar însă) expresioniștilor de la Dresda, mișcarea patronată de Kandinsky și Franz Marc, în sînul căreia se precizează geniul lui Paul Klee, a lăsat aici un tezaur inestimabil: zeci de pînze ale unor Klee, Kandinsky, Gabriele Münter, Alexej von Jawlensky, Marc, August Macke, au făcut delicîile popasurilor mele müncheneze. Vizitatorii sînt rari, discreți, liniștea aproape absolută lasă răgazul ideal celui ce vrea să parcurgă atîtea itinerarii tulburătoare. Aici asiști la nașterea abstracționismului, la cîteva dintre fundamentalele experiențe și aventuri spirituale din epoca noastră, pe care marii artiști de azi nu le pot ignora chiar atunci cînd temperamentul sau viziunea lor proprie le impun o netă detașare. Căci abstracționismul nu e o școală și nu are nimic cu acel gargarisme moderne care-l exaspera pe bună dreptate pe Camus; e un principiu morfologic de totdeauna, un mod de a aproxima universul fenomenal și de a tălmăci viața secretă a formelor. Supără doar prozelitismul, facilitatea, maniera, inerția, rutina și poate lenea funciară a artistului mediocru care a văzut în abstracționism cea mai comodă formulă de a eluda munca... de a spori gradul de echivoc pentru disimularea lipsei de vocație... dar impostura nu are cîmpuri de manifestare preferențiale și arta figurativă îi lasă loc cu egală generozitate sau nonșalanță. Kandinsky și Klee sînt muzica și poezia... admir savanteria contrapunctică a pînzelor lui Kandinsky — ce imens evantai de valori și ce putere de a le situa într-o coherență estetică pe cît de complexă pe atît riguroasă! — dar în arta lui simt un substrat de răceală matematică și poate un exces de mijloace... umbra teoreticianului se așează imperceptibil peste suprafețele dominate de o bogăție cromatică orbitoare... și totul suferă de o desăvîrșire care handicapează emoția — ca adeseori la Picasso — o desăvîrșire alexandrină... prefer sărăcia lui Klee și monotonia lui tulburătoare care te face să taci și să cobori încet în tine însuți ca într-o lume necunoscută și să-ți aduci aminte de cine știe ce fapt rătăcit, de cine știe ce întîmplare reală sau poate imaginară ce te va urmări întotdeauna... fiecare ton, fiecare nuanță e o silabă miraculoasă ce modulează un sentiment niciodată trăit îndeajuns... cerc magic în care vibrează fiece moleculă... întoarcere spre înseși originile artei.*

a. e. baconsky

Zona Tadjikistanului este caracterizată printr-o activitate seismică ridicată, în fiecare an înregistrîndu-se aici cutremure de diferită intensitate. Construcțiile ce se ridică pe aceste locuri țin seama de primejdia seismică. În orașul Dușanbe, capitala R.S.S. Tadjică, funcționează Institutul de seismologie și stabilitate seismică care studiază probleme ale structurii și fizicii Pămîntului, de prognoză a vremii. Tot aici există un poligon pentru construcții experimentale și verificarea stabilității seismice a prefabricatelor. În clișeu inginerii V. Saulin și M. Djabarov verifică la un stand special rezistența unui prefabricat.

DE PRETUTINDENI

V-AU FUGIT firele de la ciorapi sau s-au agățat ? Nimic mai simplu. În S.U.A. s-au inventat niște pastile miracol sub forma unor frunze, stele, inimi trefle, sau fluturași de diferite culori care se adaptează piciorului oprind și ascunzînd ochiurile duse de la ciorapi.

■

IN DEȘERTURILE din Africa trăiește un animal curios, iepurele săritor, care poate rezista și trei ani fără apă. Rozător, semănînd cu cangurul, animalul se mișcă cu repeziciune prin nisipurile deșerturilor făcînd salturi uriașe, ținîndu-se seamă de gabaritul său, de pînă la 2 m. Picioarele dinainte ale animalului sînt atît de scurte încît aproape că nu se văd. Cu ajutorul lor animalul își sapă vizuina, se spală, mănîncă.

■

UN MAGNETOFON împotriva... disputelor conjugale permite cuplurilor americane „în criză" să afle în ce moment conversația devine... ceartă. Aparatul este dotat cu două butoane : unul verde, iar celălalt roșu. Fiecare din cei doi, apasă pe butonul verde — cînd conversația este agreabilă sau pe butonul roșu cînd aceasta devine... insuportabilă. Psihologul familiei ascultă banda înregistrată cu aceste puncte de reper, și caută să explice soților cauzele conflictului. Banda magnetică se poate, din fericire... șterge.

■

LICITAȚIA CU... BUCLUC

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Obiecte valoroase care dispăruseră din colecția unui bijutier parizian sînt descoperite intacte, după un „stagiu" îndelungat, la biroul de obiecte găsite în gară !

Întîmplarea aceasta poate fi împărțită în patru acte, fiecare fiind întru totul... independent, unul de celălalt.

ACTUL ÎNTÎI. S-a petrecut în după-amiaza zilei de 8 aprilie 1971, la Paris. În atelierul unui talentat meșter făurar, care avea o deosebită artă de a îmbina metalele prețioase cu nestematele, Claude Behar locuia la nr. 62 din Rue Lafayette, unde își avea și atelierul. Acolo a fost găsit de vecini, zăcînd legat cu ajutorul unui dispozitiv special contra furturilor de biciclete, fixat de zăbrelele interioare ale atelierului. C. Behar a declarat poliției că deschisese ușa, cu un sfert de oră mai înainte, unui bărbat care s-a prezentat drept agent de asigurări. Nici nu intrase bine în atelier, cînd necunoscutul l-a atacat, reușind să-l imobilizeze și să-l lege de grilă. După aceea, individul și-a „ales" tot ce a găsit mai de soi în colecția de bijuterii. Patruzeci de piese : clipsuri cu diamante, cercei, inele, coliere etc. Ancheta deschisă de către poliția pariziană nu a putut da de urma hoțului. S-a crezut că este vorba de un „specialist", membru al unei bande, care se îndeletnicea cu demontarea pietrelor prețioase și topirea metalelor fine, pentru a le vinde în piese detașate.

ACTUL DOI. Negăsind hoții, anchetatorii au început să-l bănuiască pe Claude. Culmea, pentru un om deposedat de circa un milion de franci și care fusese și în perspectiva de a muri asfixiat. Dar după ce au studiat din nou circumstanțele, indicațiile, urmele, mărturiile, declarațiile, nu au putut descoperi... nimic. Ajunseseră la concluzia că victima și răufăcătorul nu puteau fi decît una... singură. Totuși, fără dovezi, nu-l mai puteau tracasa pe C. Behar. Îi urmăreau, însă, în taină, fiecare mișcare...

ACTUL TREI. În dimineața zilei de 15 aprilie 1971 responsabilul biroului automat de bagaje din gara Saint Lazare, a descoperit într-una din boxe un pachet învelit în ziare. Timpul de „găzduire" — șapte zile — fiind depășit, funcționarul a depus pachetul la administrația de care ținea. Șefului biroului administrativ nu-i venea să creadă. Cînd a deschis pachetul, legat bine cu sfori și pecetluit cu ceară roșie, pe care responsabilul îl predase intact, au apărut o serie de strălucitoare bijuterii. Conform regulamentului, prețiosul colet a fost păstrat în casa de bani timp de șase luni. De vreme ce, în acest interval, nu s-a prezentat nimeni care să reclame bijuteriile, în noiembrie 1971 prețiosul pachet a fost remis administrației căilor ferate, uitînd să se anunțe poliția.

ACTUL PATRU. În primăvara anului 1972, administrația căilor ferate a hotărît să pună în vînzare la licitație bijuteriile „găsite". Deorece erau foarte frumoase și valoroase, s-a decis prezentarea lor publică sub forma unui catalog, însoțit de fotografii în culori. Bineînțeles, că elaborarea acestui catalog și imprimarea lui a durat un timp. În vară, prin luna iulie, catalogul a ieșit de sub teascul tiparului și a fost difuzat. O întîmplare fericită a făcut ca el să cadă sub ochii agenților de asigurări, care s-au dus să se consulte cu victima, Claude Behar. Au avut grijă să anunțe și poliția. Culmea întîmplării rezidă în faptul că întreaga colecție a fost găsită „intactă" fără să se afle vreodată cine a fost... hoțul.

NAUFRAGIAȚI ÎN ADRIATICA

Trei zile și două nopți fără hrană și fără apă, în voia valurilor.

Se aflau în vacanță pe coasta Adriaticii. Familia se compunea din Manfred Kurass, în vîrstă de 36 de ani, domiciliat la Stoccarda (R.F.G.), soția sa, Renata și cei doi copii: Andrei, un băiețel de 12 ani și Martina, o fetiță de 11 ani. Veniseră în vacanță, întovărășiți de doi tineri prieteni Günter Cristoph, de 20 de ani și Ursula Abrutsch, o tînără de 18 ani.

În dimineața aceea de simbătă, hotărîseră organizarea unei excursii pe mare, la bordul unei bărci cu motor. Trebuiau să se întoarcă la prînz. Vremea era senină. Ce rost mai avea în asemenea condiții să plece îmbrăcați de oraș? Oare costumul de baie nu era îndestulător pentru o plimbare în larg? Au lăsat, deci, vesmintele într-o cabină, de pe plajă, luînd cheia cu ei.

★

Dacă vrei să te bronzezi e nimerit — atunci cînd primele straturi sînt deja depuse — să stai nemișcat, întins, sub razele mingîietoare ale astrului. Priveau tăcuți și mulțumiți albastrul cerului, seninul lui, care, la orizont — se întîlnea cu azurul mării. În jur nici o navă. Nimeni. Numai bărcuța lor cu motor. Zgomotul motorului îi stingherea. Au hotărît să-l oprească pentru moment. Să plutească cu senzația infinitului, departe de orice vuiet citadin. Au închis ochii și-au aținit. Nu și-au dat seama cît a durat dulcea, blînda plutire pe ape. Dar, cînd s-au trezit, s-au văzut în stăpînirea mării, a valurilor mari. Adriatica se agita, într-o teribilă furtună. Acum, se aflau, deja, la o mare distanță de țărm. Nu se mai zărea linia trandafirie a plajei.

Au încercat să se opună valurilor, să se întoarcă la Rovigno. Fără noroc. Între timp micuța barcă cu motor consumase întreaga cantitate de carburanți. Uriașele valuri riscau să-i acopere. Din fericire, în fundul bărcii se găsea o capotă de pînză cerată. Au întins-o pe barcă, pentru a o feri de apă. Numai în costume de baie, fără hrană și fără apă, înspăimîntați, cei șase naufragiați au fost purtați pe ape, timp de două nopți și trei zile. Fără posibilitatea de a acționa. De a se salva. La voia întîmplării...

★

A patra zi dimineața au fost zăriți de o barcă cu motor care pornise din Bellaria. Bucuria, emoția, cu care au zărit speranța salvatoare nu poate fi descrisă în cuvinte. Conducătorul bărcii a izbutit cu multă dificultate să-i cupleze. Entuziasmul naufragiaților n-a fost însă de lungă durată. După cîteva mile „barca salvatoare" s-a văzut silită să... renunțe. Se produsese o avarie la motor. Nu mai puteau fi remorcați. Naufragiații au trebuit să fie abandonați, tocmai în vederea salvării lor. Conducătorul bărcii cu motor, cu ultimele resurse, s-a îndreptat spre coasta italiană pentru a da alarma. Au fost inițiate operațiile de căutare, conduse de către căpetenia portului Cervia. Acum erau în apele italiene. O ambarcațiune puternică, rezistentă la hulă, a pornit în căutarea naufragiaților. A găsi, însă, o bărcuță pe întinsul Adriaticii nu e chiar un lucru atît de lesnicios. Cere timp și multă răbdare. După aproape două ore și jumătate cei șase turiști pierduți în larg au fost zăriți și apoi îmbarcați pe bord.

(S-a întîmplat la sfîrșitul lunii august 1972, în Italia).

MEDICINA modernă dispune de date asupra celor mai fine mecanisme ale creierului, permițînd tratarea diverselor maladii. Datele au fost furnizate de către cercetările efectuate cu ajutorul electrozilor, implintați în diferite sectoare ale scoarței cerebrale. Zece ani de observații asupra a 2000 de pacienți internați în cadrul Institutului de medicină experimentală din Leningrad, au permis întocmirea unor hărți cerebrale purtînd indicațiile diferitelor funcțiuni ale creierului : emoționale, psihice și... vegetative.

Hărțile, ca de altfel și noile metode de tratament, ajută pe specialiști să modifice în mod rațional regimurile de muncă ale creierului, să controleze starea acestui organ atît de complicat, precum și îngrijirea bolnavului.

■

Bruno Zama, hangiu din Marina di Ravenna, de 15 ani cutreiera coastele Adriaticii în căutarea anumitor minunății ale mării. A reușit să strîngă 150 de specii de crustacee. Recent a pus... mîna pe o stea de mare cu adevărat excepțională. Ciudățenia exemplarului redat în imagine este că obișnuitele stele de mare au șase unghiuri, pe cînd cel găsit are cinci...

DE PRETUTINDENI

R. SCHNEIDER din Chicago a găsit un cec în alb. Nimic mai simplu, se gîndea el, decît să completeze numele, adresa și suma pe care dorea s-o ridice de la bancă. Zis și făcut. A comple at un nume și o adresă luate la întîmplare din cartea de telefon. Funcționara de la bancă a fost însă foarte mirată cînd a citit pe cec numele și adresa soțului ei. Semnalul de alarmă a intrat repede și discret în funcțiune. La poliție, unde a fost adus, lui Schneider i s-a explicat că potrivit teoriei probabilităților, un caz asemănător se întîmplă în proporție de unul la un milion...

■

PATRU regiuni din Franța (Normandia, Aquitania, Lyon și Haute Provence) vor înlocui agenții de circulație cu... roboți. Deja instalați în patru puncte „calde", roboții funcționează ca niște adevărate posturi de dirijare a circulației. Canalizează și virează pe automobiliști pe o întreagă rețea de drumuri, supravegheate îndeaproape. Roboții evaluează intensitatea traficului, numărînd mașinile, iau apoi o hotărîre și deschid sau închid barierele, cu ajutorul unor panouri luminoase.

■

O PISCINĂ demontabilă a fost recent prezentată la Expoziția realizărilor sovietice de la Moscova. Piscina a fost confecționată dintr-o țesătură cauciucată, fixată pe un schelet metalic. Aceasta are următoarele dimensiuni : 25 metri lungime, 12,5 metri lățime și o adîncime de 1,2 metri. Capacitatea sa este de 400 metri pătrați. Apa este epurată automat la fiecare 24 de ore, datorită unui sistem de filtrare. Asemenea piscine vor fi folosite în școli și în coloniile de vară, pentru a învăța pe copii primele noțiuni de înot.

■

CĂLĂTORII unui elicopter australian, zburînd deasupra unei regiuni mlăștinoase din Noua Guinee au avut o ciudată surpriză. Au zărit o „fortăreață zburătoare" prăbușită în 1943, în perfectă stare. După aproape 30 de ani s-a mai găsit încă cafea în termosuri, precum și 13 mitraliere încărcate, gata să... tragă.

Cine a spus că nou născuții nu sînt în stare să învețe să înoate? Pediatrii englezi au descoperit că în primele luni de viață învățarea înotului nu poate avea decît efecte... binefăcătoare. În consecință, piscinele britanice, primesc un număr mare de sugari, care au fost dotați cu jucării plutitoare, pe măsura... lor.

John Brendan, în vîrstă de... șase luni, știe deja să facă pluta, sub privirea vigilentă și orgolioasă a mamei sale.

ÎNTR-UNA din zile, la Tokio au încetat să funcționeze instalațiile de aer condiționat, au amuțit aparatele de radio și televizoarele, lifturile s-au oprit din mers. Pe străzile orașului se stinseseră semafoarele, vehiculele electrice înțepeniseră și ele — cele subterane și cele de suprafață. Timp de 30 de minute a durat pana de curent electric cauzată de... meduzele care au atacat canalul de captare prin care curge apa de mare folosită la răcirea generatoarelor termocentralei din Yokohama. Pentru a îndepărta meduzele care împiedicau debitul normal de apă de răcire, putindu-se solda cu o avarie, generatoarele au fost scoase din funcțiune. Pompe puternice au absorbit atunci 180 tone de meduze...

SPIRALE

IMPOSTURA MONOGRAFICĂ (II)

de Eugen BARBU

Încă la o privire sumară, Ion Vinea in interpretarea Elenei Zaharia lasă o detestabilă senzație de alcătuire la întîmplare : vezi succesiunea capitolelor unde după *biografie*, după *poetul Vinea prozatorul Vinea, pamfletarul Vinea*, urmează din nou un fel de articol extraneu despre romanul „Lunatecii", ca să nu mai vorbim că opera acestuia „Venin de mai", este condamnată din mers (roman reconstituit, plin de aproximații, de nepotriviri de nume, fără o osatură generală etc.), de unde se vede că în afara unor pasaje lecturate în revistele noastre, autoarea nu a avut răbdarea să citească volumul apărut la *Editura Dacia*, distrugerea ei fiind absolută și fără temei, în necunoștință de cauză, mai direct spus.

Dar să vedem mai bine cam cum judecă această aspirantă la grațiile criticii? Interpretările sale au o pornire epidermică, întîmplătoare. Tipul dominant, după Elena Zaharia, în poezia lui Vinea ar fi acela al *lunatecului* (de la titlul unui roman al acestuia). Ce ar fi după autoare *lunatecul*? Un fel de Oblomov, un leneș, un ratat, un steril. Încercări de a trimite la psihanaliză sînt făcute cu temeritate, ici și colo: *sterilul moare sub o ploaie de praf*, iată și expresia crepusculului și a morții: *ciopotul, turma, moara și ploșnița*. Autoarea confundă onirismul vădit al autorului discutat cu suprarealismul, făcînd din *Paradisul suspinelor* o operă de genul poemelor lui Șasa Pană, să zicem, fapt cu totul arbitrar, pentru că temperamentul liric al lui Vinea stă sub zodia unei lenețe lunecări într-o somnolență inspirată. El este un spectator, nu un dinamitard, un senzual, nu un incendiator de forme care visează la explodarea poeziei vechi, roabă anecdotei. Confuzia dintre doleanțele secrete ale pamfletarului Vinea sau ale gazetarului cu același nume cu poetul sau prozatorul Vinea apare flagrant, *lunatecul* în accepția adevărată a cuvîntului fiind un romanțios, stăpînit de iritările lunii; el poate să aibă demențe reci și uri organizate în stare de conștiență; *lunatecul* nu este oblomovist, nu are nepăsarea acestuia, e febril și nu absent, are temperaturi excesive, poate să treacă de la stări febrile la angoase criminale, pe cînd tipul despre care vorbește autoarea este un puturos organizat, făcînd din pasivitatea lui o voluptate. Mica nuanță care desparte cele două noțiuni, îi scapă autoarei. Starea de vis în care eroii prozei lui Vinea se mișcă ca hipnotizați este numită de către Elena Zaharia, *expresionism*, nu *onirism*, cum ar fi firesc. Dar aceste alunecări într-o memorie labilă, instabilitatea și imprecizia termenilor folosiți nu sînt întîmplătoare. Iată cum scrie autoarea discutată astăzi: „*Tatăl său* (al lui Vinea, n.r.) *ruinează puțina avere ce o mai aveau. În plus, el se îmbolnăvește* (pag. 21) Vinea *publică simetric* cu S. Samyro (pag. 23), *polemistul Vinea simte nevoia să se exprime* (pag. 37), *sfîntul Urbain Grandier care a fost ars pe rug în urma minciunilor bolnave ale Ursulinelor din Loudun* (37), *o altă poemă erotică începe frumos, cu un ton de concretețe senzorială deosebit de viu* (pag. 129), *poemul își densifică expresia* (136), *femeia apare uneori cu concretețea ei carnală arzătoare, cu trupul de „lut ars", cu „glesnele de văpaie"* (148), dacă autorul Orei fîntînilor folosește cuvîntul *scîrțîind*, autoarea exclamă pudibond: *poporanism, ah!* (170) *finalul poemului liric* (te cred și eu!), *aducînd o undă de poezie selenară în acest tablou bacovian, alcătuit din oase și pene negre* (pag. 183), *praful ce cade mereu, ca o ninsoare a uitului, simbolizează la Vinea sterilitatea, pe Vinea îl urmărește fatalitatea de a fi cînd prea sărac, cînd prea boțat în opere* (232) și așa mai departe...

Odată stabilit *limbajul critic* al autoarei care naște la cititor adevărat o veritabilă compătimire, de ce să ne mai mirăm cînd înregistrăm și aceste considerații de-a dreptul penibile: „*El*, (Vinea) *avangardistul de mai tîrziu, suspina în timpul liceului după cîmpie și pădure, suferind ca un erou de Vlahuță din cauza claustrării în internat*" (pag. 21), ceea ce mi se pare perfect nedrept pentru un scriitor atît de subtil și de modern cum era subiectul monografiei. Acesta ar fi, după Elena Zaharia, *un solidar cu poziție față de Orient* (vorbind despre războiul balcanic) care poziție de solidaritate, *ar avea un unghi inedit care evită atît disprețul cît și admirația literară ieftină* (pag. 35). Trecînd la analiza propriuzisă a unei poezii iată cum este explicată „Gama": „*poetul surprinde gama de culori și lumini pe care amurgul o produce în interiorul unei camere de copii. La început culorile sînt aprinse (jar, beteală) și oglinda le „bea" cu voluptate strălucirea; apoi ele intră în declin evoluînd spre galben, șters și vinăt. Elementele concrete ale decorului (păpușile, oglinzi, un gobelin destrămat pe care se distinge un cioban cîntînd din fluier lîngă turma de oi, pendule, grădina de sub fereastră) trec rînd pe rînd sub razele soarelui în cădere*" etc.... Nici Georgescu Cocoș, explicîndu-l pe Arghezi nu a realizat astfel de perle, ca să nu mai vorbesc că unei eleve din clasa a V-a dacă i-ai corecta o asemenea teză ar trebui să-i dai cu îngăduință nota 5! La pag. 145 găsim alte considerații de același gen: „*Prin urmare crepusculul din poezia lui Vinea se confundă cu starea de veghe funebră sau de doliu, exprimată în stilul său abstract și ceremonios. Doliul este mai mult decît o suferință pasivă (?) și o reculegere în fața morții. La Vinea moartea se infiltrează pe nesimțite chiar în ființa vie a poetului, preschimbîndu-l într-un lunatec cu mintea rătăcită în somnul amintirilor*, etc." Dar autoarea nu se oprește aici: „*sufletul lui Vinea pare a fi atras de elementele aride — cenușa, nisipul, praful, zgura, spinii, osemintele uscate, pietrele, seceta — ca și cînd ar aparține unui om al deșertului. Numai moartea își găsește locuri mai umede, prin cimitire și paraginI lincedă, ruginite, ploioase*" (156).

Discutarea prozei lui Vinea are loc la un mod care trădează fragmentarismul lecturii. Se iau capitole la întîmplare și se stabilesc acțiunile, iese în evidență necunoașterea completă a romanului „Venin de mai", graba autoarei de a da o monografie totală, din nefericire, lipsită de orice idee sau interpretare critică. *Lunatecii*, asupra căruia se insistă, ar fi un „*roman baroc cu zone de sublimă poezie, dar cu stridențe de roman foileton*", și cu asta Elena Zaharia a spus tot, sau aproape tot pentru că concluziile sale asupra nefericitului Vinea sînt îngrozitor de nedrepte: „*Prin talent, Vinea avea dreptul să aspire la soarta marilor aleși ai literaturii noastre. Dar i-a lipsit vocația, această tărie statornică de a-și structura personalitatea în scopul creației* (vai ce exprimări cănsite!) *Fără vocație, talentul se risipește treptat, sau, mai frecvent, se desvăluie în viața artistului, încît omul apare fascinant și rafinat ca o operă de artă*", și mai jos: „*Vinea întrunește în mod paradoxal calitățile celor mai buni profesioniști ai scrisului — inteligență, luciditate, gust, alături de nepăsarea leneșă a artistului diletant* (???)... *și totuși Vinea nu este un oarecare ratat al literaturii române.. el are dreptul să fie pentru noi mai mult decît un prinț al rataților*" (pag. 276).

La sfîrșitul acestor pagini imunde, pentru că nu pot să folosesc alt termen stau și mă întreb în ce scop se publică sistematic aceste contestări repetate ale celor mai mari scriitori români?

P.S. Să nu-mi fie gura aurită, dar parcă văd că la anul *monografia* Elenei Zaharia va fi premiată de cine știu eu!

Un autor, o carte: Traian LALESCU și „Dantela veche"

TÎRZIA RECIDIVĂ

de Boris BUZILĂ

— Traian Lalescu, de unde și de cînd vă cunosc? De la vreun cenaclu? De la vreo „întîlnire cu cititorii"? De la vreo ședință cu cultura de masă? De la vreun concurs al artiștilor amatori? Am urmărit o dată împreună, în sala de pe Lipscani — vă mai aduceți aminte? — o echipă teatrală din Argeș cu colegul dumneavoastră de generație, prozatorul Constantin Fîntîneru, într-un rol de... compoziție. Altă dată mi-ați povestit cum ați vîndut o casă, moștenire de la ilustrul dumneavoastră părinte, omonim, ca să scoateți o revistă. Vă dați seama, probabil, că nu v-am întrebat de unde vă cunosc pentru că aș avea nevoie să-mi răspundeți, ci pentru că vreau să ajung la alte întrebări, și la niște răspunsuri pe care mi le doresc, acum, cînd v-a apărut o carte, „Dantelă veche", „tîrzie recidivă", citez din gentila dv. dedicație la 32 de ani după apariția precedentei, Traian Lalescu matematicianul, Traian Lalescu poetul... Nu este o descendență paradoxală?

— La moartea tatei aveam doar nouă ani; vîrstă neconcludentă pentru părinții deciși să-și perpetueze profesiunea prin urmași. De altfel, tatăl meu nu nutrea asemenea scopuri. Nici cu mine, care-i purtam numele, fiind și mezinul familiei, nici cu frații mei.

— N-a încercat niciodată să facă din dv. un matematician?

— Poate n-o să mă credeți, dar nu ne-am întîlnit, simultan, cu matematica și cu tata decît atunci cînd ne controla temele la acest obiect. Pe mine mă asculta tabla înmulțirii, la care nu prea străluceam. Dar asta fac toți părinții, nu numai matematicienii.

— Tatăl dumneavoastră ar fi privit cu ochi buni faptul că v-ați dedicat literaturii și gazetăriei?

— Nu numai că ar fi privit cu ochi buni, dar cred că s-ar fi bucurat. De fapt, el m-a îndreptat într-acolo. Am crescut într-o casă în care teatrul, pictura, literatura erau la mare preț. Nu trecea o săptămînă să nu ne ducem la teatru; i-am văzut pe Nottara și pe Aristide Demetriade cînd eram în clasele primare. Tatei îi plăcea foarte mult să deseneze; era un grafician talentat. La noi a locuit timp de trei ani, începînd de prin 1926, dacă nu mă înșel, un tînăr student la Belle Arte numit Corneliu Baba... Pe tata îl pasiona scrisul și ne îndemna să scriem, urmărindu-ne cu atenție producțiile. Ne-a pus să scoatem o „revistă" de familie. Ca să ne vină în ajutor la un obiect care-i stătea la inimă, a scris anume pentru noi o „Istorie a românilor". Ce rău îmi pare că n-o mai am! Odată mi-a „comandat" o compunere indicîndu-mi tema. Se îmbolnăvise de scarlatină unul din frații mei, pe atunci în vîrstă de 12 ani. Aceasta era tema. Am pus pe hîrtie, amănunțit, tot ce se întîmplase, un loc important ocupîndu-l, cum era și firesc, vizita doctorului, un foarte bun pediatru, Manicatide. „În literatură, mi-a spus tata, după ce a citit ce scrisesem, nu e bine să povestești aidoma tot ceea ce vezi sau ți se întîmplă. Îți propun să-i dai doctorului alt nume, gîndindu-te la ce te-a impresionat mai mult la el". Doctorul era un om pirpiriu, mai scund decît statura obișnuită; am convenit să-l botezăm Piticide. O primă consultație literară, dacă vreți.

— Iată că mi-ați divulgat momentul debutului!

— Să fim serioși! Cu titlu anecdotic aș putea să vă relatez două aspecte ale dibuirilor mele literare. În 1933, liceean în clasa a III-a a liceului Spiru Haret, am scos împreună cu colegul meu Alexandru Paleologu revista școlară „Mlădița", replică la revista mare, oficială a școlii „Vlăstarul", la care colaborase în anii școlarității sale Mircea Eliade. Faptul că am publicat în primul număr o proză intitulată „Spovedania", în care un preot își punea capăt zilelor, mi-a atras un avertisment serios din partea direcției — fusesem pe punctul de a fi eliminat! — și scăderea în fiecare trimestru a notei la religie...

Un an mai tîrziu, Călinescu mi-a publicat în „Adevărul literar și artistic" la rubrica „Primii pași", poezia „Nu mai plînge" pe care am păstrat-o în volumul de debut, și în acesta de-acum, ca pe un document de arhivă lirică personală. Aveam 14 ani cînd am scris-o. Din 1938 am început să public poezii, proză, cronică cinematografică și teatrală. Țin minte că în anii aceia niște liceeni săvîrșiseră o crimă de răsunet declarînd la proces că le slujise drept model un film; din această cauză elevilor li se interzisese să frecventeze cinematografele Ca să nu mă deconspir, fiindcă mai eram încă licean, semnam cronica filmului cu inițiala L.

— G. Călinescu menționează volumul dv. de debut „Lumină tristă", apărut în 1939, în capitolul bibliografic de la sfîrșitul Istoriei sale: Ce părere aveți; dacă v-ar fi prezentat aparte, unde vă era locul?

— La poeții minori. Caracterizarea, indiferent dacă reproduce sau nu un titlu de capitol, aparține tot lui Călinescu și nu mă sfiesc să mi-o însușesc.

— Minor, în cazul de față trimite cu deosebire, la muzică: gama minoră, timbru minor...

— Mie mi se pare că scriu o poezie care se ascultă cu plăcere. O poezie de comunicare, de confesiune lirică, cu o notă de autoironie, în care este și un pic de răsfăț. De aceea mă pasionează șezătorile literare. O să-mi întîlniți deseori numele în „România literară", dar numai la „Viața Uniunii Scriitorilor" unde se publică relatări de la „întîlnirile cu cititorii"....

— Reținem ironia și... răsfățul. Dacă ar fi să vă situez eu într-un capitol de istorie literară, acela ar fi al trubadurilor. O recidivă tîrzie a unui trubadur tîrziu. Nu mă gîndesc doar cum sună poeziile dv. dar și ce obsesii le străbat: amintirea altor trubaduri — Minulescu — magistrul dv., Stan Palanca — situații trubadurești... Apropo de astea: nu vreau să ne despărțim înainte de a ne povesti istoria celui de al doilea volum al dv., „Lanterna magică"...

— La 1 martie 1940, o sută de fete, dintre care 50 reprezentînd propriile mele cunoștințe și 50 ale altui poet, și el abia trecut de 20 de ani, au fost invitate de noi la librăria de pe Brezoianu, pentru a primi un mărțișor. Cele mai multe au fost foarte dezamăgite să capete, în loc de mărțișor, o plachetă de versuri scrisă în doi: „Lanterna magică". Pe una, am auzit-o chiar eu întrebînd: „unde-i mărțișorul?"

— În anii începuturilor dv. poetice cum erau șezătorile literare?

— Nu mi-ați citit sonetul? „O diminea'ă cu poeți în gară / Primiți în tîrg c-un cîntec de fanfară..." Șezătorile despre care mă întrebați erau lucru de suflet, de dăruire. Săli arhipline. Deși se intra cu bilete, se plătea taxă de intrare.

— Cine le organiza?

— Cîte un amator de literatură din urbiile respective. Nu țin minte vreuna care să fi stat sub auspiciile Societății Scriitorilor. Erau niște spectacole cu vedete mari și mici.

— Cine erau vedetele mari?

— Minulescu, Teodoreanu. Acum marile personalități literare se cam dau înlături cînd este vorba de șezători. Într-un fel, Minulescu mi-a fost, în adevăr, magistru. De la el am învățat să nu-mi citesc poeziile, să mi le spun. De acest om, despre care se zicea că „mușcă", îmi aduc aminte ca de un om care ajuta și mîngîia. Mai cu seamă pe tineri.

— Povestiți-ne o întîmplare cu Minulescu.

— Eram la Constanța. Mai rămăseseră vreo trei ceasuri pînă să înceapă șezătoarea. Am mers la o plăcintărie să mîncăm plăcintă cu iaurt. Plăcintă aveau, iaurtul le lipsea. Minulescu „...nea Minu", cum îi plăcea să-i zicem, s-a oferit să aducă din altă parte. L-am așteptat vreo două ceasuri. Se înserase, trebuia să ne ducem la șezătoare. L-am găsit în Piața Ovidiu, cu borcanele în brațe, într-o aprigă polemică cu un turc bătrîn, în legătură cu statuia. De obicei înainte să apară pe scenă era taciturn, morocănos, preocupat. Cînd se vedea în lumina reflectoarelor căpăta o extraordinară dezinvoltură. Curios, din grupul nostru, cea mai emotivă era Lucia Demetrius, care făcuse conservatorul... Emil Botta era și el un cap de afiș.

— De cîte ați întîrziat 32 de ani, Traian Lalescu?

— Pentru că nu mi-a plăcut niciodată să mă grăbesc. Pentru că nu prea am încredere în poezia mea. Pentru că mi-am văzut mai mult de gazetărie. Mă număr printre cei ce au scris primii despre Agnita-Botorca, Bumbești-Livezeni, în 1947, 1948, la „Poporul", la „Națiunea". Și despre cele dintîi cooperative agricole.

— Dar acum faceți o gazetărie de un fel deosebit...

— Da, la „Îndrumătorul cultural" lucrez de peste 20 de ani, cu activiștii culturali, cu artiștii amatori. Niște oameni extraordinari. Scriu o carte despre ei: „Afurisitul microb".

Traian LALESCU
văzut de SILVAN

ECOURI • ECOURI

Pe Dominique Sanda spectatorii noștri nu o cunosc încă, deși a obținut un mare succes în filmul lui De Sica „Grădinile Finzi Contini". În schimb, regizorul sub a cărui îndrumare turnează „Viața, acest imposibil subiect" — John Frankenheimer, s-a făcut cunoscut la noi prin peliculele sale: „Marele premiu", „Jocul de-a moartea" și „Călăreții".

REGIZORUL Jan Rybkowski se pregătește pentru realizarea unei drame istorice „Cuibul", după scenariul lui Aleksandr Scibor-Rylski. Acțiunea se situează în epoca nașterii statului polonez, sub domnia lui Mieszko I (secolul al X-lea).

DUPĂ **consacrarea surorii sale Mia Farrow, este rîndul Tisei Farrow să se lanseze cu succes în cariera cinematografică. René Clément a ales-o pentru rolul principal din „Cursa iepurelui peste cîmpuri", în care va avea partener pe Jean-Louis Trintignant**

JERZY SKOLIMOWSKI, regizor și actor în vîrstă de numai 36 de ani, care a realizat filme în Polonia, Belgia, Italia, Anglia, R. F. a Germaniei, a terminat de curînd noul său film, bazat pe proza lui Vladimir Nabokov, intitulat „Regele, regina și valetul", avîndu-i în rolurile principale pe David Niven, Gina Lollobrigida și Moulder-Brown. După scenariul său „Derapaj", regizorul polonez Jean Lombonicki turnează un film avîndu-l pe Jan Englert ca protagonist.

Cunoscuta actriță bulgară Nevena Kokanova pe care publicul nostru a admirat-o în nenumărate filme (în „Ocolul", de pildă) interpretează în prezent rolurile principale în cinci filme produse de studiourile țării prietene. Este vorba de „Cercurile afecțiunii", „Inima omenească", „Miros de migdale", „Un băiat pleacă la drum" și „Oameni în misiune"

MICA ENCICLOPEDIE

„ALMA MATER"

de L. SĂRĂȚEANU

„Alma Mater", își redeschide porțile. În toate orașele universitare această „mamă care ne hrănește" cum au denumit studenții — încă din cel de-al 12-lea veac — ansamblul facultăților ce alcătuiau universitățile, primește noi serii de tineri doritori să urce pe cele mai înalte trepte ale învățăturii. Bun prilej de reamintit o venerabilă tradiție.

Inceputurile sînt modeste. In cel de-al XI-lea veac, diverși pasionați ai textelor ecleziastice și ai legiuirilor bisericești se adunau, fie într-o piață publică, fie la adăpostul cîte unui hambar, prelind oricui avea răbdarea să stea și să asculte, concluziile lor pe marginea textelor respective. Cu un auditoriu alcătuit mai ales din tineri călugări vagabonzi, dar și din tineri laici, acești oameni pe care cei din jur îi numeau „doctus" — învățat — ceea ce a dat „doctor", sau „magister" (profesor) deveneau, încet-încet, vestiți nu numai în cetatea lor dar și aiurea. Din ce în ce mai mare era numărul tinerilor care soseau să-i asculte înarmați cu cîte un sul de scris, puțină cerneală și o pană de gîscă pentru a putea lua notițe. Primul nume vestit de asemenea „magister" este Grațian, călugăr din Bologna, pentru care drumurile Europei au început a fi parcurse de către tineri de la soare-răsare și de la soare-apune, de la miază-noapte și de la miază-zi. Bologna se poate lăuda că este cetatea cu prima universitate din lume. Căci, grupați în jurul profesorilor lor tinerii constituiseră o „corporație" denumită în latina vremii „universitas". Materiile de predare erau teologia și „artele liberale" (medicina, artele, retorica etc.).

In cel de-al 12-lea veac, un tînăr sosea la Paris din fundul Bretaniei. În curînd numele acestui Abélard care începuse să predea pe mica „Insulă a cetății" de pe Sena a devenit vestit pretutindeni. Studenți englezi, germani, suedezi, veneau alături de tineri francezi să asculte nu numai tezele lui Abélard, dar și controversele lui cu clerici care își exprimau, în hambarul de pe strada Fouarre — la umbra catedralei Notre Dame — punctele lor de vedere. Și pentru că Abelard nu era prea respectuos față de canoanele bisericești, tineretul îl urma cu entuziasm. Curînd s-a constituit „corporația" (Universitatea) studenților pariziene, ce a obținut treptat pentru acest nou așezămînt privilegiul de a conferi grade universitare de a nu plăti impozite și de a-și alege un reprezentant pe lîngă puterile publice, numit „rector". Dar cum majoritatea acestor tineri erau teribil de sărmani, un capelan de la curtea lui Ludovic al XI-lea, pe nume Robert de Sorbonne, a obținut la 1250 privilegiul de a crea un soi de casă-adăpost pentru studenții fără mijloace, casă pe care a denumit-o „hostelerie", iar mai apoi „Colegiu". Istoria Sorbonei începe astfel. Din această Sorbonă, care a cucerit repede renume s-au desprins o serie de profesori și studenți ce veniseră din Anglia și care — reintorși în țara lor — aveau să întemeieze Universitatea de la Oxford; tot astfel cum, din Universitatea de la Bologna, aveau să se desprindă întemeietorii Universității de la Padova. Fenomene similare se petreceau la Valadolid, în Spania, la Cracovia, în Polonia, ca și în alte colțuri ale Europei. Și dacă o perioadă de timp universitățile au fost dominate de teologi, nu e mai puțin adevărat că, încă de timpuriu, ele au făurit spirite care s-au ridicat cu mult curaj împotriva obtuzității, a dogmatismului clerical, pentru promovarea cercetării științifice, pentru progresul cunoașterii.

Și la noi, Universitatea din București, cea din Iași, cea din Cluj, venerabile așezăminte de învățătură, își poartă cu demnitate străvechea tradiție înscrînd nume de foști studenți deveniți cărturari și savanți a căror glorie a depășit frontariile naționale.

Cei patru tineri din imagine sînt interpreții principali ai unui film pe care-l realizează regizoarea Inna Tumanian, sub titlul „Acordat post-mortem", referindu-se la cîțiva eroi adolescenți din timpul ultimului război mondial. Scenariul este datorat lui Boris Medovoi și lui Vasili Smirnov.

„Cea mai fascinantă bunică din lume", „Ingerul albastru", a dat recent un concert care poate fi considerat un adevărat război împotriva anilor — 70 împliniți — și contra fotografilor. Pentru această apariție Marlene Dietrich a avut orchestra festivalului de la San Remo, adică 23 de profesori veniți special, cu care a repetat timp de cîteva zile cîte 12 ore pe zi. Pe scenă a purtat faimoasa haină de vizon alb cu trenă, pentru care Marlene are o valiză specială, blindată precum casele de bani.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 17 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I: 8.15 Gimnastică pentru toți. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Mari muzicieni la București. 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Rugby: Grivița Roșie — Steaua. 15.25 Gheorghe Maftei, președintele C.A.R. Țibucani, la el acasă. 15.40 Revedere după 30 de ani cu tenorul Petre Munteanu de la „Scala" din Milano. 16.05 „Vizita" — film realizat de televiziunea poloneză. 16.30 Un om, o orchestră: Remus Teodorescu. 16.40 Desene animate. 16.45 Aurelian Andreescu. 16.55 Mărturisiri lirice. 17.05 Moment umoristic. 17.15 Încercări. 17.40 Serialul „Civilul". 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Recital poetic. 20.20 Olimpiada foculul. 20.30 Filmul „Hai Franța". 21.55 Recital Pompilia Stoian și Joe Curtis. 22.30 Telejurnal. **PROGRAMUL II:** 12.30 Promenada duminicală. 20.00 Micul Muck. 20.30 Filmul documentar „Pădurile viitorului". 20.40 Opera „Mantaua" de Giacomo Puccini. 21.30 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.45 Seară de romanțe. 22.10 Mannix.

LUNI 18 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I: 17.30 Curs de limba rusă. 18.00 Căminul în... Maramureș. 18.35 Scena. 19.00 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Roman foileton: „Contele de Monte Cristo". 21.05 Concert de muzică ușoară. 22.10 Telegiob: Imagini din Chile. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II:** 20.00 „Zîmbiți, vă rog". 20.30 Ghiseul. 20.50 Sub cupola circului. 21.05 Romantic-club. 22.30 Cronica literară.

MARȚI 19 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I: 9.00 Telex. 9.05 Muzică și dansuri populare. 9.25 Căminul. 10.00 Curs de limba engleză. 10.30 Filmul documentar „Pădurile viitorului". 10.40 „Salut Germain". 11.15 Selecțiuni din emisiunea „Promenada duminicală". 12.15 Telejurnal. 17.30 Curs de limba franceză. 18.00 Cum vorbim. 18.20 Vacanțe muzicale la Piatra Neamț. 18.45 Anchetă internațională realizată cu participanți la cea de-a treia Conferință mondială de cercetare a viitorului. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Teleobiectiv. 20.20 Avanpremieră. 20.30 „Apollon de Bellac" de Jean Giraudoux. 21.30 Filmul documentar „Omul nostru". 21.50 Selecțiuni din spectacolul Baletului folcloric național „Aucaman" din Chile. 22.10 Panoramic științific. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II:** 20.00 „Împărăția oglinzilor strîmbe". 21.30 Viața economică a Capitalei. 21.50 Luminile rampei. 22.25 Dicționar muzical-distractiv.

MIERCURI 20 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I: 9.00 Telex. 9.05 Drumuri suspendate. 9.25 Nansen. 10.00 Curs de limba rusă. 10.30 Telecinemateca pentru copii. 12.00 Teleobiectiv. 12.20 Telejurnal. 17.30 Curs de limba germană. 18.00 Vetre folclorice. 18.30 Fotbal: Finlanda — România. În pauză: 1001 de seri. 20.15 Telejurnal. 20.45 Filmul „Ultimul samurai". 22.45 24 de ore. **PROGRAMUL II:** 20.45 România în lume. 21.15 Portativ. 21.45 Agenda. 21.55 Arta plastică. 22.10 „Rațiune și sensibilitate".

JOI 21 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I: 9.00 Telex. 9.05 România în lume. 9.35 Prietenii lui Aschiuță. 10.00 Curs de limba franceză. 10.30 Micii meșteri mari. 11.00 Anchetă internațională. 11.30 Stele cu și... fără sfeșe. 12.35 Telejurnal. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Revista literară TV. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 8 Martie și... celelalte 364 de zile. 21.00 Pagini de umor. 21.50 Mai aveți o întrebare? Cum se nasc noile orașe. 22.40 24 de ore. **PROGRAMUL II:** 20.00 Concert simfonic. 21.00 Agenda. 21.10 Desen animat. 21.20 Bucureștiul necunoscut: 3 000 de ani în 12 000 piese. 21.40 „Civilul". 22.15 Cărți și idei.

VINERI 22 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I: 9.00 Telex. 9.05 Cum se nasc noile orașe? 10.00 Curs de limba germană. 10.30 Revista literară TV. 11.00 Pagini de umor. 11.50 Cîntă Maria Tănase și Gheorghe Turda. 12.05 „Delfinul Flipper". 12.35 Telejurnal. 17.30 Curs de limba engleză. 18.00 Atenție la... neatenție. 18.30 Satul contemporan. 19.00 Drumuri în istorie: „Ovidianum". 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Instrumente și virtuozi. 20.10 În dezbatere publică: Proiectul legii cu privire la dezvoltarea economico-socială planificată a României. 20.25 Avanpremieră. 20.30 Filmul „Fantome de vînzare". 22.00 24 de ore. 22.30 Hochei: U.R.S.S. — Canada. **PROGRAMUL II:** 20.00 Nansen. 20.35 G. Ibrăileanu. 21.30 Agenda. 21.30 Cluburi sportive bucureștene. 21.50 „Despre oameni". 22.00 Dans și muzică de pretutindeni

SÎMBĂTĂ 23 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I: 9.00 Telex. 9.05 G. Ibrăileanu. 9.50 De vorbă cu gospodinele. 10.05 Tele-enciclopedia. 10.45 Jurnal de protecția muncii. 11.15 „Vino pe aleea variețăților". 12.00 Proiectul legii cu privire la dezvoltarea economico-socială planificată a României. 12.15 Telejurnal. 16.15 Emisiune în limba germană. 18.00 Campionatul balcanic de baschet feminin: România — Bulgaria. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremieră. 20.05 Tele-enciclopedia. 20.50 Mannix. 21.40 „Opriți timpul!". 22.35 Telejurnal. 22.50 Săptămîna sportivă. 23.00 Romante și cîntece de petrecere. **PROGRAMUL II:** 16.15 Agenda. 16.25 Ansambluri folclorice. 16.55 Reportaj bucureștean. 17.15 Pagini clasice. 17.45 Filmul „Giuseppe la Varșovia".

Clepsidra

SĂ ÎNĂLȚĂM ZMEE!

de Constantin VIȘAN

În loc de tablouri obișnuite, în loc de sculpturi lucrate după legi clasice, în loc de tapiserii atîrnate de pereți, ca toate tapiseriile, un artist a avut îndrăzneala să-și umple expoziția cu jucării, cu vise, cu zmee și leagăne viu colorate. În plin București mi-a ieșit înainte medeanul copilăriei. În mijlocul lui, un Zampanno exuberant, un Saint Exupery semănînd cu Micul Prinț invită lumea să folosească fără teamă nemaipomenitele Mașini zburătoare aterizate la Apo'o. Văi priviri contrariate, nedumerite, aud voci scandalizate: Ce sînt astea?

— Niște forme spațiale! răspunde foarte îndepărtat ironic cineva.

— Ceva mai concret nu putea să facă?

Oare ce-ar fi putut să fie mai concret decît această superbă Mașină de zburat în zi de sărbătoare? Decît această uriașă Plasă plină cu cucurbitacee? E-adevărat, fantastica Mașină de zburat nu are fuselaj, nici motoare, nici aripi de oțel sau măcar din lemn. E imaginată din lînă și piele. Dar în copilărie ne interesa atît de mult materialul din care ne construiam bucuriile, jucăriile, visele? Putea să se împotrivească ceva imaginației noastre? Ce nărăvaș era calul de lemn! Cu cîtă încredere ne avîntam pînă pe creasta vînătă a vîntului cu un simplu zmeu de hîrtie!

— Ați uitat așa de repede că ați fost copii? — aș vrea să-i întreb pe cei ce nu pot prinde că-ntr-o expoziție de artă plastică pot fi prezentate și niște obiecte care nu prea seamănă cu ce-au mai văzut prin astfel de săli.

„Prin sculpturile mele vreau să produc bucurie oamenilor" — mărturisea Constantin Brâncuși.

Ce altceva decît bucurie, decît amintirea copilăriei ne declanșează în suflet sculpturile (tapiseriile sau obiectele spațiale, sau trăsnăile) din lînă și piele cu care Ana Lupaș fă gezește spațiul Galeriei Apolo? Și oare e puțin lucru această bucurie?

O manifestare artistică insolită... Și totuși, cît de firești mi se par în țara lui Aurel Vlaicu Mașinile de zburat ale Anei Lupaș! Niște ingenioase pledoarii în favoarea legendei, a basmului, un îndemn spre redescoperirea naturii, a lucrurilor.

Că astfel de desfătări colorate ar fi părut mai la ele acasă într-o grădiniță sau într-un cămin, în holul unui teatru pentru copii ori pe pista de antrenament a unei escadrile de rîndunici, de acord. Dar oamenii mari nu au și ei voie (și nevoie) să-nalțe Zmee?

Aaaai.... Cum m-aș mai sui pe spinarea acestui zepelin semănînd cu Boul Apis, cu un berbec înaripat, cu gîstele Selmei Lagerlof... Și cu toate zmeele copilăriei... Să mă las purtat de aripile lui. Printre vulturi și porumbei, printre curcubee și ciocîrlii. Să cred că mă aflu din nou pe caii fără splină ai visului.

Însemnări de spectator

ZĂPEZILE DE ALTĂDATĂ

de Al. CORNESCU

Vă amintiți? A fost odată ca niciodată, că dacă n-ar fi nu s-ar povesti... Așadar, a fost odată, cînd povestea spune că, fix la jumătatea lui septembrie, în același timp cu începerea școlilor, se deschidea și stagiunea teatrală. Pe atunci, un asemenea moment constituia un fel de eveniment pentru toți iubitorii scenei nerăbdători să-și ocupe locurile în șiraguri spre a participa la noile premiere ale sezonului.

Premiere la deschiderea stagiunii? Au devenit și ele o prejudecată ca și prezidarea calendaristică a inaugurării. Astăzi, fiecare teatru își începe stagiunea cînd dorește și cu ce se întîmplă să aibă la îndemînă din repertoriile anilor trecuți. Premierele vin și ele, mai tîrziu, prin octombrie, noiembrie: timp e destul pînă la primăvară; de ce să se fi stricat bunătate de lună august cu pregătiri și repetiții?

Așa că să nu scoatem încă hainele de culoare închisă de la naftalină: solemnitatea deschiderii anului teatral mai întîrzie. Solemnitate? A dispărut și tradiția solemnității... Îmi amintesc de vremea cînd, exact în seara zilei de 15 septembrie, la rampă, directorii teatrelor — și în special directorul Teatrului Național — rosteau scurte alocuțiuni programatice, în fața unui public emoționat. Ei, ce să-i faci, prejudecăți sentimentale!

Acum e mai practic: oricum, o alocuțiune programatică obligă și cum nimeni nu știe prea bine cînd și cum începe o stagiune și cînd și cum se termină... În fond, o stagiune se poate compune, mai mult sau mai puțin în întregime, și din reluări. În fond, nu moare nimeni din asta. Nu moare nimeni nici dacă actori excelenți nu joacă ani la rînd, pînă-i uită publicul. Ei și! Bine că nu-i uită cei ce întocmesc statele de salarii...

Deci, ieri a fost 15 septembrie și nimica n-a mișcat. Mai avem de așteptat cîteva săptămîni și apoi vom vedea. Ce? Încă nu se știe exact. Totuși, ceva vom vedea...

Deschideri festive ale stagiunii teatrale... Oh, unde sînt zăpezile de altădată? Dar dacă mă gîndesc bine, zăpezile de altădată și ele, primăvara, se topeau...

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

ANATOMOPATOLOGIE

O IRITAȚIE SUPERFICIALĂ POATE AVEA CAUZE PROFUNDE ÎN ORGANISM

Cercetări fundamentale de o importanță uriașă în practica spitalicească se înscriu ca o contribuție de prestigiu pe plan mondial. S-au adus dovezi experimentale că unele afecțiuni ale cavității bucale sînt de fapt modificări ale reactivității organismului.

La Congresul mondial de medicină care se desfășoară în această toamnă în Statele Unite ale Americii, o lucrare semnată de conf. dr. **GRIGORE PAMBUCCIAN**, în colaborare cu dr. **I. CIRONEANU** și dr. **OLGA SIMIONESCU** se înscrie ca o prestigioasă contribuție a școlii românești în clarificarea și fundamentarea teoretică a unor probleme din domeniul trichinelozelor, cu aplicabilitate clinică. Nu constituie de altfel nici o surpriză. Numele dr. Grigore Pambuccian este binecunoscut pe plan mondial în cîteva domenii de specialitate. Este larg citat în celebrul, am spune clasicul, tratat american al prof. S. Gould (capitolul trichinelozelor). Iarăși, în ce privește unele afecțiuni ale cavității bucale, dr. Grigore Pambuccian a adus dovezi experimentale că ele (unele) își au cauze profunde în organism. Lichenul plan al cavității bucale este în fapt o modificare a reactivității organismului, a arătat domnia sa, și ca urmare, tratamentul trebuie să aibă în vedere să se preocupe cu deosebire de aceste cauze care pot fi : diabetul, afecțiunile hepatice, renale sau tulburările hormonale. Lucrarea a fost comunicată în luna mai a.c. și apreciată pe plan internațional. De ce au stîrnit aceste lucrări (și ne referim aici doar la cele mai noi) un atît de larg interes, de ce s-au bucurat de elogiile unor autori de renume în publicațiile străine ? Răspunsul constă tocmai în fundamentarea științifică a unor ipoteze care circulă, în dovezile incontestabile ale experimentării și care au o uriașă importanță în practica spitalicească, în tratamentul clinic. Nu mai este, nici măcar pentru nespecialist, un secret că pentru a se combate o boală esențial este a cunoaște cauza ei. Ce o provoacă, ce o alimentează ? Unde anume în organism s-a întîmplat o dereglare, s-a produs o leziune care poate apărea, nu arareori, ca o simplă, superficială „iritație" locală ? Poate mai puțin clar pentru nespecialist este că de la aceste cercetări începe de fapt medicina modernă, că de la ele pornind s-au putut înscrie și se pot spera marile victorii. Mai puțin clar uneori și pentru specialistul de la patul bolnavului cît de strînsă legătură e, trebuie să fie, între laborator, diagnostic și tratament.

— **A pune un diagnostic,** îmi mărturisea dr. Grigore Pambuccian, **cere foarte multă pregătire. Nu e, cum adeseori se aude, o chestiune de fler, un dar mistic. De multe ori anatomopatologul trebuie să pună un diagnostic în cinci minute. Cînd bolnavul se află pe masa de operație. Atunci, nu e timp de mai mult, dar responsabilitatea este imensă.**

Îmi amintesc de o întîmplare povestită de profesorul Gerota într-o carte. Gerota era ajutorul profesorului Traian Nasta la operație, dr. Pambuccian asista ca încă foarte tînăr anatomopatolog, în anii lui de ucenicie. Era o... banală operație de apendicită. Așa se credea, inițial. Se constată însă contrariul. Complicații. Prof. Nasta spune : e o granulie. Adică, tuberculoză. Îi cere părerea și prea tînărului său coleg Pambuccian. Acesta pretinde însă : cancer generalizat cu punct de plecare de la pancreas, ceea ce i se pare celebrului chirurg o absurditate. Gerota propune pentru clarificare așa-numitul extemporaneu. Schimb violent și grăbit de opinii. În cele din urmă însă, Nasta aprobă. Rezultatul îi dă dreptate anatomopatologului.

— Cum s-a întîmplat de fapt, atunci ? îl întreb pe conf. dr. Pambuccian.

— **Veți gîndi poate, un paradox, dar chiar și acest prim succes al meu se datorește acestui mare chirurg care a fost prof. Nasta. E rodul uceniciei pe lîngă el. Și aș vrea să rețineți că celebrul profesor nu și-a făcut o ambiție din părerea lui pe care o credea inițial cea exactă. N-a văzut prin contrazicerea mea o știrbire a prestigiului lui. Și pot spune că de la el am învățat și să lucrez și lecția demnității, a cinstei perfecte și a marii responsabilități a medicului.**

Dr. Pambuccian are astăzi reputația de a fi unul dintre cei mai buni diagnosticieni din țară. Dar el nu va înceta să spună : **„competența se cîștigă muncind, muncind mult și făcînd întîi ucenicie pe lîngă un mare maestru. Din păcate,** adaugă el, **astăzi nu se mai face ucenicie. Fiecare iese de pe băncile facultății... atotștiutor".**

Dr. Pambuccian e anatomopatolog, lucrînd în patologia profesională, oncologie și boli cronice degenerative, de 30 de ani la Institutul „Dr. V. Babeș" și ca șef al disciplinei de morfopatologie la Facultatea de stomatologie din București, de la înființarea acesteia. Nu ne-am propus aici nici să enumerăm lucrările sale în toate aceste direcții de lucru, ci mai degrabă am dorit să înțelegem pasiunea pentru o specialitate îndeobște cunoscută ca aridă, și de care... tinerii fug.

— De ce fug ?

— **E grea.**

— Dv. vă place.

— **E pasionantă. Poate să-ți aducă imense satisfacții. Cu o condiție însă. Să nu se despartă cercetarea de clinică, de realitatea bolnavului. Or, astăzi se face o asemenea greșală. Noi, de pildă, primim lame în laborator, apoi trimitem buletinele de diagnostic și nu mai știm ce s-a întîmplat. Nu știm evoluția bolii. Nu ni se comunică. Și pe de o parte nu ai satisfacția muncii tale, eficiența ei, pe de alta, științific este necesar. De douăzeci de ani ne zbatem să facem un fișier. Dar pentru asta avem nevoie de răspunsul clinicilor. Fără statistică, astăzi nu se mai poate face o medicină modernă.**

— Este într-adevăr absolut necesar anatomopatologul ?

— **Absolut necesar. El stabilește diagnosticul. Din păcate numărul acestor specialiști în loc să crească, scade vertiginos. Sînt județe în țară unde nu există nici un anatomopatolog. Adeseori ne vin la Institutul „Dr. V. Babeș" lame de la Constanța și Piatra Neamț. Un drum care consumă timp și timpul trece în defavoarea bolnavului. Dar tinerii trebuie formați în această specialitate. Cine-i formează ? Ar trebui s-o facem noi cei care mai sîntem cît mai sîntem. Pe urmă... îi trimitem în străinătate să-i formăm, pe valută ? Mi se pare ciudat că avem aici o catedră de perfecționare unde patru cadre didactice predau la 3 cursanți ! Am întrebat în anii trecuți : de ce nu ne trimiteți cursanți ? Ni s-a răspuns : ce să facem, dacă nu ne trimit județele ? Cum este posibil ca o asemenea problemă să fie lăsată la bunăvoința medicului șef de județ ? Sperăm însă acum ca Ministerul Sănătății să privească această problemă așa cum ar fi trebuit și este necesar să fie gîndită.**

— Iertați-mi o banală curiozitate. Ce v-a adus pînă acum cea mai mare satisfacție ?

— **Greu de răspuns. Uneori însă, vă mărturisesc, mă simt unul dintre cei mai bogați oameni din lume, pentru că oriunde mă duc în țară, întîlnesc elevi de-ai mei. De la această realitate care mă bucură nespus... mă revitalizez.**

Catinca MUSCAN

Cînd clima se ține de farse

Clima pare să-și fi făcut de cap în această vară, oferindu-ne parcă pentru zilele de vacanță un joc distractiv : găsiți unde-i greșeala ? Știți desigur unde se află Murmansk-ul. Pe coasta Mării Albe, în partea septentrională a Uniunii Sovietice. Aici, în această vară, toate recordurile de căldură pentru o asemenea latitudine, au fost bătute. Media temperaturilor înregistrată în primele zece zile ale lui iulie : 24,6°. Adică, cu 12,4° mai mult decît mediile din toți anii de pînă acum. Recordul absolut îl deține Leningradul la egalitate cu Arhanghelsk : 34°C. În timp ce spre nord e căldură mare și secetă, în Ucraina sînt ploi diluviene. În unele locuri, în numai cîteva ore au căzut 100 pînă la 150 mm de apă, adică de două ori mai mult decît media obișnuită pentru iulie. În această „olimpiadă a climei", unde vechile recorduri au căzut, înscriindu-se recorduri mondiale, Parisul își înscrie un record „personal" la „proba" : precipitații pe luna iulie. Sînt numai cîteva rezultate...

O MUMIE DE 12 000 DE ANI...

Cînd arheologii au descoperit într-un mormînt aflat în apropiere de Changsha, capitala provinciei Huan din Republica Populară Chineză, o mumie datînd de acum 12 000 de ani au fost impresionați de aspectul ei cu totul neașteptat : „pare vie !" au exclamat ei. Țesuturile sînt elastice. Arterele au aspectul lor natural, de parcă prin ele circulă sînge. E tehnica conservării care uimește. Mumia se află în ultimul din cele trei coșciuge puse unul într-altul, de dimensiuni crescînde, ele însele vizite în adevărate „safe-uri" — lăzi, fiecare căptușită cu cărbune de lemn și var. În coșciuge au fost găsite peste o mie de obiecte funerare, păpuși, țesături brodate cu aur, mătăsuri, vase lăcuite, săculețe cu semințe, instrumente muzicale între care un fel de chitară cu 25 de corzi. În afară de această fantastică descoperire, au mai fost date la iveală cîteva morminte, la Mancheng, la sud-vest de Pekin, care atrag atenția și admirația arheologilor și a... nespecialiștilor. Pentru că aici, două „mumii" sînt în întregime îmbrăcate în jad, un „costum" realizat din 2 000 de bucăți de jad... „cusute" cu fire de aur ! Descoperirile au devenit cunoscute lumii întregi. Specialiștii chinezi au publicat recent o carte — în care le descrie — apărută simultan în Pekin și Londra.

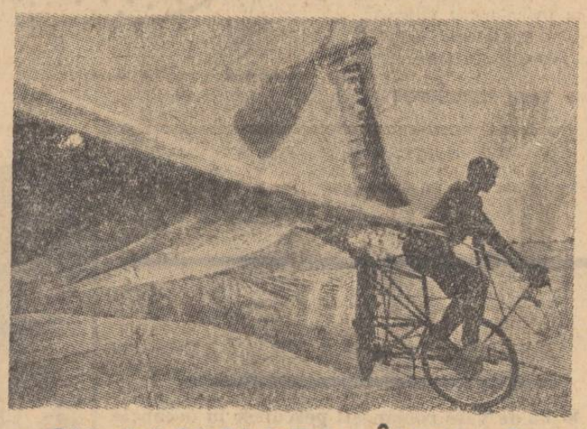

CU BICICLETA, ÎNTR-O PLIMBARE AERIANĂ

Degeaba, nu vom putea scăpa de biciclești, nici măcar în atît de aeriene acum circuite aeriene. Deocamdată bicicleta nu s-a aventurat pe marile „șosele" și „bulevarde" ale văzduhului Se plimbă, modestă, pe mici „poteci" în jurul pămîntului. La 8 metri altitudine. Societatea regală de aeronautică din Londra e în pericol să se vadă obligată să decerneze celebrul premiu (de 10 000 dolari), promis primului om care va reuși un zbor cu ajutorul mușchilor săi, pentru că John Porter, locotenent la Royal Air Force a reușit să se ridice în aer și să parcurgă 1.171 m. Elicea e propulsată de pedale, aparatul care a primit numele zeului zeilor (evident !) „Jupiter" este din lemn de balsa și din foi de aluminiu. Deschiderea aripilor : 24 m. Greutatea în vid este însă numai de 73 kg. Cu o viteză de 16 noduri pe oră (decolarea e la 18 noduri), Porter zboară. Bicicleta anului 1972 are însă și un echipament electronic, care controlează unghiul de înclinație, semnalînd abaterile printr-un mic „ochi" roșu. Dar Porter nu este singurul temerar ! Specialiștii sovietici sînt interesați și lucrează în acest domeniu al zborului muscular. Încă un amănunt : pentru a se obține premiul, trebuie ca să fie parcursă o milă marină ! Deci, încă puțin.

PASĂREA — TERMOMETRU NU SE LASĂ INDUSĂ ÎN EROARE !

În Australia de sud trăiesc niște păsări megapode, așa numite „mallee" care, cu o inteligență instinctivă uimitoare reușesc să asigure cuibului o temperatură constantă, indiferent de temperatura aerului înconjurător. Toamna, pasărea-mascul sapă o groapă cam de un metru adîncime și de 5 m în diametru. Iarna, depune acolo, la jumătatea distanței frunze umede. Frunzele fermentează și degajă căldură. Femela își depune în primăvară ouăle în această clocitoare care i-a fost amenajată. În fiecare dimineață masculul sapă pînă la ouă și le învelește cu nisip proaspăt, pentru ca acesta să absoarbă excedentul de căldură datorat frunzelor macerate și soarelui. În timpul verii, el „ară" pămîntul excavat pentru a-l răcori și-l întoarce la loc înaintea orelor marilor călduri. Toamna face operația inversă, expunînd pămîntul „arat" razelor solare și apoi reașezîndu-l înainte de căderea nopții. După ce puii ies din găoace, pasărea mallee reîncepe ciclul operațiunilor sale. Reușește astfel să mențină o temperatură constantă, chiar dacă cea de pe sol variază cu 30° sau peste. Savanții au încercat să înducă în eroare pasărea-termometru, cum au numit-o ei. Au scos frunzele fermentate, i-au pus un încălzitor în cuib etc. Mallee și-a dat seama de creșterea sau, respectiv, scăderea temperaturii în cuib și a procedat în consecință pentru a o readuce la cea „optimă". Cînd savanții au intervenit iarăși, tulburînd ingenioasele amenajări, Mallee nu și-a mai lăsat femela să riște depunerea ouălor și a renunțat să se reproducă în acel an. Specialiștii în psihologie animală au fost realmente uimiți de precizia, de... tehnicitatea și măsurile de siguranță ale acestor păsări.

STUDII VULCANICE LA 1 200 DE METRI SUB APĂ

Vulcanologi sovietici echipați cu camere de televiziune și brațe manipulatoare automate au coborît în adînciuri pentru a cerceta vulcanii submarini, între care vulcanul Vavilov, al cărui vîrf se află la o distanță de 800 de metri sub apă, iar baza lui, la 2000 de metri! Noul submarin sovietic „Crab", complet automatizat, destinat cercetărilor științifice, a fost un adevărat laborator scufundat la o adîncime de peste 1200 de metri în apele Mării Tireniene.

OPERAȚIE DE LA... DISTANȚĂ

La Bratislava, în spitalul Ladislav Dérer, în cadrul centrului de neurochirurghe, dotat cu o tehnică ultramodernă, s-a utilizat, pentru prima oară în R.S. Cehoslovacă, un aparat care permite să se transmită la distanță înregistrarea potențialului cerebral și a-l analiza apoi cu ajutorul unui ordinator.

Se utilizează stereotaxia, o metodă specială de neurochirurgie, care permite chirurgului să efectueze o operație pe creier fără să deschidă craniul. Și anume chirurgul introduce în interiorul craniului o sondă, avînd însă posibilitatea să-i urmărească direcția și mișcările pe un ecran de televiziune. În acest mod se poate interveni în cazuri de epilepsie, maladii nervoase, perturbări ale centrilor motori. În imaginea de mai sus : fixarea segmentului cu sonda pe capul unui pacient.

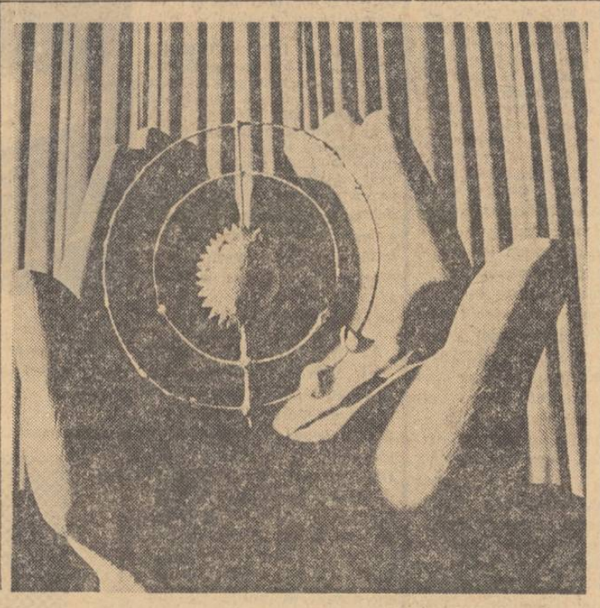

ANTARTICA, UN URIAȘ DEPOZIT... ALIMENTAR

Ne închipuiam, și învățasem astfel, că la „capetele" pămîntului condițiile climatice sînt vitrege vieții. Și, dintr-odată, surpriză ! În apele polare densitatea algelor poate atinge pînă la 40 000 pe centimetru cub, ceea ce este de zece ori mai mult decît media din celelalte mări ! Este afirmația savantului sovietic, profesorul Duintski, unul dintre pionierii studiului mărilor polare care a reușit, între altele, să dezvăluie existența aici a aproximativ cinzeci de tipuri de alge Se poate afirma, deci că aceste microscopice ființe, excelent mediu nutritiv, verigă indispensabilă vieții acvatice, nu s-au speriat de temperaturile scăzute de la poli. Și pentru prima dată, un spărgător de gheață va fi lansat de la Leningrad cu misiunea să pescuiască alge polare în acest neașteptat, nebănuit... rezervor biologic !

PSIHOPEDAGOGIE

ANTIȚIGĂRILE

A fuma înseamnă a inhala nicotină, deci... otravă. Știm. Și totuși... Cum să ne lăsăm de fumat, cum să ne „mințim mîinile" — de fapt cibernetica sistemului nervos ? În rîndurile ce urmează este făcută o propunere

Țigările fără tutun și tutunul fără nicotină nu sînt o creație a unei lumi în care unitatea structurală este antiatomul ce ar sta la temelia unei antimaterii, ci o creație la care și-au dat concursul și cercetătorii din vastul domeniu al științelor medicale.

Nocivitatea fumatului nu mai este o ipoteză menită să sperie pe cei care încă nu au ajuns robii acestui obicei, ci o stare de fapte. Istoricii și scriitorii de romane istorice ai mileniului următor vor trebui să coboare mult înspre noi ca să poată să înțeleagă și să explice contradicția dintre persistența fumatului și progresul științelor medicale. Vor constata cu uimire și stupefacție paralelismul dintre dezvoltarea științei și tehnicii în general și răspîndirea printre oameni, asemenea unor epidemii, a numeroase practici nocive ca alcoolismul, fumatul și folosirea altor droguri. Se știe precis astăzi că fumatul este un factor de risc în infarctul miocardic, un agravant al astmului bronșic, un important factor etiologic al arteritei și emfizemului pulmonar, precum și al cancerului pulmonar. Marii fumători riscă să moară în proporție de 50% mai mult decît nefumătorii înainte de vîrsta de 65 de ani.

Toate acestea sînt binecunoscute și totuși, în toată lumea, fumatul, mai ales fumatul țigărilor, este foarte răspîndit. Nu este locul să analizăm toate cauzele care duc la căpătarea acestui viciu și nici să analizăm cît de binecunoscute sînt în prezent datele referitoare la nocivitatea fumatului. Aceste aspecte sînt frecvent abordate în presă. Se pune însă problema modului în care cineva, un mare fumător, hotărît să se lase de fumat, poate să fie ajutat în hotărîrea sa.

Primul factor indispensabil este dorința „bolnavului" de a renunța la „boala" sa. Mulți au făcut acest pas. Cînd e vorba de mari fumători, apar curînd tulburări datorită lipsei toxiculului. Medicii îl pot ajuta administrîndu-i lobelină sau pur și simplu chinină, medicamente care fac ca organismul celui intoxicat de nicotină să „uite" că trebuie să primească toxicul și tulburările dispar. Dacă tratamentului i se asociază sugestia simplă sau chiar sugestia hipnotică cu scopul de a întări hotărîrea ce a luat-o, lucrurile par să fie rezolvate. Și totuși ceva a fost uitat. Fostul fumător se trezește dimineața și întinde mîna înspre noptieră, dar acolo nu mai întîlnește pachetul și nici bricheta sau chibriturile. De nenumărate ori pe zi mîinile sale repetă gesturi asemănătoare Fostul fumător se simte frustrat, are senzația omului căruia i se ia mereu ceva A fost de acord să i se ia țigările dar acum constată că din 10 în 10 sau din 5 în 5 minute, i se iau din nou. De fiecare dată același efort de renunțare. De ce ? Deoarece mîinile sale nu uită. Ce să facă un fumător cu mîinile ? Să mănînce bomboane ? Să lucreze ? Nu. Cel mai bine ar fi să... fumeze. Oricît ar părea de paradoxal, dar cercetătorii au ajuns la concluzia că fostul fumător trebuie să fumeze în continuare, măcar un timp, dar să fumeze ceva ce nu conține nici nicotină producătoare de spasme vasculare și cît mai puțini produși de ardere. Cel de al doilea deziderat se rezolvă cu ajutorul perfecționării filtrelor iar primul prin înlocuirea tutunului cu un tutun lipsit de nicotină. S-ar putea obiecta că un asemenea tutun este pentru fumător ca și siropul de portocale pentru un băutor. Comparația este adevărată numai parțial. Gestul de a duce paharul la gură nu este un gest specific numai băutorilor de alcool și în orice caz este un gest simplu, pe cînd fumătorii iau țigara, o frămîntă între degete sau îndeasă tutunul în pipă, se caută de chibrituri, aprind țigara sau pipa și... în sfîrșit încep să fumeze. Aceste gesturi sînt specifice și totodată complexe care se automatizează și ajung să domine voința mai mult decît toxicul însuși.

Iată pentru ce în farmaciile din Franța se pot găsi țigări Berthiot făcute din frunze de lobelia și podbeal, petale de trandafir, scorțișoară, miere de albine, candel și glicerină. Sînt țigări luxoase, cu filtru, cu miros plăcut, dar gust cam fad. O serie de alte mărci sînt experimentate în diferite țări. Țigările „Bravo" din S.U.A., ă cute din „lăp'uci usc't", se zice că au un gust apropiat de cel al tutunului și miros agreabil. Nici fumătorii cu pipa nu au fost uitați Ei pot alege între Honeyblend și Honeyrose. Primul este un tutun cu o compoziție asemănătoare țigărilor Berthiot iar despre Honeyrose, compus din petale de roze, ierburi, miere și suc de fructe, se spune că au gust de miere și miros de tutun olandez. În România nu sînt date în circulație astfel de țigări deși au existat încercări. Ideea este cuceritoare Nu este pentru prima dată cînd medicina uzează de trucuri, dintre care unele sînt foarte subtile, cum este cazul cu antibioticele pe care microbii îi confundă cu factori de creștere sau cu anticorpi care se produc atunci cînt injectezi tocmai microbul față de care urmărești crearea rezistenței. În toate cazurile „trucurile" au ceva din proverbul „cui pe cui se scoate".

Ideea s-a concretizat deja. „Antițigările" se pot cumpăra în unele țări și îmbunătățirea lor nu va întîrzia să se producă. Nu mai este mult de așteptat și le vom putea evalua importanța. Poate că acum începe sfîrșitul acestei manii nocive. acum cînd răspîndirea sa a atins apogeul.

Nicolae CSAKY
Doctor în medicină
asistent universitar

PEDAGOGIE CIBERNETICĂ

CALCULATORUL ELECTRONIC ÎN IPOSTAZA DE EDUCATOR

• Conducerea științifică a învățămîntului prin computer • Strategiile învățării • Dialogul elev-calculator • Educație și calcul economic.

Calculatorul electronic deschide în prezent perspective dintre cele mai favorabile complexului proces al învățării. Pentru că el permite diferitelor variante ale tipurilor de memorie existente (variante care diferă de la individ la individ) să se dezvolte în ritmul și în condițiile cele mai prielnice. Problema esențială a etapei actuale este realizarea unor adaptări optimizate între calculator și structurile învățămîntului, paralel cu perfecționarea comunicării om-computer Care vor fi efectele tehnologiei computerelor asupra structurii învățămîntului ? La această întrebare ca și la o serie de probleme adiacente au căutat răspuns savanți de mare reputație mondială întruniți recent la București în jurul mesei rotunde cu tema „Calculatoarele electronice și educația". Acum, cu ajutorul citorva participanți de frunte, un scurt tur de orizont al temei abordate :

A. KIREHBERGER (O.E.C.D. — Franța) : A calcula constituie, desigur, funcția primă pentru care au fost realizate calculatoarele. Acestea sînt, în principal, instrumente ale procesului informațional, al stocării analizei și prelucrării informațiilor. De aceea, în domeniul educației, utilizarea lui a început prin includerea mașinii electronice în management — organizarea și administrarea științifică a instituțiilor și organizațiilor educaționale. De asemenea, calculatoarele electronice sînt utilizate în alcătuirea unor orare optimizate.

Prof. S.V.C. AIYA (directorul Centrului național de cercetare și tehnologie a educației — India) : Cea mai cunoscută și mai larg răspîndită utilizare a calculatoarelor în educație se referă la integrarea lor în procesul de instruire cu mașini de învățat prin procedeul de instruire cu sprijinul calculatorului, denumită C.A.I. „Creierul electronic" adaptat funcțiile educative poate depista nu numai efectul unui raționament greșit ci și momentul în care s-a pornit pe ideea acestui raționament ca și strategia optimă de adoptat pentru remedierea situației. Sistemul C.A.I. este utilizat și pentru stimularea unor situații de învățare, caz în care computerul simulează comportamentul elevilor în condiții caracteristice mediului real sau de laborator

Prof. V. BESPALOV (Universitatea din Moscova) : Sînt înregistrate pînă în prezent pe plan mondial peste 100 de limbaje diferite pentru comunicarea cu calculatoarele electronice. Principalele dificultăți actuale în utilizarea extinsă a calculatoarelor electronice în structuri de pedagogie cibernetică, pentru stimularea, individualizarea și optimizarea procesului învățării se prezintă nu atît la nivelul tehnicii și tehnologiei, existînd de pe acum calculatoare concepute special pentru domeniul educației, cît mai ales la nivelul Software, adică al conceperii unor programe care să permită dezvoltarea autonomă a unor individualități cu capacități de gîndire profundă și adaptivă, pătrunși în același timp de sensibilitate umană.

Prof. LAURENCE STOLUROW (Universitatea Harvard — S.U.A.) Calculatoarele au devenit în ultimii ani un instrument vital pentru cercetătorul științific al fenomenului educațional Fiecare problemă din sfera pedagogiei ca, de pildă : cît timp este necesar pentru însușirea unui anumit volum de cunoștințe, pentru formarea la elevi a unor algoritmi fundamentali sau, luînd un alt exemplu, modul de distribuire și repetare a erorilor în procesul de învățare sînt studiate în prezent de către majoritatea institutelor și centrelor de cercetare cu ajutorul calculatoarelor. În ceea ce mă privește am studiat în cadrul Universității Harvard, împreună cu colegul meu, profesorul Davis, psihologia instruirii prin elaborarea cu ajutorul calculatoarelor a unor modele educaționale de învățare. Cercetările noastre s-au orientat în patru direcții : gradul de integrare a „responsabilităților" calculatorului în strategiile învățării : „spectrul" domeniilor în care acesta poate fi utilizat ; în ce condiții calculatorul poate suplimenta capacitățile umane individuale ; cum poate fi utilizat calculatorul pentru promovarea unei interacțiuni coerente între membrii unei comunități „intelectuale".

Prof. SEIGO TANAKA (Universitatea din Osaka — Japonia) : Desigur utilizarea calculatoarelor electronice solicită importante investiții în învățămînt, care se cer rentabilizate. Pe ce căi se poate obține această rentabilizare ? Faptul că în prezent calculatoarele dispun de așa numitul time-sharing, adică de capacitatea distribuirii timpului, oferă posibilitatea unui învățămînt simultan desfășurat pe grupe mari de elevi și care în același timp este pe deplin individualizat Aceasta este o însemnată condiție favorizantă pentru utilizarea în învățămînt a calculatoarelor conectate în linie.

Oricum în trecerea la realizarea unui sistem educațional bazat pe calculatoare se impune să asigurăm un randament ridicat în raport cu parametrul elev/oră. Astfel, în calculul prețului anual de cost intră ca elemente principale prețul hardware-ului, prețul software-ului, prețul programării lecțiilor, costul anual al amortizărilor și totalul salariilor pentru asistență tehnică și programare

Haralambie LEREA

MODA

O SEARĂ PLĂCUTĂ

1. BLUZĂ DIN MĂTASE ALBĂ cu mineci lungi și patru volane plisate în loc de manșete, volanele fiind bordisite cu bie roșu și negru, alternativ. Bluza este foarte decoltată în față și închisă cu nasturi. Se poate purta pe fustă lungă, neagră. În talie un cordon roșu cu negru.

2. BLUZĂ DIN MĂTASE ROZ. Mineca se oprește în dreptul cotului, unde devine foarte largă. Se poartă pe o fustă de catifea în nuanță roz închis.

3. COSTUM-PANTALON, din bumbac cu fire sintetice bleumarin cu buline albe. Bluza este din mătase sintetică albă cu o cravată, având un volan din dantelă. Mineca se termină cu o manșetă gen „pagodă", având aceeași terminație de dantelă. Se remarcă linia simplă, dreaptă, a pantalonului.

4. ROCHIE-PANTALON din mătase imprimată. Corsajul este clasic, cu guler înalt; mineca este lungă, terminată cu manșetă. Pantalonul, drept, primește lărgimea din cutele formate din talie.

Desene de Tanți PFENNINGS

OCEANELE NE ÎMBOGĂȚESC ALIMENTAȚIA

● 23 de vase românești pescuiesc în oceanele lumii ● Știați că peștele oceanic e mai... proaspăt decît cel obținut din apele interioare ? ● Crește rețeaua de unități comerciale profilate în desfacerea acestui valoros aliment.

Istoria pescuitului oceanic românesc este foarte tînără. A început în 1968, cînd primele două traulere ale țării noastre ne-au îmbogățit vocabularul gastronomic cu o seamă de denumiri exotice. Apoi **numărul de nave românești ce-și aruncau imensele năvoade în largul oceanelor a crescut și va crește aproape în proporție geometrică : 4 în 1969, 8 în 1970, 15 în 1971, 23 la finele acestui an. La terminarea cincinalului flota noastră de pescuit oceanic va număra 31 de nave.**

Sînt justificate eforturile de investiții făcute de stat pentru achiziționarea unui număr mereu mai mare de vase dotate cu cel mai modern echipament de specialitate ? Chiar dacă, așa cum s-a subliniat în presă, eficiența flotei noastre de pescuit nu este încă optimă, chiar dacă anumite deficiențe de ordin organizatoric mai împietează asupra randamentului traulerelor românești, se poate spune că populația țării simte de pe acum aportul pescuitului oceanic în îmbogățirea alimentației sale. Se poate aprecia că **la noi consumul de pește în general și de pește oceanic în special este încă într-o fază incipientă în comparație cu alte țări. În țara noastră consumul de pește era în 1970 de 3,5 kg pe locuitor și an. Chiar dacă față de 1965 (2,5 kg) creșterea este evidentă, se poate afirma că există reale posibilități ca peștele oceanic să ocupe un rol mai important în hrana cotidiană a populației românești.**

Cu atît mai mult cu cît și calitățile gustative și cele nutritive ale acestuia sînt remarcabile. **În funcție de specie, carnea de pește conține între 16 și 20 la sută proteine, între 2 și 22 la sută grăsimi, între 2,5 și 4,5 la sută substanțe minerale.** Dacă vom menționa că un gram de proteine elimină 4,1 calorii iar un gram de grăsime 9,3 calorii, ne dăm seama de ridicata valoare nutritivă a peștelui. Spre exemplificare vom menționa că **100 grame de pește marin mărunt (care conține 25 gr grăsime și 18 grame proteine) formează 306.6 calorii.** Dacă ne-am referi doar la puterea calorică și la compoziția chimică n-am avea însă decît o imagine parțială, neconcludentă asupra avantajelor pe care le oferă organismului uman consumul de pește. La fel de importante sînt așa numitele calități organoleptice, caracterizate prin suculență, frăgezime, gust. S-ar cuveni menționat în acest sens faptul că **peștele este un aliment ușor digestibil și asimilabil în organism, indiferent de starea sănătății și de vîrsta consumatorului, putînd fi folosit și în numeroase regimuri dietetice.** Spre deosebire de grăsimile animale obișnuite, **grăsimile din carnea de pește sînt mult mai ușor digerabile, nu influențează negativ asupra colesterolului.**

Există încă încetățenită la unii oameni o teamă de a consuma pește oceanic datorită faptului că este congelat. Circulă chiar o mulțime de legende pe seama unor așa-zise consecințe nefaste pentru organism ale folosirii acestui aliment. Nimic mai fals. Se cuvine, de altfel, o precizare. Și anume se poate afirma că, **peștele congelat este mai... proaspăt decît cel transportat în recipiente cu gheață din locuri relativ apropiate.** Această afirmație aparent paradoxală este justificată prin faptul că **peștele oceanic e supus la operația de congelare în stare vie sau la prima prospețime, în condiții tehnice și de igienă optime, asigurate de înaltul nivel de dotare al modernelor traulere românești.** În acest fel, după decongelare (cu condiția ca această operație să se execute corect) peștele revine la proprietățile inițiale avute la prima prospețime, fără ca structura și gustul cărnii să fi suferit vreo modificare.

Fiindcă am amintit de necesitatea unei decongelări corecte am vrea să vă relatăm care sînt modalitățile optime de folosire a peștelui oceanic pentru a se asigura păstrarea intactă a valorilor gustative și nutritive ale acestui aliment. Un element important pentru consumatori este faptul că **peștele nu trebuie ținut sau păstrat în apă, ci doar spălat la un jet de apă curgătoare înainte de a fi gătit.** Altfel se înmoaie, își pierde din consistență și din gust. O altă indicație importantă a specialiștilor : **după spălare este bine ca peștele să fie stropit în mod copios cu zeamă de lămîie sau cu oțet. În acest fel, mirosul specific** (care nu e totdeauna agreat) **dispare, iar carnea devine mai fragedă și mai albă.**

Lăsînd la o parte însă aceste considerații de ordin gastronomic, să menționăm că începutul de dezvoltare pe care-l capătă la noi pescuitul maritim, ca și completările de fond de marfă din import, au impus și creșterea corespunzătoare a rețelei comerciale de desfacere. În acest an **există în țară 153 unități specializate și 7 154 puncte de desfacere a produselor pescărești.** De remarcat recenta înființare în București a unui magazin reprezentativ, „Neptun", unde amatorii pot găsi o gamă largă de semipreparate, conserve și mîncăruri pe bază de pește. În ciuda progreselor obținute, actuala rețea comercială nu este încă satisfăcătoare (mai ales repartiția ei teritorială) fapt ce a îndemnat Ministerul Comerțului Interior să preconizeze înființarea cît mai multor magazine cu acest specific. Astfel de magazine ar urma să desfacă întreaga gamă de pește proaspăt, refrigerat, congelat, precum și semiconserve, conserve și diverse preparate pescărești. Necesitatea unei rețele mai largi de unități de specialitate este dictată și de volumul superior de desfacere prevăzut pentru viitorul apropiat : 123 la sută în 1973 față de 1970, 227 la sută în 1975.

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCĂ

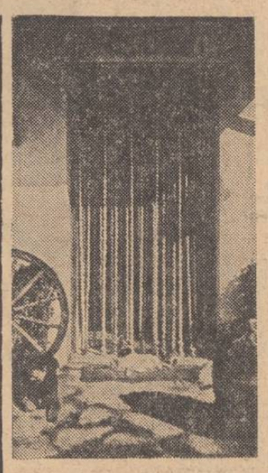

ÎNDELETNICIRI AGREABILE

În penumbra răcoroasă a locuinței dv. sau sub pomii din grădină, veți putea face lucruri de mînă care vă vor destinde și vă vor înfrumuseța casa.

PERDEA DIN ȘNURURI. Din ață de bumbac gros, divers și viu colorat., răsuciți șnururi din cîte 6 fire, lungi cît cadrul ușii în care le veți fixa. Agățați șnururile de o stinghie de lemn pe care ați prins belciuge mici cu șuruburi. Alternați culori închise cu culori deschise. Perdeaua va da o notă originală și veselă interiorului, vă va îngădui să țineți deschisă ușa dinspre balcon sau grădină fără să riscați ca muștele să intre înăuntrul locuinței.

PERNA PENTRU SCAUNUL DIN GRĂDINĂ. Din lînă sau bumbac, tricotați în punct de ciorap un dreptunghi de forma și dimensiunile șezutului de la scaunul dv. Din aceleași fire tricotați și două buzunare. Coaseți-le în dreapta și stînga dreptunghiului lucrat. Croșetați în punct de piciorușe scurte, într-o culoare contrastantă un număr de buline cu un diametru de cca. 5 cm. Fixați-le cu punct invizibil. Dublați perna cu o foaie de burete sau un strat de vată. Căptușiți cu un rest de pînză.

Cartea sau revista pe care o citiți, puloverul la care lucrați, își vor găsi loc în buzunare. Confortul dv. și decorul terasei sau grădinii vor crește.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

PE TEME JURIDICE

NEGOIU STELIAN — București. Dumneavoastră aveți dreptul să contestați recunoașterea minorului născut în afară de căsătorie. Codul familiei prevede că orice persoană interesată poate să conteste recunoașterea care nu corespunde adevărului. Adresați-vă judecătoriei indiferent de timpul care s-a scurs de la data recunoașterii, deoarece acțiunea, care tinde să restabilească un adevăr privind starea civilă a unei persoane este imprescriptibilă.

MANEA PAUL — Craiova. Îndrumarea care vi s-a dat este conformă cu dispozițiile legale și corespunzătoare practicii judiciare privind regimul legal al alocației de stat pentru copii. Acțiunile în litigiile privind restituirea alocației — în cazul cînd a fost încasată și este deținută pe nedrept de către un părinte — sau obținerea unei despăgubiri corespunzătoare din partea soțului din a cărui culpă a fost împiedicată încasarea alocației de soțul îndreptățit, se adresează direct judecătoriei. Judecătoria obligînd pe pîrît la restituirea alocației de stat pentru copii sau la plata despăgubirii corespunzătoare, urmează să dispună din oficiu efectuarea popririi.

E.D. — Iași. Pînă la apariția Decretului 779/1966, căsătoria era desfăcută pe data cînd hotărîrea prin care s-a pronunțat divorțul a rămas definitivă. De aceea, în cazul dv., divorțul fiind pronunțat în anul 1963, căsătoria este desfăcută și nu trebuie să mai cereți efectuarea mențiunii pe marginea actului de căsătorie.

GHEORGHE ANGHEL — Ploiești. Potrivit dispozițiilor legale dumneavoastră și copiii veți plăti un singur abonament pentru radio și unul pentru televiziune, indiferent de numărul și felul aparatelor de recepție pe care le aveți. Prin familie se înțelege soț, soție, copii, precum și orice alte persoane, în cazul cînd locuiesc în comun și gospodăresc împreună.

În schimb dacă aveți mijloace de transport pe care sînt instalate aparate de radio, pentru acestea plătiți taxele de abonament separat. (Decr. 302/15 septembrie 1971).

INGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

MARIA VASILE — București. *În primul rînd, trebuie să determinați care este cauza constipației. În funcție de cauză, se va prescrie și tratamentul adecvat. De multe ori, purgativele pot accentua și întreține o colită. Vă sfătuim să renunțați la ele. Medicul internist va constata etiologia și în funcție de ea vă va prescrie regimul alimentar adecvat.*

Dacă este determinat de o hipotiroidie sau de altă dereglare endocrină, nu se poate preciza prin corespondență. Vă rugăm să rețineți că, indiferent de sindromul pe care îl prezentați și în cadrul căruia constipația este numai un simptom, este foarte important să faceți mișcare mai multă, gimnastică și, în special, să nu neglijați mersul pe jos.

NICOLAE RAȚA — Craiova. *Un angiom congenital al buzei este dificil de tratat. Totuși este bine să vă examineze specialiștii clinicii de dermatologie din Calea Șerban Vodă 216.*

ION VASILOIU — Roșiori de Vede. *Pentru gastrita cronică cu hipersecreție pe care o prezentați vă recomandăm pe lîngă regimul alimentar și medicamentul Ulcomplex.*

GRIGORE SAULUIE — Brașov. *Boala Little este determinată de cauze pre și intranatale : afecțiuni ale mamei în timpul sarcinii sau traumatisme obstetricale. Nu întotdeauna este afectat, în egală măsură, și intelectul. După intervențiile chirurgicale de corecție care vi s-au repetat vă sfătuim să perseverați cu metode fizioterapice, aplicații de parafină caldă, masaje și gimnastică medicală.*

ELISA — Piatra Neamț. *Este o reacție astheno-depresivă. Va beneficia de : Meicopenoxat și Diazepan. Dar din analiza minuțioasă a bolnavei reiese că are nevoie imperioasă și de sprijinul psihoterapic susținut pentru a depăși impasul în care se găsește.*

VALERIA POPESCU — Brașov. *Nu este necesar să vă adresați policlinicii ASCAR. Ni se pare mai indicat să vă examineze medicul ORL-ist și să vă facă laringoscopie și examenul secreției căutînd BK și altă floră microbiană și levuri — micoze — în special „Candida albicans".*

VASILE MUNTEANU — Sibiu. *Streptococul hemolitic este foarte sensibil la penicilina G. După antibiograma dv. se poate acționa și cu ampicilină. Este un antibiotic cu spectru larg cu acțiune bactericidă față de streptococul B hemolitic.*

C. P. — Cluj. *Vă indicăm : vitamina E, 3 dragele pe zi, Meclofenoxat, 1 comprimat dimineața și Folcisteină o fiolă pe zi.*

M. C. — Orașul Gheorghiu-Dej. *Vă puteți interna în clinica de ginecologie din Iași.*

E. M. D. — Dobrești, Dolj. *Vă adresați specialiștilor clinicii de dermatologie din Timișoara. Eventual, se va face un consult și cu specialiștii clinicii de boli de plămîni (ftiziologie).*

A. B. — Rădăuți. *Alungați intențiile sumbre. Găsiți alte preocupări mai interesante decît cea de a vă studia permanent. Deoarece refuzați, atît de vehement, o consultație medicală, care este necesară, vă sfătuim să încercați următorul tratament : vitamina B_{12} — o fiolă pe zi, B_6 — un comprimat pe zi și vitamina E — trei drageuri pe zi, asociind și sirop Hecogen — 3 linguriță pe zi.*

Aleidoscop

BLANĂ SINTETICĂ

Cîteva blănuri sintetice (în special, cea în tonuri de bej-gălbui) ne-au reținut, printre altele, atenția la Tîrgul de mostre de bunuri de consum din acest an. Și tot acolo, am aflat două amănunte pline de interes pentru cumpărătoare. Blănurile sintetice se vor găsi la magazinul bucureștean „Gioconda", prin intermediul căruia se vor putea face și comenzi în acest sens, direct la fabrica producătoare. Aviz amatoarelor !

ACUL CROITORULUI...

Cu ce era să se rănească un croitor ? Firește, cu un ac... Numai că acul, lung de peste opt centimetri, pe care I. Moroz, din satul sovietic Svecikooka, l-a uitat în pat, i s-a înfipt, în timp ce dormea, în ventriculul stîng al inimii. Ca să-l scoată, medicii de la spitalul regional din Cerkasi au efectuat o operație de două ore.

ȘI BLONDĂ ȘI BRUNĂ

Moda încearcă să-și impună pretențiile și în culorile podoabei capilare. Uneori, le amestecă, combinînd șuvițe de diferite culori. Alteori, cum se pare că se întîmplă acum în unele țări occidentale, perucile de ultimă modă sînt jumătate blonde, jumătate brune. Depinde cum e privită femeia care o poartă. Mai depinde și de umorul celui care o privește. Fiindcă dacă o ia în serios...

Fotografiile cititorilor noștri

Vine ?...
Nichifor SANDU — Ploiești

A început școala
Petru ALEXANDRESCU — București

Băiatu mamei
Bobuleț GHEORGHE — Roman

Un călduros salut
M. ARAMĂ — Iași

Pe gînduri
Vanda ELISABETA — Arad

Zău...
Traian AUREL — București

— Cum, cine-i ? Eu!
Valeriu BOGDANEȚ — Bacău

— Ce minunată e lumea...
Simion MICLEA — Arad

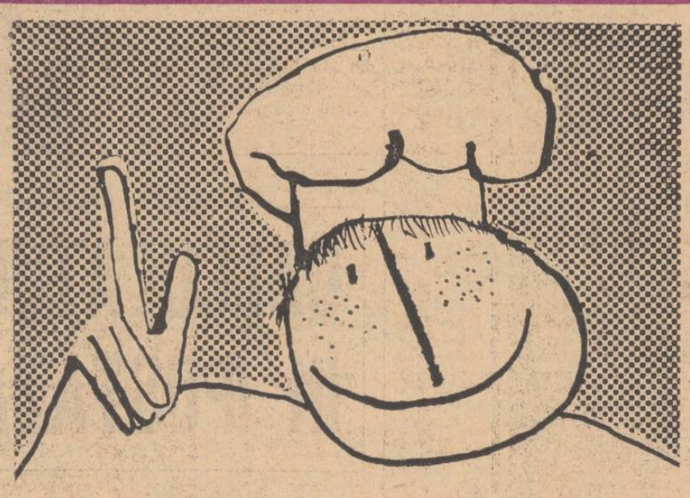

părinți!

Copiii dvs. pot lua un dejun gustos, compus din 3 feluri de mîncare, cu numai 7 lei, la restaurantele care servesc meniuri pensiune pentru elevi :

— Cișmigiu
— Universității
— Carul cu bere
— Feroviarul
— Grivița
— Pajura
— Minerva
— Braseria Grant
— Pensiunea Bulevard
— Moldova
— Select
— Braseria Circului
— Opera
— Orizont
— Rucăr
— Miniș
— Diham
— Caraiman
— Marea Neagră
— Mărășești
— Lacul Roșu
— Izvorul Rece
— Giurgiului
— Unirea
— Prieteniei
— Motanul Negru
— Bufetul Sud
— Bufetul Ulmul
— Bufetul Bucegi

Costul unui abonament săptămînal — 42 lei.

RECOM
(5430)

MENIU DIETETIC

Recomandăm meniul de mai jos celor ce nu vor să se îngrașe. Rețetele au fost calculate pentru două persoane.

Salată de ciuperci
(35 calorii de persoană)

250 g de ciuperci foarte proaspete și cu carnea tare, o lămîie, o lingură plină cu pătrunjel verde tocat, cîteva linguri de iaurt, sare, piper.

Îndepărtați partea cu nisip a piciorului ciupercilor. Spălați-le repede în apă multă, zvîntați-le imediat într-un tifon curat. Stoarceți lămîia, strecurați sucul și turnați-l într-un castron. Tăiați ciupercile în lamele subțiri (nu desprindeți piciorul, tăiați-l odată cu pălăria). Pe măsură ce le tăiați, puneți le în castron. Din timp în timp scuturați vasul ca zeama de lămîie să le umezească uniform. Bateți iaurtul cu o furculiță, adăugați verdeață tocată, un praf de sare și puțin piper. Turnați această cremă peste ciuperci. Serviți salata foarte rece.

Ruladă cu ou
(305 calorii de persoană, fără cartofi, 400 calorii de persoană, cu cartofi)

2 felii subțiri de carne (de circa 100 g fiecare), 2 ouă, 2 cepe (100 g), 100 g ciuperci, 250 g suc de roșii proaspăt sau conservat, cîmbru, sare, piper, dafin.

Puneți ouăle la fiert. După 10 minute de la primul clocot, treceți-le sub jet de apă rece ca să le puteți curăța ușor. Curățați și tocați mărunt ceapa și ciupercile. Înfășurați fiecare ou fiert într-o felie de carne pe care ați avut grijă să o sărați și piperați pe fața interioară. Legați ruladele fără să le strîngeți prea tare. Puneți-le într-o cratițioară pe fundul căreia ați așternut mai înainte tocătura de ceapă și ciuperci. Turnați deasupra sucul de roșii, adăugați o foaie de dafin, o rămurică de cîmbru, sărați, piperați. Dați vasul la cuptor cu foc potrivit și încălziți din timp. La nevoie adăugați din vreme în vreme cîte o lingură de apă. E gata după o oră. Puteți însoți aceste rulade de cartofi fierți în aburi (unul-doi cartofi mici de persoană).

Conopidă gratinată
(245 calorii de persoană)

O conopidă (400 g), o lămîie, 50 g de cașcaval ras, o ceașcă de lapte smîntînit, un gălbenuș de ou, sare.

Curățați conopida de cotor și frunzele verzi. Fierbeți-o 15 minute în apă clocotită sărată și aromată cu o felie de lămîie. Între timp preparați un sos : amestecați într-un vas mic o linguriță de unt cu un vîrf de linguriță de făină, adăugați un praf de sare, desfaceți cu lapte. Bateți gălbenușul cu puțin din acest amestec, adăugați-l în el și amestecînd într-una, înfierbîntați-l în bain-marie pînă se îngroașe. Sosul nu trebuie să fiarbă. Dați-l de o parte și amestecați-l cu cașcaval ras. Împărțiți conopida în buchete, așezați-le într-o formă de Iena (sau într-altă cratițioară pe care puteți s-o dați la cuptor). Turnați deasupra sosul pregătit. Coaceți-o 20 de minute în cuptor cu foc potrivit.

Cremă de cafea
(100 de calorii de persoană)

125 g brînză proaspătă de vaci (fără grăsimi : dietetică), 1/2 pahar de lapte smîntînit, 25 g zahăr pudră, o linguriță de nescafe

Desfaceți nescafeul în cîteva linguri de lapte, adăugați zahărul. Bateți bine brînza cu s-o faceți cremă. Adăugați puțin cîte puțin restul de lapte și amestecul de lapte cu cafea. Bateți mereu cu furculița ca să obțineți o cremă spumoasă. Puneți-o în frigider ca să se răcească.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG — ZAG • ZIG

CURIER SĂPTĂMÎNAL

DE CE NUMAI CU „IMPULSURI“?!

de Mihai STOIAN

Două scrisori ridică aceeași problemă. Iat-o pe prima :

„Cînd eram necăsătorită, eram foarte retrasă, nu mă distram de teamă de a nu mi se întîmpla ceva, așteptam să mă căsătoresc, în speranța că alături de tovarășul meu de viață voi „recupera“ totul. Dar n-a fost așa, ci invers, adică aceeași singurătate din totdeauna. Am 27 de ani, sînt căsătorită de patru ani, am un băiețel de 3 ani. Am terminat (1968) filologia la Craiova (3 ani), soțul meu mai avea de studiat, tot în Craiova, încă 3 ani (I.S.E.). Deoarece mă temeam că n-aș suporta (n-aș supraviețui) să nu-l pot vedea decît rar pe soțul meu, și la gîndul că voi avea un copil, am renunțat la repartizarea mea și am acceptat să suplinesc o profesoară de limba franceză și română la o depărtare de 60 km. de Craiova (totuși infinit mai aproape decît celălalt loc). Am știut că va fi tare complicat așa, fiindcă nu-s titulară, atunci însă, sincer, puneam totul, dar totul, mai presus de orice, să fiu alături de soțul meu pînă își termină facultatea, și alături de copilul meu, numai după aceea să merg acolo unde va fi repartizat soțul. El a fost repartizat în vara lui 1971 la Pitești, unde am mers, firește, și eu ; a fost însă imposibil să pot obține, fie și o suplinire în învățămînt (chiar în afara orașului). Din momentul acela am hotărît, credeți-mă, cu nespusă greutate, să renunț la profesiunea pentru care mă pregătisem din toată inima, altminteri — logic — ar fi însemnat să accept, fie și tacit, renunțarea la...soțul meu, la căsnicie. Mi s-a oferit post de contabilitate, n-am izbutit să fac față decît 5 zile, așa că am revenit în jud. Dolj, nefiind tîrziu, ca să-mi reiau catedra la care am suplinit anterior. Soțul meu poate găsi post mult mai ușor, fiind absolvent al facultății de științe economice ; s-a angajat la un azil de bătrîni (4 km. de satul meu), dar n-a... mers (postul era prevăzut numai pentru studii medii), așa c-am renunțat la ideea de a fi împreună toți trei, astfel încît s-a încadrat la I.C.R.A.-Craiova, la sfîrșitul lui 1971. Am hotărît să mai așteptăm (vara lui'72). Ideal ar fi fost să găsesc un post de pedagog la una din școlile cu internat craiovene, însă n-a fost chip (deși mi s-a spus c-au fost acceptați pînă și simplii... absolvenți de liceu). Deci : mă fac și funcționară, numai să nu renunț la familia mea.

SABINA BLEATU
com. Izvoare (adresa părinților) jud. Dolj, of. poștal Băilești“

A doua scrisoare este expediată de CONSTANTIN CEAPRAZ din comuna Merenii de Sus, jud. Teleorman:

„Am 43 de ani, de meserie sînt contabil (vechime în cîmpul muncii : 13 ani). Pensionat actualmente (gradul III) cu dreptul de muncă (merg greu de tot). În anul 1969 am fost la Ministerul Muncii, Serviciul Forțelor de muncă, pentru a primi și eu un serviciu în orașul Videle sau în comuna mea, la C.A.P. Au venit de la Forțele de muncă, mi-au dat repartizare pentru a fi ciitor de contoare sau calculator la Baza de recepție Tîrnavele (unde n-am fost primit de către director, spunîndu-mi-se că postul este sezonier și a fost încadrat altcineva) ; cititor-încasator n-aveam cum să fiu, e muncă de teren, mult mers, iar eu..., în schimb, la mine în sat, la C.A.P.—„Steagul Roșu“ sînt vacante două posturi, unul de contabil, altul de funcționar însărcinat cu întocmirea dosarelor de pensii, însă n-am izbutit să fiu încadrat și eu aici. Nu vă întreb ce să fac, asta ar trebui să se întrebe alții“.

Ambele scrisori, cred eu, ar fi putut fi rezolvate *la fața locului*. Poate c-ar fi timpul ca asemenea „cazuri“ să nu mai aibă nevoie de sprijin dinafară, pentru a căpăta o rezolvare adecvată *acolo unde trăiesc corespondenții*. Dacă lucrurile comunicate de cei doi corespondenți sînt întocmai așa cum ei le-au descris, atunci — mă întreb — ar fi fost chiar imposibil ca profesoara Sabina Bleatu, dorind să-și exercite profesiunea atît de importantă și, totodată, dorind să-și păstreze căminul, să guste bucuria de a trăi în familie, repet, ar fi fost oare chiar atît de greu, de imposibil, să *i se soluționeze „cazul“ acolo ?* Ideea unora că, abia după sesizare, după ce „apare la ziar“, o situație sau alta se cuvine a fi soluționată, conține de fapt — ideea — o suficientă doză de indiferență la cerințele concrete, exprese, ale unor oameni ai muncii. Altminteri, cum să-ți explici faptul că un profesor (e drept : cu *vina reală* de a nu-și fi respectat inițial repartiția) nu poate găsi un post în sfera pregătirii sale, iar un absolvent de liceu poate ? Același lucru în legătură cu corespondentul din com. Merenii de Sus, om dornic să muncească, în ciuda infirmității. Cum — și de ce — să aștepte Constantin Ceapraz rezolvarea de la... București, cînd alături de el sînt atîția și atîția oameni care, indiscutabil, dacă el are dreptul legal la muncă, îl pot sprijini... legal și local ?!

Să nu fiu greșit înțeles : atunci și acolo unde trebuie, curierul este gata să intervină prompt, public, pentru rezolvarea cazurilor sesizate. Dar, în același timp, curierul apelează la conștiința tuturor celor îndreptățiți să soluționeze un caz sau altul, sugerîndu-le să nu aștepte „impulsuri de la centru“... *Pretutindeni există oameni de omenie.* Și atenția, delicatețea, hotărirea cu care aceștia ascultă și se străduiesc să pună la punct, pozitiv, o situație mai complicată, n-are nevoie de „impulsurile“ noastre, sînt convins de aceasta (cu excepții, evident, printre care și cazurile prezente). Așteptăm răspunsurile cuvenite !

POST-SCRIPTUM. Am primit, în ultimul moment, încă o scrisoare pe o temă asemănătoare cu celelalte două de mai sus. O public, de asemenea, sub rezerva confirmării — de către cei în drept — a faptelor incriminate: *„Luminați, vă rog, și căile Direcției generale a Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor — Prahova, ca să poată ajunge la Cooperativa agricolă de producție „16 Februarie 1933“ Jugureni și să vadă că aici, de cîteva luni, funcția de contabil este îndeplinită de două tinere cu zece clase generale, în timp ce cîțiva absolvenți ai Liceului Agricol din Mizil, cu domiciliul în comuna respectivă, trebuie să meargă la zeci de kilometri depărtare, în călătorie de serviciu. Cele două fete par a fi chiar fetele... președintelui Comitetului Executiv al Consiliului Popular Jugureni, tovarășul Ion Apostol (la C.A.P. președinte este tovarășul Ion Vasile)“.* Așteptăm răspunsul forurilor în drept și, în situația confirmării sesizării publicate, sancțiunile ce au fost aplicate eventualilor „abuzivi“.

G.M. —BUC : Aștept numele și adresa dumitale, pentru a putea publica scrisoarea (evident, păstrînd discreția cuvenită în cazul descris).

UMOR STRĂIN

— Ei, acum ai văzut, domnule electrician? Așa pățesc ori de cîte ori pun aspiratorul în priza de la bucătărie...

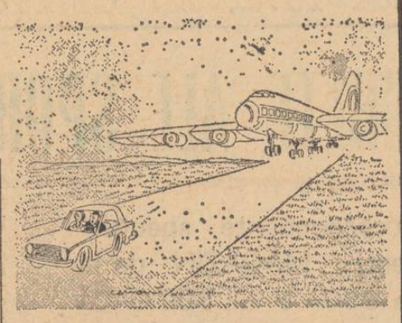

— Ar fi un miracol să nu fi greșit drumul cu ceața asta...

Victoria asta a ta asupra lui Goliat dă naștere la suspiciuni, așa că va trebui să-ți facem un control antidoping.

Fără cuvinte...

— A plătit cu un cec semnat Napoleon Bonaparte...

„OPERAȚIUNEA ELEFANT“

● La Grădina zoologică din București a sosit o femelă de elefant... ● Extrem de nervoasă, Gaya s-a eliberat din piedica pusă de îngrijitor năpustindu-se peste... chioșcul cu ilustrate ● Cum a fost liniștită noua locatară de la Băneasa.

Iată placa pe care a fost transportată Gaya

În toamna anului trecut, Grădina zoologică din București care avea, încă din anul 1965, un elefant mascul, indian, pe nume Raj, a reușit să achiziționeze și o femelă. Gaya, tînără logodnică a lui Raj, a sosit împreună cu mai multe animale importate, în gara Herăstrău. Custile cu tigri, antilope, zebre au fost încărcate în autocamioane și transportate la zoo. Gaya și cele șase cămile sosite trebuiau însă duse pe jos. Drumul a durat mult și elefantul era foarte nervos. Din fericire împreună cu Gaya a sosit și îngrijitorul ei, pentru care manifesta o mare afecțiune. Totuși au trebuit trei sferturi de oră pentru a o convinge pe Gaya să iasă din vagon. Cine a avut de-a face cu elefanți știe că aceste animale sînt foarte suspicioase.

Ajunsă în zoo, Gaya nu și-a putut vedea logodnicul. Conform normelor sanitar-veterinare ea a fost instalată pentru carantină într-o construcție situată la cca. 800 m. de pavilionul lui Raj. Expirînd carantina, s-a pus problema transportării Gayei în apartamentul rezervat. La început Gaya s-a deplasat liniștită, încadrată de îngrijitori și cu piedica pusă la picioarele din față, pînă la cca. 10 m. de pavilion. Deodată însă s-a oprit în loc, a început să-și fluture urechile uriașe, și-a înălțat trompa și a lansat trîmbițatul caracteristic al elefanților, pe care cei ce-l aud nu-l mai pot uita, toate acestea constituind semnele unei mari nervozități. N-a trecut nici un minut și Gaya a făcut cale întoarsă, de astă dată în fugă. Îngrijitorii au încercat să-i bareze drumul dar aceasta a enervat-o mai tare. A smuls într-o clipă o balustradă metalică cu stîlp cu tot, apoi s-a năpustit peste chioșcul unde se vindeau ilustrate. Din fericire, în chioșc nu se afla nimeni. Ajunsă în fața aleii de intrare Gaya a pornit-o spre poartă. În trecere a smuls doi brazi, fără a depune vreun efort deosebit. Agitația produsă părea s-o înfurie și mai mult. Abia cînd tumultul s-a liniștit și cînd îngrijitorul său s-a apropiat de ea, oferindu-i alimentele preferate, Gaya a început treptat să se calmeze. Totuși, numai după multe insistențe și peripeții ea a putut fi introdusă înapoi, în carantină. Cînd s-a văzut înăuntru, Gaya s-a înfuriat cumplit și năpustindu-se asupra ușii metalice a izbit-o cu capul, desființînd-o pur și simplu.

A doua încercare s-a soldat de la început cu un eșec. Văzînd că oamenii vor s-o scoată din hală, Gaya a îngenunchiat și proptindu-se cu picioarele din față în zid, a refuzat cu încăpățînare să se deplaseze măcar cu 1 cm. Din acel moment a fost clar pentru noi că mutarea Gayei în pavilionul elefanților devenise o problemă care aducea la I.U.C.T., care a delegat unul dintre cei mai buni specialiști.

Acesta s-a deplasat cu 48 de ore înainte la zoo și a studiat cu atenție traseul, care avea două cotituri de 90° unde exista pericolul răsturnării plăcii cu elefant cu tot. A fost anunțat I.R.E.B.-ul pentru a întrerupe curentul electric în perioada efectuării operațiunii spre a evita orice accident posibil, căci aleea pe care urma să se deplaseze elefantul era mărginită de stîlpii rețelei electrice.

În dimineața zilei respective, grădina zoologică a fost închisă pentru vizitatori. La orele 9,45 îngrijitorul Aurel Podoș a reușit s-o lege pe Gaya de placă, fixîndu-i fiecare picior de cîte un inel. Gaya nu a dat semne de neliniște. Era obișnuită să fie legată de inelele fixate în pardoseala halei. La orele 10,20 s-a dat semnalul de începere. Încet, aproape pe nesimțite, autoremorcherul a prins a trage placa. La ora 10,25 pe ușa halei apărea un soi de jucărie gigantică : un elefant fixat pe o placă. De o parte și de alta îngrijitorii cunoscuți de Gaya îi ofereau morcovi, roșii și alte bunătăți.

Cînd s-a văzut afară, Gaya a dat semne de bucurie. Lua cu trompa praf și-și turna pe spate. Primul cot de 90° a fost trecut cu succes

Intîlnirea celor doi elefanți.

15 mm. care a fost adusă cu un autoremorcher special în zoo. Aici a intrat în joc inventivitatea secției mecanice a atelierului de întreținere. Placa a fost ajustată corespunzător dimensiunilor elefantului. Pe laturi, s-au sudat inelele metalice pentru fixarea lanțurilor. Pentru a amortiza trepidațiile produse de frecare, i s-au fixat pe partea inferioară, două tălpici din lemn de paltin, rezultînd o sanie originală care a fost introdusă în hala elefantului. Gaya a privit cu multă neîncredere acest obiect necunoscut. Placa a fost acoperită cu paie și, peste 24 de ore Gaya se și urcase pe ea, ademenită cu mîncarea preferată, pilaful.

„Operațiunea elefant“ a fost de data aceasta pregătită în amănunt. Pentru remorcare s-a apelat de asemenea la I.U.C.T., dar și cu greutăți. Conducătorul auto C. Saulea și-a demonstrat din plin calitățile. Operatorul M. Obradovici nu mai contenea să „tragă“ pe peliculă cele ce se petreceau. Aparatele de fotografiat țăcăneau. Și Gaya își continua marșul triumfal. La ora 11,00 s-a depășit și a doua turnantă și placa a intrat în țarcul pavilionului elefanți lor. Cînd s-a văzut ajunsă aici, Gaya a dat din nou semne de nervozitate, izbind cu trompa în dreapta și în stînga, dar altceva n-a avut ce face.

La ora 11,10 „operațiunea elefant“ lua sfîrșit spre bucuria generală. Gaya era legată de gardul țarcului și eliberată de pe placă.

Mihai COCIU
biolog-șef, Grădina zoologică București

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Prima invenție a lui Edison

Cine n-a auzit, oare, de marele inventator american Thomas Alva Edison, născut la 11 februarie 1847, căruia, civilizația îi datorează numeroase realizări, precum fonograful, lampa electrică cu incandescență, și multe altele ?

Spiritul său inventiv s-a manifestat de la o vîrstă foarte fragedă, dezvoltîndu-se apoi pe parcurs. Prima născocire a lui Edison, a apărut pe cînd avea vîrsta de cinci ani, deci în 1852. **Știți ce a făcut atunci ?**

Cine știe răspunde

Cititorul nostru **profesor NICOLAE ANDREI,** de la Școala experimentală Movila, din jud. Ialomița, ne-a trimis mai multe probleme, din care am spicuit cîteva și pentru dv. Iată-le :

1. FRAȚI ȘI SURORI. Întrebați odată de cineva, un băiat și o fată, frate și soră, cîți alți frați și surori mai au, ei au răspuns astfel :

Băiatul : — Am tot atîția frați, cîte surori.

Fata : — Am de două ori mai mulți frați, decît surori.

Dv., v-ați lămurit cîți frați și surori existau în realitate ?

2. FIUL MATEMATICIANULUI. Un matematician, întrebat ce vîrstă are fiul său, a replicat așa : Dacă m-ați fi întrebat aceasta în urmă cu 5 ani, v-aș fi spus că eu sînt de trei ori mai vîrstnic decît el. Peste 5 ani, v-aș răspunde că sînt de două ori mai vîrstnic decît fiul meu. Deci, cred că acum știți ce vîrstă are.

Ținînd seama de aceste răspunsuri, **ce vîrstă credeți că avea fiul matematicianului ? Dar matematicianul însuși ?**

3. AH, CEASORNICELE... Unele ceasornice, mai puțin precise, pot să o ia înainte, sau să rămînă în urmă, datorită variațiilor de temperaturi ale mediului ambiant. Astfel de ceasornice o iau înainte iarna și rămîn în urmă vara, datorită contracției, respectiv dilatării resortului spiral de la balansoar. Bineînțeles că este vorba de ceasornicele foarte ieftine, la care nu se ține seama de compensările la variații de temperatură. Astfel de variații se pot produce chiar și de la zi la noapte.

Din cauza variațiilor de temperatură, un ceas rămîne în urmă ziua cu 1/3 de minut, și o ia înainte noaptea cu 1/2 de minut. Se pune întrebarea : **peste cîte zile aie unei luni, începînd de exemplu de la data de întîi a acesteia, ceasornicul va fi în avans cu 5 minute ?**

Mulțumim cititorului nostru pentru materiale, iar dv., vă urăm succes în găsirea răspunsurilor corecte !

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Baciul matematician

Pentru rezolvarea problemei există mai multe soluții, însă numărul minim de oi posibil este doar 301.

Într-adevăr, aceasta rezultă din următoarele verificări :

301 = (2×150) + 1
301 = (3×100) + 1
301 = (4×75) + 1
301 = (5×60) + 1
301 = (6×50) + 1
301 = (7×43)

Raționamentele pentru rezolvarea problemei sînt următoarele :

1. Ținînd seama de datele problemei și de divizibilitatea numerelor 2, 4 și 6, apare evident că numărul căutat va fi impar, pentru a rămîne restul.

2. Numai numerele terminate cu 6 și 1 pot constitui soluția corectă, dacă se are în vedere divizibilitatea prin 5 și cu rest 1. Dar, întrucît s-a considerat că numărul căutat este impar, rămîn ca soluție doar numerele terminate cu 1.

3. Dintre numerele terminate cu 1 multipli ai lui 7 sînt numai acelea rezultate din înmulțirea lui 7 cu 3 sau, un număr de zece, plus 3 (de exemplu 13, 23, 33 etc.). Încercînd să se verifice datele problemei prin numere rezultate din produsele 7×3 ; 7×13 ; 7×23 ; 7×33, nu se va găsi soluția exactă. În schimb, produsul 7×43 verifică în întregime datele problemei.

Jocul cu cifrele

În întrebarea noastră nu am precizat dacă linia continuă ce trebuie trasă este o dreaptă sau are o altă alură. Dacă veți trasa o linie frîntă, dar continuă, ca în schița alăturată, veți obține fie cifra 9, fie 6, dacă inversați desenul. Se pare că rezolvarea seamănă cu povestea cu oul lui Columb...

Poșta cititorilor

Pentru întrebările apărute în rubrica noastră din revista nr. 772 din 22 07 72, am primit răspunsuri corecte de la următorii cititori : **Pervulescu Pavel,** Brașov ; **Avram Gheorghe,** Comloșu Mare, jud. Timiș ; **Dragomir Radu,** Făurei, jud. Brăila ; **Botin Doru,** Turnu Măgurele, **Prodan Constantin** elev, Lic. teoretic nr 2, Roșiorii de Vede ; **Oancea Neculai,** București ; **Dumitru Țurcanu,** București.

Pentru întrebările din rubrica noastră apărută în revista nr. 775 din 12 08 72, am primit răspunsuri corecte de la cititorii : **ing. Sergiu Papescu,** Ploiești ; **Vasiloaie M. Ioan,** student, Fac. de Metalurgie, Inst. Politehnic București ; **Roxana Danielescu,** elevă, Ploiești.

Ioana Anulescu, Moldova Nouă, jud. Caraș-Severin. Răspunsul la problema cu „Sfîntul“ a sosit prea tîrziu și, deși corect, nu a putut fi inclus la „Poșta cititorilor“, la vremea respectivă. Cît privește pasiunile pentru literatură și limbi străine, cît și amănuntele despre examene le puteți obține interesîndu-vă direct, sau prin corespondență, la secretariatul facultății, pe adresa : Universitatea București, Secretariatul Facultății de limba română, str. Edgar Quinet nr. 7, București.

Nicu Andronache, Grupul școlar P.T.T.R., Timișoara. S-ar părea că problema trimisă este interesantă dar ați omis să menționați răspunsul.

G. Guță, municipiul Gheorghe Gheorghiu Dej. Evident că problema la care vă referiți are și alte soluții, nu numai una singură și vă felicităm că ați avut suficientă răbdare să găsiți cît mai multe. Noi ne-am limitat să indicăm numai o singură soluție, aceasta constituind de fapt doar un exemplu în ceea ce privește modul de rezolvare.

Stan S. Octavian, Giurgiu. Dacă ați deschide volumul „Lupul de mare“, din colecția „Biblioteca pentru toți“ nr. 569, din 1970, editat de Editura „Minerva“, la pag XIX, după prefață, în tabela cu date cronologice referitoare la Jack London, ați constata că stau scrise următoarele : la 7 septembrie 1876, viitorul scriitor, născut la 12 ianuarie 1876, a fost înfiat de John London (cu prilejul căsătoriei acestuia cu Flora Wellman, mama micuțului) cu numele de John Griffith London. Prin urmare, nici vorbă de Jack London, ci de John Griffith London. Mai tîrziu, scriitorul a folosit numele de Jack London, sub care este în general cunoscut marelui public.

Botin Doru, din Turnu Măgurele, o anunță pe cititoarea noastră Monica Ostoin din Timișoara că posedă codul prescurtărilor radioamatorilor și, dacă dorește, îl poate scrie la adresa : str. Elena Cuza Vodă, Bloc A 2, Scara I, Apartament 1, Turnu Măgurele, jud. Teleorman, pentru a-i trimite un exemplar.

Neagu Buzea, oraș Gheorghe Gheorghiu-Dej, jud. Bacău. Domnia sa dorește să facă o precizare cu privire la subiectul „Clocșa cu pui“ publicat mai de mult în coloanele rubricii. Astfel, se precizează că tezaurul cu acest nume a fost descoperit lîngă comuna Pietroasele, din jud. Buzău, situată între Mizil și Buzău, cam la 25 km distanță de Buzău.

Am reținut în vederea publicării, materialele trimise de cititorii **Toni Dode,** comuna Modelu, jud. Ialomița și **Mamut Ion,** Turnu Severin, cărora le mulțumim.

Ing. Liviu MACOVEANU

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

LA GARĂ

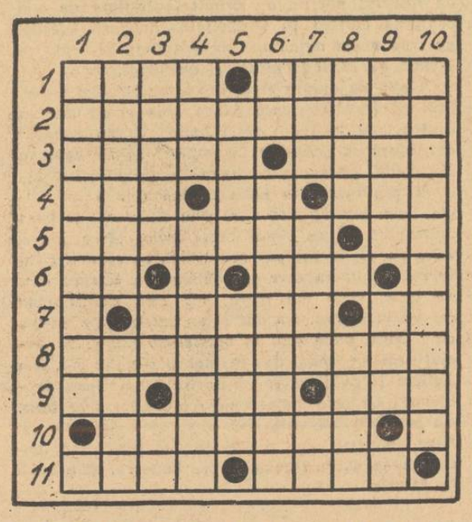

ORIZONTAL : 1) După cel al gării pleacă toate trenurile — Oprit în gară. 2) Trenuri care se deplasează cu viteză mare. 3) Merge pe șină — Mersul trenurilor. 4) Galben de salbe... — Faze în final ! — La terasament ! 5) Cetatea ceferiștilor — O jumătate de ceas ! 6) Două linii paralele... — Centrul peronului ! 7) Aruncată pe coșul locomotivei — Împins înainte ! 8) Tractează vagoanele (pl.). 9) Se... întoarce ! — Marcă de radio — Calapod. 10) Rezerva energetică a locomotivelor cu aburi. 11) Drum de fier (pl.) — Cea mai mare gară bucureșteană ce își aniversează centenarul.

VERTICAL : 1) Autorul schiței „C.F.R.“. 2) Glasul roților de tren... (pl.) — Armate. 3) Schimbă macazul (pl.). — Zece ! — În tender ! 4) Garnitură completă... — Formează garnitura trenului. 5) Containere — Aburit. 6) În fața geamului ! — Diferit ca sens... 7) Insulă daneză — Brăzdat — Roata din față ! 8) La distanțe mari (fem.) — Pictor român. 9) A cupla vogoanele la tren — Locomotiva în spate ! 10) Bază feroviară.

Chițu NICOLAE

CUVINTE RARE : Aeg, Aro.

CUM VĂ PLACE...

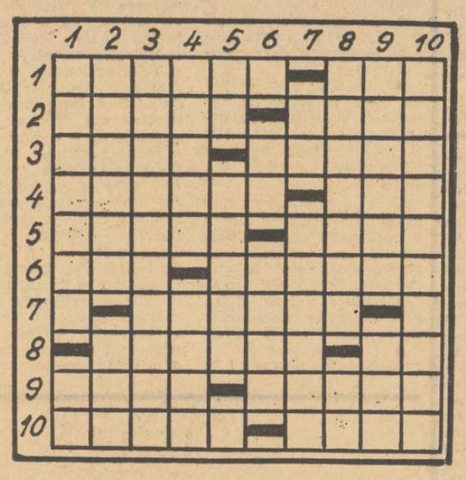

ORIZONTAL : 1) Popas montan — Cale aeriană. 2) Lucrează pămîntul (pl.) — Ținute la braț. 3) În vechile cronici germane — Cartea... prin poștă. 4) Parfumat fruct exotic — A face muncă de teren. 5) Dat spre verificare — Punct pe hartă. 6) Reflexiv — Lucrare într-un port. 7) Atmosferă de creație. 8) Pînză pentru lucru manual — Cap de berbec ! 9) Se axează pe centru (pl.) — Pasărea de foc. 10) Concentrat... — Salcîmul de lîngă drum.

VERTICAL : 1) Bătrîna carapace — Soare antic. 2) Coace alunele — Fringe mina. 3) Culmea obișnuinței. 4) Cercul acrobaților (pl.) — Pe malul apei. 5) Nițescu Ion! — A da bucna. 6) Coș gol ! — Leul Sofiei... 7) Moda... înainte ! — La viața ușor. 8) Se ridică din politețe — Desface nodul.. 9) Tăiat în carne vie — Înghite pe nemestecate. 10) Unitate de forță.

Paul MOLDOVEANU

Cuvinte rare : Rune, Acat, Leva.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CHIMIȘTI DE SEAMĂ

ORIZONTAL : Raman — Balard — Ivanov — Mac — Ea — Pelouze — Stepp — Aru — T — Vasiliu — Nesmeianov — LS — N — A — Aninata — Nicholson — ITA — I — Alba — Newton — Ester — Ti — Ieri — PT — Rea — Cili — L — Cao — Griess — Bi — Ehrlich — Cofun — Lita — Alanina.

PĂSĂRI

ORIZONTAL : Ciocănitoare — Egreta — Ermit — Hoața — Lia — Ba — Orli — Ga — Tsa — V — Anar — Vatra — P — Avioane — R — Cal — I — Pliati — Apis — Baie — Ip — Nasicorn — Apă — Agitari — Acat — Rata — Stoluri — Ilari — Ibisi.

IMPORTANT !

Oficiul de turism al municipiului București și Oficiile județene de turism din întreaga țară pun la dispoziția celor interesați să-și petreacă concediul în luna septembrie bilete în stațiunile de pe Litoral.

În această perioadă, posesorii de bilete pentru odihnă beneficiază de tarife reduse.

Pentru înscrieri vă puteți adresa la Oficiul de turism al municipiului București și la Oficiile județene de turism.

(5422)

JOCURI DISTRACTIVE

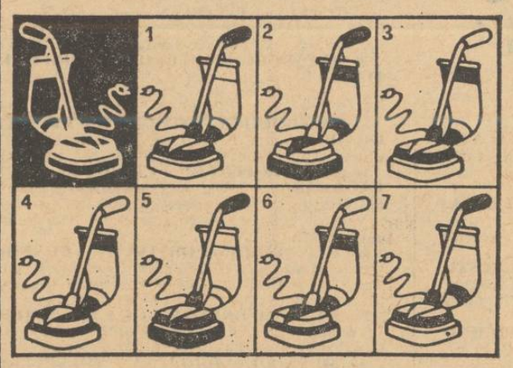

ASPIRATORUL

Unul dintre cele șapte aspiratoare este identic cu aspiratorul prezentat pe negativ. Controlînd cu multă atenție și răbdare desenele, veți putea să-l aflați

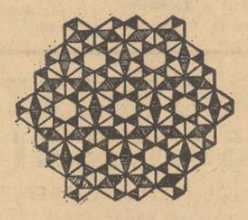

Cîte hexagoane distingeți în figura de mai sus ?

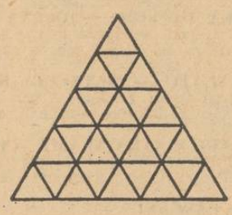

Desenați figura de mai sus cu o singură linie neîntreruptă, fără să ridicați creionul de pe hîrtie.

(Soluțiile jocurilor în numărul viitor)

OLIMPIADA 1972, ÎN ULTIMELE ZILE

BUCURII ŞI REGRETE ALE SPORTIVILOR ROMÂNI

Corespondenţe speciale pentru „MAGAZIN" de la Ilie GOGA şi Ion BOCIOACĂ

Au trecut cîteva zile de cînd s-a lăsat cortina pe imensa scenă a Olimpiadei münchineze. Alături de sportivi şi spectatori am fost martori la un spectacol întrepretat cu măiestrie de cei mai mare ansamblu de campioni reuniţi vreodată la olimpiadeje moderne. Derulînd în memorie filmul jocurilor, pe care zece regizori celebri şi-au propus să-l fixeze în imagini nemuritoare, retrăim momentele cele mai emoţionante ale acestor întreceri, spre care timp de 17 zile s-au îndreptat privirile a milioane de spectatori şi telespectatori din întreaga lume. Ne-ar trebui un spaţiu mult prea mare pentru a consemna din noianul de impresii tot ceea ce am înregistrat în peregrinările noastre cotidiene din vastul complex de baze sportive oferite de organizatori celor peste 10 000 de participanţi. De la fereastra camerei unde locuim privim pentru ultima oară panorama de la Oberwiesenfeld. Deşi plouă şi jocurile s-au terminat zărim încă locuitori ai Münchenului, grupe de turişti, îndreptîndu-se zgribuliţi sub umbrele spre bazele sportive, aşteptînd parcă un al doilea start, sau cu speranţa de a-i mai vedea măcar o singură dată pe eroii Olimpiadei. Pe unul din terenuri doi tineri, în treninguri albastre, aleargă continuînd o cursă neterminată, probabil cu gîndul la Montreal, oraşul Olimpiadei viitoare.

Cînd cronometrele numără ultimele clipe...

Pentru noi „Olimpiada distanţelor scurte" cum au numit-o organizatorii, a fost Olimpiada drumurilor lungi. Dacă la Complexul Olimpic nr. 1 puteam ajunge pe jos în cîteva minute, iar principalele arene erau lipite una de alta, bazele sportive în care reprezentanţii noştri cei mai valoroşi erau angajaţi direct în luptă pentru medalii, se află la o depărtare apreciabilă de centrul presei. Nu de puţine ori a trebuit să pornim la drum dis-de-dimineaţă pentru a fi alături de ei la Feldmoching, la Messegelendehalle, la Hochbruck unde s-au desfăşurat probele de canotaj, întrecerile de lupte şi tir. Nu am regretat însă, dimpotrivă, am făcut cu multă plăcere naveta spre locurile unde am trăit cele mai mari satisfacţii şi ne-am umplut carnetele cu însemnări scriind grăbit, pe malul unui lac, în preajma lui Patzaichin, lîngă saltelele portocalii pe care luptau Berceanu şi Martinescu, alături de planşele de scrimă pe care fulgerau floretele electrice.

Din anul 1960 cînd Dumitru Pîrvulescu îl învingea pe italianul Fabro şi aducea prima medalie de aur la greco-romane, metalul preţios i-a ocolit pe luptătorii noştri. Iată însă că la München, într-un concurs mai dificil decît toate cele de pînă acum, doi dintre ei au făcut ca steagul României socialiste să fie înălţat pe cel mai înalt catarg, iar acordurile imnului naţional să răsune sub cupola argintie a sălii. Primul în dreptul căruia o tînără bavareză s-a oprit ducînd în braţe caseta cu medalia de aur, a fost Gheorghe Berceanu. Copilul de ţăran de pe plaiurile Doljului, de două ori campion mondial, dar niciodată campion olimpic, termina neînvins un turneu de la care nu absentase nici unul dintre aşii categoriei sale. Acest „hercule de buzunar" deţine un palmares rar întîlnit, dacă nu chiar unic în luptele greco-romane. El nu a gustat din cupa înfrîngerii din anul 1968, cînd la vîrsta de 19 ani cucerea primul titlu de campion naţional. Dar, de cîtă tărie a trebuit să dea dovadă pentru a reuşi să cucerească cele două titluri mondiale şi, în sfîrşit, pe cel olimpic. Pentru a se menţine la limita celor 48 kg. hrana sa cotidiană nu putea depăşi uneori 300 grame de alimente. Un pahar cu lapte, o banană sau o portocală o minusculă friptură, un dejun frugal au alcătuit meniul său în zilele concursului de la München. Văzîndu-l luptînd cu atîta vigoare ne întrebam de unde îşi trage puterea, de unde atîta forţă şi voiciune în momentele cînd fiecare mişcare trebuia executată cu maximum de precizie şi energie. Care este secretul victoriilor lui Berceanu? Fără îndoială munca stăruitoare, sutele de ore petrecute în sala de antrenament, educaţia, voinţa pe care şi-a făcut-o în anii de ucenicie sportivă. **„Acum, cînd mi-am împlinit şi dorinţa de a fi campion olimpic,** ne-a declarat Berceanu, **mă gîndesc la primii mei antrenori : E. Suteu şi Ilie Marinescu, la tot ce mi s-a oferit în ultimii ani pentru a mă putea pregăti, la condiţiile create sportivilor în ţara noastră, condiţii fără de care nu aş fi ajuns azi să trăiesc această mare bucurie".**

Dacă Berceanu era campionul aşteptat de toţi, Nicolae Martinescu a fost unul surpriză, sosit în ultimele minute ale jocurilor în faţa medaliei de aur. Înaintea reuniunii finale l-am întîlnit în satul olimpic împreună cu antrenorii Ion Gorneanu şi Dumitru Cuc. A bătut cu palma pe buzunarul drept al treningului şi a spus cu toată convingerea : **„Aici am acum medalia de argint, diseară vreau s-o schimb pe una de aur. Acasă am o ladă cu medalii, dar îmi lipseşte cea olimpică de aur".** Citeam în ochii săi o hotărîre de neclintit şi totuşi ne gîndeam cît de greu îi va fi să reuşească să cîştige ultimul meci cu campionul mondial, sovieticul Iakovenko. Noaptea tîrziu cînd cronometrul număra ultimele minute ale turneului de luptă şi spectatorii se pregăteau să părăsească tribunele, Martinescu a obţinut victoria de care avea nevoie pentru a face schimbul de medalie promis în satul olimpic. Flăcăul din satul Vişani, care cu 14 ani în urmă cîştiga un concurs de trîntă la una din spartachiadele noastre, obţinea consacrarea supremă, cînd poate unii nu se mai aşteptau la aceasta. Martinescu are vîrsta de 32 de ani. Martinescu era probabil la ultima sa şansă. Ce bine că nu a ratat-o !

Bufanu şi Menis, între satisfacţie şi regret

„Sare peste garduri ca o căprioară peste pîraiele de munte" — a exclamat lîngă noi ziaristul francez Marcel Hansenne, fost şi el vice-campion olimpic la atletism, care o privea cu admiraţie pe Valeria Bufanu în timpul finalei. „Păcat, a adăugat el, că startul ei nu a reuşit, altfel Ehrhardt ar fi avut ceva emoţii. Revenirea româncei pe ultimii 30 de metri a fost formidabilă. Aveţi o „hurdleră" de mare clasă". Era opinia unui expert în materie de atletism, şi am ţinut să o reproducem aici pentru a sublinia şi în acest fel performanţa talentatei noastre atlete, care a obţinut o medalie de argint cu sclipire aparte în colecţiile trofeelor echipei noastre, fiind vorba de atletism, cel dintîi sport al Olimpiadei.

Pe aceeaşi treaptă a podiumului avea să urce şi discobola Argentina Menis. Publicul o mai urmărise în această arenă şi a chemat-o cu aplauze la fel de puternice ca şi pe învingătoarea sa, sovietica Faina Melnik. Argentina Menis a răspuns ovaţiilor surizînd şi cu braţele ridicate în semn de salut, dar după cîteva clipe am văzut-o stăpînindu-şi cu greu lacrimile. Cît de mult doream să fie ea cea încununată cu laurii olimpici doar la patru ani odată. Aproape în toate concursurile unde se întîlnise cu Melnik, înaintea Olimpiadei, o întrecuse pe marea sa rivală. În ultimul act al acestui superb duel sportiv, ce a născut şi două recorduri mondiale, Menis era învinsă după ce condusese pînă la a patra aruncare. O învinsă pe care totuşi în acele momente o preţuiam şi mai mult văzînd cum regreta că nu va putea oferi aurul olimpic suporterilor săi.

Un „event" ratat de trei sutimi de secundă

Feldmoching a fost poate cuvîntul cel mai des repetat de reporterii români în relatările lor de la Olimpiada münchineză. Aici, nu departe de celebrul castel Schlesseim, a fost săpat un canal de peste 2000 m lungime, amenajare ce a necesitat excavarea unui munte de pămînt şi mii de ore de muncă. În timpul Olimpiadei, privindu-i apele limpezi turburate de jocul zglobiu al peştilor aveai senzaţia că acest lac e aici de cînd lumea. El a fost teatru de desfăşurare a întrecerilor de canotaj academic şi caiac-canoe, întreceri ce ne-au adus cinci medalii. Una de aur, două de argint şi două de bronz. Cele mai mari satisfacţii dar şi cele mai mari emoţii ni le-au dat cursele în care canoistul Ivan Patzaichin a încercat să realizeze eventul ce şi-l propusese încă după terminarea Olimpiadei din Mexic. Cu patru ani în urmă, la vîrsta de 19 ani, el cîştiga, alături de Covaliov, în proba de dublu. Acum voia să cîştige nu numai cursa de dublu dar şi pe cea de simplu. În proba solitară a terminat victorios cu un asemenea avans încît i-a uimit pe toţi cei aflaţi în acea dimineaţă la Feldmoching. A avut un răstimp de 90 de minute de odihnă dar şi de frămîntări şi griji, cu gîndul la marea tentativă ce o încerca alături de colegul său de barcă Covaliov, pescar ca şi el, născuţi amîndoi în inima Deltei, în satul Mila 23, această veritabilă pepinieră a canotajului românesc. Şi acum după atîtea zile de la consumarea acelui memorabil episod avem încă în faţa ochilor cele două echipaje, româneşc şi sovietic trecînd parcă lipite linia balizelor de la sosire. Am văzut de nenumărate ori sosirea reluată cu încetinitorul pe micile ecrane, dar oricît ne-am concentrat privirea a fost imposibil să desluşim o diferenţă între cele două bărci. Numai fotografia electronică a putut să decidă. Era vorba de trei sutimi de secundă despre care vom mai vorbi multă vreme. În ziua aceea, la Feldmoching, am văzut pentru prima oară un campion olimpic care nu putea să guste întreaga bucurie ce i-o aducea medalia lui de aur. Îl obseda şi pe el cele trei sutimi de secundă.

„Dacă am fi pierdut cu o lungime de barcă nu mi-ar fi părut rău. Cît de mult doream să duc la Bucureşti două medalii de aur". Covaliov a fost printre primii care a încercat să-l consoleze spunîndu-i : **„Eşti încă tînăr, mai ai multe competiţii în faţa ta. Te aşteaptă jocurile de la Montreal. Acolo ai toate şansele să devii dublu campion olimpic".**

Distincţiile obţinute de reprezentanţii noştri

MEDALII DE AUR

Ivan Patzaichin (canoe)
Gheorghe Berceanu (lupte greco-romane)
Nicolae Martinescu (lupte greco-romane)

MEDALII DE ARGINT

Valeria Bufanu (atletism)
Argentina Menis (atletism)
Dan Iuga (tir)
Ion Alexe (box)
Ivan Patzaichin şi Serghei Covaliov (canoe)
Atanasie Sciotnic, Aurel Vernescu, Mihai Zafiu şi Roman Vartolomeu (caiac)

MEDALII DE BRONZ

Nicolae Rotaru (tir)
Vasile Iorga (lupte libere)
Victor Dolipschi (lupte greco-romane)
Maria Nichiforov şi Viorica Dumitru (caiac)
Ştefan Tudor, Petre Ceapura şi Ladislau Lovrenschi (schif).

Echipa de floretă **(Ileana Gyulai, Ana Pascu, Olga Szabo, Ecaterina Stahl şi Suzana Ardeleanu).**

Echipa de handbal **(Cristian Gaţu, Cornel Penu, Alexandru Dincă, Gheorghe Gruia, Roland Gunesch, Adrian Cosma, Gabriel Kicsid, Gheorghe Licu, Werner Stockl, Radu Voina, Valentin Samungi, Simion Schöbel, Constantin Tudosie, Marin Dan şi Ştefan Birtalan).**

GHEORGHE BERCEANU împreună cu antrenorul DUMITRU CUC

ILIE NĂSTASE S-A DISTANŢAT ÎN „MARELE PREMIU F. I. L. T."

În urma turneului de la Forest Hills, cîştigat după cum se ştie de tenismenul român (3—2 în finală cu Ashe), pe primele locuri în clasament se află următorii jucători :

1. **Năstase** (România) 504 p ;
2. **Orantes** (Spania) 395 p ;
3. **Smith** (S.U.A.) 317 p ;
4. **Gimeno** (Spania) 265 p ;
5. **Hewitt** (R.S.A.) 234 p ;
6. **Kodes** (Cehoslovacia) 220 p ;
7. **Connors** (S.U.A.) 190 p ;
8. **Proisy** (Franţa) 158 p ;
9. **Pattison** (Rhodesia) 143 p ;
10. **Panatta** (Italia) 129 p.

Cu şi fără... crampoane

FOTBALIŞTII FINLANDEZI REFUZĂ ROLUL DE FIGURANŢI

de Eftimie IONESCU

Repede, prea repede după emoţiile Jocurilor Olimpice, intrăm în altele. Fotbalul se arată foarte grăbit şi ne şi pune în faţă un eveniment care, chiar dacă nu prezintă sonoritate, poate avea... urmări dintre cele mai importante pentru naţionala noastră : jocul de miercurea viitoare, de la Helsinki, cu reprezentativa Finlandei, debutul tricolorilor în „campania Weltmeisterschaft 1974". Nu-i un joc în compania unei celebrităţi, asta e clar. Mai cu seamă că ne-am cam obişnuit cu „casele mari". Cu atît mai nepotrivit poate apare acum, deci, un accident — fiindcă numai asta poate fi — în faţa selecţionatei din Nordul Europei.

Deşi, şi acesta va fi subiectul pe care îl vom dezbate în cele ce urmează, reprezentativa Finlandei arată că nu vrea să mai conteze doar ca o simplă prezenţă a grupelor preliminare din competiţia mondială. Împotriva afirmaţiei noastre stau următoarele argumente :

● Scorul general de 7—0 cu care reprezentativa României a încheiat dubla confruntare (Bucureşti—Helsinki) din grupele „Campionatului Europei".

● Selecţionata Suomi n-a depăşit niciodată graniţa preliminariilor probei mondiale.

● Există o diferenţă de clasă în favoarea naţionalei noastre, între cele două echipe care vor fi faţă în faţă miercuri pe stadionul olimpic din Helsinki.

Ce contra-argumente vă putem prezenta spre a demonstra că finlandezii au toate şansele să abandoneze rolul de figuranţi, de simple prezente ale seriei nr. 4 din preliminariile campionatului lumii, ediţia 1974 ?

● O remaniere de o reuşită puţin obişnuită în fotbal ; din toamna trecută, directorii tehnici de la Helsinki au procedat la schimbări care au afectat jumătate din numărul posturilor echipei naţionale. De atunci, progresul selecţionatei finlandeze s-a manifestat constant, ea înregistrînd în această perioadă trei victorii şi două egalităţi.

● Moralul excelent al jucătorilor scandinavi, şi ca rezultat al comportărilor constant bune dar, mai cu seamă, ca fruct al debutului promiţător în preliminarii : 1—0 cu reprezentativa Albaniei. A fost primul joc din grupa selecţionatei noastre şi ei a confirmat integral schimbarea la faţă a selecţionatei finlandeze. Georg Buschner, antrenorul echipei R.D. Germane, prezent la partida de la Helsinki în postura de foarte interesat spectator, a declarat după aceea că... „în momentul de faţă, echipa Finlandei poate învinge pe oricare dintre componentele grupei şi ea va obţine puncte şi în deplasare nu numai pe teren propriu".

Argumentele finlandezilor sînt mai proaspete, mai recente şi — în consecinţă — procentajul lor de valabilitate este mai mare. Datele problemei trebuie să fie deci bine reţinute de tricolori. Mai cu seamă că ei au de învins unele dificultăţi, inevitabile în viaţa unei echipe naţionale, şi de formă şi de completare de posturi. Impedimentele acestea pot fi însă uşor depăşite de o echipă care a realizat atîtea lucruri frumoase pentru fotbalul românesc şi deci dispune de incontestabile resurse sub raportul experienţei şi al tehnico-tacticii. Ceea ce trebuie să existe, ca o condiţie care a stat totdeauna la temelia victoriilor selecţionatei Românieî, e acea unitate sufletească făcînd din naţională o frumoasă şi admirată familie.

CULISELE HIPODROMULUI

● *ÎNTRE 27 AUGUST — 3 SEPTEMBRIE a avut loc, la Moscova, un Congres internaţional de hipism la care au fost invitaţi, în afara reprezentanţilor ţărilor socialiste şi reprezentanţi din S.U.A., Franţa, Anglia etc. În acest interval s-au disputat şi interesante probe de galop cîştigate în majoritate de concurenţi sovietici. În cadrul congresului unul dintre reprezentanţii noştri, ing zootehnic Constantin Grou, a fost ales în juriul internaţional, pentru alergări de galop.*

● *PENTRU TURFUL NOSTRU încep să mijească, din nou, zori noi. Datorită străduinţilor unor antrenori, de trap, cîţiva cai au obţinut rezultate tehnice remarcabile : Raţiunea (2 ani — 1'26",2/km, antrenor Tr. Marcu) ; Senzaţia (3 ani — 1'24",5/km, antrenor M. Ştefănescu ; Gînd (5 ani — 1'23",3/km, antrenor Gh. Tănase).*

Cea mai controversată sosire a sezonului (Premiul Victoriei). În imagine conduce Senzaţia, dar peste cîteva momente este ajunsă de Gînd (în prim-plan) chiar pe linia de sosire. Cine a învins ? Arbitrii alergărilor au declarat cîştigător pe Gînd, mulţi spectatori au văzut calul Senzaţia. Sperăm ca pe viitor aparatul de fotografiat oficial să funcţioneze şi să nu mai creeze disensiuni în rîndul spectatorilor. Ar fi în interesul organizatorilor...

Doru IONESCU

Poşta rotundă

de Ion BĂIEŞU

NICOLAE OPREANU, str. Dristorului nr. 97, sectorul 4, Bucureşti :

„Îndrăznesc să vă răpesc cîteva minute pentru a face unele consideraţii pe marginea scrisorii semnate de ing. Oltenschi. Înţeleg patima de suporter a domniei sale, dar nu înţeleg să uite de adevăr şi obiectivitate sportivă, făcînd unele afirmaţii cu totul gratuite. Dar să trecem „la plebicist". În legătură cu Iordache şi Dumitru lucrurile au fost explicate la vremea lor, primul dorind să joace la clubul Steaua, iar cel de-al doilea nemaidorind să joace la clubul Rapid. În acest timp, cei doi îşi satisfac serviciul militar şi, fiind fotbalişti de talent, au prilejul să-şi continue şi activitatea sportivă. În asta cred că nu este nimic ilegal, nimic abuziv, nimic rău. În cadrul acestui club condiţiile de pregătire sînt dintre cele mai bune, la aceasta aducîndu-ne contribuţia materială şi noi, suporterii — membrii susţinători. Că echipa Rapid nu mai este departamentală, pentru aceasta Clubul Steaua nu are nici o vină şi nici F.R.F. nu cred că poate stabili cui să aparţină un club. Relativ la creşterea jucătorilor în pepinierele cu pricina uită sau intenţionat face abstracţie de faptul că în actuala echipă Steaua sînt cresciţi de club : Ciugarin, Cristache, Ion Ion, Deheleanu, Tătaru, Iordănescu, Aelenei, iar alţi jucători activează la alte echipe (Ion Gabriel, Sameş, Ispir, Naom, Manea, Grigore, Multescu şi chiar Deleanu, Codreanu, Matei etc.). Din motive firesti, nu toţi actualii jucători îşi pot găsi locul în echipa de seniori şi de aceea nu poate exista o echipă formată numai din „produse indigene", mai trebuie şi „de import". Puteţi să-mi numiţi o echipă sută la sută cu elemente proprii. Echipa Rapid nu a acceptat jucători din afară ? A dat ceva în schimb în toate cazurile ? Echipa Rapid i-a consacrat pe toţi cei „naturalizaţi ?" (Vezi cazurile Oblemenco, Octavian Ionescu, care nu şi-au găsit locul în echipă şi chiar Ene Daniel, adus cu mari sforţări şi care face tuşă). Faptul că unii dintre cei transferaţi la clubul Steaua nu dau randamentul scontat, cred că depinde numai de ei. Năstase şi Ion Constantin au tot fost încercaţi, li s-a dat posibilitatea să se afirme, de ce n-au făcut-o? Are clubul interes să-i plafoneze ? Toma şi Voinescu şi-au păstrat valoarea unul lîngă altul, iar toată „echipa de aur" este şi acum în cadrul clubului, dovada grijii acestuia faţă de cei care au luptat pentru prestigiul clubului. Evident, ca suporter nu pot fi mulţumit de felul cum merge actuala echipă, cu atît mai mult cu cît are cele mai bune condiţii de pregătire. Principalii vinovaţi sînt jucătorii, care nu depun tot interesul în pregătire pentru a fi la nivelul talentului pe care îl au. În legătură cu cele discutate de către dv. cu jucătorul Dumitru, este cazul să-i reamintim faptul că a dorit neapărat să plece de la Rapid, indiferent pentru ce echipă şi că nu este chiar o neconvocare să joace sub culorile actualului club, cît va considera dînsul de cuviinţă, căci cazurile Marcu şi Ion Constantin dovedesc că oamenii nu sînt ţinuţi aici cu forţa".

Scrisoarea dumneavoastră (ca şi cea a inginerului Oltenschi) îmi dovedeşte că fiecare club îşi are adevărul lui, inclusiv necazul lui. Se pare că acum conturile au fost încheiate, iar discutiile devin inutile. Lui Dumitru, Naom şi celorlalţi nu le mai rămîne decît să se apuce de treabă şi să joace bine la cluburile unde se află. Să trecem mai departe.

SORIN, Bucureşti :

„Cum marea mea pasiune rămîne Ion Pîrcălab, aş dori să ştiu ce se mai aude despre comportarea lui la Nîmes. Nu înţeleg de ce aflăm aşa de rar veşti despre cei plecaţi să joace la cluburi străine. Cred că pentru niciunul dintre suporteri nu e lipsit de interes să afle ce fac acolo unde sînt Mateianu, Dan Coe etc".

Foarte trist şi foarte adevărat ceea ce spuneţi. Presa noastră sportivă nu ne mai spune un cuvînt despre fotbaliştii care, încheindu-şi serviciile faţă de fotbalul nostru, au primit îngăduinţa de a-şi continua cariera în străinătate. Jucătorii aceştia, pe care acum cîţiva ani ne era drag să-i privim jucînd, au căzut în uitare şi anonimat.

Ce ştiu eu despre ei la ora actuală ? Mai nimic. Ştiu că Pîrcălab joacă foarte bine şi că are un contract pe încă doi ani (Circula, la un moment dat, ideea ca „Săgeata Carpaţilor" să fie adus în Naţională, pentru a conlucra cu Dumitrache. Nimeni n-a luat-o în seamă). Dan Coe e în Belgia, l-am întîlnit astă vară prin Bucureşti şi mi-a mărturisit că se simte bine acolo. „Nea Ioane, mi-a zis el, la început mi-a mers pe sponci. Luasem locul unuia care era cumnat cu colegul meu de linie, tipul mă lucra, mă lăsa singur cînd mi-era mai greu, am dat şi un autogol. Ce mi-am zis ? Dane, pune osul la bătaie, că e jale. În meciul următor m-am dus în faţă şi am dat gol. Am cîştigat şi publicul şi jucătorii. Acum n-am probleme". Ce face Mateianu ? Aud că nu prea bine. Ca şi Ghergheli, care şi-a compromis definitiv cariera, în urma unui jalnic scandal. Sperăm să auzim numai lucruri bune despre Lupescu, care joacă în Austria.

B. POPESCU, str. Ştefan cel Mare 5, Mangalia : „Vă povestesc cel mai plăcut gol din cariera mea de spectator.

Meci de regiune, la Giurgiu, cu mulţi ani în urmă. Se întîlneau echipele şantierelor navale din localitate şi din Oltenita. Totdeauna cînd se întîlneau aceste echipe veneau foarte mulţi spectatori. Oltenita avea o echipă mult mai robustă ca cea din Giurgiu, dar aceasta era însă mai tehnică. Repriza întîi se termină cu scor alb. În cea de a doua repriză, în echipa din Giurgiu apare un băieţel brunet, slăbuţ şi mărunţel. Atacul, prin acest băiat, parcă era acum altul. Se juca mai mult pe partea lui, pe dreapta. La un moment dat, băiatul nou introdus primeşte o pasă, driblează şi intră spre centru, cu mingea la picior. Stoperul din Oltenita (1,85) intră tare şi respinge mingea. Bălăianu, din echipa giurgiuveană, intercepteză şi aruncă pe sus mingea în careul advers, spre băieţelul nou introdus. Acelaşi stoper sare la minge, s-o lovească cu capul. Şi atunci, băiatul nostru a făcut o figură rar întîlnită în fotbal : a trecut printre picioarele stoperului, a luat mingea şi a marcat. Ce risete, ce aplauze ! Mult timp s-a discutat despre acest gol de legendă. De la acest meci, băiatul a rămas titular. Devenise un idol al localităţii. Mai tîrziu a părăsit Giurgiu pentru o echipă din B. Apoi a ajuns în A şi chiar în naţională. Ştiţi cum îl cheamă ? Năsturescu, jucător la Rapid !"

Nu am posibilitatea să verific povestea dv dar nu am nici motive să mă îndoiesc, din moment ce ştiu din sursă sigură că Bebe Năsturescu a fost în tinereţea lui, printre altele, acrobat de circ. Alături de dv sînt şi eu printre cei care-l preţuiesc pentru talent, tenacitate şi modestie.

MEDALII

de Horia OPRESCU

Un concurent de la „München 72", fiind încoronat cu premiul întîi, a făcut „turul de onoare", sărutînd cu veneraţie medalia şi, într-o delirantă beatitudine, ducea mereu, la gură, trofeul, arătîndu-l publicului care tălăzuia în arenă.

Scena, simplă dar patetică, are valoare de simbol. Nu-i un fetişism de superstiţioase rituri. Ci o pildă, tonifiantă, într-un cadru mai larg : social şi filozofic. Ea se alătură unor alte constatări ale aceloraşi manifestări din capitala Bavariei. Unor emoţii şi încîntări ce au vibrat în inimile celor ce priveau din arenele fastuoase ; ca şi ale sutelor de milioane de spectatori din faţa micilor ecrane. Noi dovezi că victoria sportivă nu-i doar o reuşită a muşchilor, ci, dimpotrivă — sau preponderent → a inteligenţei şi caracterului. A străduinţei disciplinate stoic. A înfrînării tentaţiilor facile, a suportării durerii fizice, geamăne, adesea, antrenamentului asiduu. A repetirii lui, aşa fel ca, spre pildă, într-o singură zi, să pierzi din greutatea proprie cîteva kilograme !...

Toţi am fost spectatori ai unor realităţi ce înnobilează spaţa umană. Ce exemplu mai concludent decît al concurentului care după ce a dat totul ca efort, este întrecut de altul ! Dar căruia îi stringe, cavalereşte, mîna şi-l îmbrăţişează. Cîtă nobilă modestie sclipeşte în ochii atletului de pe podium cînd, răsplata îi este înălţarea drapelului propriu, în armonia imnului naţional ! Cum poate fi echivalat surîsul, candid şi pur, al celor trei fetiţe, de 15—16 ani, tustrele cîştigătoare a exerciţiilor „la sol" ! Ce imagine, fără egal, tăinuiesc ochii biruitorului care, înainte de a zîmbi fericit, clipeşte zorit, ca să-şi ascundă lacrimile ! Cine îşi poate da seama, cîte zeci de zile şi sute de ore de exerciţiu au fost indispensabile secvenţei de „bară fixă", „salt cu prăjina", ori „800 metri plat", cărora, dumneata, aşezat în jilţul confortabil de acasă, răspunzi extaz : „superb" !...

Dar Olimpiada ne-a conferit şi alte constatări de cît acele antice variaţiuni pe tema „minte sănătoasă în corp sănătos". Bunăoară, faptul că tendinţele de pace şi fraternizare efectivă, a tuturor semenilor care, indiferent de culoarea pielei, insuflaţesc Terra, sînt infinite. Şi asta, prin aderenta leală, a amatorilor de sport din cele patru colţuri ale lumii. Efectiv vorbind, a tineretului de pretutindeni. A luptătorilor pentru care vîrsta de 30 ani este, într-un fel, vîrstă bătrînă, iar emoţia entuziastă a concurentului amintit, încoronat cu aur, este o chezăşie vibrantă.

After 76 de ani

JOCUL DE OINĂ PREZENT LA OLIMPIADĂ

Vestea că jocul de oină va fi prezent, pentru prima oară, la **Olimpiada de vară** a fost primită cu interes de către „veteranii" acestui sport naţional. Printre ei se numără şi profesorul **Petre Tănăsescu,** trecut de 80 de ani, care ne-a furnizat unele date interesante. Iată-le :

„Am practicat jocul de oină mai mulţi ani şi, apoi, ca profesor şi antrenor am îndrumat numeroşi elevi şi tineri care au devenit oinişti de frunte, — a menţionat interlocutorul nostru. **A fost jocul care ne-a încîntat anii copilăriei şi ai adolescenţei. După cum se ştie, acest sport are o veche tradiţie în urmă cu mai bine de 100 de ani era cunoscut sub diferite denumiri : „Hoina" şi „Ogoiul" în Moldova, „Matca-mare", „Baciul" şi „Lupta lungă" pe la Blaj, „Fuga" şi „Hopăciu" în împrejurimile Sibiului etc. Regulile de joc diferau de la un ţinut la altul. Şi aici trebuie să amintesc de un fapt important.**

În preajma inaugurării primei ediţii a Jocurilor Olimpice de la Atena din 1896, s-a propus ca fiecare ţară participantă să prezinte sporturile naţionale. Bineînţeles, noi urma să susţinem jocuri demoustrative de oină. În acest scop s-au pregătit două loturi de jucători. Totodată, un grup de profesori au redactat un regulament unic al oinei. Dar cînd totul era pus la punct şi se aştepta doar ziua plecării, s-a ivit un... obstacol dificil. Sportivii erau lipsiţi de fondurile necesare deplasării la Atena şi nu au primit nici un sprijin în această direcţie. Astfel că s-a contramandat participarea la Olimpiadă. În schimb, s-au pus bazele unei activităţi competiţionale permanente în şcoli. Întrecerile au început să se desfăşoare după regulamentul unic, tipărit în 1895. Primele campionate şcolare au avut loc la Brăila, Bucureşti, Iaşi şi Craiova.

Anii au trecut. Oina a cunoscut o dezvoltare tot mai însemnată. Mai ales, după 23 August 1944 s-au organizat numeroase competiţii şcolare şi de seniori. Amintesc, Campionatul republican (inaugurat în 1951), **„Cupa României"** (prima ediţie în 1956), **Spartachiada de vară, „Cupa Agriculturii", „Cupa Moldovei", care au reunit mai multe formaţii conduse de foştii jucători, printre care m-am numărat şi eu, ca şi colegii Alexandru Rafailescu — astăzi antrenor emerit, Ion Popescu-Buftea, Grigore Bădărău, Dumitru Popescu, Iulian Deculescu şi alţii. Acum, trăiesc momente foarte plăcute. Aflu că după 76 de ani, oina este prezentată la Jocurile Olimpice de la München. Un grup de tineri s-au deplasat în oraşul gazdă al J. O. pentru a face demonstraţii de oină în cadrul manifestărilor cultural-sportive, programate pe timpul Olimpiadei"...**

Convorbirea noastră a avut loc de curînd, cînd Capitala a găzduit un frumos festival al sportului naţional. 40 de echipe de oină săteşti, campioane judeţene, s-au întrecut în finala pe ţară a **„Cupei U.T.C.".** Deci, o altă satisfacţie pentru profesorul Petre Tănăsescu, care a ţinut să sublinieze : **„în aceste zile, oina trăieşte a doua tinereţe !..."**

M. LERESCU

PRONOSTIC „MAGAZIN"

CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 17 SEPTEMBRIE 1972

1? **C.S.TÎRGOVIŞTE — POLITEHNICA GALAŢI.** Curiozităţi ale fotbalului. Două fruntaşe, altădată, ale seriei I, au ajuns să-şi dispute „lanterna". Acordăm prima şansă echipei gazdă.

2. **DUNĂREA GIURGIU — DELTA TULCEA.** Greu pentru tulceni să spere măcar la un meci egal. La Giurgiu se cîştigă foarte greu. Favorite gazdele.

3. **F. C. GALAŢI — METALUL BUCUREŞTI.** De astă dată gălăţenii credem că vor oferi spectatorilor localnici satisfacţia obţinerii celor două puncte.

4. **CEAHLĂUL PIATRA NEAMŢ — POLITEHNICA IAŞI.** Echipa gazdă nu-şi găseşte cadenţa în ultimul timp. Pronosticăm egalul sau victoria ieşenilor.

5. **C.F.R. PAŞCANI — S. N. OLTENIŢA.** Şi în acest meci este posibil un egal. Cu diferenţa că primele şanse le deţin gazdele.

6. **CHIMIA RÎMNICU VÎLCEA — GLORIA BUZĂU.** Echipa vîlceană păstrează prima şansă în întîlnirea cu ambiţioşii jucători ai echipei Gloria.

7. **GLORIA BISTRIŢA — C.F.R. ARAD.** Cine va face saltul în clasament ? Credem că punctele vor fi împărţite frăţeşte.

8. **METALURGISTUL CUGIR — MINERUL BAIA MARE.** Băimărenii pornesc favoriţi deşi sînt oaspeţi. Depinde ce vor gîndi fotbaliştii din Cugir. Meciul egal nu trebuie să lipsească din buletine.

9. **POLITEHNICA TIMIŞOARA — OLIMPIA ORADEA.** După felul cum au evoluat în primele etape, studenţii sînt favoriţii acestei întîlniri.

10. **ELECTROPUTERE CRAIOVA — CHIMIA FĂGĂRAŞ.** Vor reuşi făgărăşenii să-şi păstreze locul fruntaş ? Noi credem că nu. Electroputere are nevoie de puncte pentru a se îndepărta de subsolul clasamentului.

11. **F.C. BIHOR—CORVINUL HUNEDOARA.** Orădenii au început cam slab. Credem că în această etapă au posibilitatea să-şi confirme valoarea, obţinînd ambele puncte.

12. **METROM BRAŞOV — C.F.R. TIMIŞOARA.** În prima întîlnire a acestor două echipe, favoriţi sînt braşovenii. Este posibil, însă, şi un meci nul.

13. **METALUL DROBETA TR.-SEVERIN — C.S.M. SIBIU.** Noua promovată, deşi gazdă, va trebui să se întrebuinţeze serios pentru a obţine victoria. Dacă nu o va face, s-ar putea să nu obţină nici unul din punctele puse în joc.

— Redacţia şi administraţia Piaţa Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poştal 33, căsuţa poştală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile şi agenţiile P.T.T.R., factorii poştali şi difuzorii de presă din întreprinderi şi instituţii. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, Bucureşti, Calea Griviţei nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ săptămînală

ÎN SPIRITUL UNEI ÎNALTE RESPONSABILITĂȚI

Cine urmărește firul evenimentelor interne își dă negreșit seama de perfecta continuitate care domnește în aplicarea în practică a politicii elaborate de partid. La scurtă vreme de la Conferința Națională, ale cărei documente programatice au fost pe drept asemuite cu cele ale unui adevărat congres, în cadrul unei consfătuiri de lucru la Comitetul Central al partidului au fost dezbătute o serie de măsuri practice menite să contribuie la traducerea cît mai grabnică în viață a sarcinilor trasate de importantul forum de partid. Iată, apoi, că după o săptămînă doar, secretarul general al partidului a făcut o vizită de lucru în trei județe cu mare pondere în economia patriei noastre, Alba, Hunedoara și Sibiu, pentru ca, după alte cîteva zile, să analizeze împreună cu specialiștii probleme de bază ale mecanizării agriculturii și ale zootehniei, cu prilejul vizitei întreprinse la Expoziția de autoutilare în agricultură și industria alimentară și la Combinatul apicol-Băneasa.

Toate aceste evenimente sînt deosebit de bogate în semnificații. Ca și în alte împrejurări similare, și aceste vizite ale tovarășului Nicolae Ceaușescu au avut un accentuat caracter de lucru, un dialog viu, deschis s-a desfășurat între conducătorul partidului și statului și oamenii muncii. Alături de constatarea unor realizări îmbucurătoare, au fost scoase la iveală și unele neajunsuri care trebuie înlăturate cît mai grabnic, au fost formulate critici, s-au făcut propuneri, legate atît de problemele producției, cît și de îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață. Prin caracterul franc al discuțiilor, prin ideile cuprinse în cuvîntările și observațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, aceste vizite, care au cuprins, alături de altele, centre muncitorești puternice și de veche tradiție — Hunedoara, Valea Jiului, Sibiu —, constituie un bogat tezaur de învățăminte. Ne vom referi, în aceste rînduri, la unul din aceste învățăminte, care decurge, de altfel, din politica partidului nostru și din metoda consecventă de lucru a secretarului general.

Se știe că muncitorii din Valea Jiului au ridicat, cu prilejul vizitei, o serie de probleme legate de munca lor, de unele greutăți provenind dintr-o aprovizionare tehnico-materială defectuoasă, precum și unele neglijențe cu caracter local care afectează viața socială. Așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu și cum s-a dovedit în practică, multe dintre dificultățile semnalate puteau fi rezolvate la nivelul ministerului și al organelor locale, cu destul timp înainte. Din acest punct de vedere, de o deosebită semnificație ni se par următoarele cuvinte rostite de secretarul general al partidului: „Este necesar ca din aceste neajunsuri să tragem o concluzie mai generală în legătură cu metodele și stilul de lucru ale unor organisme ale noastre — județene și centrale — și să luăm măsuri de îmbunătățire. Eu vă asigur că vom lua măsurile corespunzătoare pentru a lichida lipsurile și neajunsurile în acest domeniu. Este necesar să înțelegem că toate organismele trebuie să acționeze în mod unitar, să soluționeze la timp problemele și să nu acționeze ca pompierii, după ce izbucnește focul. Noi nu avem organe de conducere „pentru a stinge focul" — ca să spun așa —, ci pentru a soluționa la timp problemele pe care le ridică munca, viața, pentru a asigura o bună conducere a acti-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

MUZICA — MIJLOC DE LUPTĂ CONTRA ZGOMOTULUI

(În pagina a 5-a)

ÎN APĂRAREA ORGANISMULUI

Cercetări românești cu deosebită utilitate în elucidarea necunoscutelor patologiei, înscrise în actualitatea medicală internațională

(În pagina a 5-a)

TENIS

SITUAȚIA LA ZI ÎN „MARELE PREMIU F.I.L.T"

(În pagina a 8-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVI Nr. 781 — sîmbătă 23 septembrie 1972 — 8 PAGINI 1,50 LEI

Michel Siffre la ieșirea din peșteră

205 ZILE ÎN AFARA... TIMPULUI

● O excepțională performanță realizată de celebrul speolog francez Michel Siffre ● Singur în bezna din adîncurile pămîntului ● Comportamentul organismului său a fost urmărit tot timpul de un computer ● Savantul îndeplinea și exerciții fizice cu ajutorul bicicletei luate în peșteră. ● „Experiența mi-a reușit" — a declarat Siffre la ieșirea la suprafață.

(Relatarea în pagina a 3-a)

DE DOUĂ ORI ȘI JUMĂTATE...

● Cu atît va crește volumul producției șantierului naval Drobeta-Turnu Severin în actualul cincinal ● Întrecerea sudorilor și rezultatele ei: 18 500 kg electrozi economisiți și... obiceiul de a lucra o zi din săptămînă din... ceea ce au „agonisit" în celelalte cinci ● Printre cei ce construiesc cargourile de 2 150 și 2 300 tdw și tancurile petroliere de 5 000 tdw

COMPLET ECHIPAT, cargoul a desenat pe oglinda de cristal lichid a Dunării o buclă largă spre amonte de cala de armare și a plecat în josul fluviului spre a străbate traseul pînă la Marea Neagră. Navă maritimă, modernul cargou va înfrunta, ulterior, numai talazurile mărilor și oceanelor. Constructorii navali de pe șantierul Drobeta-Turnu-Severin îi zoriseră pregătirile de plecare urmărind să beneficieze de cote convenabile încă ale apelor în scădere la început de toamnă, străbătînd cu bine pragurile din aval, redutabile piedici în calea navelor maritime lansate la Drobeta-Turnu-Severin și armate cu tot dichisul de rigoare. Am contemplat cîteva minute silueta albă a cargoului de 2 150 tdw lansat la apă cu ocazia festivităților prilejuite de aniversarea a 1850 de ani de existență documentară a municipiului Drobeta-Turnu-Severin. De altfel, acest prim cargou construit aici, la capacitatea respectivă, pentru flota maritimă românească, după seria celor livrate flotei poloneze în cursul anilor trecuți, consemnează prin chiar numele pe care îl va purta **„pe mișcătoarele cărări"** ale mărilor și oceanelor lumii evenimentul aniversar: **„Drobeta-Turnu-Severin — 1850".**

CONSTRUCȚIILE NAVALE au în acest municipiu milenar o tradiție destul de veche întrucît s-au împlinit vreo 113 ani de la crearea șantierului. Cifrele, prin limbajul lor sobru, demonstrează că în aproape un secol de activitate anterioară, nu s-au construit pe șantierul severinean atîtea nave cîte l-au părăsit calele în cele cîteva decenii care au trecut de la eliberarea patriei.

COMPARAT cu înfățișarea sa de acum cîțiva ani, șantierul este de nerecunoscut. A fost dotat cu construcții și utilaje moderne iar activitatea s-a concentrat într-o singură unitate. Investiții aflate în curs, prefigurează viitoarele

Ion BECHERU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

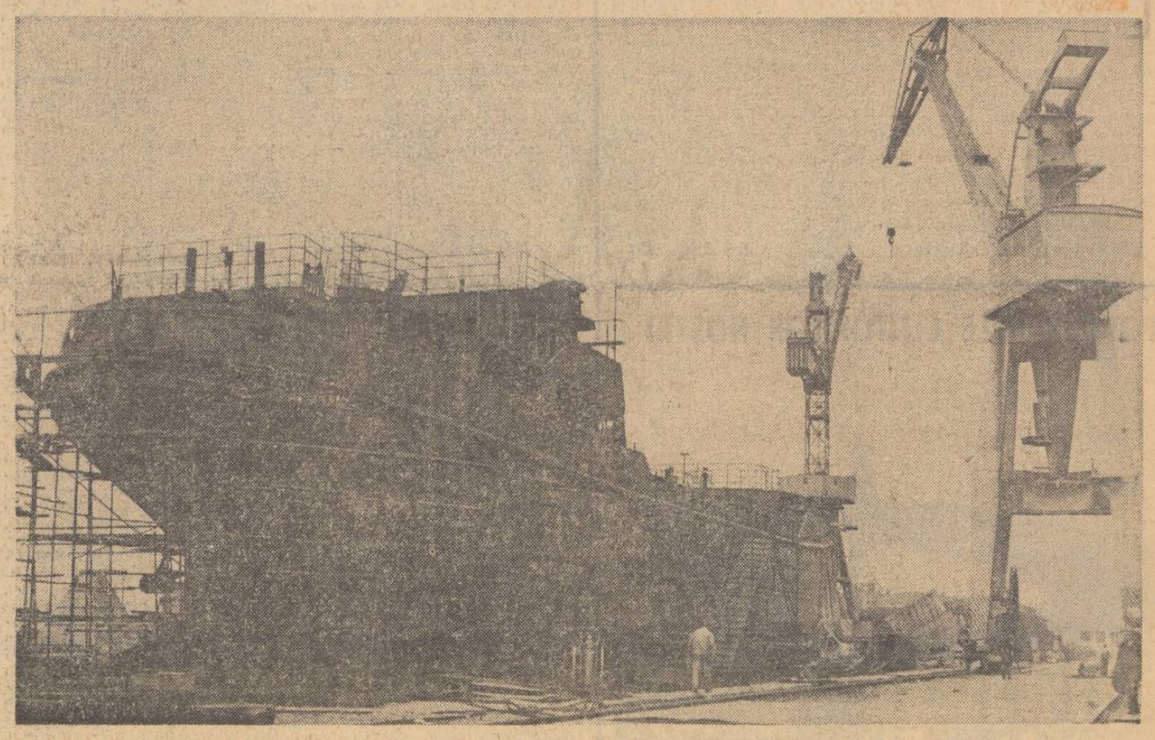

Cargou în construcție pe cala de montaj a Șantierului naval Drobeta — Turnu Severin.

Documente istorice inedite despre colonizarea Daciei

MAI EXISTĂ ENIGME?

de prof. univ. dr. docent Dumitru TUDOR

● LA Romula-Malva, lîngă Caracal, s-au descoperit două basoreliefuri de marmură cu inscripții latine. ● Ele o înfățișează pe zeița Dardania, îmbrăcată cu un costum de matroană romană. ● Prezența tribului dardanilor atestată pentru prima dată în lumea romană. ● Un fenomen istoric necunoscut: colonizarea dardanilor pe malul Oltului.

(Amănunte în pagina a 2-a)

Basorelief din marmură cu chipul simbolic al zeiței Dardanica, protectoare a coloniștilor dardani veniți la Romula-Malva pe Olt (secolul II e.n.)

Relief din marmură ce reprezintă o zeiță adorată de către colonistul dardan Aurelius Dardanus, stabilit la Romula-Malva.

Cei doi parașutiști împreună cu... Florin Piersic

SECVENȚE DRAMATICE FILMATE PE VIU...

● Miraculoasa salvare a doi ostași ale căror parașute au intrat una în alta ● Scena a fost imprimată pe peliculă și va fi redată în filmul „Parașutiștii" ● Un martor ocular: actorul Florin Piersic.

(Pagina a 2-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

SCRISORILE, OGLINDA CARE-MI CORECTEAZĂ DRUMUL

Mă mîndresc, astăzi, cu împrejurarea că — datorită caracterului deschis, sincer și, pe cît posibil, eficient al rubricii noastre *„Lumea ca lume"* — primesc nenumărate scrisori de acord sau de dezacord. Dar și cei ce mă laudă și cei ce mă critică nu pot să nu recunoască o realitate și anume că *„Lumea ca lume"* îi silește să gîndească, să ia o atitudine. Nu mi-am făcut iluzia, și nu mi-o fac nici în continuare, că voi solidariza unanimități, în jurul vreuneia din ideile mele. Am pornit și pornesc de la ideea că trebuie să slujesc nu Omul cu O mare, ci omul. Adică pe acela ce are nevoie de instituțiile pe care și le-a creat, spre a se exprima și a fi apărat de ele. Mă consider o creație a semenilor mei, făcută special pentru a exprima viața, bucuriile și mai ales necazurile lor. Primesc scrisori ca o instituție nu pentru că oamenii m-ar crede deșteptul pămîntului, cum nici eu nu mă cred, ci pentru că unii dintre semenii mei, care nu scriu, mi-au dat mie de scris, cum se zice *povestea vieții lor*. Sînt un tînăr scriitor și gazetar român care a aderat la Partidul Comunist Român, din convingerea că, după Congresul al IX-lea, acest partid, dinamizat de unul din cei mai îndrăzneți și mai umani conducători din lumea de azi, Nicolae Ceaușescu, reprezintă forța care face bine țării și oamenilor ei. Dar eu știu că nimeni nu poate face bine singur. Știu că forțele vechiului nu sînt de neglijat și că lupta, chiar de aceea e luptă, pentru că nu e ușoară. Ceea ce îi se pare unora curaj, în ceea ce fac eu, nu e decît forma mai explicită a cuminteniei unui om ce ia în serios menirea sa de comunist care scrie, și anume ascultă glasul vieții și al oamenilor, citește scrisorile lor, încearcă să ajute la rezolvarea necazurilor lor.

Scrisorile lor sînt oglinda care corectează drumul meu.

„În loc să citească nevoile noastre în privirile noastre, ei privesc peste turla bisericii"

„Mult stimate Adrian Păunescu, mai întîi ne cerem iertare că noi un țăran de ogoare, și la vîrsta celor aproape 80 de ani am îndrăznit să corespondăm cu dumneavoastră. Iată ce ne-a presat la această îndrăzneală. În ziarul „România liberă" nr. 8 678 din 17 septembrie, anul acesta, am citit articolul dumneavoastră, pagina I, cu titlul „Să nu ne uităm rădăcinile", care ne-a mers drept la inimile noastre, problema ce ați tratat-o în acel judicios

CONTINUARE ÎN PAG. 2

DE DOUĂ ORI ȘI JUMĂTATE...

URMARE DIN PAG. 1

nave de tonaj mărit, comparativ cu realizările de pînă acum de la porțile Severinului. În toate compartimentele lucrează acum mult, foarte mult tineret călit la școala muncii și tehnicii noi. Vor mai trece 2-3 ani și vor fi atinse aici cote superioare de creștere a producției și productivității muncii, concomitent cu sporul de capacități la navele ce vor primi botezul lansărilor la apă. Despre toate acestea îmi vorbește inginerul șef **DAN IONESCU**, care se ocupă la porțile navale ale Severinului cu delicatele probleme de concepție. Talentații specialiști din compartimentul de concepție pe care îl conduce — între ei se numără ingineri ca **ALEXANDRU MANEA** și **NISTOR URECAN**, proiectanți ca **ILIE ISTRATESCU, TEODOR ABAGIU** sau **PETRE UDROAICA** — întrevăd prin calcule salturile pe care le va face șantierul : **volumul producției în actualul cincinal va crește de două ori și jumătate.** Docuri plutitoare vor transporta în culcușurile lor de oțel vase de mare tonaj pentru navigația maritimă evitînd actualele așteptări la cheremul „cotei apelor" ca să poată traversa pragurile de pe Dunărea de jos. Pe lîngă cargourile de 2 150 tdw pentru „NAVROM", aici se mai construiesc cargouri de 2 300 tdw pentru export, după proiecte românești „ICEPRONAV" și se pregătește construcția de tancuri petroliere de cîte 5 000 tdw, tot pentru export.

REVENINDU-LE SARCINA de a realiza un mare volum de lucrări implicate de construcția fiecărei nave, încă din perioada renunțării la construcțiile nituite, sudorii șantierului și-au făcut totdeauna datoria. Opinia aparține meșterului **NICOLAE MALACU**, cel care se ocupă efectiv de bunul mers al sudurii la cele două tipuri de cargouri și la docurile plutitoare. Sudori ca **GHEORGHE DRĂGOTOIU**, muncitorul cu cea mai înaltă calificare în meserie de pe întreg șantierul, **NICOLAE STELESCU, MIHAI MEMA, IORGU VACUȚĂ** și alții se află în fruntea întrecerii pentru sporirea producției, calității și buna gospodărire a electrozilor. Ei, și ca ei întregul colectiv, nu ezită să zăbovească la locul de muncă atunci cînd este nevoie de urgentarea unor lucrări. **„Anul acesta**, spune maistrul Malacu, **sudorii de care mă ocup au economisit 7 500 kg electrozi. În șantierul nostru se desfășoară cu succes întrecerea pentru buna gospodărire a electrozilor. Lucrînd o zi pe săptămînă cu electrozi economisiți, colectivul șantierului nostru a reușit să reducă consumul la acest capitol cu 18 500 kg de electrozi, pe seama diminuării deșeurilor. Fiecare muncitor păstrează cu grijă, în condiții bune, rezerva sa pentru cea de a șasea zi de lucru".**

★

URMĂRESC CU PRIVIREA, de pe mal, navele care plutesc pe apele bătrînului și în același timp veșnic tînărului fluviu. Îl întineresc oamenii prin creațiile muncii și inteligenței lor. De aici se nasc mereu noi nave care duc **„pe mișcătoarele cărări"** de apă ale mărilor și oceanelor lumii, faima iscusinței talentaților constructori de la Drobeta-Turnu-Severin cu îndelungate tradiții în făurirea navelor de cele mai diverse tipuri.

Ion BECHERU

ÎN SPIRITUL UNEI ÎNALTE RESPONSABILITĂȚI

URMARE DIN PAG. 1

vității ; numai soluționarea din timp a problemelor creează condiții pentru a nu se ivi greutăți. Sper că organismele corespunzătoare — locale și centrale — vor trage toate concluziile pentru activitatea lor și nu ne vom mai întîlni cu asemenea neajunsuri nici aici, nici în altă parte. Vreau să-mi exprim convingerea că măsurile pe care le vom lua ne vor permite ca, în cîteva luni, să asistăm la îmbunătățirea radicală a situației în Valea Jiului".

In restul cuvîntării ca și pe tot parcursul vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat prețioase indicații concrete privind îmbunătățirea organizării producției, ca și a diferitelor aspecte ale vieții sociale în importantul nostru bazin carbonifer. Dar învățămintele ce se pot trage de aci sînt mult mai largi. Ele vizează răspunderea celor care, în mai mare sau mai mică măsură, girează conducerea unor colectivități, atenția pe care trebuie s-o dea nu numai înlăturării la timp, cu operativitate, a unor deficiențe, dar, și în primul rînd, prevenirii lor. Observațiile secretarului general al partidului privesc pe oricine care deține o răspundere publică și care se mulțumește, uneori, cu prea puțin, care drege, poate, ceea ce s-a stricat, dar nu se preocupă să prevină stricăciunea. Pentru toți cei ce activează în economie sau viața socială, fără deosebire de locul ocupat pe scara ierarhică, aceste cuvinte constituie o chemare pentru o muncă mai responsabilă, mai de perspectivă, mai aproape de cei ce lucrează efectiv în fabrici și pe ogoare, cunoscîndu-le mai bine problemele, părerile și aplicînd în practică numeroasele idei și propuneri ale oamenilor muncii.

★

Toamna s-a așezat pe meleagurile noastre, cu tot ce este specific acestui anotimp. Roadele cîmpurilor se arată a fi bune și muncitorii ogoarelor sînt chemați ca, în cel mai scurt timp, să le pună la adăpost de intemperiile ce vor urma și să pregătească recolta anului viitor. Culesul capătă caracterul unei acțiuni larg patriotice, pentru că realizarea lui la timp și în bune condițiuni constituie un element esențial al bunei stări a întregului popor. Știrile difuzate de presă arată că, în ciuda ploilor abundente, pe cîmp activitatea se desfășoară în cele mai multe locuri cu intensitate. Nu e mai puțin adevărat însă că sînt și unii care tergiversează, neînțelegînd că vremea este schimbătoare și că orice zi pierdută poate avea repercusiuni negative asupra cantității recoltei. Preocuparea pentru recoltarea grabnică a tuturor produselor stă de aceea în atenția tuturor ; dovadă faptul că, în ajutorul țărănimii, în multe locuri, au venit oameni ai muncii de la orașe, precum și numeroși elevi. Este datoria tuturor de a face ca hambarele acestei toamne rodnice să cuprindă, fără pierderi, întreaga recoltă.

DOCUMENTE ISTORICE INEDITE DESPRE COLONIZAREA DACIEI

de prof. univ. dr. docent Dumitru TUDOR

Ruinele orașului Romula-Malva, situat sub satul Reșca de lîngă Caracal, ne aduc an de an importante surprize arheologice, unele constituind documente de însemnată valoare istorică pentru elucidarea mult discutatei probleme a romanizării Daciei. **Descoperirile arheologice din ultimii ani făcute la noi, în Spania și nordul Africii au dovedit pentru totdeauna că DENUMIREA MALVA REPREZINTĂ O FORMĂ DACICA, Romula fiind cea nouă, latină, dată localității de către coloniștii stabiliți acolo încă din timpul lui Traian.** Ambele denumiri s-au păstrat sub stăpînirea romană. **Cînd actualul teritoriu al Olteniei s-a organizat separat într-o provincie romană (168 e.n.) el a căpătat denumirea de Dacia Malvensis, după numele autohton al capitalei sale Malva (adică orașul de pe malul Oltului), DOVADĂ CĂ LA ROMULA-MALVA EXISTA O PUTERNICĂ PĂTURĂ DE POPULAȚIE DACICA.**

Capitală de provincie romană și mare centru de producție, Romula-Malva ocupa o suprafață de peste 70 hectare, fiind puternic fortificată cu două centuri de ziduri groase de doi metri și protejate de șanțuri adînci. Fertila cîmpie din jurul orașului adusese pe malurile Oltului numeroase grupuri de coloniști veniți din Siria, Peninsula Balcanică, Spania etc. Descoperirea recentă a două reliefuri de marmură aruncă lumini noi asupra structurii etnice a populațiilor stabilite în acest loc la începutul secolului II e.n. Cele două piese s-au găsit în sectorul de săpături repartizat Muzeului Militar Central — București, sector condus de autorul acestui articol și de către arheologul Cristian Vlădescu.

Prima, este o placă de marmură înaltă de 44 cm, sculptată cu destulă pricepere. Deși apare deteriorată pe latura stîngă, ea a păstrat totuși destule elemente epigrafice și artistice pentru a ne da posibilitatea să înțelegem despre ce este vorba. A rămas aproape intactă figura unei zeițe îmbrăcată într-un sever costum de matroană romană. În mîna dreaptă ea ține un sceptru, iar în cea stîngă un pui de căprioară protejat sub cutele de la piept ale hainei. În dreapta zînei este sculptat un altar pe care stă în profil un cocoș, pasăre pregătită spre a fi sacrificată în cinstea divinității. Inscripția ce se grava pe curbura de sus a reliefului indică închinarea : **Dardanicae**, adică „Zeiței Dardania". În sfîrșit, pe soclul plăcii putem reconstitui, parțial, numele a doi frați **Aelius**, consilieri comunali ai coloniei Romula-Malva, închinători ai acestei icoane săpate în marmură.

A doua piesă găsită s-a păstrat în condiții destul de modeste. Întîlnim și aici o zeiță, lîngă picioarele căreia apare de astădată un coș plin cu roade. Zîna poate fi tot o **Dea Dardanica**, sculptată în altă ipostază. Dedicantul, înscris pe profilul inferior al plăcii, se numea **Aurelius Dardanus**, fiind deci originar din Dardania, adică de acolo de unde fusese adus și cultul divinității ce s-a sculptat pe prima placă, prin grija celor doi consilieri comunali.

Care este importanța istorică a acestei descoperiri arheologice ? Mai întîi trebuie subliniat faptul că atît chipul zeiței de pe reliefurile descrise mai sus, cît și numele ei, Dardanica, APAR ACUM PENTRU PRIMA DATA ÎN LUMEA ROMANĂ. Atributul pe care-l poartă ea, ca protectoare a animalelor sălbatice, căreia i se sacrifică cocoșul, ne indică o divinitate a naturii muntoase și a lumii subterane. Puii de căprioară sau iezii domestici în sculptura greco-romană se întîlnesc adesea sfîșiați în delir de către menade sau de alte nimfe orgiastice. Dar zeița de pe cele două reliefuri, prin îmbrăcămintea, gravitatea și protecția arătată acestor animale nu poate fi identificată cu o nimfă. Ea se numește **Dardanica** și prin acest nume amintește regiunea triburilor dardanice, care ocupau în antichitate Macedonia. **Izvoarele istorice antice ne spun că dardanii se născuseră din contopirea tracilor cu ilirii** ; că erau oameni dîrzi, războinici, obișnuiți cu asprimea și sărăcia locurilor de baștină. Mult timp s-au opus cu succes în fața oștilor macedonene, apoi în fața legiunilor romane, pînă ce au fost cuceriți de Roma. Din rîndurile acestor munteni, imperiul roman recruta excelente unități de luptători pedeștri și călare. Împărații Romei au făcut, de asemenea, și colonizări de veterani sau civili dardani în diferite provincii. **Asemenea fenomen nu se cunoștea pînă acum în Dacia. Cele două basoreliefuri de la Romula-Malva îl confirmă pentru prima dată pe malurile Oltului.** Cunoaștem pînă acum, din rîndul lor, numai pe **Aurelius „Dardanul"**, al cărui nume indică ținutul său de naștere. **Mult mai concludent ca document istoric este însă numele divinității, Dardanica. Elementele sculpturale ne arată că avem de-a face cu o divinitate de caracter alegoric, creată prima dată din punct de vedere iconografic de către grupul de coloniști dardani stabiliți la Romula-Malva.** Numele zînei le amintea „patria" lor de baștină, **Dardania**, iar cele două animale purtate de ea, anumite practici religioase de acasă.

Este binecunoscut fenomenul că anumite grupe de coloniști, depărtați de locurile de naștere, se strîngeau în jurul unei zeițe care le amintea ținuturile de unde emigraseră. Nume simbolice ca : **Dea Dacia, Dea Syria, Dea Brigantia** ș.a. menționate de inscripțiile latinești, reprezintă adorarea colectivă și alegorică a unor divinități de „acasă". Acesta va fi fost cazul și la Romula-Malva, unde grupul de dardani transplantați acolo prin secolul II e.n. își construiseră un templu sau o capelă în care adorau zeii lor „națională".

Cele două monumente prezentate aici dovedesc că neamurile dardanice colonizate la Romula-Malva au fost puternic atinse de romanizare. Închinătorii lor poartă în parte nume latinești și ocupă demnitatea de consilieri comunali ai orașului colonie, ceea ce dovedește că în prima jumătate a secolului III e.n. obținuseră prin reforma împăratului Caracalla (212 e.n.) și cetățenia romană. Numai sentimentul religios le mai amintea de vechea lor patrie, Dardania.

În Dacia se cunosc asemenea cazuri și la alte grupuri de coloniști, cum au fost : Baridustae, Sardeates și Pirustae veniți ca mineri din Dalmația ; Asiani, Galatae, Ponto-Bithyni, Sirienii, Commagenii etc., posiți din Orient.

Dardanii colonizați la Romula-Malva s-au romanizat cu timpul, după cum dovedește limba latină ce o folosesc în inscripțiile lor, precum și funcțiile municipale pe care le dețin. Ca și în ținutul de baștină, fie că erau veterani împroprietăriți sau civili aduși direct din Dardania în bogatul teritoriu agricol de pe malurile Oltului ei se ocupau în continuare cu păstoritul și agricultura.

Apariția dardanilor în cîmpia din sud-estul Olteniei, adaogă un nou argument afirmației lui Eutropius cum că colonizarea Daciei s-a făcut cu populație adusă din toată lumea romană. Așezarea coloniștilor dardani pe malul drept al Oltului inferior nu s-a făcut la voia întîmplării. Acești oameni războinici furnizau excelenți recruți pentru trupele romane ce apărau frontiera de pe acest rîu și de rigoare însăși populația civilă dardanică punea mîna pe armă atunci cînd barbarii atacau bogata cîmpie românățeană de azi.

SECVENȚE DRAMATICE

FILMATE PE VIU...

● Două parașute intră una în alta, închizîndu-se, dar parașutiștii reușesc să se salveze în ultimul moment ● Primul care îi felicită e ...Florin Piersic ● Întîmplarea a avut loc deasupra vulcanilor noroioși de la Berca.

Peisajul de tentă selenară de la Berca, din preajma vulcanilor noroioși, a devenit de cîteva zile obiectul unor interesante filmări. Aici se toarnă o parte din filmul artistic „PARAȘUTIȘTII", al cărui principal protagonist este Florin Piersic în rolul comandantului de batalion O secvență de film — intrarea una în alta a două parașute pe timpul unei lansări în masă — urma să fie realizată cu manechine. Dar iată că o dramatică întîmplare reală a făcut ca trucajul să devină de prisos.

Cum s-au petrecut lucrurile ?

— Ne-am lansat cu subunitatea din mai multe avioane simultan — povestește soldatul Gheorghe Mănăilă. **Eu, la avionul meu, am sărit printre ultimii. Eram atent mai ales la sonda din fața de pe direcția de aterizare, calculam în gînd cum să procedez ca să o evit fără a ajunge în zona prăpastiilor sau a liniilor telefonice. Cînd, deodată, mă aud strigat pe nume și, de sus și de jos. În același timp simt că ceva mă atrage ca un magnet. Privesc spre spate, jos, și îmi dau seama că sînt atras de gulul de aer al parașutei unui coechipier. Manevrez cu disperare din suspante, dar fără rezultat. Ating cu picioarele cupola parașutei soldatului Matei Cimpoae simt că aceasta vrea să se închidă, încerc să plec de pe ea dar alunec prin fanta ei principală și mă pomenesc că intru prin deschizătură cu capul în jos.**

— În clipa aceea — reia firul povestirii operatorul șef Gheorghe Voicu — **echipa de filmare care era cu ochii atintiți spre cer pentru alegerea celor mai semnificative cadre a fost cuprinsă de o emoție atît de puternică încît a rămas cu mîinile încleștate pe aparate. Priveam cu groază la scena aceea — catastrofa părea inevitabilă. Am strigat la unul din operatori și aceasta, trezit la realitate — a început să filmeze cu teleobiectivul. Ne întrebam dacă ostașii se vor putea salva. Știam din cele ce ne povestiseră autorii scenariului — coloneii Gh. Bețancu și L. Țarco — că istoria parașutismului nostru militar a cunoscut vreo patru întîmplări similare, în anii 1954, 1963 1970 și 1971 — evenimente neobișnuite, soldate toate cu salvarea eroilor respectivi. Și ar fi fost păcat ca o asemenea scenă să rămînă nefilmată — cu atît mai mult cu cît de ea aveam nevoie și în film.**

— Cînd l-am văzut pe Mănăilă că trecea prin parașuta mea — e rîndul lui Cimpoae să povestească — **am și început să mă pregătesc pentru a deschide rezerva. Parașuta mea începuse să se închidă, iar a lui se și închisese. Dar și eu și Mănăilă ne aflam încurcați unul în suspantele parașutei celuilalt, ca în niște chingi. Și amîndoi ne învîrteam unul în jurul celuilalt, iar parașutele după noi fuior. Auzeam din toate părțile, de jos, de sus „larghează" „degajează", „deschide rezerva". Dar cum? Și pămîntul se apropia vertiginos. Ne-am eliberat cît am putut de suspante și ne-am întors cu spatele unul la celălalt ca să aibă unde și cum să se deschidă rezervele. Așa legați cum eram unul de altul, dacă s-ar fi deschis măcar o parașută — ne ziceam noi în gînd — și tot eram salvați. O smucitură și iată-ne salvați. S-au deschis ambele parașute. Iar cele făcute fuior au trecut pe lîngă noi atîrnind ca un container.**

— M-am temut că voi fi mustrat de comandanții și șefii mei, în fond totul a pornit de la o neatenție a mea — mărturisește soldatul Mănăilă. **Nu mică mi-a fost totuși mirarea văzînd că vine spre mine un ofiter superior plin de noroi (venea de la un crater în erupție). Îmi strînge mîinile mă felicită, mă îmbrățișează călduros. Abia cînd m-am desmeticit mai bine mi-am dat seama că era . comandantul meu din film — tovarășul „locotenent colonel" Florin Piersic.**

Moment pe care l-am surprins și noi, în fotografia pe care o reproducem în pagina I.

— Ce ziceți de această întîmplare, tovarășe Florin Piersic?

— Formidabilă. O salvare „ca în filme". Băieții aceștia s-au comportat admirabil ca niște cascadori adevărați ai cerului, deși pentru o asemenea secvență inimitabilă greu s-ar fi găsit cascadori adevărați. Oricum, am o mare admirație pentru parașutiștii noștri militari — veritabili olimpici ai curajului și prezenței de spirit.

(S-a întîmplat în zona vulcanilor noroioși de la Berca la 6 septembrie 1972, orele 11.30).

C. BOTONCEA

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

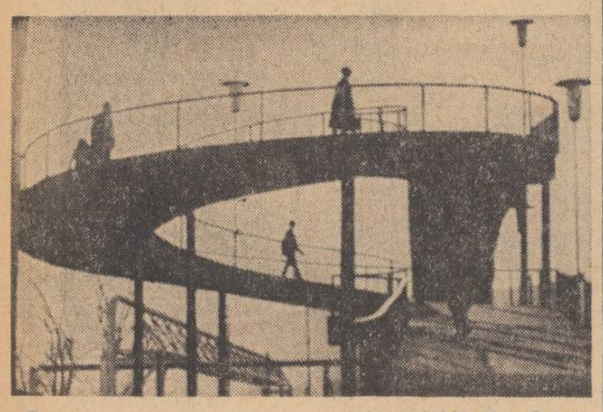

Trepte

Marin NASTASE — Galați

GEOGRAFIE SENTIMENTALĂ

FLORĂ POETICĂ (II)

de Iordan CHIMET

*Curtea cu orătănii și animale domestice, atît de trebuincioase vieții se constituie ca un rezervor fecund de comparații de tot felul și, bineînțeles de nume, care-i permit, de fapt, gospodarului să cuprindă cu ușurință cu ușurință cu ușurință

205 ZILE ÎN AFARA... TIMPULUI

• Sediul experienței: peștera Midnight, în apropiere de Del Rio (Texas) • Locuința: 24×24 m.; temperatura — 21°C; adîncimea la care se afla — 45 m. • Durata zilei de muncă: 27 și 48 de ore • Ce declară autorul acestei interesante experiențe la ieșirea din peșteră.

ACERUT MAI ÎNTÎI ceva de băut. A privit apoi cerul plumburiu. S-a destins, ca după o ședere îndelungată într-un scaun incomod, a zîmbit larg, exclamînd cu entuziasm: „Grozav!" Într-adevăr, trebuie să te simți teribil de bine cînd revezi cerul și respiri din nou aer proaspăt, după ce ai petrecut 205 zile sub pămînt, fără o vorbă, fără ceas, fără radio, fără nici un mijloc de a stabili timpul consumat, fără putința de a ști la ce oră, în ce zi, la ce lună ai ajuns. Este cazul lui Michel Siffre, om de știință francez, care a regăsit lumea sa obișnuită, cu zilele de 24 de ore, după ce a trăit, mai bine de șase luni, într-o „lume a tăcerii", cu zile de 48 de ore.

LA 14 FEBRUARIE a. c. Michel Siffre, în vîrstă de 33 de ani, a intrat în peștera Midnight, situată într-o regiune aridă, din apropiere de Del Rio (Texas) pentru o nouă experiență „în afara timpului", proiectată pe durata de 6 luni. El și-a instalat „sediul" la o adîncime de 45 de metri — pe un podium din lemn. În „locuința" sa, de aproximativ 24×24 m, temperatura atingea întotdeauna aceeași valoare — 21 grade C — iar umiditatea se situa în jur de 98 la sută. Experiența lui și-a propus să verifice în ce mod organismul uman — lipsit de lumină naturală și ferit de tot ce ar putea aminti de ciclul zi-noapte de 24 de ore — se poate adapta unor condiții de izolare totală și „în afara timpului" și dacă ciclul de muncă-odihnă de 24 de ore poate fi prelungit. De asemenea, dacă unele funcții fiziologice — perioada de activitate, somnul, respirația, temperatura corpului etc. — sînt reglate sau nu de un „orologiu" intern — patrimoniu genetic care face să funcționeze o celulă sau un organism, chiar dacă acestea sînt plasate în întuneric sau sînt supuse unei schimbări de temperatură.

ÎN CELE 205 ZILE, Siffre n-a văzut niciodată ceasul, radioul sau televizorul care i-au fost inaccesibile, ca și ziarele de altfel, cu excepția unor știri, transmise prin telefon de specialiștii din echipa sa, rămași la intrarea în grotă. Cu soția, Nathalie, n-a vorbit decît o singură dată, cu o săptămînă înainte de încheierea experienței. Singurul lui companion, un șoricel, pe care l-a răsfățat încă înainte de intrarea în grotă... **„Nu e chiar atît de rău în peștera mea! — a** declarat Siffre, în prima săptămînă colaboratorilor săi de la gura peșterii. **Aș putea spune, chiar, că sînt fericit să mă știu departe de zgomotul civilizației, de oameni și de brînza franțuzească..."**

EXPERIENȚA a decurs, în general, normal. Cu excepția primei perioade, cînd a suferit de stări depresive și a ultimelor zile cînd electrozii fixați pe corp i-au produs afecțiuni ale pielii. Datorită activităților științifice pe care le avea de îndeplinit zilnic, după un program riguros stabilit, și exercițiilor fizice realizate cu ajutorul bicicletei luate în grotă, Siffre și-a conservat o excelentă condiție fizică, reușind să ajungă la un ritm de muncă-odihnă de 27 de ore. El a realizat însă și două cicluri de muncă-odihnă de 48 de ore, fiecare dintre ele cu o durată de aproximativ două săptămîni. Comportamentul organismului său a fost urmărit, prin intermediul electrozilor, de către un computer. În timpul șederii sale în peșteră, Siffre a fost supus la mii de teste fiziologice și psihologice: ritmul cardiac a fost înregistrat, de o manieră continuă, timp de 160 de zile, iar electroencefalograma timp de 140 de nopți; temperatura i-a fost luată la fiecare 5 minute, timp de 4 290 de ore. Primele rezultate arată că organismul uman se poate adapta perfect condițiilor de viață fără ceas, — „în afara timpului", cum le numește Siffre — precum și unei perioade de muncă-odihnă mult mai lungi decît cea obișnuită. Fapt extrem de important pentru zborurile de lungă durată în Cosmos, cum vor fi cele prevăzute pentru anii viitori (laboratoare spațiale care să rămînă un timp foarte îndelungat în spațiul extraterestru). S-a desprins, de asemenea, constatarea că omul lipsit de orientarea timpului are sentimentul că vremea se scurge într-un ritm mult mai lent. Întrebat, de pildă, la 22 mai în ce zi crede că se află, omul de știință francez a răspuns... 1 mai! Faptul, însă, consideră specialiștii, nu poate avea efecte negative. Siffre și-a încheiat experiența la 14 august. N-a ieșit însă la lumina zilei decît 22 de zile mai tîrziu, după o perioadă de „desincronizare" a organismului său.

LA IEȘIREA DIN PEȘTERĂ Siffre și-a schimbat puțin optica. După ce a privit în jur și pe cerul înnourat, a spus voios: **„Ce frumos e să vezi din nou lumina zilei și fețe de oameni! Chiar și zgomotul are frumusețea lui... Sînt într-o stare psihică excelentă și nu mă simt obosit cîtuși de puțin. Am sentimentul unui lucru împlinit: experiența mi-a reușit".** Michel Siffre poate fi considerat un fel de astronaut, revenit pe Terra, după o lungă absență, nu din înaltul cerului, ci din străfundurile pămîntului. În loc de cîteva fracțiuni de secundă avans, el a sosit cu o întîrziere de 49 de minute. În loc de helicoptere și „oameni broască", a fost ajutat să pășească pe pămînt de un coechiper, speolog și el, și de soția lui, Nathalie. Întocmai ca și astronauții care au explorat Luna, Siffre a recoltat, în timpul lungului său voiaj, o importantă cantitate de informații științifice, care urmează să fie prelucrate și interpretate.

DESPRE ACESTEA și despre cele 205 zile petrecute de Siffre în grotă, se va mai vorbi mult. Autorul excepționalei încercări a promis că va scrie o serie de reportaje pe care le va publica, în exclusivitate, în ziare franceze. A promis, de asemenea, scrierea unei cărți. Va fi, fără îndoială, o continuare, mai interesantă, mai plină de substanță și inedit, a cunoscutei sale cărți, publicată anii trecuți „În afara timpului".

George NICOLESCU

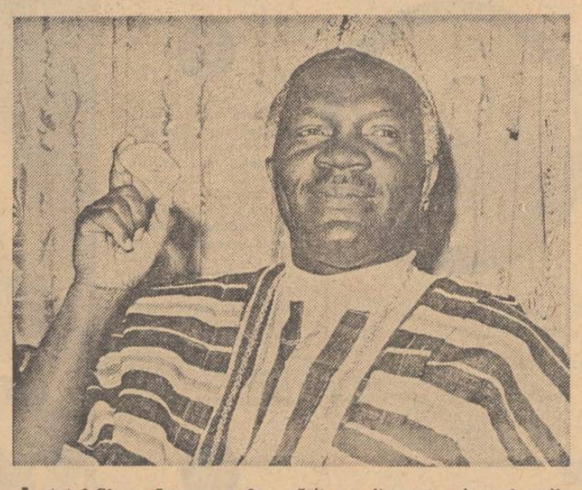

Ia statul Sierra Leone a fost găsit un diamant uriaș, al treilea ca mărime din lume, cîntărind 969 carate (6 centimetri lungime și 4 centimetri lățime). Acest diamant va fi pus în vînzare la Londra în cadrul unei licitații publice la care vor fi prezenți numerosi amatori. În fotografie: uriașul diamant prezentat la o conferință de presă de un reprezentant al statului.

DE PRETUTINDENI

DISTANȚA dintre orașele Elsinöre și Copenhaga este străbătută de trenul electric în cursa sa zilnică în exact 50 de minute. Acest tren numără printre călătorii săi permanenți, mii de danezi care lucrează în capitală dar stau în afara ei. „Oare nu am putea organiza folosirea în mod utilă de către călători a acestor minute?" Întrebarea și-au pus-o cei care se ocupă de cursurile serale pentru învățarea limbilor străine din Elsinöre; și tot ei au răspuns afirmativ la această întrebare. La cursa amintită a fost atașat un vagon amenajat ca o clasă de școală.

ÎN SECOLUL COSMIC, se poate întîmpla orice — aceasta este logica unei societăți de asigurări americane. Se poate întîmpla chiar ca unui cetățean oarecare să-i cadă în cap... o navă cosmică prăbușită din înălțimi. Pe această ipoteză societatea mai sus-amintită a pornit o vastă campanie publicitară. În trei zile de la lansarea ei, 1 500 de noi asigurați au semnat polițele „împotriva vătămării integrității corporale ca urmare a prăbușirii unei nave cosmice".

LA MUZEUL din Palermo se află un mic grup statuar ale cărui piese componente sînt în întregime făcute din corali.

POTRIVIT unor date, din cele un milion de operații chirurgicale efectuate anual în spitalele din Australia, un număr de 150 000 nu au fost absolut necesare. Se întîmplă deseori, se arată în acest studiu publicat în Australia, ca în goană după onorarii grase, unii medici să recomande pacienților lor să se opereze.

FABRICILE de conserve care produc bulion pastă sau suc de roșii au printre deșeuri cantități mari de semințe de roșii. Aceste reziduuri, considerate neutilizabile, vor fi prelucrate asigurînd obținerea de ulei comestibil. Procedeul prelucrării aparține specialiștilor din R.P. Ungară.

ÎNTR-O PĂDURE din vestul Franței, niște cantonieri silvici au auzit — în timp ce își făceau „rondul" — muzică ce venea dintr-un desiș. Și au descoperit, spre marea lor uimire, că în cîteva vizuini de iepuri funcționau la maximă intensitate aparate de radio cu tranzistori. În acest fel, braconierii scot iepurii din vizuina lor.

UN CEAS cu totul deosebit a fost fabricat în Elveția. El permite purtătorului său determinarea zilelor de maximă eficacitate. Trei semicercuri (avînd culoarea verde, albastră și roșie) plasate în centrul cadranului ceasului indică datele cînd tonusul psihologic, intelectual și muscular sînt în... formă maximă. În momentul cumpărării, ceasul este reglat după data de naștere a cumpărătorului, conform unor tabele biochimice stabilite pe un ordinator de către un centru de cercetări din Bâle. Alimentarea cu o baterie electrică oferă o durată neîntreruptă de un an.

O VĂDUVĂ din Londra, Sandra Weir, îndrăgostită de un tînăr pompier, n-a găsit altă soluție de a-l aduce aproape de ea, decît provocînd de două ori în trei săptămîni un incendiu în casa în care locuia. Prima oară, incendiul a fost atribuit unui accident, dar la al doilea început de incendiu autoritățile au început cercetările, care au dus la uimitoarea descoperire. Tribunalul n-a apreciat acest model de declarație de dragoste și a condamnat-o la trei ani închisoare.

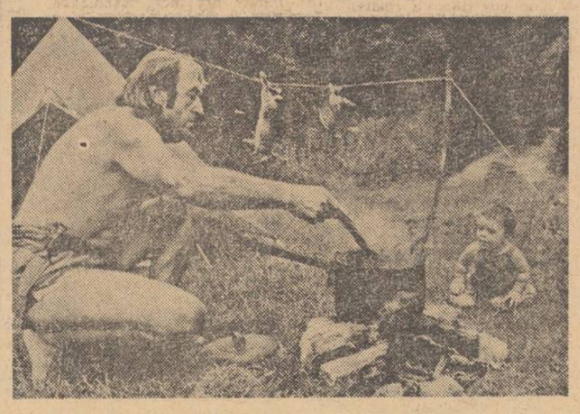

Ken Chaplin, un funcționar englez, a hotărît să-și petreacă vacanța în pădurile din Sussex. El trăiește cu familia sa într-un cort și se hrănește cu alimente „naturale", adică cu iepuri și păsări vînate de mîna lui. Întoarcerea în sînul naturii, l-a decis să-și prelungească chiar... indefinit, noua viață părăsind pentru totdeauna orașul de beton și devenind astfel primul... Tarzan englez.

DE PRETUTINDENI

LA GRĂDINA ZOOLOGICĂ din Kiev a avut loc recent o intervenție chirurgicală neobișnuită. Pacientul avea o lungime de 3 m. și cîntărea vreo 300 kg. Era un... crocodil. El trebuia să fie operat la un ochi. Operația a fost efectuată de doi medici veterinari de frunte, asistați de 6 asistente sanitare și a durat 2 ore. Pacientul se comportă bine și, spre satisfacția tuturora totul s-a soldat cu o reușită.

LA INTRAREA în stațiunea maritimă Slantcev Briaj, unul dintre porturile turistice bulgare, s-a instalat un informator automat. Aparatul poate fi consultat de către turiști, răspunzînd în patru limbi la întrebările privitoare la hoteluri, orarele centrelor culturale, restaurantelor, manifestărilor sportive și excursiilor din regiune.

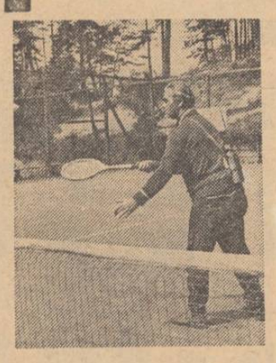

La sanatoriul „Ian Fabrizius" din Riga (R.S.S. Letonă) se aplică cu succes metoda controlului biotelemetric al stării pacienților. În cursul observațiilor, pacientul este supus unor solicitări fizice elaborate pe baza unui anumit program. În tot acest timp, medicul menține prin radio legătura cu pacientul său, o legătură bilaterală. „Pacienții radiofiicați" joacă volei, umblă, aleargă, execută exerciții fizice; iar medicul urmărește din cabinet pe banda electrocardiogramei și pe cadranul oscilografului în orice clipă, modificările în activitatea cardiacă a acestuia.

LA EXPOZIȚIA anuală din Bruxelles de invenții și inovații, atenția vizitatorilor a fost atrasă de unele „noutăți" oarecum curioase: O cadă de baie cu ușiță (destinată persoanelor — bătrîne sau bolnave — pentru care a intra în cadă reprezintă o dificultate aproape insurmontabilă), o linguriță care măsoară și temperatura copiilor; un fierbător de cafea care începe să funcționeze de îndată ce omul din pat s-a trezit și cască zgomotos.

BEATE WARWICH, o turistă americană în vîrstă de 60 de ani, a venit în concediu în Italia. În itinerarul ei a inclus și Neapole. Înaintea intrării în oraș a oprit mașina pentru a fi fotografiată în fața tăbliței pe care era scris „Să vezi Neapole și apoi să mori". După ce a fost fotografiată, a vrut să treacă strada la locul de parcare al mașinii sale. N-a apucat însă, fiind prinsă de roțile altei mașini și omorîtă pe loc.

remember • remember • remember

MUNCHEN (VI)

Străbat cu un prieten münchenez Hinterlandul *orașului... păduri de conifere, preerii cu iarbă de un verde crud, drumuri și apoi mici așezări de vile înecate de vegetație, continuă departe spre sud, zece, douăzeci, treizeci de kilometri și se ivește suprafața unui lac întins, mărginit de păduri vechi, Ammer See, undeva pe lîngă o autostradă ce duce în Elveția la St. Gallen, la Zürich, dincolo de măreția Alpilor care cresc spectaculos și hieratic fără a sugera nimic din răceala zăpezilor eterne, părînd mai degrabă ziduri fantaste, în contradicție cu peisajul domestic și asezonat al multor ținuturi elvețiene văzute dinlăuntru. Un mic restaurant la margine de pădure, foarte violent silvestru în interior, cu lume puțină și discretă la ceasul acesta de dimineață — și iarăși drumul printre priveliști ametite încă de Föhnul care a bintuit, cu pasări de pripas, cu întinderi verzi și crîmpeie de pădure... e o anumită exuberanță în acest peisaj ce nu mai are nimic comun cu pădurile și cîmpurile renane ori cu acelea din nordul german, în lacul mare ce continuă pînă departe ai putea vedea scăindu-se personajele anonime ale mitologiei grecești, poate chiar cu nota de idilă vag epidermică pe care le-a imprimat-o pictura rococoului, dar nu mai puțin fermecătoare... și mai departe, schimbînd drumul, îndreptîndu-ne spre Garmisch-Partenkirchen ajungem la Starnberger See invocat de T. S. Eliot în celebru-i poem... cîndva poetul poposise aici și poate că strania lui pasiune pentru yachting îl va fi purtat pe apele acestui lac, într-o yolă ce n-a apucat încă să putrezească... încerc să-mi imaginez cum putea să arate într-un tricou, poetul cu alură de academician inflexibil... timpul s-a dus, apa linge dizolvînd imaginile rămase în propriile-i oglinzi, au murit și prietenii ce te exaltau cîndva și dușmanii tăcuți și ratatul osificat în rugina unor promisiuni juvenile, care te contestase cu superioritatea lui inutil fezandată și subtilul, și binevoitorul perfid, și profesorul, și imbecilul, și ciinele... și poate că abia atunci atingi liniștea acelei certitudini rîvnite cu atîta înverșunare și spaimă, cînd dintre toate, nu mai rămîn decît cuvintele, singurele ce nu te pot trăda niciodată, singurele ce vor deveni infinitele articulații ale unui portret diseminat pe sute sau mii de pagini, al tău dar și al orcăruia va dori vreodată să-ți semene, cu atît mai fidel adevăratei tale imagini, cu cît nu-l vei fi premeditat...*

Lumină generoasă în acest eldorado care e Bavaria sudică și opulență prea evidentă pentru a o putea ignora... vile elegante risipite pretutindenea prin peisajul străbătut de șosele; așezări temeinice unde se refugiază mulți intelectuali și artiști münchenezi în căutarea liniștei, a unui aer inegalabil sau a singurătății care în lumea noastră e adeseori de neprețuit fiindu-ne multora unica bogăție agonisită de-a lungul vieții. Simt o afinitate cu nostalgia germanică a vieții în pădure... această nostalgie o am și eu chiar dacă am prea rareori posibilitatea de a-i da curs, altfel decît în gîndurile care-și caută printre codrii negri și plini de timp o iluzorie terapie... dar acești codri sînt poate mai mult decît o simplă și idilică alcătuire de arbori, sînt codri potențiali, păduri abstracte, copaci străvezii, stalactite glaciale și drumul lor e fără întoarcere, ca un viciu inexpugnabil... acum însă intimitatea bavareză mă include căci prietenul Franz Peter Künzel are și el, drept locuință, o asemenea vilă aici undeva, plină de cărți, de gravuri și de vinuri atît de meticulos compuse încît nu lipsesc pînă și cîteva ilustre, rarisime specimene românești ale căror etichete mă avertizează, într-o limbă străină, asupra unor calități aproape uitate.

a. e. baconsky

Aceste zeci de mii de mici „construcții", frumos aliniate, nu sînt căsuțe poștale și nici stupi de albine. Sînt bărăzite să „colaboreze" la o uriașă campanie pe care orașul Mexico se pregătește să o realizeze, semănindu-le de-a lungul străzilor, în piețele publice și în parcuri. Nici un locuitor nu va trece cu vederea delicata invitație cu litere cît o șchioapă, conformîndu-i-se: „Vă rugăm să puneți gunoiul în acest loc".

Parizienii au asistat recent la o manifestație originală. Manechine din 11 țări europene au demonstrat pe străzi spre a protesta împotriva modei pantalonilor la... femei. Acest gen de îmbrăcăminte specific bărbaților — afirmă ele — nu pune în valoare feminitatea și este total dizgrațios.

Austriacul Johann Gramnitsch adusese dintr-o călătorie în America de Sud un pui de crocodil. Aceasta era cu 12 ani în urmă. Acum „Joki" are circa 3 metri și cîntărește 200 kg. Johann Gramnitsch s-a obișnuit atît de mult cu el, încît petrec împreună multe ore din zi, așa cum o demonstrează și aceste două imagini.

JUCĂTORII de tenis de cîmp și de golf cunosc neplăcerile ce le provoacă dispariția unor mingi care sar uneori departe de terenul de joc. Găsirea lor durează, uneori, mult. În Scoția a fost pus la punct un mic dispozitiv care este încorporat în minge — fără a-i afecta calitățile. Astfel mingea „anunță" chiar ea prin dispozitivul montat unde se află și este lesne și repede recuperată.

FIRMA JAPONEZĂ *„Isuzu Motors" oferă publicului un nou tip de servicii. Călătorul are posibilitatea astfel — introducînd o monedă într-un dispozitiv creat de această firmă — să afle cînd vine vehiculul așteptat, dacă trebuie să aștepte mult sau vehiculul va fi ocupat pînă la ultimul loc.*

MAȘINA SE PRĂBUȘEȘTE ÎN PRĂPASTIE DE LA 350 DE METRI...

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

...dar cei patru ocupanți, între care și doi copii de trei și cinci ani, scapă cu viață

Vacanța se apropia de sfîrșit. Familia inginerului Jacques Dubarry străbătuse întreaga Franță. La volan se afla tatăl, lîngă el soția, iar pe bancheta din fund cei doi copii: Mireille, în vîrstă de cinci ani, și Alfons, de trei ani și jumătate.

În cele trei săptămîni de vacanță totul se petrecuse în cea mai perfectă ordine. Nici o pană, nici un accident. Acum se aflau în sud, în apropiere de Nissa, sau mai precis între Saint Sauveur și Seuil (Alpii Maritimi). La un moment dat, fără a se ști cauza, poate din oboseală, Jacques a pierdut controlul volanului. Tocmai executase un viraj. Mașina a părăsit șoseaua și a început să... zboare vertiginos într-o cădere verticală. Dedesubt se afla o ravenă adîncă de 350 de metri.

Totul s-a petrecut atît de neprevăzut și cu o viteză nebănuită, încît cei patru ocupanți ai mașinii n-au apucat nici măcar să prindă de veste. Emoția „zborului" le-a luat graiul. Situația era fără scăpare. Nu exista nici cea mai mică posibilitate de a reacționa. De a se salva.

Dună 30 de metri de prăbușire ușa din fund s-a deschis și cei doi copii au fost aruncați din mașină. În cursa lui nebunească automobilul își continua căderea, cînd după vreo alți 30 de metri, soția conducătorului s-a văzut, la rîndul ei, azvîrlită în afară. Jacques asista îngrozit la dramaticele scene, fără a putea reacționa. Cei trei porniseră în gol parcă fără sfîrșit.

O triplă dramă. Și, în toate acestea cine era marele vinovat? Răspunzător de pierderea a lor săi? Totul se întîmplase numai din vina lui. Cum oare a „reușit" să piardă controlul volanului? Nu băuse nimic. Era obișnuit să conducă cu o deosebită atenție. Și atunci? Probabil că lungile ore la volan și poate chiar și o noapte cu neîndestulătoare ore de somn au fost pricina...

Mașina continua să se prăbușească. Nu se vedea decît hăul prăpastiei. Acum era rîndul lui, să termine cu viața — gîndea Jacques.

După 80 de metri s-a văzut la rîndul lui azvîrlit. Dar zborul mașinii nu se terminase. Și-a continuat cursa nebunească, pentru a se sfărîma în adîncurile prăpastiei. În cădere, motorul a explodat. O lumină roșiatică licărea, făcînd să se zărească ultimele rămășițe.

Această stranie și dramatică aventură s-a soldat totuși cu o singură victimă... definitivă: mașina, făcută zob.

Ocupanții ei au scăpat ca... prin urechile acului. Mama și cei doi copii s-au ales numai cu zgîrieturi, iar tatăl a fost ușor rănit.

(S-a petrecut la sfîrșitul lunii august 1972, în Franța).

Aproape o lună și jumătate, șase persoane se află în derivă, în plin ocean, pe o barcă și o plută, fiind salvate de o navă japoneză.

Debarcați în orașul Panama, membrii familiei Robertson relatează unor reporteri extraordinara lor aventură.

UN IAHT ATACAT ȘI DISTRUS DE BALENE...

Protagoniștii acestei aventuri sînt: Douglas Robertson, 48 de ani, soția acestuia, Lidia, copiii lor Sandi și Neil, gemeni în vîrstă de 12 ani, Douglas jr. de 8 ani și Robin Williams, vechi prieten al familiei. La bordul iahtului „Lucette" de 14 metri, ei au plecat, către mijlocul lunii iunie a.c., într-o croazieră în împrejurimile insulelor Galapagos. Ambarcațiunea, dotată cu tot echipamentul modern, inclusiv radio și radar, era de natură să le asigure o călătorie confortabilă, lipsită de riscuri. Nepreväzutul a fost însă reprezentat de... culoarea roză a navei față de care un banc de balene a manifestat, se pare, o inexplicabilă „alergie".

— **În dimineața zilei de 15 iunie**, povestește Robertson, **timpul era favorabil și speram** să parcurgem o bună parte din itinerariu. Deodată, către orele zece băieții mi-au atras atenția asupra înaltelor trombe de apă care se ridicau la cîteva sute de metri, văzînd prezența unui banc de balene. La început balenele s-au ținut la distanță, permițîndu-ne să le admirăm și să le fotografiem. După vreo zece minute însă s-au apropiat și dintr-o dată, una după alta au început să se arunce cu putere asupra iahtului. Eram terorizați: un astfel de atac ar scoate oricui peri albi. Încercarea de a îndepărta vasul s-a dovedit inutilă. Uriașele cetacee continuau să se lanseze cu o violență extremă asupra carenei. Una din balene, mai mare decît celelalte a izbutit în cele din urmă să sfărîme bordajul și nava a început să ia apă. Am înțeles imediat că timpul pentru a ne salva era extrem de limitat.

Împreună cu Robin am reușit să lansăm la apă o barcă și o mică plută cu care ne-am salvat împreună cu cîteva obiecte de prima necesitate. Cîteva minute mai tîrziu asistam neputincioși la scufundarea ambarcațiunii noastre.

Știam că sîntem în vecinătatea rutelor multor nave și speram să fim recuperați în cîteva ore. Nici unul dintre voi nu și-a închipuit că acea zi a însemnat începutul unei lungi odisei care a supus unor grele probe rezistența noastră fizică și psihică.

După cîteva ore, Robin și cu mine ne-am dat însă seama că vîntul și curenții ne împingeau departe de punctul naufragiului și către sfîrșitul primei săptămîni eram deja foarte departe de rutele „bătute". Am căutat să nu ne arătăm preocupați pentru a nu speria copiii.

Pentru ei, la început totul nu era decît o nouă și plăcută aventură: mîncarea nu le lipsea: capturam broaște testoase de mare a căror carne delicioasă e și nutritivă. Apa de băut ne-au oferit-o frecventele averse de ploaie. Desigur pe măsură ce zilele treceau era tot mai greu să ascundem gravitatea situației, dar nu ne puteam permite luxul unor mărturisiri fățise. Copiii s-au comportat foarte bine, deși nu găseau prea multe mijloace de distracție într-un spațiu atît de restrîns ca acela al bărcii noastre.

Cu toate acestea, apropiindu-ne de cea de-a patruzecea zi a naufragiului nostru, fără a ști unde ne aflăm, eram pe punctul de a cădea pradă disperării... cînd în dimineața zilei de 28 iulie, am zărit o navă pe care am avertizat-o cu focuri de rachete. Spre bucuria noastră am fost văzuți. Către ceasurile două ale după-amiezei eram la bordul vasului pescăresc japonez „Tolca Maru", epuizați, dar fericiți.

Douglas Robertson speră să poată publica o carte despre aceste extraordinare aventuri al cărei titlu ar putea fi... **„Balenele urăsc roșul".**

SPIRALE

POEZIA OBIECTELOR

de Eugen BARBU

S-a spus despre Petre Stoica și poezia sa că este expresionistă, că practică acel strigăt tacit care doarme în lucruri căruia, vorba altui poet, trebue numai să-i găsești cheia pentru ca tot ce e neinsuflețit să cînte, o lume întreagă poate. Totul e adevărat dacă admitem că prin absolutizarea obiectelor, prin aglomerări de elemente, prin realizarea acelui aer fictiv al unor încăperi sau locuri ce înghesuie în ele mobilă grea sau case baroce, curți de o fantazie nebună se realizează, se recompune universul habitual în starea lui pură sau ideală. În această privință, Petre Stoica este un maistru. El colecționează dulapuri stil, mătăsuri fanate, gramofoane, citează mărci de automobile din muzeul lui, cultivă cu grijă discuri din 28, amintește despre îmbrăcăminți apuse și totul are ceva cerat, conservat, repet, aflat într-o decrepitudine ce naște poezia. De altfel în asta mi se pare că rezidă secretul poetului. El știe să facă muzica poemului, chit că în „Bunica se așează în fotoliu", rima nici nu există, dar rima nu înseamnă numai sunetele din coadă ale cuvintelor cît familiaritatea cuvintelor, sărutul lor secret, construcția inefabilă, cu ligamente ca firul de păianjen din care poetul adevărat își ridică lianele lui sublime. Ginditi-vă cum se realizează asta în pictură. *Calul albastru* a sguduit peneleul pentru că într-un peisaj tradițional, cu dealurile cuprinse de dezolarea unei secete perpetui, Franz Marc a plasat un incredibil armăsar violet. El, acest cal, era un cal al închipuirii, era Poetul însuși în realitatea sa proprie. Gindiți-vă la tabloul lui Siqueiros: *Cuanhtémoc reinviat*, reprezentind o nuntă fantastică în care mireasa e însăși Moartea împodobită ca o cucoană, scheletul fiind acoperit cu frunze de cactuși. Sigur că sub aceastâ surpriză se ascunde intenția satirică, că nuntașii sînt și asta o înțelege oricine, reprezentantii unei societăți condamnate. Amintiți-vă *Autoportretul* lui Țuculescu : cu acel chip nobil, implantat într-un fundal plin de flori. Costumul personajului aduce cu al unui toreador sau este al unui ambasador sudamerican, mîinile mici și întoarse spre piept (citește inimă), ochii tristi totul pare perfect, numai un amănunt lipsește: desenul gurii peste care pensula a alergat fără să insiste: sugerînd o mutenie semnificativă : știu dar nu pot sau nu vreau să spun !

Am făcut lungul ocol pentru a vă aminti tehnica poeziei lui Stoica, ea este aceea de inventariere, de creere a unui univers gelult, închis perfect, fără posibilități de a respira. E și țepeneala rurală a unui Bruegel, ici și colo, sînt interioare flamande convertite într-un univers bănățean, pe undeva nemțesc, deci ca sugestie de plan trei ducînd spre răceala acelor peisaje rivnite numai. Petre Stoica repictează cu cuvintul universuri groase, monstruoase prin răceala pe care o degajă. Există aici o cruzime ce nu poate fi explicată. Înduioșarea subiectului rămînind formală; poetul se joacă cu noi, ne minte, el vrea să spună că fotografierea realității are ceva înduioșat. Dar nu e adevărat : secret, rivnește să ne arate cît de persecutant poate fi un mediu, chiar familiar, exprimînd poate o bună stare burgheză sau acea veșnicie ce nu mai există decît în amintiri. Dureros mi se pare că exact mirajul de supraviețuire a obiectelor naște tragedia ca după lansarea unei *bombe curate* ca să întrebuințez un limbaj militar. În reconstituirile sale totul pare sănătos, moral, puternic, etern, numai fragilitatea existenței umane este singurul lucru care nu dă speranța unei supraviețuiri ! Misterul artei lui Stoica tocmai în lipsa lui de patetism, în exprimarea pe jumătate a adevărului constă. El alcătuiește *rame* bogate, aglomerate, pline de detalii și în acest magazin de antichități afective te surprinde ceva arierat : o modificare abia sesizată care deodată convertește totul și face din ceea ce părea perfect real, un lucru fantastic, plin de groază sau de o mare frumusețe rece. Vetustitatea este arma cel mai des folosită. Stoica pare a te mina spre teritorii depășite, universurile sale sînt amăgitoare, au în jur o pînză de păianjen, dar odată aflat în mijlocul tainelor oferite senzația de instabilitate, de teroare, crește. E ca într-o magie. Cuvintele devin locomotive uriașe care sparg cadrul și atunci prin explozie sîntem invadati de senzația că trăim în mijlocul unei realități care are alte dimensiuni, incomensurabile, terifiante. Un rod plin de păpuși desarticulate poate fi paradisul copilăriei sau infernala lume a unor personaje ce se insuflețesc fără știrea noastră. Ele, aceste obiecte care abia așteaptă să ne întoarcem de la ele pentru a se mișca, cum spunea careva, obiectele care ne pindesc din incrementirea lor aparentă pot oricînd, sugerează poetul, să ne invadeze. Nu a scris Ionescu cel mai nebun act despre obiecte? *Noul locatar* în care ne aflam soarta în raport cu universul fix?

Dar mai bine să facem un bilanț al cuvintelor folosite de Petre Stoica în acest foarte interesant al său ultim volum de poeme „Bunica se așează în fotoliu" pentru a ne da seama de instrumentele de care se servește. Facem asta pentru că poemele lui trebuie citite în șir, fără pauze, și nu descusute pe dinăuntru sau și mai mult, oroare ! explicate... Așa dar : *dalilile ca niște capete de pudel, alămurile unei fanfare care sclipesc* (sunetele, splendid !) undeva în aerul de dincolo ferestrelor unei odăi, *dintr-un chiosc într-un orologiu e foarte tîrziu* (magnific !), *un vapor cu aburi se scufundă într-o gravură*, adie și *un miros de varză, în universul familiar al covoarelor de Orient, ieftine, un marinar care s-a oprit la Damasc*, există și un *fotoliu, în care bunica în sfîrșit se așează* ca să privească la *televizorul* deschis. Pe acel ecran de sticlă, deci și el materie rece, impersonală care transmite numai imagini, dar nu e deloc afectiv, în afară de cuvintele crainicilor, se poate vedea *debarcarea unor elefanți*, sugestie secretă la poate un alt tablou nevăzut cu Anibal, posibil în cadrul sever, plin de cărți, de ceasornice ce bat timpul, militar. Apoi intră în acest carnaval de cuvinte *domnișoare îmbrăcate în rochii de nuanța vaniliei*, undeva se sugerează placa unui gramofon care cîntă un *tangou* de pe vremea Clarei Bow. Poetul își pune pe cap o *canotieră blindată* (la modul simbolic, desigur, trimițînd la ideia de autoapărare în fața unei realități stringente, neplăcute), *vin fluturi moi cu aripi de sidef*, iată și un *melon, barete, pilnii de gramofon* la care prin voia suverană a poetului se poate auzi opereta *My Fair Lady*... un *scrin*, un *corset*, afară este un *oraș gentil*, în casă prin radierea soarelui se zărește *casa de mode a mollilor mici de argint!* Poetul stă cu familia în jurul unui *gheridon ponosit*. Este o subtilă, infinitezimală artă a stringerii laolaltă a cuvintelor ce nasc un decor întreg singure, un decor fragil, depășit, încremenit, un decor afumat, rece, verde de vechime, un putregai al vremii acoperind totul, dar lăsînd prin transparența sa o vedere ca a comorilor roase de scurgerea ireparabilă a vremii. Dar să mai enumerăm ! Un *escadron de bizoni*, undeva, pe micul ecran sau în pereții plini de tablouri, *cufere pline cu whisky, bijuterii și muniție*, sugerînd rularea unui film cu cow-boy, un *joc de maroco* (observați cum sînt alese cuvintele), în alt loc titlul sună bizar : *În donjonul Academiei de litere*, dar farsa cuvintelor are o noblețe, nu știu cum, e plină de mister și posibilă ! Acolo apar *domnișoare care cultivă plăcerile sportului*, iată și ultimul *vas cu zbaturi* pe *Mississipi*, *în jos*. Ai imagini de Enciclopedie, pe litere, nimic nu scapă la inventariere, dar trebuie privit numai la cultivarea realității moarte, înghețate. Sînt și *aerostate* (frumoasele baloane ale lui Mongolfier, *aerostate cu heliu* (aici cuvintul *heliu* dă nu știu ce maladivitate cuvintelor), un *poet premiat cu o cunună de urzici, aeroplane de tip Ramona* (marcă inexistentă, dar sugerînd epoca cunoscutei melodii). gîndiți-vă numai ce efect se poate scoate din invadarea aerului cu asemenea instrumente de sburat și cu asta am spus tot. Dar nu-i numai atît : apar *hărți de curenți marini, aburoase tropice* și de aici sugestia vasului Titanic, scufundat în împrejurări tragice. În odăi răsună *melodii executate la Mund-harmonika, sub clopot de sticlă, firește ! Cutii muzicale* făcînd *tiling, tiling, marchize păpuși în crinoline, fluturi de noapte* și divin anacronism : *farfurii sburătoare! Paji de îngeri, crocodili cu limbă de hap* (delicată invenție !) *nacela vîntului Agripina*, (ironie la adresa numelor cicloanelor de pe coastele americane), *lungi țipari afumați* și sugestia prezenței imperative a morții (*acest arbitru corect și foarte gentil*) un *triciclu*, un *patefon*, un *fazan împăiat*, o *bucătărie plină cu mirosuri de cimbru și chimen, struguri afînați sub plafonul unei cămări, patul care are tăbliile pictate cu îngeri, bunicul care era un caligraf melancolic, pantalonași cu dantelă, malacoave, dulame ofițerești, un faeton albastru, trotinete păpuși de gumă, automobil Hispano-Suiza*, în totul ridicîndu-se un *palmier de alcool* (frumos), adică tocmai motorul care declanșează reinventarea universului mort din jur, al amintirii sau al unei realități alterate de morbul distrugerii.

Cu asta am spus tot despre Petre Stoica. El este de fapt mallarméan în esență, crezînd în forța cuvintului, deși poemele sale nu au acea lucire morbidă a modelului amintit, cît o osificare ce vine să zicem din Ensor sau din alți nebuni frumoși ai cuvintului, ai muzicii și penelului. În poemele lui Petre Stoica există înainte de toate o melodie secretă pe care el o colecționează cu patimă, o cultivă și scoate din cuvinte armonii sublime, pe care numai poeții ce știu cu adevărat meserie o pot scoate...

ECOURI

ZIARELE americane anunță un spectacol care va fi prezentat în curînd pe scena unei săli de pe Broadway. Este vorba de un recital privind viața lui Buster Keaton. În rolurile principale vor apare Dustin Hoffman (în rolul lui Malec) și soția defunctului actor, Eleanor Keaton.

ROMAN POLANSKI a făcut cunoscut că va realiza un film despre tragedia petrecută la vila Bel Air din Hollywood. Rolul fostei sale soții, Sharon Tate (care a fost ucisă atunci) va fi interpretat de Sydne Rome.

Un caz de surprinzătoare longevitate artistică și succes de public este cel furnizat de Ginger Rogers. După nenumărate și remarcabile succese înregistrate în S.U.A. și Anglia, ea a revenit recent la Londra unde a fost din nou angajată pentru un spectacol muzical în care cîntă și... dansează. Ginger Rogers este în vîrstă de 61 de ani.

ROMANUL lui Saint Exupery, „Micul prinț" a fost adaptat pentru ecran și transformat într-un film... muzical. Regizat de Stanley Donen, filmul va avea ca protagonist pe Richard Kiley.

Regizorul Roger Vadim a terminat de turnat ultimele secvențe ale filmului „Don Giovanni". După cum s-a mai anunțat, rolul principal este deținut de actrița Brigitte Bardot. Fotografia îi prezintă pe Roger Vadim și Brigitte Bardot într-o pauză în timpul turnării filmului.

PRIMUL Salon internațional de caricatură de la Sarajevo, prezentat între 20 august — 5 septembrie, a reunit caricaturiști din 16 țări. România a fost prezentă cu lucrări semnate de artiștii Nell Cobar, Vasile Crișan, Ion Dogar Marinescu, Adalbert Poch și Eugen Taru. În urma dezbaterilor juriului, Nell Cobar a primit medalia de argint pentru lucrarea „Magnetism". Aceasta este a treia distincție obținută de artistul român în cadrul unor confruntări internaționale.

DESCHIDEREA stagiunii 1972-1973 la teatrul dramatic din Baia Mare va avea loc la 14 octombrie 1972, cu premiera „Adio, Majestate" de Al. Voitin. Regia artistică : Petre Popescu, de la teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" din București; decoruri : Mircea Matcaboji ; costume: Edith Kunovits Schranz. A doua premieră va avea loc la 19 octombrie a.c. Sub bagheta regizorală a lui Liviu Ciulei, artist emerit (semnatar și al scenografiei spectacolului), colectivul băimărean va prezenta piesa „Somnul rațiunii" de A.B. Valdejo. Tot în luna octombrie vor începe repetițiile cu piesa „Avram Iancu" de Pavel Bellu, spectacol realizat de Marius Popescu. Decoruri : Mircea Matcaboji, costume : Edith Kunovits Schranz.

„VALURILE DUNĂRII"

PRIMUL „ȘLAGĂR" MONDIAL REALIZAT DE UN ROMÂN

de George SBÂRCEA

În 1902 murea la București un compozitor care încîntase, prin creația sa, nu numai publicul românesc, ci și pe cel din lumea întreagă, stîrnind pretutindeni interes prin melodiile sale. Era maiorul Iosif Ivanovici, șef de muzică, inspector al muzicilor militare din țara noastră, funcție ce s-a desființat în 1901, deși putea să fie menținută, măcar onorific, de dragul aceluia care cunoscuse o celebritate mondială prin valsul său Valurile Dunării, *compus în 1880. Cîștigase în 1889 Premiul de compoziție al Expoziției Mondiale de la Paris, piesele lui fiind publicate de cele mai mari edituri din Budapesta, Viena, Leipzig, Hamburg, Paris, Londra și New York. În primul an al secolului, cînd Eduard Strauss, ultimul frate în viață al „regelui valsului vienez", a făcut un turneu de concerte prin marile orașe ale Americii, la Chicago a fost solicitat de public să execute cu orchestra sa, ca supliment, și* Valurile Dunării de... *Johann Strauss Eduard a satisfăcut solicitarea auditorilor, nu însă înainte de a le aduce la cunoștință că valsul celebru a a fost compus nu de un Strauss, ci de românul Ivanovici !*

Aproape jumătate din cele peste două sute de melodii ale lui Iosif Ivanovici au fost editate peste hotare, compozitorul cerînd să se menționeze de fiecare dată, pe copertă, calitatea sa de șef de muzică sau, mai tîrziu, de inspector al muzicilor militare din România. Era mîndru nu de funcția sa, pe care o dobîndise prin muncă și talent, avansînd de la simplu copil de trupă al unui regiment din Galați pînă la cel mai înalt grad militar ce putea fi obținut de un muzician, ci de naționalitatea sa. A făcut astfel mari servicii cunoașterii de către străini a unui aspect al nostru multă vreme ignorat : muzicalitatea. Valsuri ca Rumänische Liebesleben, Cordialité Roumaine, La belle Roumaine, *care își arătau apartenența chiar din titlu, au figurat decenii la rînd în repertoriul tuturor fanfarelor, orchestrelor de salon și de café-concert de pe continent și din America, apreciate pentru remarcabilul lor farmec artistic.*

Ivanovici a fost un autodidact, fiindcă lecțiile ce le-a luat, pe cînd era copil de trupă, de la un capelmaistru militar, s-au limitat la o inițiere în teoria elementară a muzicii și la cîteva elemente de armonie. Practica profesională i-a dezvoltat înzestrările muzicale, un critic vienez afirmînd despre el că „darul melodiei era în însăși natura lor".

IOSIF IVANOVICI

Ivanovici a făcut încercarea de a folosi în compozițiile sale — marșuri, valsuri, polci, mazurci, galopuri, cadriluri ș.a.m.d. — intonații românești, înțelegînd prin ele nu folclorul popular, prea puțin cercetat și prețuit la sfîrșitul veacului trecut, ci romanța și cîntecele lăutărești. Ceva din aura lor de melancolie a fost distilată și în prima temă din Valurile Dunării, *pe a cărei melodie Carol Scrob avea să-și înceapă versurile, cîntate de mai multe generații și prezente și azi încă în memoria multora :* „Barca pe valuri saltă ușor..."

Temperament foarte viol, iubindu-și îndeletnicirea înainte de orice altceva, Iosif Ivanovici a fost un om plin de tact, modest, mai degrabă timid decît vindicativ, deși locul pe care l-a ocupat în funcție și grad era mult inferior capacității și meritelor sale artistice. Preocupat prea puțin de destinul creației sale, el a fost primul care s-a îngrijit la noi de înzestrarea fanfarelor militare cu instrumente corespunzătoare și de alcătuirea unui repertoriu de concerte cît mai variat, în același timp de nivel artistic. A făcut în acest scop prelucrări și aranjamente pentru fanfară din piese de Beethoven, Chopin, Donizetti și Suppé, scriind aproape în fiecare lună cîte o compoziție sau două. Cu toată această productivitate, melodiile lui nu și-au pierdut prospețimea. În inspecțiile sale prin orașele țării, el și-a mărturisit încrederea în rostul educativ al activității fanfarelor, impunîndu-le un program și o ținută de artă, încît ele au căpătat o personalitate bine definită în viața muzicală românească. A fost un liric în creație și un realist în organizare, om care și-a depășit epoca, deși ecourile ei stăruie în tot ce a compus.

Valurile Dunării s-au publicat pînă azi în peste două sute de ediții în lumea întreagă și în vreo treizeci de aranjamente diferite. Preluarea valsului acesta de către muzicienii de jazz și orchestrele de muzică ușoară din zilele noastre, pe întreg globul, demonstrează frumusețea originală a compoziției muzicianului român, care este autorul primului nostru „șlagăr" mondial.

Clepsidra

EVOLUȚIE

de Constantin VIȘAN

Prima vizită în atelierul lui Eugen Ispir mi-a relevat un îndrăgostit de lumea lui Creangă și Sadoveanu. Pictorul era preocupat să ilustreze amintirile humulesteanului. Facea, de asemenea, compoziții după romanele istorice ale lui Mihail Sadoveanu.

Era destul de greu să întrezărești în ilustratorul destul de cuminte al personajelor lui Ion Creangă, de-acum mai bine de 10 ani, pe exploratorul de azi al unor materiale și tehnici picturale noi. După cîteva incursiuni în decorația monumentală, în mozaic, frescă și metal bătut, Eugen Ispir s-a dedicat experimentării rășinilor. Plăcile decorative realizate din acest material au suscitat aprecieri contradictorii. Imaginația artistului se lasă uneori furată de curgerea capricioasă a materiei. Efectele coloristice ale rășinilor sintetice sînt totuși ieșite din comun. Lucrările expuse în august la Galeriile Orizont au oferit un univers cromatic atrăgător. Fiori de gheață desenate pe o fereastră de basm, curcubee pictate cu o pensulă muiată în oțel incandescent, păsări policrome zburînd pe un cer de porțelan, petale adormite într-un vis de adolescentă, hățișuri de linii, efemeride de gînd, jocuri ale unei imaginații neliniștite, interferențe între concret și abstract... O Galaxie de culori, din care-ai vrea să duci cu tine măcar un Meteorit, să lumineze cu strălucirea lui de email un perete.

Cu același prilej, Ispir ne-a făcut cunoștință și cu o preocupare de ultimă oră. E vorba de interesul său pentru prelucrarea sticlei. Mai precis de sculptură. A fost însă foarte discret. A expus numai un tors. Un val marin împietrit, o stalagmită de Murano. De altfel, pictorul a cunoscut îndeaproape meșteșugul străvechi al sticlarilor din Laguna. Cu unul dintre ei intenționează să dea viață unor proiecte temerare. Au și făcut primele probe. În cuptoarele de la Pădurea Neagră. Torsul expus la „Orizont" prefigurează evoluția artei lui Eugen Ispir într-un domeniu care se bucură de un interes din ce în ce mai mare. Imaginația incandescentă a creatorilor noștri va dărui, cu siguranță, forme și străluciri uneltite atît de generosului material care este sticla.

Trebuie doar să ne apucăm serios de treabă ! — mi-a mărturisit Eugen Ispir.

Meșterii din Murano ori de la Moser au o tradiție veche, o mare faimă. Dar să ne gîndim ce s-ar întîmpla dacă sticlei i-am adăuga fantezia proprie artiștilor din țara lui Luchian, a lui Brâncuși și Tuculescu...

MICA ENCICLOPEDIE

Opera și... capodopera

de L. SĂRĂȚEANU

De la apariție și pînă în zilele noastre spectacolul de operă și-a avut admiratori pasionați și inamici necruțători. Cu toate acestea, toți cei care au studiat Istoria muzicii sînt de acord că apariția în lume a operei a însemnat un salt înainte atît pe tărîmul dezvoltării muzicii, cît și în domeniul formării și dezvoltării gustului artistic al celor mai largi mase. Opera le-o datorăm italienilor. Apariția ei este fixată istoricește la începutul celui de-al 17-lea veac. Cea dintîi... „Capodoperă" în domeniul operei a fost „Orfeu" de Monteverdi. Acest mare colorist, care n-a compus niciodată decît sub impulsul unor simțăminte autentice, poate fi și azi prezentat în spectacol cu toate atributele creației moderne. În 1607, cînd scria opera „Orfeu", soția sa închidea ochii pentru totdeauna. Și plîngerile sfîșietoare ale eroului erau, neîndoios, expresia durerii nesfîrșite a compozitorului. Un an mai tîrziu, scriind „Ariana" pentru serbările prilejuite de căsătoria prințului moștenitor al Mantovei, el includea o vestită „lamentație" care făcea să izbucnească în lacrimi zeci de mii de ascultători.

Datorită lui Monteverdi, opera a dobîndit în Italia un succes fulgerător. Numai într-un singur oraș — Bolonia — au fost create peste 60 de teatre consacrate acestui nou gen de spectacol muzical. S-a întîmplat, chiar, și un alt fapt fără precedent și, de altfel, fără urmări în alte epoci: numeroși cardinali catolici s-au făcut libretiști sau regizori.

Opera italiană nu s-a mulțumit, însă, să cucerească doar cetățile peninsulei. Ea a „invadat" întreaga Europă. Doar francezii, atașați rafinatelor lor „balete de curte", rezistau. Abia la 1669 Pierre Perrin și marchizul de Sourdéac obțineau de la Ludovic al XIV-lea privilegiul de a întemeia la Paris o „Academie de muzică", în cadrul căreia să prezinte spectacole de operă. Maestrul necontestat al acestei „Academii" avea să devină curînd vestitul Lulli, italianul adus în Franța de către cavalerul de Guise și care se afirmase mai întîi ca violonist și apoi în calitate de compozitor de balete. Dindu-și printre primii seama de importanța nouălui gen pe care-l reprezenta opera, Lulli a început să scrie asemenea lucrări, reușind să termine cîte una pe an. În aceeași perioadă, în Anglia, Henry Purcell făurea și el opere, dintre care „Didona și Enea" rămîne cea mai celebră. Dar dacă, după Purcell, în Anglia seria compozitorilor de operă nu mai înscrie nume notabile, în Franța, după Lulli apare strălucitul Jean Philippe Rameau care, la 1 octombrie 1733, reprezintă prima sa operă „Hipolit și Aricia". În acel moment compozitorul avea 50 de ani. Pînă atunci scrisese în diverse alte genuri ale muzicii. Succesul operei avea să-l determine să continue creația în acest domeniu. Cînd compunea „Paladinii" avea 78 de ani. Cu Rameau, opera franceză se ridica pe noi culmi. Autor al celei dintîi teorii coerente a armoniei clasice, compozitorul dăruia genului o energie, o amploare și o majestate pe care nici un alt muzician al celui de-al 18-lea veac nu le-a egalat. În același timp, în cea mai bună tradiție a muzicii de balet, el avea să-și înzestreze spectacolele cu adevărate minuni de eleganță și grație în acest gen. Totuși, publicul larg avea dificultăți în a urmări spectacolele, care erau reprezentate în fața celor din lumea „selectă". Și apoi, chiar atunci cînd oamenii de rînd puteau vedea aceste spectacole, caracterul sobru puțin „teapăn" al noului gen nu le era pe plac. Iată de ce, în lumea populară a bîlciului Parisului, avea să se nască — mai întîi ca replică, iar apoi ca o completare — „Opera comică", destinată unui viitor strălucit. Despre acest nou gen voi da unele amănunte în numărul viitor.

DIMENSIUNI ALE VIEȚII MUZICALE CENTRAFRICANE

Folclorul african... Iată un subiect care nu și-a diminuat puterea de seducție, în ciuda faptului că răspîndirea pe celelalte continente a ritmurilor sale specifice ca și turneele diferitelor formații folclorice l-au apropiat de cunoașterea și sensibilitatea noastră, răpindu-i într-o oarecare măsură aura de mister exotic care-l înconjura. Ansamblul centrafrican *Tropical Fiesta* care ne-a vizitat recent țara, timp de o lună, nu este un ansamblu folcloric; cu toate acestea, delegatul oficial al guvernului centrafrican care a însoțit și condus turneul formației, *d. Jean-Nestor Balle*, șeful sectorului de artă din Ministerul Educației și Culturii al Republicii Africa Centrală, a consacrat, la rugămintea noastră, o mare parte a discuției pe care am avut-o folclorului muzical coregrafic centrafrican pe care îl consideră una din cele două dimensiuni fundamentale ale vieții muzicale din țara sa.

— *Muzica și dansul tradițional* — ne-a spus oaspetele — *continuă să reprezinte la noi realități dinamice ale existenței noastre sufletești și sociale. Ca și la strămoșii noștri, de la care am moștenit aceste tradiții, evenimentele importante din viața familiei, a individului, de la naștere pînă la moarte, se însoțesc de ritualul cîntecului și dansului. Un important cîmp de afirmare pentru folclor îl constituie astăzi marile serbări populare, festivitățile oficiale.*

— Pentru un ochi străin e sie, desigur, greu să sesizeze deosebirile de la o țară la alta; folclorul centrafrican se aseamănă cu cel al popoarelor limitrofe?

— *Cîtuși de puțin. Noi, centrafricanii, constituim o națiune distinctă și această noțiune implică, după cum știți, particularități aparte, un trecut care este numai al nostru, o descendență proprie, o viață spirituală, sub toate aspectele, specifică. Folclorul centrafrican nu seamănă nici cu cel din Ciad, nici cu cel din Gabon sau din Congo. Mai mult, el însuși se constituie din componente distincte, în funcție de zonele folclorice respective. Muzica și dansurile triburilor Baka, din vestul țării, nu se practică decît acolo și se deosebesc radical de folclorul din est sau sud. Cine asistă la spectacolele prilejuite de pildă, de manifestările oficiale, își dă seama de bogăția folclorului nostru: fiecare trib poate prezenta propriul său program — zeci de cîntece și dansuri cu totul deosebite de ale altora.*

— Din ceea ce spuneți am înțeles că folclorul în țara dv. este o realitate dinamică, vie care se încorporează organic în contemporaneitate. Putem deduce că este în afara oricărui pericol de „criză", așa cum se manifestă aceasta în alte părți?

— *Din păcate, nu pot răspunde cu o afirmație totală. Și la noi ce și în alte locuri au început să apară fenomene de dispariție a unor manifestări folclorice, ceea ce a impus adoptarea de măsuri de protecție în eventualitatea că ele s-ar fi agravat. Președintele republicii, Jean Bedel Bokassa, a fost cel dintîi care a inițiat aceste măsuri menite să perpetueze nealterat și în forme înfloritoare folclorul centrafrican care este, repet, de o mare bogăție și diversitate, foarte apreciat în Africa și din ce în ce mai cunoscut în alte continente. Pot spune că protecția și conservarea folclorului fac parte din strategia filozofică a țării, care se desfășoară în toate compartimentele vieții sociale. În fiecare săptămînă sînt organizate la Bangui manifestări artistico-sportive, unde se produc formații folclorice din toată țara, pe care ne îngrijim să le aducem în capitală. Sînt în studiu și alte măsuri de natură să stimuleze folclorul. Și în prezent, echipelor participante la diferite manifestări, de pildă celor organizate cu prilejul zilei naționale — 1 decembrie — li se atribuie premii. Pînă acum nu avem însă ansambluri folclorice de stat. În afara ansamblului Tropical Fiesta există numeroase alte formații care caută să creeze o muzică modernă pe baza melosului și a ritmurilor tradiționale. Aceasta ar fi o a doua dimensiune a vieții noastre muzicale: preocuparea de a crea o muzică modernă accesibilă păturilor largi de ascultători.*

— Vă referiți, probabil, la ceea ce ne-am obișnuit să numim muzică ușoară ?

— *Ca să mă înțelegeți, vă propun să vă gîndiți la programul ansamblului Tropical Fiesta: el reprezintă concretizarea preocupărilor noastre în acest domeniu; o muzică bazată, cum spuneam, în principal pe tradiție, dar făcînd apel la instrumentele moderne. Ne inspirăm și din folclorul muzical al altor popoare. Cîntecele sînt interpretate atît în limba națională sangu, o limbă vorbită pe întreg teritoriul țării, cît și în franceză — considerată limbă oficială —, în limbile de mare circulație. Știu că ansamblul Tropical Fiesta are intenția să-și însușească în repertoriu și cîntece în limba română.*

În încheierea discuției, domnul Jean-Nestor Balle, care a consacrat o parte a șederii sale în țara noastră problemelor privind relațiile culturale dintre România și Republica Africa Centrală a ținut să transmită prin intermediul nostru cele mai călduroase mulțumiri organizațiilor și persoanelor din țara noastră care și-au dat concursul la reușita turneului, care l-au înconiurat cu o îndatoritoare și afectuoasă atenție.

„Tin să mulțumesc cu deosebire președintelui țării dumneavoastră care a avut amabilitatea să invite ansamblul nostru în România, o țară a cărei imagine o vom purta în inimă totdeauna", a spus în încheiere dl. Jean Nestor Balle.

Valentin BALTAG

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 24 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 8.15 Gimnastica pentru toți. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Mari muzicieni la București 12.00 De strajă patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.00 Fotbal — Sportul studențesc—Dinamo. 15.50 Cîntărețața Elayne Delmar. 16.05 „Cine ucide pe șoșele", 16.45 Desene animate. 16 55 Mărturisiri lirice. 17.10 Corul Madrigal. 17.30 „Civilul". 18.00 Finala Campionatului balcanic de baschet masculin : România—Iugoslavia. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 „Trepte pe Cîmpul Frumos". 20.20 Filmul „M-am îndrăgostit de un marinar". 22.00 Selecțiuni din opereta „Văduva veselă" de Lehar. 22.30 Telejurnal. **PROGRAMUL II :** 12.30 Promenada duminicală 20.00 Cocenel. 20.30 Orchestre simfonice. 21.15 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.30 O seară la „Bucur". 22.00 Mannix.

LUNI 25 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 17.30 Curs de limba rusă. 18.00 Căminul. 18.40 Ecranul. 19.00 Săptămîna în imagini. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Avanpremieră. 20.05 Reflector. 20.20 Contele de Monte Cristo. 21.10 Liviu Ciulei 21.40 Să înțelegem muzica. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 Năzdrăvanii în Cosmos 20.30 Ghiseul. 20.50 Sub cupola circului 21 05 Romantic-club. 22.30 Cronica literară

MARȚI 26 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Aspecte de la cel de-al VIII-lea festival de folclor de pe litoral. 9.20 Căminul 10.00 Curs de limba engleză. 10.30 Prim-plan : Liviu Ciulei. 11.00 „Salut Germain". 11.40 Selecțiuni din emisiunea „Promenada duminicală". 12.30 Telejurnal. 17.30 Curs de limba franceză 18.00 Steaua polară. 18.30 Cîntece patriotice. 18.50 Dezbateri, confruntări. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Oameni și fapte. 20.15 „Micul Eyolf" de H Ibsen. 22.00 Alain Barière. 22.10 24 de ore. 22.30 Hochei : U.R.S.S.—Canada. **PROGRAMUL II :** 20.00 Telecinemateca pentru tineret : „Farisul care doarme". 21.30 Viața economică a Capitalei 21.50 Luminile rampei 22.25 Telex tehnico-științific. 22.35 Dicționar muzical-distractiv.

MIERCURI 27 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Moment folcloric. 9.15 Sturionii se pescuiesc pe furtună. 9.25 Nansen. 10.00 Curs de limba rusă. 10.30 „Parisul care doarme". 12.00 „Trepte pe Cîmpul Frumos". 12.20 Telejurnal. 15.30 Fotbal : F.C. Arges—Arris Bonnaweg (Luxemburg). 17.30 Curs de limba germană. 18.00 Moment folcloric. 18.10 Caleidoscop cultural-artistic 18.50 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Teleobiectiv. 20.20 Filmul „Al 41-lea" 21.50 Panoramic științific. 22.10 Ipostaze coregrafice. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 România în lume. 20.30 Cîntece și jocuri populare sucevene 21.00 Agenda. 21.10 Arta plastică. 21.25 Artiștii Teatrului de estradă din Deva. 21.40 „Rațiune și sensibilitate".

JOI 28 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 România în lume. 9.35 Prietenii lui Așchiuță. 10.00 Curs de limba franceză. 10.30 De la alfa la omega. 11.00 Filmul „Al 41-lea". 12.30 Telejurnal. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Nicolae Bădescu, vicepreședinte al C.S.E.A.L., va răspunde întrebărilor ziariștilor cu privire la sistematizarea localităților urbane și rurale. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Între Someș și Tîrnave. 20.15 Tineri despre ei înșiși 20.45 „Aventuri în epoca de piatră" 21.15 Finala Cupei intercontinentale la fotbal : Ajax Amsterdam—Independiente Buenos Aires. 23.00 Telejurnal **PROGRAMUL II :** 20.00 Concert simfonic. 21 00 Agenda. 21 10 Desen animat. 21.20 Bucureștiul necunoscut. Vieți în documente. 21.40 „Civilul". 22.10 Cărți și idei.

VINERI 29 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 Cărți și idei. 9.35 Chemarea narciselor. 10.00 Curs de limba germană. 10.30 Desen animat. 10.45 Teleconferință de presă. 11.15 „Aventuri în epoca de piatră". 11.45 „Delfinul Flipper". 12.15 Telejurnal. 17.30 Curs de limba engleză. 18.00 Pentru sănătatea dv. 18.15 Satul contemporan. 18.55 Proiectul noului Cod al muncii. 19.10 Muzică populară. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal 20.05 Reflector. 20.20 Filmul „Fata cu părul cărunt". 21.55 Avanpremieră. 22.00 Mai zîmbiți o dată. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 Nansen. 20.35 „Adolescentul" de Horia Lovinescu. 21.20 Agenda 21.30 Serenade și cantonete. 21.50 Cluburi sportive bucureștene. 22.10 Filmul documentar : „Timbrarii". 22.20 Dans și muzică de pretutindeni.

SÎMBĂTĂ 30 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex. 9.05 „Adolescentul" de Horia Lovinescu 9.50 De vorbă cu gospodinele 10.05 Teleenciclopedia 10.50 Film documentar. 11.15 Portativ '72 11.45 În slujba sănătății. 12.00 Telejurnal 16.20 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.00 Efigii lirice 19.20 1001 de seri 19.30 Telejurnal 20.00 Avanpremieră. 20.05 Teleenciclopedia 20.50 Mannix. 21.40 Tropical Fiesta 22.35 Telejurnal 22.50 Săptămîna sportivă **PROGRAMUL II :** 16.30 Agenda 16.40 Armonii intime. 17.10 Reportaj bucureștean. 17.30 Filmul „A fost prietenul meu".